Kâinatın Efendisi

(Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın hayatı ve güzel ahlâkı)

Yazarı: MEHMET ORUÇ

Sipariş adresi: Arı Sanat yayınevi, 0212 5204151

ÖNSÖZ

Allahü teâlâya hamd olsun! Resûlullaha salat ve selâm olsun! Onun temiz Ehl-i beytine ve âdil, sâdık Eshâbının hepsine hayır dualar olsun!

İnsanın dünyada ve ahirette mesut olması için, Müslüman olması lâzımdır. Dünyada mesut olmak, rahat yaşamak demektir. Âhırette mesut olmak, Cennete gitmek demektir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, mesut olmak yolunu, Peygamberler vasıtası ile kullarına bildirmiştir. Çünkü insanlar bu saadet yolunu, kendi akılları ile bulamazlar. Mesut olma yolunu gösteren peygamberlerin sonuncusu ve en üstünü bizim peygamberimiz olan Muhammed aleyhisselâmdır

Bütün kâinatın varlık sebebi, Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmdır. Herşey O'nun hürmetine yaratılmıştır. Cenab-ı Hak, Hadis-i kudside**, "Sen olmasaydın, sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım!"** buyurmuştur. (Manası, Allahü teâlâ tarafından, kelimeleri ise Resulullah efendimiz tarafından olan sözlere hadîs-i kudsî denir.) Enbiyâ sûresinin yüzyedinci âyeti kerimesinde de, **"Seni, âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik"** buyurulmuştur.

Böyle bir Peygambere bizleri ümmet eylediği için yüce Rabbimize ne kadar şükretsek azdır. Bu şükrü hakkıyla yerine getirmekten ne kadar aciz olduğumuz aşikardır. Ancak İslam büyüklerinin "Birşeyin tamamı ele geçmezse hepsini de terk etmemelidir" prensipleri gereği, her Müslümanın elinden geldiği kadar bu şükrü eda etmeye çalışması boynunun borcudur.

Bu da, Resulullahı her yönü ile tanımak, O'nu herşeyden üstün tutmak, O'nu herşeyden çok sevmek ve O'nun yolundan gitmekle olur.

Gerçek manada sevmenin alameti kişinin, sözünde, işinde yaşayışında sevdiği gibi olma, ona benzeme gayretidir.

İşte bu kitabın maksadı bu gayrete yardımcı olmak; Resulullahın örnek hayatından kesitler sunarak, yaşayışımızı buna göre düzenlememizde rehberlik etmektir. Çünkü bir insan Efendimize ne kadar uyabilirse, o kadar dünyada ve ahirette rahata, huzura kavuşur. Huzuru başka yerde arayan, dünyada da âhırette de perişan olmaya mahkumdur.

Bu dünya nimetleri geçicidir ve aldatıcıdır. Bugün senin ise, yarın başkasınındır. Âhirette ele geçecekler ise sonsuzdur ve dünyada iken kazanılır. Bu birkaç günlük hayat, eğer dünya ve âhiretin en kıymetli insanı olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi olarak geçirilirse, saadet-i ebediyye, sonsuz necât, kurtuluş umulur. Yoksa Ona tâbi olmadıkça, herşey, hiçtir. Ona uymadıkça, her yapılan hayır, iyilik, burada kalır, âhırette ele birşey geçmez.

Muhammed Resûlullah, mahbûb-i Rabbil'âlemîndir. Yâni Allahü teâlânın sevgilisidir. Her şeyin en iyisi, sevgiliye verilir. Bunun için Cenab-ı Hak bütün üstünlükleri kendisinde toplamıştır.

Büyük İslam âlimi Seyyid Abdülhakîm efendi Sevgili Peygamberimizin üstünlüğünü kısa ve öz olarak şu şekilde ifade buyurur: "Her Peygamber, kendi zamanında, kendi mekânında, kendi kavminin hepsinden, her bakımdan üstündür. Muhammed aleyhisselam ise, her zamanda, her memlekette, yani dünya yaratıldığı günden, kıyamet kopuncaya kadar, gelmiş ve gelecek, bütün varlıkların, her bakımdan en üstünüdür. Hiçbir kimse, hiçbir bakımdan Onun üstünde değildir. Bu, güç birşey değildir. Dilediğini yapan, her istediğini yaratan, Onu böyle yaratmıştır. Hiçbir insanın Onu medhedecek gücü yoktur. Hiçbir insanın, Onu tenkit edecek iktidarı yoktur".

Bu dünyada her Müslümanın tek gayesi vardır, o da böyle üstünlüklere sahip Muhammed aleyhisselâma tâbi olmaktır. O'na tam ve kusursuz tâbi olabilmek için, Onu tam ve kusursuz sevmek lâzımdır. Bunun alâmeti de, Onun düşmanlarını düşman bilmek, Onu beğenmeyenleri sevmemektir. İki zıt şeyin muhabbeti, sevgisi bir kalpte, bir arada yerleşemez.

Muhammed aleyhisselamı gerçek manada sevmek için onun hayatını, ahlâkını, yaşayışını, ehl-i beytini ve Eshabını (arkadaşlarını) iyi bilmek ve bildiklerini tatbik etmek lâzımdır. Onun hayatını ve ahlâkını anlatan binlerce kitap yazılmıştır.

Bizim takdim ettiğimiz bu kitap, Türkiye Gazetesi'nde**, "Kâinatın Efendisi Hazret-i Muhammed"**

tefrikasında yayınlanan yazıların bir araya getirilmesiyle meydana gelmiştir.

Tefrikanın hazırlanmasında birçok kaynaktan istifade edilmekle beraber en çok, Türkiye Gazetesi Ansiklopedi Servisince hazırlanıp, hediye olarak dağıtılan **"Hazreti Muhammed'in Hayatı"** kitabından istifade edilmiştir. Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen **Ömer Faruk Yılmaz'**a ve kurulun diğer üyelerine teşekkür ediyorum.

Cenab-ı Hak, hepimizi Resulullah efendimizi gerçek manada sevip, O'nun yolunda bulundursun!

MEHMET ORUÇ

Birinci bölüm

Mübarek Nuru

Nur’un yaratılması

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam, Allahü teâlânın habibi, sevgilisi, yaratılmış bütün insanların, mahlukatın her bakımdan en üstünü, en güzeli, en şereflisidir. Allahü teâlânın medhettiği ve bütün insanlara ve cinne peygamber olarak seçip gönderdiği, son ve en üstün peygamberdir. Âlemlere rahmet olarak gönderilmiş olup, her şey onun hürmetine yaratılmıştır.

Allahü teâlâ, bütün peygamberlerine ismi ile hitab ettiği halde, O’na; **“Habibim”** (Sevgilim) diye iltifat buyurmuşdur, Ayet-i kerimede mealen; **“Seni âlemlere rahmet olarak gönderdik”** (Enbiya suresi: 107) ve bir hadis-i kudside de; **“Sen olmasaydın, sen olmasaydın, mahlukatı yaratmazdım”** buyurdu.

Her peygamber, kendi zamanında, kendi mekanında, kendi kavminin hepsinden her bakımdan en üstünüdür. Peygamberimiz ise, dünya yaratıldığı günden, kıyamet kopuncaya kadar, her zamanda, her memlekette, gelmiş ve gelecek bütün varlıkların her bakımdan en üstünü, en faziletlisidir. Hiçbir kimse, hiçbir bakımdan O’nun üstünde değildir. Cenab-ı Hak, O’nu öyle yaratmıştır.

Allahü teâlâ hiçbir şeyi yaratmadan önce, sevgilisi peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın mübarek nurunu yarattı.

Eshab-ı kiramdan Cabir bin Abdullah, bir gün; “Ya Resulallah! Allahü teâlânın her şeyden evvel yarattığı şey nedir?” diye sorunca; **“Her şeyden evvel senin Peygamberinin, yani benim nurumu kendi nurundan yarattı. O zaman; levh, kâlem, Cennet, Cehennem, melek, sema** (gökler), **arz** (yeryüzü), **güneş, ay, insan ve cinler yoktu”** buyurdular.

Peygamberimizin nuru, Âdem aleyhisselamın kalbi ve cesed-i şerifi yaratılınca, onun iki kaşı arasına kondu. Âdem aleyhisselam kendisine ruh verilince, alnında, zühre yıldızı gibi parlayan bir nurun olduğunu fark etti.

Âdem aleyhisselam yaratıldığında, cenab-ı Hakk’ın kendisine; **Ebu Muhammed** yani Muhammed’in babası diyerek hitab ettiğini ilham ile anladı ve; “Ey Rabbim! Bana niçin **Ebu Muhammed** künyesini verdin?” diye sual edince, Allahü teâlâ; **“Ey Âdem! Başını kaldır!”** dedi. Âdem aleyhisselam, başını kaldırıp baktığında, Arş-ı alada sevgili Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” nurdan yazılmış **Ahmed** ismini gördü. O zaman; “Ey Rabbim! Bu kimdir?” diye sual etti. Allahü teâlâ da; **“Bu, senin zürriyetinden bir peygamberdir. O’nun ismi göklerde Ahmed, yerde ise Muhammed’dir. Eğer O olmasaydı, seni yaratmazdım. Yerleri ve gökleri de halk etmezdim**” buyurdu.

Nur’un temiz alından temiz alna geçmesi

Âdem aleyhisselamın alnına nakşedilen bu nur alnında parlamaya başladı. Âdem aleyhisselamdan itibaren temiz babalardan ve temiz analardan geçerek, Peygamber efendimize kadar geldi bu nur...

Bunu Allahü teâlâ ayet-i kerimede mealen şöyle bildirmiştir:

“Senin nurun, hep secde edenlerden dolaştırılıp, sana ınkılab etmiş ulaşmıştır.”(Şuara suresi: 219)

Hadis-i şerifte ise bu husus şöyle bildirilmiştir:

“Allahü teâlâ insanları yarattı. Beni insanların en iyi kısmından vücuda getirdi. Sonra, bu kısımlarından en iyisini seçti. Beni bunlardan vücuda getirdi. Sonra evlerden, ailelerden en iyisini seçip, beni bunlardan meydana getirdi. O halde, benim ruhum ve cesedim mahlukların en iyisidir. Benim silsilem, ecdadım en iyi insanlardır.”

Yaratılan ilk insan olan Âdem aleyhisselam, Efendimizin zerresini taşıdığı için, alnında O’nun nuru parlıyordu. Bu zerre **Hazret-i Havva’**ya, ondan da **Şit** aleyhisselama ve böylece temiz erkeklerden temiz kadınlara ve temiz kadınlardan temiz erkeklere geçti. Muhammed aleyhisselamın nuru da zerre ile birlikte, alınlardan alınlara geçti

Âdem aleyhisselam vefat edeceği zaman, oğlu Şit aleyhisselama şu vasiyette bulundu:

“Yavrum! Bu alnında parlayan nur, son peygamber Muhammed aleyhisselamın nurudur. Bunu, mümin, temiz ve afif hanımlara teslim et ve oğluna da böyle vasiyette bulun!”

Muhammed aleyhisselama gelinceye kadar, bütün babalar, oğullarına böyle vasiyet etti. Hepsi bu vasiyeti yerine getirip, en asil ve en kibar kızlar ile evlendiler. Nur, kadın erkek, temiz alınlardan geçerek asıl sahibine ulaştı.

Resulullah efendimizin dedelerinden birinin iki oğlu olsa, yahut bir kabile iki kola ayrılsa, peygamberimizin nuru, en şerefli ve hayırlı olan tarafta bulunurdu. Her asırda O’nun dedesi olan zat, yüzündeki nurdan belli olurdu.

O’nun nurunu taşıyan seçilmiş bir soy vardı ki, her asırda bu soydan olan zatın yüzü pek güzel ve çok nurlu olurdu. Bu nur ile kardeşleri arasında seçilir, içinde bulunduğu kabile başka kabilelerden daha üstün, daha şerefli olurdu.

Peygamber efendimiz bu hususu şöyle ifade buyurdu:

“Benim dedelerimin hiçbiri zina yapmadı. Allahü teâlâ, beni, temiz, tayyib, iyi babalardan temiz analardan getirdi. Dedelerimden birinin iki oğlu olsaydı, ben bunların en hayırlısında, en iyisinde bulunurdum.”

Başka bir hadis-i şerifte de,

“Mensup olduğum topluluk, ne zaman ikiye ayrılmış ise, Allahü teâlâ beni muhakkak onların en hayırlı olan tarafında bulundurmuştur.” buyurdu.

Âdem aleyhisselamdan beri, evladdan evlada geçerek gelen bu nur, **Taruh’**a, ondan oğlu **İbrahim** aleyhisselama, sonra oğlu **İsmail** aleyhisselama geçmiştir. Onun da alnında güneş gibi parlayan nur, evladlarından **Adnan’**a ondan **Me’add,** ondan da **Nizar’**a intikal etmiştir.

Nizar doğunca, babası Me’add, oğlunun alnındaki nuru görüp sevinmiş, büyük bir ziyafet vererek; **“Böyle oğul için, bu kadar ziyafet az bir şey”** dediği için, oğlunun adı Nizar, yani az birşey manasında kalmıştır.

Bundan sonra da bu nur, sıra ile intikal ederek asıl sahibi olan sevgili peygamberimiz **Muhammed aleyhisselama** ulaştı.

Misk kokulu Abdülmuttalib

Peygamber efendimizin babası Hz. Abdullah, Resulullahın dünyayı teşrifinden önce vefat ettiği için dedesi Abdülmuttalib O’nu himayesine almıştı.

Abdülmuttalib’in esas ismi **Şeybe’**dir. Şeybe, babası Haşim vefat ettiğinde, daha çocuktu. Bir gün Medine’de dayılarının evi önünde arkadaşlarıyla ok talimleri yapıyordu. Onları seyreden büyükler, Şeybe’nin alnında parlayan nurdan, onun şerefli bir kimsenin oğlu olduğunu tahmin ederek hayran kaldılar.

Ok atma sırası Şeybe’ye geldiğinde, yayını gerip hedefe okunu saldı. Ok, tam isabet edince, o heyecanla; **“Ben Haşim’in oğluyum. Elbette okum hedefini bulur!”** dedi. Onun bu sözlerinden, Mekkeli Haşim’in oğlu olduğunu anladılar.

O sırada Haşim vefat etmişti. Abdü Menaf oğullarından biri Mekke’ye döndüğünde, Haşim’in kardeşi Muttalib’e; **“Medine’de bulunan yeğenin Şeybe çok akıllı bir çocuk. Alnında da herkesi hayran bırakan bir nur parlıyor. Böyle kıymetli bir çocuğu yanınızdan ayırmanız doğru mu?” dedi.**

Bunun üzerine Muttalib, hemen Medine’ye gitti ve yeğeni Şeybe’yi alarak Mekke’ye getirdi. Mekke sokaklarında; **“Bu çocuk kimdir?”** diye soranlara da; zarar vermemeleri için **“Kölemdir”** derdi. Bundan sonra Şeybe’nin ismi, Muttalib’in kölesi anlamına gelen Abdülmuttalib olarak kaldı.

Abdülmuttalib’in mübarek bedeninden misk kokusu gelirdi. Alnında, Allahü teâlânın habibi Muhammed aleyhisselamın nuru parlar, etrafına hayırlar, bereketler saçardı. Her ne zaman Mekke beldesine yağmur yağmayıp kıtlık olsa, Mekkeliler Abdülmuttalib’in eline yapışıp kendisini Sebir dağına çıkarırlar, dua etmesi için ona yalvarırlardı.

O da kimseyi kırmaz, Allahü teâlâya yağmur ihsan etmesi için dua ederdi. Cenab- Hak da, Abdülmuttalib’in alnında parlayan sevgili Peygamberimizin nuru bereketine duasını kabul eder, bol bol yağmur gönderirdi. Böylece Abdülmuttalib’in günden güne kıymet ve itibarı çoğaldı.

Mekkeliler onu başlarına reis seçtiler. Ona karşı gelen olmaz, emri altına giren de rahat ve huzur bulurdu. O devrin hükümdarları da, Abdülmuttalib’in faziletini ve büyüklüğünü tasdik ederlerdi. Sadece İran kisrası çekemez, açık ve gizli olarak ona düşmanlık beslerdi.

Abdülmuttalib, Hanif dinine tabi olup, Müslüman idi. Bu din, dedelerinden İbrahim aleyhisselamın dini idi. Bu sebeple, hiçbir zaman puta tapmadı ve hatta yanlarına bile yaklaşmadı. Kabe’nin etrafında Allahü teâlâya dua eder, ibadetlerini yapardı.

Zemzem kuyusu

Dede Abdülmuttalib'e, bir gün rüyasında bir kimse; **"Ey Abdülmuttalib! Kalk Tayyibe'yi kaz!"**diyerek kayboldu. Ertesi gün; **"Kalk, Berre'yi kaz!"** dedi. Üçüncü gün de aynı kimse; **"Kalk, Mednune'yi kaz!"** emrini verdi. Dördüncü gün ise, yine o kimse; **"Ey Abdülmuttalib! Kalk, Zemzem kuyusunu kaz!"** deyince, Abdülmuttalib; **"Zemzem nedir? Kuyu nerededir?"** diye sordu. O zat da şöyle cevap verdi:

"Zemzem bir sudur ki, hiç eksilmez ve dibine erişilmez. Dünyanın dört bucağından gelen hacılara kifayet eder. Cebrail aleyhisselamın kanadıyla vurduğu yerden çıkmıştır. Allahü teâlânın, İsmail aleyhisselam için yarattığı sudur. Susuzları kandırır, açları doyurur. Hastalara şifa olur. Kurban kesilen yere git. Sen orada iken kırmızı gagalı bir karga gelir. Gagasıyla yeri eşer. Onun eştiği yerde, bir de karınca yuvası görürsün. İşte orası Zemzemin yeridir" dedi.

Böylece rüyada bahsedilen zemzemin ne olduğunu öğrenmiş oldu.

Peygamber efendimizin dedesi Abdülmuttalib, sabah erkenden yanına oğlu Haris'i alarak gece rüyasında bildirilen yere gitti ve heyecanla beklemeye başladı. Bir ara rüyada söylenildiği şekilde kırmızı gagalı karga gelip, oradaki bir çukura kondu ve gagası ile yere vurmaya başladı. Altından karınca yuvası çıktı. Abdülmuttalib ile oğlu Haris, derhal orayı kazmaya başladılar. Bir müddet kazdıktan sonra kuyunun ağzı göründü.

Abdülmuttalib bunu görünce; **"Allahü ekber, Allahü ekber!"** diyerek tekbir getirmeye başladı. Başından beri, kuyunun kazılmasını dikkatle takib eden Kureyşliler, yanına gelerek; "Ey Abdülmuttalib! Bu, babamız İsmail'in kuyusudur. Onda bizim de hakkımız vardır. Bizi bu işe ortak etmelisin!" dediler.

Abdülmuttalib ise, **"Hayır! Bu iş, sadece bana ihsan edilmiş bir vazifedir"** diye cevab verdi. Bunun üzerine Kureyşliler; "Sen yalnızsın. Tek oğlundan başka kimsen de yok. Bu şekilde bize karşı koyman mümkün değil!" dediler.

O zaman içi burkuldu. Tek çocuğu olduğu için üzüldü. Bu üzüntü ile ellerini kaldırarak; **"Ya Rabbi! Bana on çocuk ihsan eyle. Eğer bu duamı kabul buyurursan, içlerinden birini Kabe'de kurban edeceğim"** diye yalvardı.

Abdülmuttalib, kazı işinin tehlikeli bir hal aldığını, neticede şiddetli çarpışmaların olabileceğini düşündü. Sonunda kazmayı bırakarak anlaşma yoluna gitti. İşin bir hakem tarafından halledilmesini istedi.

Sonunda, Şam'da oturan bir kahinin buna çare bulacağına karar verdiler. Kureyşin ileri gelenlerinden bir grup ile yola çıkıldı. Yolda susuzluktan ve sıcaktan ziyadesiyle bunalan kervan, hareket edemez oldu. Artık bir damla suya can atacak hale gelmişlerdi.

Tek arzularının bu olmasına rağmen, kavurucu çölün ortasında su bulmak imkansızdı. Herkesin ümidini kestiği bir anda, Abdülmuttalib onlara;

- Geliniz, geliniz! Toplanınız! Hem size, hem de hayvanlarınıza yetecek kadar su buldum! diye bağırdı.

Muhammed aleyhisselamın mübarek nurunu alnında taşıyan Abdülmuttalib, su ararken, devesinin ayağı büyük bir taşa takılmış ve taş yerinden oynayınca altında su çıkmıştı. Herkes koşarak geldi, kana kana su içerek yeniden hayat buldu.

Abdülmuttalib'in bu büyüklüğü karşısında mahcub olan Kureşyliler;

- Ey Abdülmuttalib! Artık sana diyecek bir sözümüz kalmadı. Zemzem kuyusunu kazmaya en layık olan sensin. Bu hususta seninle bir daha münakaşa etmeyeceğiz. Artık hakeme gitmeye de lüzum kalmadı, geri dönüyoruz, dediler ve geri döndüler.

Abdülmuttalib, alnında parlayan nurun hürmetine, Zemzem kuyusunu kazıp, suyu çıkarma şerefine kavuştu.

Kurbanlık oğul

Abdülmuttalib'in, Zemzem kuyusunu kazdıktan sonra şanı ve şöhreti daha çok arttı. Aradan yıllar geçti. Cenab-ı Hak, gönlünün derinliklerinden koparak yaptığı duayı kabul edip Abdülmuttalib'e, Haris'den başka on oğul ve altı kız çocuğu ihsan etti. Fakat aradan seneler geçince adağını unuttu. Abdülmuttalib'e, bir gün rüyasında;

- Ey Abdülmuttalib! Adağını yerine getir! denildi. Sabahleyin Abdülmuttalib bir koç kurban etti. Fakat o gece tekrar ikaz edildi:

- Ondan daha büyüğünü kurban et! Sabahleyin bir sığır kurban ettiği halde tekrar, rüyasında;

- Ondan daha büyüğünü kurban et! Emri üzerine, çaresiz kalarak "Ondan daha büyüğü nedir?" diye sordu. O zaman;

- Oğullarından birini kurban etmeyi adamıştın. Adağını yerine getir! denildi.

Abdülmuttalib'e rüyasında seneler önce yaptığı adağını yerine getirmesi bildirildi. O da çocuklarını toplayarak, seneler önce yaptığı duayı söyledi. Sonra oğullarına, adağı gereği içlerinden birini kurban etmesi lazım geldiğini bildirdi. Evladlarından hiçbir muhalefet görmedi. Üstelik onlar;

- Ey babamız! Adağını yerine getir! İstediğini yapmakta serbestsin! dediler.

Abdülmuttalib, kur'a çekerek kurban olacağı oğlunu tesbit etti. Kur'a, en çok sevdiği oğlu, alnında Allahü teâlânın habibi Muhammed aleyhisselamın nurunu taşıyan **Abdullah'**a çıkmıştı.

Abdülmuttalib, bir an sendeledi, göz pınarları yaşla doldu. Allahü teâlâya verdiği sözü yerine getirmeliydi. Çaresiz bir eline bıçağı, bir eline ciğerparesi Abdullah'ı alarak, Rabbine verdiği sözü yerine getirmek için Kabe'ye vardı.

Gözü yaşlı baba, Abdullah'ı kurban etmek için bütün hazırlıklarını tamamladı. O esnada, Kureyş'in ileri gelenleri, hayret dolu bakışlarla hadiseyi takib ediyorlardı.

İçlerinden Abdullah'ın dayısı;

- Ey Abdülmuttalib! Dur! Biz senin bu oğlunu boğazlamana asla razı değiliz. Eğer böyle bir iş yaparsan, bundan sonra Kureyş arasında adet olur. Herkes oğlunu kurban için nezredip keser. Böyle şeye ön ayak olma! Sen, adağını başka bir şekilde yerine getir!.. dedi.

Sonra; "Bir kahine sor da sana yol göstersin" diye teklifte bulundu. Abdülmuttalib, bu söz üzerine, Hayber'de bulunan Kutbe adındaki kahine gitti ve durumu anlattı. Kahin sordu;

- Sizde bir insanın diyeti ne kadardır?

- On devedir.

- O zaman, on deve ve oğlunuz arasında kur'a çekiniz. Kur'a oğlunuza çıkarsa, on deve daha artırarak yeniden kur'a çekiniz. Kur'a develere çıkıncaya kadar böyle artırarak devam ediniz.

Abdülmuttalib, sevinç içinde hemen Mekke'ye döndü ve kahinin dediği gibi yaptı. On deve artırarak defalarca kur'a çekti. Hep Abdullah'a çıktı. Ancak deve sayısı yüze çıkınca, kur'a develere isabet etti. İhtiyat olsun diye iki defa daha çekti. Her iki kur'a da, develere çıktı.

Abdülmuttalib; **"Allahü ekber! Allahü ekber!"** diyerek tekbirlerle develeri kesti. Etlerini kendisi ve oğullarından hiçbiri almadı. Hepsini fakirlere dağıttı.

Bir de İsmail aleyhisselamın kurban edilme hadisesi vardır: Peygamber efendimiz; nesebi İsmail aleyhisselama dayandığı için; **"Ben, iki kurbanlığın oğluyum"** buyurmuştur.

Nur'un Amine'ye geçmesi

Kurban edilmekten kurtulan, **Abdullah**, bülüğ çağına eriştiğinde, gerek güzel ahlakı, gerekse yakışıklılığı ile insanlar arasında müstesna bir şahıs oldu. Uzaktan yakından herkes, ona kızlarını vermek için yarışa girdiler.

Güzelliği ve şöhreti ta Mısır'a kadar yayılmıştı. İki yüze yakın kız Mekke'ye kadar gelip, ona evlenme teklif etmişlerdi. Abdülmuttalib ise oğluna; zamanın en kibar, asil, güzel, müşrik olmayan, İbrahim aleyhisselamdan beri uydukları "Hanif dini"ne bağlı Müslüman bir kız arıyordu.

Abdülmuttalib, **Beni Zühre** kabilesinin büyüğü Vehb'in kızı **Amine'**nin güzelliğini, iffet ve hayasını, dinine bağlılığını işitmişti. Soy bakımından da akraba idiler ve birkaç batın yukarıda birleşiyorlardı. Her iki tarafa da rüyada yapılan ikazlar ve bu doğrultuda yapılan görüşmeler sonunda, oğlu **Abdullah'**ı, Vehb'in kızı **Amine** ile evlendirdi...

Peygamber efendimizin Babası Abdullah'ın evlendiği sene, Mekke'de şiddetli bir kıtlık vardı. Senelerdir yağmur yağmamıştı. Ağaçlar kurumuş, mahsulden eser görünmez olmuştu. İnsanlar dayanılmaz bir sıkıntı içine düşmüş, ne yapacaklarını bilemez hale gelmişlerdi.

Sevgili Peygamberimizin mübarek nuru, hazret-i Abdullah'dan hazret-i Amine'ye geçtikten sonra yağmurlar başladı o kadar yağmur yağdı, o kadar mahsul oldu ki, o seneye **bolluk senesi** diye isim verdiler.

Amine validemiz hamile iken, kocası Abdullah ticaret için Şam'a gitmişti. Dönüşünde hastalandı. Medine'ye gelince dayıları Neccaroğullarının yanında on sekiz veya yirmi beş yaşında iken vefat etti. Bu haber Mekke'de duyulunca koca şehir üzüntüye gark oldu.

Peygamber efendimizin babası Abdullah, oğlu doğmadan vefat edince melekler;

- Ey Rabbimiz, Resulün yetim kaldı, dediler. Allahü teâlâ;

- O'nun koruyucusu ve yardımcısı benim, buyurdu.

Dünya karanlığa gömülmüştü

Fahr-i kâinat efendimiz doğmadan önce, bütün âlem, manevi yönden müthiş bir zulmet ve karanlık içinde idi. İnsanlar hadsiz, hudutsuz derecede azgınlaşmışlar, Allahü teâlânın gönderdiği dinler unutulmuş; ilahi hükümler yerine, insan kafasından çıkan fikirler, düşünceler yer almıştı.

Bütün mahluklar, insanların vahşet ve zulmünden iyice bunalmıştı. Yeryüzünde bulunan bütün milletlerde Allahü teâlâya iman unutulmuş, huzurun, saadet ve sevincin kaynağı olan **Tevhid** inancı ortadan kalkmıştı.

Küfür fırtınası, kalblerden imanı söküp atmış, gönüllerde, Allahü teâlâya inanma yerine, putlara tapma fikri yerleşmişti. **Musa aleyhisselamın** getirdiği din unutulmuş, Tevrat bozulmuştu. İsrailoğulları birbirlerine düşmüştü.

İsa aleyhisselamın getirdiği Hıristiyanlık da büsbütün bozulmuş gerçek din ile hiçbir alakası kalmamıştı. Teslis (trinite), yani üçlü tanrı fikri kabul edilmişti. İncil'in aslı kaybolmuş, papazlar onu istedikleri gibi değiştirmişlerdi.

Her iki kitap da, Allahü teâlânın kelamı olmaktan çıkmıştı. Mısır'da, bozulmuş Tevrat'ın hükmü, Bizans'ta yine değiştirilmiş İncil'in hükmü, yani Hıristiyanlık vardı. İran'da ateşe tapılıyor, ateşperestlerin ateşi tam bin senedir söndürülmüyordu. Çin'de Konfüçyüsizm, Hindistan'da Budizm ve Hinduizm gibi uydurma dinler hüküm sürüyordu.

Arabistan'ın insanları daha da şaşırmış ve sapıtmışlardı. Bunlar, Allahü teâlânın çok kıymet verdiği Kabe-i muazzamaya, üçyüzaltmış adet put yerleştirmişlerdi. Kabe-i muazzama ise, Arş'ta meleklerin ziyaret ettiği **"Beyt-i Ma'mur"**un aynı büyüklükte bir numunesi idi. Kim Kabe'ye hürmetsizlikte bulunmuşsa, cenab-ı Hak onu, en kısa zamanda helak eylemişti.

Cürhüm kabilesi de zina ve fuhuşta ileri gitmişti. Bu kabilenin çok saygısız ve pek alçakça hareketlerini gören hükümdarları, onlara;

-Ey Cürhümiler! Allahü teâlânın Harem-i şerifini ve Harem'ini emniyetini gözeterek kendinize geliniz. Sizden önce gelen Hud, Salih ve Şu'ayb'ın (aleyhimüsselam) ümmetlerinden her birinin başlarına gelen halleri ve nasıl helak olduklarını biliyorsunuz. Birbirlerinize iyiliği emrediniz, kötülüklerden sakındırınız. Geçici kuvvetinize güvenerek aldanmayınız.

Mekke'de, Hak'tan yüz çevirmekten ve zulümden sakınınız. Çünkü, zulüm, insanların helakine sebep olur. Allahü teâlâya yemin ederek söylüyorum ki, bir kimse bu bölgelede otursun, zulüm yapsın, Hak'tan yüz çevirsin de, Allahü teâlâ onların soylarını kesmemiş, köklerini kazımamış ve yerlerine başka bir kavmi getirmemiş olsun.

Azgınlığına devam eden ve Hak'tan yüz çeviren Mekke halkı için, burada devamlı kalmak yoktur. Sizden önce bu bölgede oturan, sizden daha uzun ömürlü, sizden daha kuvvetli, sizden daha kalabalık ve zengin olan Tasm, Cedis ve Amalikalıların başına gelenleri biliyorsunuz. Onların, Harem-i şerifi hafife almaları, Hak'tan yüz çevirerek zulme dalmaları, bu mübarek yerden çıkarılıp atılmalarına sebeb olmuştur.

Allahü teâlânın, bazılarına küçük karıncaları musallat ederek, kimini kıtlıkla, bazılarını da kılınçla çıkardığını görmüş ve işitmişsinizdir! diyerek onlara nasihat eyledi. Fakat onlar dinlemediler. Neticede Allahü teâlâ onları da, bu azgınlıkları sebebiyle, perişan eyledi...

Artık güneşin doğmasına az bir zaman kalmıştı. Âlem, Âdem aleyhisselamdan bugüne kadar, temiz alınlardan temiz alınlara geçerek gelen nurun sahibini karşılamak için hazırlanıyordu. İnsanlara sonsuz saadeti gösterecek eşsiz insan bekliyordu.... Şefkat ve merhamet kaynağı, Rabbinin ahlakı ile ahlaklanmış yüksek insan bekliyordu...

Zulüm, had safhadaydı...

Yeryüzünün merkezi olan mübarek Mekke'de, küfür sel gibi akıyor, Beytullah'ın içine, lat, uzza, menat gibi yüzlerce put doldurulmuştu. Zulüm son haddine varıyor, ahlaksızlık, iftihar vesilesi olarak kabul ediliyordu. Arabistan dini, ruhi, sosyal ve siyasi bakımlardan, koyu bir karanlık, tam bir cahiliyet, taşkınlık, azgınlık ve sapıklık içerisinde idi.

Cahiliye devri denilen bu zamanda, insanlar genellikle göçebe hayatı yaşıyorlardı ve kabilelere bölünmüşlerdi. Devamlı çekişme halinde olan Arab kabileleri, baskın ve yağmacılığı, kendileri için bir geçim vasıtası sayıyorlardı. Zulmün ve yağmacılığın yaygınlaştığı kabilelerden meydana gelen Arabistan'da, siyasi bir nizam, sosyal bir düzen de mevcut değildi.

Ayrıca içki, kumar, zina, hırsızlık, zulüm, yalan ve ahlaksızlık namına ne varsa alabildiğine yayılmıştı. Zulme, güçlünün güçsüze karşı kullandığı en amansız ve tüyleri ürpertici bir vasıta olarak başvuruluyor; kadın, elde basit bir mal gibi alınıp satılıyordu. Bir kısmı da kız çocuklarının doğmasını bir felaket ve yüz karası sayıyorlardı.

Bu korkuç telakki o dereceye çıkmıştı ki, küçük kız çocuklarını, kumlar üzerinde açtıkları çukurlara diri diri yatırıp; **"Babacığım! Babacığım"** diyerek boyunlarına sarılmalarına ve acı acı feryat etmelerine hiç kulak asmadan, üzerlerini toprakla kapatarak ölüme terkediyorlardı.

Bu hareketlerinden dolayı vicdanları hiç sızlamıyor, hatta bunu bir kahramanlık sayıyorlardı. Netice itibariyle o zamanın insanları arasında şefkat, merhamet, iyilik ve adalet gibi güzel hasletler yok olmuş; insanlar adeta canavarlaşmıştı.

Fakat bu devirde, Arablar arasında, dikkate değer bir husus vardı. O da edebiyatın, belagatın ve fesahatın kıymet kazanıp zirveye çıkmasıydı. Şaire ve şiire çok önem verirler, bunu büyük bir iftihar vesilesi sayarlardı. Güçlü bir şair, hem kendisi, hem de kabilesi için itibar sağlardı.

Muayyen zamanlarda panayırlar kurulur, şiir ve hitabet yarışmaları yapılırdı. Birinci gelenlerin şiirleri veya hitabeleri Kabe duvarına asılırdı. Cahiliye devrindeki Kabe duvarına asılan en meşhur yedi şiire, **Muallakat-us-Seb'a,** yani yedi askı denilirdi.

O zaman Arabistan'da insanlar, inanç bakımından da, bölük bölüktü. Bir kısmı tamamen inançsız

ve dünya hayatından başka bir şey kabul etmiyor. Bir kısmı ise Allahü teâlâya ve ahiret gününe inanıyor; fakat insandan bir peygamberin geleceğini kabul etmiyordu.

Bir kısmı da Allahü teâlâya inanıyor, ahirete inanmıyordu. Diğer büyük bir kısmı da, Allahü teâlâya şirk koşup putlara tapıyordu. Müşriklerin herbirinin evinde bir put bulunuyordu. Bütün bunlardan başka, **hazret-i İbrahim'**in bildirdiği din üzere olan ve **Hanifler** denilen kimseler de vardı.

Bunlar Allahü teâlâya inanır ve putlardan uzak dururlardı. Peygamber efendimizin babası Abdullah, dedesi Abdülmuttalib, annesi ve bazı kimseler, bu din üzere idiler. Haniflerden başka bütün gruplar batıl yolda olup, büyük bir zulmet ve karanlığa gömülmüşlerdi.

Âlem mahzun, varlıklar mahzun, gönüller mahzundu. Yüzler gülmeyi unutmuştu. Allahü teâlânın, diğer mahluklardan üstün olarak yarattığı insanların, Cehennem'den kurtulmalarına sebep olacak bir kahraman lazımdı.

Çünkü her Peygamberin gelişi böyle olmuştu. Her biri güneş gibi doğup karanlıkları aydınlığa, nura çevirmişlerdi. Şimdi de cahillik, vahşet zirvedeydi. İnsanlar insanlıktan çıkmışlardı. Bu karanlıktan kurtaracak, insanlara insanlıklarını hatırlatacak Resul gelmek üzereydi... Bütün alametleri teker teker ortaya çıkıyordu artık...

Dünyayı teşrifleri

Hoş geldin ya Resulallah

Yedi kat yer, yedi kat gök, kısaca bütün âlem büyük bir hürmet ve sevinç içinde; Seyyid-il-Mürselin, Hatem-ül-enbiya, Habib-i Huda olan efendisini beklemekte artık...

Bütün mahlukat; **"Hoş geldin ya Resulallah!"** demek için hazır... Hicretten 53 sene evvel Fil vak'asından iki ay kadar sonra, Rebi'ul-evvel ayının on ikinci Pazartesi gecesi sabaha karşı Mekke'nin Haşimoğulları mahallesinde, Safa Tepesi yakınındaki saadethanede hasretle beklenen, Allahü teâlânın nuru **"Muhammed Mustafa sallallahü aleyhi ve sellem"** doğdu, O'nun teşrifiyle âlem, yeniden hayat buldu. Karanlıklar, birden **"Nur"** ile aydınlandı.

Şereflerin en yücesine mazhar olan annelerin en bahtiyarı **hazret-i Amine,** hamileliğini şöyle anlatır:

O Servere hamile olduğum günlerde, hiç acı ve elem görmedim. Hamile olduğumu hissetmezdim. Ancak altı aydan sonra bir gün, uyku ile uyanıklık arasında bir kimse bana;

- Senin hamile olduğun kimdir, bilir misin? dedi.

- Bilmiyorum, cevabını verince;

- Bilmiş ol ki, Peygamberlerin sonuncusuna hamilesin! haberini verdi.

Doğum zamanı yaklaşınca, o kimse tekrar geldi, dedi ki: **"Ey Amine! Çocuk doğunca, ismini 'Muhammed' koy!"**

Hazret-i Amine validemiz, doğum anını da şöyle anlatır:

"Doğum anı geldiğinde, heybetli bir ses işittim. Ürpermeye başladım. Sonra beyaz bir kuş gördüm, gelip kanadı ile beni sıvazladı. Korku ve ürpertiden eser kalmadı. O anda susamış, sanki hararetten yanıyordum. Yanımda süt gibi beyaz, bir kase şerbet gördüm. O şerbeti, içmem için bana verdiler. İçtim, baldan tatlı ve soğuk idi. Artık susuzluğum kalmamıştı.

Sonra büyük bir nur gördüm, evim o kadar nurlandı ki, O nurdan başka bir şey görmüyordum. O sırada etrafımı sarıp, bana hizmet eden pek çok hanım gördüm. Boyları uzun, yüzleri güneş gibi parlıyordu. Bunlar, Abdü Menaf kabilesinin kızlarına benzerlerdi. Bunların birden bire ortaya çıkmalarından hayret içinde idim.

Onlardan biri dedi ki: **"Ben Fir'avn'ın hanımı Asiye'yim!"** Diğeri de; **"Ben de Meryem binti İmran'ım. Bunlar da Cennet hurileridir"** dedi.

Yine o esnada beyaz, uzun ve gökten yere kadar uzanmış ipek bir kumaş gördüm. **"Onu insanların gözünden örtün"** dediler. O anda bir bölük kuş peyda oldu. Ağızları zümrütten, kanatları yakuttandı. Korkudan terlemiştim, düşen ter damlalarından misk kokusu yayılıyordu.

O halde iken gözümden perdeyi kaldırdılar. Bütün yeryüzünü doğudan batıya kadar gördüm. Etrafımı melekler kuşatmıştı. Muhammed (aleyhisselam) doğar doğmaz, mübarek başını secdeye koydu, şehadet parmağını kaldırdı. Sonra gökden, O'nu bürüyen, beyaz bir bulut parçası indi.

Bir ses işittim; **"O'nu mağripten maşrıka kadar her yerde gezdirin. Gezdirin ki, cümle âlem O'nu ismiyle, cismiyle ve sıfatıyla görsünler. O'nun isminin Mahi olduğunu yani Allahü teâlâ, O'nunla şirki yok ettiğini bilsinler"** diyordu.

O bulut da gözden kayboldu ve Muhammed'i (sallallahü aleyhi ve sellem) bir beyaz yünlü kumaş içinde sarılı gördüm. Yine o sırada, yüzleri güneş gibi parlayan üç kişi geldi. Birinin elinde gümüşten bir ibrik, birinin elinde zümrütten bir leğen, birinin elinde de bir ipek vardı.

İbrikten sanki misk damlıyordu. Mübarek oğlumu leğenin içine koydular. Mübarek başını ve

ayağını yıkayıp, ipeğe sardılar. Sonra mübarek başına güzel koku sürdüler, mübarek gözlerine sürme çektiler ve gözden kayboldular."

"Ümmetim!.. ümmetim!.."

Kâinatın efendisi doğduğu sırada, **hazret-i Amine** validemizin yanında Abdurrahman bin Avf'ın annesi Şifa Hatun, Osman bin Ebil-As'ın annesi Fatıma Hatun ve Peygamberimizin halası Safiyye Hatun vardı. Bunlar da gördükleri nuru ve diğer hadiseleri haber verdiler. **Şifa Hatun** şöyle anlatıyor:

"Ben, o gece Amine'nin yanında yardımcı olarak bulunuyordum. O'nun, doğar doğmaz dua ve niyaz ettiğini işittim. Bir nur çıkıp o kadar ışık verdi ki, doğudan batıya kadar her yer göründü..."

Bundan başka birçok hadiseye şahid olan Şifa Hatun; **"Ne zaman ki, O'na peygamberliği bildirildi, hiç tereddüd etmeden ilk iman edenlerden biri de ben oldum"** demiştir.

Safiyye Hatun da şöyle anlatmıştır:

"Muhammed aleyhisselam doğduğu sırada, her tarafı bir nur kapladı. Doğar doğmaz secde etti, mübarek başını kaldırıp açık bir dil ile; **"La ilahe illallah, inni resulullah"** dedi. O'nu yıkamak istediğimde; biz O'nu yıkanmış olarak gönderdik, denildi.

Göbeği kesilmiş ve sünnet olmuş görüldü. Secde halinde hafif sesle bir şeyler söylüyordu. Kulağımı mübarek ağzına yaklaştırdım. **"Ümmeti, Ümmeti!** (Ümmetim, ümmetim) diyordu..."

Dedesi **Abdülmuttalib,** sevgili Peygamberimiz doğduğu sırada, Kabe'de Allahü teâlâya yalvarıp dua ediyordu. Ona da müjde verdiler. Efendimizin doğduğu günde birçok hadiseler gören Abdülmuttalib, bu müjdeye çok sevinip; **"Bu oğlumun şanı, şerefi çok yüce olacaktır"** dedi.

Abdülmuttalib, böylesine büyük bir mutluluğu kutlamak için, doğumun yedinci gününde Mekke halkına üç gün ziyafet verdi. Ayrıca şehrin her mahallesinde develer keserek, insan ve hayvanların istifadesine sundu.

Ziyafet sırasında çocuğa hangi ismi koydun diyenlere; **"MUHAMMED"** ismini verdim, dedi. Neden atalarından birinin ismini vermedin diyenlere ise; **"Allahü teâlânın ve insanların O'nu methetmelerini, övmelerini istediğim için"** cevabını verdi.

Sevgili Peygamberimizin dedesi **Abdülmuttalib** şöyle anlatmıştır:

"Rüyamda çok büyük bir ağaç gördüm. Bir ucu semaya yükselmiş, dalları doğuya ve batıya yayılmıştı. O ağaçtan öyle bir nur saçılıyordu ki, güneş yanında çok hafif kalır. Bazan gözüküyor, bazan gözden kayboluyordu. İnsanlar ona yönelmişti. Her an nuru artıyordu.

Kureyş kabilesinden bazıları o ağacın dallarına tutunuyor, diğer bir kısmı da ağacı kesmeye çalışıyordu. Bir genç de onu kesmek isteyenlere mani oluyordu. Çok güzel bir yüzü vardı ve ben şimdiye kadar öyle bir yüz görmedim. Ayrıca vücudundan etrafa hoş kokular yayılıyordu. Ağacın bir dalını tutmak için elimi uzattım, fakat ulaşamadım."

Bu rüyasını dinleyen tabircinin yüzü değişti. Benzi sarardı;

- Ondan senin nasibin yok! dedi.

- Kimin nasibi var?

- O ağacın dalına tutunanların... Senin soyundan bir peygamber gelecek, her tarafa malik olacak, insanlar O'nun dinine girecekler!

Sonra yanında bulunan oğlu Ebu Talib'e dönerek; **"Bu herhalde O'nun amcası olacak"** dedi. Ebu Talib bu hadiseyi Peygamber efendimize peygamberliği bildirilince anlatmış ve; **"İşte o ağaç, Ebü'l-Kasım, el-Emin Muhammed aleyhisselamdır"** demiştir.

Doğduğu geceki olaylar

Resul-i ekrem efendimiz, doğmadan önce ve doğduğu sırada; O'nun dünyayı teşrif etmesine alamet olarak birçok hadiseler meydana gelmiştir:

Sevgili peygamberimizin dünyaya geldiği gece, bir **yıldız doğdu.** Bunu gören Yahudi alimleri, Muhammed aleyhisselamın doğduğunu anlamışlardı. Eshab-ı kiramdan Hassan bin Sabit anlatır:

"Ben sekiz yaşında idim. Bir sabah vakti Yahudinin biri; "Ey Yahudiler!" diye çığlık atarak koşuyordu. Yahudiler; "Ne var, bu bağırman nedendir?" diyerek yanına toplanınca, o; **"Haberiniz olsun, Ahmed'in yıldızı bu gece doğdu! Ahmed bu gece dünyaya geldi..."** diye cevap verdi.

Efendimizin doğduğu gece **Kabe'deki putların hepsi yüzüstü yere yıkıldı.** Urvet-übn-ü Zübeyr bildirdi: "Kureyş'den bir cemaatin bir putu vardı. Yılda bir defa onu tavaf ederler, develer kesip şarap içerlerdi. Yine öyle bir gün, putun yanına vardıklarında, onu yüzüstü yere yıkılmış buldular. Kaldırdılar, yine kapandı. Bu hal üç defa tekrarlandı. Bunun üzerine etrafına iyice destek verip diktikleri sırada, şöyle bir ses işitildi:

"Bir kimse doğdu, yeryüzünde her yer harekete geldi. Ne kadar put varsa hepsi yıkıldı. Kralların korkudan kalbleri titredi!"

Bu hadise tam Resulullahın doğduğu geceye rastlıyordu.

Medayin şehrindeki **İran Kisrasının sarayının on dört kulesi, burcu yıkıldı.** O gece gürültüyle ve

dehşetle uyanan Kisra ve halkı; yine kendilerinden bazı ileri gelenlerin gördükleri korkunç rüyaları tabir ettirdiklerinde, bunun büyük bir şeye alamet olduğunu anlamışlardı.

Yine o gece, **mecusi yani ateşe tapanların bin seneden beri yanmakta olan kocaman ateş yığınları aniden sönüverdi.** Ateşin söndüğü tarihi kaydettiler, Kisra'nın sarayında burçların yıkıldığı geceye rastlıyordu.

O zaman mukaddes sayılan **Save Gölü'**nün de o gece bir anda suyu çekilip kuruyuvermişti.

Şam tarafında bin yıldan beri suyu akmayan ve kurumuş olan **Semave Nehri** vadisi yine o gecede dolup taşarak akmaya başladı.

Muhammed aleyhisselamın doğduğu geceden itibaren, şeytan ve cinler artık Kureyş kahinlerine hadiselerden haber veremez oldu. Kehanet sona erdi...

Daha nice olağanüstü haller...

*   *   *

Peygamber efendimizin doğduğu geceye **Mevlid Gecesi** denir. Mevlid doğum zamanı demektir. Kadir Gecesi'nden sonra en kıymetli gecedir. Bazı alimler, Kadir gecesinden de kıymetli olduğunu bildirmişlerdir. Bu gecede sevgili Peygamberimiz doğduğu için sevinenler affolunur.

Bu gece, Peygamber efendimizin doğduğu sırada görülen halleri, mucizeleri okumak, dinlemek, öğrenmek çok sevabdır. Sevgili Peygamberimiz kendi de anlatırdı. Eshab-ı kiram da bu gece bir yere toplanırlar, o günü yad ederler, okurlar ve anlatırlardı.

Dünyanın her tarafındaki Müslümanlar, her sene bu geceyi Mevlid Kandili olarak kutlamaktadır. Her yerde Mevlid kasideleri okunarak, Kâinatın sultanı hatırlanılmaktadır. Her peygamberin ümmeti, kendi peygamberinin doğum gününü bayram yapmıştır. Bu gün de, Müslümanların bayramı olup, neşe ve sevinç günüdür.

Nasıl sevinilmesin? Çünkü, O doğmuştu artık... Allahın sevgilisi, kâinatın efendisi, âlemlere rahmet olarak gönderilen peygamber... Bütün yaratılmışların ve yaratılacakların vücuda gelişinden murad olan dünyaya geldi...

Sene miladi **571.** Nisan ayının yirminci günü. Pazartesi sabaha karşı. Hicri **Rebiülevvel ayının 12. günü,** Mekke ufukları ağarırken...

Süt anne Halime Hatun

Amine validemiz, nurlu yavrusunu kucağına aldığında, kocası hazret-i Abdullah'ın vefat acısını unutur gibi oldu. Dokuz gün emzirdikten sonra da, Ebu Leheb'in cariyesi olan **Süveybe Hatun** birkaç gün süt annelik hizmetinde bulundu. Süveybe Hatun daha önce de hazret-i Hamza'yı, sonra da Ebu Seleme'yi emzirmişti.

O zamanda Mekke halkı, adet olarak, çocuklarını bir süt anneye verirlerdi. Havası iyi, suyu tatlı olan civar yerlerdeki yaylalara gönderilen çocuklar, bir müddet, verildikleri süt annelerinin yanında kalırlardı.

Buna Mekke'nin sıcak havası sebep oluyordu. Her sene bu maksatla Mekke'ye pek çok hanım gelirdi. Bunlar emzirmek için birer çocuk alıp giderlerdi. Çocukları büyütüp teslim edince, pek çok ücret ve hediyeler alırlardı.

Peygamber efendimizin doğduğu sene de yaylalarda yaşayan **Beni Sa'd** kabilesinden birçok hanım, süt annelik niyeti ile Mekke'ye geldi. Her biri emzirmek üzere birer çocuk almıştı. **Beni Sa'd kabilesi,** Mekke civarındaki kabileler arasında; şerefte, cömertlikte, mertlik ve tevazuda ve Arapça'yı düzgün konuşmakta pek meşhurdu.

Bu kabileden Halime Hatun şöyle anlatır:

"Çok fakirdik, sıkıntı içindeydik. Bazan üç gün geçmesine rağmen ağzıma bir şey koymazdım. Sütüm azdı. Buna rağmen Allahü teâlâya şükrederdim. Bir gece sahrada uyuyakalmıştım. Rüyamda bir şahıs beni sütten ak bir suyun içine daldırdı ve; "Bu sudan iç" dedi. Kanıncaya kadar içtim. Sonra içmem için yine zorladı. İçtikçe içtim, baldan tatlı idi. 'Sütün çok olsun ey Halime! Beni tanıdın mı?' diye sordu. Tanımadığımı söyleyince; **'Ben senin sıkıntılı halinde ettiğin hamd ve şükrünüm. Ey Halime! Mekke'ye git. Orada sana bir "Nur" arkadaş olur, bereketlerle dolarsın. Bu rüyayı da kimseye söyleme!'** dedi. Uyanınca göğüslerimi süt ile dolu bulduğum gibi sıkıntı ve açlığın da beni terkettiğini gördüm."

Kıtlıktan dolayı, ücretle çocuk emzirip sıkıntılarını gidermek üzere, diğer senelere nisbetle; daha çok süt annesi gelmişti Mekke'ye. Hepsi de zengin ailelerin çocuklarını almak telaşı içinde idi. Acele ile gelen kadınlar, birer çocuk almışlardı.

İffeti, temizliği, hilmi yani yumuşaklığı, hayası ve güzel ahlakıyla tanınan **Halime Hatun,** ise bindikleri hayvan zayıf olduğu için Mekke'ye gelmekte geç kalmışlardı.

Fakat bu gecikme onlara, aradıklarından daha fazlasına kavuşmaya sebeb olmuştu. Kocası ile Mekke'de dolaşarak zengin ailelerin çocuklarının alınmış olduğunu gördüler. Lakin boş dönmek de istemiyorlardı. Bir çocukla dönmek tek arzuları olmuştu.

Nihayet hürmet celbeden ve siması çok sevimli olan bir zatla karşılaştılar. Bu, Mekke'nin reisi

Abdülmuttalib idi. İsteklerini öğrendikten sonra, torununu almalarını, bu sayede, büyük devlet ve saadete kavuşacaklarını söyledi.

Abdülmuttalib'in muhabbeti ve yakınlığı onları kendisine çekiyordu. Teklifini hemen kabul ettiler. Sonra yaşlı dede, Halime Hatun'u hazret-i Amine'nin evine götürdü. Nur çocuk uyuyordu...

Hayret içinde kalıp bir anda O Nura, öylesine ısındı ki, gönlü uyandırmağa razı olmadı. Elini göğsüne koyunca, uyandı ve ona bakıp tebessüm etti... Abdülmuttalib, bana dönerek; **"Sana müjdeler olsun ki, hanımlar içinde senin gibi nimete kavuşan olmadı"** dedi.

Süt annenin anlattıkları

Halime Hatun, Peygamber efendimizi, süt anne olarak kabul ettikten sonra gördüğü fevkaladelikleri şöyle anlatır:

Amine Hatun da bana sevgili yavrusunu verdikten sonra sordu;

- Ey Halime, üç gün evvel; **"Senin oğluna süt verecek kadın, Beni Sa'd kabilesinin Ebu Züeyb soyundandır"** diye bir ses işittim" sen hangi kabiledensin?

-Beni Sa'd kabilesindenim ve babamın künyesi Ebu Züeyb'dir, cevabını verdim.

Ben de Mekke'ye gelmeden önce gördüğüm rüyayı ve gelirken sağımdan solumdan; **"Sana müjdeler olsun ey Halime! O gözler kamaştıran ve âlemleri aydınlatan nuru emzirmek sana nasib olacak"** diye sesler geldiğini anlattım.

Daha sonra, eşsiz Nur'u alıp hazret-i Amine'nin evinden ayrıldım. Kocamın yanına varınca,

- Ey Halime bugüne kadar böyle güzel yüz görmedim. Bilmiş ol ki, sen çok mübarek ve kadri yüksek bir çocuk almışsın, dedi. Ben de;

Vallahi, zaten böyle dilerdim, istediğim oldu, dedim.

Halime Hatun, kocası ile birlikte, Efendimizi alıp, Mekke'den yola çıktıkları andan itibaren, O'nun bereketine kavuşmaya başladılar. Çelimsiz ve hızlı gidemeyen merkebleri, artık küheylan kesilmişti.

Beraber geldikleri kafile, onlardan önce yola çıkıp çok uzaklaşmış olmasına rağmen, kafileye tetişip onları geride bırakmıştı. Beni Sa'd yurduna vardıktan sonra görülmemiş bir bolluğa ve berekete kavuştular. Sütü az olan hayvanlarının memeleri dolup taşıyordu.

Kuraklık sebebiyle çok sıkıntıya düştüler ve bir ara yağmur duasına çıktılar. Muhammed aleyhisselamı yanlarında götürüp dua ederek O'nun hürmetine bol yağmura ve berekete kavuştular.

Peygamber efendimiz, süt annesi Halime Hatun'un sağ memesini emer, sol memesini emmezdi. Onu da süt kardeşine bırakırdı. İki aylık iken emekledi. Üç aylık olunca ayakta durur, dört aylık iken duvara tutunarak yürürdü. Beş aylık iken yürüdü, altı aylık iken çabuk yürümeye başladı.

Yedi aylık iken her tarafa gider oldu. Sekiz aylık iken anlaşılacak şekilde, dokuz aylık iken gayet açık konuşmaya başladı. Konuşmaya başladığında ilk sözü, **"La ilahe illallahü vallahü ekber. Velhamdülillahi rabbil âlemin"** oldu.

O günden sonra Allahü teâlânın ismini anmadan hiçbir şeye elini uzatmadı. Sol eli ile bir şey yemezdi. Yürümeye başladığında, çocukların oynadıkları yerden uzak durur ve onlara; **"Biz, bunun için yaratılmadık"** buyururdu. Her gün O'nu güneş ışığı gibi bir nur kaplar ve yine açılırdı. Ay ile konuşur, ona işaret ettikçe hareket ederdi. Halime Hatun şöyle anlatır:

İki yaşına girince, O'nu sütten kestim. Sonra annesine vermek üzere kocamla Mekke'ye gittik. Fakat O'nun öyle bereketlerine kavuşmuştuk ki, O'ndan ayrılmak, mübarek yüzünü görmemek bize çok güç geliyordu. O'nun hallerini annesine anlattım. Amine Hatun;

- Benim oğlumun büyük şanı vardır, dedi. Ben,

- Vallahi, bundan daha mübarek bir kimse görmedim, dedim.

Sonra, Amine Hatun'a, birçok bahaneler bularak biraz daha yanımızda kalmasını istedim. Bizi kırmadı ve yanımızda kalması için izin verdi. O'nunla tekrar kabilemize döndük. Bu sayede evimiz bereketle doldu, malımız, mülkümüz ve şanımız arttı. Sayısız nimetlere kavuştuk.

Mübarek göğsünün yarılması

Süt anne **Halime Hatun** anlatır:

Server-i âlem bir gün sordu:

- Gündüzleri kardeşlerim görünmüyorlar, acaba nerede oluyorlar?

- Koyun gütmeye giderler. Eve, ancak gece gelirler, dedim.

- Beni de onlarla beraber gönder. Ben de koyun güdeyim, dedi.

Bahaneler bulup nice özürler söyledim. Sonunda gönlünün razı olması için; **"Peki"** dedim.

Ertesi gün mübarek saçlarını taradım. Elbiselerini giydirip süt kardeşleriyle beraber gönderdim. Birkaç gün gidip geldi. Bir gün süt kardeşi **Şeyma** kırdan geldiğinde:

- Gözümün nuru oğlum Muhammed nerededir? diye sordum.

- Sahrada anneciğim.

- Ciğerimin köşesi bu sıcağa nasıl dayanıyor?

- Ey anneciğim! O'na asla zarar gelmez. Zira, mübarek başı üzerinde bir bulut, devamlı O'nunla hareket etmekte; böylece güneşin sıcağından korunmaktadır.

Neler söylüyorsun? dediğimde, yemin etti. Ancak o zaman rahatladım.

Yine bir öğle vakti süt kardeşi Abdullah koşarak gelip;

- Anneciğim! Acele koş!.. Kureyşi karındaşımla beraber koyun güdüyorduk. Ansızın gökten yeşiller giymiş iki kimse geldi. Kardeşimi yanımızdan alıp dağın başına götürdüler. Arkası üzere yatırıp bıçak ile karnını yardılar. Haber vermek için geldiğimde oradaydılar. Kardeşimin sağ kalıp kalmadığını bilemiyorum, dedi.

O anda kan başımıa sıçradı. Sür'atle oraya gittik... O'nu sağ gördüm. Hemen mübarek yüzünü başını öpüp;

- Ey gözümün nuru! Ey âlemlere rahmet oğlum! Bu nice haldir? Ve başına gelen nedir? Seni kim rahatsız etti? diye sordum. O da şöyle anlattı:

"Evden çıktıktan sonra yeşil elbiseli iki kimse gördüm. Birinin elinde gümüşten bir ibrik, birinin elinde yeşil zümrütten bir leğen vardı. Leğen, kardan beyaz bir şey ile dolu idi. Beni dağ başına götürdüler. Biri, arkam üzere yatırdı. Ben seyrederken göğsümü göbeğime kadar yardı. Hiç acı ve elem duymadım. Elini sokup içinde ne varsa çıkardılar. O beyaz şey ile yıkayıp yerine koydular. Biri diğerine; Kalk, ben de hizmetimi yerine getireyim, dedi ve elini sokup yüreğimi çıkardı. İki parça etti ve içinden siyah bir şey çıkarıp attı. Ve; "Senin vücudunda şeytanın nasibi bu idi. Çıkarıp attık. Ey Allahü teâlânın sevgilisi! Seni vesveseden şeytanın hilesinden emin ettik" dedi. Sonra yüreğimi kendi yanlarında olan latif ve yumuşak bir şey ile doldurdular. Nurdan bir mühürle mühürlediler. Halen o mührün soğukluğu, bütün azalarımda mevcuttur. Onlardan biri, elini yarılan yere koyunca yaram iyileşti. O zaman her biri, elimi ve yüzümü öptüler ve beni burada koyup gittiler."

Baktım, yarılan yer, mübarek göğsünde belli idi.

Sevgili Peygamberimizin başından geçen ve Kur'an-ı kerimin İnşirah suresinin birinci ayet-i kerimesinde bildirilen bu hadiseye **Şakk-ı sadr** yani göğsünün yarılması, denir.

Halime Hatun, dört yaşından sonra O'nu Mekke'ye götürüp annesine verdi. Dedesi Abdülmuttalib, Halime Hatun'a çok büyük hediyeler verip ihsanda bulundu.

Muhterem annenin vefatı

Sevgili Peygamberimizin, üç-beş yaşlarında bile hususi bir hali vardı. Tekbir getiriyor ve Allah'a hamd ediyordu. Esrarlı bir ciddiyet, ağır başlılık diğer çocuklardan ayırıyordu O'nu.

Akranı olan çocuklar oyun oynar, fakat O, aralarına katılmazdı. Bir kenara oturur, onları gülümseyerek seyrederdi.

Altı yaşında iken, annesi, Ümmü Eymen adındaki cariye ile birlikte, akrabalarını ve babası Abdullah'ın mezarını ziyaret etmek için Medine'ye gittiler.

Burada, bir ay kaldılar. Peygamber efendimiz Medine'de Neccaroğulları'na ait havuzda yüzmeyi öğrendi. Bu sırada bir Yahudi alimi O'ndaki nübüvvet alametlerini görünce, **"acaba O Peygamber bu çocuk mu?"** endişesi düştü içine.

Ertesi gün efendimizin yalnız bir anını kollayarak yanına sokulup yavaşça sordu:

- Senin adın ne?

- Ahmed...

Tahmininin doğru olduğunu bu cevabı alınca anladı. Dayanamayıp haykırdı:

- Bu ümmetin peygamberi işte burada!!! Sanki şuurunu kaybetmişti.

Oradaki Yahudi alimlerinden bazıları da, O'ndaki peygamberlik alametini görmüşler, peygamber olacağını aralarında konuşup anlatmışlardı.

Onların bu sözlerini duyan Ümmü Eymen, durumu **hazret-i Amine** validemize haber verince, mübarek anneleri bir zarar gelmesinden çekinerek, O'nu alıp Mekke'ye dönmek üzere yola çıktı.

Ebva denilen yere geldiklerinde, hazret-i Amine validemiz hastalandı. Hastalığı artıp sık sık kendinden geçiyordu. Şefkat ve merhamet dolu gözlerini kâinatın özü, mukaddes oğlunun nur merkezi güzel yüzüne bakıyor ondan hiç ayırmıyordu...

Mukaddes evlad, ruhunu teslim etmek ve kendisini iki taraflı öksüz bırakmak üzere bulunan Amine Hatun'un başına telaş ve ıstırapla dolanırken, aziz anne, yaşlı gözleri ile başında duran sevgili oğluna bakarak şu sözleri söyledi:

"Allahü teâlâ seni, mübarek eylesin. Rüyama göre, sen celal ve bol ikram sahibi olan Allahü teâlâ tarafından, Âdemoğullarına helal ve haramı bildirmek üzere gönderilen peygambersin. Cenab-ı Hak seni, milletlerle birlikte sürüp gelen putlardan ve putperestlikten muhafaza edip koruyacaktır"

Sonra şu beytleri söyledi:

Eskir yeni olan, ölür yaşayan
Tükenir çok olan, var mı genç kalan.

Ben de öleceğim, tek farkım şudur:
Seni ben doğurdum, şerefim budur.
Geride bıraktım hayırlı evlad,
Gözümü kapadım, içim pek rahat.
Benim namım kalır daim dillerde,
Senin sevgin yaşar hep gönüllerde.

Şiir bitince nur anne, ruhunu teslim etti. Amine validemiz vefat ettiğinde yirmi yaşında idi. Şimdi de anneden öksüz kalıyordu Sevgili peygamberimiz...

Ümmü Eymen, Âlemlerin efendisini yanına alıp, birkaç gün süren yolculuktan sonra Mekke'ye getirip dedesi Abdülmuttalib'in yanına bıraktı.

"O'nun şanı yücedir!"

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam, sekiz yaşına kadar dedesinin yanında büyüdü. Dedesi Abdülmuttalib, Mekke'de sevilen ve çeşitli işleri idare eden bir zat olup, heybetli, sabırlı, ahlaklı, dürüst, mert ve cömert idi.

Fakirleri doyurur, hatta aç ve susuz kalan hayvanlara bile yiyecek verirdi. Allahü teâlâya ve ahirete inanırdı. Kötülüklerden sakınır, cahiliye devrinin her türlü çirkin adetlerinden uzak dururdu.

Mekke'de zulme, haksızlığa engel olur ve gelen misafirleri ağırlardı. Ramazan ayında Hira dağında inzivaya çekilmeyi adet edinmişti. Çocukları seven ve şefkat sahibi olan Abdülmuttalib, sevgili torununu bağrına basıp gece-gündüz yanından ayırmazdı.

O'na büyük bir sevgi ve şefkat gösterirdi. Kabe'nin gölgesinde kendisine mahsus olan minderine O'nunla beraber oturur, mani olmak isteyenlere;

- Bırakın oğlumu, O'nun şanı yücedir, derdi.

Peygamber efendimizin dadısı Ümmü Eymen'e,

- Oğluma iyi bak! Ehl-i kitab benim oğlum hakkında bu ümmetin peygamberi olacak diyorlar, tenbihini ısrarla yapardı.

Ümmü Eymen demiştir ki: **"O'nun çocukluğunda ne açlıktan, ne de susuzluktan şikayet ettiğini görmedim. Sabahleyin bir yudum zemzem içerdi. Kendisine yemek yedirmek istediğimizde; çoğu zaman 'İstemem, tokum" derdi."**

Abdülmuttalib uyurken ve odasında yalnızken, O'ndan başkasının yanına girmesine müsaade etmezdi. O'nu şefkatle bağrına basar, okşar, sözlerinden ve hareketlerinden son derece hoşlanırdı. Sofrada O'nu yanına alır, dizine oturtur, yemeğin en iyisini, en lezzetlisini O'na yedirir ve O gelmeden sofraya oturmazdı.

O'nun hakkında nice rüyalar görüp, birçok hadiselere şahid oldu. Bir defasında, Mekke'de kuraklık ve kıtlık olmuştu. Abdülmuttalib, gördüğü bir rüya üzerine mübarek torununun elinden tutarak Ebu Kubeys dağına çıkıp; **"Allah'ım, bu çocuk hakkı için, bizi bereketli bir yağmur ile sevindir"** diyerek dua etti. Duası kabul olundu ve bol yağmur yağdı. O zamanki şairler bu hadiseyi, şiirler yazarak dile getirmişlerdi.

Abdülmuttalib, bir gün Kabe'nin yanında otururken, Necranlı bir rahip yanına gelerek konuşmaya başlamıştı. Bir ara;

- Biz, İsmail soyundan en son gelecek olan peygamberin sıfatlarının kitaplarda yazılı olduğunu okuduk. Burası, yani Mekke O'nun doğum yeridir. Sıfatları şöyle, şöyledir!... diyerek birer birer saymaya başladı.

Bu sırada, sevgili Peygamberimiz yanlarına gelmişti. Necranlı rahip, O'nu dikkatle seyretmeye başladı, sonra da yaklaşıp gözlerine, sırtına, ayaklarına baktı ve heyecanla;

- İşte, O budur. Bu çocuk senin neslinden midir? dedi. Abdülmuttalib:

- O benim oğlumdur, deyince, Necranlı rahip;

- Kitaplarda okuduğumuza göre O'nun babasının sağ olmaması lazım! dedi. Abdülmuttalib:

- O, oğlumun oğludur. Babası daha O doğmadan, annesi hamile iken vefat etti, deyince, rahip;

- Şimdi doğru söyledin, dedi.

Bunun üzerine Abdülmuttalib, oğullarına şu önemli uyarıyı yaptı:

- Kardeşinizin oğlu hakkında söylenileni işittiniz! O'nu görüp gözetin ve iyi koruyun!..

Emanet, Ebu Talib'de...

Merhamet deryası Abdülmuttalib vefat edeceğine yakın, oğullarının hepsini toplayıp sordu:

- Artık dünyadan ahirete göç etme vaktim geldi. Tek düşüncem bu yetim... Keşke ömrüm uzun olaydı da bu hizmeti severek devam ettirseydim. Fakat elden ne gelir? Ömür vefa etmeyecek. Şimdi gönlüm ve dilim bu hasret ateşiyle yanıyor. Bu inci tanesini içinizden birine emanet etmeyi isterim. Acaba hanginiz layıkı ile O'nun haklarını gözetir ve hizmetinde kusur etmez?!

Önce Ebu Leheb cevap verdi:

- Ey Arabın efendisi! Eğer bu emaneti teslim etmek için aklınızdan geçirdiğiniz biri varsa ne ala,

yoksa bu hizmeti ben görürüm. Abdülmuttalib buna;

- Malın çoktur. Fakat sen katı kalblisin ve merhametin azdır. Yetim kalbi ise yaralı ve incedir. Hemen kırılır, dedi.

Diğer çocuklardan bazıları da aynı isteği tekrarladılar. Abdülmuttalib her birinin özelliklerini söyleyerek kabul etmedi. Sıra **Ebu Talib'**e geldi:

Ben, hepsinden çok bunu istiyorum. Fakat, büyüklerim dururken, öne geçmek uygun olmazdı. Malım azdır, ama, benim sadakatim kardeşlerimden ziyadedir, dedi. Abdülmuttalib de;

- Doğru söylersin. Bu hizmete layık olan sensin. Lakin, ben her işte O'na danışır ve isteği üzere hareket ederim. Her seferinde de doğru neticeye varırım. Bu hususta kendisiyle meşveret edeyim. Hanginizi tercih ederse o, benim de kabulümdür, dedi.

Sonra sevgili Peygamberimize dönerek;

- Ey gözlerimin nuru! Senin hasretinle ahirete yöneldim. Bu amcalarından hangisini tercih ediyorsun? diye sordu.

Peygamber efendimiz o an kalkıp, Ebu Talib'in boynuna sarıldı ve dizine oturdu. Abdülmuttalib, o zaman çok ferahladı ve; **"Allahü teâlâya hamdolsun. Benim istediğim de bu idi"** dedi ve Ebu Talib'e dönerek;

- Ey Ebu Talib! Bu inci danesi, ana-baba şefkati görmemiştir. Ona göre bakıp üzerine titreyesin. Seni diğer çocuklarımdan daha üstün görürüm. Büyük ve pek kıymetli emaneti sana havale ettim. Çünkü sen, O'nun babasıyla aynı anadansınız. O'nu kendi nefsin gibi koruyasın. Bu vasiyetimi kabul ettin mi? diye sordu. O da;

- Kabul ettim, dedi.

Abdülmuttalib sevgili Peygamberimizi kucakladı, mübarek başını, yüzünü öptü ve kokladı. Sonra;

- Hepiniz şahid olun ki, ben bundan daha güzel bir koku koklamadım ve bundan daha güzel bir yüz görmedim, dedi.

O zaman Ebu Talib de, babası Abdülmuttalib gibi, Mekke'de Kureyş'in ileri gelenlerinden, sevilen, saygı gösterilen ve sözü dinlenilen bir zat idi. O da, Peygamber efendimize büyük bir sevgi ve şefkat gösterdi.

O'nu kendi çocuklarından çok sever, yanına almadan uyumaz, bir yere gitmez ve; **"Sen çok hayırlısın, çok mübareksin!"** derdi.

O, elini uzatmadan yemeğe başlamaz, önce O'nun başlamasını isterdi. Sabahları uyandığında yüzünün ay gibi parladığını, saçlarının tarandığını görürlerdi.

Ebu Talib'in fazla malı yoktu. Ailesi de kalabalıktı. Resul-i ekrem efendimizi himayesine aldıktan sonra, bolluğa ve berekete kavuştu.

Bahira'nın beklediği misafir

Efendimiz on iki yaşlarında iken, Ebu Talib'in Şam'a giden ticaret kervanına katıldı.. Bu, O'nun ilk yolculuğu... Kervan, Busra'da, bir manastırın yakınında konakladı.

Bu manastırda Bahira adında bir rahib kalıyordu. Her sabah manastırın damına çıkıp, kafilelerin geldiği yöne bakar, arayış içinde merakla bir şeyler beklerdi.

O gün Kureyş kervanı uzaktan görününce, üstünde bir bulutun da onlarla birlikte süzülüp geldiğini farketmişti. Kervan konaklayınca, Bahira, Efendimizin altına oturduğu ağacın dallarının O'nun üzerine doğru eğildiğini de görerek iyice heyecanlanmıştı. Hemen adamlarını göndererek, Kureyş kervanında bulunanların hepsini yemeğe davet etti.

Kervanda bulunanlar, sevgili Peygamberimizi, mallarının yanında bırakıp, rahibin yanına gittiler. Bahira, gelenlere dikkatle bakıp;

Yemeğe gelmeyen var mı? diye sordu.

- Evet, bir kişi var, dediler. Çünkü Kureyşliler geldiği halde bulut hâlâ orada idi. Bunu görünce, kervanda birinin kaldığını anlamıştı. O'nun da gelmesini istedi. Gelir gelmez, O'na dikkatle bakmaya ve incelemeye başladı. Ebu Talib'e sordu:

- Bu çocuk senin neyindir?

- Oğlum...

- Mümkün değil... Kitablarda bu çocuğun babasının sağ olmayacağı yazılı.

- O benim kardeşimin oğludur.

- Babası ne oldu?

- Babası, o doğmadan öldü.

- Doğru söyledin!...

Bahira, bu defa, Peygamber efendimize dönüp, putlar adına yemin vermek istedi. Sevgili Peygamberimiz, **"Putların ismiyle yemin verme. Dünyada bana onlardan büyük düşman yoktur. Ben, onlardan nefret ederim"** buyurdu.

Bahira, bu sefer Allahü teâlâ adına yemin verip; pek çok sualler sorup cevaplarını aldı. Aldığı

cevaplar önceden okuduğu kitaplara aynen uyuyordu. Sonra sevgili Peygamberimizin mübarek gözlerine bakıp, mübarek gözlerindeki kırmızılığı farketti.

Kalbinin yakın hasıl etmesi için, mühr-i nübüvveti görmeyi istedi. **"Mühr-i Nübüvveti"** görünce kendinden geçti. Bütün güzelliği ile doya doya temaşa etti. Heyecanla öptü ve gözlerinden sel gibi yaşlar boşandı. Sonra da;

"Ben şehadet ederim ki, sen Allahü teâlânın resulüsün" dedi.

Sesini daha da yükselterek; **"İşte Âlemlerin efendisi... İşte Allahü teâlânın âlemlere rahmet olarak gönderdiği büyük Peygamber..."** dedi.

Bahira, Ebu Talib'e dönerek şu ikazı yaptı:

- Sen bu çocuğu Şam'a götürme! Orada buna zarar verebilirler!

- Bu masum çocuğa neden fenalık yapsınlar?

- Bu, peygamberlerin sonuncusu ve en şereflisidir. Bunun dini, bütün yeryüzüne yayılır ve eski dinleri nesh eder. İsrailoğulları kendilerinden gelmediği için O'na düşmandır. Bunun için korkarım ki, mübarek bedenine bir zarar verirler!

Ebu Talib, Bahira'nın bu sözleri üzerine, Şam'a gitmekten vazgeçti. Mallarını Busra'da satıp Mekke'ye döndü. Bahira'dan işittikleri, Ebu Talib'in ömrü boyunca kulaklarında çınladı. Peygamber efendimizi daha da çok sevdi. O'nu ölünceye kadar korudu ve her işinde yardımcı oldu.

Gençliği ve evlenmesi

En güvenilir kimse...

O; doğru, doğruların doğrusu... Hiçbir ilahi emre mazhar bulunmadığı gençlik çağında da, insanoğlunun, ruh, selim akıl ve ahlak bakımından en üstünü...

Her bakımdan insanların en üstünü olan Efendimiz, Mekke halkı arasında akranlarına göre çok beğenilmiş; güzel ahlakı, insanlara görülmemiş bir şekilde iyi davranması, sakinliği, yumuşaklığı ve diğer üstün halleriyle sevilmiştir.

İnsanlar bu hasletlerinden dolayı O'na hayran olmuştur. Mekke halkı, gördükleri şaşılacak derecedeki doğru sözlülük ve güvenilirlikten dolayı, O'na **"El-Emin"** yani kendisine her zaman güvenilir lakabını verdiler. Böylece gençliğinde bu isimle meşhur oldu.

Peygamberimizin gençlik yıllarında, Araplar koyu bir cahiliyyet devri yaşıyorlardı. Puta tapmak, içki, kumar, zina, faiz ve daha birçok çirkin işler aralarında yaygınlaşmıştı. Sevgili Peygamberimiz onların bu bozuk hallerinden son derece nefret eder, her kötülüklerinden daima uzak dururdu.

Bütün Mekke halkı, O'nun bu halini bilirler ve hayret ederlerdi. Putlardan şiddetle nefret ettiği için asla yanlarına yaklaşmazdı. Putlar için kesilen kurbanların etlerinden hiç yemedi. Çocukluğunda ve gençliğinde kendine ait koyunları, Ciyad dağı ve civarında güder, geçimini böyle sağlardı.

Bu şekilde pek çok bozulmuş olan cemiyetten, uzak dururdu. Bir defasında Eshab-ı kirama;

- Koyun gütmeyen hiçbir peygamber yoktur, buyurmuştu.

- Ya Resulallah! Siz de mi? dediklerinde:

- Evet ben de güttüm, buyurdu.

Sevgili Peygamberimiz yirmi yaşlarında bulunduğu sıralarda, Mekke'de asayiş tamamen bozulmuştu. Zulüm son derece yaygınlaşıp; mal, can ve namus emniyeti kalmamıştı.

Mekke'nin yerli halkı, ticaret ve Kabe'yi ziyaret için gelen yabancılara haksızlık ve zulmediyorlardı. Zulme uğrayan kimseler, haklarını almak için müracaat edecek bir yer bulamıyorlardı.

Bu sırada ticaret maksadıyla Mekke'ye gelen Yemenli bir tüccarın malları, As bin Vail adında bir Mekkeli tarafından zorla elinden alınıp gasb edilmişti. Bu hadise üzerine Yemenli, Ebu Kubeys dağına çıkıp feryad ederek, hakkının alınması için kabilelerden yardım istedi.

Artık zulmün had safhaya ulaştığını dile getiren böyle hadiseler üzerine, Haşim ve Zühre oğulları ile diğer kabilelerin ileri gelenleri Abdullah bin Cüdan'ın evinde toplandılar.

Yerli, yabancı hiç kimseye zulüm ve haksızlık yapılmamasına, zulme mani olmaya ve haksızlığa uğrayanların haklarını almaya karar verdiler. Bu maksadla bir **"adalet cemiyeti"** kurdular.

Sevgili Peygamberimizin genç yaşta katıldığı bu cemiyete **"Hılf-ül-Füdul"** denildi. Daha önce Fadl adında iki kişi ve Fudayl adında biri tarafından da böyle bir cemiyet kurulmuştu. Onların önceden kurdukları cemiyete izafeten bu isim verilmişti.

Bu cemiyet, zulmü önleyip, Mekke'de bozulmuş olan asayişi yeniden kurdu. Tesiri uzun müddet devam etti. Resulullah efendimize, peygamberliği bildirildikten sonra Eshab-ı kirama anlatıp;

"Abdullah bin Cüdan'ın evinde yapılan muahedede bulundum. Bana o sözleşme, kırmızı tüylü develere (servete) **sahip olmaktan daha sevimlidir. Şimdi de böyle bir meclise çağrılsam icabet ederim. Zira, İslâmiyet hakkın yerine gelmesi ve mazlumun kurtulması için nazil oldu."**

buyurdu.

Hazret-i Hadice'nin rüyası

Sevgili Peygamberimiz yirmi beş yaşlarında iken, Mekke'de geçim sıkıntısı iyice artmıştı. Bu sebeple Mekkeliler, Şam'a gitmek üzere büyük bir ticaret kervanı hazırladılar. Bu günlerde Ebu Talib, Efendimize bir teklifte bulundu:

- Ey sevgili yeğenim! Fakirlik son haddine ulaştı. Kıtlık ve mücadele ile geçirdiğimiz bu son yıllar elimizde, avucumuzda bir şey bırakmadı. İşte, Kureyş kervanı hazırlanmış, Şam'a hareket etmek üzeredir. **Hadice Hatun** da kervanla mal gönderecek. Mutlaka bu işi yapacak güvenilir kimseler arıyor. Muhakkak ki, senin gibi emin, temiz ve vefakar bir kimseye ihtiyacı vardır. Ne dersin?

Peygamber efendimizin ona cevabı,

- Sen nasıl istersen öyle yap, amcacığım! oldu.

Hazret-i Hadice; güzelliği, malı, aklı, iffeti, hayası ve edebi ile Arabistan'da büyük şöhreti olan bir hanımefendi idi.

Bu sebeple her taraftan kendisine talib olan ve rağbet eden pek çok kimse vardı. Fakat gördüğü bir rüya gereği o hiç kimseye iltifat etmemişti. Rüyasında, **"gökten ay inip koynuna girmiş, ayın nuru koltuğundan çıkıp bütün âlemi aydınlatmıştı."** Sabahleyin bu rüyayı akrabasından olan Varaka bin Nevfel'e anlattı. O şöyle tabir etti:

"Ahir zaman Peygamberi vücuda gelmiştir. Seninle evlenir ve senin zamanında O'na vahy nazil olur. Dininin nuru âlemi doldurur. En önce iman eden sen olursun. O Peygamber, Kureyş'ten ve Beni Haşim'den olur."

Hazret-i Hadice, bu cevaba çok sevindi ve o Peygamberin gelmesini beklemeye başladı.

Ebu Talib, gidip hazret-i Hadice validemize durumu anlattı. Bunun üzerine Hadice validemiz, Resulullah efendimizi görüp konuşmak üzere evine davet etti.

Efendimiz teşrif edince pek ziyade tazim ve hürmette bulundu. Peygamber efendimizin nezaketini, nezih ve pak cemalini görüp hayran kaldı. Resulullah efendimize dedi ki: **"Doğru sözlü, güvenilir, emniyetli ve güzel huylu olduğunuzu biliyorum. Bu iş için hiç kimseye vermediğim ücretin, kat kat fazlasını vereceğim..."**

Hazret-i Hadice validemiz, bilgili bir hıristiyan olan amcasının oğlu Varaka bin Nevfel'den peygamberlik alametlerini öğrenmişti. Efendimizin bu ziyaretinde de peygamberlik vasıflarını üzerinde teşhis etmişti.

Sonra develerinden en güzelini sultanlara layık bir şekilde donattı. Meysere'ye şunları söyledi:

"O'nu bu deveye büyük bir hürmet ile bindirip yularını eline al ve kendini o hazretin hizmetkarı bil! O'ndan izinsiz bir iş yapma ve O'nu muhafaza etmek, tehlikelerden korumak için canını esirgeme! Gittiğiniz yerlerde çok eğlenmeyiniz ve çabuk geliniz. Böylece Haşimoğulları katında mahcub olmayalım. Eğer bu dediklerimi harfiyyen yerine getirirsen, seni azad eder ve istediğin kadar da mal veririm"

Kervan hazırlandı, Mekkeliler yakınlarıyla vedalaşmak üzere büyük kalabalıklar halinde toplandılar. Sevgili Peygamberimizin akrabası, amcaları ve Haşimoğullarının büyükleri de orada hazır oldular.

Peygamberimizin halası, Allahü teâlânın Resulüne bu görevi uygun görmediği için çok üzüldü, ağlayıp feryad etti. "Ey Abdülmuttalib!! Ey Abdullah! Kabirlerinizden kalkıp, başınızı bu tarafa çevirip de şu mübareğin halini görün!" diyerek acılarını dile getirdi. Efendimizin gözünden yaşlar aktı: **"Beni sakın unutmayın, beni yad eyleyin!"** diyerek vedalaştı.

"O, bu ümmetin Peygamberi!"

Şam yönüne gitmekte olan kervandakiler, âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili Peygamberimizin üzerinde, O'nu gölgeleyen bir bulutun ve kuşun (kuş şeklinde iki meleğin) O'nunla birlikte, sefer bitinceye kadar hareket ettiğini gördüler.

Yolda yürüyemeyecek derecede yorulup kervandan geri kalan iki devenin ayaklarını eliyle sığamasından sonra, develerin birden sür'atlenmesi gibi nice hallerini görünce, O'nu son derece sevip, şanının çok yüce olacağını anladılar.

Busra denilen yere vardıklarında, yine oradaki manastırın yakınında konaklamışlardı. Gördüğü birçok alametlerden, O'nun son peygamber olacağını anlayıp söyleyen rahip Bahira ölmüş, yerine Nastura adında bir başkası geçmişti.

Manastırın yakınına gelip konan Kureyş kervanını seyreden rahip Nastura, yakınında bulunan bir kuru ağacın altına birinin oturduğunu ve o anda yeşerdiğini görünce, Meysere'ye; **"Şu ağacın altındaki zat kimdir?"** diye sordu. Meysere; **"Bu Kureyş kabilesinin Harem halkından bir zattır"** dedi. Rahip; **"Şimdiye kadar bu ağacın altına peygamberden başkası oturmamıştır"** dedi.

Diğer alametleri de gördükten sonra, **"Bu, İncil'de bildirilen son peygamber olacaktır. Ne olaydı ben O'nun peygamberlikle emrolunduğu zamana ulaşsaydım"** dedi...

Efendimiz, Busra pazarında Hadice Hatun'un mallarını satarken de, bir Yahudi; "Lat ve uzza"

adındaki putlara yemin et de inanayım” deyince, **“Ben o putlar adına asla yemin etmem! Onların yanından geçerken yüzümü başka tarafa çeviririm”** buyurdu.

O’ndaki diğer alametleri de gören Yahudi; “Söz, senin sözündür. Vallahi bu zat peygamber olacak bir kimsedir” dedi ve; “Alimlerimiz kitaplarda bunun vasfını bulmuşlardır” diyerek hayranlığını dile getirdi.

Meysere, Resulullah efendimizde gördüğü ve hakkında duyduğu her şeyi zihnine nakşediyor ve O’na olan hayranlığı git gide artıyordu. Meysere’nin kalbinde, Âlemlerin efendisine karşı büyük bir muhabbet hasıl olmuştu. Artık O’na zevkle ve hürmetle hizmet ediyor, en küçük bir işaretini büyük bir aşkla yerine getiriyordu.

Götürülen mallar satılmış, Peygamber efendimizin bereketiyle her zamankinden kat kat fazla kâr edilmişti. Kervan dönüşe geçti. Merr-uz-zahran mevkiine geldikleri zaman Meysere, sevgili Peygamberimize, Mekke’ye müjde haberi götürmesini teklif etti. Efendimiz de kabul buyurarak kervandan ayrılıp Mekke’ye doğru devesini sür’atlendirdi. Hadice validemizin konağına geldi ve durumu anlattı. Verdiği müjde ile onu çok sevindirdi.

Bir müddet sonra da kervan Mekke’ye girdi. Meysere, hazret-i Hadice validemize, yolculuk esnasındaki fevkaladelikleri tek tek anlattı. Peygamber efendimizi dili döndüğü kadar medh etti. Hazret-i Hadice, bunları biliyordu, fakat bu sözler onun yakinini arttırdı. Meysere’ye, **“Bu gördüklerini kimseye söyleme!”** diyerek tenbih etti.

Hadice validemiz, olup bitenleri Varaka’ya anlattı. O; **“Ey Hadice, bu anlattıklarından, O’nun, bu ümmetin peygamberi olacağı anlaşılıyor”** dedi.

Peygamber efendimiz 12 yaşında iken amcası Ebu Talib ile ticaret için Busra’ya kadar, 17 yaşında iken amcası Zübeyr ile Yemen’e, 20 yaşında Şam’a ve 25 yaşında da hazret-i Hadice’nin mallarını satmak üzere yine Şam’a olmak üzere tam dört defa seyahate çıktı. Bu seyahatlerinden başka hiçbir yere seyahat yapmadı.

Hazret-i Hadice ile evlenmesi

Hazret-i Hadice validemiz, Varaka bin Nevfel’den Efendimizin, bu ümmetin peygamberi olacağı müjdesini alınca seygili hanımı olup, hizmetiyle şereflenmeye meyletti. Fakat bu nasıl olacaktı? Kimi aracı yapacaktı?...

Nefise binti Müniyye, bu hali sezip araya girdi. Bu niyetle Resul-i ekremin yüksek huzuruna gelerek sordu:

- Ya Muhammed! Seni evlenmekten alıkoyan nedir?

Peygamberimiz cevap verdi:

- Evlenmek için yeterli para elimde mevcut değildir.

- Ya Muhammed! Eğer iffetli ve şerefli, mal ve cemal sahibi bir hatunla evlenmek istersen hizmetine hazırım.

- O hatun kimdir?

- Hadice binti Hüveylid’dir

- Peki, bu işe kim vesile olur? diye sorunca, Nefise,

- Bu işi ben yaparım, deyip huzurlarından ayrıldı...

Doğruca, Hazret-i Hadice’ye varıp müjdeyi verdi. Hadice akrabası Amr bin Esed ile Varaka bin Nevfel’i çağırıp durumu anlattı. Ayrıca Resulullah efendimize haber gönderip belli bir saatte teşrif etmesi için davet etti. Ebu Talib ve kardeşleri de hazırlıklarını yaptılar ve Peygamber efendimizle birlikte gittiler.

Hazret-i Hadice validemiz, evini donatıp süsledi. Bu günün şükranesi olarak bütün zinetlerini hizmetçilerine hediye etti. Sonra onları hürriyetlerine kavuşturdu. Resulullah efendimiz, Hadice validemizin evini amcaları ile teşrif ettiler.

Ebu Talib bir konuşma yaptı:

“Yaradanımıza hamdolsun ki, bizi İbrahim aleyhisselamın evladından ve İsmail aleyhisselamın neslinden eyledi. Bizi, Beytullah’ın muhafızı kıldı. İnsanların kıblesi ve âlemlerin tavaf ettiği o mübarek haneyi, her kötülükten koruduğu Harem-i şerifi bize müyesser eyledi. Kardeşim Abdullah’ın oğlu Muhammed öyle bir kimsedir ki, Kureyş’ten her kim ile kıyaslansa üstün gelir. Gerçi malı azdır, lakin mala itibar olunmaz. Çünkü mal gölge gibidir. Elden ele geçerek gider. Yeğenimin şerefi, üstünlüğü hepinizin malumudur. Şimdi Hadice binti Huveylid’i helallığa taleb ederim.” dedi.

Varaka bin Nevfel de bir konuşma yaptı.Sonra, Hadice validemizin amcası Amr bin Esed; **“Şahid olun ki, Hadice binti Huveylid’i Muhammed bin Abdullah’a hatunluğa verdim”** dedi. Böylece nikah akdi tamam oldu.

Hazret-i Hadice validemiz düğünden sonra, bütün varlığını Peygamber efendimize hediye etti ve; **“Bu malların hepsi yüce şahsınıza aittir. Ben de sana muhtacım ve minnetin altındayım”** dedi.

Hazret-i Hadice validemiz, evlilik hayatı boyunca, peygamberimiz Muhammed aleyhisselama daima hizmet edip yardımcısı oldu. Peygamber efendimizin bu evliliği, Hadice validemizin vefatına kadar yirmi beş sene sürdü. Bunun on beş senesi bi’setten yani peygamberliği bildirilmeden önce, on senesi bi’setten

sonra idi.

Peygamberimiz, ilk hanımı hazret-i Hadice hayatta iken başka hiç evlenmedi. İkisi erkek, dördü kız olmak üzere altı çocuğu oldu. Bunlar; Kasım, Zeynep, Rukayye, Ümmü Gülsüm, Fatıma ve Abdullah'tır.

Erkek çocukları çok küçük yaşlarda vefat etti. En küçük kızı hazret-i Fatıma'dan başka bütün kızları Resulullahtan önce vefat ettiler. Fatıma validemiz de Peygamber efendimizden altı ay sonra vefat etti. Hazret-i Ali ile evlenmişti. Sevgili peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın soyu, hazret-i Fatıma'nın evladları ile devam etti.

"Hacer-ül-Esved"in yeri

Resulullah efendimiz otuz beş yaşında iken Kabe hakemi... O zaman, yağmur ve seller Kabe'nin duvarlarını iyice yıpratmış... Ayrıca çıkan bir yangın, Kabe'yi tahrib etmiş.

Binayı yeniden yapmak lazımdı. Bunun üzerine Kureyş kabilesi, Kabe'yi İbrahim aleyhisselamın yaptığı temele kadar yıkıp, yeniden yapmaya başladı. Her kabileye bir bölümünü vererek duvarları yükselttiler.

Böylece Mekke'nin yüreği Kabe, dümdüz bir plan üzerinde, altı satıhlı ve sekiz köşeli, sır dolu şekliyle meydana çıktı.

Şimdi sıra, **"Hacer-ül-Esved"**i yerine koymaya gelmişti...

Bu işin büyük bir şeref olduğunu bilen kabileler, Hacer-ül-esved taşını yerine koyma hususunda anlaşamadılar. Her kabile, bu şerefe kavuşmak istediğinden, aralarında büyük bir anlaşmazlık çıktı... Ortalık birden karıştı:

- Biz koyacağız! Siz koyamazsınız biz koyacağız!

- Hayır, ne siz, ne de öteki!.. Bizim şerefimiz, onu kendi ellerimizle yerine koymak hakkını kimseye bırakmayız!

Abdüddaroğulları; "Bu işi bizden başkası yaparsa kan dökeriz" diyerek ahdettiler. Dört-beş gün süren bu anlaşmazlık sebebiyle, neredeyse kan dökülecekti.

İleri gelenler araya girdiler:

- Düşünür ve bir çaresini buluruz! Hele biraz sabır...diyerek sakinleştirdiler halkı.

Bu sırada Abdülmuttalib'in dayısı ve yaşlı bir zat olan Huzeyfe bin Mugire; **"Ey Kureyş topluluğu! Anlaşamadığınız iş hakkında hüküm vermek üzere, şu kapıdan ilk girecek zatı aranızda hakem yapın"** diyerek, Kabe'ye açılan Beni Şeybe kapısını gösterdi.

Orada bulunanlar bu teklifi kabul ettiler ve Beni Şeybe kapısına bakarak, ilk girecek ve işin en nazik anında bu işi halledecek kimseyi beklemeye başladılar.

Nihayet kapıdan; doğruluğunu, üstün ahlakını son derece takdir ettikleri ve El-Emin yani hep kendisine güvenilir dedikleri **Muhammed aleyhisselamın** geldiğini gördüler. **"İşte el-Emin! O'nun hükmüne razıyız"** dediler.

Nasıl razı olmasınlar **"el-Emin"** sıfatlı, kamil akıl ve ahlakında herkesin birleşik olduğu Peygamberler Peygamberi çıkageldi. Dediler:

Seni hakem tayin ettik, ya Ebül-Kasım, sen hangi kabileyi seçersen taşı yerine o koyacak...

Allahın Sevgilisi gülümsediler.

Bir örtü istettiler.

Gruplar, topluluklar, kabileler, hayretle bakıyor.

Örtü geldi.

Örtüyü yere sererek **Hacer-ül-esved'**i üzerine koyup;

- Her kabileden bir kişi bir ucundan tutsun, buyurdular.

Her kabilenin temsilcisi örtünün bir tarafını tuttular.

Hep beraber örtüyü kaldırttılar ve yürüttüler.

Taş, konulacağı yere geldi. Sonra mübarek elleriyle taşı alıp yerine koydular.

Herkes memnun, herkes saadet ve itminan içinde... Çünkü, fert fert ve kabile kabile bu işe katılmayan kalmadı. Allahın Resulü de yapı faaliyetine iştirak buyurdular.

Böylece, çıkmak üzere olan büyük bir kavga önlendi.

Peygamberliği ve daveti

Güneş artık doğmak üzere!

Artık, sevgili Peygamberimizin yaşları kırka doğru ilerlemekte...Nübüvvetin tebliği yaklaşmakta... Alametler de tek tek ortaya çıkmakta...

Gerçekten, alametler o kadar keskinleşmiştir ki, güneşin, doğmadan önce pembe aydınlığı ufuklara binmişti...

Kâinatın efendisi, otuz yedi yaşında iken, gaibden; **"Ya Muhammed!"** diye kendisini çağıran sesler

duyar oldu. Otuz sekiz yaşına girince, bir takım nurlar görmeye başladı. Bu hallerini, sadece hazret-i Hadice validemize anlatırlardı.

Muhammed aleyhisselama peygamberliğinin bildirilmesi yaklaştığı sırada, zamanın meşhur ediblerinden **Kus bin Saide,** Ukaz panayırında, deve üzerinde büyük bir kalabalığa karşı okuduğu hutbede, O'nun geleceğini müjdelemişti.

Sevgili Peygamberimiz de bu hutbeyi dinleyenler arasında idi. Kus bin Saide, bu meşhur hutbesinde şöyle diyordu:

"Ey insanlar! Geliniz! Dinlemeye, bellemeye ve ibret almaya ihtiyacınız var!

Yaşayan ölür, ölen fena bulur, olacak olur. Yağmur yağar, otlar biter. Çocuklar doğar; ana ve babalarının yerini alır. Sonra onlar da gider, Vukuatın duru durağı yoktur. Birbirini takip eder. Kulak tutunuz; dikkat ediniz. Haber var gökyüzünde, işaret var yeryüzünde. Yıldızlar yürür, denizler durur.

Gelen durmaz, giden gelmez. Acaba gittikleri yerden hoşnud kaldıkları için mi dönmüyorlar yoksa orada tutulup uykuya mı dalıyorlar.

Yemin ediyorum!.. Allah indinde öyle bir din var ki, şimdiki dininizden daha aziz daha sevgili....

Yemin ediyorum! Allah, bir Peygamber daha gönderecektir.

Yakında zuhur edecek... gölgesi üstümüze düşmeye başladı.

O Peygambere iman eden bahtlılara ne saadet. O'nu inkar edecek bahtsızlara yazıklar olsun. Yazıklar olsun ömürleri gaflet ile geçen ümmetlere.

Ey insanlar!

Hani aba ve ecdat? Hani süslü kaşhaneler? Hani taş saraylar sahibi Ad ve Semud? Hani tanrılık iddia eden Firavun; ya Nemrud nerede? Onlar sizden zengin ve kalabalıktı.

Toprak onları değirmeninde öğüterek toz etti. Kemikleri bile kalmadı. Evleri ıssız ve kimsesiz.Yerlerini ve yurdlarını şimdi köpekler şenlendiriyor. Aman, aman! Onlar gibi gafil olmayın ve onların izinde gitmeyin.

Her şey ölümlüdür. Baki olan yalnız ve yalnız Cenab-ı Hak'dır. O, doğmamış ve doğurmamıştır. Evvelkilerden nice nice hikmetler geriye kaldı.

Unutmayın ki ölüm ırmağına girecek kıyı çok; fakat kurtulacak yeri yoktur... ister yaşlı, ister küçük, vadesi dolan bir saniye bekleyemeden göçüp gidiyor; bir daha geri gelmemek üzere gidiyor. Bunlar şüphesiz benim de sizin de akıbetiniz.. İyi düşünün, nereden gelip nereye gidiyoruz; niçin varız ve ne olacağız?.."

Bu sözlerden iki üç yıl gibi az bir zaman sonra İslâmiyet bütün insanlığa tebliğ edilmeye başlandı. Yazık ki efendimiz insanlığı hakikate davet ederken Kus'un ömrü bu daveti almaya yetmedi. Ölmüştü... Yıllar sonra, Allahın Resulü sorar Eshabına:

- Aranızda, Kus bin Saide'i tanıyanınız var mı? O'nun bir zamanlar, Ukaz panayırında deve üzerinde yaptığı, hutbe hiç hatırımdan çıkmaz!

Daha sonra, Peygamberimiz, kendilerini büyük bir aşkla insanlığa duyurmaya çalışan Kus için şu müjdeyi verdi:

- Ümit ederim ki, Cenab-ı Hak, O'nu kıyamet günü tek başına bir ümmet olarak diriltecek ve bana yollayacaktır.

"Allah'ın adı ile oku!.."

Peygamber efendimiz kırk yaşında... Ramazanın onyedinci Pazartesi günü, Hira Dağı'ndaki mağarada... Tefekküre dalmış halde... Gece yarısından sonra bir ses işitti.

Başını kaldırıp etrafa bakınca, ikinci defa aynı sesi duydu ve her tarafı aniden bir nurun kapladığını gördü. Arkasından Cebrail aleyhisselam karşısına geldi ve **"Oku!"** dedi. Efendimiz, ona; **"Ben okumuş değilim"** cevabını verdi.

O zaman melek, tutup takati kesilinceye kadar sıktı ve; **"Oku!"** dedi. Yine **"Ben okumuş değilim"** cevabını verdi. Bir daha sıktı ve; **"Oku!"** dedi. **"Ben okumuş değilim"** buyurunca, üçüncü defa sıktı. Sonra bıraktı ve;

"Ya Muhammed! Yaratıcı Allahü teâlânın adı ile oku! O, insanı pıhtılaşmış kandan yarattı! Oku, Allahü teâlâ büyük kerem sahibidir. O, kâlemle öğretir bilmediklerini öğretir" mealindeki Alak suresinin ilk beş ayet-i kerimesini getirdi.

Muhammed aleyhisselam da onunla beraber okudu. İlk vahy bu suretle geldi ve bütün cihanı aydınlatan İslâm güneşi böyle doğdu.

Resulullah efendimiz, büyük bir ürperti ve heyecanla Hira dağındaki mağaradan çıkıp, aşağıya inmeye başladı. Dağın ortasına geldiği sırada bir ses duydu. Cebrail aleyhisselam;

- Ya Muhammed! Sen, Allahü teâlânın resulüsün, ben de Cebrail'im, dedi ve ökçesini yere vurdu. Vurduğu yerden su çıktı ve abdest almaya başladı. Peygamber efendimiz dikkatle onu seyrediyordu.

Cebrail aleyhisselam abdestini bitirince, Peygamber efendimize, gördüğü gibi abdest almasını

söyledi. Sevgili Peygamberimiz, abdestini bitirdikten sonra, Cebrail aleyhisselam imam olup, iki rekat namaz kıldılar.

Bundan sonra Cebrail aleyhisselam;

- Ya Muhammed! Rabbinin sana selamı var **"Sen, benim, cin ve insanlara resulümsün. O halde onları tevhide davet eyle!"** buyurduğunu söyledi ve ayrılıp göğe yükseldi. Sevgili Peygamberimiz; böylece Cebrail aleyhisselamı hem görmüş, hem de konuşmuş oldu.

Peygamber efendimiz, yol boyunca her taşın, her ağacın; **"Esselamü aleyke ya Resulallah!"** dediğini işitti. Evine gelip; **"Beni örtünüz! Beni örtünüz!"** buyurdu ve ürpermesi geçinceye kadar, istirahat ettiler.

Sonra gördüklerini hazret-i Hadice validemize anlattılar. Bu halleri ve bu günleri bekleyen, buna hazır olan hazret-i Hadice; **"Allahü teâlâ korusun. Hak teâlâ sana hayır ihsan eder ve hayırdan başka bir şey dilemez. Allahü teâlânın hakkı için, bu ümmetin peygamberi olacağına inanıyorum. Zira sen, misafiri seversin. Doğru söylersin ve eminsin. Acizlere yardım eder, yetimleri korur, gariplere yardımda bulunursun. İyi huylusun, bu hasletlerin sahibinde korku olmaz"** dedi.

Sonra, bu durumu sormak üzere, Varaka bin Nevfel'e gittiler. Varaka, Resulullah efendimizin anlattıklarını dinledikten sonra;

"Müjde ey Muhammed aleyhisselam! Allahü teâlâya yemin ederim ki, sen, hazret-i İsa'nın haber verdiği son peygambersin. Sana görünen melek, senden evvel Musa aleyhisselama gelen Cebrail aleyhisselamdır. Ah! Keşke genç olsaydım. Seni Mekke'den çıkardıkları zamana yetişseydim de, yardımına koşsaydım. Çok yakın bir zamanda tebliğ ve cihadla emrolunursun" dedi .

Peygamber efendimizin mübarek elini öptü. Çok geçmeden vefat etti.

"Kavmini azab ile korkut!"

Sevgili Peygamberimize, peygamberliği bildirildi ve bu ilk vahiyden sonra üç sene vahiy gelmedi. Bu arada İsrafil aleyhisselam ismindeki melek gelip, bazı şeyler öğretti. Bunlar vahiy değildi.

Bu zaman zarfında, ara sıra Resulullah efendimiz çok mustarip olurdu. Efendimiz üzüldükçe, Cebrail aleyhisselam görünerek; **"Ey Habibullah! Sen Allahü teâlânın peygamberisin"** der ve üzüntüsünü yatıştırırdı.

Peygamber efendimiz bu günleri şöyle anlatır:

"Vahyin kesildiği zamanda idi. Hira dağından aşağı inerken, ansızın gök tarafından bir ses işittim. Yukarı baktım. Hazreti Cebrail'i gördüm. Yer ile gök arasında, bir kürsi üzerinde oturmuş idi. Bana korku geldi. Eve vardım. Beni bir şey ile örtün, dedim. Hak teâlâ vahiy gönderdi; "Ey örtüye bürünen Peygamber! Kalk da kavmini Allah'ın azabı ile korkut! ¹man etmezlerse, azaba uğrayacaklarını kendilerine haber ver. Rabbini tekbir et. Elbiseni de temiz tut" mealindeki Müddessir suresinin ilk ayetlerini getirdi. Bundan sonra vahyin arkası kesilmedi."

Fahr-i kâinat efendimiz, insanları, İslâm'a davete, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını tebliğe başladı.

Cebrail aleyhisselam, vahy getirirken bazan insan şekline girer ve Dıhye-i Kelbi'nin suretinde gelirdi. Bazan Peygamber efendimizin kalbine ilka, telkin ederdi.

Resulullah efendimiz, onu görmezdi. Bazan rüya ile, bazan da dehşet saçan bir uğultu ile gelirdi. Vahyin, Peygamber efendimize en ağır ve çetin geleni bu idi. Bu hallerinde Resulullahın en soğuk günde bile mübarek alınlarından terler dökülür deve üzerinde iseler, vahyin ağırlığından deve yere çökerdi. Yanında bulunan sahabiler de, vahyin ağırlığını hissederlerdi. Cebrail aleyhisselam, birkaç defa kendi şekil ve suretinde geldi.

Allahü teâlâ, meleksiz ve perdesiz, yani hiçbir vasıta olmadan da Peygamber efendimize vahyetmiştir. Bu hal Mirac gecesinde vaki olmuştur.

Peygamber efendimizin, İslâm'ı tebliği yirmi üç sene devam etti. Bu zamanın onüç senesi Mekke'de, on senesi de Medine'de geçmiştir. Kur'an-ı kerim 22 sene 2 ay 22 gün gibi bir zamanda vahyedilip tamamlanmıştır.

Muhammed aleyhisselam **ümmî** idi. Yani kitap okumamış, yazı yazmamış ve hiç kimseden ders görmemişti. Mekke'de doğup büyümüş, belli kimseler arasında yetişmişti. Böyle olduğu halde, Tevrat'ta ve İncil'de, Yunan ve Roma devirlerinde yazılmış kitaplarda bulunan bilgilerden, hadiselerden haber verdi.

İslâmiyeti bildirmek için, Hicretin altıncı senesinde Rum, İran ve Habeş hükümdarlarına ve diğer Arab padişahlarına mektuplar gönderdi. Huzuruna altmıştan ziyade yabancı elçi gelmiştir.

Bu husus, yani Efendimizin ümmî olduğu Kur'an-ı kerimde mealen; **"Sen, bu Kur'an-ı kerim gelmeden önce, bir kitap okumadın. Yazı yazmadın. Okur-yazar olsaydın, başkalarından öğrendin diyebilirlerdi"** (Ankebut suresi: 48) şeklinde bildirilmektedir.

Hadis-i şerifte de; **"Ben ümmi Peygamber Muhammed'im... Benden sonra Peygamber yoktur"** buyruldu.

Yine Kur'an-ı kerimde mealen şöyle buyurulmaktadır: **"O kendiliğinden konuşmamaktadır. O'nun sözleri, O'na bir vahiy ile bildirilmekte, öğretilmektedir."** (Necm suresi: 3, 4)

Resulullah efendimizin geleceğini haber veren rüyalar, işaretler görüldü. Efendimiz, Peygamberliğini ispat için mucizeler gösterdi.

Abdülmuttalib'in rüyası

Sevgili Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib bir rüyasını şöyle anlatır:

Evimde uyurken, bir rü'ya gördüm ve çok korkdum. Ta'biri için Kureyşin kahinine gittim ve anlatmaya başladım: Yerden göklere yükselen bir ağaç gördüm. Dalları doğu ve batıya ulaşıyordu. O ağaçdan daha parlak bir nur görmedim. Güneşten yetmiş def'a parlak idi. Arablar ve acemler ona doğru secde ediyordu. Ağacın büyüklüğü, nuru ve yüksekliği gittikce artıyordu

Bazan gözden kayboluyor, bazan açığa çıkıyordu. Kureyş kabilesinden bir kısmı bu ağacın dallarına sarılıyordu. Bir kısmı ise o ağacı kesmeye çalışıyordu. Onun gibisini hiç görmediğim güzel yüzlü bir genç, gelip ağacı kesmek isteyenlere engel oluyordu.

Bir kısmının arkasından tutup çekiyor, bir kısmının da gözüne ışık salıyordu. Ben o ağacdan nasibimi almak için elimi uzattım ve oradaki gence, "Bu nur kimlere nasib olur?" dedim.

"Senden önce bu ağacın dallarına yapışanlar nasiplenirler" dedi. Sonra korku ile uyandım. Ben bunları kahine anlatınca, kahinin rengi değişdi, "Eğer sen bu rü'yayı gerçekten görmüşsen, senin neslinden bir oğul gelecek, doğudan batıya kadar heryere hakim olacak, bütün insanlar ona itaat edecekdir" dedi.

Sonra Abdülmuttalibin yanında bulunan oğlu Ebu Talibe bakıp,"O sen olmayasın?" dedi. Resulullah zuhur edince, Ebu Talib bu hadiseyi devamlı anlatırdı ve o ağaç **"Ebul Kasım Muhammed-ül-Emindir"** derdi

Ebu Talibe, öyleyse neden iman etmiyorsun, dediklerinde, "ayıblanmakdan korkuyorum" diye cevab verirdi.

"İbret alınacak şey çoktur!"

Resulullah efendimizin peygamberliğini müjdeleyenlerden biri de **Kus bin Sa'de-tül Ebadi'**dir.

Bir defasında Resulullahın huzuruna, Iyad kabilesinden bir heyet geldi. Onlara, **"Hanginiz Kus bin Sa'deye ulaşmıştır ve onu ?"** diye sordu.

"Ya Resulallah, hepimiz onu biliriz" dediler. **"Hali nice oldu?"**diye sorunca da vefat etti, dediler. Bunun üzerine Resulullah efendimiz buyurdu ki:

"Sanki dün gece gibi hatırlıyorum. Ukaz panayırında bir kızıl tüylü deve üzerine binip va'az eylerdi. Hoş nasihatlar yapar, Hak Sübhanehü ve teâlânın bir olduğunu ve Ona iman etmeye çağırırdı. Birçok beytler okudu."

Bu sırada bir kişi, "Ya Resulallah, ben o beytleri Kus bin Sa'de'den işitmiştim. Müsaade ederseniz kuyayım" dedi. Resulullah efendimiz, **"Şiir güzeli güzel, çirkini de çirkin olan bir sözdür"** buyurdu ve izin verdi.

O kimse Kus bin Sa'denin şöyle söylediğini işittim, diyerek şiiri okudu. Şiirin ma'nası şöyledir:

"Önce gelip geçenlerde bize ibret alacak şey çoktur. Ölüm ırmağının girecek yerleri var ama, çıkacak yeri yoktur. Büyük küçük hep göçüp gidiyor. Giden geri gelmiyor. Katiyyetle anladım ki, herkesin başına gelen benim de başıma gelecek, ben de öleceğim."

* * *

Ensardan biri Resulullah efendimizin huzurunda kalkıp şöyle anlattı: Devemi kaybetmiştim. Aramak için dağlara ve sahralara çıktım. Akşam oldu. Gece karanlığında bir korkulu yerde kaldım. Sabaha yakın bir ses işitdim, şöyle diyordu:

Ey karanlıklarda karar kılıp kalmış kimse,
Şüphesiz, Allah bir Nebi gönderdi Haremde.
O, Beni Haşimden, vefalı, kerem sahibi,
Cennetlerin ebediliğini müjdeledi.

Bunları işitince, ne kadar etrafıma baktıysam da sesin sahibini göremedim ve şöyle dedim:

Ey karanlıklardan bana seslenen kimse,
Bu sıkıntılı zamanda hoş geldin bize.
Allahü teâlâ hidayet versin sana,
Söylediğini iyice açıklasana.

Ben böyle deyince, ansızın yine şöyle diyen bir ses işittim:

"Nur zahir oldu, açığa çıktı. Allahü teâlâ Muhammed aleyhisselamı Peygamber olarak ve her

bakımdan en üstün olarak gönderdi. Mahlukatı abes olarak yaratmayan ve bizi İsa aleyhisselamdan sonra başı boş bırakmayan ve bize kıymet veren, en şerefli ümmet olarak yaratan Allahü teâlâya hamd olsun. Muhammed aleyhisselamı bize gönderdi. O Nebilerin en üstünüdür. Ona salat ve selam olsun. Hiçbir topluluk, Ona karşı galib gelemez" dedi.

Sabah olduğunda sevincimden devemi unutmuştum. Yola çıkıp yürümeye başladım. Bir yere geldim. Bir de baktım ki, Kus bin Sa'de bir ağaç altında oturmuş, elindeki bastonunu bir taşa vurarak cenk şiiri okuyordu.

Yanına yaklaşıp selam verdim. Selama cevab verdi. Orada bir çeşme ve iki kabir ve iki kabrin arasında bir mescid vardı.

Bu kabirler kimin kabridir diye sordum. Benim iki arkadaşım vardı. Burada benimle birlikte Allahü teâlâya ibadet ederlerdi ve Ona asla şirk koşmazlardı. Onlar vefat ettiler. Bu iki kabir onların kabirleridir. Ben de burada onlara kavuşma zamanımı bekliyorum, dedi. Bana, son peygambere mutlaka tabi olmamı öğütledi.

İlk Müslümanlar ve çekilen sıkıntılar...

Peygamber efendimize, ilk vahyin gelmesinden sonra, ilk iman eden hazret-i Hadice validemizdir. Hiç tereddüt etmeden İslâmiyet'i hemen kabul edip, ilk Müslüman olma şerefine kavuştu.

Hazret-i Hadice validimize, Cebrail aleyhisselamın öğrettiği gibi abdest almasını öğretti. Sonra Peygamber efendimiz imam oldu, birlikte iki rekat namaz kıldılar.

Hadice validemiz, sevgili Peygamberimizin her sözüne, her emrine, en mükemmel şekilde, itaat etti. Böylece Allahü teâlânın katında pek yüksek derecelere kavuştu.

Resulullah efendimiz üzülse, inkar edenlerin alay etmesiyle elem çekse, O'nu teselli eder, kederini giderirdi. Derdi ki: **"Ya Resulallah! Hiç üzülme, gam çekme. Sonunda dinimiz kuvvet bulup, müşrikler helak olurlar. Kavmin sana itaat eder..."**

Hadice validemizin bu yardımlarından ötürü bir gün, Cebrail aleyhisselam gelip; "Ya Resulallah! Hadice'ye, Allahü teâlânın selamını bildir" dedi. Peygamber efendimiz; **"Ey Hadice! İşte Cebrail, Allahü teâlânın sana selamını bildiriyor"** buyurdu.

Peygamber efendimiz bir defasında da; **"Allahü teâlâ bana Cennet'te inciden bir ev ile Hadice'ye müjde vermemi emretti. Orada hastalık, üzüntü ve baş ağrısı yoktur"**

Hazret-i Hadice'den sonra yetişkinlerden ilk Müslüman olan, Resulullah efendimizin yakın arkadaşlarından hazret-i Ebu Bekir'dir.

Hazret-i Ebu Bekir, yirmi sene önce bir rüya görmüştü: *"Gökten dolunay inip, Kabe-i muazzamaya gelmiş, parça parça olmuş, parçalardan her biri, Mekke evlerinden biri üzerine düşmüş, sonra bu parçalar bir araya gelerek gökyüzüne yükselmişti. Ebu Bekir'in evine düşen parça ise, gökyüzüne yükselmemişti. Hadiseyi gören hazret-i Ebu Bekir, hemen evin kapısını kapamış, sanki bu ay parçasının gitmesine mani olmuştu."*

Gördüğü rüyanın tabirini Bahira'ya sordu. Bahira; **"Sen neredensin?"** dedi. Hazret-i Ebu Bekir, "Kureyş'tenim" diye cevap verince, Bahira; **"Orada bir peygamber çıkacak ve hidayet nuru Mekke'nin her yerine ulaşacak. Sen, hayatında O'nun vefatından sonra da, halifesi olacaksın"** dedi.

Ebu Bekir bu cevaba çok hayret etmişti. Bu rüyasını ve tabirlerini, Peygamber efendimiz, peygamberliğini açıklayıncaya kadar kimseye söylememişti.

Efendimiz peygamberliğini açıklayınca, Ebu Bekir hemen Peygamber efendimize koşup; "Peygamberlerin, peygamberliklerine delilleri vardır, senin delilin nedir?" diye sual etti.

Peygamber efendimiz cevabında; **"Bu nübüvvetime delil, o rüyadır ki, bir Yahudi alimden tabirini istedin. O alim; "Karışık rüyadandır, tabir edilmez" dedi. Sonra rahip Bahira, doğru tabir etti"** buyurarak, hazret-i Ebu Bekir'e hitaben; **"Ey Ebu Bekir! Seni, Allah'a ve Resulüne davet ederim"** buyurdu.

Bunun üzerine hazret-i Ebu Bekir; **"Şehadet ederim ki, sen, Allahü teâlânın resulüsün, senin peygamberliğin hakdır ve cihanı aydınlatan bir nurdur"** diyerek Müslüman oldu.

Müslüman olur olmaz, arkadaşlarını da getirmesi için izin istedi. Çok sevdiği arkadaşlarını da getirip onların da iman ile şereflenmelerine vesile oldu.

Bunlar Eshab-ı kiramın ileri gelenlerinden ve Cennet ile müjdelenmiş; **Hz. Osman, Hz. Talha, Hz.Zübeyr bin Avvam, Hz. Abdurrahman bin Avf, Hz. Sa'd ibni Ebi Vakkas, Hz. Ebu Ubeyde** gibi yüksek şahsiyetler idi.

Müslüman olan ilk sekiz kişi

Peygamber efendimiz, bir gün hazret-i Hadice validemizle namaz kılarlarken, **hazret-i Ali** onları gördü. O zaman on yaşında idi. Namazdan sonra;

- Bu nedir? diye sordu.

Resul-i ekrem efendimiz;

- Bu, Allahü teâlânın dinidir. Seni bu dine davet ederim. Allahü teâlâ birdir, ortağı yoktur. Seni, bir olan, eşi, ortağı bulunmayan Allah'a imana davet ediyorum... buyurdu. Hz. Ali ;

- Önce babama danışayım, dedi. Resulullah ona,

- İslâm'a gelmezsen, bu sırrı kimseye söyleme! buyurdu.

Hazret-i Ali ertesi sabah, Resulullah'ın huzuruna gelerek;

- Ya Resulallah! Bana İslâm'ı öğret, dedi ve Müslüman oldu.

Hazret-i Ali, Müslüman olanların üçüncüsüdür. Resul-i ekrem efendimiz uğrunda gösterdiği fedakarlık ve O'nu kendine tercih etmesi ise her türlü takdirin üstündedir.

Zeyd bin Harise de, ilk iman edenlerdendir. Hz. Hadice, Hz. Ebu Bekir (ve arkadaşları) ve Hz. Ali'den sonra dördüncü olarak ve azad olmuş köleler içinde ilk Müslüman olmakla şereflendi. Kendisiyle beraber, hanımı **Ümmü Eymen** de Müslüman olmuştu.

Hazret-i Hadice validemizden sonra Müslüman olan sekiz kişiye **Sabıkun-ı İslâm,** yani ilk Müslümanlar denir.

Hazret-i Osman, Müslüman olmasını şöyle anlatır:

Benim kahin bir teyzem vardı. Bir gün onu ziyaret etmiştim. Bana; *"Sana bir hanım nasib olur. Fakat ne sen ondan önce bir hatun görmüş olursun, ne de o, senden önce bir erkek görmüş olur. O, güzel yüzlü, zahide bir hanım ve bir büyük peygamber kızı olsa gerek" dedi. Ben, teyzemin bu sözüne hayret ettim.*

Yine bana dedi ki:

"Bir peygamber geldi. O'na gökten vahy nazil oldu." Ben dedim ki: "Ey teyzem! Böyle bir sır, şehirde hiç duyulmadı. O halde bu sözü açık söyle." O zaman teyzem; "Muhammed bin Abdullah'a peygamberlik geldi. Halkı dine davet eder. Kısa zamanda O'nun dini ile âlem nurlanır" dedi.

Teyzemin bu sözleri, bana çok te'sir etti. Endişeye düştüm. Hazret-i Ebu Bekir ile aramızda büyük bir dostluk vardı. Birbirimizden hiç ayrılmazdık. Bu mes'eleyi görüşmek üzere, iki gün sonra Ebu Bekir'in yanına gittim. Teyzemin söylediklerini anlatınca, bana;

- Ya Osman! Sen akıllı bir kimsesin. Hiç görmeyip, işitmeyen; bir şeye fayda ve zarar vermekten uzak olan birkaç taş, tanrılığa nasıl layık olur? dedi. Bunun üzerine ben;

- Doğru söylüyorsun, teyzemin sözü gerçektir, dedim.

Hz. Ebu Bekir, Hz.Osman'a İslâmiyet'i anlattıktan sonra, onu, Resulüssekaleyn, yani insan ve cinlerin peygamberi olan Efendimizin huzuruna götürdü.

Sevgili Peygamberimiz, hazret-i Osman'a şöyle buyurdu:

- Ya Osman! Hak teâlâ, seni Cennet'e misafirliğe davet eder. Sen kabul et! Ben, bütün insanlara hidayet rehberi olarak gönderildim.

Hazret-i Osman, Resulullah'ın yüksek halleri ve güler yüzle söylediği sözler karşısında kendinden geçip, büyük bir şevk ve teslimiyetle;

"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulüh" deyip, Müslüman oldu.

"Yakın akrabanı dine çağır!"

Resulullah efendimiz, ilk üç yıl, insanları gizlice İslâm'a davet etti. İnsanlar, yavaş yavaş birer ikişer Müslüman oluyorlardı. Bu zaman içinde Müslümanların sayısı ancak otuza ulaşabildi. Onlar da, ibadetlerini evlerinde yapıyorlar ve Kur'an-ı kerimin nazil olan ayet-i kerimelerini gizlice okuyup ezberliyorlardı.

Efendimiz, Müddessir suresinin nazil olmasıyla, insanları İslâm dinine davete başlamıştı. Bu daveti gizli yapıyordu. Bir müddet sonra da; **"Yakın akrabanı Allahü teâlânın azabı ile korkutarak, onları hak dine çağır"** (Şu'ara suresi: 214) mealindeki ayet-i kerime nazil oldu.

Bunun üzerine Muhammed aleyhisselam, akrabasını dine davet etmek için hazret-i Ali'yi gönderdi ve hepsini Ebu Talib'in evine çağırdı. Önlerine bir kişiye yetecek kadar, bir tabak yemek ve bir tas süt koydu. Önce kendisi besmele ile başlayıp, gelen akrabasına; **"Buyurun"** dedi.

Gelenler kırk kişi idi. Ancak, konulan yemek hepsini doyurdu ve hiç eksilmedi. Davetliler bu mucize karşısında şaşıp kaldılar. Yemekten sonra Peygamber efendimiz, akrabalarını İslâm'a davet etmek için söze başlamak üzere idi.

Amcası Ebu Leheb düşmanlık ederek; "Biz bu günkü gibi bir sihir görmedik. Akrabanız sizi bir sihirle büyüledi. Ey kardeşimin oğlu! Ben senin gibi şer ve kötülük getiren başka bir kimse görmedim" diyerek, sözlerine hakaretle devam etti.

Peygamberimiz de, Ebu Leheb'e; **"Kureyş ve bütün Arab kabilelerinin yapamayacağı kötülüğü bana sen yaptın"** buyurdu. Hiçbiri Müslüman olmadan dağıldılar. Bu hadiseden kısa bir müddet sonra, akrabasını tekrar davet etti.

Hazret-i Ali yine hepsini çağırdı. Önceki gibi önlerine yemek kondu. Peygamber efendimiz,

yemekten sonra ayağa kalkıp;

- Hamd, yalnız Allahü teâlâya mahsustur. Yardımı ancak O'ndan isterim. O'na inanır, O'na dayanırım. Şüphesiz bilir ve bildiririm ki, Allahü teâlâdan başka ilah yoktur, O birdir. O'nun eşi ve ortağı yoktur, buyurduktan sonra, sözlerine şöyle devam etti:

- Sizi, bir olan ve O'ndan başka ilah olmayan Allahü teâlâya iman etmeye davet ediyorum. Ben, O'nun size ve bütün insanlığa gönderdiği peygamberiyim. Vallahi siz, uykuya daldığınız gibi, öleceksiniz, uykudan uyandığınız gibi de diriltileceksiniz ve bütün yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz. İyiliklerinizin karşılığında mükafat, kötülüklerinizin karşılığında ceza göreceksiniz. Bunlar da, ya Cennet'te ebedi kalmak veya Cehennem'de ebedi kalmaktır. İnsanlardan, ahiret azabı ile ilk korkuttuğum kimseler sizlersiniz.

Ebu Talib, bu sözleri dinledikten sonra;

- Ey muhterem yeğenim! Sana yardım etmekten daha kıymetli bir şey bilmiyorum. Nasihatlerini benimseyip kabullendik, sözlerini de gönülden tasdik ettik. Şu anda, burada toplananlar, deden Abdülmuttalib'in çocuklarıdır. Muhakkak ki, ben de onlardan biriyim. Senin istediğin şeye, içimizde en önce ben koşarım. Etrafını kuşatıp, seni korumaktan bir an geri durmayacağıma söz veriyorum. Sen, emrolunduğun şeye devam et. Fakat, eski dinimden ayrılmak hususunda, nefsimi bana boyun eğer bulmadım, dedi.

Ebu Leheb hariç, oradaki akrabaları ve amcaları yumuşak konuştular. Fakat Ebu Leheb;

- Ey Abdülmuttalib oğulları! Başkaları O'nun elini tutup mani olmadan önce, siz mani olun. Eğer bu gün O'nun dediklerini kabul ederseniz, zillete, hakarete uğrarsınız. O'nu korumaya kalkarsanız hepiniz öldürülürsünüz... diye tehditler savurdu.

"Ben Allahın Resulüyüm!"

Ebu Leheb'in amansız düşmanlığı, Peygamber efendimizin halasını çok üzüyordu... Kendisine çıkıştı:

- Ey kardeşim! Kardeşimin oğlunu ve O'nun dinini yardımsız bırakmak sana yakışır mı? Vallahi bu gün yaşayan alimler, Abdüllmuttalib'in soyundan bir peygamberin geleceğini bildiriyorlar. İşte, o peygamber budur, dedi.

Ebu Leheb, bu sözler karşısında çirkin konuşmalarına devam etti. Ebu Talib, Ebu Leheb'e kızarak;

- Ey korkak! Vallahi biz sağ oldukça, O'nun yardımcısı ve koruyucusuyuz, dedi. Efendimize dönerek de;

- Ey kardeşimin oğlu! İnsanları Rabbine imana davet etmek istediğin zamanı bilelim; silahlanıp seninle birlikte ortaya çıkarız, dedi.

Bu konuşmaları dinleyen Allahın resulü dedi ki;

- Ey Abdülmuttalib oğulları! Vallahi, Arablar içinde benim size getirdiğim, dünya ve ahiretiniz için hayırlı olan şeyden daha üstününü ve daha hayırlısını kavmine getirmiş bir kimse yoktur. Ben sizi, dile kolay gelen, mizanda ağır basan iki kelimeyi söylemeye davet ediyorum. O da; Allahdan başka ilah olmadığına ve benim O'nun kulu ve resulü olduğuma şehadet etmenizdir. Allahü teâlâ sizi buna davet etmemi emretti. O halde, hanginiz benim bu davetimi kabul eder ve bu yolda yardımcım olur?

Kimseden ses çıkmadı, başlarını önlerine eğdiler. Peygamber efendimiz, bu sözlerini üç defa tekrarladı. Her söyleyişinde hazret-i Ali ayağa kalkıyordu. Üçüncü defasında;

- Ya Resulallah! Her ne kadar bunların yaşça en küçüğü isem de, sana ben yardımcı olurum, dedi.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz, hazret-i Ali'nin elinden tuttu. Diğerleri hayret içinde dağıldılar. Efendimiz, akrabalarının bu tutumu karşısında çok üzüldüler. Fakat yılmadan, onların Cehennem'den kurtulması, saadete kavuşması için davete devam ettiler.

Bi'setin dördüncü yılında Hicr suresinin 94. ayet-i kerimesi nazil oldu. Mealen; **"Ey Habibim! sana emrolunan emir ve yasakları açıkla, hak ile batılın arasını ayır. Müşriklerden yüz çevir!"** ilahi emri gelince, sevgili Peygamberimiz, Mekkelileri açıktan açığa İslâm'a davet etmeye başladı.

Bir gün Safa tepesine çıkıp; **"Ey Kureyş halkı! Buraya toplanıp sözlerimi dinleyiniz!"** buyurdu. Kabileler toplandıktan sonra da;

- Ey kavmim! Hiç benden yalan söz işittiniz mi? buyurunca, hepsi birden;

- Hayır, işitmedik dediler.

- Allahü teâlâ bana peygamberlik ihsan etti ve beni size peygamber olarak gönderdi, buyurdu.

Sonra da; **"Ey Habibim! Onlara de ki: Ey insanlar! Ben sizin hepinize gelmiş, Allahü teâlânın resulüyüm. O Allahü teâlâ ki, yerlerin ve göklerin sahibi ve idarecisidir. O'ndan başka ibadete müstehak yoktur. Her canlıyı öldüren ve dirilten O'dur..."** mealindeki A'raf suresinin 158. ayet-i kerimesini okudu. Dinleyenlerden, amcası Ebu Leheb kızarak;

- Kardeşimin oğlu divane olmuş! Bizim putlarımıza tapmayanın, dinimizden ayrılanın sözünü

dinlemeyiniz, diye küfürde direterek bağırdı.

Orada bulunanlar dağıldı ve hiç kimse iman etmedi. Peygamber efendimizin, doğru sözlü, yüksek ahlaklı olduğunu bildikleri halde, yüz çevirdiler ve düşman kesildiler.

‘Güneş’i sağ elime verseler’!..

Resulullah efendimiz peygamberliğini tebliğe devam ediyor... Bütün tepkilere rağmen... Bir gün yine, **“Buraya geliniz, toplanınız, size mühim bir haberim var”** diye seslendi.

Safa Tepesi’nde toplanan halka sordu:

- Ey Kureyş kabileleri! Ben size, şu dağın ardında bir düşman ordusu var, üzerinize hücum etmek üzeredir desem, bana inanır mısınız? Onlar:

- Evet inanırız. Çünkü, sende şimdiye kadar doğruluktan başka bir şeye şahid olmadık. Senin yalan söylediğini hiç görmedik!..

- O zaman beni dinleyin! Ben size geleceği muhakkak olan şiddetli azabın bildiricisiyim. Allahü teâlâ bana, en yakın akrabalarımı ahiret azabı ile korkutmamı emretti. Sizi, La ilahe illallahü vahdehu la şerikeleh, diyerek iman etmeye davet ediyorum. Ben de O’nun kulu ve resulüyüm. Eğer buna iman ederseniz, Cennet’e gideceksiniz. Siz, “La ilahe illallah” demedikçe, ben size ne dünyada bir fayda, ne de ahirette bir nasib sağlayabilirim?..

Ebu Leheb’in dışında bir muhalefet gelmedi. Aralarında konuşarak dağıldılar.

Sevgili Peygamberimiz, bu davetlerden sonra nerede bir kimse veya topluluk görse, onlara İslâm’ı anlattı. Hakiki kurtuluşun; nefse uymaktan, zulümden, haksızlıktan ve her türlü kötü işlerden uzaklaşmakla ve Allahü teâlâya iman etmekle mümkün olacağını bildirdi.

Nefslerinin isteklerine, şehvetlerine uyanlar, zayıfları ezenler ve azgınlıkta aşırı gidenler buna şiddetle karşı çıktılar. Bütün bu bozuk işlerine son verileceğini görerek, Muhammed aleyhisselamın bildirdiklerini inkar ettiler. O’na ve inananlara düşman oldular.

Müşrikler, önce alay ediyorlardı. Sonra baskı ve işkencelerini arttırmaya karar verdiler. Müminleri sindirmek, İslâm davasına zarar vermek istiyorlardı.

Bir gün Utbe, Şeybe ve Ebu Cehil, Ebu Talib’e; “Sen bizim büyüğümüzsün. Biz, sana daima saygı gösterir, hürmet ederiz. Şimdi, kardeşin oğlu, yeni bir din kurdu. Putlarımıza söğüp bizi kâfirlikle itham ediyor. Kendisine nasihat et. Bu işten vazgeçir. Şayet vazgeçmezse, O’nun hakkından nasıl gelineceğini biz biliriz...” dediler.

Ebu Talib, onları yatıştırarak geri gönderdi ve durumu Peygamberimiz üzülmesin diye, O’ndan sakladı. Müşrikler, bir müddet sonra tekrar toplanıp, Ebu Talib’e yine geldiler, onları oyalamaya çalıştı. Fakat inadlarında ısrar ettiler.

Ebu Talib, çok sevdiği yeğeninin kırılmasını istemediği gibi, kavmiyle aralarında herhangi bir düşmanlık çıkmasını da arzu etmiyordu. Peygamberimize gelip;

- Ey Muhammed! Bütün kavim sana düşmanlıkta birleştiler ve bana şikayete geldiler. Akraba arasında düşmanlık, iyi değildir. Onlar kendilerine kâfir dememeni ve bozuk yolda olduklarını söylemeyip, kötülememeni isterler, dedi.

Bunun üzerine Efendimiz;

- Ey amca! Şunu bil ki, güneş’i sağ elime, ay’ı da sol elime verseler ben asla bu dinden ve onu insanlara tebliğ etmekten, bildirmekten vazgeçmem. Ya, Allahü teâlâ bu dini bütün cihana yayar, vazifem biter; veya bu yolda canımı feda ederim, buyurdu ve ayağa kalktı.

Mübarek gözleri yaş ile dolmuştu. Resulullah efendimizin üzüldüğünü gören Ebu Talib, söylediklerine pişman oldu ve O’nun boynuna sarılarak;

- Ey kardeşimin oğlu! Yoluna devam et, istediğini yap. Ben hayatta oldukça seni himaye edip, koruyacağım, bundan endişen olmasın! dedi.

“O’nun düşmanı benim düşmanımdır!”

Müşrikler, düşmanlıklarının dozunu gün be gün artırıyorlar... Peygamberimize mani olmak için her yolu deniyorlar... Bir gün müşriklerin ileri gelenlerinden on kişi, Umare bin Velid’i de yanlarına alarak Ebu Talib’e gittiler:

- Ey Ebu Talib! Bilirsin ki, bu Umare, Mekke gençlerinin, en güçlüsü, en ahlaklısıdır. Ayrıca şairdir. Onu sana verelim, kendi işlerinde kullan. Umare’nin karşılığında bize Muhammed’i ver, öldürelim. Sana adam karşılığında adam! Daha ne istersin! dediler.

Ebu Talib, bu söze son derece hiddetlendi.Sabrı taşmıştı artık:

- Siz, önce bana kendi oğullarınızı verin. Onları ben öldüreyim. Ondan sonra yeğenimi vereyim.

- Bizim çocuklarımız, O’nun yaptığını yapmıyor ki...

- Yemin ederim ki, benim yeğenim sizin çocuklarınızın cümlesinden hayırlıdır. Demek, siz oğlunuzu bana verecek, benim ciğerparemi alıp öldüreceksiniz ha!...

Dişi deve bile yavrusundan başkasını özlemez ve esirgemez. Bu iş akıl ve mantıktan çok uzaktır. Artık iş çığrından çıkmıştır. Kim ciğerparem Muhammed'in düşmanı ise, ben de onun düşmanıyım. Bunu böylece bilin ve elinizden ne gelirse yapın! dedi.

Müşrikler, hışımla yerlerinden kalkıp gittiler. Ebu Talib, hemen Haşim oğullarını ve Abdülmuttalib oğullarını topladı. Onlara durumu anlatıp; sevgili Peygamberimize yardım etmeye ikna etti. Resulullah'ı öldürmeye kalkan kollar kırılacaktı. Bu konuda müşriklere karşı birleştiler. Sadece Ebu Leheb katılmadı

Ebu Talib onlara;

- Ey yiğitler! Yarın herbiriniz kılıçlarınızı belinize takın ve benim ardımdan gelin dedi.

Ertesi günü Ebu Talib, Peygamber efendimizin evine gitti. Hep beraber Harem-i şerife doğru yürüdüler. Haşim oğullarının yiğitleri onları takib ediyorlardı. Kabe'ye varıp müşriklerin karşılarına geçtiler.

Ebu Talib, müşriklere;

- Ey Kureyş topluluğu! Kardeşimin oğlunu öldürmeye karar aldığınızı duydum. Bu arkamdaki gençlerin, elleri kılıçlarında sabırsızlıkla bir işaretimi beklediklerini biliyor musunuz? Yemin ederim ki, Muhammed'i öldürecek olursanız, hiçbirinizi sağ bırakmam!... dedikten sonra, sevgili Peygamberimizi öven şiirler söylemeye başladı. Başta Ebu Cehil olmak üzere, orada bulunan müşrikler dağıldılar.

Kureyş'in ileri gelen müşrikleri, artık, Peygamber efendimizi yalnız gördükleri zaman, üzerine saldırırlar, hakaret etmeye, hatta dövmeye kalkışırlardı. Eshabına da işkence yapmaktan geri durmazlardı.

Bir gün Kureyş'in ileri gelen müşrikleri, Kabe-i şerifin yanında oturuyorlardı. Peygamber efendimizden bahsetmeye başladılar.

O anda Efendimiz, Kabe'yi ziyarete geldi. Hacer-i esvedi öpüp tavafa başladı. Onların yanından geçerken, müşrikler, Peygamber efendimize hakaret dolu sözler söylemeye başladılar. Resulullah efendimiz buna çok üzüldüler. Fakat bir şey demeyip tavafa devam ettiler.

Üçüncü defa yanlarından geçerken yine de merhamet edip şöyle buyurdu;

- Ey Kureyş! Beni dinleyin! Nefsim yed-i kudretinde bulunan Allahü teâlâya yemin ederim ki, bana, sizin perişan olacağınız bildirildi...

Eziyet, işkence ve zulüm...

Bir gün müşrikler Kabe'de toplanıp, Peygamber efendimizin aleyhinde atıp tutuyorlardı. O sırada Resulullah efendimiz orayı teşrif etti.

Müşrikler, hemen Allahü teâlânın Habibinin üzerine saldırdılar. İçlerinde en bedbaht olanlardan Ukbe bin Mu'ayt, sevgili Peygamberimizin mübarek yakasına yapıştı.

Mübarek boynunu nefes alamayacak kadar sıktı. O anda oraya gelen hazret-i Ebu Bekir;

- Rabbim Allah'dır diyen bir kimseyi öldürecek misiniz? Size Rabb-il-âleminden ayet getirdi... diye bağırarak, Resulullah'ı korumak için aralarına daldı.

Müşrikler, Habibullahı barıkıp, hazret-i Ebu Bekir-i Sıddik'a saldırdılar. Mübarek başına yumruk ve tekme vuruyorlardı. Utbe bin Rebia denilen bedbaht, hazret-i Ebu Bekir'in mübarek yüzüne ayakkabılarıyla vurdu ve kan içinde bıraktı. Tanınmayacak hale getirdi.

Teymoğulları yetişip ayırmasalardı, öldürünceye kadar döveceklerdi. Kabilesinden olanlar, bitkin ve perişan bir hale gelen hazret-i Ebu Bekir'i, bir çarşafın içine koyarak evine götürdüler. Hemen geri dönüp Kabe'ye geldiler;

- Eğer Ebu Bekir ölecek olursa, yemin olsun ki, biz de Utbe'yi gebertiriz!" dediler. Sonra hazret-i Ebu Bekir'in yanına gittiler.

Ebu Bekir, uzun bir süre kendine gelemedi. Babası ve Beni Teymliler, ayılması için çok uğraştılar. Ancak akşama doğru kendine gelebildi. Gözlerini açar açmaz ezik bir sesle;

- Resulullah ne yapıyor? O, ne haldedir? O'na da dil uzatmışlar, hakaret etmişlerdi, diyebildi. Annesi Ümm-ül-Hayr'a;

- Sor bakalım, bir şey yer veya içer mi? dediler. Ebu Bekir-i Sıddik'in hiç takati yoktu. Bir şey yemek ve içmek de istemiyordu. Onun derdi başkaydı. Annesi sordu:

- Ne yersin, ne içersin?

- Resulullah ne haldedir, ne yapıyor, sen onu söyle bana?

- Vallahi arkadaşın hakkında hiçbir bilgim yok!

- Hattab'ın kızı Ümmü Cemil'e git, Resulullah'ı oradan sor!

Ümmü Cemil hazret-i Ömer'in kız kardeşi olup, Müslüman olmuştu. Annesi Ümm-ül-Hayr, kalkıp, Ümmü Cemil'in yanına gitti durumu anlattı. O çok üzüldü. Hazret-i Ebu Bekir'in yanına geldiler. Ümmü Cemil, Ebu Bekir-i Sıddik'ı böyle perişan görünce, kendisini tutamıyarak çığlık kopardı :

Sana bunu yapan bir kavim, muhakkak azgın ve taşkındır. Allahü teâlâdan dileğim, yaptıklarının karşılığını bulmalarıdır, dedi. Hazret-i Ebu Bekir sordu:

- Resulullah ne yapıyor, ne haldedir?

- Burada annen var, söylediğimi işitir

- Ondan sana bir zarar gelmez, sırrını yaymaz.

- Hayattadır, hali iyidir. Erkam'ın evindedir.

Hazret-i Ebu Bekir rahatlamamıştı;

- Vallahi, Resulullah'ı gidip görmedikçe, ne yemek yer, ne de bir şey içerim!

Herkes uyuyup, ortalık tenhalaşınca, hazret-i Ebu Bekir, annesine ve Ümmü Cemil'e dayanarak, yavaş yavaş Resulullah'ın yanına vardı. Ebu Bekir'in bu hali, Peygamber efendimizi çok üzdü. Hazret-i Ebu Bekir; Annesinin Müslüman olması için dua talep etti. Bu duanın bereketi ile Ümm-ül-Hayr da hidayete kavuşup, Müslüman oldu ve ilk Müslümanlar arasında olmak şerefine kavuştu.

"Ebu Leheb'in elleri kurusun!.."

Peygamber efendimizin evi, Ebu Leheb ile Ukbe bin Ebi Mu'ayt denilen iki azılı müşrikin evleri arasında... Bunun için her fırsatta sevgili Peygamberimize eziyet etmeye, sıkıntı vermeye çalışırdı bu iki nasipsiz...

Geceleri hayvan işkembelerini Resulullah efendimizin kapısının önüne atarlardı. Amcası Ebu Leheb, bununla yetinmez, komşusu Adiy'in evinden, O'na taş atarak eziyet ederdi. Karısı Ümmü Cemil ondan aşağı kalmaz, topladığı dikenli ağaç dallarını Resulullah'ın mübarek ayaklarına batması için geçeceği yollara dökerdi.

Ebu Leheb bir gün, getirdiği pisliği, Peygamber efendimizin kapısı önüne dökerken, hazret-i Hamza gördü. Hemen koşup kardeşi Ebu Leheb'i yakaladı ve getirdiği pisliği başına döktü.

Ebu Leheb ve karısının bu eziyetlerinden sonra, onlar hakkında mealen; **"Ebu Leheb'in elleri kurusun, zaten kurudu..."** diye başlayan Tebbet suresi nazil oldu.

Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil, kendileri hakkında sure indiğini işitince, Peygamber efendimizi aramaya başladı. Kabe'de olduğunu öğrenince, eline koca bir taş alıp oraya gitti. Hazret-i Ebu Bekir, o anda Peygamberimizin sohbetiyle şerefleniyordu. Ümmü Cemil'i elinde taş olduğu halde görünce;

- Ya Resulallah! Ümmü Cemil geliyor. Çok şerli bir kadın, size zarar vermesinden korkuyorum. Bir köşeye çekilseydiniz de eziyete maruz kalmasaydınız, dedi. Resulullah efendimiz;

- O beni göremez! buyurdu. Ümmü Cemil, hazret-i Ebu Bekir'in başına dikilip;

- Ey Ebu Bekir! Çabuk söyle, o arkadaşın nerede? Beni ve kocamı hicv edip, kötülemiş. O şairse ben de, kocam da şairiz. İşte ben de O'nu hicv ediyorum. Biz O'na isyan ediyor, peygamberliğini kabul etmiyor ve dininden de hoşlanmıyoruz. Yemin ederim ki, eğer O'nu bir görseydim, şu taşı başına vuracaktım... diyerek alçakca sözler söyledi.

Ebu Bekir, "Benim sahibim şair değildir ve seni hicv etmemiştir" deyince, Ümmü Cemil çekip gitti. Peygamber efendimiz;

- Beni görmedi. Allahü teâlâ, onun gözünü, beni göremez hale getirdi, buyurdu.

Peygamber efendimizin, mübarek kızlarından hazret-i Ümmü Gülsüm, Ebu Leheb'in oğlu Uteybe ile; hazret-i Rukayye de öteki oğlu Utbe ile nişanlı olup, henüz evlenmemişlerdi.

Tebbet suresi nazil olunca, Cehennemlik Ebu Leheb, karısı ve Kureyş'in ileri gelenleri Utbe ve Uteybe'ye; "O'nun kızlarını alıp, yükünü hafiflettiniz. Kızlarını boşayın ki, zahmete düşsün. Size Kureyş'ten istediğiniz kızı alalım" diye teklif ettiler.

Uteybe denilen alçak, Peygamberimizin huzur-ı şerifine gelip; "Ey Muhammed! Ben, seni ve dinini tanımıyorum. Kızını da boşadım. Artık ne sen beni sev, ne de ben seni! Ne sen bana gel, ne de ben sana gelirim!.." diye hakaret etti.

Sonra, sevgili Peygamberimize saldırıp, mübarek yakasına yapıştı. Gömleğini yırttı ve hakarette bulundu. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz; **"Ya Rabbi! Buna canavarlarından birini musallat et!"** diye beddua buyurdu.

Birkaç gün sonra Uteybe ticaret için sefere çıktı. Kafile, Zerka denilen yerde yatmak üzere konaklamıştı. Uteybe, yüksekçe bir yere yattı. Gece, bir aslan geldi. Kafiledekileri birer birer koklayarak Uteybe'nin yanına vardı. Üzerine sıçrayıp karnını yardı, başını koparttı ve feci bir şekilde Cehenneme gönderdi...

"La ilahe illallah deyiniz!"

Sevgili Peygamberimiz, her türlü sıkıntıya rağmen insanları ebedi saadete çağırıyor... Onları, Allahü teâlânın varlığına, birliğine davet ediyor...Onların Cehennemde yanmamaları için çırpınıyor...

Fakat, müşrikler, "Biz babalarımızın dininden vazgeçmeyiz!" diyerek putperestlikte ısrar ediyorlar...

Peygamber efendimiz, onları insanca yaşamaya, haysiyetli ve şerefli olmaya, kıymetsizlikten kurtulup, yüksek, yüce makamlara çıkarmaya davet ediyor. Onlar ise inadlarında diretiyorlar ve eziyette bulunuyorlardı.

Hakaret ve eziyet edenlerin başında da amca Ebu Leheb...

Bu nasipsiz, Resulullah'ı devamlı takib ediyor, insanları, O'nu dinlemekten vazgeçirmeye,

zihinlerinde şüphe meydana getirmeye uğraşıyordu. Toplantı yerlerinde, panayırlarda, Resulullah efendimiz;

- Ey insanlar! La ilahe illallah deyiniz ki kurtulasınız! buyurdukça, o hemen arkasından yetişip;

- Ey insanlar! Bu konuşan benim yeğenimdir. Sakın O'nun sözüne inanmayın, O'ndan uzak durun! diyordu.

Muhammed aleyhisselam bir gün Kabe-i şerifte namaz kılıyordu. Kureyş'in ileri gelenlerinden Ebu Cehil, Şeybe bin Rebia, Utbe bin Rebia, Ukbe bin Ebi Mu'ayt'ın bulunduğu yedi kişilik bir müşrik grubu gelip, Resulullaha yakın bir yere oturdular.

O civarda bir gün önce kesilmiş bir devenin işkembesi ve artıkları vardı. Alçak Ebu Cehil, yanındakilere döndü ve; "İçinizden kim, şu deve işkembesini alıp, Muhammed secdeye varınca iki omuzu arasına kor" diye, çirkin bir teklifte bulundu.

Oradakilerin en zalimi, en gaddarı, en merhametsizi, en bedbahtı olan Ukbe bin Ebi Mu'ayt; "Ben yaparım" diyerek hemen kalktı. İşkembeyi içindekilerle birlikte, secdede iken Peygamberimizin mübarek omuzlarına koydu.

Bunu seyreden müşrikler, katıla katıla gülmeye başladılar. Peygamber efendimiz, secdesini uzatıyor, mübarek başını kaldırmıyordu. O sırada Eshab-ı kiramdan Abdullah bin Mes'ud vaziyeti gördü.

O, bu hadiseyi şöyle anlatıyor:

"Resulullahı o halde görünce kan beynime sıçradı. Fakat, beni müşriklerin elinden koruyacak bir kavmim, kabilem yoktu. Kimsesizdim, zayıftım. O anda konuşmaya bile gücüm yetmiyordu. Ayakta bekleyip duruyor, Resulullahı büyük bir üzüntü içinde seyrediyordum.

Ne olurdu, o zaman kendimi müşriklerden koruyabilecek bir gücüm veya koruyucum olsaydı da, Resul aleyhisselamın mübarek omuzuna koyduklarını kaldırıp atsaydım.

Ben böyle beklerken, Resulullah'ın kızı hazret-i Fatıma'ya haber verdiler.

O zaman Hz. Fatıma küçüktü. Koşarak geldi, babasının üzerindekileri attı. Bunu yapanlara beddua etti, ağır sözler söyledi. Resulullah efendimiz, hiçbir şey olmamış gibi namazını tamamladıktan sonra üç defa; isim isim sayıp hepsini Allah'a havale etti.

Resulullah efendimiz, Ebu Cehil'e; **"Vallahi sen, ya bundan vazgeçersin veya Allahü teâlâ başına bir felaket indirecektir**" buyurdu.

Allah'a yemin ederim ki, Resulullah'ın isimlerini söylediği bu kimselerin herbirinin, Bedir muharebesinde öldürülüp yerlere serildiklerini, sıcaktan kokmuş bir leş halinde Bedir çukuruna doldurulduklarını gördüm."

"Alay edenlerin hakkından geliriz!"

Kureyş müşrikleri çıldırıyorlar... Çünkü ne yapsalar kâr etmiyor... İslâmiyet çığ gibi büyüyor. Önüne atılan, çalı-çırpı, taş, kaya, kütük vs. de kâr etmiyor...Yürüyen dağ gibi ilerliyor.

Bu hali gören müşriklerin başı Ebu Cehil üzüntüsünden ne yapacağını şaşırmış halde... Tertip üzerine tertip kuruyor. Bir gün, Beytullah'da, Kureyşli müşriklere hain emelini şöyle açıklıyor:

- Ey Kureyş topluluğu! Görüyorsunuz ki, Muhammed, dinimizi ayıplamak, putlarımıza ve ona tapan babalarımıza dil uzatmak, bizlere akılsız gözüyle bakmaktan geri durmuyor. Huzurunuzda yemin ederek söylüyorum ki, yarın kolay kolay taşıyamıyacağım bir taşı, buraya gelip namaz kılarken secdeye kapandığında, başına hızla vuracağım. O zaman siz beni, Abdülmuttalib oğullarına karşı ister koruyun, ister korumayın. Ben O'nu öldürdükten sonra, akrabaları bana istediğini yapsın...

Müşrikler arka çıktılar:

- Yemin ederiz ki, biz seni hem koruruz, hem de hiç kimseye teslim etmeyiz. Yeter ki, sen O'nu öldür! diyerek kışkırttılar.

Sabahleyin Ebu Cehil, elinde kocaman bir taş olduğu halde Kabe'ye geldi. Müşriklerin yanına oturup beklemeye başladı. Efendimiz her zamanki gibi Beytullah'a gelip namaz kılmaya başladı.

Ebu Cehil, yerinden kalkıp, elindeki kocaman taşı vurmak üzere, Resulullah'a doğru yürüdü. Bütün müşrikler hadiseyi heyecanla takib ediyorlardı. Ebu Cehil, Resulullah'ın yanına yaklaşınca, birden titremeye başladı. Koca taş elinden yere düştü. Benzi kül gibi olup, büyük bir korku ile geri çekildi. Müşrikler hayretle Ebu Cehil'in yanına varıp;

- Ey Amr bin Hişam! Söyle, ne oldu? diye sordular. Ebu Cehil de;

- Tam O'nu öldürmek için taşı kaldırdığımda, önüme hırçın bir deve çıktı. Yemin ederim ki, ömrümde; öyle yüksek ayaklı, keskin dişli, heybetli bir deve ne gördüm ne de işittim. Eğer biraz daha yaklaşsaydım, muhakkak beni öldürürdü, dedi...

Bir gün de Kâinatın efendisi, Kabe'de namaza durmuştu. Ebu Cehil de arkadaşları ile oturuyordu. Yerinden kalkarak, Resulullah doğru yürüdü. İyice yaklaştı. Fakat birden bire eliyle yüzünü silerek kaçmaya başladı. Müşrikler yanına gidip;

- Ne oldu, nedir bu halin? dediler. Ebu Cehil

- Aramızda bir ateş kuyusu meydana geldi. Bazı kimselerin üzerime hücum ettiğini görünce, geri döndüm, diye cevap verdi.

Velid bin Mugire, Ebu Cehil (Amr bin Hişam), Esved bin Muttalib, Ümeyye bin Halef, Esved bin Abdiyagves, As bin Vail, Haris bin Kays gibi müşriklerin ileri gelenleri, Resulullah'ı gördükçe alay ederlerdi.

Habib-i ekremin çok üzüldüğü bir gün, Cebrail aleyhisselam geldi ve bazı ayet-i kerimeler getirdi. Bu ayetler mealen şöyleydi:

"And olsun ki, senden önce gönderilen peygamberlerle de istihza edildi. Onları, peygamberleri istihza edenleri, istihzalarının karşılığı olarak bela ve azab çepeçevre kuşatıverdi." (En'am suresi: 10) **"Muhakkak ki biz, seninle alay edenlere karşı kafiyiz. Onlar, o kimselerdir ki, Allahü teâlâ ile beraber başka bir ilah tanırlar. Onlar, yakında başlarına gelecek akıbeti bileceklerdir. Gerçekten biliriz ki, Onların sözlerine, göğsün daralıyor, için sıkılıyor"** (Hicr suresi: 95-97)

Alay edenler cezalarını buldu!

Kureyşli müşrikler, Resulullah efendimizi yolundan döndüremiyeceklerini anladılar... Bu defa taktik değiştirip iftira kampanyasına başladılar... Akıllarınca böylece Müslüman olmalarına mani olacaklardı.

Efendimiz hakkında, ortaya akla hayale gelmeyecek iftiralar edip, edepsizce laflar ediyorlardı. Peygamberimiz bu muamelelerden müteessir oluyor ve teessürlerinin izi mübarek çehrelerinde görülüyordu. Üzüntüleri had safhaya çıkmıştı.

Bir gün Kâinatın sultanı Kabe-i muazzamayı tavaf ederken, Cebrail aleyhisselam geldi, **"Ben seninle alay edenlerin hakkından gelmek üzere emir aldım"** dedi. Biraz sonra Velid bin Mugire önlerinden geçti. Cebrail aleyhisselam Efendimize sordu:

- Bu geçen nasıl bir kimsedir?

- O, Allahü teâlânın en kötü kullarından biridir.

Cebrail aleyhisselam, Velid'in bacağına işaret etti ve; **"Hakkından geldim"** dedi. Biraz sonra As bin Vail geçiyordu. Onu da sorup aynı cevabı alınca, karnına işaret etti ve; **"Ona da haddini bildirdim"** dedi.

Esved bin Muttalib geçince, gözüne; Abdiyagves'i görünce, başına işaret etti. Haris bin Kays geçerken de karnına işaret edip,

- Ya Muhammed! Allahü teâlâ bunların şerrinden seni kurtardı. Yakında bunların her biri bir belaya uğrar, dedi.

Bunlardan As bin Vail'in ayağına diken battı. Ne kadar ilaç yaptılarsa da derdine çare bulamadılar. Nihayet ayağı deve boynu gibi şişip; "Muhammed'in Allahı beni öldürdü" diye feryad ederek can verdi.

Esved bin Muttalib'in gözleri kör oldu. Başını ağaca çarpa çarpa helak etti kendini. Esved bin Abdiyagves, Bad-ı Semum denilen yerde iken, yüzü ve gövdesi simsiyah oldu. Evine gelince tanımadılar ve kapıdan kovdular. Kahrından başını evinin kapısına vura vura öldü.

Haris bin Kays da tuzlu balık yemişti. Harareti arttıkça arttı. Ne kadar su içtiyse kanmadı. Sonunda çatladı. Velid bin Mugire'nin de baldırına demir parçası battı. Yarası iyileşmedi, çok kan kaybetti feryad ederek can verdi. Böylece her biri yaptıklarının karşılığını görmüş oldu.

Sevgili Peygamberimiz, bir gün Hakem bin Ebü'l-As'a rastladı. Yanından ayrıldıktan sonra Hakem, Resulullah efendimizin arkasından alay ederek; ağzını, yüzünü ve vücudunu oynattı.

Resul-i ekrem, Hakem'in yaptıklarını nübüvvet nuru ile gördü ve öyle kalması için dua buyurunca, vücudunu bir titreme aldı, ömrünün sonuna kadar öyle kaldı.

"Allah'ım, senden gelene razıyım!"

Müşrikler sadece Peygamber efendimize eziyet etmiyordu. O'nun şanlı Eshabına da işkence yapıyorlardı. Bilhassa fakir, kimsesiz olanları tercih ediyor, ellerinden gelen, akla hayale sığmayan baskı ve zulmü hiç çekinmeden yapıyorlardı.

Bunlardan biri de **Bilal-i Habeşi** idi. Ümeyye bin Halef isminde bir müşrikin kölesi olan hazret-i Bilal, Ebu Bekir-i Sıddik'ın vasıtası ile Müslüman olmuştu.

Ümeyye, on iki kölesinden en çok Bilal'i sevdiği için, puthaneye bekçi yapmıştı. Hazret-i Bilal, Müslüman olunca, puthanedeki bütün putları secde vaziyetine getirdi. Bu haber Ümeyye'ye ulaşınca, büyük bir dehşete kapıldı. Çağırtıp;

- Sen Müslüman olmuşsun. Muhammed'in Rabbine secde ediyormuşsun, öyle mi? diye sordu. Hazret-i Bilal de;

- Evet. Büyük ve yüce olan Allahü teâlâya secde ederim, dedi.

İşte bu cevaptan sonra, tarihte az görülen akıl almaz işkencelere muhatap oldu hazret-i Bilal...

Hazret-i Bilal'e yaptıkları bütün tehditlerden, zorlamalardan bir netice alamadı müşrikler... Bu defa tehdidi işkenceye çevirdiler... Hem de ne işkence...

Öyle vakti güneş tam tepeye geldiğinde, onu soyup, sıcaktan kavrulmuş taşları, çıplak vücuduna koyarak dağladılar.

Ateş gibi yanan taşların bir kısmını arkasına, bir kısmını da karnı üzerine yığdıktan sonra;

- İslâm dininden dön!.. Lat ve Uzza putlarına iman et, diyorlar... Hz. Bilal ise;

- Allahü teâlâ birdir! Allahü teâlâ birdir! diyerek imanını bildiriyordu.

Ümeyye bin Halef, onun bu sabrını gördükçe deliye dönüyor, dikenler üzerinde süründürerek vücudunu yaralıyor ve işkence ediyordu. Hazret-i Bilal, vücudundan akan kanlara aldırmadan;

- Allahım! Senden gelene razıyım. Allahım! Senden gelene razıyım, diyordu.

Hazret-i Bilal, bu halini şöyle anlatmıştır:

O habis Ümeyye, beni, günün sıcağında bağlayıp, devamlı azab ederdi.

Hıncını almak için, bir gün çok büyük bir kayayı göğsümün üzerine koydu. O anda bayılmışım. Ayıldığımda, üzerimdeki kayanın kalkmış ve güneşin buluta girmiş olduğunu gördüm. Allahü teâlâya şükrettim ve kendi kendime;

"Ey Bilal! Cenab-ı Hak'tan gelen her şey güzeldir, hoştur" dedim.

Ümeyye bin Halef, yine bir gün Bilal-i Habeşi'ye işkence yapmak için dışarı çıkarmıştı. Elbiselerini çıkarıp sadece bir don ile, yakıcı sıcakta kızgın kumlara yatırıp, üzerine taşlar yığmıştı. Müşrikler toplanıp ağır işkenceler yapıyorlar;

"Dininden dönmezsen seni öldüreceğiz" diyorlardı. Bilal-i Habeşi, bu dayanılmaz işkenceler altında; **"Allah birdir! Allah birdir!"** diyordu.

Bu sırada sevgili Peygamberimiz oradan geçiyordu. Hazret-i Bilal-i Habeşi'nin bu halini görünce çok üzüldü;

- Allahü teâlânın ismini söylemek seni kurtarır, buyurdu.

Evine döndükten biraz sonra, yanına hazret-i Ebu Bekir geldi. Bilal-i Habeşi'nin çektiği işkenceyi, Ebu Bekir-i Sıddik'a anlatıp;

- Çok üzüldüm! buyurdu. Efendimizin üzüldüğünü gören, Hazret-i Ebu Bekir, hemen oraya gitti. Müşriklere;

- Bilal'e böyle yapmakla elinize ne geçer? Bunu bana satın! dedi.

- Dünya dolusu altın versen satmayız. Fakat, senin kölen Amir ile değişiriz dediler.

Hazret-i Ebu Bekir'in kölesi Amir, onun ticaret işlerini yapar ve çok para kazanırdı. Yanında şahsi malından başka, on bin altını vardı. Hazret-i Ebu Bekir'in yardımcısı olup, her işini yürütürdü. Fakat müşrik idi ve küfründe ısrar ediyordu. Hazret-i Ebu Bekir;**"Amir'i bütün malı ve paraları ile Bilal için size verdim"** buyurdu.

Ümeyye bin Halef ve diğer müşrikler çok sevinip; "Ebu Bekir'i aldattık" dediler. Hazret-i Ebu Bekir, hemen Bilal-i Habeşi'nin üzerindeki ağır taşları atıp ayağa kaldırdı. Bilal-i Habeşi ağır işkenceler sebebiyle çok halsizleşmişti.

Elinden tutup, doğruca sevgili Peygamberimizin huzuruna getirdi.

- Ya Resulallah! Bilal'i, bugün Allah rızası için azad ettim dedi.

Resulullah efendimiz, çok sevindi. Hazret-i Ebu Bekir'e çok dua buyurdu. O sırada Cebrail aleyhisselam; Ebu Bekir'in Cehennemden uzak olduğunu müjdeleyen, Leyl suresinin 17. ve 18. ayet-i kerimelerini getirdi. Ayet-i kerimelerde mealen; **"Ziyade takva sahibi olup, malını, Allahü teâlânın katında pak olmak için hayr yolunda harcayan kimse, Cehennemden uzaklaştırılmıştır"** buyuruldu.

Demirden gömlek!..

Müşriklerin en çok işkence ettiklerinden biri de **Habbab bin Eret** hazretleridir. Çünkü o kimsesizdi... Ümmü Enmar adlı müşrik bir kadının kölesi idi. Onu koruyacak bir akrabası olmadığı için, müşrikler toplanırlar, mübarek vücudunu soyup, üzerini dikenlerle tararlardı.

Bazan da çıplak vücuduna demirden gömlek giydirip, güneş altında bekletirlerdi. Güneşte veya ateşte ısıttıkları taşları çıplak vücuduna bastırırlar;

- Dininden dön! Lat ve Uzza'ya tap! derler, Habbab da imanında ısrar eder;

- La ilahe ilallah, Muhammedün resulullah, diyerek onlara karşı koyardı.

Müşrikler, bir gün toplanıp bir meydanda ateş yaktılar. Hazret-i Habbab'ı bağlayıp, getirdiler. Soyarak, ateşin üzerine yatırdılar. Ya dininden döndürecekler veya ateşte yakacaklardı. Ateşin ortasına sırt üstü yatırılan hazret-i Habbab;**"Allahım! Halimi görüyor, durumumu biliyorsun. Kalbimdeki imanı sabit et, büyük bir sabır ihsan eyle!"** diye dua ediyordu.

Müşriklerden biri ayağıyla Habbab'ın göğsüne bastı. Fakat onlar, Allahü teâlânın inananları koruduğunu bilmiyorlardı. Yıllar sonra bu hadiseyi Habbab'a sorduklarında, sırtını açıp yanık izlerini göstererek;**"O ateşi ancak benim etim söndürmüştü"** dedi.

Hazret-i Habbab'a dışarıda böyle işkence ederlerken, sahibi Ümmü Enmar da, dininden döndürmek için ateşte demiri kızdırır ve başına basarak dağlardı. O, dini için bütün bu acılara katlanır, teklif ettiklerini yerine getirmez ve imanından dönmezdi.

Bir gün hazret-i Habbab, sevgili Peygamberimizin huzurlarına çıktı ve;

- Ya Resulallah! Müşrikler dışarda beni gördükleri yerde ateşte yakıyorlar. Evde, sahibim Ümmü Enmar da kızdırılmış demirle başımı dağlıyor. Duanızı istirham ediyorum! dedi.

Sonra sırtındaki ve başındaki yanıkları gösterdi. Peygamber efendimiz, bu haline çok acıdı. Dininden dönmemek için çektiği ıstıraba, yapılan zulme dayanamadı ve;

- Ya Rabbi! Habbab'a yardım et! diyerek duada bulundu.

Cenab-ı Hak, Resulünün duasını anında kabul buyurdu ve Ümmü Enmar'ın başına şiddetli bir ağrı verdi. Ümmü Enmar, başının ağrısından sabahlara kadar inlerdi...

Çare olarak ateşte kızdırılmış bir demirle başının dağlanmasını söylediler. Sonunda Habbab'ı çağırarak, demir çubuğu ateşte kızartmasını ve başını dağlamasını emretti... Habbab da demirle onun başını dağlardı...

Fakat eziyet ve işkenceler de dayanılmaz halde devam ediyordu. Olup bitenleri Kâinatın efendisine arzedip;

- Ya Resulallah! Çektiğimiz işkencelerden kurtulmamız için, dua buyurur musunuz? dedi.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz;

- Sizden önceki ümmetler içinde öyle kimseler vardı ki, demir tarakla derileri, etleri soyulup kazınırdı da, bu işkence yine onları dininden döndüremezdi. Testere ile tepesinden ikiye bölünürdü de, yine bu işkenceler onları dinlerinden geri çeviremezdi. Allahü teâlâ elbette bu dini tamamlayacaktır. Bütün dinlerden üstün kılacaktır. Fakat, siz acele ediyorsunuz, buyurdular ve sırtını okşayıp dua ettiler.

Resulullahın ruhlara gıda ve şifa olan bu latif sözleri, Habbab'ın acılarını dindirmişti...

Hazret-i Erkam'ın evi

Sevgili Peygamberimiz, İslâmiyet'in yayılması ve öğrenilmesi için emniyetli bir yer arıyordu... Sonunda birçok özelliklerinden dolayı, bu mukaddes vazife için **Dar-ül-Erkam'**ı yani hazret-i Erkam'ın evini kendine karargah seçti.

Evin yeri, giriş ve çıkışı, gelip geçenleri kontrol etmek bakımından çok elverişli... Ayrıca hazret-i Erkam, Mekke'nin ileri gelenlerinden, itibarı yüksek bir zat. Habib-i Ekrem efendimiz, bu evde Eshabına İslâmiyeti anlatıyordu. Birçok kimse buraya gelip İslâmiyetle şereflendiler.

Gelenler, Efendimizin mübarek sözlerini, adeta yutarcasına, hiçbir kelimesini kaçırmadan, ezberlerlerdi. Peygamberimiz, gündüzlerini Erkam'ın evine ayırıyor ve sabahtan akşama kadar Eshabını yetiştirmekle meşgul oluyorlardı. Burası Müslümanların ilk karargahı idi. İlk Müslümanlar burada toplanırlar, böylece müşriklerin her türlü kötülüklerinden korunmuş olurlardı.

İlk Müslümanlardan olan, **Ammar bin Yaser** de burada Müslüman olmuştu.

Ammar Müslümanlığını açıklamaktan çekinmeyen mücahidlerden biri... Dininden dönmemek için en ağır işkencelere katlanırdı. Müşrikler onu yalnız buldukları zaman, Ramda mevkiine, Mekke kayalıklarına götürürler, elbiselerini çıkarıp, demir gömlek giydirirlerdi.

Bu şekilde yakıcı güneşin altında bekletilir ve işkence edilirdi. Bazan da sırtı ateşle dağlanır, bitmez tükenmez işkencelere uğrardı. Her defasında;

- İnkar et!.. İnkar et!.. Lat ve Uzza'ya tap da kurtul!.. derlerdi. Hazret-i Ammar, bu dayanılmaz işkencelere büyük bir sabırla;

- Rabbim Allah, peygamberim Muhammed aleyhisselamdır, diyerek karşılık verirdi.

Müşrikler buna daha çok sinirlenirler, göğsü üzerine, sıcaktan yanmış kayaları koyarlar, bazan da kuyu içine atarak suda boğmaya çalışırlardı.

Ammar bin Yaser bir gün sevgili Peygamberimizin huzurlarıyla şereflendiğinde;

- Ya Resulallah! Müşriklerin bize yaptığı işkenceler son haddine vardı, deyince, Peygamberimiz, hazret-i Ammar'ın haline acıdılar ve;

- Sabr ediniz ey Yakzan'ın babası! buyurdular. Sonra da, **Ya Rabbi! Ammar ailesinden hiç kimseye Cehennem azabını tattırma,** diye dua ettiler.

Bir gün Batha denilen yerde, Yaser ailesine topluca işkence yapılırken, Peygamberimiz oradan geçiyordu. Eshabının bu dayanılmaz işkencelerini görünce çok üzüldüler. Hazret-i Yaser;

- Ya Resulallah! Günlerimiz hep böyle işkence ile mi geçecek? diye sual edince, Efendimiz;

- Sabrediniz ey Yaser ailesi! Seviniz ey Ammar ailesi! Hiç şüphesiz, sizin mükafat yeriniz Cennet'tir, buyurdu.

Bir müddet sonra, önce baba Yaser'i sonra oğlu, Abdullah'ı sonra da anne Sümeyye hatun vahşice şehid ettiler. Yaser ailesi böylece Cennete uçtular. İşte İslâmda ilk şehidler bunlar...

Eshab-ı kiram, ilk zamanlar rahat ibadet yapamazlar, namaz kılacakları zaman kimsenin bulunmadığı yerlere giderler, orada ibadetlerini gizlice yaparlardı. Bir gün tenha bir yerde namaz kılıyorlardı. O sırada, onları takip eden Ahnes bin Şerik ve bazı müşrikler yanlarına gelip ibadetleriyle alay etmeye, kötülemeye başladılar.

Buna dayanamayan **hazret-i Sa'd bin Ebu Vakkas** ve arkadaşları, müşriklere hücum ettiler. Hazret-i Sa'd, eline geçirdiği bir deve kemiğini, kâfirlerden birinin kafasına vurarak yardı. Müşrikler korkarak kaçtılar. Böylece Müslümanlar ilk defa, müşrik kanı akıtmış oldular.

Ebu Zer-i Gıfari ve ilk selam...

İnsanlar, birer-ikişer hidayete kavuşuyordu... İslâmın nuru Mekke dışında da yayılarak âlemi aydınlatmaya başlamıştı artık...

İslâmın doğuş ve yayılışı haberi dalga dalga yayılıyordu her tarafa... Nihayet bu haber, Beni Gıfar kabilesine de ulaştı.

Ebu Ebu Zer-i Gıfari bu haberi işitir işitmez kardeşi Üneys'i Mekke'ye gönderip, durumu araştırmasını istedi. Üneys, dönüşte;

- Vallahi hep hayrı, iyiliği emreden ve kötülüklerden sakındıran pek yüce bir zat gördüm, dedi.

Ebu Ebu Zer-i Gıfari sordu:

- Peki, insanlar O'nun hakkında ne diyorlar?

- Şair, kahin, sihirbaz diyorlar. Fakat O'nun sözleri kahinlerin, sihirbazların sözlerine benzemiyor. Ayrıca söylediklerini, şairlerin her çeşit şiirleriyle karşılaştırdım. Onlara da benzemiyor. Benzeri olmayan bu sözler hiç kimsenin sözüyle de ölçülemez. Vallahi, o zat hakkı bildiriyor, doğruyu söylüyor. O'na inanmayanlar yalancı ve sapıklık içindedirler!.

Ebu zer-i Gıfari bu haber üzerine Mekke'ye gitmeye ve Peygamber efendimizi görüp Müslüman olmaya karar verdi. Mekke'ye varınca, halini kimseye anlatmadı.

Ebu Zer, Mekke'de kimseyi tanımıyordu. Garib ve yabancı idi. Bu bakımdan kimseye birşey sormadı. Kabe'nin yanında Resulullah'ı görmek için fırsat kolluyor, nerede olduğunu öğrenmek için bir işaret arıyordu.

Akşam üstü bir sokak köşesine çekildi. Hazret-i Ali, Ebu Zer'i gördü. Garib olduğunu anlayarak evine götürdü. Halini sormayınca Ebu Zer de sırrını açmadı. Sabah olunca tekrar Kabe'ye gitti. Akşama kadar dolaştığı halde isteğine ulaşamamıştı. Önceki yere gidip oturdu.

Hazret-i Ali, o gece yine oradan geçiyordu. **"Bu biçare hâlâ evini öğrenememiş"** diyerek tekrar götürdü. Sabahleyin yine Beytullah'a gitti ve oturduğu köşeye çekildi. Hazret-i Ali tekrar evine davet etti. Bu defa nereden ve niçin geldiğini sordu. Ebu Zer cevap verdi:

- Burada bir peygamberin çıktığını işittim. O'nunla görüşmek ve O'na kavuşmak için geldim.

- Şimdi ben o zatın yanına gidiyorum. Beni takib et, benim girdiğim eve sen de gir. Eğer yolda sana bir kimsenin zarar vereceğini anlarsam, ayakkabımı düzeltiyorum gibi davranırım. O zaman beklemeden beni geçip yürürsün!

Ebu zer-i Gıfari, hazret-i Ali'yi takib etti. Sonunda Peygamberimizin mübarek yüzünü görmekle şereflendi. Ve; **"Esselamü aleyküm"** diyerek selam verdi.

Bu selam İslâm'da verilen **ilk selam** ve Ebu zer-i Gıfari de **ilk selamlayan** kimse oldu. Peygamber efendimiz selamına cevap verdikten sonra sordu:

- Sen kimsin?

- Ben Gıfar kabilesindenim

- Ne zamandan beri buradasın?

- Üç gün üç geceden beri buradayım.

- Seni kim doyurdu?

- Zemzemden başka bir yiyecek, içecek bulamadım. Zemzemi içtikçe, hiçbir açlık ve susuzluk duymadım.

- Zemzem mübarektir. Aç olanı doyurur.

Bundan sonra Ebu zer-i Gıfari, Peygamber efendimize; **"Bana İslâm'ı bildir"** dedi. Peygamberimiz, ona Kelime-i şehadeti okudu, o da söyleyerek, İslâmiyet ile şereflenip, ilk Müslümanlar arasına katıldı.

"Bu, akılsızlık değil mi?"

Ebu Zer-i Gıfari hazretleri, Müslüman olduktan sonra, iman aşkıyla haykırıp herkese İslâmiyeti duyurmak istiyordu... Bu sebeple Peygamber efendimize;

- Ya Resulallah! Seni hak peygamber olarak gönderen Cenab-ı Hakk'a yemin ederim ki, ben bunu müşriklerin arasında açıkça söyleyeceğim, dedi.

Efendimiz "Peki" demedi. Fakat Ebu Zer, içinde yanan iman ateşi ile yerinde duramıyordu. Kabe yanına gidip, yüksek sesle haykırdı:

- Ey Kureyş topluluğu! "Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulühu-Ben şehadet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ilah yoktur. Muhammed aleyhisselam O'nun kulu ve resulüdür!..

Bunu işiten müşrikler, hemen üzerine hücum ettiler. Taş, sopa ve kemik parçalarıyla vurarak kan içinde bıraktılar. Bu hali gören hazret-i Abbas;

-Bırakın bu adamı, öldüreceksiniz! O, sizin ticaret kervanınızın geçtiği yol üzerinde oturan bir

kabiledendir. Bir daha oradan nasıl geçeceksiniz? dedi.

Ebu Zer hazretlerini müşriklerin elinden kurtardı. Ebu Zer, Müslüman olmakla şereflenmenin verdiği sevinçle yerinde duramıyordu. Ertesi gün yine Kabe'nin yanında Kelime-i şehadeti yüksek sesle, bağıra bağıra söyledi. Müşrikler bu defa da dövdüler. Yere yıkıldı. Yine hazret-i Abbas yetişip, ellerinden kurtardı.

Ebu Zer-i Gıfari hazretlerine, Peygamber efendimiz kendi memleketine dönmesini ve orada İslâmiyet'i yaymasını emir buyurdu.

Bu emir üzerine kendi kabilesi arasına dönüp, onlara Allahü teâlânın birliğini, Muhammed aleyhisselamın O'nun resulü olduğunu anlattı. Bildiklerinin gerçek ve doğru olduğunu, taptıkları putların batıl, boş ve manasızlığını söyledi. Kendisini dinleyen kalabalıktan, bir kısmı itiraz etmeye başladı.

Bu sırada, kabilenin reisi Haffaf, bağıranları susturdu:

- Durun, dinleyelim bakalım, ne anlatacak, dedi.

Bunun üzerine, Ebu Zer hazretleri şöyle devam etti:

- Ben Müslüman olmadan önce, bir gün Ruhem putunun yanına gidip, önüne süt koymuştum. Bir köpeğin yaklaşıp sütü içtiğini ve putun üzerine pislediğini gördüm. Putun buna mani olacak güce sahip olmadığını yakinen anladım. Köpeğin bile hakaret ettiği puta tapmak nasıl hoşunuza gider? Bu akılsızlık değil midir? İşte sizin taptığınız budur!...

Herkes başını eğmiş duruyordu. İçlerinden biri sordu:

- Peki senin bahsettiğin Peygamber neyi bildiriyor? O'nun doğru söylediğini nasıl anladın?

O, Allahü teâlânın bir olduğunu, O'ndan başka ilah bulunmadığını, O'nun her şeyi yaratan ve her şeyin maliki, sahibi olduğunu bildiriyor... İnsanları O'na iman etmeye çağırıyor... İyiliğe, güzel ahlaka ve yardımlaşmaya davet ediyor. Kız çocuklarını diri diri toprağa gömmenin ve yaptığınız diğer her türlü kötülüğün, haksızlığın, zulmün çirkinliğini ve bunlardan sakınmayı bildiriyor.

Bu konuşmadan sonra, Onu dinleyenler arasında başta kabile reisi Haffaf ve kendi kardeşi Üneys olmak üzere pek çok kimse Müslüman oldu.

Açıkça müşriklere meydan okuyarak hareket edenlerden biri de İbni Mesud'dur. Bir gün, Kabede, ayakta Besmele-i şerife çekti ve Rahman suresini okumaya başladı.

Müşrikler, üzerine yürüdüler. Yumruk, tekme ve tokatlarla yüzünü, gözünü morartarak tanınmaz hale getirdiler... Fakat Abdullah ibni Mes'ud hiç üzgün değildi. Müşriklerin çaresiz hali onu sevindirmişti. Arkadaşlarına,

- Allahü teâlânın düşmanlarını ben bu günkü kadar zayıf görmedim, dedi.

Kulaklarına pamuk tıkadı

Peygamber efendimiz Mekke'de gece-gündüz insanlara nasihat veriyor; onları, İslâm dinine davet ediyordu... Mekkeli müşrikler, Efendimizin bu gayretlerini boşa çıkarmak için çabalıyorlar; O'nun anlattıklarını kabul edip iman edenlere de, her türlü hakaret, iftira ve işkenceyi reva görüyorlardı...

Resulullahla görüşen, konuşan birini gördüler mi, hemen yanına varıyorlar, O'nu dinlemeyip anlattıklarına inanmaması için her türlü hile ve yalana başvuruyorlardı. Dışarıdan Mekke'ye gelenleri O'nunla görüştürmemek için, ellerinden geleni yapmaktan geri durmuyorlardı.

Müslümanların, sıkıntı içinde olduklarını ve kâfirlerden eziyet çektikleri bir zamanda, Tufeyl bin Amr , Mekke'ye gelmişti. Bunu gören müşriklerin önderleri, yanına giderek ikazını yaptı:

"Ey Tufeyl! Aramızda ortaya çıkan Abdülmuttalib'in yetiminin, şaşılacak birçok halleri vardır. Söylediği sözler sihir gibidir. Oğlunu babasından, kardeşi kardeşten, kocayı karısından ayırıyor! Ortaya attığı fikirlerle, ortalığı karıştırıyor, O'nun sözünü işiten oğul, babasına bakmıyor. O'na tabi oluyor. Artık kimse birbirini dinlemeyip, Müslüman oluyor. Korkarız ki, bizim başımıza gelen bu ayrılık belası, seninle kavminin başına da gelir. Sana nasihatimiz olsun, O'nunla sakın konuşma! Ne O'na bir söz söyle, ne de O'nun sözünü dinle! Anlattıklarına kulak asma! Çok dikkatli ol! Burada fazla da kalma! Hemen çekip git!"

Bundan sonrasını kendisi şöyle anlatıyor:

Yemin ederek söylüyorum, bu sözü o kadar çok söylediler ki, artık O'nunla konuşmamaya ve sözünü asla dinlememeye karar verdim. Hatta Kabe'ye girdiğim zaman, ne olur ne olmaz belki sözlerini duyarım endişesiyle kulaklarıma pamuk bile tıkamıştım.

Ertesi gün, sabahleyin Kabe'ye gittim. Resul aleyhisselamın orada namaz kıldığını gördüm. O'na yakın bir yerde durdum. Cenab-ı Hakk'ın hikmeti olarak, okuduklarından bazısı kulağıma çarptı.

İşittiğim sözler ne kadar güzeldi. Kendi kendime; **"Ben, iyiyi kötüden ayırt edemeyecek bir adam değilim. Üstelik şairim. Bunun söylediklerini ne diye dinlemeyeyim? Sözlerini güzel bulursam kabul ederim, güzel gelmezse terk ederim"** dedim.

Ve bir tarafa gizlenip, Resulullah namazını kılıp evine hareket edinceye kadar orada bekledim. Sonra peşinden gittim. Evine girince, ben de girdim ve;

-Ya Muhammed! "aleyhisselam" Ben bu diyara geldiğimde, senin kavmin bana şöyle şöyle dediler. Senden uzak durmamı istediler. Korkumdan sözünü işitmemek için kulaklarıma pamuk tıkadım. Ama Allahü teâlâ senin okuduklarından bir miktarını işittirdi. Onları pek güzel buldum. Şimdi sen, bana ne

söyleyeceksen bildir! Kabul etmeye hazırım, dedim.

Resulullah efendimiz bana İslâmiyeti anlattı ve Kur'an-ı kerimden bir miktar okudu. Yemin ederim ki, ömrümde bundan daha güzel söz işitmemiştim. Hemen Kelime-i şehadet getirip Müslüman oldum. O anda dedim ki:

-Ya Resulallah! Ben, kavmimde sözü dinlenen, itibarlı bir kimseyim. Hiçbiri sözümden dışarı çıkmaz. Gidip, onları da, İslâm dinine davet edeyim. Dua ediniz de, Allahü teâlâ benim için bir alamet, bir keramet buyursun! Böylece o alamet, kavmimi İslâmiyete davet ederken bana bir kolaylık, bir yardım olsun!

Bu ricam üzerine Resulullah efendimiz; **"Ey Allah'ım! Onun için bir ayet, alamet yarat!"** diye dua etti.

Karanlık bir gecede, kavmimin oturduğu su başına bakan tepeye vardığım zaman, Resulullahın duası sebebiyle alnımda kandil gibi bir nur peyda oldu ve ışık vermeye başladı.

O zaman; **"Ey Allah'ım! Bu nuru alnımdan başka bir yere naklet! Devs kabilesinin cahilleri görüp de, dininden döndüğü için, Allah, onun alnında ilahi bir ceza olarak bunu çıkardı sanmasınlar!"** diye dua ettim.

O nur, hemen elimdeki kamçının ucuna gelip kandil gibi asıldı. Kabilemin yanına yaklaşıp da, yokuştan aşağıya inmeye başladığım sırada, orada bulunanlar, elimdeki kamçının başında kandil gibi parlayan nuru birbirlerine gösteriyorlardı. Bu vaziyette yokuştan aşağıya inip evime geldim. Yanıma ilk önce babam gelip, beni bu halde gördü. Bana olan sevgisinden boynuma sarıldı. Babam çok yaşlıydı. Ona dedim ki:

- Ey babacığım! Eğer evvelki halin üzere kalırsan, ne ben sendenim, ne de sen bendensin!

- Sebebi ne ey oğlum!

- Ben artık Muhammed aleyhisselamın dinine girip Müslüman oldum.

- Oğlum, ben de senin girdiğin dine girdim. Senin dinin benim de dinim olsun!

Kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu. Bundan sonra İslâm dininden bildiğimi ona öğrettim. Sonra, yıkanıp temiz elbiseler giydi. Daha sonra yanıma hanımım geldi. Ona da aynı şeyleri söyledim. O da kabul edip Müslüman oldu.

Sabah olunca, Devs kabilesinin içine çıktım. Bütün Devslilere İslâmiyeti anlattım. Onları da davet ettim. Fakat kabullenmede ağır davrandılar. Hatta çok zaman muhalefet ettiler. Günah ve kötülük olan işlerinden el çekmediler. Daha da ileri gidip kaş-göz hareketleri yaparak benimle alay ettiler; faiz ve kumara düşkünlüklerinden sözlerimi dinlemediler. İslâmiyete uymaktan kaçındılar. Allaha ve Peygamberine asi oldular.

Bir müddet sonra Mekke'ye gelip, kavmimin durumunu Resulullaha arz ettim:

- Ya Resulallah! Devs kabilesi, Allahü teâlâya asi oldular. İslâm'a girmeleri için yaptığım daveti kabul etmediler. Onlar için dua buyurun!

Peygamber efendimiz, ellerini açıp kıbleye dönerek; **"Ya Rabbi! Devs halkına doğru yolu göster, onları İslâm dinine getir!"** diye dua ettiler. Bana da;

- Kavmine dön! Onları güler yüzle ve tatlı dille İslâmiyete davet etmeye devam et! Kendilerine yumuşak davran! buyurdular. Hemen memleketime geldim. Devs halkını İslâma davetten hiç boş kalmadım...

* * *

Dar-ül Erkam'a gidip Müslüman olanlardan biri de **Mus'ab bin Umeyr'**dir. Bunu duyan anne ve babası, ona da işkence etmeye başladılar. Dininden döndürmek için, evlerindeki mahzene hapsedip, günlerce aç ve susuz bıraktılar.

Her türlü sıkıntıya dini için katlanan Mus'ab bin Umeyr, bir gün Resulullah efendimizin huzuruna gitti. Onun bu gelişini hazret-i Ali şöyle anlatır:

Resulullah ile oturuyorduk. Bu sırada Mus'ab bin Umeyr geldi. Üzerinde, yamalı bir elbisesi vardı ve acınacak halde idi. Resulullah, onun bu halini görünce, mübarek gözleri yaşla doldu. Mus'ab'ın çektiği bu işkence ve fakirliğe rağmen dininden dönmemesi üzerine;

"Kalbini, Allahü teâlânın nurlandırdığı şu kimseye bakın. Anne ve babası onu, en iyi yiyecek ve içeceklerle besliyorlardı. Bunları terk etti. Allahü teâlâ ve Resulünün sevgisi, onu gördüğünüz hale getirdi" buyurdu.

İşte, her türlü akıl almaz eziyete, zulme rağmen imanlarından taviz vermedi bu ilk Müslümanlar...

Söyleyecek yalan bulamadılar

Her sene çeşitli şehirlerdeki insanlar, belli günlerde Kabe-i muazzamayı ziyaret etmek için Mekke'ye gelirlerdi... Resul-i ekrem de gelenleri karşılayıp, her gruba İslâmiyet'i anlatır, Allahü teâlânın bir, kendisinin hak peygamber olduğunu ve kurtuluşun bunda bulunduğunu bildirirdi...

Bir gün Velid bin Mugire, müşrikleri toplayarak bir teklifte bulundu:

- Ey Kureyş topluluğu! Yine Kabe'yi ziyaret etme mevsimi geldi. Muhammed'in sesi, âleme

yayılmıştır. Arab kabileleri yanına gelip, tatlı sözlerine meyl ederler ve dinine girerler. Buna bir tedbir düşünmek lazımdır. Hepimiz anlaşalım, O'nun hakkında bir şey söyleyerek birbirimizi yalancı çıkarmış olmayalım.

- Ey Abdişems'in babası! İçimizde en ileri görüşlü olan sensin. Sen ne söyleyelim dersen, biz de onu söyleriz.

- Hayır, siz söyleyin ben dinleyeyim.

- Kahin diyelim.

- Hayır! Yemin ederim ki, O kahin değildir. Biz, çok kahin gördük. Doğruyu da yalanı da hiç çekinmeden söylerler. Muhammed'in okuduğu şeyler, kahinlerin uydurduğu şeylere hiç benzemiyor. Sonra biz, şimdiye kadar Muhammed'den bir yalan da işitmedik. Eğer böyle söylersek kimse inanmaz.

Mecnundur, delidir diyelim.

- Hayır! Yemin ederim ki O, bir mecnun ve deli de değildir. Biz deli ve mecnunları biliriz, delilik alametlerinden de anlarız. O'nun ne boğulması, ne çırpınıp titremesi, ne de evhamlanması vardır. Böyle söylersek bizi tekzib edip yalanlarlar.

- O zaman şairdir diyelim...

Velid ona da itiraz etti:

- O şair de değildir! Biz, şiirin her çeşidini çok iyi biliriz. O'nun okudukları şiire hiç benzemez.

- O, sihirbazdır diyelim.

- O sihirbaz da değildir. Biz, sihirbazları ve yaptıkları sihirleri gördük, onları da biliriz. O'nun sözlerinde sihirden eser yoktur. Muhammed'in kelamı bütün âleme galiptir. Bilinmeyen kimse de değildir. Halkı O'ndan ayırıp konuşmalarına mani olamayız. Sonra fesahat ve belagatta, güzel ve manalı konuşmakta akranlarından üstündür... Velhasıl O'nun hakkında her ne söylesek, halk bizim sözümüzün yalan olduğunu anlar...

Kureyşliler, diyecek bir şey bulamayınca;

- İçimizde en yaşlı ve tecrübeli sensin, sen ne dersen biz ona razıyız, dediler.

Bunun üzerine Velid bin Mugire bir müddet düşündükten sonra;

-Yine biz O'na sihirbaz diyelim, dedi.

Kureyşliler hemen dağılıp, Mekke'de başlarına topladıkları insanlara; "Muhammed sihirbazdır!.." dediler ve halk arasına yaydılar.

Fakat, müşriklerin bu hareketleri sebebiyle, silah geri tepti, İslâmiyet'i bütün Arab ülkeleri işitmiş oldu ve zihinlerde putlara karşı büyük bir soru belirdi.

Allahü teâlâ, Velid bin Mugire kâfirine acı azaplar tattıracağı hakkında ayet-i kerimeler indirdi. Müddessir suresinin 11. ayet-i kerimesinden itibaren mealen;

"Ey Resulüm! O şahsın işini bana havale et! Ona pek çok mal verdim. Yanına da hazır oğullar verdim. Ömrünü ve makamını yaydım. Sonra verdiğimizi daha da artırmamızı arzu ediyor. Hayır! Çünkü o, bizim ayetlerimize inat etti, inkarda bulundu. O münkiri saud (Cehennem'de bir dağ) **azabına düçar edeceğim..."**

"Ben Sizin Peygamberinizim!"

Müşriklerin ileri gelenleri, çeşitli hilelerle ve zulümle insanların iman etmesine mani oluyorlar... Muhammed aleyhisselamın okuduğu ayet-i kerimeleri dinlemelerine engel çıkartıyorlar...

Fakat, ne gariptir ki, kendilerine mani olamıyorlar... Kendileri, geceleri gizlice, Efendimizin bulunduğu evin yanına gelerek bir köşeye saklanıp dinliyorlar...

Sabah olup ortalık aydınlanmaya başlayınca, birbirinden habersiz, gece Kur'an-ı kerimi dinlemeye geldiklerini gören müşriklerin ileri gelenleri, birbirlerini ayıplayıp; "Bir daha böyle yapmayalım" derlerdi. Ancak ertesi gece dayanamayıp yine birbirlerinden habersiz, gidip bir köşeye saklanarak tekrar dinlerlerdi.

Sabah olunca da yine birbirlerini görüp şaşırırlardı. Bir daha böyle yapmamak üzere yemin ederek ayrılırlar, fakat bundan vazgeçemezlerdi.

Ancak nefslerine uyup, üstünlük taslayarak, diğer müşriklerin kendilerini ayıplamalarından çekinerek ve daha birçok boş düşüncelere kapılarak iman etmediler. Başkalarına da mani oldular. Üstelik sokaklarda sözlerine kendileri de inanmadıkları halde; "Muhammed sihirbazdır" diye bağırdılar.

Bir akşam üzeri müşrikler, Kabe'nin etrafında toplanıp; "Muhammed'i çağırtıp bu meseleyi görüşelim! Ta ki sonunda bizi kınamasınlar ve mazur görsünler" diyerek Resulullah efendimize haber gönderdiler.

Bu davet üzerine Peygamber efendimiz Kabe'ye gelip, müşriklerin karşısına oturdu. Müşrikler şöyle bir teklifte bulundular:

- Ya Muhammed! Sana haber salmamızın sebebi, seninle anlaşmak içindir. Yemin ederiz ki,

Araplardan senin gibi kavminin başını derde sokan bir kimse görülmedi! Sen dinimizi ayıpladın! Tanrılarımıza dil uzattın! Akıllılarımızı beğenmedin! Birliğimizi bölüp, bizi birbirimize düşürdün! Başımıza getirmediğin kötü iş kalmadı! Eğer sen, bu hareketlerinle ve sözlerinle zengin olmak istiyorsan, istediğinden fazla mal toplayalım. Şan ve şeref kazanmak istiyorsan, seni başımızda emir kabul edelim. Hükümdarlık istiyorsan, hükümdar olduğunu ilan edip etrafında toplanalım.

Şayet tesiri altında kaldığın bir şey varsa, seni ondan kurtaralım. Cinlerden meydana gelen bir hastalık ise, bütün varlığımızı dökerek şifasını arıyalım!..

Âlemlerin Efendisi, onları sabırla dinledikten sonra, şu cevabı verdi:

- Ey Kureyş topluluğu! Bu söylediğiniz şeylerin hiçbirisi bende yoktur. Ben size getirdiğim şeylerle, ne mallarınızı istemek, ne içinizde büyük şeref ve şan kazanmak, ne de üzerinize hükümdar olmak için gelmiş değilim. Fakat Allahü teâlâ, beni size peygamber olarak gönderdi ve bana bir de Kitap indirdi. Sizin için bir müjdeleyici ve bir korkutucu olmamı, bana emretti. Ben de, Rabbimin bu emrini size tebliğ ettim, size nasihatta bulundum. Eğer getirdiğim şeyi kabul ederseniz, O, size dünyada ve ahirette nasip ve azık olacaktır. Şayet kabul etmez de reddederseniz, Allahü teâlâ, benimle sizin aranızda hükmünü verinceye kadar, bana düşen, cenab-ı Hakk'ın emrini yerine getirmek üzere her güçlüğe göğüs gerip katlanmaktır...

Ebu Cehil, Ümeyye bin Halef ve diğer müşrikler teklifleri reddedilince işi alaya döktüler... Konuşmalar hayli uzadı.

Anlaşıldı ki, küfürlerinde ısrarlıydılar... Öğrenmede samimi olmadıklarını görünce Efendimiz üzüldü... Kendisine yaklaşacakları yerde böyle büsbütün uzaklaştıklarını gören sevgili Peygamberimiz yanlarından ayrıldı.

"Vallahi bu rüya gerçektir!"

İslâma davetin ilk zamanlarında **Halid bin Sa'id** bir rüya görmüştü... Rüyasında; Cehennemin kenarında dururken, babası onu itip düşürmek istedi. Tam o sırada, Peygamber efendimizin, belinden yakalayıp, Cehennem'e düşmekten kendisini kurtardığını gördü... Feryad ederek uyandı ve; **"Vallahi bu rüya gerçektir!"** diye söylendi.

Dışarı çıkınca, hazret-i Ebu Bekir'e rastlayıp rüyasını anlattı. Hz. Ebu Bekir ona; **"Rüyan hakdır. Bu kimse, Allahü teâlânın peygamberidir. Hemen git, O'na tabi ol! Sen, O'na uyacak, getirdiği dine girecek ve beraber bulunacaksın. O da seni, rüyada gördüğün gibi Cehenneme düşmekten koruyacaktır. Baban ise Cehennemde kalacaktır!"** dedi.

Hazret-i Halid bin Sa'id, rüyanın tesiri altındaydı... Vakit kaybetmeden hemen, Muhammed aleyhisselamın huzuruna gidip sordu:

- Ya Muhammed! Sen, insanları neye davet ediyorsun?

Peygamber efendimiz:

- Ben, insanı, eşi ve benzeri olmayan tek Allaha ve Muhammedin de O'nun kulu ve peygamberi olduğuna inanmaya ve işitmeyen, görmeyen hiçbir zarar ve fayda vermeyen, kendisine tapınanları da tapınmayanları da bilmeyen bir takım taş parçalarına tapınmaktan vazgeçmeye davet ediyorum, buyurdu.

- Ben de, şehadet ederim ki, Allahü teâlâdan başka tapılacak ilah yoktur ve yine şehadet ederim ki, sen Allahü teâlânın peygamberisin? diyerek Müslüman oldu.

Onun Müslüman olması Peygamber efendimizi çok sevindirdi. Arkasından hanımı Ümeyye de Müslüman olmakla şereflendi. Hazret-i Halid bin Sa'id kardeşlerinin de Müslüman olmasını istiyor ve bunun için çalışıyordu. Onlardan Ömer bin Sa'id de Müslüman olmuştu.

Şiddetli bir İslâm düşmanı olan babası Ebu Uhayha, Halid'in ve Ömer'in Müslüman olduğunu öğrenince bunları azarlayıp dövmeye başladı.

Halid bin Sa'id hazretleri de;

- Allah'a yemin ederim ki, Muhammed aleyhisselam doğru söylüyor. O'na tabi oldum. Ölürüm de dinimden dönmem! deyince, babasının kızgınlığı daha da arttı. Kırılıncaya kadar sopayla vurduktan sonra;

- Ey yaramaz oğlum! İstediğin yere git. Yemin olsun ki, sana ekmek vermeyeceğim! dedi. Hazret-i Halid;

- Sen benim nefakamı kesersen, Allahü teâlâ elbette rızkımı başka bir yerden ihsan eder, dedi. Babası, öteki çocuklarını;

- Eğer sizden biriniz, onunla konuşacak olursa, ona yapmadığım şeyi size yaparım, diye tehdid etti. Halid'i de evin mahzenine hapsettirdi. Üç gün onu Mekke'nin sıcağında aç, susuz bıraktı.

Halid bin Sa'id hazretleri bir kolayını bulup, oradan kurtuldu. Babası şiddetli bir hastalığa yakalandı. Ebu Uhayha, hasta yattığı yerde İslâmiyet'e olan düşmanlığından;

- Hastalıktan kurtulup ayağa kalkarsam, Mekke'de bulunan herkes putlarımıza tapacak. Hiç kimse onlardan başkasına ibadet edemiyecektir!.. diyordu.

Hazret-i Halid, babasının hak dine olan düşmanlığının sona ermesi ve Müslüman kardeşlerine bir zarar vermemesi için ellerini kaldırıp;

-Ey âlemleri yaratan Allah'ım! Babamı bu hastalıktan kaldırma! diyerek dua etti.

Cenab-ı Hak, duasını kabul buyurdu. Ebu Uhayha, hasta yatağından kalkamadı.... Oğulları ve diğer Müslümanlar şerrinden kurtulmuş oldular böylece...

Habeşistan'a hicret

Resulullah efendimizin Peygamberliğini ilan edişinin beşinci yılı... Müşriklerin işkencelerine rağmen, Müslümanların sayısı artmaya devam ediyor... Fakat müşrikler de işkencelerini günden güne artırıyor; ellerinden geleni yapıyorlar...

Efendimiz, Eshabının tarihte bir benzeri az görülen dayanılmaz işkencelere uğramasına, ayaklarından iplerle develere bağlanıp, aksi istikametlere doğru çekilerek parçalatılmasına çok üzülüyordu.

Bu işkencelerin, her geçen gün daha da şiddetlenmesine, merhamet dolu kalbi, tahammül edemiyordu artık...

Bir gün Eshabını topladı:

- Ey Eshabım! Şimdi yeryüzüne dağılınız. Allahü teâlâ, yakında sizi yine bir araya toplar! buyurdu. Onlar da;

- Ya Resulallah! Nereye gidelim? diye sual ettiler.

Mübarek eliyle işaret ederek, Habeş ülkesini gösterdi:

İşte oraya! Habeş toprağına gidiniz! Çünkü orada, yanındakilerin hiçbirine zulmedilmeyen bir hükümdar vardır. Hem orası bir doğruluk ülkesidir. Allahü teâlâ, içinde bulunduğunuz sıkıntılardan bir çıkış ve kurtuluş yolu açıncaya kadar, siz, orada bulununuz! buyurdu.

Server-i âlem efendimiz, böylece Eshabının işkencelerden kurtulmasına ve Mekkeli müşriklere karşı mücadelesini tek başına sürdürmeye karar vermişti.

Doğduğu vakit, **"Ümmetim! Ümmetim!"** diyen sevgili Peygamberimiz, şimdi de, Eshabının kurtuluşu için, kendisini feda ediyordu.

O'nun bu müsaadesi üzerine, Eshab-ı kiramdan bir kısmı, vatanlarından ayrılarak hicret ediyorlardı!.. Fakat sevgili Peygamberimizden ayrıldıkları için, üzüntüleri de pek fazla idi.

Bu ilk hicrete katılanlar arasında:

Hazret-i Osman ve hanımı hazret-i Rukayye binti Resulullah, Ebu Huzeyfe ile hanımı Sehle binti Süheyl, Zübeyr bin Avvam, Mus'ab bin Umeyr, Abdurrahman bin Avf, Ebu Seleme bin Abdülesed ile hanımı, Ümmü Seleme, Hatib bin Amr, Amir bir Rebia ve hanımı Leyla binti Ebi Hasme, Osman bin Maz'un, Ebu Sebre bin Ebi Rühm ile hanımı Ümmü Gülsüm binti Süheyl, Süheyl bin Beyda, Abdullah bin Mes'ud "radıyallahü anhüm" vardı.

Peygamber efendimiz, hazret-i Osman için;

"Şüphesiz ki, Osman, Lut peygamberden sonra zevcesiyle birlikte hicret eden ilk kimsedir" buyurdu.

Eshab-ı kiramın bir kısmı binekli, bir kısmı yaya olarak, gizlice Mekke'den ayrıldılar. Tüccarlara ücretini vererek, gemilerle Kızıldeniz'den Habeşistan sahiline ulaştılar.

Müşrikler bunu haber alıp, peşlerine düştülerse de, gayretleri boşa gidip, perişan bir şekilde geri döndüler.

Habeş hükümdarı Necaşi, Müslümanlara iyi davrandı. Ülkesine yerleştirdi. Eshab-ı kiram, Habeşistan için;

"Biz burada iyi bir komşuluk ve himaye gördük. Dinimize dokunulmadı, incitilmedik. Hoşlanmadığımız bir söz de duymadık. Huzur içinde, Allahü teâlâya ibadet ettik" dediler.

Müşrikler, hicret eden Eshab-ı kiramın, Habeşistan'a sığınmalarından endişelenip, telaşa kapıldılar. Krala hediyeler gönderip sığınanları geri vermesini istediler. Fakat gayretleri boşa çıktı...

Hz. Hamza'nın iman etmesi

İslâmiyetin sesi, her geçen gün kulaktan kulağa yayılıyor... Ötelere daha ötelere ulaşıyor... Bu hal, Kureyşli müşrikleri çıldırtıyor... Bütün gayretlerine rağmen, İslâmiyet'in yayılmasına mani olamıyorlardı.

Bir gün, Peygamber efendimiz, Safa Tepesi'nde müşrikleri imana davet etti. Kâfir olan bir cinni putun içine girdi ve sevgili Peygamberimiz için uygun olmayan sözler sarfetti. Fahr-i âlem efendimiz üzüldü... Başka bir gün, kendisi görünmeyen bir şahıs, Peygamber efendimize selam vererek;

"Ya Resulallah! Kâfir olan bir cinni sizin için münasib olmayan şeyler söylemiş. Ben, onu bulup öldürdüm. Arzu buyurup, yarın Safa Tepesi'ne teşrif eder misiniz? Siz yine onları İslâmiyete davet edersiniz. Ben de o putun içine girip, sizi medhedici sözler söylerim" dedi.

Sevgili Peygamberimiz, ertesi günü oraya gidip, müşrikleri tekrar imana davet ettiler. Ebu Cehil de

orada idi. Müslüman cinni, müşriklerin elindeki putun içine girip, Sevgili Peygamberimizi ve İslâmiyeti anlatan güzel sözler ve şiirler söyledi.

Müşrikler, bu sözleri duyunca ellerindeki putu parçaladılar ve Resulullaha saldırdılar. Mübarek saçları darmadağın oldu. Mübarek yüzü kana boyandı. Onların bu eza ve cefalarına tahammül gösterip;

"Ey Kureyşliler! Bana vuruyorsunuz; ama ben sizin peygamberinizim" buyuruyordu... Bir hizmetçi kız, bu hadiseyi başından sonuna kadar görmüştü.

Bu sırada hazret-i Hamza, dağda avlanıyordu. Bir ceylana ok atmak üzereyken, ceylan dile gelerek;

"Ya Hamza! Bana ok atacağına, kardeşinin oğlunu öldürmek isteyenlere ok atsan daha hayırlı olur" dedi.

Hazret-i Hamza bu sözlere hayret ederek, süratle evine hareket etti. Adeti üzere, avdan dönünce, tavaf için Harem-i şerife uğrar, evine sonra giderdi. O gün tavaf yaparken, hizmetçi kız, yanına geldi.

Ebu Cehil'in, Efendimize yaptıklarını haber verdi. Hazret-i Hamza, Peygamber efendimize hakaret edildiğini işitince, akrabalık damarları kabardı. Silahlarını alarak müşriklerin bulunduğu yere geldi:

- Kardeşimin oğluna kötü söz söyleyen, kalbini inciten sen misin? İşte benim dinim de O'nun dinidir. Gücün yetiyorsa o yaptıklarını bana da yap bakayım, diyerek, elindeki yay ile Ebu Cehil'in başını yardı.

Oradaki kâfirler hazret-i Hamza'ya saldırmak istediler. Fakat Ebu Cehil,

- Dokunmayınız, Hamza haklıdır. Yeğenine kötü sözler söyledim, dedi.

Hamza , oradan yarıldıktan sonra, Ebu Cehil etrafındakilere;

- Aman, ona ilişmeyiniz! Bize kızar da Müslüman olur. Bununla Muhammed kuvvetlenir, dedi.

Hazret-i Hamza'nın Müslüman olmaması için, kafasının yarılmasına da razı olmuştu. Hazret-i Hamza'nın hatırının sayıldığını, kuvvet ve kıymetini bilirdi. Hamza, Peygamber efendimizin yanına gelip;

- Ya Muhammed! Ebu Cehil'den intikamını aldım. Onu, kana boyadım. Üzülme, sevin! dedi. Sevgili Peygamberimiz cevap verdi:

- Ben, böyle şeylere sevinmem!..

- Seni sevindirmek, üzüntüden kurtarmak için, ne istersen yapayım!

- Ey amcam! Ben ancak senin iman etmen ve kıymetli bedenini Cehennem ateşinden kurtarman ile sevinirim!

Bu sözler kalbini eritti Hamza'nın, hemen oracıkta Müslümanlığı kabul etti ve hazret-i Hamza oldu...

Dengeler değişmeğe başladı

Hazret-i Hamza, Müslüman olunca, hakkında ayet-i kerime geldi... En'am suresinin 122. ayeti... Bu ayette; diriltildiği ve nura kavuşturulduğu anlatılan zat, hazret-i Hamza ve aynı ayet-i kerimede; karanlıklarda bocaladığı bahsedilen de, Ebu Cehil'dir.

Hazret-i Hamza, müşriklerin yanına vararak, Müslüman olduğunu ve Allahü teâlânın Habibi Muhammed aleyhisselamı canı pahasına da olsa koruyacağını bildirirdi. Sonra bir kaside okudu. Okuduğu kaside şu manadaydı:

"Kalbimi, İslâmiyet'e, hakka meylettirmiş olduğu için, Allahü teâlâya hamdolsun. Bu din, kullarının her yaptığını bilen, herkese lütfu ile muamele eden, kudreti her şeye galip gelen, âlemlerin Rabbi olan Allahü teâlâ tarafından gönderilmiştir. Kur'an-ı kerim okunduğu zaman, kalb ve akıl sahiplerinin gözlerinden yaşlar akar. Kur'an-ı kerim, fasih bir lisan ile açıklanmış ayetler halinde Muhammed aleyhisselama nazil olmuştur. Muhammed Mustafa, içimizde sözü dinlenir, kendisine boyun eğilir, mübarek bir kimsedir

Ey müşrikler! Aklınız başınızdan gidip, gözünüz kararıp da, O'nun hakkında sert, ağır ve kaba sözler söylemeyin. Eğer böyle bir düşünceye kapılırsanız, biz Müslümanların cesedine basıp geçmeden, hiç kimse O'na dokunamaz"

Hazret-i Hamza'nın Müslüman olmasına, sevgili Peygamberimiz çok sevindi. Müslümanlar, onun da aralarına katılmasıyla çok kuvvetlendiler.

Hazret-i Hamza'nın Müslüman olmasıyla, vaziyet değişti. Çünkü, Mekkeliler onun; cengaver, cesur, mert, pehlivan ve büyük bir kahraman olduğunu biliyorlardı. Bunun için, Kureyş müşrikleri artık Müslümanlara, hiçbir sebep yokken, fena muamele yapamadılar. Bilhassa hazret-i Hamza'nın kılıcının şiddetinden çekindiler.

İslâm dini gün geçtikçe yayılıyor, Kur'an-ı kerimin nuru, ruhları aydınlatıyordu. Karanlıktaki insanlar, Allahü teâlânın ihsanı olarak iman ediyor, hidayete kavuşuyorlardı. Eshab-ı kiramdan olmakla şereflenen bu mübarek zevat el ele, gönül gönüle veriyor, Resulullah efendimizin etrafında pervane gibi dönüyorlardı.

O'nun küçücük bir arzu ve işaretini büyük bir emir biliyor, yerine getirmek için yarışıyor, hatta bu uğurda canlarını bile feda etmekten çekinmiyorlardı. Müşriklerin telaş ve endişeleri ise, had safhaya varmıştı. Çünkü parmakla gösterilen kahramanlardan hazret-i Hamza da Müslüman olmuş, Resulullah'ın

saflarında yer almıştı.

Bu beklenmedik hadise, müşrikleri, büsbütün çileden çıkardı. Bu sebeple Hattab oğlu Ömer, (henüz Müslüman olmamıştı) bir gün, Resulullah efendimizi, gördüğü yerde öldürmek niyetiyle evinden çıktı.

Sevgili Peygamberimizi Mescid-i Haram'da namaz kılarken buldu ve namazın bitmesini isteyerek, dinlemeye başladı. Efendimiz, El-Hakka sure-i şerifini okuyordu. Mealen;

"O meydana geleceği hak olan kıyamet!.. Nedir o hak olan kıyamet? O geleceği hak olan kıyameti, sana hangi şey bildirdi? Semud ve Ad kavimleri, dehşetinden kalblerin titreyeceği kıyameti tekzib ettiler, yalanladılar. Semud kavmi, azgınlıkları sebebiyle helak edildiler...

Hazret-i Ömer, Peygamber efendimizin okuduklarını hayranlıkla dinliyordu. Ömründe böyle güzel sözler duymamıştı. Dinlediği bu sözlerin belagatına, düzgünlüğüne, derli topluluğuna hayran olmuştu.

Resulullah, surenin tamamını okuduktan sonra, Hazret-i Ömer'in kalbinde İslâm'a karşı bir meyl hasıl oldu. İslâmdan bir kıvılcım geçmişti kalbine artık...

Sıra hazret-i Ömer'de...

Hazret-i Hamza'nın Müslüman olmasından sonra müşriklerde huzur kalmamıştı artık... Ne yapacaklarını bilemez haldeydiler... Üç gün sonra, ancak kendilerine gelebildiler... Ebu Cehil, müşrikleri toplayıp seslendi:

-Ey Kureyşliler! Muhammed, putlarımıza dil uzattı. Bizden önce gelen atalarımızın Cehennem'de azab gördüklerini, bizim de oraya gideceğimizi söyledi!.. O'nu öldürmekten başka çare yoktur!.. O'nu öldürecek kimseye yüz kızıl deve ve sayısız altın vereceğim!..

Hattaboğlu Ömer yerinden fırladı;

- Bu işi Hattaboğlu'ndan başka yapacak kimse yoktur, diyerek kılıcını kuşanıp yola düştü.

Giderken rastladığı Nu'aym bin Abdullah sordu:

- Bu şiddet ve hiddetle nereye ya Ömer?

- Milletin arasına ikilik sokan, kardeşi kardeşe düşman eden Muhammed'i öldürmeye gidiyorum.

- Ya Ömer! Bu zor bir iş. Eshabı, çevresinde pervane kesilmiş. O'na bir şey olmasın diye titriyorlar. Yanlarına yaklaşmak çok zordur. O'nu öldürsen bile Abdülmuttalib oğullarının elinden yakanı kurtaramazsın!

- Yoksa, sen de mi onlardansın? Önce senin işini bitireyim!..

- Ya Ömer! Beni bırak! Kardeşin Fatıma ile kocası Sa'id bin Zeyd'e git! Onlar da Müslüman oldu. Eğer inanmazsan, git sor! Anlarsın.

Hazret-i Ömer bunu duyunca, hemen kız kardeşinin evine gitti. O sıralarda Taha suresi yeni gelmiş, Sa'id ile Fatıma bunu yazdırıp, hazret-i Habbab bin Eret adındaki sahabiyi evlerine getirmiş, okuyorlardı.

Hazret-i Ömer bunların sesini duydu. Kapıyı çok sert çaldı. O'nu, kılıcı belinde kızgın görünce, yazıyı saklayıp, hazret-i Habbab'ı gizlediler. Sonra kapıyı açtılar. İçeri girince;

-İşittiğim doğru imiş, siz de O'nun sihrine aldanmışsınız, diye çıkıştı.

Hazret-i Sa'id'i yakasından tutup, yere attı. Kardeşi, efendisini kurtarayım derken, onun yüzüne de öfkeli bir tokat indirdi. Yüzünden kan akmaya başladığını görünce, kardeşine acıdı. Fatıma'nın canı yanmış, kana boyanmış idi. Fakat iman kuvveti, kendisini harekete geçirip, Allahü teâlâya sığınırak;

- Ya Ömer! Niçin Allahtan utanmaz, ayetler ve mucizeler ile gönderdiği Peygamberine inanmazsın? İşte ben ve zevcim, Müslüman olmakla şereflendik. Başımızı kessen, bundan dönmeyiz, diye bağırdı ve Kelime-i şehadeti söyledi...

Hazret-i Ömer, kız kardeşinin bu imanı karşısında birden yumuşadı ve yere oturdu. Yumuşak sesle,"**Hele şu okuduğunuz şeyleri çıkarın"** dedi. Hazret-i Ömer güzel okurdu. Taha suresini okumaya başladı. Kur'an-ı kerimin fesahatı, belagatı, manaları ve üstünlükleri kalbini git gide yumuşattı. **"Göklerde ve yeryüzünde ve bunların arasında ve** (yedi kat) **toprağın altındaki şeyler hep O'nundur"** (Taha suresi: 6) mealindeki ayet-i kerimeyi okuyunca, derin derin düşünceye daldı.

- Ya Fatıma! Bu bitmez tükenmez varlıklar, hep sizin inandığınız Allah'ın mıdır? diye sordu.

- Evet, öyle ya! Şüphe mi var? diye cevap verdi.

-Ya Fatıma! Bizim bin beş yüz kadar altından, gümüşten, tunçtan, taştan oymalı, süslü heykellerimiz var. Hiçbirinin, yeryüzünde bir şeyi yok... diyerek şaşkınlığı arttı.

Biraz daha okudu:**"Allahü telâlâdan başka ibadet edilecek,tapılacak hak bir ilâh yoktur. En güzel isimler O'nundur.** " (Tâhâ suresi:8) mealindeki ayet-i kerimeyi düşündü. "Hakikaten ne kadar doğru" dedi. Habbab bu sözü işitince, gizlendiği yerden fırladı ve;

-Müjde ya Ömer! Resulullah, Allahü teâlâya**, "Ya Rabbi! Bu dini, Ebu Cehil ile yahut Hattab oğlu Ömer ile kuvvetlendir"** diye dua etmişti. İşte bu devlet, bu saadet sana nasib oldu, dedi.

Hazret-i Ömer'in kızgınlığı geçti, kalbindeki düşmanlık silindi. İlk sözü:

- Resulullah şimdi nerede? oldu.

Kalbi, Resulullah'a tutulmuştu. O gün, Efendimiz, hazret-i Erkam'ın evinde, Eshabına nasihat

ediyordu. Eshab-ı kiram toplanmış, O'nun nurlu cemalini görmekle, tatlı, te'sirli sözlerini işitmekle kalblerini cilalıyor; sonsuz lezzet, zevk ve neş'e içinde halden hale dönerek ruhlarını ferahlatıyorlardı.

Hazret-i Ömer'in geldiği, Erkam'ın evinden görüldü. Kılıcı da yanında idi. Heybetli, kuvvetli olduğundan, Eshab-ı kiram, Resulullah'ın etrafını sardı. Hazret-i Hamza,"Ömer'den çekinecek ne var, iyilik ile geldi ise, hoş geldi. Yoksa o kılıcını çekmeden başını uçururum" dedi.

Resulullah efendimiz sakindi; **"Yol verin, içeri gelsin!"** buyurdu.

Cebrail aleyhisselam, daha önce, hazret-i Ömer'in iman etmek için geldiğini ve yolda olduğunu haber vermişti. Resulullah hazret-i Ömer'i tebessüm buyurarak karşıladı,**"Bırakınız, yanından ayrılınız!"** buyurdu.

Hz.Ömer, Resulullah'ın önünde diz çöktü. Resulullah, hazret-i Ömer'i kolundan tutup; **"İmana gel, ya Ömer!"** buyurdu. O da temiz kalb ile Kelime-i şehadeti söyledi. Eshab-ı kiram, sevinçlerinden tekbir seslerini göklere yükselttiler...

Hazret-i Ömer, Müslüman olduktan sonraki halini şöyle anlatır:

"Müslüman olduğum zaman, Eshab-ı kiram, müşriklerden gizlenir ve ibadetlerini gizli yaparlardı. Bu duruma çok üzüldüm ve;

-Ya Resulallah! Biz hak üzereyiz? Artık açığa çıkalım. Kavmimiz bize karşı insaflı davranırsa ne ala, yok taşkınlık etmek isterlerse, kendileriyle çarpışırız, dedim.

Kabul buyurulunca, iki saf halinde dışarı çıkıp, Harem-i şerife doğru yürüdük. Safların birinin başında Hamza, diğerinin başında da ben vardım. Sert adımlarla, toprağı un edercesine, tozuta tozuta Mescid-i Haram'a girdik. Kureyşli müşrikler, bir bana, bir Hamza'ya bakıyorlardı. Öyle bir hüzün ve kedere uğradılar ki, belki hayatlarında böyle bir yeise hiç düşmemişlerdi.

Hazret-i Ömer'in bu gelişi üzerine, Ebu Cehil ileri çıkıp;

- Ya Ömer! Bu ne haldir? deyince, hazret-i Ömer hiç aldırış etmeden;

"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulüh" dedi. Ebu Cehil ne diyeceğini şaşırdı. Donakaldı. Hazret-i Ömer bu müşrik güruhuna dönerek;

- Ey Kureyş!.. Beni bilen bilir! Bilmeyen bilsin ki, ben Hattaboğlu Ömer'im... Karısını dul, çocuklarını yetim bırakmak isteyen yerinden kıpırdasın! Kımıldayanı, kılıcımla doğrayıp yere sererim!.. deyince, Kureyşli müşrikler bir anda dağılıp, oradan uzaklaştılar. Resulullah ve yüce Eshabı, saf tutup, yüksek sesle tekbir getirdiler. Mekke semaları, Eshab-ı kiramın; **"Allahü ekber!... Allahü ekber!.."** nidaları ile çınladı. İlk defa Harem-i şerifte açıktan namaz kılındı.

Hazret-i Ömer Müslüman olunca, Enfal suresinin 64. ayet-i kerimesi indi. Mealen;

"Ey Peygamberim! Sana yardımcı olarak, Allahü teâlâ ve mü'minlerden senin izinde gidenler yetişir" buyuruldu. Artık Müslümanların sayısı gün geçtikçe çığ gibi büyümeye başlamıştı.

Habeşistan'a ikinci hicret

Habeşistan'daki Müslümanlara, "Müslümanlar müşriklerle anlaşma yapmışlar!" diye yanlış bir haber geldi... Bu sebeple muhacirler, Habeş hükümdarından izin alarak Mekke'ye geri döndüler...

Peygamber efendimizin huzuruna gelip, Habeşistan'da çok rahat ettiklerini uzun uzun anlatıp, hükümdardan memnuniyetlerini bildirdiler... Fakat Mekke'ye gelince, müşrikler yine eza ve cefaya başladılar. Zulümleri gittikçe arttı. Her türlü işkenceyi hiç çekinmeden yapıyorlardı...

Bir gün hazret-i Osman, Resulullaha gelip tekrar Habeşistan'a gitmeleri için izin istedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

-Tekrar Habeşistan'a dönün ki, Allahü teâlânın ismiyle mahfuz olasınız!

- Ya Resulallah! Eğer siz, orayı teşrif etseniz, onlar belki Müslüman olurlar. Ehl-i kitap olduklarından, çabuk İslâm'a gelirler ve yardımlarını esirgemezler.

- Ben, huzur ve rahata memur olmadım. Hicret hususunda Allahü teâlânın emr-i şerifini bekliyorum. Nasıl emrolunur ise öyle amel ederim!..

Yüzbir kişilik bir kafile ikinci defa Habeşistan'a doğru yola çıktı. Bu kafilenin başına, Ca'fer bin Ebi Talib hazretleri tayin edilmişti. Sağ salim Necaşi'nin ülkesine vardılar.

Mekkeli müşrikler bu durumdan haberdar olunca, Habeşistan hükümdarına iki elçi göndermeye karar verdiler. Necaşi'ye son derece kıymetli hediyeler hazırladılar. Necaşi'nin çok sevdiği çokça Mekke meşini (deri) hazırlandı. Necaşi'nin din adamlarına, devlet erkanına hediyeler ayrıldı. Bu işe, Abdullah bin Ebi Rebia ile Amr bin As vazifelendirildi. Bu iki elçiye, Necaşi'nin huzurunda neler söyleyecekleri öğretildi. Onlara;

"Hükümdar ile konuşmadan evvel, onun patriklerine ve kumandanlarının her birine hediyelerini veriniz. Sonra Necaşi'ninkini takdim ediniz. Bu işi yaptıktan sonra, oradaki Müslümanların size teslimini isteyiniz. Necaşi'nin Müslümanlar ile görüşüp konuşmasına meydan vermeyiniz" denildi.

Elçiler, Habeşistan'a geldiler. Devlet erkanını görüp hediyelerini verdikten sonra, her birine;

"İçimizde bir takım insanlar türedi. Bunlar, bizim ve sizin bilmediğimiz yeni bir din uydurdular. Bu gelenleri, kendi yurtlarına geri götürmek istiyoruz. Hükümdarınızla, onlar hakkında görüştüğünüz zaman,

gelenlerle görüşülmeden bize teslim edilmelerini temin için çalışınız. Bu kimselerle en çok meşgul olabilecek olanlar, onların, öz ana-babaları ve komşularıdır. Onlar, bunları gayet iyi bilirler" dediler.

Patrikler, bu teklifi kabul ettiler. Sonra da Necaşi hediyeleri kabul edip, onları davet ederek bir müddet görüştü. Elçiler, Necaşi'ye maksatlarını sinsice anlattılar:

"Ey Melik! İçimizden bir takım kimseler sizin memleketinize iltica etmişlerdir. Bu gelenler, kendi milletlerinin dinini terkettikleri gibi, sizin dininize de girmemişlerdir. Kendi kafalarına uygun, uydurma bir dinleri vardır. Ne biz, ne de siz, bu dini bilmiyoruz. Bizi size, bunların mensup oldukları milletin eşrafı gönderdi. Bu eşraf, sizin memleketinize iltica eden adamların babaları ve kendi öz akrabalarıdır. İstekleri, gelenlerin iade edilmesidir. Çünkü onlar, bunların hallerini daha yakından bilir."

"Onları size teslim etmem!"

Mekkeli müşriklerin elçileri olan gerek Amr bin As, gerekse Abdullah bin Ebi Rebia'nın en çok arzu ettikleri şey, Hükümdar Necaşi'nin arzularına uygun hareket etmesiydi...

Bu arada elçilerin rüşvet verdikleri patrikleri söz alıp, müşriklere destek verdiler:

- Elçiler çok doğru söylediler. Bunların milletleri, onlarla daha iyi meşgul olabilir, onların neyi beğenip beğenmediklerini daha iyi takdir ederler. Onun için siz bu adamları teslim ediniz de, bunlar onları memleketlerine ve milletlerine götürsünler.

Melik Necaşi bu sözlere çok kızdı:

- Hayır! Ben bu adamları dinlemeden teslim etmem... Bana iltica eden, memleketime gelen adamlara hıyanet edemem. Bunlar, beni başkasına tercih etmiş ve benim ülkeme gelmişlerdir. Onun için, gelen muhacirleri sarayıma davet eder, onlara bu adamların söyledikleri sözlere karşı ne diyeceklerini sorar, cevaplarını dinlerim. Eğer muhacirler, bunların dedikleri gibi iseler, onları gelenlere verip, kendi milletlerine iade ederim. Öyle değilse onları korur, üklemde kaldıkça iyilik ederim...

Olayın seyri böylece Müslümanların tarafına dönmüş oldu...

Hükümdar Necaşi, boş insan değildi. Daha önceleri semavi kitapları incelemişti. Muhammed aleyhisselamın gelme zamanının yakın olduğunu, kavminin O'na yalancı deyip inanmayacaklarını ve Mekke'den çıkaracaklarını biliyordu.

Necaşi, Mekkeli elçilere sordu:

- İnandıkları kimdir?

-Muhammed'dir.

- O'nun dini ve mezhebi nedir ve neye davet eder?

- O'nun mezhebi yoktur.

- Mezhebini ve dinini bilmediğim, bana sığınan bir topluluğu nasıl teslim ederim? Meclis kuralım. Onları da getirelim. Sizlerle yüzleştirelim. Hepinizin durumu belli olsun. Onların da dinini bileyim...

Necaşi, Müslümanları saraya davet etti. Huzura girerken selam verdiler secde de etmediler. Necaşi onlara sordu:

- Neden secde etmediniz?

- Biz, Allahü teâlâdan başkasına secde etmeyiz. Peygamber efendimiz bizi, Allahü teâlâdan başkasına secde etmekten men edip; "Secde, yalnız Allahü teâlâya mahsustur" buyurdu.

- Ey huzuruma getirilmiş olan topluluk! Bana söyleyiniz. Ülkeme ne için geldiniz? Haliniz nedir?

Hz. Ca'fer cevap verdi:

- Ey Hükümdar! Ben önce üç soru soracağım. Sorularıma doğru cevap versinler... Biz, yakalanıp efendilerimize iade edilecek köleler miyiz?

- Hayır! Sizler köle değil, hürsünüz.

- Acaba biz haksız yere bir kimsenin kanını mı döktük de, kanı dükülenlere iade edileceğiz

- Hayır, bir damla bile kan dökmediniz.

- Başkasının mallarından haksız yere aldığımız, üzerimizde ödemekle mükellef olduğumuz mallar mı vardı?

- Hayır.

Bu sözler üzerine Necaşi dayanamayıp elçilere sordu:

- O halde siz bunlardan ne istiyorsunuz?

- Onlar ile biz, bir dinde ve bir yolda idik. Onlar, bunları bıraktılar. Muhammed'e ve dinine uydular.

"O, Allah'ın Resulüdür!"

Hükümdar Necaşi, İslâmiyet hakkında bilgi sahibi olmak istiyordu. Hz. Ca'fer'e sordu:

- Siz, bulunduğunuz dini bırakıp, ne diye başkasına uydunuz? Kavminizin dininden ayrıldığınıza; benim dinimde de olmadığınıza göre, sizin inandığınız bu din nasıldır? Hakkında bilgi veriniz?

- Ey Hükümdar! Biz cahil bir millet idik. Putlara tapardık. Leş yer, her türlü kötülüğü işlerdik. Akrabalarımızla münasebetlerimizi keser, komşularımıza iyi davranmazdık. Kuvvetlilerimiz, zayıflara zulmeder ve merhamet nedir bilmezlerdi. Allahü teâlâ bize, kendimizden; doğruluğunu, eminliğini, iffet ve temizliğini, soyunun düzgünlüğünü bildiğimiz bir peygamber gönderinceye kadar bu vaziyette kaldık. O peygamber bizi; Allahü teâlânın varlığına ve birliğine inanmaya, O'na ibadete, bizim ve atalarımızın tapındığı taşları ve putları bırakmaya davet etti. Doğru sözlü olmayı, emanete hıyanet etmemeyi, akrabalık haklarını gözetmeyi, komşularla güzel geçinmeyi, günahlardan ve kan dökmekten sakınmayı emretti. Her türlü ahlaksızlıklardan, yalan söylemekten, yetimlerin malına el uzatmaktan, namuslu kadınlara iftira etmekten bizi sakındırdı. Bize, Allahü teâlâya eş, ortak koşmaksızın ibadet etmeyi emretti. Biz de kabul ettik ve Allahü teâlâdan ne getirmişse hepsine inandık ve söylediklerini yerine getirdik. Allahü teâlâya ibadet ettik. O'nun bize haram kıldığını haram, helal kıldığını helal bildik ve öyle amel ettik. Bu yüzden kavmimiz, bize düşman olup, zulmetti. Bizi dinimizden döndürüp, Allahü teâlâya ibadetten vazgeçirip, tekrar putlara tapmak için türlü işkencelere ve mihnetlere uğrattılar. Bize zulmettiler. Bizi sıkıştırdıkça sıkıştırdılar. Bizimle dinimizin arasına girdiler ve dinimizden ayırmak istediler. Biz de yurdumuzu, yuvamızı bırakarak senin ülkene sığındık. Seni, başkalarına tercih ettik. Senin himayene, komşuluğuna can attık. Senin yanında zulme, haksızlığa uğramayacağımızı ummaktayız..

Bütün bu söylenenleri dikkatle dinleyen Necaşi sordu:

- Sen, Allah'ın bildirdiklerinden biraz biliyor musun?

- Evet, biliyorum.

Hazret-i Ca'fer de Meryem suresinin ilk ayetlerini okudu... Necaşi kendisini tutamayarak;

-Vallahi, bu aynı kandilden fışkıran bir nurdur, dedi. Kureyş elçilerine dönerek;

- Gidiniz, vallahi, ben ne onları size teslim eder, ne de bunlar hakkında bir kötülük düşünürüm, dedi.

Sonra Müslümanlardan Resulullah ve dini hakkında bilgi aldı. Anlatılanları büyük bir sükunet içinde dinleyen Necaşi muhacirlere dönerek dedi ki:

- Sizi ve yanından geldiğiniz zatı tebrik ederim! Ben şuna inandım ki, O, Allah'ın resulüdür. Zaten biz, O'nu İncil'de görmüştük. O Resulü, Meryem oğlu İsa da haber verdi. Vallahi eğer O, buralarda olsaydı, gidip onun eşyalarını taşır, ayaklarını yıkardım! Gidiniz! Ülkemin el değmemiş kısmında, her türlü tecavüzden uzak, emniyet ve huzur içinde yaşayınız. Size kötülük edeni helak ederim. Bana dağ kadar altın verseler sizlerden birini üzüntüye sokmam,dedi.

Hükümdar Necaşi, bundan sonra, Kureyş elçilerinin hediye kılıfında getirdikleri rüşvet için;

-Benim bunlara ihtiyacım yoktur, diyerek hediyelerini iade etti.

Kureyş elçileri, Necaşi'nin huzurundan elleri boş ve perişan halde döndüler. Bahtiyar Necaşi de İslâmiyeti seçmiş, Eshab-ı kiramı da ziyadesiyle sevindirmişti...

Hüzünlü yıllar...

Müşrikler, İslâmın kalblere nüfuzunu ve yayılmasını önlemek için durmadan çabalıyorlar... Buna rağmen, her geçen gün Müslümanlar biraz daha çoğalıyor...

Müslümanlara yapılan işkence ve zulümler, onları yollarından döndürmüyor, aksine birbirlerine daha çok sarılmalarına, kenetlenmelerine sebeb oluyor... Hiçbirisi dininden dönmüyor... Resulullah efendimizin uğrunda canlarını feda etmekten çekinmiyorlar...

Bu bağlılığı işiten Mekke dışındaki kabilelerin merakları artıyor ve İslâmın nuru daha uzak yerlere ulaşıyordu...

Müşrikler, Habeşistan'a gönderdikleri kimselerin isteklerine kavuşamadıklarını, hatta Necaşi'nin Müslüman olduğunu ve Müslümanları koruyup onlara güzel muamelede bulunduğunu öğrenince, çılgına döndüler.

Bunların acısını fazlasıyla çıkarmak, İslâm'ın kökünü kurutmak için toplanarak, şu korkunç kararı aldılar:

"Her nerede olursa olsun, her nerede görülürse görülsün, Muhammed mutlaka öldürülecektir!.."

Kâfirler bunun için yemin üstüne yeminler ettiler...

Müşriklerin bu kararını öğrenen **Ebu Talib,** çok üzüldü. Çiğerparesi, mübarek yeğeninin hayatı hakkında endişeye düştü. Kabilesini toplayıp onlara, **"Kâinatın sultanı**"nı Kureyşli müşriklere karşı korumaları için emir verdi. Haşimoğulları akrabalık gayretiyle bu emri yerine getirmek üzere birleştiler.

Bunun için de Peygamber efendimizi ve O'na inanan bütün Eshabını Mekke'nin kuzey tarafında, Beytullah'a üç km. kadar uzaklıktaki tepe üzerinde bulunan Şı'b-ı Ebu Talib'e yani **"Ebu Talib Mahallesi"**ne davet ettiler.

Resulullah efendimiz, Eshabını toplayarak, **Ebu Talib Mahallesi'**nde ikamet etmeye başladı. Haşimoğullarından sadece Ebu Leheb, Peygamber efendimizi korumak kararına karşı çıktı, **"Ebu Talib Mahallesi"**ne gitmedi.

O da dahil olmak üzere müşrikler birleşip, Peygamberimizi öldürmek için fırsat kollamaya başladılar.

Müşrikler, Peygamber efendimizin ve Eshabının, Ebu Talib Mahallesi'nde toplandıklarını görünce, tekrar bir araya geldiler. Sonra şu kararı aldılar:

"Muhammed (aleyhisselam) öldürülmek üzere Kureyşlilere teslim edilinceye kadar; Haşimoğullarından kız alınmayacak!.. Onlara kız verilmeyecek!.. Onlara hiçbir şey satılmayacak!... Onlardan hiçbir şey satın alınmayacak!.. Onlarla bir araya gelinip konuşulmayacak, görüşülmeyecek!.. Onların evlerine, mahallelerine girilmeyecek!... Onlardan gelecek bir barışma isteği asla kabul edilmeyecek!.. Hiçbir zaman onlara acınmayacak!.."

Bu karar; iktisadi, sosyal ve ruhi bir boykottu... Çember içine alıp, çaresiz bırakma kararıydı...

Bu boykot kararını Mansur bin İkrime kağıda yazdı ve mühürlediler; herkesin görüp uyması için Kabe-i muazzamanın duvarına astılar.

Bu haber sevgili Peygamberimize gelince, çok üzüldüler ve dua buyurdular. Duası derhal kabul olunup, Mansur bedbahtının elleri bir anda kurudu. Müşrikler şaşkına döndüler ve; **"Bakınız! Haşimoğullarına yaptığımız zulmün karşılığında Mansur'un elleri kuruyup, musibete uğradı"** dediler.

Akılları başlarına gelecek yerde daha da azgınlaştılar. **Ebu Talib Mahallesi'**ne giden yol başlarına bekçiler diktiler. Oraya yiyecek ve giyecek sokulmasına mani oldular. Mekke'ye gelen satıcıların **Ebu Talib Mahallesi'**ne girmemesini, mallarını oraya götürmemelerini, gerekirse yüksek fiyatla kendilerinin alacağını söylediler.

Boşuna beklediler...

Abluka bütün şiddetiyle, acımasızlığıyla devam ediyor... Böylece **Ebu Talib Mahallesi'**nde bulunanları açlıktan öldüreceklerini veya Haşimoğullarının pişman olup Peygamber efendimizi kendilerine teslim edeceklerini sandılar...

Bu hal her sene Kabe'nin ziyaret mevsimine kadar devam ederdi.

Geleneklere göre bu mevsimde kan dökülmezdi. Bu sebeple Haşimoğulları serbestçe Mekke'ye giderler, alış-veriş yaparak bir senelik ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlardı.

Onlardan birisi bir tüccarın yanına mal almaya gelse, müşriklerin ileri gelenlerinden Ebu Leheb ve Ebu Cehil gibi müşrikler hemen yetişip tüccarlara;

"Ey tüccarlar! Muhammed'in eshabına karşı fiyatlarınızı çok yükseltiniz. Öyle ki, pahalı olmasından dolayı kimse bir şey satın alamasın! Bundan dolayı mallarınız satılmayıp, elinizde kalırsa biz hepsini almaya hazırız" derlerdi.

Onlar da mallarına yüksek fiyat söyler, Müslümanlar alamadan geri dönerlerdi...

Bu yolda sevgili peygamberimiz, hazret-i Hadice validemiz, Ebu Bekir-i Sıddik bütün mallarını harcadılar, çocukların açlıktan göklere çıkan feryatlarını dindirmeye çalıştılar.

Elde avuçta olanlar bitince, otları, ağaç yapraklarını yiyerek açlıklarını gidermeğe çalıştılar. Çocukların ağlamalarını kesmek için, kurumuş deri parçalarını ıslatıp ateşte pişirerek yedirdiler.

Başta Peygamber efendimiz ve diğer Eshab-ı kiram efendimiz açlıktan mübarek karınlarına taş bağladılar. Çocukların ağlamalarını kesmek için anneler bir deri bir kemik kalmışlardı. Müşriklerden biri acıyıp da gizlice bir şey getirseydi, onu döverler çok hakaret ederlerdi. Velhasıl geliş-gidiş kesilmiş ve Müslümanlar zor duruma düşmüşlerdi.

Müşrikler, yaptıkları bu şiddetli zulüm ile Haşimoğullarının yola gelip, Ebu Talib'in, Peygamber efendimizi kendilerine teslim etmesini bekleyip durdular. Ebu Talib Mahallesi'ndeki Müslümanlar ise onların bu düşüncelerinin tam tersine Peygamber efendimizi koruyor ve ona zarar gelmemesi için her tedbire başvuruyorlardı.

Ebu Talib, olabilecek bir suikastı önlemek için, Resulullah efendimizin yattığı yere nöbetle muhafızlar koyuyor veya kendi evinde yatmasını sağlıyordu. Peygamber efendimiz ise hiç çekinmeden, Allahü teâlânın emrini yerine getirmek, İslâmiyet'i yaymak için bir saniyesini boşa harcamıyor, insanlari dine davet ederek onların Cehennem'den kurtulmalarına sebep olmak için uğraşıyor, bu yolda, sabırla nasihatine devam ediyordu.

O'nu yalanlayan Kureyşli müşriklerin de, açlığın ne demek olduğunu anlamaları için bir gün Resulullah efendimiz;

"Ey Allahım! Şunlara da, Yusuf'un (aleyhisselam) zamanındaki yedi kıtlık yılı gibi yedi kıtlık azabı vererek bana yardım eyle" diyerek dua buyurdular.

Bundan sonraki günlerde, gökyüzünden bir damla yağmur yağmadı. Toprak susuzluktan kavruldu. Yerde yeşil bir nebata rastlanmaz oldu. Kureyşli müşrikler neye uğradıklarını şaşırdılar.

Açlıktan, gökyüzüne baktıklarında her tarafı duman kaplamış gibi görürlerdi. Akılları başlarına gelip, yaptıkları zulmün büyüklüğünü anlar gibi oldular. İçlerinden Ebu Süfyan'ı, Peygamber efendimizin huzur-ı şeriflerine gönderdiler. **"Bu felaketin üzerimizden kaldırılması için Rabbine bir dua ediver; Allah,**

senin yaptığın duayı kabul eder. Eğer böyle bir duada bulunursan, cümlemiz iman edeceğiz!..” diyerek yemin ettiler.

Bütün yazılar yok oldu!..

Uyguladıkları boykot neticesinde Müslümanların içine düştükleri sıkıntının aynısı kendi başlarına da gelince müşrikler ne yapacaklarını şaşırdılar...

Yaptıkları zulüm ve işkenceleri bir kenara bırakarak, Resulullah efendimize yalvarmaya başlamışlar...

Peygamber efendimiz, yaptıklarını yüzlerine vurmadı, **“iman edeceğiz”** sözleri üzerine de mübarek ellerini kaldırarak cenab-ı Hakk’a dua eyledi.

Allahü teâlâ, Habibinin duasını hemen kabul edip, Mekke üzerine bol bol yağmur göndermiş, topraklar suya kanmış ve bitkiler yeşermeye başlamıştı. Müşrikler kuraklık ve kıtlıktan kurtulmalarına rağmen, verdikleri sözü unutarak küfürde yine ısrar ettiler...

“İman edeceğiz” sözlerinden dönüp yine zulme başladılar. Allahü teâlâ, bir gün Peygamber efendimize vahiy ile; Kabe’de asılı bulunan sahifeye bir ağaç kurdunu (güvesini) musallat ettiğini ve güvenin “Allah” isminin yazılı olduğu yerlerden başka diğer kısımları yediğini bildirdi.

Peygamber efendimiz de amcası Ebu Talib’e;

- Ey Amca! Benim Rabbim, Kureyşlilerin sahifesine ağaç kurdunu musallat etti. Allahü teâlânın isminden başka onda belirtilen zulüm, akraba ile ilişiği kesme, bühtan... gibi şeylerden hiçbirini bırakmadı, hepsini yok etti, buyurdu.

Ebu Talib sordu:

- Bunu sana Rabbin mi haber verdi?

Peygamber efendimiz cevap verdi:

- Evet!..

Ebu Talib:

- Ben şehadet ederim ki, sen ancak doğru söylersin, dedi.

Hemen giyinip Kabe’ye gitti. Müşriklerin ileri gelenleri orada oturuyorlardı. Ebu Talib’in geldiğini görünce;

“Her halde Muhammed’i bize teslim etmek üzere geliyor!..” dediler.

Ebu Talib, yanlarına vararak seslendi:

- Ey Kureyş topluluğu! Hiçbir zaman yalan söylememiş olan kardeşimin oğlu, yazmış olduğunuz sahifedeki Allahın isminden başka bütün yazıları bir ağaç kurdunun yediğini haber verdi. Haydi aleyhimizde yazdığınız kağıdı getirin de görelim!.. Eğer bu söz doğru ise, yemin ederim ki, hepimiz ölünceye kadar O’nu korumaya devam edeceğiz. Artık siz de bu zulüm ve kötü davranışınızdan vaz geçiniz!..

Müşrikler heyecanla Kabe’nin duvarından sahifeyi indirip getirdiler. **“Bismike Allahümme”**den gayri bütün yazıların silinmiş olduğunu gördüler. Müşrikler ne diyeceklerini ve ne yapacaklarını şaşırdılar. Üç senedir devam eden unutulmaz acıları bırakarak, gönüllerde derin yaralar açan bu şiddetli muhasarayı kaldırdılar. Fakat düşmanlıklarından bir türlü vazgeçmediler, üstelik daha da sertlik gösterdiler...

Bütün bu düşmanlıklarına rağmen İslâmiyet süratle yayılıyor; sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam, cahiliye devrinin zulmetinden bunalan insanları kurtarmaya çalışıyor ve hakiki saadete kavuşturuyordu.

Bu saadete kavuşanlar, kavuştukları büyük nimete şükrediyorlar, müşriklerin hakaretleri ve işkenceleri karşısında asla yılmıyorlardı.

Yine sözlerinde durmadılar

Peygamber efendimizin mucizelerine bizzat şahit olanlar veya işitenler her gün artıyor... Muhammed aleyhisselamın bu mucizeleri ile nice gönüller İslâm nuru ile aydınlanıyordu.

Bu mucizelerden biri de Ay’ın ikiye ayrılmasıdır. Aralarında Ebu Cehil ve Velid bin Mugire’nin de bulunduğu bir müşrik grubu, Resul-i ekrem efendimize;

- Eğer, sen gerçekten peygambersen, Ay’ı yarısı Kuaykıan Dağı, yarısı da Ebu Kubeys Dağı üzerinde görünmek üzere ikiye ayır!.. dediler.

Resulullah efendimiz de;

- Eğer bunu yaparsam iman eder misiniz? buyurdu.

Onlar;

- Evet iman ederiz, dediler.

Resulullah efendimiz Ay’ın ikiye ayrılması için Allahü teâlâya dua eyledi. Cebrail aleyhisselam, hemen sevgili Peygamberimize geldi ve;

“Ey Muhammed! Bu gece Mekkelilere, mucizeyi seyretmeleri için haber ver” dedi.

Peygamber efendimiz, ayın on dördü, bedir yani yuvarlak olduğu o gece, Ay’ın ikiye ayrılacağını,

ibret almak isteyenlerin seyretmesini bildirdi. O gece, sevgili Peygamberimiz mübarek parmağı ile işaret edince, Ay ikiye ayrıldı. Biri Ebu Kubeys, diğeri de Kuaykıan dağı üzerinde görüldü. Sonra tekrar gökyüzünde birleşti.

Resulullah efendimiz, Eshabına;

- Ey Ebu Seleme bin Abdülesed, Erkam bin Ebi'l Erkam! Şahid olunuz! buyurdu. Yanında bulunan diğer Eshabına da; **"Şahid olunuz!"** buyurdu. Müşrikler ise gözleriyle apaçık bir mucize daha gördüler.

Fakat sözlerinde durup iman etmedikleri gibi, başkalarının da iman etmesine engel olmak için;

- Bu ancak Muhammed'in bize bir sihridir! Fakat sihri, bütün insanları da etkileyemez ya!... Bir de başka beldelerden gelen insanlara soralım. Bakalım onlar da aynı hadiseye şahid olmuşlar mıdır? Eğer gördülerse Muhammed'in nübüvvet iddiası doğrudur. Aksi takdirde bu bir sihirdir, dediler.

Gelenlerden sordular, hatta başka yerlere adam göndererek sordurdular.

- Evet o gece Ay'ın ikiye ayrıldığını gördük! diye herkesten aynı şeyi işittiler. Yine inkar ettiler. İnkarcıların başında Ebu Cehil vardı. İnsanların iman nimetine kavuşmaması için;

-Ebu Talib'in yetiminin sihri, semaya da te'sir etti!.. diyerek, kalbleri ifsad ediyordu.

Onun bu inkarı üzerine Allahü teâlâ ayet-i kerimeler indirdi. Mealen şöyle buyuruldu;

"Saat yaklaştı ve Ay yarıldı bir mucize görecek olsalar yüz çevirirler ve; 'Daimi bir büyüdür' derler. Ve onlar, tekzib ettiler, yalanladılar, kendi hevalarına tabi oldular, uydular. Halbuki her iş vuku bulacaktır. Ahd olsun ki onlara vaz geçirecek nice mühim haberler gelmiştir ki, kemale ulaşmış tam bir hikmettir. İnkar edene, yüz çevirene ne fayda. O halde, ey Habibim! Onlara risaletini, peygamberliğini tebliğ et. Ve Hakk'a davetten sonra sen de onlardan yüz çevir.... O gün, gözleri zelil ve hakir olarak (korku ve dehşetten nereye gideceklerini bilmez bir halde) dağılmış çekirgeler gibi, kabirlerinden çıkacaklar. Kâfirler, "Bugün bize ne zor ve çetin bir gün" diyecekler." (Kamer suresi: 1-8)

"Rabbim hidayet versin!.. "

Müşriklerin, Müslümanlara uyguladıkları üç senelik ablukanın sona ermesinden sonra, Necran'dan bir grup Resulullah efendimize geldi.

Bunlar yirmi kadar olup, Habeşistan'a hicret den Eshab-ı kiramdan İslâmiyet'i işitmişler; İslâmiyet'i öğrenmek ve Peygamber efendimizi görmek saadetine kavuşmak için Mekke'ye gelmişlerdi.

Kabe-i muazzamanın yanında Resulullah efendimizle görüştüler. Pek çok sualler sorarak, arzu ettiklerinden daha güzel ve daha mükemmel cevaplar aldılar. Kureyşli müşrikler de etraftan onları seyrediyordu.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili Peygamberimiz, onlara Kur'an-ı kerimden bazı ayet-i kerimeler okudu. Bundan pek fazla etkilendiler ve gözyaşlarını tutamayarak, ağladılar.

Sonra da Efendimizin daveti üzerine son derece memnun oldular ve büyük bir sevinçle Kelime-i şehadet getirip, Müslüman olmakla şereflendiler. Memleketlerine dönmek üzere izin istediklerinde, Ebu Cehil yanlarına gelip;

Sizin kadar ahmak bir kimse görmedik!.. O'nun yanında bir defa oturmakla dininizden ayrıldınız ve ne söylediyse tasdik ettiniz!.. şeklinde hakaret dolu sözler sarfetti.

Daha yeni Eshab olmakla şereflenen bu kimseler;

- Allahü teâlânın size de hidayet nasib etmesini dileriz. Bize yaptığınız bu hakaret ve cahilliği, biz size yapmayız. Gerçi biz, herhangi bir hakkınızı çiğnemiş değiliz. Fakat şunu iyi bilin ki, birkaç cahilin sözüyle; kavuştuğumuz bu büyük nimeti asla kaybetmek istemeyiz, bu hak dinden dönmeyiz, diye karşılık verdiler.

Allahü teâlâ, bu hadise üzerine gönderdiği ayet-i kerimelerde mealen buyurdu ki:

"Bundan (Kur'an-ı kerimden) evvel, kendilerine kitap verdiğimiz nice kimseler vardır ki, onlar buna (Kur'an-ı kerime) inanırlar. Onlara (Kur'an-ı kerim) okunduğu zaman; "Buna inandık. Şüphe yok ki, bu, Rabbimizden (gelen) bir haktır. Gerçekten biz, bundan evvel de İslâm'ı kabul etmiş kimselerdik" dediler

İşte bunlara, sabır (ve sebat) etmeleri sebebiyle mükafatları, iki defa verilecektir. Bunlar, kötülüğü iyilikle savarlar. Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden (hayra) harcarlar. Bunlar, çirkin söz işittikleri zaman ondan yüz çevirirler ve; "Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz size aittir. Size selam olsun, biz cahilleri aramayız (dostluğunu da istemeyiz)" derler." (Kasas suresi: 52-56)

Buna, dağ dayanamaz, yıkılırdı...

Peygamber efendimizin büyük oğlu Kasım on yedi aylıkken vefat etmişti... Bu acı hadiseden seneler sonra, diğer oğlu Abdullah da vefat etti.

Resulullah efendimizin mübarek gözlerinden yaşlar aktığı halde dağa dönüp; **"Ey dağ! Benim başıma gelen şey, senin başına gelseydi, dayanamaz yıkılırdın!"** buyurdular ve üzüntüsünü dile

getirdiler.
Hazret-i Hadice validemiz sordu:
- Ya Resulallah! Onlar şimdi neredediler?
- Onlar, Cennetteler, buyurdu.
Resulullah efendimizin oğullarının vefatından sonraki günlerde Ebu Talib hastalandı ve gün geçtikçe hastalığı şiddetlendi. Bunu işiten Kureyşli müşrikler; "Ebu Talib hayatta iken, Muhammed'in himayesine çok gayret etmiş idi. Artık göç etme zamanı yaklaştı. Son vaktinde de olsa bir ziyaretine gidelim. Zira Hamza gibi eşi olmayan bir Arab merdanesi ve heybeti, pehlivanlığı ve korkusuzluğu güneş gibi meydanda olan Ömer Müslüman oldular... Her geçen gün Arab kabilelerinden insanlar gelerek bölük bölük O'na tabi oluyorlar. Böylece Müslümanlar günden güne çoğalıyor ve sesleri âlemi tutuyor. Bu vaziyete göre ya bizim onlara tabi olmamız, veya cenge hazır olmamız icabedecektir. Ebu Talib'e varıp durumu anlatalım da aramızı bulsun. O'nun dinine karışmayalım, O da bizim dinimize karışmasın" teklifiyle Ebu Talib'in yanına geldiler.
Ukbe, Şeybe, Ebu Cehil, Ümeyye bin Halef gibi tanınmış müşrikler, Ebu Talib'in yastığı üzerine oturup şöyle dediler:
- Senin büyüklüğüne inanıyor, üstünlüğünü kabul ediyoruz. Bu sebeple sana asla muhalefet etmedik. Korkarız ki, sen öldükten sonra, Muhammed bizimle uğraşır, husumet aramızda devam eder. Bizi barıştır da birbirimizin dinine karışmayalım...
Ebu Talib, Peygamber efendimizi çağırtıp tekliflerini bildirdi:
- Kureyş'in bütün ileri gelenleri senden, onların dinine karışmamanı rica ediyorlar. Bunu kabul edersen, senin emrinde çalışırlar ve sana yardımcı olurlar.
- Ey Amca! Ben onları, ancak bir kelimeye davet etmek istiyorum ki, o kelime ile bütün Arablar, onlara boyun eğerler. Arab olmayanlar da cizye öderler.
Bu teklife, Ebu Cehil;
- Olur. Onu on misli olarak söyleriz. Ne imiş o kelime? dedi. Resulullah efendimiz;
- La ilahe illallah, derseniz ve Allahü teâlâdan başka tapmakta olduğunuz putları da kaldırıp atarsanız, buyurunca, müşrikler hemen;
-Sen, bizden, bundan başka bir şey iste!.. dediler. Peygamber efendimiz;
- Siz, güneşi getirip ellerime koyacak olsanız, ben sizden, bu kelimeden başkasını istemem, buyurdu.
Onlar gidince, Ebu Talib, Peygamber efendimize şöyle söyledi:
- Senin Kureyş'ten istediğin şey gayet yerinde idi. Doğru söyledin...
Amcasının bu sözü, Resulullah efendimizi ümitlendirdi:
- Ey Amca! Bir kere; "La ilahe illallah" de! Ta ki, kıyamet günü sana şefaat edeyim.
- Halkın, ölmekten korktu da onun için Müslüman oldu, diyerek ayıplamalarından korkuyorum. Yoksa senin hatırını hoş ederdim, diyerek nefsine ağır geldiğini söyledi ve hastalığının git-gide ağırlaşması üzerine vefat etti.
(Ebu Talib'in, daha sonra diriltilerek iman ettiği, İbni Hacer-i Mekki'nin "**Ni'met-ül kübra**" kitabında ve "**Mir'at-i Mekke**) de tafsilatıyla yazılıdır.)

Hüzün senesi!..
İslâmiyet yayılıyor; deniz yükseliyor. Fakat, acılarla beraber...
Resulullah efendimizin dert ortağı, yirmi dört senelik hayat arkadaşı olan mübarek **Hazret-i Hadice validemiz** de, dert ve üzüntülerle geçen üç senelik muhasaradan sonra, Hicret'ten üç sene önce, Ramazan ayının başında, 65 yaşında vefat etti.
Fahr-i kâinat efendimiz, hazret-i Hadice validemizi kendi mübarek elleriyle defneylediler. Üstüne atılan kara toprağa uzun uzun bakıp döndüler. Onun ayrılığından, çok hüzünlendiler. Aynı sene içinde amcası Ebu Talib'in ve hazret-i Hadice validemizin vefatı, Peygamber efendimizi üzüntüye boğmuştu. Bundan dolayı bu seneye **"Senet-ül-hüzn"** yani hüzün senesi denildi.
Hazret-i Hadice validemizin vefatı, sevgili Peygamberimizi haddinden ziyade üzmüştü. Çünkü en önce imana gelen ve Resulullah efendimizi tasdik eden o idi. Ayrıca O'nun en büyük desteği ve teselli vereni idi...
Herkes düşman iken, o, bütün kalbini açmış ve Peygamberimizin muhabbetiyle dolmuş idi. Bütün malını, servetini, nesi varsa İslâmiyet uğruna harcamış, sevgili Peygamberimizin hizmetini görmek için, gecesini gündüzüne katmıştı.
Resulullahı hiçbir zaman üzmemiş, asla hatırını kırmamıştı. Peygamber efendimiz, bunu zaman zaman anlatır, böylece mübarek hanımının faziletlerini yadederlerdi.
Bir gün hazret-i Hadice, Peygamber efendimiz dışardayken, O'nu aramak için çıkmıştı. Cebrail aleyhisselam insan suretinde hazret-i Hadice'ye göründü, hazret-i Hadice validemiz, ona, Peygamber efendimizi sormak istediyse de, düşmanlardan olma ihtimalini düşünerek geri döndü.

Sevgili Peygamberimizi evde görünce, hadiseyi anlattı. Fahr-i kâinat efendimiz buyurdu ki:

"Senin gördüğün ve beni sormak istediğin o zatın kim olduğunu biliyor musun? O, Cebrail (aleyhisselam) **idi. Selamını sana bildirmemi söyledi. Şunu da sana bildirmemi söyledi ki; Cennet'te senin için incilerden yapılmış bir bina hazırlanmıştır. Tabii orada böyle üzüntülü, sıkıntılı, zahmetli ve külfetli şeyler bulunmayacaktır."**

Hazreti Hadicet'ül Kübra, gerçekten takva, fazilet ve feragat sahibi bir üstün insandı. **İlk iman şerefi O'na aittir.** Ki bu şerefi bir başka liyakatle mukayese etmek mümkün olamaz.

Eşsiz şekilde eli açıktı. Olanca servetini tereddüt etmeden İslâmiyet uğruna feda etmiştir. Sevgili Peygamberimizi tebliğ yaptığı günlerdeki o sıkıntılı anlarında daima destekler ve O'na ümid ve teselli verirdi. Allah Resulü'nün **İbrahim** hariç bütün çocukları ondan dünyaya gelmiştir. .

Bu ve daha nice kıymetli vasfı ile O, rızayı ilahiyi kazanmış ve **Hak teâlâyı razı etmişti.** Bu sebeple Cenab-ı Hak dahi Cebrail'le Hadice validemize selam yollamıştır.

Altmışbeş yıllık ömür, işte **Hacun Mezarlığı'nda** mübarek Ramazan günü noktalanmış; Hadice validemiz cennetteki inciden sarayına gitmek üzere ilk eşikten geçmişti...

Eli havada kaldı...

Sevgili Peygamberimiz, insanların en bahtiyarlarından olan Eshabıyla, bir benzeri daha bulunmayan sohbetler ederek, onların kalblerini nurlandırırdı.

Gelen ayet-i kerimeleri izah eder, anlatılmayan, anlaşılmayan hiçbir şey bırakmazdı. Bu arada müşriklerin de imana gelmesi için, toplandıkları yerlere gider, bıkmadan ve yılmadan imana davet ederdi.

Bu duruma, Ebu Cehil ile Velid bin Mugire çok kızar;

"Bu gidişle Muhammed, herkesi kendi dinine çevirecek, putlarımıza tapan kimse bırakmayacak" derlerdi.

Bir gün, bu işi bitirmenin tek çaresi, âlemlerin efendisi olan sevgili Peygamberimizi öldürmek olduğunda karar kıldılar... Ebu Cehil, Velid bin Mugire'yi ve Mahzum oğullarından birkaç delikanlıyı yanına alarak Beytullah'a geldi. O anda sevgili peygamberimiz namaz kılıyordu.

Ebu Cehil, eline aldığı bir taş ile hemen ileri atıldı. Habib-i ekrem ve Nebiyy-i muhterem efendimize, taşı vurmak üzere elini kaldırdığı an, elleri havada hareketsiz kaldı. Hiçbir şey yapamadı ve şaşkına döndü. O hali ile geldiği yere gitti. Müşriklerin yanına varınca, eli eski haline döndü ve taş yere düştü.

Aynı taşı Mahzum oğullarından biri kapıp; "Göreceksiniz! O'nu ben öldüreceğim!.." diyerek, Peygamber efendimize doğru yürüdü. Yaklaşınca, bir anda gözü kör olup, etrafı göremez oldu.

Bunun üzerine, Mahzum oğulları hep birlikte sevgili Peygamberimize doğru ilerlediler. Peygamber efendimize iyice yaklaştıkları an, onu göremez oldular. Fakat mübarek sesini işitiyorlardı.

Sesin geldiği yere yürüdüklerinde, ses arkalarından, arkaya döndüklerinde ise, önceki yerden gelmeye başladı. Aynı hale birkaç defa şahid oldular.

Sonunda şaşkına dönüp; resulullah efendimize hiçbir şey yapamadan orayı terkettiler. Bunun üzerine, Allahü teâlâ ayet-i kerime gönderip, mealen; **"Onların önlerine set çektik. Gözlerini perdeledik. Artık görmezler"** buyurdu. (Yasin suresi: 9)

Müşrikler, sevgili Peygamberimizden pek çok mucizeler gördükleri halde, inatlarından iman etmiyorlar, üstelik Müslüman olan çocuklarına, kardeşlerine, akraba ve arkadaşlarına eziyet ve zulümden geri kalmıyorlardı.

Onların gittikçe şiddetlenen bu zulüm ve işkencelerine, sevgili Peygamberimiz çok üzüldüler. Bu defa da Mekke dışına yöneldiler... Mekke yakınlarında bulunan Taif'e giderek, oranın halkını İslâm'a davet etmeyi düşündüler. Bu sebeple, yanlarına **Zeyd bin Harise'**yi alıp Taif'e vardılar. Taif'in ileri gelenlerinden Amr'ın oğulları; Abdi Yalil, Habib ve Mes'ud ile görüştüler. Onlara İslâm'ı anlatıp, Allahü teâlâya iman etmelerini istediler. Onlar iman etmedikleri gibi, hakarette bulundular, üstelik;

-Allahü teâlâ peygamber göndermek için, senden başka kimse bulamadı mı? Allahü teâlâ senden başkasını peygamber göndermeye aciz mi? Memleketimizden çık git! Nereye istersen oraya git!.. Senin kavmin, söylediklerini kabul etmedi de onun için buraya geldin değil mi? Yemin ederiz ki, biz de senden uzak duracağız. Hiçbir isteğini kabul etmeyeceğiz, dediler.

Resulullah efendimiz, onların yanından üzüntü ile ayrıldılar. Sakif kabilesini bir ay İslâmiyet'e davet ettiler, fakat hiçbiri iman etmediği gibi, ayrıca alay ettiler, işkence yaptılar ve yuhaladılar.

Çocukları ve gençleri, geçeceği yol kenarlarına dizerek taşa tuttular ve üzerine saldırttılar.

"Vurmayın, Resulullahtır O!"

Kendilerine, cenab-ı Hakkın son dinini tebliğ için gelen, onları sonsuz Cehennem ateşinden kurtarmaya çalışan Kâinatın efendisini baş tacı edecekleri yerde, Taifliler taşa tuttular. Atılan taşlara, hazret-i Zeyd, vücudunu siper ederek Peygamberimize bir zarar gelmesini önlemeye çalışıyordu.

Zeyd hazretleri, sevgili Peygamberimizin etrafında dört dönüyor, taşların O'na değmemesi için çırpınıyordu. O'nun mübarek vücuduna bir zarar gelmesin diye kendisine gelen taşlara aldırmıyordu.

Canını böyle günlerde feda etmek için fırsat beklemiyor muydu? İşte, âlemlerin efendisini taşlıyorlar, eziyet, işkence yaparak yurtlarından çıkarmaya çalışıyorlardı.

Hazret-i Zeyd, Peygamber efendimizi korumak için sağa-sola koşturdukça, taşlar; başına, vücuduna, ayaklarına birbiri peşine değiyordu. Bu sebeple, hazret-i Zeyd'in her tarafı kanlar içinde kalmıştı... Sevgili Peygamberini korumak için varını yoğunu harcıyor, taş atan zalimlere karşı avazı çıktığı kadar;

-Yapmayın!.. Vurmayın!.. O âlemlerin efendisidir! Resulullah'tır O!.. Benim vücudumu parça parça yapın, fakat Peygamberime bir zarar gelmesin!.. diye bağırıyordu.

Zeyd bin Harise'yi aşarak, Resulullah efendimize gelen taşlar, Efendimizin mübarek ayaklarını kanlar içinde bırakmıştı.

Sevgili Peygamberimiz, üzüntülü, yorgun ve yaralı bir halde, Utbe ve Şeybe ismindeki iki kardeşin bağına yaklaştılar... Orada, bütün mü'minlerin canlarını feda etmek istediği Resulullah efendimiz, mübarek ayaklarından akan kanları sildiler. Abdest alıp, ağacın altında iki rek'at namaz kıldılar. Sonra mübarek ellerini kaldırıp münacatta bulundular.

Bu hali, bağ sahipleri seyrediyordu... Resulullah efendimizin başına gelenleri görmüşler, garipliğine şahid olmuşlardı. Merhamet damarları harekete geldi. Addas ismindeki köleleri ile üzüm gönderdiler. Sevgili Peygamberimiz, üzümü yerken Besmele çekti. Üzümü getiren köle Hıristiyan idi. Besmeleyi işitince şaşırıp sordu:

-Yıllardır buralardayım, kimseden böyle bir söz duymadım. Bu nasıl kelamdır?

- Sen neredensin?"

- Nineveliyim.

- Yunus'un (aleyhisselam) **memleketinden imişsin.**

- Sen Yunus'u nerden tanıyorsun? Onu, buralarda kimse bilmez.

- O, benim kardeşimdir. O da, benim gibi peygamber idi.

- Bu güzel yüzün, bu tatlı sözlerin sahibi yalancı olamaz. Ben inandım ki, sen Allah'ın Resulüsün, diyerek hemen Kelime-i şehadet getirip Müslüman oldu. Sonra da:

- Ya Resulallah! Yıllardır bu zalimlere, bu yalancılara kölelik ettim. Herkesin hakkını yiyorlar. Herkesi aldatıyorlar. Hiç iyi tarafları yok. Dünyalık toplamak ve şehvetlerini tatmin için her alçaklığı göze alıyorlar. Onlardan nefret ediyorum. Sizinle birlikte gitmek, size hizmetle şereflenmek, cahillerin, ahmakların size yapacağı saygısızlıklara hedef olmak, mübarek vücudunuzu korumak için feda olmak istiyorum, dedi.

Resulullah efendimiz, tebessüm ederek;

- Şimdi efendilerinin yanında kal! Az zaman sonra, adımı her yerde işitirsin. O zaman bana gel! buyurdu.

"Rahmet olarak gönderildim"

Taiflilere Peygamberliğini tebliğ vazifesini ifa eden, Kâinatın efendisi Mekke'ye dönmek üzere yola çıktı. Mekke'ye iki konaklık bir mesafe kaldığında, bir bulutun kendilerini gölgelemekte olduğunu gördü.

Dikkatle baktıklarında, Cebrail aleyhisselam olduğunu anladı. Bu hadiseyi sevgili Peygamberimiz, Aişe-i Sıddika validemize anlatır.

Bir gün hazret-i Aişe validemiz;

- Ya Resulallah! Senin başından Uhud gününden daha ıstıraplı bir gün geçti mi? diye sordu. Resulullah efendimiz şöyle cevap verdi.

- Vallahi senin kavminden öyle cefa çektim ki, Uhud gazasında bulunan kâfirlerden onu çekmedim. İbn-i Yalil bin Abd-i Külal'e nefsimi arz ettiğimde (yani nübüvvetimi bildirip onu dine davet ettiğimde) kabul etmedi. Yanlarından öyle büyük bir ıstırapla ayrıldım ki, ta Karn-ı Sealib denilen yere varıncaya kadar kendime gelemedim. Orada başımı yukarı kaldırdım. Bir bulutun, üzerime gölgesini saldığını gördüm. Baktım ki, bulutun içinde Cebrail (aleyhisselam) duruyor. Bana nida edip dedi ki:

"Ya Muhammed! Hak teâlâ hazretleri, kavminin senin hakkındaki sözlerini ve seni korumak istemediklerini işitti. Sana, dağlara me'mur olan şu meleği gönderdi ki, ne istersen ona emredersin."

O melek de bana nida edip selam verdikten sonra;

"Ya Muhammed! Hak teâlâ hazretleri, Cibril'in dediği gibi, dağların meleği olan beni sana gönderdi ki, ne istersen bana emredersin; emrine amadeyim. Eğer şu iki yalçın dağın (Kuaykıan dağı ile Ebu Kubeys dağının) Mekkeliler üzerine kapanırcasına birbirine kavuşmasını (ve müşrikleri tamamiyle ezmesini) istiyorsan, emret kavuşturayım!" dedi.

Ben razı olmadım ve dedim ki: "Hayır! Ben âlemlere rahmet olarak gönderildim. Allahü teâlânın bu müşriklerin sulbünden, yalnız cenab-ı Hakk'a ibadet eden ve Allahü teâlâya hiçbir şeyi ortak koşmayan bir nesil meydana çıkarması için dua ederim."

Peygamber efendimiz Taif'ten Mekke'ye dönerken, Nahle mevkiinde birazcık istirahat buyurdular. Bir ara namaza durmuşlardı. Nusaybin cinlerinden bir grup oradan geçerken, sevgili Peygamberimizin okuduğu Kur'an-ı kerim ayetlerini duyunca, durup dinlediler. Sonra Peygamber efendimizle görüşüp Müslüman oldular. Peygamber efendimiz onlara; **"Kavminize varınca, benim imana davetimi onlara da söyleyin. Onları da imana davet edin"** buyurdu.

O cinniler, kavimlerine gidip bunu bildirince, işiten cinnilerin hepsi iman ettiler. Bu husus, Kur'an-ı kerimde Cin suresinde ve "**Buhari"** ve "**Müslim**" adındaki meşhur hadis-i şerif kitaplarında bildirilmektedir. .

Nebiyy-i muhterem efendimiz, Mut'im bin Adiy'in himayesinde Mekke'ye geldi. İnsanları hak yola davet etmeye devam etti. Bu durum karşısında, müşrikler yine azıtıp eskisinden daha çok işkence ve zulüm yapmaya başladılar.

Bunun üzerine cenab-ı Hak, peygamber efendimize, Kabe'yi ziyaret mevsiminde, ziyarete gelen Arab kabileleriyle görüşüp, onları İslâm'a davet etmesini emreyledi.

Peygamber efendimizin, yalvarırcasına yaptığı bu davetlere, ne yazık ki, hiçbirisi kulak asmaz, bazıları kaba davranır, hakarette bulunur, bazıları da suratını asıp kötü sözler sarf ederdi. Kureyş müşrikeri de O'nu takib ederek gittikleri kabileleri ifsad ederlerdi.

İki azılı düşman...

Böylesi görülmemiş... Bunca eza altında, hidayet yolundan dönen, dayanamayan, şüpheye ve kaygıya düşen, iman duygusu gölgelenen, küfre tekrar dönen tek kişi yoktur Eshab-ı kiramdan.

Eshabının böylesine bağlığının, sadakatinin yanında nasipsiz düşmanları da aksine düşmanlıklarını günbegün şiddetlendirerek artırmaktalar. Bunların başında da Ebu Cehil gelmekte. Diğer bir nasipsiz de Kâinatın efendisinin en yakın akrabası Ebu Leheb...

Hadis imamlarımızdan, **İmam-ı Ahmed, Beyheki, Taberani** ve **İbn-i İshak'**ın bildirdiklerine göre, Rebia bin Abbad şöyle anlatır:

Genç idim. Babamla beraber Mina'ya gitmiştik. Resul aleyhisselam, Arab kabilelerinin kondukları yere vardı;

"Ey filan oğulları! Taptığınız şu putları atarak, Allahü teâlâya hiçbir ortak koşmadan ibadet etmenizi, bana inanıp beni tasdik etmenizi, Hak teâlâ tarafından gönderilmiş olduğum vazifeyi açıklayıp yerine getirinceye kadar beni korumanızı size emreden Allahü teâlânın resulüyüm!.." buyurdu.

Peşi sıra giden şaşı gözlü, örgülü saçlı bir adam da;

"Ey filan oğulları! Bu sizi; putlarımız Lat ve Uzza'ya tapmaktan men edip, kendisinin uydurduğu bir dine davet ediyor!.. Sakınınız!.. O'nu dinlemeyiniz ve O'na itaat etmeyiniz!.." diyordu.

Ben babama;

- Bu zatı takib eden kimdir? diye sordum. Babam;

- Amcası Ebu Leheb'dir, dedi.

Tarık bin Abdullah da şöyle anlatır:

Resul aleyhisselamı Zülmecaz Panayırı'nda görmüştüm. İnsanların duyması için, yüksek sesle;

- Ey insanlar! "La ilahe illallah (Allahü teâlâdan başka ilah yoktur)" deyiniz de kurtulunuz, buyurarak sesleniyordu.

O'nu takib eden bir kimse de eline geçirdiği taşları ayaklarına atarak;

- Ey cemaat! İnanmayınız!.. O'ndan sakınınız! Çünkü O yalancıdır!.. diyordu.

Öyle ki, değen taşlar mübarek ayaklarını kanatmıştı da, O hâlâ yılmadan, yorulmadan davetine devam ediyordu.

- Bu genç kimdir? diye sordular. Birisi;

- Abdülmuttalib oğullarından bir gençtir, cevabını verdi.

- Taş atan kim? diye sorduklarında;

- Amcası Ebu Leheb, dedi.

Müdrik bin Münib anlatır:

Babamla Mina'ya gelip konaklamıştık. Bir toplulukla karşılaştık. Bir kimse onlara; **"Ey insanlar! "La ilahe illallah"** deyiniz de kurtulunuz" buyuruyordu.

Etrafındaki insanlardan bazıları O'nun, o güzel yüzüne tükürüyor, bazıları başına toprak saçıyor, bazıları da küfredip çeşitli hakaretlerde bulunuyordu.

Bu hal öğleye kadar devam etti. Bu sırada bir kız çocuğu elinde su kabı ile oraya geldi. O'nu o halde görünce ağlamaya başladı. O kimse, su içtikten sonra kıza dönüp;

- Ey kızım! Baban hakkında; tuzağa düşürülüp öldürülecek, zillete uğrayacak diye korkma! buyurdu.

Orada bulunanlara "Bu zat kimdir?" diye sorduk:

- Bu, Abdülmuttalib oğullarından Muhammed'dir, yanındaki de kızı Zeyneb'dir, dediler.

Kaçırılan büyük fırsat

Sevgili Peygamberimiz, her türlü engellemelere rağmen İslâmiyeti anlatmaya sabırla devam ediyor...

Bir gün yine tebliğ için Ukaz Panayırı'na gitti. Beni Amir kabilesine varıp, onlara sordu:

- Ey Beni Amir! Sizde, size sığınan kimselere himaye nasıldır?

- Bize hiç kimse laf atamaz, habersiz ateşimizden ısınamaz!..

- Ben, Allahü teâlânın Resulüyüm. Yanınıza geldiğim zaman, Rabbimin bana verdiği Peygamberlik vazifesini insanlara ulaştırıncaya kadar beni korur musunuz?

-Sen, Kureyş'ten kimlerdensin?

- Abdülmuttalib oğullarındanım.

- Mâdem ki, Abdülmuttalib oğullarındansın, niçin onlar seni korumuyorlar?

- Beni yalanlayanların önde geleni onlar oldular.

- Ey Muhammed! Biz seni ne reddederiz, ne de getirdiklerine iman ederiz. Ancak, sen, peygamberlik vazifeni insanlara ulaştırıncaya kadar seni koruruz...

Bunun üzerine Peygamber efendimiz, onların yanına oturdu. O sırada Beni Amir'in ileri gelenlerinden Beyhara bin Faris, panayırda alış verişini bitirip yanlarına geldiğinde, oradakilere, Peygamber efendimizi göstererek; "Bu kimdir?" diye sordu. Onlar da; "Muhammed bin Abdullah'dır" dediler. Beyhara onlara dedi ki;

-Sizin O'nunla ne işiniz var ki, yanınıza oturttunuz?

- Bize sığındı. Allah'ın Resulü olduğunu söylüyor ve Peygamberlik vazifesini insanlara tebliğ edinceye kadar, kendisini korumamızı istiyor.

Bunun üzerine Beyhara, Peygamber efendimize dönüp;

-Seni korumağa kalkmamız bütün Arabların okuna göğsümüzü hedef tutmamız demektir. Derhal aramızdan ayrılıp kavmine dön!.. Yemin ederim ki, kavmimin arasında olmasaydın, şimdi senin boynunu vururdum!.. demek bedbahtlığında bulundu.

Bu sözler üzerine, Âlemlerin efendisi büyük bir üzüntü içerisinde devesine bindi. O küstah Beyhara, Resulullah efendimizi devesinden düşürdü. Bu hadiseyi gören Eshab-ı kiramdan Dabaa binti Amir isminde bir hanım feryad edip;

-Allahü teâlânın Habibine, şu yapılanı nasıl reva görüyorsunuz? Benim hatırım için Resulullahı bunların elinden kurtaracak yok mudur? diyerek akrabalarına seslendi. Amcaoğullarından üç kişi, hemen bahtsız Beyhara'nın üzerine yürüdü.

Beyhara'nın kavminden iki kişi ona yardım etmek istediyse de, diğerleri Beyhara'yı ve yardımcılarını hırpalayıp dövdüler...

Bu durumu takibeden sevgili Peygamberimiz, kendisi için dövüşen o üç kimse için;

"Ya Rabbi! Bu kimselere bereketini ihsan eyle" diye hayır dua etti.

Beyhara ve yardımcıları için de;

"Ya Rabbi! Bunları da rahmetinden uzaklaştır" diye dua etti.

Hayır dua buyurduğu kimseler, Müslüman olmakla şereflenirken, diğerleri de kâfir olarak can verdiler. Beni Amir kabilesi mensupları memleketlerine döndüklerinde, yaşlı bir kimseye, Mekke'de başlarından geçenleri anlattılar. O kimse, Peygamber efendimizin ismini duyunca;

-Siz ne yaptınız? İsmail oğullarından hiçbiri şimdiye kadar yalan yere Peygamberlik davasında bulunmamıştır. Büyük bir fırsatı kaçırdınız. Kaçırılan bu fırsatı artık telafi etmek çok zordur!.. diyerek üzüntüsünü bildirdi.

Mirac

Mirac'a ilk adım...

Sevgili Peygamberimiz, bütün engellemelere rağmen, gördüğü her kabileye, İslâmiyeti anlatıyor... Kendisini himaye edip, insanlara Allahü teâlânın emirlerini tebliğ etmesinde yardımcı olmalarını istiyor... Böylece herkesin dünya ve ahiret huzuruna kavuşmalarını arzu ediyor.

Fakat insanlar, ne Müslüman oluyorlar, ne de himaye etmeye yanaşıyorlardı. Ayrıca hakaret, zulüm, işkence ve alay edip, yalanlıyorlardı. Âlemlerin efendisinin günleri, çok yorgun, aç, susuz, üzüntülü ve pek hüzünlü geçiyordu.

Gündüzleri böyle geçiyor, gece geç vakitlere kadar bu hal devam ediyordu. Mekkeli müşrikler, gelen insanların Müslüman olmasını engelledikleri gibi, Habib-i Ekrem efendimize zulüm etmekten geri durmuyorlardı.

Artık Resulullah efendimiz için gidilecek bir yer yoktu. Her taraf düşman idi. O gece doğruca amcası Ebu Talib'in kızı Ümm-i Hani'nin, Ebu Talib Mahallesi'nde bulunan evine geldi. Ümm-i Hani, o

zaman henüz iman etmemişti. “Kimdir o” deyince, Resulullah efendimiz; **“Amcan oğlu Muhammed’im... Kabul edersen, misafir geldim”** buyurdu.

Ümm-i Hani; “Senin gibi doğru sözlü, emin, asil, şerefli misafire can feda olsun. Yalnız, teşrif edeceğinizi önceden bildirseydiniz, bir şeyler hazırlardım. Şimdi yedirecek bir şeyim yok” dedi.

Resulullah efendimiz, **“Yiyecek, içecek istemem. Hiçbiri gözümde yok. Rabbime ibadet etmek, yalvarmak için bir yer bana yetişir”** buyurdu.

Ümm-i Hani, sevgili Peygamberimizi içeri alıp; bir hasır, leğen ve ibrek verdi. Gelen misafire ikram etmek, onu düşmandan korumak, Araplar için en şerefli vazife sayılırdı. Bir evdeki misafire zarar gelmesi, ev sahibi için büyük yüz karası olurdu.

Ümm-i Hani; “Bunun Mekke’de düşmanları çok. Hatta öldürmek isteyenler var. Şerefimi korumak için, sabaha kadar O’nu gözeteyim” diye düşündü. Babasının kılıcını alıp, evin etrafında dolaşmaya başladı.

Resulullah, o gün çok incinmişti. Abdest alıp, Rabbine yalvarmaya, af dilemeye, kulların imana gelip, saadete kavuşmaları için duaya başladı. Çok yorgun, aç ve üzüntülü idi. Hasır üzerine uzanıp uyuyuverdi.

O anda Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselama; **“Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübarek bedenini, nazik kalbini çok incittim. Bu halde, yine bana yalvarıyor. Benden başka hiçbir şey düşünmüyor. Git, Habibimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O’na ve O’nu sevenlere hazırladığım nimetleri görsün. O’na inanmıyanlara, sözleri, yazıları ve hareketleri ile O’nu incitenlere hazırladığım azabları görsün. O’nu ben teselli edeceğim. O’nun nazik kalbinin yaralarını ben saracağım”** buyurdu.

Cebrail aleyhisselam, Resulullahın yanına gelince, O’nu mışıl mışıl uyur buldu. Uyandırmağa kıyamadı. İnsan şeklinde idi. Mübarek ayağının altını öptü. Kalbi, kanı olmadığı için, soğuk dudakları Resulullahı uyandırdı.

Cebrail aleyhisselamı hemen tanıdı ve; **“Ey Cebrail kardeşim! Böyle vakitsiz niçin geldin. Yoksa bir hata mı ettim. Rabbimi gücendirdim mi? Bana acı haber mi getirdin?”** buyurdu ve Rabbinin darılacağından çok korktu.

Cebrail aleyhisselam; “Ey bütün yaratılmışların en üstünü! Ey Yaratanın habibi, ey peygamberlerin efendisi, iyilikler menbaı, üstünlükler kaynağı olan şerefli ve büyük Peygamber! Rabbin sana selam ediyor ve seni kendisine çağırıyor. Lütfen kalk gidelim” dedi.

Mirac yolculuğu böylece başlamış oldu...

“Ey Habibim! Sen üzülme!”

Mirac, Efendimizin yükseklikler âlemine uruc etmesi... Derece derece ötelerin sırlarına ermesi... Bu emirle gelen, Cebrail aleyhisselam, Sevgili Peygamberimizi Miraca hazırlamaya başladı. Önce, abdest aldırdı. Mübarek başına nurdan bir imame koydu. Üzerine nurdan bir elbise giydirdi. Mübarek beline yakuttan bir kemer taktı. Mübarek eline dört yüz inci ile süslü zümrütten bir asa verdi. Her inci, Zühre yıldızı gibi parlardı. Mübarek ayağına yeşil zümrütten nalin giydirdi. Sonra el ele tutuşup Kabe’ye geldiler.

Burada Cebrail aleyhisselam, sevgili Peygamberimizin mübarek göğsünü yardı. Kalbini çıkardı. Zemzem suyu ile yıkadı. Sonra hikmet ve iman dolu bir tas getirip içine boşalttı ve göğsünü kapattı.

Sonra Cebrail aleyhisselam, Cennet’ten getirdiği Burak adındaki beyaz hayvanı işaret ederek;

- Ya Resulallah! Buna bin! Bütün melekler yolunu bekliyorlar, dedi.

Bu sırada Peygamber efendimize bir hüzün çöktü ve tefekküre daldı. O anda Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselama;

- Ey Cebrail! Sual eyle! Habibim niçin mahzun duruyor? diye sual edince, Efendimiz cevap verdi:

- Ben bu kadar izzet ve ikram gördüm. Hatırıma geldi ki, kıyamet günü zayıf olan ümmetimin hali nasıl olur? Elli bin yıl, Arasat meydanında yaya olarak bunca günahlarını nasıl çekerler ve otuz bin yıllık yol olan Sıratı nasıl geçerler?

Ferman-ı ilahi geldi ki;

- Ey Habibim! Hatırını hoş tut. Senin ümmetine elli bin yıllık vakti bir an gibi ederim. Üzülme! buyurdu.

Peygamber efendimiz, Burak’a bindi. Burak çok hızlı gidiyor, bir adımda gözün gördüğü yerin ötesine ulaşıyordu. Yolculuk esnasında Cebrail aleyhisselam sevgili Peygamberimize bazı konak yerlerinde inip namaz kılmasını söyledi. Âlemlerin efendisi bunun üzerine tam üç defa inerek namaz kıldı.

Cebrail aleyhisselam da namaz kıldığı yerleri bilip bilmediğini sordu. Cevabını kendisi vererek; ilk indiği yerin **Medine** olduğunu ve bu şehre hicret edeceğini haber verdi.

Öteki yerlerin de sıra ile hazret-i Musa’nın Allahü teâlâ ile cihetsiz ve bilinmeyen bir şekilde konuştuğu **Tur-i Sina** olduğunu, son olarak da İsa aleyhisselamın doğduğu Beyt-i Lahm’da namaz kıldığını haber verdi. Sonra Kudüs’teki **Mescid-i Aksa’**ya geldiler.

Mescid-i Aksa’da, Cebrail aleyhisselam bir kayayı parmağı ile delerek Burak’ı bağladı. Geçmiş

peygamberlerden bazısının ruhları insan şeklinde toplanmışlardı. Cemaatle namaz için; Âdem, Nuh ve İbrahim peygamberlere “aleyhimüsselam” imam olmaları sıra ile söylendi. Özür dileyerek kabul etmediler. Hazret-i Cebrail;”**Sen varken başkası imam olamaz”** diyerek Habibullah’ı ileri sürdü.

Peygamber efendimiz, peygamberlere imam olup, iki rek’at namaz kıldırdılar.

(Mirac, Peygamberimizin Medine’ye hicretlerinden ondokuz ay önce Miladi 621 yılında, geceleyin vuku’ bulmuştur.

Sevgili Peygamberimizin bu iki mahal arasındaki seyahatleri geceleyin vuku’ bulduğu için, gece yolculuğu manasında **“İsra”** denmiş, bu mübarek kelime aynı olayı anlatan ayetle başlayan **“İsra”** suresinin de adı olmuştur.)

“Bu gelen ne güzel yolcu”

Sevgili Peygamberimiz, Mirac olayının Kudüs’ten sonrasını şöyle anlatır:

Cebrail aleyhisselam bana bir kap içinde Cennet şurubu, bir kap da süt getirdi. Sütü aldım.

Daha sonra iki bardak daha sundular. Biri su, bir bal; ikisinden de içtim. Hazret-i Cebrail; **“Bal ümmetinin kıyamete kadar devam edeceğine, su da, ümmetinin günahlarından temizlenmesine işarettir”** dedi.

Sonra beraberce göğe yükseldik. Cebrail aleyhisselam birinci kat göğün kapısını çaldı. Sordular:

- Sen kimsin?
- Ben Cebrail’im.
- Peki yanındaki kim?
- O da Muhammed’dir.
- O’na göğe çıkmak için vahy ve Mirac daveti gönderildi mi?
- Evet, gönderildi.

“Merhaba gelen zata! Bu gelen, ne güzel yolcu!” dediler ve hemen kapı açıldı ve kendimi Âdem’in “aleyhisselam” karşısında buldum. Bana “Merhaba” dedi ve dua etti...

Burada çok melek gördüm. Hepsi kıyamda huşu ve hudu ile durmuşlar **“Subbuhün kuddusün Rabb-ül-melaiketi ver-ruh”** zikriyle meşguldüler. Cebrail’e sordum:

- Bu meleklerin ibadeti bu mudur?
- Evet. Bunlar yaratılalıdan beri, ta kıyamete kadar kıyam üzere olurlar. Hak teâlâdan diledim ki, bu ibadeti ümmetime nasip etsin. Duamı kabul etti. Namazda olan kıyam odur.

Orada bir cemaate uğradım. Melekler, onların başlarını ezerler, tekrar eski halini alır. Yine döverler, yine eskisi gibi olurdu. **“Bunlar kimlerdir?”** dedim. “Cuma’yı ve cemaati terk edenlerdir. Rüku ve secdeleri tamam yapmayanlardır” dedi.

Bir cemaat gördüm. Aç ve çıplak idiler. **“Bunlar kimlerdir?”** dedim. “Fakirlere merhamet etmiyenler ve zekat vermiyenlerdir” dedi.

Bir cemaate uğradım. Önlerine nefis yemekler koymuşlar. Bir yanda da leş duruyor. O nefis yemekleri bırakmış, leşi yerlerdi. **“Bunlar kimlerdir?”** dedim. “Bunlar, helali terk edip, harama meyl edenlerdir. Helal malları varken, haram yiyen kimselerdir” dedi.

Arkasındaki yükün çokluğundan, harekete mecali kalmamış olan birtakım kimseler gördüm. O haliyle halka seslenip, üzerine biraz daha yük koymalarını istiyorlardı. **“Bunlar kimlerdir?”** dedim. “Bu kimseler, emanete hıyanet edenlerdir. İnsanların hakkını almış iken, yine zulmedenlerdir” dedi.

Kendi etlerini kesip yiyen bir grup insana uğradık. **“Bunlar kimlerdir?”** dedim. Cebrail aleyhisselam; “Bunlar gıybet edenler ve söz taşıyanlardır” dedi.

Bir grup insana rastladık, dilleri kafalarından çekilmiş, şekilleri değiştirilip hınzır (domuz) suretine tebdil olmuş olarak azab olunurlar. Cebrail aleyhisselam; “Bunlar yalan yere şahidlik yapanlardır” dedi.

Bir kısım kadınlara rastladık. Yüzleri siyah, gözleri göktü. Ateşten elbiseler giydirmişler. Melekler onlara ateşten gürzlerle vururlar. “Bunlar kimlerdir?” dedim. Hazret-i Cibril; “Bunlar zina edenler ve kocalarını inciten kadınlardır” dedi.

Bir cemaat daha gördüm. Ateş, onları yakar, tekrar dirilirler, tekrar yakardı. **“Bunlar kimlerdir?”** dedim. “Bunlar babalarına asi olanlardır” dedi.

İkinci kat göğe çıktık. Cebrail aleyhisselam kapıyı çaldı. Kapı açıldığında, kendimi; teyze çocukları **İsa** ile **Yahya bin Zekeriyya’**nın (aleyhimesselam) yanında buldum. Bana; **“Merhaba”** dediler. Ve duada bulundular...

Meleklerden bir cemaate rastladım. Saf bağlayıp durmuşlar, cümlesi rükuda idi. Kendilerine mahsus bir tesbihleri vardı. Devamlı olarak rükuda dururlar, başlarını kaldırıp, yukarı bakmazlar. Cebrail aleyhisselam; **“Bu meleklerin ibadeti böyledir. Hak teâlâdan iste de ümmetine nasib olsun”** dedi. Dua ettim. Kabul buyurup, namazda rükuu ihsan eyledi.

Sonra üçüncü kat göğe çıktık. Aynı sual ve cevaptan sonra, kapı açıldı ve kendimi **Yusuf** aleyhisselamın yanında buldum. Baktım ki kendisine güzelliğin yarısı verilmiş. Bana, **“Merhaba”** dedi ve dua etti...

Çok melek gördüm. Saf halinde, cümlesi secdede idiler. Yaratılalıdan beri secdede olup, kendilerine mahsus tesbih ile tesbih ederler. Cebrail aleyhisselam; "Bu meleklerin ibadeti böyledir. Allahü teâlâdan iste ki, bu ameli ümmetine müyesser eylesin" dedi. Hak teâlâdan diledim. Kabul edip namazda size nasib eyledi.

Dördüncü kat göğe eriştim. Saf gümüşten yapılmış, nurdan bir kapısı var. Nurdan bir kilit vurmuşlar. Kilidin üzerinde, **"La ilahe illallah Muhammedün resulullah"** yazılı idi. Sual ve cevaptan sonra kendimi, **İdris** aleyhisselamın yanında buldum. Bana **"Merhaba"** dedi ve duada bulundu. Allahü teâlâ, onun hakkında (mealen); **"Biz onu yüksek bir mekana ref'ettik"** buyurmuştur. (Meryem suresi: 57)

Bir melek gördüm. Bir kürsi üzerine oturmuş, gamlı ve üzüntülü idi. Etrafında o kadar çok melek vardı ki, sayısını ancak cenab-ı Hak bilir. Sağında nurani melekler gördüm. Yeşiller giymişler, çok güzel kokuları var. Her birinin güzelliğinden yüzlerine bakılamaz. Sol tarafında ağızlarında ateşler saçan melekler vardı. Önlerinde ateşten mızrak ve kamçılar var. Öyle gözleri var ki, bakmağa takat getirilmez. Taht üzerinde oturan meleğin, başından ayağına kadar gözleri var.

Daima önündeki deftere bakar, bir an gözünü ondan ayırmazdı. Önünde bir ağaç vardı. Kah sağ eliyle ondan bir şey alıp sağındaki nurani meleklere teslim eder, kah sol eliyle bir şey alıp solundaki zulmani meleklere verirdi. Bu meleğe nazar edince, kalbime bir korku geldi. Hazret-i Cebrail'e; **"Bu melek kimdir?"** dedim. "Azrail'dir. Bunun yüzünü görmeğe kimsenin takati yetmez" dedi.

Yanına varıp; "Ey Azrail! Bu, ahir zaman peygamberidir ve Allahü teâlânın habibi, sevgilisidir" dedi. Azrail aleyhisselam kalkıp bana tazim etti; "Merhaba! Hak teâlâ senden daha şerefli bir kimse yaratmadı. Ümmetin de, cümle ümmetlerden üstündür. Ben senin ümmetine, baba ve analarından daha çok acırım" dedi.**"Senden bir ricam vardır. Ümmetim zayıftır. Onlara yumuşak davranasın. Ruhlarını yumuşaklıkla alasın"** dedim. "Seni en son peygamber olarak gönderen ve kendine habib kılan Allahü teâlânın hakkı için, Allahü teâlâ gece ve gündüzde yetmişkere; **"Ümmet-i Muhammed'in ruhlarını yumuşaklıkla ve kolaylıkla al ve işlerini lütf ile gör"** diye emreder. Bunun için ben de senin ümmetine, ana ve babalarından daha çok şefkat ederim, dedi.

Beşinci kat göğe çıktık, orada **Harun** aleyhisselamla karşılaştık. Bana **"Merhaba"** dedi ve hayır duada bulundu.

Beşinci kat gök meleklerinin ibadetlerini gördüm. Cümlesi ayakta duruyor ve ayaklarının parmaklarına nazar ediyor, asla başka yere bakmıyor, yüksek sesle tesbih ediyorlardı. Hazret-i Cebrail'den "Bu meleklerin ibadeti böyle midir?" diye sordum. "Evet, Hak teâlâdan dile de, bu ibadeti ümmetine nasib eylesin" dedi. Dua ettim. Cenab-ı Hak ihsan etti.

Sonra altınca kat göğe çıktık. Orada **Musa** aleyhisselam ile karşılaştık. Bana "Merhaba" dedi ve hayır duada bulundu. Sonra yedinci kat göğe yükseldik, aynı soru-cevaptan sonra **İbrahim** aleyhisselamı Beyt-i Ma'mur'a arkasını dayamış olarak buldum. O Beyt-i Ma'mur ki, her gün oraya yetmiş bin melek giriyor bir daha sıraları gelmiyor. İbrahim aleyhisselama selam verdim. Selamımı aldı. "Merhaba salih peygamber, salih oğlum" dedi. Sonra;

"Ya Muhammed! Cennet'in yeri gayet latif ve toprağı temizdir. Ümmetine söyle, oraya çok ağaç diksinler" dedi. "Cennet'e ağaç nasıl dikilir?" dedim. **"La havle vela kuvvete illa billah"** ve **"Sübhanellahi velhamdülillahi ve la ilahe illallahü vallahü ekber"** tesbihini okuyarak, dedi.

Cebrail aleyhisselam sonra beni, Sidret-ül-Münteha'ya götürdü. Sanki onun yaprakları fil kulakları gibi, meyveleri de kuleler gibi idi. O, Allahü teâlânın emirlerinden herhangi birisiyle karşılaştığında, öylesine değişiyordu ve güzelleşiyordu ki, Allahü teâlânın yaratmış olduğu mahlukatından, hiç kimse onun güzelliğini anlatamaz.

Cebrail aleyhisselam, Sidret-ül-Münteha'nın ilerisine iletti ve bana veda eyledi. Dedim ki: "Ey Cebrail! Beni yalnız mı bırakıyorsun?" Cebrail aleyhisselam ıstıraba düştü. Hak teâlânın heybetinden titremeğe başladı ve; **"Eğer bir adım daha atarsam, Allahü teâlânın azametinden helak olurum. Bütün vücudum yanar, yok olur"** dedi.

Âlemlerin efendisi, buraya kadar Cebrail aleyhisselam ile gelmişti. Cebrail aleyhisselam, burada kendisini; yaratılmış olduğu suret üzere kanatlarını açmış, her bir kanadından inciler, yakutlar saçılır bir halde Resulullah'a gösterdi. Sonra ziyası güneşten daha parlak, Refref adında yeşil bir Cennet yaygısı geldi. Durmadan Allahü teâlânın zikriyle meşgul oluyor, bulunduğu âlemi tesbih sadası dolduruyordu.

Peygamber efendimize selam verdi. Resulullah efendimiz Refref'in üzerine oturdu. Bir anda çok yükseklere çıktılar, **hicab** denilen yetmiş bin perdeden geçtiler. Her hicab arası çok uzak idi. Her perdede vazifeli melekler vardı. Refref, Peygamber efendimizi birer birer o perdelerden geçirdi. Böylece; Kürsi, Arş ve ruh âlemlerini aştılar.

Habib-i ekrem efendimiz, her bir perdeden geçerken; **"Korkma ya Muhammed! Yaklaş, yaklaş!"** diye emredildiğini duyuyordu. Bilinmeyen, anlaşılamayan, anlatılamayan şekilde, Allahü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı. Mekansız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak rü'yet hasıl oldu yani Allahü teâlâyı gördü. Gözsüz, kulaksız, vasıtasız, ortamsız olarak Rabbi ile konuştu. Hiçbir mahlukun bilemiyeceği,

anlıyamıyacağı nimetlere kavuştu...

“Ümmetimi isterim?”

İmam-ı Rabbani hazretleri, Efendimizin Miracını şöyle anlatır:

“Resulullah efendimiz, Mirac gecesinde, Rabbini, dünyada görmedi, Ahirette gördü. Çünkü, Resul aleyhisselam o gece, zaman ve mekan çevresinden dışarı çıktı. Ezeli ve ebedi bir an buldu. Başlangıcı ve sonu, bir nokta olarak gördü. Cennet’e gideceklerin, binlerce sene sonra, Cennet’e gidişlerini ve Cennet’te oluşlarını o gece gördü. İşte o makamdaki görmek, dünyada görmek değildir. Ahiret görmesi ile görmektir.”

Peygamber Efendimize; **“Rabbini sena eyle!”** buyrulduğunda, O hemen; **“Ettehiyyatü lillahi vessalevatü vettayyibat”** (yani, bütün lisanlar ile olan medhler, övgüler ve senalar, beden ile olan hizmetler ve taatler, mal ile olan iyilikler ve ihsanlar Allahü teâlâ için olsun) dedi.

Önce Allahü teâlâ, Habibine gözsüz, kulaksız, vasıtasız, mekansız olarak; **“Esselamü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetullahi ve berakatüh...** (Ey Resulüm! Selamım, bereketim ve rahmetim senin üzerine olsun)” buyurarak, selam verdi.

Peygamber efendimiz; “Esselamü aleyna ve ala ibadillahissalihin... (Ya Rabbi! Bize ve salih kullarına da selam olsun)” diye cevap verdiler.

Bunu işiten melekler, hep bir ağızdan; **“Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulüh...** (Gözümle görmüş gibi bilir ve inanırım ki, Allahü teâlâdan başka ilah yoktur. Muhammed aleyhisselam O’nun kulu ve resulüdür)” dediler.

Allahü teâlâ buyurdu ki: **“Ey Habibim! Benim misafirimsin. İste benden ne istersen!..”** Resulullah efendimiz; **“Ümmetimi isterim ya Rabbi**” dedi.

Hak teâlâ, bu suali yedi yüz defa tekrarladı. Resulullah efendimiz hepsinde; **“Ümmetimi isterim”** diye cevap verdi.

Allahü teâlâ; **“Hep ümmetini istersin”** buyurunca, O; **“Ey Rabbim! Dileyen benim, veren sensin. Cümle ümmetimi bana bağışla”** diye taleb etti.

Cenab-ı Hak; **“Eğer ümmetinin hepsini şimdi sana bağışlarsam, benim rahmetim ve senin izzetin zahir olmaz. Bir kısmını şimdi sana bağışladım. İki kısmını tehir ettim. Kıyamet günü sen dileyesin, ben bağışlıyayım. Ta ki, benim rahmetim ve senin izzetin** (şerefin) **belli olsun”** buyurdu.

Sevgili Peygamberimiz bir hadis-i şeriflerinde buyurdular ki:

“O gece (Mirac gecesi), Allahü teâlâdan cümle ümmetimin hesabını bana ısmarlamasını istedim. Hak teâlâ buyurdu ki:

“Ya Muhammed! Bundan muradın odur ki, hiç kimse, ümmetinin kabahatlerine muttali olmasın. Benim muradım odur ki, sen şefkatli peygambersin, yabancılara olduğu gibi, senden dahi kabahatleri ve çirkin işleri örtülü olsun.

Ya Muhammed! Sen onların yol göstericisisin. Ben onların rabbiyim. Sen onları yeni gördün. Ben evvelden ebede onlara nazar ettim ve nazar ederim.

Ya Muhammed! Eğer senin ümmetin ile söyleşmeği sevmeseydim, kıyamet günü onları hesaba çekmezdim. Büyük ve küçük hiçbir günahlarını sormazdım.”

Resulullahın sualleri

Peygamber Efendimiz Miracda Cenab-ı Hakka sorduğu sualleri ve aldığı cevapları bir hadis-i şeriflerinde şöyle anlatır:

Dedim ki: **“Ya Rabbi! Cebrail’e altı yüz bin kanat verdin. Buna karşı bana olan ihsanın nedir?”**

Hak teâlâ buyurdu ki: “Senin bir kılın bana Cebrail’in altı yüz bin kanadından sevgilidir. Senin bir kılın sebebiyle, binlerce asi günahkarı kıyamet günü azad ederim. Ya Habibim! Cebrail kanadını açsa, doğu ile batı arasını doldurur. Sen şefaat etsen, doğu ile batı arası asi dolu olsa, hepsini sana bağışlarım.”

Dedim ki: **“Pederim Âdem’e (aleyhisselam) karşı melekleri secde ettirdin. Buna karşı, bana olan ikramın nedir?”**

Hak teâlâ buyurdu ki: “Meleklerin, Âdem’in önünde secde etmeleri, senin nurunun, onun alnında olması sebebiyledir. Ya Habibim! Sana ondan üstün şey verdim. İsmini ismime yakın eyledim ve Arş-ı ala üstüne yazdım. O zaman Âdem yaratılmamış idi, namı ve nişanı yok idi. Senin ismini gökler kapısında, hicablar üzerinde, Cennetler kapısında, köşkler ve ağaçlarda, Cennet’in her yerinde yazdım. Cennet’te, üzerinde “**La ilahe illallah Muhammedün resulullah”** yazılmış olmayan hiçbir şey yok idi. Bu mertebe, Âdem’e verilen mertebeden daha üstündür.”

Dedim ki: **“Ya Rabbi! Nuh’a (aleyhisselam) gemi verdin. Buna karşı bana ne ihsan eyledin?”**

Buyurdu ki: “Sana Burak verdim ki, bir gecede yerden Arş’a eriştirdim. Cennet ve Cehennem’i

gördün. Ümmetine de mescidler verdim ki, kıyamet günü gemilere biner gibi ümmetin o mescidlere binip, Sırat'ı göz açıp yumacak kadar zamanda geçip Cehennem'den halas olurlar."

Dedim ki: **"Ya Rabbi! İsrail oğullarına kudret helvası ile bıldırcına benzer kuş eti indirdin."**

Hak teâlâ buyurdu ki:

"Sana ve ümmetine, dünya ve ahiret nimetini ihsan ettim. Ya Habibim! Sana bir sure verdim ki, ona benzer bir sure Tevrat'ta ve İncil'de yoktur. O sure **Fatiha'**dır. Her kim o sureyi okusa, vücudu Cehnnem'e haram olur. O okuyan kimsenin ana ve babasının azabını hafifletirim.

Ya Habibim! Ben, senden ekrem (kıymetli, üstün, şerefli) kimse yaratmadım.

Ya Habibim! Her kim benim birliğimi kabul ederse ve bana ortak koşmaz ise Cennet onlarındır. Böyle olan ümmetine Cehennem'i haram ettim. Ümmetine karşı rahmetim, gadabımı aşmıştır.

Ya Habibim! Benim katımda cümle kalktan ekremsin, şereflisin. Kıyamet günü sana o kadar ikramlar yaparım ki, cümle âlem hayret eder.

Ey Habibim! Sen Cennet'e girmeyince, diğer enbiya giremez. Senin ümmetin girmeyince, gayri ümmet giremez.

Ya Habibim! İster misin ki, senin ve ümmetin için neler hazırladım göresin?"

"İsterim ya Rabbi!" dedim. İsrafil'e hitab edip; **"Ey İsrafil! Kulum ve eminim ve resulüm Cebrail'e de ki, Habibimi Cennet'e iletip, Habibim ve ümmeti için Cennet'te neler hazırladım ise göstersin. Ta ki, mübarek hatırı endişeden halas ola"** buyurdu."

Cennette gördükleri...

Âlemlerin efendisi olan sevgili Peygamberimiz, İsrafil aleyhisselam ile birlikte Cebrail aleyhisselamın yanına geldiler. Allahü teâlânın emrini yerine getirmek için Cebrail aleyhisselam, Peygamber efendimizi Cennet'e götürdü.

Melekler, ellerinde nur dolu tabaklarla bekliyorlardı. Cebrail aleyhisselam;

"Ya Resulallah! Bunlar, Âdem aleyhisselamdan seksen bin yıl önce yaratıldı. Bu makamda, tabaktakileri sana ve ümmetine saçmak için sabırsızlanırlar. Kıyamet günü Hazretin ve ümmetin, Allahü teâlânın emriyle Cennet'in eşiğine ayak basınca, bu melekler tabaklardaki cevahiri üzerinize saçacaklardır" dedi.

Cennet'te vazifeli olan Rıdvan ismindeki melek, onları karşıladı. Peygamber efendimize müjdeler verdi ve; **"Hak teâlâ, ikisini senin ümmetine, birini de diğer ümmetlere vermek için Cennet'i üç kısım etti"** dedi ve Cennet'in her tarafını gezdirdi.

Habib-i ekrem efendimiz buyurdular ki:

"Cennet ortasında bir ırmak gördüm. Arş'ın yukarısında akar. Bir yerden su, süt ve bal çıkar. Asla birbirine karışmaz. O ırmağın kenarı zebercedden idi. İçindeki taşlar cevahir, balçığı anber, otları za'feran idi. Etrafına gümüş bardaklar koymuşlar, sayıları gökteki yıldızlardan ziyade idi. Çevresinde kuşlar olup, boyunları deve boynu gibi idi. Her kim onların etinden yese ve o ırmaktan içse, Hak teâlânın rızasına mazhar olur.

Cebrail'e; **"Bu ırmak nedir?"** diye sordum. **"Kevser'dir. Hak teâlâ, onu sana vermiştir. Sekiz Cennette olan bostanlara bu Kevserden akar"** dedi.

Irmağın kenarında çadırlar gördüm. Cümlesi inci ve yakuttan idi. O çadırlarda huriler gördüm. Yüzleri güneş gibi parlar idi. Derlerdi ki:

"Biz sevinçli ve neş'eliyiz. Bize hiç üzüntü gelmez. Biz gençleriz, hiç yaşlanmayız. Biz iyi huyluyuz, hiç kızmayız. Biz hep böyleyiz, hiç ölmeyiz."

Saadet köşklerine ve ağaçlarına erişip, onların nağme ve sedaları her yeri kaplar. Öyle hoş sesleri vardı ki, o nağmeler dünyaya gelseydi, ölüm ve mihnet dünyada olmazdı.

Cebrail "Bunların yüzlerini görmek ister misin?" dedi. "İsterim" dedim.

Bir çadırın kapısını açtı. Baktım. Öyle güzel suretler gördüm ki, eğer bütün ömrümce onların güzelliğini anlatsam, bitiremem. Yüzleri sütten beyaz, yanakları yakuttan kırmızı ve güneşten parlaktı. Derileri ipekten yumuşak ve ay gibi ışıklı, kokuları miskten daha güzeldi.

Saçları gayet siyah, kimi örülmüş, kimi toplanmış, kimi salıverilmiş, otursa, etrafında çadır gibi olur, kalksa, ayağına kadar uzanırdı. Her birinin önünde bir hizmetçi dururdu.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Sekiz Cennet'in bağ ve bostanını ve türlü nimetlerini gördüm. Cehennem'i ve derecelerini de görsem diye hatırıma geldi."

Cebrail elimi tutup, Cehennem'in en büyük meleği Malik'e götürdü:

"Ey Malik! Muhammed aleyhisselam, asilerin Cehennem'deki yerlerini görmek ister O'na Cehennem'i göster" dedi

Malik, Cehennem'in tabakalarını açtı. Yedi tabakanın hepsini gördüm.

Efendimiz, Cehennemdekilerin halini görünce çok üzüldü. Merhametinden çok ağladı. Bütün melekler de ağlaştılar.

“O söyledi ise doğrudur”

Âlemlerin efendisi Cehennemdekilerin halini görünce ağlamaya başladı. Allahü teâlâya yalvardı. Ümmetinin zayıflığını ve böyle azaba takat getiremeyeceklerini söyleyerek, o kadar çok ağladı ki, Cebrail aleyhisselam ve cümle melekler de beraber ağlaştılar.

Allahü teâlâdan hitap geldi ki:

“Ey Habibim! Senin hürmetin ve kıymetin benim katımda büyüktür, duan kabul olunmuştur. Hatırını hoş tut. Seni, muradına eriştiririm. Sana öyle bir makam veririm ki, pek çok sayıda asileri, senin şefaatin ile bağışlarım. Ta ki, sen yeter diyene kadar.”

Peygamber efendimiz gördüklerini anlatmaya devam ederek buyurdu ki:

“Daha sonra, Semavattan geçip, Musa’nın (aleyhisselam) bulunduğu makama geldim.

Bana; “Hak teâlâ, sana ve ümmetine ne farz eyledi” dedi. Ben de; “Her gün ve gece için elli vakit namaz kılınmasını bana farz kıldı” dedim. “Rabbine dön, biraz hafifletmesini dile. Çünkü ümmetin bunun altından kalkamaz”, dedi.

Bunun üzerine, Rabbime döndüm ve dedim ki: “Ya Rabbi! Ümmetimden bu emri biraz hafif eyle.” Bunun üzerine elli vakitten sadece beş vakit indirdi.

Musa’ya (aleyhisselam) döndüm ve beş vakit indirdi dedim. Dedi ki: “Rabbine dön! Biraz daha hafifletmesini dile. Çünkü ümmetin bunun altından da kalkamaz.” Böylece Musa (aleyhisselam) ile Rabbimin arasında gidip geldim ve nihayet Allahü teâlâ şöyle buyurdu:

“Bu namazı beş vakte indirdim. Her namaz için on sevab vardır. Bu bakımdan sonunda yine elli namaz olur. Zira her kim bir sevabı kastedip de yapamazsa, onun için bir sevab yazılır. Fakat yaparsa, bire karşılık tam on sevab yazılır. Fakat bir günaha kasdedip de yapmazsa, hiçbir şey yazılmaz. Yaparsa, ancak o bir günah olarak kayda geçer.”

Allahü teâlâ böylece, sevgili Peygamberimizin çektiği sıkıntılarla yaralanan mübarek kalbini, teselli eyledi. Hiçbir mahlukuna vermediği, kimsenin bilemiyeceği, anlayamıyacağı nimetleri, O’na ihsan eyledi.

Âlemlerin efendisi, sonra bir anda Kudüs’e ve oradan Mekke-i mükerremeye, Ümm-i Hani’nin evine geldiler. Yattığı yer henüz soğumamış, leğendeki abdest suyunun hareketi durmamış idi.

Dışarda dolaşan Ümm-i Hani uyuklamış, bir şeyden haberi olmamıştı. Peygamber efendimiz, Kudüs’ten Mekke’ye gelirken, Kureyş’in kervanına rastladı. Kervandaki bir deve ürktü, yıkıldı. Sabah olunca, Kabe yanına gidip Miracını anlattı.

Kâfirler, alay ettiler. Müslüman olmaya niyetli olanlar da tereddüde düştüler. Müşriklerden bazıları sevinerek, Ebu Bekir’in evine geldiler. Çünkü onun akıllı, tecrübeli, hesaplı bir tüccar olduğunu gayet iyi biliyorlardı.

Kapıya çıkınca;

-Ey Ebu Bekir! İyi bilirsin. Mekke’den Kudüs’e gidip gelmek, ne kadar zaman sürer? diye sordular. Hazret-i Ebu Bekir;

-İyi biliyorum. Bir aydan fazla sürer, dedi.

Bu söze sevinen kâfir güruhu;

-Akıllı, tecrübeli adamın sözü böyle olur, dediler. Gülüp, alay ederek ve hazret-i Ebu Bekir’in de kendileri gibi düşüneceğini umarak;

-Senin efendin, Kudüs’e bir gecede gidip geldiğini söylüyor, artık iyice sapıttı, dediler. Hazret-i Ebu Bekir’e sevgi, saygı gösterip bel bağladılar.

Hazret-i Ebu Bekir, Resulullah efendimizin mübarek adını işitince;

-Eğer O söyledi ise doğrudur. Bir anda gidip geldiğine ben de inandım, deyip içeri girdi.

“Canım feda olsun!”

Resulullahın Miraca çıktığını öğrenen, hazret-i Ebu Bekir, hemen Resulullah efendimizin yanına geldi. Büyük kalabalık arasında, yüksek sesle;

“Ya Resulallah! Miracınız mübarek olsun! Bizleri, senin gibi büyük Peygambere hizmetçi yapmakla şereflendirdiği ve mübarek yüzünü görmekle, kalbleri alan, ruhları çeken tatlı sözlerini işitmekle nimetlendirdiği için Allahü teâlâya sonsuz şükürler ederim. Ya Resulallah! Senin her sözün doğrudur. İnandım. Canım sana feda olsun!” dedi.

Hazret-i Ebu Bekir’in sözleri kâfirleri şaşırttı. Diyecek şey bulamayıp dağıldılar. Şüpheye düşen, imanı zayıf birkaç kişinin de kalbine kuvvet geldi. Resulullah efendimiz o gün, Ebu Bekir’e **“Sıddik”** dedi. Bu adı almakla, derecesi bir kat daha yükseldi.

Bu hale çok kızan kâfirler, mü’minlerin kuvvetli imanına, Peygamberimizin her sözüne hemen inanmalarına, O’nun çevresinde pervane gibi dönmelerinle dayanamadılar. Resulullah efendimizi mahcup ve mağlub etmek için, imtihan etmeğe Mescid-ı Aksa hakkında sorular sormaya başladılar.

Resulullah efendimiz hepsine birer birer cevap verdiler. Efendimiz cevap verirken, hazret-i Ebu Bekir; “Öyledir ya Resulallah” derdi. Halbuki, Resulullah efendimiz edebinden, hayasından karşısındakinin

yüzüne bile bakmazdı. Buyurdu ki:

“Mescid-i Aksa’da etrafıma bakmamıştım. Sorduklarını görmemiştim. O anda, hazret-i Cebrail Mescid-i Aksa’yı gözümün önüne getirdi. Pencerelerini görüp sayıyor ve sorularına, hemen cevap veriyordum.”

Resulullah efendimiz, yolda develi yolcular gördüğünü söyledi. **“İnşaallah Çarşamba günü gelirler”** buyurdu. Çarşamba günü güneş batarken, kervan Mekke’ye ulaştı. Kervandakilere sorduklarında fırtına eser gibi olduğunu ve bir devenin yıkıldığını söylediler. Bu hal, mü’minlerin imanını kuvvetlendirdi. Kâfirlerin düşmanlığı da gittikçe arttı.

Hicretten bir yıl önce, Receb ayının 27’sinde Cuma gecesi vuku bulan bu mucizeye Mirac denir. Resulullah, miraca, ruh ve bedeni ile uyanık bir halde çıktı. Mirac gecesinde O’na nice ilahi hakikatler gösterildi ve beş vakit namaz bu gecede farz kılındı. Ayrıca Bekara suresinin son iki ayet-i kerimesi ihsan edildi. Mirac; Kur’an-ı kerimde, İsra ve Necm suresi ile bazı hadis-i şeriflerde bildirilmektedir.

Sevgili Peygamberimiz Miracdan sonra dört büyük halifesine Cennet’i anlatırken buyurdular ki:

“Ya Eba Bekir’! Senin köşkünü gördüm. Kızıl altından idi. Senin için hazırlanan nimetleri müşahede ettim.

Ya Ömer! Senin köşkünü gördüm. Yakuttan idi. Fakat içeri girmedim. Senin gayretini düşündüm.

Ya Osman! Seni her gökte gördüm. Cennet’te köşkünü görüp seni düşündüm.

Ya Ali! Senin suretini dördüncü semada gördüm. Cebrail’e sual ettim. Dedi ki: “Ya Resulallah! Melekler hazret-i Ali’yi görmeden duramazlar. Hak teâlâ, onun suretinde bir melek yarattı. Dördüncü gökte durur, melekler onu ziyaret eder, bereketlenirler.”

Mirac gecesinin sabahında Cebrail aleyhisselam gelerek Resulullah efendimize beş vakit namazı, vakitlerinde imam olarak kıldırdı.

Mirac hadisesinin Kudüs’e kadar olan kısmı ayet-i kerime ile sabit olduğundan buna inanmayan dinden çıkar. Hadis-i şeriflerle bildirilen göklere yükselmesi kısma inanmayan bid’at ehli yani sapık,bozuk itikatlı olur.

Medinelilerin biatı

Senden şereflisi olamaz...

Sevgili Peygamberimiz her sene, Kabe’yi ziyarete gelen kabileleri dine çağırıyor... Onların Cehennem ateşinden kurtulup ebedi saadete kavuşmaları için çalışıyor ve her türlü hakarete aldırmadan, peygamberlik vazifesini yerine getirmeye devam ediyor...

Kabilelerin konak yerlerinde duruyor, gelenlere;

“Allahü teâlânın, peygamberlik vazifesini yerine getirinceye kadar beni barındıracak ve bana yardım edecek kim var? Böylece, kendisine Cennet verilsin” buyuruyor.

Fakat ne barındıracak ve ne de yardım edecek bir kimse bulunuyor...

Bi’setin (peygamberliğinin) on birinci senesi idi. Panayırda, Kabe’yi ziyaret için gelen Medine halkından bir toplulukla karşılaştı.

Onlara sordu:

- Sizler kimlersiniz?

Cevap verdiler:

- Medineliyiz, Hazrec kabilesindeniz...

Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib’in annesi Selma Hatun da, Hazrec kabilesinin Neccar oğulları koluna mensuptu.

Peygamberimiz, Hazrecli bu altı kişi ile bir müddet oturup, onlara İbrahim suresinin 35-52. ayet-i kerimelerini okudu ve İslâmiyet’i anlattı. Bu dine girmeleri için davette bulundu.

Kabilesinin büyüklerinden ve Medine’de yaşayan Yahudilerden, yakında bir peygamberin geleceğini duyan bu insanlar, Resul-i ekrem efendimiz, kendilerini dine çağırınca, birbirlerine bakıştılar.

Sonra; **“Yahudilerin haber verdiği, işte bu peygamberdir!”** diye aralarında konuştular.

Medine’de öteden beri **Evs** ve **Hazrec** kabileleri, Yahudilere düşman olup fırsat buldukça birbirlerine saldırırlardı. Yahudilerden önce Müslüman olup, İslâmiyet’le şereflenirlerse, onlara galip geleceklerine ve Medine’den çıkarabileceklerine inanıyorlardı.

Bu sebeple hemen Resulullah’ın huzurunda Kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldular. Peygamber efendimize de;

“Ya Resulallah! Biz, kavmimizi, Yahudilere karşı savaşır halde bırakmıştık. Ümid edilir ki, Allahü teâlâ, onları da zat-ı alinizin sayesinde iman ile şereflendirir. Biz, döner dönmez onları ve kavmimizi senin peygamberliğini kabul etmeye davet edeceğiz. Bu dinden kabul ettiğimiz şeyleri

onlara da anlatacağız. Eğer Allahü teâlâ onları bu din üzerinde toplayıp birleştirirse, senin işin daha kolay olacak “ dediler.

Bu altı kişi gerçekten inanmış, Allahü teâlânın peygamberini kabul ve tasdik etmişlerdi. Yurtlarına dönmek için, Peygamberimizden izin alıp ayrıldılar. Yeni Müslüman olan bu altı kişi şunlardı:

Ukbe bin Amir, Es’ad bin Zürare, Avf bin Haris, Rafi’ bin Malik, Kutbe bin Amir, Cabir bin Abdullah radıyallahü anhüm

Birinci Akabe biatı

Artık Medine de nurlanmış, İslâm güneşi orayı da aydınlatmaya başlamıştı. Panayır için gelen, **Hazrec** kabilesinden altı kişi, Medine’ye kavimlerinin yanına dönünce, hemen İslâmiyet’ten ve Peygamber efendimizden anlatmaya; halkı, İslâm dinine girmeleri için davete başladılar.

Hatta öyle oldu ki; Medine’de içinde Peygamberimizin ve İslâmiyet’in konuşulmadığı bir ev kalmadı. Böylece İslâmiyet, Hazrec kabilesi arasında yayıldığı gibi, Evs kabilesinden bazı kimseler de Müslüman oldular.

Akabe’deki görüşmeden sonra, ertesi sene Es’ad bin Zürare ve İslâmiyet’i kabul eden on iki arkadaşı, hac mevsiminde Mekke’ye geldiler. O sene, müşrikler, Müslümanlara her senekinden daha fazla eza ve cefada bulunuyorlardı.

Resulullah efendimizi devamlı takib ediyorlar, O’nunla konuşan herkese işkence yapıyorlardı. Bunu öğrenen Medineliler, Peygamberimizle gece vakti Akabe’de görüşmek üzere söz aldılar.

Gece olunca buluştular. Bağlılıklarını arzedip, bütün emir ve isteklerine teslim olacaklarına söz vererek, bi’at ettiler, sözleştiler. Bu sözleşmede;

“Allahü teâlâya ortak koşmayacaklarına, zina yapmayacaklarına, hırsızlık etmeyeceklerine, iftiradan kaçınacaklarına, ayıplanmak ve rızık korkusuyla çocuklarını öldürmeyeceklerine” dair taahhüdde bulundular.

İkisi Evs kabilesine, diğerleri de Hazrec kabilesine mensub olan bu 12 kişinin reisi **Es’ad bin Zürare** idi. Sevgili Peygamberimiz, bu on iki kişiyi kabilelerine temsilci yaptı. Bunlar, kabilelerine İslâmiyet’i anlatıp, onlar adına Resulullah efendimize karşı kefil olacaklardı. Es’ad bin Zürare de, hepsi adına temsilci tayin edilmişti.

İlk Akabe sözleşmesinde bulunanlar şunlardı:

Malik bin Neccar oğullarından Es’ad bin Zürare, Avf bin Haris, Mu’az bin Haris, Züreyk bin Amir oğullarından Rafi’ bin Malik, Zekvan bin Abdikays, Ganm bin Avf oğullarından Ubade bin Samit, Gusayna oğullarından Yezid bin Sa’lebe, Aclan bin Zeyd oğullarından Abbas bin Ubade, Haram bin Ka’b oğullarından Ukbe bin Amir, Sevad bin Ganm oğullarından Kutbe bin Amir, Abdüleşhel bin Cüşem oğullarından Ebü’l-Heysem Malik bin Teyyihan ve Amr bin Avf oğullarından Üveym bin Saide .

Bu sözleşmeden sonra, Medine’ye dönen hazret-i Es’ad ve arkadaşları, kabilelerine gece-gündüz İslâmiyet’i anlatarak hak dine davet ettiler. Bu davet neticesinde, İslâmiyet, Medine’de sür’atle yayılmaya başladı. Öyle ki, daha önce birbirlerine düşman olan **Evs** ve **Hazrec** kabileleri bir araya gelmiş, İslâmiyet’i daha iyi öğrenebilmek için Resulullah efendimizden bir muallim istemişlerdi.

Resul-i ekrem efendimiz de, Kur’an-ı kerimi ve İslâmiyet’i öğretmek için, Mekke’deki Eshabından hazret-i **Mus’ab bin Umeyr’**i hoca olarak Medine’ye gönderdi.

Mus’ab, hazret-i Es’ad’ın evinde kaldı. Onunla birlikte ev ev dolaşarak herkese İslâmiyet’i duyurdular.

Resulullah’ın sevgisini ve O’nu, bütün düşmanlarından korumak için canla başla çalışacaklarına söz vermelerini istediler. Onları, Resulullah ile yapılacak bi’ata, sözleşmeye hazırladılar.

Kalblerine ateş düştü

Medineli Müslümanların kalblerine ateş düşmüştü artık... Tek düşünceleri, İslâmiyeti yaymak... Bütün planları bunun üzerine... En hızlı şekilde nasıl yayabilirlerdi hep bunun hesabını yapmakla meşguller...

Medine’nin ilk Müslümanlarından Es’ad bin Zürare hazretlerinin mensubu olduğu kabile reisi Sa’d bin Mu’az. Ayrıca onunla akraba .

O zaman Araplar arasında akrabaya karşı hakaretten kaçınmak adet olduğu için, daha iman etmemiş olan Sa’d bin Mu’az, Es’ad bin Zürare hazretlerinin İslâmiyeti yaymasına engel olmaktan çekindi.

Kendisi bir kabile reisi olarak buna el koymak istemiyordu. Bu maksadla ona kabilesinin ileri gelenlerinden Üseyd bin Hudayr’ı gönderdi.

Üseyd bin Hudayr, mızrağını alıp, hazret-i Mus’ab bin Umeyr’in bulunduğu eve gitti. Oraya varınca hiddetle konuşmaya başladı. Onlara:

İnsanları aldatıyorsunuz! Hayatınızdan olmak istemiyorsanız, bu işten vazgeçin, dedi.

Onun bu kızgın halini gören Mus’ab bin Umeyr;

- Hele biraz otur, sözümüzü dinle! Maksadımızı anla, beğenirsen kabul edersin. Yoksa engel olursun... diyerek, gayet yumuşak ve nazik cevap verdi.

Üseyd yumuşak davranılınca sakinleşip mızrağını yere saplayarak oturdu. Hazret-i Mus'ab'ın tatlı konuşması ile insanın kalbine işleyen sözlerini ve hoş sesiyle okuduğu Kur'an-ı kerim ayetlerini dinledi. Kendinden geçip;

- Bu ne güzel şey! diye söylendi. Bu dine girmek için ne yapmak lazımdır? dedi.

Anlattılar ve Üseyd bin Hudayr Kelime-i şehadet söyleyerek Müslüman oldu. Sevincinden yerinde duramayan hazret-i Üseyd;

- Ben gidip size birini göndereyim. Eğer o Müslüman olursa, Medine'de onun kavminden iman etmedik hiç kimse kalmaz, dedi.

Doğruca Sa'd bin Mu'az'ın yanına vardı. Sa'd bin Mu'az, onu görünce; "Yemin ederim ki, Üseyd buradan gittiği yüzle gelmiyor" dedi. Sonra da;

- Ne yaptın ya Üseyd? diye sordu.

Hazret-i Üseyd bin Hudayr, Sa'd bin Mu'az'ın Müslüman olmasını çok arzu ettiğinden;

- Mus'ab bin Ümeyr ile konuştum, onların bir fenalığını görmedim. Yalnız; duyduk ki, Beni Harise oğulları, teyzeoğlun Es'ad'ın böyle bir kimseyi evinde barındırmasından kuşkulanarak, onu öldürmek için harekete geçmişler, dedi.

Bu sözler, Sa'd bin Mu'az'a çok dokundu. Çünkü birkaç sene önce yapılan bir savaşta, Beni Harise oğullarını yenip, Hayber'e sığınmaya mecbur etmişlerdi. Bir sene sonra da affedip, memleketlerine dönmelerine izin vermişlerdi.

Buna rağmen onların böyle bir tavır takınmaları düşüncesi, Sa'd bin Mu'az'ı çok kızdırmıştı. Halbuki, aslında böyle bir durum yoktu. Bu bir hile idi.

Üseyd bin Hudayr, bu hileye başvurarak, Sa'd bin Mu'az'ın teyzesine ve oğlu Es'ad bin Zürare'ye dolayısıyla Mus'ab bin Umeyr'e zarar vermesini önlemek istemişti.

Böylece, onların tarafına geçmesine ve nihayet Müslüman olmasına zemin hazırladı.

Herkese tatlı dil, güler yüz!

Sa'd bin Mu'az, teyzeoğlu Es'adın öldürüleceği haberi üzerine akrabalık tarafı ağır basıp yerinden fırladı. Doğruca, hazret-i Es'ad bin Zürare'nin yanına gitti. Oraya varınca, Es'ad ile Mus'ab bin Umeyr'in son derece huzur ve sükun içerisinde oturup, sohbet ettiklerini gördü. Yanlarına yaklaşıp;

- Ey Es'ad! Aramızda akrabalık olmasaydı, sen bunları yapamazdın, dedi. Bu sözlere, hazret-i Mus'ab bin Umeyr;

- Ey Sa'd! Biraz dur, otur ve bizi dinle; anla, sözlerimiz hoşuna giderse ne ala, yok beğenmezsen, bunu sana teklif etmeyiz. Sen de kalkıp gidersin! diye cevap verdi.

Sa'd bin Mu'az, bu mülayim ve tatlı sözler karşısında sakinleşip, bir kenara oturdu ve onları dinlemeye başladı.

Mus'ab bin Umeyr hazretleri, Sa'd bin Mu'az'a önce İslâmiyet'in esaslarını açıkladı. Sonra tatlı ve güzel sesiyle Kur'an-ı kerimden bir mikdar okudu. Okudukça, Sa'd bin Mu'az'ın hali değişiyor, kendinden geçiyordu. Kur'an-ı kerimin eşsiz belagatı karşısında kalbi yumuşadı ve büyük bir tesir altında kaldı. Kendini tutamayıp;

- Siz bu dine girmek için ne yapıyorsunuz? dedi.

Mus'ab bin Umeyr, hemen Kelime-i şehadeti öğretti. O da;

"Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulüh" diyerek Müslüman oldu.

Sa'd bin Mu'az Müslüman olmaktan duyduğu huzur ve sevinçten yerinde duramıyordu. Derhal evine gidip, öğrendiği gibi gusül abdesti aldı. Sonra kavminin toplanmasını istedi. Üseyd bin Hudayr'ı yanına alıp, halkın bulunduğu yere vardı. Abdüleşhel oğullarına hitaben;

- Ey Abdüleşhel oğulları! Siz beni nasıl tanırsınız? dedi.

Onlar hep bir ağızdan;

- Sen bizim reisimiz ve büyüğümüzsün, biz sana tabiyiz! diye cevap verdiler. Sa'd bin Mu'az, onların bu sözleri üzerine;

- O halde hepinize haber veriyorum. Ben Müslüman olmakla şereflendim. Sizin de Allahü teâlâya ve O'nun resulüne iman etmenizi istiyorum. Eğer iman etmezseniz, sizin hiçbirinizle konuşup görüşmeyeceğim!.. dedi.

Abdüleşhel oğulları, reisleri Sa'd bin Mu'az'ın Müslüman olduğunu ve kendilerini de İslâm'a davet ettiğini duyar-duymaz, hep birlikte Müslüman oldular.

O gün akşama kadar Medine semalarını Kelime-i şehadet ve tekbir sedalarıyla çınlattılar. Bu hadiseden kısa bir müddet sonra, bütün Medine halkı, Evs ve Hazrec kabileleri İslâmiyet'i kabul ettiler.

Her ev İslâm nuruyla aydınlandı. Sa'd bin Mu'az ve Üseyd bin Hudayr, kabilelerine ait bütün putları kırdılar.

Bu durum sevgili Peygamberimize bildirilince, çok memnun oldular. Mekkeli Müslümanlar sevinç içinde idiler. Bu sebeple o seneye **senet-üs-sürur** (sevinç yılı) denildi.

Bütün bu hızlı gelişmeler, İslâmın süratle yayılması bu hadiselerde açıkça görüldüğü gibi, yumuşaklıkla, tatlı dille olmuştu. Eshabı, Resulullahtan ne gördülerse aynen tatbik ettiler.

Efendimizin güzel huyu, yumuşaklığı, affı, sabrı, ihsanı, ikramı, o kadar çoktu ki, herkesi hayran bırakırdı.

“Bütün kalbimizle kabul ettik”

Resulullah efendimize, peygamberlik vazifesi tebliğ edileli 13 sene olmuştu... Mekkeli müşriklerin, Müslümanlara zulmü son haddine varmış ve dayanılmaz bir hal almıştı.

Medine’de ise, **Es’ad bin Zürare** ile **Mus’ab bin Umeyr’**in hizmetleri sayesinde, Evs ve Hazrecliler, Müslümanlara kucak açacak, onları bağırlarına basıp uğrunda her fedakarlığı yapacak aşk ve şevkin içindeydiler.

Resulullah efendimizin de bir an önce Medine’yi teşriflerini arzuluyorlar, O’nun uğrunda, mallarını ve canlarını esirgemeyeceklerine dair söz veriyorlardı.

Hac mevsimi gelmişti... Mus’ab bin Umeyr ile beraber, Medineli 73 erkek ve 2 kadın Müslüman, Mekke’ye girdiler. Hacdan sonra, hepsi yine Akabe’de Peygamber efendimiz ile buluştular.

Es’ad bin Zürare ve 12 temsilci, kabileleri adına Peygamberimizin Medine’ye hicret etmelerini rica ve teklif ettiler. Resulullah efendimiz onlara Kur’an-ı kerimden bazı ayet-i kerimeleri okuduktan sonra, kendi canlarını, çoluk ve çocuklarını nasıl koruyup gözetirlerse, kendisini de öyle koruyacaklarını temin etmek üzere onlardan kesin söz istedi.

Henüz Müslüman olmayan Resulullah efendimizin amcası hazret-i Abbas da orada bulunuyordu. Bi’at için gelen bu topluluğa şöyle hitab etti;

“Ey Medineliler! Bu, kardeşimin oğludur. İnsanlar içinde en çok sevdiğim de O’dur. Eğer, O’nu tasdik edip, Allah’tan getirdiklerine inanıyor ve beraberinizde alıp götürmek istiyorsanız, beni tatmin edecek sağlam bir söz vermeniz lazımdır. Biz O’nu, O’na inanmıyan kimselerden koruduk. O, bizim aramızda izzet ve şerefiyle korunmuş olarak yaşamaktadır. O, bütün bunlara rağmen, herkesten yüz çevirmiş, size katılıp, sizinle beraber gitmeğe karar vermiştir. Eğer siz, bütün Arap kabileleri birleşip üzerinize hücum ettiğinde, onlara karşı koyacak kadar savaş gücüne sahipseniz bu işe girişiniz. Bu hususu da aranızda iyice görüşüp konuşunuz, sonradan ayrılığa düşmeyiniz. Verdiğiniz sözde durup, O’nu düşmanlarından koruyabilecek misiniz? Bunu layıkıyla yapabilirseniz ne ala. Yok, Mekke’den çıktıktan sonra O’nu yalnız bırakacaksanız, şimdiden vazgeçiniz ki, yurdunda şerefiyle korunmuş olarak yaşasın!”

Hazret-i Abbas’ın bu konuşmasına Medineli Müslümanlar üzüldüler. Sanki, Resulullah efendimizi memleketlerine götürdüklerinde, O’nu müşriklere karşı koruyamayacak, sıkışınca terkedeceklermiş gibi bir sözle karşılaşmışlardı.

Medineli sahabilerden Es’ad bin Zürare hazretleri, Peygamber efendimize dönerek;

“Ya Resulallah! İzin verirseniz birkaç sözüm vardır. Onu Hazretinize arz edeyim” dedi.

Peygamber efendimiz izin verince, Hz. Es’ad;

“Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Her davetin yumuşak veya sert bir yolu, usulü vardır. Şimdi siz, bizi öyle bir şeye davet ediyorsunuz ki, onu insanların kabul etmesi gayet zordur. Zira insanların öteden beri tapınageldikleri putları bırakıp, İslâm’ı kabul etmesi çok güçtür. Buna rağmen biz, İslâm’ı bütün kalbimizle kabul ettik. Bundan sonra, ne emir buyurursanız, canla başla yerine getirmeye hazırız, size söz veriyoruz” dedi.

İkinci Akabe biatı

Medineliler, Peygamber efendimize söz verdiler: Kendi çoluk-çocuğumuzu nasıl muhafaza ediyorsak, mübarek vücudunuzu da, kanımızın son damlasına kadar, koruyacağımıza yemin ediyoruz. Eğer bu ahdimizi bozarsak, Allahü teâlâya verdiğimiz sözde durmayıp şakiler zümresine dahil olalım! Ya Resulallah! Biz bu sözümüzde sadıkız. Allahü teâlâ muvaffak eylesin!

Sonra da sordular: “Bizden kendiniz için istediğiniz bir şart var mıdır?”

Peygamber efendimiz buyurdu ki: **“Sizden Rabbim için olan şartım, Allahü teâlâya ibadet etmeniz ve hiçbir şeyi O’na ortak koşmamanız; kendim ve Eshabım için olan şartım, bizi barındırmanız, bana ve Eshabıma yardımcı olmanız, kendinizi savunduğunuz, koruduğunuz şeylerden bizleri de korumanızdır.”**

Bera bin Ma’rur; “Seni hak din ve kitap ile peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya and olsun ki; çoluk-çocuğumuzu savunup, koruduğumuz gibi seni de koruyacağız! ya Resulallah” dedi.

Medineli Müslümanlardan **Abbas bin Ubade,** Peygamber efendimizle yapılacak anlaşmayı pekiştirmek için, arkadaşlarına; “Ey Hazrecliler! Muhammed aleyhisselamı niçin kabul ettiğinizi biliyor musunuz?” dedi. Onlar da; “Evet” cevabını verdiler.

Bunun üzerine; **“Siz O’nu, hem barış, hem de savaş zamanları için kabul edip, O’na tabi oluyorsunuz. Eğer, mallarınıza bir zarar gelince, akraba ve yakınlarınız helak olunca, Peygamberimizi yalnız ve yardımsız bırakacaksanız, bunu şimdiden yapınız. Vallahi, eğer böyle bir şey yaparsanız dünyada ve ahirette helak olursunuz! Eğer davet ettiği şeyde, mallarınızın gitmesine ve yakın akrabalarınızın öldürülmesine rağmen, O’na vefa göstereceğinize aklınız kesiyorsa, tutunuz. Vallahi bu, dünyanız ve ahiretiniz için hayırlıdır**” deyince, arkadaşları;

“Biz Peygamberimizden, mallarımız ziyan olsa da, yakınlarımız öldürülse de vazgeçmeyiz. Ondan hiçbir zaman ayrılmayaz. Ölmek var, dönmek yok!” dediler.

Sonra Peygamber efendimize dönerek, “Ya Resulallah! Biz bu ahdimizi yerine getirirsek, bize ne vardır?” diye sordular.

Sevgili Peygamberimiz o zaman; **“Allahü teâlânın razı olması ve Cennet var!”** buyurdular. Bunlardan her biri kavminin temsilcileri, vekilleri olarak söz verdiler.

İlk önce hazret-i **Es’ad bin Zürare**; “Ben, Allahü teâlâya ve O’nun Resulüne verdiğim sözü yerine getirmek, canımla ve malımla O’na yardım hususundaki vaadimi gerçekleştirmek üzere bi’at ediyorum, söz veriyorum “ diyerek müsafeha etti. Arkasından her biri bu şekilde bi’atı tamamladılar.

Böylece, Resulullah’ın uğrunda canlarını ve mallarını çekinmeden ortaya koydular. Kadınlar ile bi’at, sadece söz ile yapılmıştı.

Sevgili Peygamberimiz; **“Allahü teâlâya hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık, iftira ve zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, yalan söylememek, hayırlı işlere muhalefette bulunmamak...”** hususlarında onlardan söz aldılar.

Abbas bin Ubade; “Ya Resulallah! Yemin ederim ki, istediğin takdirde, yarın sabah, Mina’da bulunan kâfirlerin üzerine yürür ve hepsini kılıçtan geçiririz” dedi.

Peygamber efendimiz memnun oldular, fakat; **“Bize, henüz bu şekilde hareket etmemiz emrolunmadı. Şimdilik yerlerinize dönünüz”** buyurdular.

Hicret

Hicrete izin verildi

Artık büyük dava merkezden muhite, çevreye sıçradı. Genişleye genişleye bütün insanlığı içine alacak...

Fakat, bu genişleme büyük bir gizlilik içinde yapılıyor... Müşrikler, İslâm nurunun, Medine’yi sarmaya başladığını görüyorlar. Ancak, işin büyüklüğünü hala tam anlamış değiller... İçlerinde gizli bir korku var... Korkuyorlar fakat anlamıyorlar. Anladıkları sadece müthiş bir hareketin başlamakta olduğu...

Son Akabe biatıyla Medine; Müslümanlara, huzur bulacakları ve sığınacakları bir yer olmuştu. İkinci Akabe biatını duyan Mekkeli müşriklerin tutumları, çok şiddetli ve pek tehlikeli bir hal almıştı.

Müslümanlar için Mekke’de kalmak tahammül edilemeyecek derecede idi. Peygamber efendimizden, durumlarını arz ederek, hicret için müsaade istediler.

Bir gün, sevgili Peygamberimiz, sevinçli bir halde Eshab-ı kiramın yanına gelip; **“Sizin hicret edeceğiniz yer bana bildirildi. Orası Yesrib** (Medine) **dir. Oraya hicret ediniz”** ve **“Orada Müslüman kardeşlerinizle birleşin. Allahü teâlâ onları size kardeş yaptı. Yesrib’i** (Medine’yi) **size emniyet ve huzur bulacağınız bir yurt kıldı”** buyurdu.

Resulullah efendimizin izni ve tavsiyesi üzerine Müslümanlar, Medine’ye birbiri ardınca bölük bölük hicret etmeye başladılar. Peygamber efendimiz, hicret edenlere son derece ihtiyatlı ve tedbirli davranmalarını sıkı sıkıya tenbih ediyordu.

Müslümanlar, müşriklerin dikkatini çekmemek için küçük kafileler halinde yola çıkıyor ve mümkün mertebe gizli hareket ediyorlardı. Medine’ye ilk hicret eden Ebu Seleme, müşriklerden çok eziyet görmüştü. Neden sonra işin farkına varan müşrikler hicret için yola çıkan Müslümanlardan, görebildiklerini yoldan çevirmeye, kadınları kocalarından ayırmaya, gücü yettiklerini hapse atmaya başladılar ve çeşitli cefalara tabi tuttular.

Onları dinlerinden döndürmek için her türlü eziyeti yaptılar. Fakat bir iç harbin patlak vermesinden korktukları için öldürmeye cesaret edemediler. Müslümanlar ise, buna rağmen her fırsatı değerlendirerek Medine yollarına düştüler.

Hazret-i Ömer de, bir gün kılıcını kuşandı. Yanına oklarını ve mızrağını alıp herkesin önünde Kabe’yi tavaf etti. Oradaki müşriklere, yüksek sesle şunları söyledi: **“İşte ben de dinimi korumak için Allahü teâlânın yolunda hicret ediyorum. Karısını dul, çocuklarını yetim bırakmak, anasını ağlatmak isteyen varsa şu vadinin arkasında önüme çıksın!..”**

Böylece hazret-i Ömer ile yirmi kadar Müslüman, güpe gündüz, çekinmeden Medine’ye doğru yola çıktıklar. O’nun korkusundan bu kafileye hiç kimse dokunamadı. Artık göçlerin arkası kesilmiyor, Eshab-ı kiram bölük bölük Medine’ye ulaşıyordu.

Bu arada hazret-i Ebu Bekir de hicret için izin istedi. Resul-i ekrem efendimiz, **“Sabr eyle! Ümidim odur ki; Allahü teâlâ bana da izin verir. Beraber hicret ederiz”** buyurdu.

Hazret-i Ebu Bekir; “Anam-babam sana feda olsun! Böyle ihtimal var mıdır?” diye sorunca, Peygamberimiz; **“Evet vardır”** buyurarak sevindirdiler. Hz. Ebu Bekir sekiz yüz dirhem vererek iki deve satın aldı ve o günü beklemeye başladı.

Artık Mekke’de; sevgili Peygamberimiz ile hazret-i Ebu Bekir, hazret-i Ali, fakirler, hastalar, ihtiyarlar ve müşriklerin hapse attığı mü’minler kalmıştı.

“Sana hiçbir zarar gelmez!”

Mekke’den hicret edip kendilerine sığınan muhacirleri, Medineliler çok iyi karşılayıp, misafir ettiler. Onların rahat etmeleri için hiçbir fedakarlıktan kaçınmadılar. Kan kardeşliğinden de öte bir kardeşlik meydana geldi. Aralarında kuvvetli bir birlik oluştu...

Medine’ye hicret; Resulullah’ın da hicret edip Müslümanların başına geçeceği ihtimaliyle, Mekkeli müşrikleri telaşlandırmıştı.

Önemli işleri görüşmek için bir araya geldikleri Dar-ün-Nedve’de toplandılar, ne yapacaklarını konuşmaya başladılar. Şeytan, **Şeyh-i Necdi** kılığında yani ihtiyar bir Necdli şeklinde müşriklerin yanına geldi. Konuşmalarını dinledi. Çeşitli teklifler öne sürüldü. Fakat hiçbiri beğenilmedi.

Sonra şeytan söze karıştı ve; “Düşündüklerinizin hiçbiri çare olamaz. Çünkü O’ndaki güler yüz ve tatlı dil her tedbiri bozar. Başka çare düşününüz” diyerek fikrini söyledi.

Kureyşin reisi olan Ebu Cehil; “Her kabileden kuvvetli bir kimse seçelim. Ellerinde kılıçları ile Muhammed’in üzerine saldırsınlar. Kılıç vurup kanını döksünler. Kimin öldürdüğü belli olmasın. Böylece mecburen diyete razı olurlar. Biz de diyetini verir, sıkıntıdan kurtuluruz” dedi. Şeytan da, bu fikri beğendi ve hararetle teşvik ve tavsiye etti.

Müşrikler bu hazırlık içindeyken Allahü teâlâ, Resulüne hicret emri verdi. Cebrail aleyhisselam gelerek, müşriklerin kararını ve o gece yatağında yatmamasını bildirdi.

Sevgili Peygamberimiz hazret-i Ali’ye kendi yatağında yatmasını, bıraktığı emanetleri sahiplerine vermesini söyleyerek, **“Bu gece yatağımda yat uyu, şu hırkamı da üzerine ört! Korkma, sana hiçbir zarar gelmez”** buyurdu.

Hazret-i Ali, Peygamber efendimizin emr ettiği şekilde yattı. Habibullah’ın yerine hiç korkmadan kendi nefsini feda etmeye hazırdı.

Hicret gecesi müşrikler, Resulullah efendimizin saadethanelerinin etrafını sarmışlardı. Peygamber efendimiz mübarek evlerinden çıktılar. Yasin-i şerif suresinin başından on ayet-i kerimeyi okudular ve bir avuç toprak alıp kâfirlerin başına saçtılar. Oradan uzaklaştılar.

Bir müddet sonra müşriklerin yanına biri gelip; “Burada ne bekliyorsunuz?” diye sorunca; “Muhammed’in evden çıkmasını” diye cevap verdiler. O gelen; “Yemin ederim ki, Muhammed aranızdan geçip gitti, başınıza da toprak saçtı” dedi.

Müşrikler, ellerini başlarına götürdüler. Hakikaten, başlarında toprak buldular. Derhal kapıya hücum edip içeri girdiler. Hazret-i Ali’yi, Resul aleyhisselamın yatağında görünce, Resul-i ekremin nerede olduğunu sordular.

Hazret-i Ali; **“Bilmem! Beni, O’nun muhafazasına memur mu ettiniz?”** dedi. Bunun üzerine hazret-i Ali’yi tartakladılar. Kabe’nin yanında bir müddet hapsettikten sonra bıraktılar. Müşrikler, Resulullah efendimizi bulmak için dışarıya çıkıp aramaya başladılar.

Önce hazret-i Ebu Bekir’in evine giderek, kızı Esma’ya sordular. Cevap vermeyince döğdüler. Her yeri aramalarına rağmen, bulamadılar ve çılgına döndüler.

En azılıları olan Ebu Cehil, Mekke ve civarında tellallar bağırtarak, sevgili Peygamberimizi ve hazret-i Ebu Bekir’i bulup getirenlere ve yerlerini bildireceklere 100 deve vereceğini vaad etti. Onun bu vaadini duyan ve mala tamah eden bazı kimseler silahlanıp, atlarına binerek aramaya koyuldular.

Resulullaha da izin verildi

Resulullah efendimiz, hazret-i Ebu Bekir’in evine teşrif edip, **“Hicret etmeme izin verildi”** buyurunca, Ebu Bekir-i Sıddik heyecanla; “Mübarek ayağınızın tozuna yüzümü süreyim ya Resulallah!.. Ben de beraber miyim?” diye sorunca, Efendimiz, **“Evet...”** buyurdular.

Hazret-i Sıddik, sevincinden ağladı. Gözyaşları arasında; “Anam-babam, canım sana feda olsun ya Resulallah! Develer hazır. Hangisini murad ederseniz onu kabul buyurunuz” dedi. Âlemlerin sultanı; **“Benim olmayan deveye binmem. Ancak parası ile satın alırım”** buyurdular. Bu kesin emir karşısında mecbur kalan hazret-i Sıddik, devenin fiyatını söyledi.

Hazret-i Ebu Bekir, Abdullah bin Üreykıt isminde, kılavuzluğu ile meşhur olan zatı çağırıp, yol göstermesi için ücretle tuttu ve develeri üç gün sonra Sevr dağındaki mağaraya getirmesini emretti.

Safer ayının 27’sinde Perşembe günü, Peygamber efendimiz ve Ebu Bekir-i Sıddik yanlarına bir miktar da yiyecek alarak yola çıktılar. İzleri belli olmasın diye parmaklarına basarak gidiyorlardı. Hz. Ebu

Bekir, Resulullah'ın çevresinde, bazan sola, bazan sağa, öne, arkaya gidiyordu.

Peygamberimiz, niçin böyle yaptığını sorunca, "Etraftan gelecek bir tehlikeyi önlemek için. Eğer bir zarar gelirse önce bana gelsin. Canım yüksek zatınıza feda olsun ya Resulallah!" dedi.

Server-i âlem efendimiz buyurdular ki: **"Ya Eba Bekir! Başıma gelecek bir musibetin, benim yerime, senin başına gelmiş olmasını ister misin?"** Hazret-i Sıddik; "Evet ya Resulallah! Seni hak dinle, hak peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, gelecek bir musibetin, senin yerine, benim başıma gelmesini isterim" dedi.

Sevgili Peygamberimizin nalini dar olduğundan, yolda parçalandı ve mübarek ayakları yaralandı, yürüyecek hali kalmamıştı. Güçlükle dağa çıkıp mağaraya ulaştılar.

Kapı önüne geldiklerinde, hazret-i Ebu Bekir, "Allah için ya Resulallah, içeri girmeyin! Ben gireyim, orada zararlı bir şey varsa, bana gelsin, mübarek zatınıza bir keder, bir elem değmesin" dedi ve içeri girdi.

İçeriyi süpürüp temizledi. Sağında, solunda irili ufaklı birçok delik vardı. Hırkasını parçalayıp, delikleri kapadı, fakat biri açık kaldı. Onu da ökçesi ile kapayıp, Resulullah'ı içeri davet eyledi.

Peygamber efendimiz içeri girdi ve mübarek başını Ebu Bekir'in kucağına koyup uyudu. O zaman, hazret-i Sıddik'in ayağını yılan soktu. Resulullah'ın uyanmaması için sabredip, hiç hareket etmedi. Fakat gözyaşı Resulullah'ın mübarek yüzüne damlayınca; **"Ne oldu ya Eba Bekir?"** buyurdular.

Hazret-i Ebu Bekir; "Ayağım ile kapattığım delikten, bir yılan ayağımı soktu" dedi. Resulullah efendimiz, Ebu Bekir'in yarasına, iyi olması için mübarek ağzının suyundan sürünce, acısı hemen dindi, şifa buldu.

Resulullah efendimiz ve Ebu Bekir-i Sıddik içerde iken, müşrikler, iz takib ede ede mağaranın önüne kadar geldiler. Ağzını bir örümceğin ördüğünü ve iki güvercinin de yuva yaptığını gördüler.

İz sürücü Kürz bin Alkame; "İşte burada iz kesildi" dedi. Müşrikler, "Eğer, onlar buraya girmiş olsalardı, kapının üzerindeki örümcek ağının yırtılmış olması lazım gelirdi" dediler.

Resulullah çok hüzünlendi

Müşrikler mağaranın önüne geldiklerinde, içerde hazret-i Ebu Bekir endişeye kapıldı. Üzüntüsünü arz etti: "Ya Resulallah! Vallahi kendim için tasalanmıyorum. Fakat yüksek zatınıza bir şey gelmesinden korkuyorum. Ben öldürülürsem bir tek kişiyim, hiçbir şey değişmez. Lakin size bir zarar gelirse, bütün ümmet helak olur, din yıkılır" dedi.

Kâinatın sultanı efendimiz; **"Ya Eba Bekir! Üzülme!... Şüphesiz Allahü teâlâ bizimledir"** buyurdu.

Ebu Bekir-i Sıddik , "Ya Resulallah! Canım sana feda olsun! Onlardan biri, başını eğip baksa bizi görür!" deyince, Efendimiz; **"Ya Eba Bekir! İki kişi ki, üçüncüsü Allahü teâlâdır. Üzülme!.. Hak teâlâ bizimledir"** buyurdu...

Müşrikler içeri bakmadan geri döndüler.

Allahü teâlâ bu hali Kur'an-ı kerimde mealen şöyle buyuruyor:

"Eğer siz, O'na yardım etmezseniz, (hatırlayın o vakti ki) kâfirler O'nu (Mekke'den) ikinin ikincisi olarak (hazret-i Ebu Bekir ile) çıkardıklarında, (Sevr dağının tepesindeki) mağarada iken, Allahü teâlâ O'na (Resulullah'a) yardım etmişti. O zaman arkadaşına (Ebu Bekir-i Sıddik'a); "Üzülme! Allahü teâlânın yardımı, nusreti muhakkak bizimledir" demişti. Allahü teâlâ, O'nun üzerine sekinetini indirmiş, O'nu (Habibini) görmediğiniz (manevi) ordularla kuvvetlendirmiş, kâfirlerin (küfür) kelimesini alçaltmıştı. Allahü teâlânın (tevhid) kelimesi ise, çok yücedir. Allahü teâlâ mutlak galiptir. Yegane hüküm ve hikmet sahibidir." (Tevbe suresi: 40)

Sevgili Peygamberimiz ile hazret-i Ebu Bekir, bu mağarada geceli gündüzlü üç gün kaldılar. Hazret-i Ebu Bekir'in oğlu Abdullah, Mekke'de duyduklarını, geceleyin mağaraya gelip haber veriyor, azadlı kölesi ve sürülerinin çobanı Amir bin Füheyre ise, geceleri süt getirip izleri siliyordu.

Sevr mağarasından dördüncü günü ayrılan sevgili Peygamberimiz, Kusva adlı devesine bindi. Bir rivayete göre terkisine hazret-i Ebu Bekir'i bindirdi. Diğer deveye de Amir bin Füheyre hazretleri ile yolları iyi bilen Abdullah bir Üreykıt bindiler.

Âlemlerin efendisi, Allahü teâlânın medhettiği, beldelerin en kıymetlisi olan Mekke-i mükerremeden, vatanından ayrılıyordu. Devesini Harem-i şerife doğru döndürüp, mahzun bir halde;

"Vallahi! Sen, Allahü teâlânın yarattığı yerlerin en hayırlı; Rabbim katında en sevgili olanısın! Senden çıkarılmamış olsa idim, çıkmazdım. Bana, senden daha güzel, daha sevgili yurt yoktur. Kavmim beni, senden çıkarmamış olsalardı, çıkmaz, senden başka bir yerde yurt, yuva tutmazdım" buyurdular.

O anda Cebrail aleyhisselam inip; "Ya Resulallah! Vatanına müştak mısın, ayrılığa üzüldün mü?" dedi. Efendimiz de; **"Evet "** buyurdular. Cebrail aleyhisselam, sonunda Mekke'ye döneceğini müjdeleyen, Kasas suresi 85. ayet-i kerimesini okuyup, mübarek hatırını teselli eyledi...

Yolculuk sakin geçiyordu. Müşrikler, her yeri aramalarına rağmen bulamıyorlar, cenab-ı Hak, habibini onların şerrinden muhafaza ediyordu.

‘Keşke hizmetle şereflenseydim!’

Mağaradan ayrılan, Resulullah efendimiz ve Hz. Ebu Bekir, Medine’ye doğru yol almaya devam ediyorlar...

Kudeyd denilen yere geldiklerinde, Ümmü Ma’bed isminde cömertliğiyle meşhur, akıllı, iffetli bir hanımın çadırı önünde durdular. Ücretiyle yiyecek hurma ve et almak istediler.

Ümmü Ma’bed; “Eğer olsa idi, para ile değil, ikramda bulunurdum. Kıtlık ve geçim sıkıntısı sebebiyle elimizde bir şey kalmadı” dedi. **“Süt var mı?”** diye sorduklarında; “Yoktur. Davarlar kısırdır” diye cevap verdi.

Kâinatın Sultanı, çadırın yanında duran zayıf bir koyunu işaret ederek sordu: **“Ey Ümmü Ma’bed! Bu koyun niçin burada bağlı duruyor?”** O da; “Gayet hasta ve zayıf olduğundan sürüden kaldı. Dermanı olmadığı için gidemedi” dedi. Peygamber efendimiz;

“Hiç sütü var mıdır? Bu koyunu sağmama izin verir misiniz?” buyurunca; “Anam babam sana feda olsun, sütü yoktur, fakat onu sağmanıza hiçbir şey mani değildir” dedi.

Resulullah efendimiz, koyunun yanına gelip, Allahü teâlânın ismini zikrettiler. Bereket ile dua ettikten sonra, mübarek elini koyunun memesine sürdüler. O anda meme, süt ile doldu ve akmağa başladı. Hemen kap getirip doldurdular.

Önce Ümmü Ma’bed’e ve diğerlerine verip doyuncaya kadar içmelerini sağladı. En sonunda kendisi içti. Bir daha mübarek elini koyunun memesine dokunup sığadılar ve çadırda bulunan en büyük kabı istediler. Onu da doldurup Ümmü Ma’bed’e teslim ettiler.

İçtikleri sütün kıymeti kadar da para verdiler. Oradan ayrıldıktan sonra, Ümmü Ma’bed’in kocası geldi ve sütü gördü. Sevinerek; “Bu süt nereden geldi?” diye sorunca, Ümmü Ma’bed; “Bir mübarek kimse gelip, hanemizi şereflendirdi. Gördüklerin, O’nun himmeti ve bereketidir” dedi.

“Tarif eder misin? Sıfatı ve cemali nasıldır?” diye sordu. Ümmü Ma’bed; **“Gördüğüm o mübarek zat, pek biçimli ve güzel yüzlü idi. Gözlerinde bir mikdar kırmızılık, sesinde naziklik vardı. Mübarek kirpikleri uzun idi. Gözünün akı pek beyaz, karası da çok siyah olup, kudretten sürmeli idi. Saçları siyah, sakalı sık idi. Sustuğunda üzerinde bir vakar ve ağırbaşlılık vardı. Konuşurken tebessüm ediyor, sözleri, sanki dizilmiş birer inci gibi ağzından tatlı tatlı dökülüyordu. Uzaktan çok heybetli görünüyor, yakına gelince, çok tatlı ve cazip bir hal alıyordu. Yanında bulunanlar, emrini yerine getirmek için canla başla koşuyorlardı”** diyerek, daha pek çok hasletlerini saydı...

Bunları hayretle dinleyen kocası, Resulullah efendimizin ardı sıra gidip Rim vadisinde yetişti ve Müslüman oldu. Ümmü Ma’bed de Müslüman oldu...

Müşrikler, Medine’ye doğru yola çıkan Muhammed aleyhisselamı ve hazret-i Ebu Bekir’i devamlı arıyorlardı. Bulamadıkları takdirde kendileri için pek büyük bir tehlike baş gösterecekti. Çünkü, Müslümanların bir “**İslâm Devleti”** kurup, kısa zamanda kendilerini ortadan kaldırabileceklerini düşünüyorlardı.

Bu sebeple müşrikler, her şeylerini ortaya koydular. Peygamber efendimizle hazret-i Ebu Bekir’i öldürene veya esir edene; yüz devenin yanı sıra sayısız mal ve para vereceklerini vaad ettiler. Bu haber, **Süraka bin Malik’**in mensubu olduğu Müdlicoğulları arasında da yayıldı. Süraka bin Malik, iyi iz sürerdi. Bu yüzden olup bitenlerle yakından ilgilendi.

“Allah bizimle beraberdir”

Müdlicoğulları Kudeyd’de, toplandılar. Aralarında Süraka bin Malik de vardı. O sırada Kureyş’in adamlarından biri gelip, Süraka’ya; “Ey Süraka! Yemin ederim ki, ben az önce, sahile doğru giden üç kişilik bir kafile gördüm. Onlar herhalde Muhammed ile Eshabıdır” dedi.

Süraka, durumu anladı. Fakat, ortaya çok fazla mükafat konulduğu için, bunu tek başına elde etmek istiyordu. Bu sebeple başkasının haberdar olmasını arzu etmiyordu. “Hayır, o senin gördüğün kimseler, filan kişilerdir. Biraz önce geçmişlerdi. Onları biz de gördük” diyerek, önemli bir şey yokmuş gibi konuştu.

Süraka bin Malik, biraz daha bekledi. Dikkat çekmeden evine geldi. Hizmetçisine, atını ve silahını alıp vadinin arkasında kendisini beklemesini söyledi. Orada atına binip koşturmağa başladı. Yoluna devam ederek, nihayet izlerini buldu.

Yaklaşınca birbirlerini iyice görebiliyorlardı. Hatta Süraka, Peygamber efendimizin okuduğu Kur’an-ı kerimi bile işitiyordu. Fakat, Resul-i ekrem arkalarına hiç bakmıyorlardı.

Hazret-i Ebu Bekir geriye bakınca, Süraka’yı görüp, telaşa kapıldı. Peygamber efendimiz ona, mağaradaki gibi; **“Üzülme, Allahü teâlâ bizimle beraberdir”** buyurdu.

Süraka, Peygamber efendimize saldırabilecek kadar yaklaştı. “Ya Muhammed! Seni, bugün benden kim koruyacak!” dedi. Server-i âlem efendimiz de; **“Beni, Cebbar ve Kahhar olan Allahü teâlâ korur”** cevabını verdi.

O sırada Süraka’nın atı, iki ön ayaklarıyla dizlerine kadar yere battı. Bundan kurtulup, tekrar

saldırmaya teşebbüs edince, atının ayakları yine yere saplandı. Süraka, atını ne kadar zorladıysa da, onu bir türlü kurtaramadı. Başka yapacağı hiçbir şey yoktu.

Çaresiz kalınca, şefkat ve merhamet sahibi olan Resulullah efendimize yalvarmaya başladı. Bütün olgunlukları ve iyi ahlakı kendisinde toplayan, üstün ahlak ve yaratılış üzere olan Peygamberimiz onun bu dileğini kabul etti.

Süraka; "Ya Muhammed! Muhafaza olunduğunu anladım. Dua et de kurtulayım. Bundan sonra sana asla zarar vermem. Senin peşine düşenlere de senden hiç bahsetmiyeceğim" diyordu.

Kâinatın efendisi; **"Ya Rabbi! Eğer o sözünde doğru ve samimi ise, atını kurtar"** diye dua edince, Allahü teâlâ bu duayı kabul buyurdu.

Süraka bin Malik'in atı, ancak bu duadan sonra çukurdan kurtulabilmişti. Süraka, hayretler içerisinde kaldı ve bütün bu olup bitenlerden, Muhammed aleyhisselamın daima korunmakta olduğunu anladı. Pek çok şeye şahid olmuştu.

Sonunda; "Ya Muhammed! Ben Süraka bin Malik'im! Benden asla şüpheniz olmasın. Size söz veriyorum. Bundan sonra beğenmediğiniz hiçbir işi yapmıyacağım. Kavmin, seni ve arkadaşlarını yakalayana çok mükafat vereceğini va'detti" dedi ve Kureyş müşriklerinin yapmak istediklerini birer birer anlattı.

Hatta, onlara yol azığı ve binmek için deve vermek istediyse de, sevgili Peygamberimiz kabul etmedi ve ona: **"Ey Süraka! Sen İslâm dinini kabul etmedikçe, ben de senin deveni ve sığırını arzu etmem, istemem. Sen bizi gördüğünü gizli tut, yeter"** buyurdu.

Süraka bundan sonra izi üzerine geri döndü. Başından geçenleri karşılaştığı kimselere de anlatmadı...(Süraka daha sonra Müslüman olmakla şereflendi.)

Bütün gözler ufukta!..

Peygamber efendimiz, hazret-i Ebu Bekir, Amir bin Füheyre ve kılavuzları Abdullah bin Üreykıt, Rebi'ul-evvel ayının sekizinde Pazartesi günü (Miladi 622 yılı Eylül ayının 20. Günü) kuşluk vakti **"Kuba"** köyüne ulaştılar.

Bugün, Müslümanların Hicri Şemsi yılının sene başı oldu. Külsüm bin Hidm isminde bir Müslümanın evinde kaldılar. Burada ilk mescidi yaptılar.

Kuba vadisinde ilk Cuma namazını kıldılar ve ilk hutbeyi irad ettiler. Kuba mescidi, ayet-i kerimede mealen; **"...Temeli takva üzerine kurulan mescid"** (Tevbe suresi 108) diye buyrularak medh edildi.

Bu arada Mekke'de kalan **hazret-i Ali,** Resulullah efendimizin Kabe-i şerifte devamlı bulundukları makama oturdu. **"Resul-i ekremde kimin nesi var ise, gelsin alsın!"** diye nida ettirdi. Herkes gelip, nişanını söyleyerek emanetini aldı. Böylece emanetler sahiplerine teslim edildi.

Mekke-i mükerremede kalan Eshab-ı güzin, hazret-i Ali'nin kanadı altına sığındılar. Resulullah'ın saadethaneleri Mekke'de olduğu müddetçe, hazret-i Ali de orada kaldı. Bir zaman sonra Resul-i ekrem efendimiz, evinin Medine-i münevvereye getirilmesini emir buyurdular.

Allah'ın aslanı hazret-i Ali, Kureyş kâfirlerinin toplandıkları yere gitti. **"İnşaallahü teâlâ yarın Medine-i münevvereye gidiyorum. Bir diyeceğiniz var mı? Ben burada iken söyleyin"** buyurdu.

Hepsi başlarını eğip, hiçbir şey söylemediler. Sabah olunca, hazret-i Ali, Resul-i ekrem efendimizin eşyalarını toplayıp, Resulullah efendimizin Ehl-i Beyti ve kendi akrabaları ile beraber yola koyuldu.

Resulullah efendimize, şişmiş olan ayaklarından kanlar akar vaziyette, Kuba'da yetişti. Gündüzleri saklanıp, geceleri yaya olarak yürüdüğü bu yolculuğun sonunda, Peygamberimizin huzuruna gidemiyecek bir hale gelmişti.

Resul-i ekrem efendimiz bunu haber alınca, bizzat kendisi teşrif etmiş, hazret-i Ali'yi görünce haline acımış, sevgili, fedakar amcazadesini kucaklamış, mübarek elleriyle o hak yolunda binlerce meşakkate katlanmış olan narin, nazik ayaklarını okşamış, kendisine afiyet için dua buyurmuştu.

Hatta hazret-i Ali'nin bu fedakarlığı üzerine; **"İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allahü teâlânın rızası için nefsini feda eder"** (Bekara suresi- 207) ayet-i celilesinin nazil olduğu rivayet edilir.

Medine'ye daha önce hicret eden Eshab-ı kiram ile Medineli Müslümanlar, Kâinatın sultanının Mekke'den hicret için hareket ettiğini duyunca, teşrifini hararetle ve heyecanla bekliyorlardı.

Bu sebeple Medine-i münevverenin dış semtlerine gözcüler koyup, şehirlerini şereflendirecekleri anda, Efendimizi karşılamak için can atıyorlardı. O'nun muhabbetiyle yananlar, kızgın çölün suya olan hasreti gibi gözlerini ufka dikerek bekliyorlardı...

Medine... Medeniyet kelimesinin mefhum yatağı Medine... Peygamber beldesi Medine... İşte incecik hurma ağaçları ve dümdüz damlı çatılarıyla ufuk çizgisi üstünde yayılmış **"Medine-i münevvere"** olmaya can atıyor.

Kâinatın efendisi, yaratılmışların en üstünü, Efendimiz devesine binmiş, yanında mağara dostu Ebu Bekir... Medine'ye **"Nur"** geliyor.

Günlerdir herkes ayakta, gözler pür dikkat ufukta...

“Müjde! Resulullah geliyor!.”

Nihayet mesafeler, yelpaze kanatları gibi dalga dalga oldu... Ağır ağır yol alan iki deve üstünde iki insan göründü.

Medineliler, sevinçle birbirlerine; **“Müjde!.. Müjde!... Resulullah geliyor!.. Peygamberimiz geliyor!... Sevinin ey Medineliler!.. Bayram edin! Habibullah geliyor!.. Baş tacımız geliyor!..”** diyerek sevinç gözyaşları dökmeye başladılar...

Bu haber bir anda Medine-i münevvere sokaklarını doldurdu. Yedisinden yetmişine, yaşlısından hastasına kadar herkes, bu eşi görülmedik sevinçli haberi bekliyordu. Bütün Medineliler en güzel elbiselerini giyinerek, sür’atle Âlemlerin efendisini karşılamak için koştular.

Herkes, sıcak çölün ortalarına doğru ilerliyor... Onlar da kızgın çölde, güneşin yakıcı sıcaklığına rağmen, büyük bir heybetle kendilerine doğru geliyorlar...

Tekbir sedaları semayı çınlatıyor, sevinçten gözyaşları sel gibi akıyor. Hüzün ve mutluluk dolu bir hava esiyor ve Medine, tarihin en güzel günlerinden birini yaşıyor.

Bir tarafta, herkesin “**Emin”** lakabıyla tanıdığı, Allahü teâlânın Habibini öldürmek için üzerine mükafat koyanlar; diğer tarafta ise O’nu ve arkadaşlarını korumak, bağırlarına basmak ve bu uğurda canlarını feda etmek istiyenler....

Medineliler bir an önce sevgili Peygamberimizin nurlu cemalini görmek istiyorlardı. Medine, Medine olalı böyle sevinçli, böyle mübarek bir an görmemişti. Bu, o güne kadar yaşanmamış bir bayramdı.

Benzeri görülmemiş ve görülmeyecek olan bu bayramda, çocuklar ve kadınlar şöyle şiirler terennüm ediyorlardı:

“Tale’al-Bedrü aleyna,
Min seniyyat-il-veda;
Veceb-eş-şükrü aleyna,
Mâ de’â lillahi dai,
Eyyüh-el-meb’usu fina,
Ci’te bil-emr-il muta’!..”

“Hoş geldin ya Resulallah!.. Bize buyurun ya Resulallah!..” şeklindeki istekler ortalığı çınlatıyordu.

Medine’nin ileri gelen kimselerinden bazıları Kusva’nın yularından tutup; “Ya Resulallah! Bize buyurun...” diyerek istirhamda bulundular. Onlara; **“Devemin yularını bırakınız. O memurdur. Kimin evinin önünde çökerse, orada misafir olurum!”** buyurdular.

Herkeste büyük bir heyecan ve merak başladı. Acaba Kusva nereye çökecekti?!

Kusva, nihayet Peygamber efendimizin bugünkü mescid-i şerifinin kapısının bulunduğu yere çöktü. Efendimiz, Kusva’nın üzerinden inip; **“İnşaallah menzilimiz burasıdır”** ve **“Burası kimindir?”** buyurunca; “Ya Resulallah! Amr’ın oğulları Süheyl ve Sehl’indir” diye cevap verdiler.

Bu çocuklar yetim idi. Peygamberimiz; “Akrabalarımızdan hangisinin evi buraya daha yakındır?” buyurdular. Zira Resulullah efendimizin dedesi Abdülmuttalib’in annesi, Neccaroğulları’ndan idi.

Halid bin Zeyd Ebu Eyyub el-Ensari hazretleri sevinçle; “Ya Resulallah! Benim evim daha yakındır. İşte şu evim, şu da kapısı” diyerek heyecanla evini gösterdi. Kusva’nın yükünü indirip, Resulullah efendimizi buyur etti.

Medineli Müslümanlar ve Muhacirler, Efendimizin hicretine pek ziyade sevindiler. Nasıl sevinmesinler ki? Dünya kurulduğundan bu yana böyle bir misafiri ağırlamak sadece onlara nasip oluyordu...

Medine devri

Hicretle, sevgili Peygamberimizin, bi’setin on üçüncü yılının 12 Rebi’ul-evvel’inde, miladi 622 senesinde başlayıp on sene sürecek olan Medine devri başladı...

Peygamber efendimiz, **Halid bin Zeyd Ebu Eyyüb el-Ensari** hazretlerinin evine teşrif edince, alt katta oturmayı tercih ettiler ve buraya yerleştiler. Böylece Kâinatın efendisini ağırlama ve evinde bulundurma şerefi bu mübarek zata nasib oldu.

Hazret-i Halid şöyle anlattır:

Bir gün; “Anam-babam size feda olsun ya Resulallah! Benim yukarıda oturmama, sizin de alt katta bulunmanıza gönlüm razı olmuyor. Bu bana çok ağır geliyor. Ne olur zat-ı alinizin yukarıda, bizim de alt katta oturmamıza müsaade buyurunuz” dedim.

Bunun üzerine; **“Ey Ebu Eyyüb! Evin alt katında bulunmamız bize daha münasip ve elverişlidir”** buyurdular. Gelen ziyaretçilerle daha rahat görüşme düşüncesiyle, alt katta kalmayı uygun gördüler...

Biz de evin üst katında bulunduk. Bir gün su testimiz kırıldı. Dökülen suların Resulullah’ın üzerine damlayıp rahatsız olmasından korkarak, hanımımla, örtüneceğimiz tek kadife yorganımızı hemen suyun

üzerine bastırdık ki, bir damla bile alt kata damlamasın...

Resulullah efendimize daima akşam yemeği yapıp, gönderirdik. Yine bir gece, yapıp gönderdiğimiz soğanlı veya sarmısaklı yemeği Resulullah geri çevirmişti. Onda elinin izini göremeyince, feryad ederek yanına gidip üzüntümü arz ettim:

- Bu sebzede bir koku hissettim. Ondan yemedim. Ben, melekle konuşan bir kişiyim, buyurdu.

- O yemek haram mıdır? diye sordum.

- Hayır! Fakat ben kokusundan dolayı ondan hoşlanmadım, buyurunca;

- Sizin hoşlanmadığınız şeyden ben de hoşlanmam! dedim.

- Siz onu yiyiniz, buyurdular.

Bunun üzerine biz de ondan yedik ve bir daha o sebzeden Resulullaha yemek yapmadık.

Yine bir defasında Resulullah efendimizle Ebu Bekir'e yetecek kadar yemek hazırlayıp, huzurlarına götürdüm. Resulullah;

- Ya Eba Eyyüb! Ensar'ın eşrafından otuz kişiyi davet et, buyurdu.

Ben, yemeğin azlığını ve belki Resul-i ekrem bu yemeği çok zannettiler diye düşünürken, tekrar;

- Ya Eba Eyyüb! Ensarın eşrafından otuz kişiyi davet et, buyurdular.

Binlerce düşünce içinde Ensar'dan otuz kişi davet ettim, geldiler. O yemekten yediler, doydular. Bir mucize olduğunu anlayıp, gelenlerin imanları kuvvetlendi ve bir daha bi'at ettiler. Gittiler. Sonra; **"Altmış kişi davet et"** buyurdular.

Ben, mucize olarak yemeğin azalmadığını gördüğümden, daha ziyade sevinerek altmış kişiyi Resulullah'ın huzuruna davet ettim.

Geldiler, o yemeklerden yediler. Hepsi, Resulullah'ın mucizesini tasdik ederek döndüler.

Ardından; **"Ensardan doksan kişi çağır"** buyurdular. Çağırdım, geldiler. Resulullah'ın emri üzerine onar onar sofraya oturup, yediler; hepsi de bu büyük mucizeyi görüp, gittiler.

Böylece yüz seksen kişi yemek yedi. Yemek ise benim götürdüğüm kadardı ve hiç el sürülmemiş gibi duruyordu."

El ele, gönül gönüle...

Medine'ye hicret eden Muhacirlerden bazıları hastalanmıştı. Medine'nin havasına, suyuna alışamamışlardı. Mekke'nin özlemini çekiyorlardı.

Efendimiz dua buyurdu:

"Ya Rabbi, Mekke'yi sevdirdiğin gibi, bize Medine'yi de sevdir. Daha çok sevdir... Bereket ver... Medine'yi bize sağlık yatağı eyle!"

Resulullahın bu duasından sonra, muhacirlere yeni bir hayat geldi. Kısa zamanda Medine'ye ısındılar. İslâmiyeti yaymak için her şeye katlandılar, hatta sıkıntılardan zevk alır hale geldiler.

Peygamber efendimiz, Medine-i münevverede daha sıkı bir bağlılığın tesisi için, hicret eden Muhacirleri ve onları evlerinde barındıran Ensarı birbirlerine kardeş yaptılar.

Hazret-i Ali en sona kalınca;

-Ya Resulallah! Beni unuttunuz mu? diye sormuştu. O zaman Âlemlerin efendisi;

- Sen, dünyada ve ahirette benim kardeşimsin buyurmuştu.

Bu kardeşlik maddi ve manevi yardımlaşma esasına dayanıyordu. Böylece yurtlarından, yuvalarından ve akrabalarından ayrı kalmanın mahzunluğu bir mikdar da olsa giderilmiş olacaktı.

Zaten Medineli Müslümanlar, Allahü teâlânın dinini yaşayabilmek ve yayabilmek için memleketlerini terk eden muhacir kardeşlerine bağırlarını açmışlar, evlerine buyur etmişler, onlara her türlü yardımı yapmak için canla başla çalışmışlardı.

Bu kardeşlik tesisi ile birbirlerine daha candan sarıldılar. Resulullah efendimiz, her muhaciri, mizacına uygun olan bir ensar ile kardeş yapmıştı. Öyle ki bu kardeşlik, babalarından kalan malı paylaşacak seviyede idi.

Her Medineli; arazisini, bağını, bahçesini, evini, mallarını... nesi varsa ikiye ayırıyor, böylece yarısını Muhacir kardeşine seve seve veriyordu.

Böyle bir fedakarlık, ancak İslâm kardeşliğiyle mümkün oluyordu. Âdem aleyhisselamdan bu zamana kadar pek çok göç olmuştu. Fakat böylesine manalı ve yüce bir hicret; dışardan gelenler ile yerli halk arasında bu kadar muhabbetli bir kaynaşma ve samimi bir kucaklaşma olmamıştı. Nitekim Allahü teâlâ mealen; **"Mü'minler ancak kardeştirler"** buyurdu. (Hucurat suresi: 10)

Bununla, gerçek sevgi ve samimiyetin maddi menfaatle değil, iman ve inançla olabileceğine işaret buyuruluyordu. Eshab-ı kiramdaki bu hal, Resulullah efendimizin bir sohbetiyle ele geçiyordu.

Sevgili Peygamberimizin, mübarek kalbinden fışkıran deryalar misali feyz ve bereketler, Eshab-ı kiramın kalblerine akıyor, bunun neticesinde, görülmemiş bir fedakarlıkla birbirlerini seviyorlar ve kardeşlerini kendilerine tercih ediyorlardı.

Ensar ve **Muhacirin**, bu yeni İslâm merkezinde el ele, gönül gönüle vererek İslâm dininin

kuvvetlenmesi için her fedakarlığa katlanmak ve sonunda şehadet mertebesine kavuşmak üzere söz verdiler.

Bu şekilde Resulullahın etrafında toplanıp, İslâm dininin esaslarına uyarak, yeni bir nizam ve mes'ud bir hayat kuruyorlardı. Artık İslâmiyet, Hicret hadisesi ile; **"Devlet"** olma yolunda ilk adımını atmıştı. Medine-i münevvere de İslâm dininin beşiği ve merkezi haline geliyordu.

"Ne derse güzeldir!"

Mekkeli müşrikler, Peygamber efendimizin Medine'de, Eshabını birbirlerine kardeş yapmak suretiyle kaynaştırmasını, kendileri için büyük bir tehlike gördüler.

Kısa zamanda bu işin üstesinden gelemezlerse, Müslümanlar güçlenip Mekke'ye saldırabilir, bıraktıkları arazilerini, evlerini, yurtlarını ellerinden alabilirlerdi...

Bu düşünceler içinde bulunan Mekkeli müşriklerden Medineli Müslümanlara tehdit mektupları geliyordu. Bu mektupların birinde;

"Şüphesiz ki aramızda düşmanlık bulunan hiçbir Arap kabilesinde, bizi, sizler kadar öfkelendiren olmamıştır. Çünkü, bizden olan bir adamı bize teslim etmeniz gerekirken, O'na yardımcı olup, kucak açarak korudunuz. Bu, sizin için çok büyük bir kusurdur. Lütfen, O'nunla bizim aramızdan çıkınız ve O'nu bize bırakınız. Eğer O'nun gidişatı iyi olursa, buna en çok sevinecek olan biziz. Aksi olursa, O'nu çekip çevirmek de yine bize düşer!.." deniliyordu.

Bu mektuba; **Hazret-i Ka'b bin Malik**, Peygamberimizi medh eden çok güzel bir cevap yazdı.

Mekkeli müşrikler, Medineli müşriklere de aynı şekilde tehdit mektupları yazdılar. Onlara da;

"Eğer bizim düşmanımızı şehrinizden çıkarmaz veya öldürmezseniz, üzerine yürür, sizleri öldürür, kadınlarınızı hizmetimize alırız!.." diyerek tehditlerde bulundular.

Bunun üzerine Medineli müşrikler, Abdullah bin Übey münafığının etrafında toplanıp, fırsatını buldukları an Resulullah efendimize zarar vermek üzere karar aldılar.

Müslümanlar bu durumu öğrenince; sevgili Peygamberimizi korumak için ellerinden gelen bütün gayreti gösterip, O'nun etrafında kenetlendiler. Geceleri sokağa çıkamaz, evlerinde uyuyamaz hale geldiler.

Übey bin Ka'b bu hali şöyle ifade eder:

"Resulullah efendimiz ile Eshabı, Medine-i münevvereye teşrif ettiklerinde Müslümanlar, müşrik Arap kabilelerinin düşmanlıklarına hedef oldular. Eshab, silahlı olarak sabahlara kadar nöbet bekledi."

Eshab-ı kiram yekvücut olmuşlar, tehlikeli hallerde bütün güçleri ile Müslüman kardeşlerine yardıma koşuyorlardı.

Bunların başında sevgili Peygamberimiz geliyordu. Resulullah efendimiz, her güzel haslette önde olduğu gibi, cesarette de Eshabının en önünde yer alırdı.

Gecenin hangi saatinde olursa olsun, bir feryad işitilince, Peygamberimiz, hiç kimse varmadan atı ile oraya yıldırım gibi yetişir, korkulacak bir şeyin olmadığını Eshabına bildirir ve onları teskin ederdi.

Mescid-i Nebi'nin inşası

Peygamber efendimiz Medine'yi teşrif ettiklerinde ilk iş olarak Eshabını yetiştirecek, cemaatle namaz kılacak bir mescidin yapılmasını arzu ediyorlardı.

Bu sırada Cebrail aleyhisselam gelip;

"Ya Resulallah! Allahü teâlâ sana, kendisi için taştan ve kerpiçten bir mescid yapmanı emrediyor" dedi.

Habib-i ekrem efendimiz, hemen devesi Kusva'nın Medine'ye geldiklerinde çöktüğü yeri sahiplerinden satın almak istediler.

Sahipleri; "Ya Resulallah! Biz, onun bedelini ancak cenab-ı Hak'tan bekleriz. Orayı size, Allah rızası için hediye ederiz" diyerek bağışlamayı çok arzu ettiler.

Buna rağmen Efendimiz kabul buyurmayıp, fazlasıyla ücretini ödediler. Bir taraftan arsanın tesviyesi yapılıp düzeltilirken, diğer yandan kerpiçler kesiliyor ve taşlar çekiliyordu.

Nihayet her hazırlık yapıldıktan sonra temel atılmak üzere toplanıldı. Temele ilk taşı, Efendimiz, mübarek elleriyle koydular. Sonra sıra ile; **"Ebu Bekir, taşını, benim taşımın yanına koysun! Ömer, taşını Ebu Bekir'in taşının yanına koysun! Osman, taşını Ömer'in taşının yanına koysun! Ali, taşını Osman'ın taşının yanına koysun"** buyurdular.

Emirleri yerine geldikten sonra oradaki Eshab-ı kiramına; **"Siz de taşlarınızı koyunuz"** buyurdular. Onlar da koymaya başladılar.

Mescidin yapılmasında, başta sevgili Peygamberimiz olmak üzere bütün Eshab-ı kiram durmadan dinlenmeden çalıştılar. Mübarek sırtlarında taş ve kerpiç taşıdılar. Taş ile temeli bir buçuk metre yükseltip, üzerini kerpiçle ördüler.

Resulullah efendimiz bir gün, kerpiç yüklenmiş götürüyordu. Eshabından biri huzur-ı şerifine varıp,

fevkalade bir edeble;

"Ya Resulallah! Kerpici benim taşımama müsaade eder misiniz?" dedi.

Hatem-ül-enbiya efendimiz, ona, daha büyük bir nezaketle, kendisinin sevab kazanmaya daha çok muhtaç olduğunu bildirip kerpici vermediler. Onun da gidip taş getirmesini tavsiye buyurdular.

Mescid-i Nebi'nin inşasında en çok çalışanlardan biri de Resulullah efendimizdi. En ağır kayaları yüklenerek, mübarek göğüsleri darala darala ustaların yanına götürürlerdi. Bu taşları ve kerpiçleri taşırken yapılan işin kıymetini, kavuşulacak nimetleri müjdeleyerek Eshabını gayrete getirirdi.

Efendimizin bu gayretini gören Müslümanlar, büyük bir aşkla çalışıyorlardı. Hatta Ammar bin Yaser, herkes birer kerpiç taşırken, o; birini Peygamber efendimiz, birini de kendisi için olmak üzere iki kerpiç götürürdü.

Bu hali Resulullah efendimiz gördüklerinde, yanına vardılar. Mübarek elleri ile hazret-i Ammar'ın sırtını sığayıp;

"Ey Sümeyye'nin oğlu! Senin iki, başkalarının bir ecri var" buyurdular.

Mescidin duvarları kısa zamanda bitirildi ve üzeri örtüldü. Ayrıca mescide bitişik, Resulullah efendimiz için kerpiçten iki oda yapıldı.

Bunların üzerleri de hurma kütüğü ve dalları ile örtüldü. (Bu odalar zamanla dokuza kadar çoğaltıldı.) Mescidin inşası bittikten sonra, Peygamber efendimiz, hazret-i Halid bin Zeyd'in evinden, kendisi için yapılan eve taşındılar...

Hurma kütüğünün inlemesi

Peygamber efendimiz, Cuma günleri mesciddeki **Hannane** isminde bir hurma kütüğüne dayanarak, hutbe irad ederlerdi.

Sonradan üç basamaklı bir minber yaptırdılar. Resulullah efendimiz ve Eshab-ı kiram bir Cuma günü Mescid-i Nebi'de toplanmışlardı. Efendimiz, hutbe için yeni minbere çıktıklarında, eskiden dayandığı kuru hurma kütüğü, herkesin duyacağı kadar, hamile deve ağlayışını andıran bir sesle ağlamaya ve inlemeye başladı.

Bütün Eshab-ı kiram, hayret ederek bu sesi dinlediler. Fakat, ses bir türlü kesilmiyordu. Bunun üzerine Âlemlerin efendisi minberden indiler ve mübarek elleri ile kütüğü okşadılar. O anda, ağlama ve inleme kesildi. Kuru hurma kütüğünün, Peygamberimize olan bu muhabbetini ve aşkını gören Sahabiler, gözyaşlarını tutamadılar.

Bu hadise ile ilgili hazret-i Enes bin Malik; "Mescid bile onun sesinden sarsıldı", İbn-i Ebi Veda'a da, "Hurma kütüğü, çatlayıp yerinden oynadı. Resulullah efendimiz gelip mübarek elini üzerine koydu da ondan sonra sustu" demişlerdir.

Peygamber efendimiz; **"Nefsim yed-i kudretinde olan Allahü teâlâya yemin ederim ki, eğer onu okşamasaydım, bana karşı hasret ve hüznünden dolayı kıyamete kadar böyle ağlayacaktı"** buyurdular.

Resul aleyhisselam kuru hurma kütüğüne dönüp; **"İstersen seni bulunduğun bahçeye vereyim. Tekrar dal budak sal ve eski haline gel. İstersen seni Cennet'e dikeyim de Allahü teâlânın dostları meyvenden yesin"** buyurdu.

Resulullah efendimiz, ona kulak verip şöyle dediğini duydular: "Beni Cennet'e dik ve benden Allahü teâlânın dostları yesin ve eskiyip çürümeyeceğim bir yerde olayım."

Ağacın bu konuşmasını, Peygamber efendimizin yanında bulunanlar da duydu.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz, ona; "İstediğini yapacağım" diye mukabelede bulundu. Sonra Resulullah'ın emri ile hurma kütüğü gömüldü.

Server-i âlem efendimiz ile hazret-i Ebu Bekir, hicret ettiklerinde çocuklarını Mekke'de bırakmışlardı. Efendimiz, hazret-i Hadice validemizin vefatından bir sene sonra hazret-i Aişe ile Mekke'de söz kesilmişti.

Medine'yi şereflendirince, Hz. Aişe, annesi ve Resulullah'ın kerimelerinden hazret-i Zeyneb de Medine'ye getirtildi.

Resulullah efendimizin ev halkı, odalarının önünde indi. Hazret-i Aişe validemiz, babası hazret-i Ebu Bekir'in evinde bir müddet ikamet etti.

Ebu Bekir, bir gün Server-i âlem efendimize;

-Ya Resulallah! Ehlinle evlenmekten seni alıkoyan nedir? diye sordu. Resulullah;

- Mehirdir, buyurdu.

Hazret-i Ebu Bekir, Resulullah'a mehr parası gönderdi. Bunun üzerine hazret-i Aişe validemizin düğünü oldu. O zaman Peygamber efendimiz elli beş yaşında idiler.

Hazret-i Aişe validemiz, çok zeki ve kabiliyetli olup, hadiseleri anında şiir halinde söyleyebilirlerdi. Öğrendiği ve ezberlediği bir şeyi kat'iyyen unutmazdı. Çok akıllı, zeki, alime, edibe, afife ve saliha idi. Hafızası pek kuvvetli olduğu gibi, Eshab-ı kiram, birçok şeyleri ondan sorup öğrenirdi. Ayet-i kerime ile medh edildi.

İlk ezan

Mescid-i Nebi inşa edildikten sonra, namaz vakitlerinde, vaktin girdiğini belirtecek ve Müslümanları camiye davet edecek bir usül yoktu.

Sadece; **"Essalatü Cami'a"** denilirdi.

Resulullah efendimiz, bir gün Eshabıyla istişare ederek, namaz vakitlerinde, müminlerin camiye nasıl davet edilmesi gerektiğini sordular.

Kimisi, namaz vakitlerini bildirmek için, nasara gibi, nakus yani çan çalalım; kimisi, Yahudiler gibi boru çalınsın dediler. Kimisi de; "Namaz vakti ateş yakıp yukarı kaldıralım" diye fikirlerini söylediler.

Resulullah efendimiz, hiçbirini kabul etmedi.

Abdullah bin Zeyd bin Sa'lebe ve hazret-i Ömer, rüyada ezan okunmasını gördüler. Hazret-i Abdullah, sevgili Peygamberimize gelip rüyasını şöyle anlattı:

"Yeşil bir şal ve peştamal bağlamış, eline çan almış bir kişi gördüm. Ona; "Elindeki çanı satar mısın?" diye sordum.

Bana; "Ne yapacaksın?" dedi. "Namaz vakitlerini bildirmek için çalacağım" deyince, o zat; "Ben sana daha hayırlısını öğreteyim" dedi ve kıbleye dönerek yüksek sesle; **"Allahü ekber, Allahü ekber..."** diye okumaya başladı.

Bitirdikten sonra da; "Namaza kalkacağın zaman da" deyip, ezanı tekrar etti ve sonuna doğru, **"Kad kamet-is-salatü"** cümlesini ilave etti."

Bunun üzerine, Resulullah efendimiz;

"Rüya haktır. O kelimeleri Bilal'e öğret, okusun!" buyurdular. Buna ezan ismi verildi.

Hazret-i Bilal de, Mescid-i şerifin yakınında bulunan yüksek bir dama çıkarak, ilk ezanı, öğretilen kelimelerle okudu.

Hazret-i Ömer, ezan sesini işitince, koşa koşa Resulullah efendimizin huzuruna geldi. Hazret-i Bilal'in söylediği kelimeleri aynen rüyasında gördüğünü arz etti.

O gece, Eshab-ı kiramdan bir kısmı da aynı rüyayı görmüşlerdi. İşte bu sırada, Cuma suresi 9. ayet-i kerimesi nazil olup, vahy ile de bildirilmiş oldu.

Bilal-i Habeşi, bir gün sabah namazı vaktinde sevgili Peygamberimizin kapısı önünde; **"Es-salatü hayrun minennevm"** diye iki defa seslenmişti.

Bunu Peygamber efendimiz beğendi. **"Bilal, bu ne güzel söz! Sabah ezanını okurken bunu da söyle!"** buyurdular.

Böylece sabah ezanında bu söz de söylenmeye başlandı.

Peygamberimizin vefatına kadar müezzinlik yapan Bilal-i Habeşi'nin, sesi gür, çok güzel ve pek tesirliydi.

O, ezan okumaya başlayınca, herkes büyük bir aşk ve vecd içinde dinleyip, kendinden geçerdi. Ezan okurken herkesi ağlatırdı.

Eshab-ı kiramın, birbirlerini namaz vakitlerinde camiye ezan-ı şerif ile davet etmeleri, Medineli müşrikler ile Yahudilerin pek tuhafına gitti.

Ezan okunurken alay ve eğlenceye alırlardı. Onların bu maskaralıklarına karşı, Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde mealen; **"Onlar, namaza ezan ile davette bulunduğunuz zaman, onu oyun ve eğlence edinirler. Bu da, onların aklı ermez bir kavim olmalarındandır"** buyurdu. (Maide suresi: 58)

"Eshabım gökteki yıldızlar gibidir"

Fahr-i kâinat efendimiz, Eshab-ı kiramını yetiştirmek, olgunlaştırmak için, Mescid-i Nebi'de eşi benzeri bulunmayan sohbetler eder, Allahü teâlânın kendisine ihsan ettiği feyz ve bereketleri, onların kalblerine akıtırdı.

Peygamber efendimizin sohbetine katılmak şerefine nail olanlar, daha ilk sohbette kalblerinde büyük bir değişiklik hisseder ve pek yüksek ilahi marifetlere kavuşurlardı.

Bu sohbetlerin bereketiyle Eshab-ı kiram, başta sevgili Peygamberimiz olmak üzere, bütün sahabe arkadaşlarını canlarından çok sever hale gelirlerdi. Allahü teâlâ onları, ayet-i kerimelerle medhetmiştir.

Onlar, Resulullah efendimizin huzur-ı şeriflerinde; sanki başlarına kuş konmuş da, hareket edince uçacakmış gibi pek edebli ve çok dikkatli dururlardı. Böylece, Eshab-ı kiram peygamberlerden ve büyük meleklerden sonra mahlukatın en efdali ve en üstünü oldular.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde bunların üstünlüklerini bildirdi:

"Siz ümmetlerin en iyisi, en hayırlısı oldunuz. İnsanların iyiliği için yaratıldınız. İyilik yapılmasını emreder, kötülükten nehy edersiniz...." (Al-i imran suresi: 110)

"Önce Müslüman olanlardan, Muhacirlerin ve Ensarın önce gelenlerinden ve bunların yolunda gidenlerden Allahü teâlâ razıdır ve bunlar da, Allahü teâlâdan razıdırlar. Allahü teâlâ bunlar için, Cennetler hazırladı. Bu Cennetlerin altından nehirler akmaktadır. Bunlar Cennetlerde sonsuz olarak kalacaklardır." (Tövbe suresi: 100)

“Muhammed “aleyhisselam” Allahü teâlânın peygamberidir ve O’nunla birlikte bulunanların, (yani Eshab-ı kiramın) hepsi kâfirlere karşı şiddetlidirler. Fakat, birbirlerine karşı merhametli, yumuşaktırlar. Bunları çok zaman rükuda ve secdede görürsünüz.

İnce bir filiz yerden çıkıp kalınlaştığı, yükseldiği gibi, az ve kuvvetsiz oldukları halde, az zamanda etrafa yayıldılar.

Her tarafı iman nuru ile doldurdular. Herkes filizin halini görüp, az zamanda nasıl büyüdü diyerek, şaşırdıkları gibi, hal ve şanları dünyaya yayılıp, görenler hayret etti ve kâfirler kızdılar.” (Feth suresi: 29)

Peygamber efendimiz de hadis-i şeriflerinde, Eshab-ı kiramın büyüklüğünü, derecelerinin yüksekliğini bildirdi:

“Eshabımın hiçbirine dil uzatmayınız. Onların şanlarına yakışmayan bir şey söylemeyiniz! Nefsim yed-i kudretinde olan Allahü teâlâya yemin ederim ki, sizin biriniz Uhud dağı kadar altın sadaka verse, Eshabımdan birinin bir müd arpası kadar sevab alamaz.”

“Eshabım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız kurtulursunuz.”

“Eshabıma dil uzatmakta, Allahü teâlâdan korkunuz! Benden sonra onları kötü niyyetlerinize hedef tutmayınız! Nefsinize uyup, kin bağlamayınız! Onları sevenler, beni sevdikleri için severler. Onları sevmiyenler, beni sevmedikleri için sevmezler. Onlara el ile, dil ile eziyyet edenler, onları gücendirenler, Allahü teâlâya eziyyet etmiş olurlar ki, bunun da ibret cezası gecikmez, verilir.”

Eshab-ı suffe

Peygamber efendimiz, Mescid-i Nebi’nin kuzey duvarına hurma dallarıyla bir gölgelik yaptırdı. Burada Mekke’den hicret eden, malı-mülkü bulunmayan bekar sahabilerin yatıp kalkmalarını emir buyurdu.

Hiçbir geliri olmayan, iman ve aşktan başka tek sermayeleri bulunmayan bu sahabilerin sayıları on ila dört yüz arasında değişirdi.

Bu sahabiler, Resulullah efendimizin yanlarından ayrılmaz ve sohbetlerinden hiç geri kalmazlardı. Gece-gündüz Kur’an-ı kerim okurlar, ilim öğrenirler, hadis-i şerifleri hıfz ederler, günlerinin çoğunu oruç tutarak geçirirler; ibadet ve taatten bir an ayrılmazlardı.

Burada yetişenler, yeni Müslüman olan kabilelere gönderilirler, onlara Kur’an-ı kerimi ve sünnet-i şerifleri, yani din-i İslâm’ı öğretirlerdi. Pek ziyade faziletlere sahib olan bu mübarek sahabiler, büyük bir irfan ordusu idiler.

Peygamber efendimiz, onları çok sever, onlarla oturup sohbet ederler ve beraber yemek yerlerdi. Burada kalanlara **“Eshab-ı suffe”** denirdi.

Resulullah efendimiz bir gün Eshab-ı suffeye bakıp, son derece fakir olduklarını düşündüler. Böyle oldukları halde gönül rahatlığı ve parlaklığı ile ibadet ediyorlardı. Peygamber efendimiz merhamet buyurup, onlara; **“Ey Suffe eshabı! Size müjdeler olsun! Eğer ümmetimden, sizin içinde bulunduğunuz bu zor şartlara razı bir kimse kalmış olursa, o, elbette benim arkadaşlarımdandır”** buyurdular.

Efendimiz, herşeyden önce bu seçkin Eshabının ihtiyaçlarını temin eder, sonra Ehl-i beytininkini gidermeye çalışırlardı.

Eshab-ı suffe’den olan Ebu Hüreyre hazretleri şöyle anlatır:

“Kendisinden başka ilah olmayan Allahü teâlâya yemin ederim ki, ben bazan açlıktan karnımı yere dayar, bazan da yerden aldığım bir taşı karnıma bastırırdım. Yine böyle bir halde idim. O gün Resulullah’ın mescide geçtiği yolun üstünde oturmuştum. O sırada âlemlere rahmet olarak gönderilen iki cihanın süsü, nur saçarak yanıma geldiler. Halimi anlayıp gülümsediler ve, **“Ya Eba Hüreyre! buyurdular. Benimle gel!.. “**

Hemen peşlerinden yürüdüm. Hane-i saadetlerine girdiler. Evde bir bardak süt vardı. **“Haydi, Ehl-i suffeye git. Onları bana çağır”** buyurdular.

Onları çağırdım, saadethaneye geldik, izin isteyip içeri girdik, uygun yerlere oturduktan sonra, Resulullah efendimiz; **“Ya Eba Hüreyre! Şu süt bardağını al, onlara ver!”** buyurdular. Süt çok azdı herkese yetmesi mümkün değildi.

Ben de bardağı alıp, sıra ile arkadaşlarıma veriyordum. Her biri bardağı alıyor, doyuncaya kadar içiyor, bana iade ediyordu. Herkesten aldığımda, bardağın hiç eksilmediğini, öylece sütle dolu olduğunu görüyordum.

Bu şekilde, gelen bütün arkadaşlarıma takdim ettim. Hepsi içip doydular. Sonra Efendimiz bardağı alıp, bana gülümsediler ve; **“Ya Eba Hüreyre! Süt içmeyen bir ben kaldım, bir de sen. Haydi sen de otur, iç!”** buyurdular.

Oturup içtim. **“Yine iç!”** buyurdular. İçtim. Efendimiz, birkaç defa **“İç!”** buyurdular.

Ben de her defasında içtim. Nihayet; “Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Artık içemiyeceğim. Seni hak din ile gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, iyice doydum” dedim. **“Öyleyse**

bardağı bana ver" buyurdular. Verdim. Allahü teâlâya hamd ve sena ettikten sonra, Besmele çekerek sütü içtiler."

"Kim şu açı misafir eder?"

Mescidde resulullah efendimizin hiçbir sohbetini kaçırmadan ilim öğrenen **Eshab-ı Suffeye** karşı, Medineli sahabiler, benzeri görülmemiş şekilde muhabbet beslerlerdi.

Bir akşam, açlıktan dermanı kalmayan Suffe'den bir sahabi, Resulullah efendimizin huzur-ı şeriflerine gelip, halini arz etti.

Peygamber efendimiz, hane-i saadetlerine, yiyecek bir şeyin olup olmadığını sordular. "Şu anda evde yiyecek olarak sudan başka bir şey yok" cevabını alınca, orada hazır bulunan Eshabına; **"Kim şu açı misafir eder?"** buyurdular.

Eshab-ı kiramdan Medineli biri, herkesten önce davranıp; "Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Onu ben ağırlarım" dedi. Misafiriyle evine gidip hanımına; "Resulullah efendimizin misafirini ağırlayacak bir şeyler hazırla" dedi.

Hanımı; "Şu anda evimizde çocukların yiyeceğinden başka bir şey yok" diye cevap verdi. "Önce çocukları uyut. Sonra o yemeği getir" diyen sahabi, ancak bir kişiye yetecek kadar olan yemeği alıp misafirin odasına girdi.

Sofrayı koyup buyur etti. Yemeğe beraber başladıktan sonra kalktı, lambayı düzeltiyormuş gibi yapıp söndürdü. Tekrar karanlıkta sofranın başına oturdu. Yiyormuş gibi hareketler yaparak, misafirin doymasını bekledi.

Misafir doyduktan sonra sofrayı kaldırdı. O gece, çocukları ile aç olarak sabahladılar. Sabahleyin Peygamber efendimizin huzur-ı şeriflerine gittiklerinde; **"Allahü teâlâ bu geceki hareketinizden hoşnud oldu"** buyurdular.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, Haşr suresinin 9. ayet-i kerimesini göndererek mealen; **"Onlar** (Ensar) **kendilerinde yoksulluk ve muhtaçlık olsa bile,** (Muhacirleri) **kendi canlarından üstün tutarlar."** buyurdu.

Peygamber efendimiz, Eshabına, dindeki derecelerine göre, anlayacakları şekilde anlatırlardı. Eshab-ı kiramın en yükseklerinden olan hazret-i Ömer, bir gün, Resulullah efendimizin Ebu Bekir-i Sıddik'a bir şey anlattığını gördü. Yanlarına gidip dinledi. Bunu başkaları da gördü, fakat, gelip dinlemekten çekindiler. Ertesi gün, Ömer'i görünce; "Ya Ömer! Resulullah dün size bir şey anlatıyordu. Söyle, biz de öğrenelim" dediler.

Çünkü Resulullah efendimiz daima; **"Benden duyduklarınızı, din kardeşlerinize de anlatınız! Birbirinize duyurunuz!"** buyururdu.

Hazret-i Ömer; "Dün hazret-i Ebu Bekir, Kur'an-ı kerimden anlayamadığı bir ayet-i kerimenin manasını sormuş, Resulullah ona anlatıyordu. Bir saat dinledim, bir şey anlayamadım" dedi.

Çünkü, hazret-i Ebu Bekir'in yüksek derecesine göre anlatıyordu. Hazret-i Ömer, o kadar yüksek idi ki, Resulullah efendimiz; **"Ben peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra peygamber gelmeyecektir. Eğer, benden sonra peygamber gelseydi, Ömer peygamber olurdu"** buyurdu.

Böyle yüksek olduğu ve ana dili olan Arabiyi çok iyi bildiği halde, Kur'an-ı kerimin hazret-i Ebu Bekir'e anlatılan tefsirini anlayamadı. Ebu Bekir'in derecesi, ondan çok daha yüksekti. Hazret-i Ebu Bekir, hatta Cebrail aleyhisselam bile, Kur'an-ı kerimin manasını, esrarını, Resulullah'a sorardı. Resulullah, Kur'an-ı kerimin hepsinin tefsirini Eshabına bildirmiştir.

Sevgili Peygamberimiz, Medine'de bu şekilde Eshabına dini öğrettiği gibi, davalara bakıyor, şahitlerini dinleyip, en güç anlaşmazlıkları neticeye bağlayarak hallediyordu.

İlk yazılı antlaşma

Hicretin birinci senesinde; Ensardan Es'ad bin Zürare, Bera bin Ma'rur, Külsüm bin Hidm, Muhacirlerden Osman bin Maz'un vefat etti. Kâfirlerle savaşa izin verildi.

Ayrıca, Medine'nin hava ve suyunun tesirine dayanamayan hazret-i Ebu Bekir ile Bilal-i Habeşi sıtma hastalığına tutuldular. Bunun üzerine, Resulullah; **"Ya Rabbi! Mekke'yi sevdirdiğin gibi Medine'yi de bize sevdir ve burada bize bereket ve rızık bolluğu ver"** diye dua ettiler. Cenab-ı Hak da duasını kabul buyurup, Muhacirlere Medine'yi sevdirdi.

Hicri birinci yılda birçok önemli olaylar oldu. Peygamber efendimiz bizzat iştirak ettikleri Ebva, Veddan gazaları o senede yapılmıştır. İkinci yılın başlarında; Buvat, Safevan, Züluşeyre seferleri bunları takib etmiş ve bu seferlerde savaş vuku bulmamıştır.

Bu arada bir de antlaşma yapıldı. Mekkeli müşrikler boş durmuyor, Resulullah efendimize, Mekke'de yapamadıklarını Medine'de yapmaya kalkışıyorlardı.

Medineli müşriklere tehdit mektupları gönderdikleri gibi, Medine'deki Yahudi kabilelerine de tehditlerle dolu mektuplar ve haberler gönderiyorlardı. Onların bu tehditleri, Yahudilerin, Resulullah efendimize yaklaşmalarına sebep oldu.

Bu sırada Yahudiler, Resulullah efendimizin huzuruna gelip; “Sizinle sulh yapmaya geldik. Bir antlaşma yapalım da birbirimize zararımız olmasın” dediler. Peygamberimiz de onlarla elli beş maddelik, Müslümanların ilk yazılı antlaşmasını yaptık ki, bazı maddeleri şöyledir:

1- Bu antlaşma; Resulullah Muhammed aleyhisselam tarafından Mekkeli ve Medineli Müslümanlarla, onlara tabi olanlar ve sonradan iltihak edenler ve onlarla beraber savaşanlar arasında yazılan bir belgedir.

2- Şüphesiz ki, bunlar diğer insanlardan ayrı bir cemaattir.

3- Her kabile, esirlerinin kurtulmalık akçelerini (Müslümanlar arasındaki adalete göre) ortaklaşa ödeyeceklerdir.

4- Müslümanlar, kendi aralarında karışıklık çıkaran kimselere, evlatları bile olsa, karşı cephe alacaklardır.

5- Yahudilerden Müslümanlara tabi olanlar, herhangi bir zulme uğramayacakları gibi, onlara yardım da edilecektir.

6- Yahudiler, Müslümanlarla beraber bir grup teşkil edecek, herkes kendi dininin icablarını yerine getirecektir.

7- Hiçbir kimse, anlaştığı kimseye kötülük etmeyecek, zulme uğrayana mutlaka yardım edilecektir.

8- Medine Vadisi, bu antlaşmayı yapanlar için dokunulmaz bölgedir.

9- Mekkeli müşrikler ve onlara yardım edenler hiçbir surette himaye edilmeyeceklerdir.

10- Medine’ye hücum edecek kimselere karşı, Müslümanlar ile Yahudiler aralarında yardımlaşacaklardır.

Yahudiler, bu antlaşma ile Müslümanlara iyi davranacaklar, onlara kin tutmayacak ve düşmanlıkta bulunmayacaklardı.

Ey Habibim! Mahzun olma!..

Resulullah efendimizin hicretinden önce, Medine’de bulunan Hazrec kabilesinin reisi Abdullah bin Übey, Medine’ye hükümdar seçilecekti.

Akabe biatları, daha sonra da hicret hadisesiyle Evs ve Hazrec kabilelerinin çoğu Müslüman olunca, Abdullah bin Übey’in hükümdarlığı gerçekleşmedi.

Bu sebeple Abdullah bin Übey, başta Peygamber efendimize ve muhacir olan Eshab-ı kirama, sonra Medineli sahabeye diş biliyor, fakat düşmanlığını açıkca gösteremiyordu. Kendisi gibi birkaç kimse ile, münafıklar zümresini teşekkül ettirdi.

Bunlar, Müslümanların yanında İslâm dinine girdiklerini söylüyor, fakat arkalarından alay ediyorlardı. Gizliden gizliye nifak tohumları ekmeye ve fitne çıkarmaya başladılar.

Bunda öyle ileri gittiler ki, Fahr-i âlem efendimizin mübarek sözlerini tersine nakletmeye ve değiştirmeye kalkıştılar.

Düşmanlıklarını içinde saklıyan Yahudiler, Peygamber efendimizle bir antlaşma imzaladılar. Peygamber efendimize gruplar halinde geldiler. Kendilerince çok zor olan sorular sordular. Aldıkları cevaplardan O’nun, hak peygamber olduğunu anladılar.

Fakat inad ve kıskançlıklarından iman etmediler. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz; **“Bana Yahudi alimlerinden on kişi iman etmiş olsaydı, Yahudilerin hepsi iman ederlerdi”** buyurdular.

Resulullah efendimizin böyle mahzun olmasını, Allahü teâlâ şu ayet-i kerimesiyle teselli eyledi:

“(Ey Habibim! Kalbleriyle inanmadıkları halde, ağızlarıyla inandık diyenlerle, Yahudilerden küfür içinde koşuşanlar, seni mahzun etmesin. Onlar, durmadan yalan dinleyenler ve senin huzuruna gelmeyen başka bir kavim (Hayber Yahudileri) için, (Kureyzaoğullarından) casusluk edenlerdir. Kelimeleri (Allahü teâlâ tarafından) yerlerine konduktan sonra değiştirirler.

“Eğer size şu (fetva) verilirse, onu kabul edin, verilmezse sakının” derler. Allahü teâlâ, kimin fitneye düşmesini dilerse, artık sen, Allahü teâlânın iradesini önlemeye hiçbir surette muktedir olamazsın.

Onlar öyle kimselerdir ki, Allahü teâlâ, (onların) kalblerini temizlemek dilememiştir. Onlara, dünyada hakir ve perişanlık; ahirette de pek büyük bir azab vardır.” (Maide suresi: 41)

Yapılan antlaşma sebebiyle, sahabeden bazıları, komşuları olan Yahudilerle dostluk kurmuşlardı.

Allahü teâlâ, onları da bundan men ederek buyurdu ki:

“Ey iman edenler! Din kardeşlerinizden başkasını dost edinmeyin. Onlar size fenalık yapmakda, fesat çıkarmakda kusur etmezler ve sıkıntıya girmenizi arzu ederler. Onların size karşı olan kin ve düşmanlıkları, ağızlarından dışarı dökülmüştür. Kalblerinde gizledikleri düşmanlık ise daha büyüktür. Onların düşmanlıklarına dair ayetleri açıkladık, eğer düşünür anlarsanız...” (Al-i İmran suresi: 118)

Mekkeli müşrikler, Medine’deki müşrikleri münafıkları, Yahudileri ve Medine’nin çevresindeki kabileleri durmadan tahrik ve tehdide devam ediyorlardı.

Bir an önce İslâmın nurunu söndürmeye çalışıyorlar, sevgili Peygamberimizin mübarek vücudunu

ortadan kaldırmanın yollarını arıyorlardı.

Resulullah barış istiyordu...

Münafıkların ve müşriklerin, sinsi düşmanlığına rağmen, Resulullah efendimiz hep barış, yoluna gidiyordu. Savaş istemiyordu. Fakat müşrikler düşmanlıkta ısrarlıydılar. Bunun için, Eshab-ı kiramdan bazıları, artık düşmana açıkça karşı çıkmayı arzu ediyor ve; "Ya Rabbi! Bizim için, senin yolunda, şu müşriklerle mücadele etmekten daha kıymetli bir şey yoktur. Bu Kureyşli müşrikler ki, Habibinin Peygamberliğini yalanladılar ve Mekke'den çıkmaya mecbur ettiler. Allahım! Bunlarla savaş yapmamıza müsaade et!.." diye dua ediyorlardı.

Resullulah efendimiz ise, bu yolda Allahü teâlânın emrini bekliyor, ne buyurulursa ona göre hareket ediyordu.

Nihayet beklenen izin çıktı. Cebrail aleyhisselamın getirdiği vahiyde şöyle buyuruluyordu:

"Size karşı harp açanlarla, siz de Allahü teâlânın yolunda çarpışın. Fakat haddi tecavüz edip, aşırı gitmeyin. Muhakkak ki, Allahü teâlâ aşırı gidenleri sevmez. Onlar sizi (Mekke'den) çıkardıkları gibi, siz de onları çıkarın. Onların şirk fitneleri, adam öldürmekten daha kötüdür. Onlar Mescid-i Haram'da sizinle çarpışmadıkça, siz de orada, kendileriyle harp etmeyin. Fakat, onlar sizi orada öldürürlerse, siz de onları orada öldürün. Kâfirlerin cezası böyledir. Eğer onlar, Allahü teâlâyı inkardan ve muharebeden vazgeçerlerse, (siz de bırakın. Zira) muhakkak ki, Allahü teâlâ pek çok mağfiret ve merhamet edicidir." (Bekara suresi: 190-192)

Daha sonra gönderilen bir ayet-i kerimede de buyuruldu ki:

"Şirk fitnesinden eser kalmayıncaya ve din de yalnız Allahü teâlânın oluncaya (yalnız Allahü teâlâya ibadet edilinceye) kadar, o müşriklerle harp edin. (Şirkten) vaz geçerlerse, (onlara zulüm yoktur.) Artık düşmanlık (ceza) ancak zalimler üzerinedir." (Bekara suresi: 193)

Fahr-i Kâinat efendimiz, Medine'nin asayişini korumak, düşmanların durumunu kontrol etmek için **seriyyeler** yani küçük askeri birlikler tertipledi. Medine'de nöbet tutma usulünü koyarak gerekli emniyet tedbiri aldı.

Müşrikleri, ticari ve iktisadi yönden zayıf düşürmek ve yola getirmek lazımdı. Bunun için Suriye ticaret yollarını kesmeleri icabediyordu. Bu sırada, bir müşrik kervanının Medine yakınlarından geçmekte olduğu işitildi.

Sevgili Peygamberimiz, derhal sefer hazırlığı yapılmasını emredip, otuz süvarinin başına hazret-i Hamza'yı kumandan tayin etti. Kendisine, Allahü teâlâdan korkmayı, emri altında bulunanlara iyi davranmayı tavsiye buyurduktan sonra; **"Allahü teâlânın yolunda, Allahü teâlânın ismini anarak gazaya çıkınız! Allahü teâlâyı tanımayanlarla çarpışınız..."** buyurdular. Hazret-i Hamza'ya, beyaz bir bayrak vererek uğurladılar.

Hazret-i Hamza, emrindeki birlikte üç yüz süvarinin koruduğu müşrik kervanına doğru harekete geçti. Kervanla, **Sif-ül-Bahr** denilen yerde karşılaşıldı. O sırada orada bulunan iki tarafın da müttefiki olan Mecdi bin Amr, Müslümanların sayıca az olduğunu göz önüne alıp yenilebiliceklerini düşündü. Müslüman devletinin ilelebet devamını umarak iki tarafı çarpışmaktan vazgeçirdi.

Sonra, hazret-i Hamza ve arkadaşları Medine'ye geri döndüler. Durum, Peygamber efendimize arz edilince, memnuniyetini bildirerek; **"İyi ve doğru bir iş yapılmıştır"** buyurdular.

İlk ganimet...

Müslümanlara, müşriklerle mücadele izni çıkınca, seriyyelerin, küçük birliklerin arkası kesilmedi. Ubeyde bin Haris hazretlerinin emrine altmış veya seksen kadar asker verilerek, Rabig'e gönderildi. Müşrikler, Müslümanlardan korkarak selameti kaçmakta buldular.

Peygamber efendimiz bir gün, Kureyş müşriklerini gözetlemek üzere, Nahle'ye seriyye tertip etmek istediler. Gönderilecek askerlere de Ebu Ubeyde bin Cerrah hazretlerini kumandan yapmayı istediler.

Ebu Ubeyde bin Cerrah, bu emri alınca, Peygamberimizden uzak kalmanın acısıyla ağlamaya başladı. Resulullah, onun yerine Abdullah bin Cahş hazretlerini emir tayin ettiler.

Abdullah bin Cahş, İslâmiyeti heyecanla yaşayan zatlardandı. Müslüman olduğu zaman, kâfirler kendisine akla gelmedik işkence yapmalarına rağmen, onlara iman gücü ile karşı koymuş, eza ve cefalarına metanetle katlanmıştı.

Bu sebeple Peygamber efendimiz, onun için Eshabına; **"... Açlığa ve susuzluğa en çok dayanan ve katlananınızdır"** buyurmuştu. Abdullah bin Cahş, Resulullah efendimizin şehidler için verdiği müjdeleri duyarak, hep şehadete can atmıştı. Harplerde en önde kahramanca çarpışırdı.

Hazret-i Abdullah bin Cahş anlatır:

"O gün, Resul aleyhisselam yatsı namazını kılınca, **"Sabah erkenden yanıma gel. Silahın da yanında olsun. Seni bir tarafa göndereceğim"** buyurdu. Sabah olunca, mescide gittim. Kılıcım, yayım, oklarım ve çantam üzerimde, kalkanım da yanımda idi.

Resul aleyhisselam, sabah namazını kıldıktan sonra evine döndüler. Ben daha önce geldiğim için

kapının önünde bekliyordum. Muhacirlerden benimle gidecek birkaç kişi buldu. **“Seni bu kişilerin üzerine kumandan tayin ettim”** buyurarak, bir mektup verdi. **“Git! İki gece yol aldıktan sonra mektubu aç. Onda yazılanlara göre hareket et”** buyurdu.

“Ya Resulallah! Hangi tarafa gideyim?” diye sordum. **“Necdiye yolunu tut. Rekiye’ye, kuyuya yönel!”** buyurdu. Abdullah bin Cahş, Nahle seferine memur edildiği zaman, kendisine ilk defa, **Emir-ül-mü’minin** sıfatı verildi.

İslâmda ilk defa bu isimle anılan emir, o oldu. Sekiz veya on iki kişilik bir birlik ile, iki gün sonra Melel mevkiine vardıklarında, açtığı mektupta;

“Bismillahirrahmanirrahim. Bu mektubu gözden geçirdiğin zaman, Mekke ile Taif arasındaki Nahle vadisine ininceye kadar, Allahü teâlânın ismi ve bereketiyle yürüyüp gidersin. Arkadaşlarından hiçbirini, seninle birlikte gitmeye zorlamayasın! Nahle vadisindeki Kureyşilerin kervanını gözetleyip denetleyesin. Onların haberlerini bize bildiresin” yazılıydı.

Emir-ül-mü’minin hazret-i Abdullah bin Cahş, mektubu okuduktan sonra;

“İşittim ve itaat ettim. Allahü teâlânın ve sevgili Resulünün emrini yerine getireceğim” diyerek mektubu öpüp, başına koydu.

Arkadaşları da hep birden; “Allahü teâlâya, Resulullaha ve sana itaat edicileriz. Nereye istersen, Allahü teâlânın bereketi üzere yürü” diye cevap verdiler. Harekete geçip Nahle’ye vardılar.

Bu sırada, bir Kureyş kafilesi geçiyordu. Develeri yüklü idi. Mücahidler, kafileye yaklaşarak onları İslâma davet ettiler. Kabul etmeyince çarpışmağa başladılar. Galip geldiler. Müşriklerin bütün malı mücahidlere kaldı.

Abdullah bin Cahş, bu ganimet mallarının beşte birini Resulullah efendimize ayırdı. Bu, Müslümanların aldıkları ilk ganimetti.

Mescid-i Kıbleteyn

Sevgili Peygamberimiz, Medine-i münevvereye hicret edeli on yedi ay olmuştu. Şimdiye kadar hep Kudüs-i şerifteki Beyt-i Makdis’e dönerek namazlarını kılarlardı.

Medine Yahudilerle dolu... Onların da kıblesi Kudüs... Bundan Yahudiler kendilerine pay çıkarttılar.

“Ne acaib iştir! Dini bizden ayrı, fakat kıblesi bizim gibi!” sözleri Resulullah efendimize kadar geldi. Bu söylentilerden, kalb-i şerifleri incindi.

Bir gün Cebrail aleyhisselam geldiğinde, ona buyurdular ki: **“Ey Cebrail! Allahü teâlânın, yüzümü, Yahudilerin kıblesinden Kabe’ye çevirmesini arzu ediyorum.”**

Cebrail aleyhisselam da;

“Ben, ancak bir kulum. Bunu, Allahü teâlâdan niyaz et!” diye cevap verdi.

Bundan sonra Bekara suresinin 144. ayet-i kerimesi nazil oldu. Buyuruldu ki:

“(Ey Habibim! Vahyin gelmesi için) yüzünün semaya doğru çevrilip durduğunu muhakkak görüyoruz. Bunun için, biz seni, razı olacağın bir kıbleye çevireceğiz. Şimdi yüzünü Mescid-i Haram tarafına (Kabe’ye) döndür. (Ey mü’minler!) Siz de, her nerede olursanız yüzünüzü namazlarda o tarafa çeviriniz. Şüphe yok ki, kendilerine kitap verilenler, bu kıble çevrilişinin, Rableri tarafından hak olduğunu elbette bilirler. Allahü teâlâ ise, onların yapacaklarından gafil değildir.”

Bir gün Ümmü Bişr’in evinde yemekten sonra öğle namazı kılınıyor... Allahın Resulü önde, arkalarında kendilerinden geçmiş vecde dalmış saf saf Sahabiler...

Namazın henüz iki rekatı kılınmıştı... Bütün insanlığın imamı 3. Rek’at için ayağa kalktılar. Fakat, o esnada gelen emirle Resulullah namaz içinde ağır ağır istikamet değiştirip, Kabe istikametine durdular.

Bu değişiklik her tarafta duyuldu. Karalamak için bahane arayan Yahudiler ve onun gerisinde saklı münafıklar hemen ortaya atıldılar:

- Önce bir yöne sonra başka yöne, bu ne demek? Ve devam ettiler:

“Eğer bizim kıblemizde kalsaydı, kitaplarımızda geleceği haber verilen peygamber O’dur derdik”

Bu söze kendileri de aslında inanmıyorlardı. Maksatları zihinleri karıştırmaktı... Pek ala onlar da biliyordu ki, Resulullah kitaplarında bildirilen Peygamberdi. Fakat kabul etmediler. Çünkü kendilerinden değildi... Bunu hazmedemediler.

Namazdan sonra Eshabı kiramdan bazıları sordu:

- Ey Allahın Resulü! Ya bizim bu zamana kadar kıldığımız namazlar ne olacak?

Cevap ayet-i kerimeyle geldi:

“Allah sizin imanınızı zayi etmez!”

Bu namazın kılındığı mescide **Mescid-i kıbleteyn,** yani “iki kıbleli mescid” ismi verildi. Resulullah efendimiz, Kuba’ya da gidip, ilk yapılan mescidin mihrabını mübarek elleriyle yeniden yaptı ve mescidin duvarlarını değiştirdi.

Bedir Savaşı

Müşriklerle savaşa izin çıkıp, Resulullahın gönderdiği küçük birliklerin, harekatlarda başarılı olması, müşrik kafilelerini korkutmuştu. Artık kervanlar, kafileler halinde ve yanlarında askerlerle sefere çıkıyordu.

Hicretin ikinci yılında, Mekkeli müşrikler her aileden sermaye alıp, bin develik bir kervanı Şam'a gönderdiler. Başlarında Mekke'nin ileri gelenlerinden Ebu Süfyan vardı ve henüz Müslüman olmamıştı.

Kervanı korumak için kırk kadar da muhafız vazifelendirmişti. Mallar satıldıktan sonra, paranın tamamiyle silah satın alacaklar ve bunlar, Müslümanlarla savaşta kullanılacaktı.

Resulullah efendimiz, müşriklerin büyük bir kervanı ticaret için Şam'a gönderdiklerini haber alınca, durumlarını keşif için, Muhacirlerden birkaç kimseyi vazifelendirdi.

Zül'aşire denilen yere vardıklarında, kervanın geçtiğini öğrenip, Medine'ye döndüler. Küfür ehlinin, silah ve malları ellerinden alınırsa, Müslümanlara zararları dokunmaz ve dirençleri kırılırdı. Bu sebeple Resulullah efendimiz, Talha bin Abdullah ile Sa'id bin Zeyd hazretlerini, kervanın dönüşünü öğrenmek üzere keşif kolu olarak gönderdiler.

Kendileri de hazırlığa başladılar. Hanımı rahatsız olan hazret-i Osman ve onun gibi altı kişiye vazife verip, Medine'de kalmalarını emir buyurdular. Yanlarına Muhacirlerden ve Ensardan üç yüz beş sahabi alarak, Ramazan-ı şerifin on ikinci günü Bedir mevkiine doğru yürüdüler. Sayıları, vazifeli ve Medine'de kalanlarla birlikte 313 kişiyi buluyordu.

Bu sefere çıkmak için yeni yetişen gençler, hatta kadınlar bile Peygamber efendimize yalvarıyorlardı. **Ümmü Varaka'**nın Resulullah efendimizin huzuruna gelip;

"Anam babam sana feda olsun ya Resulallah! Müsaade ederseniz, sizinle gelmek istiyorum. Yaralıların yaralarını sarar, hastaların hizmetini görürüm. Belki, Allahü teâlâ bana da şehidlik nasib eder!" demesi üzerine; Habib-i ekrem:

"Sen, evinde otur, Kur'an-ı kerim oku. Şüphesiz ki, Allahü teâlâ sana şehidliği nasib eder" buyurmuştur.

Sa'd bin Ebi Vakkas sefer hazırlığını şöyle anlatır:

"Kardeşim Umeyr'in bir tarafa saklanmaya, göze görünmemeye çalıştığını gördüm. O zaman on altı yaşında idi. 'Sana ne oldu ki, böyle gizleniyorsun?' dedim. Resulullah efendimizin beni de küçük görüp geri çevirmesinden korkuyorum. Halbuki, gazaya katılıp, Allahü teâlânın bana şehidlik nasib etmesini arzu ediyorum, dedi.

Bu sırada onu, Resulullah efendimize bildirdiklerinde, kardeşime; **'Sen geri dön'** buyurdular. O zaman, kardeşim Umeyr ağlamaya başladı. Merhamet deryası Habib-i ekrem efendimiz, onun gözyaşına dayanamayıp, müsaade ettiler."

Âlemlerin efendisi olan sevgili Peygamberimizin sancağını; Mus'ab bin Umeyr, Sa'd bin Mu'az ve hazret-i Ali taşıyorlardı. Eshab-ı kiramın yanlarında sadece iki at ve yetmiş deve vardı. Bunlara da nöbetleşerek biniyorlardı.

Eshabı, Resul aleyhisselamın yürümeyip hep deve üzerinde gitmesi için; "Canımız sana feda olsun ya Resulallah! Siz deveden inmeyiniz. Yüksek zatınızın yerine biz yürürüz" diyerek yalvarıyorlardı. Fakat Kâinatın sultanı, kendisini onlardan farklı görmeyip;

"Siz, yürümekte benden daha kuvvetli olmadığınız gibi, ecir ve mükafat hususunda da ben sizden müstagni ve ihtiyaçsız değilim" buyurdular.

Bu şekilde yola devam ettiler...

Aşkla şevkle yola devam...

Peygamber efendimiz ve yüce Eshabı, çölde kavurucu bir sıcak altında Bedir istikametine doğru yürüyorlardı. Ayrıca oruçluydular. Eshab-ı kiram, İslâmiyet'i yaymak için, pek çok sıkıntılara katlanarak Peygamber efendimizin peşinden aşk ve şevkle gidiyorlardı...

Çünkü sonunda, Allahü teâlânın ve Resulünün rızası ve ziyadesiyle arzu ettikleri şehitlik ve Cennet vardı... Sevgili Peygamberimiz, Eshabının hallerine bakıp; **"Allahım! Onlar, yayadırlar. Sen, onlara binek hayvanı ver! Allahım! Onlar açık ve çıplaktırlar. Sen, onları giydir! Allahım! Onlar açtırlar, onları doyur! Fakirdirler, fadl-ı kereminle onları zengin eyle!"** diye dua buyurdular.

Peygamber efendimiz ve mübarek ordusu, bu şiddetli sıcaklar altında Bedir'e doğru ilerlerken, müşriklerin Şam'dan gelen kervanları da Bedir'e yaklaşmıştı.

Peygamber efendimizin, kervandan haber almak üzere gönderdiği iki sahabi, kervanın bir-iki gün içinde Bedir'e gelebileceğini öğrenip, sür'atle geri döndüler.

Kervandakiler, onların haberi öğrendiği köye geldiklerinde, köylülere; "Müslümanların casuslarından haberiniz var mıdır?" diye sordular. Onlar; "Bilmiyoruz. Fakat iki kişi gelip, şurada biraz oturdular, sonra da kalkıp gittiler" dediler.

Ebu Süfyan, tarif edilen yere gidip tetkik ettiğinde, yerdeki deve pisliklerini ezdi ve içinde yem

çekirdekleri gördü ve; “Bunlar Medine yemleridir. Öyle zannederim ki, o iki adam Müslümanların casuslarıdır” dedi.

Müslümanların çok yakınlarda olduğunu tahmin ederek, büyük bir korkuya kapıldı. Kervanın akıbetinden endişeye düşerek, gece-gündüz yürüyüp, vakit kaybetmeden Kızıldeniz sahilinden Mekke’ye sür’atle gitmeye karar verdi. Ayrıca, Damdam bin Amr Gıfari isminde birini, durumu bildirmek üzere Mekke’ye haberci olarak gönderdi.

Bu kimse, Mekke’ye gelince gömleğini önünden ve arkasından yırttı. Devesinin palanını ters çevirdi. Acaib bir vaziyette;

“İmdaaat! İmdat!.. Ey Kureyşliler! Yetişin!.. Kervanınıza, Ebu Süfyan’ın yanındaki mallarınıza, Muhammed ve Eshabı saldırdılar. Eğer yetişebilirseniz kervanınızı kurtabilirsiniz!..” diye feryad-ı figan edip bağırmaya başladı.

Bunu duyan Mekkeliler, derhal toparlanıp, hazırlıklarını yaptılar. Yedi yüz develi, yüz atlı süvari ve yüz elli piyade toparladılar. Ebu Leheb’e; “Haydi sen de katıl!” dediklerinde, korkusundan hastalığını bahane etti. Yerine, As bin Hişam’ı bedel olarak gönderdi. Ümeyye bin Halef adındaki müşrik, harbe hazırlanmakta gayet gevşek davranıyordu.

Zira, Peygamber efendimizin; **“Benim Eshabım, Ümeyye’yi katleder”** buyurduğunu duymuştu. O’nun, hiçbir zaman doğruluktan ayrılmadığını bildiği için korkuyordu. Bu sebeple, Ebu Cehil’in ısrarlarına karşı, yaşlı ve çok şişman olduğunu ileri sürdü. Fakat Ebu Cehil’in korkaklıkla itham etmesi üzerine gitmek mecburiyetinde kaldı.

Müşrik ordusunun çoğu zırhlı idi. Yanlarında güzel sesli kadınlar vardı. Çalgı aletlerini ve içki almayı da ihmal etmemişlerdi. Bu kadar güçlü bir ordu ile, değil üç yüz kişiye, bin kişilik bir orduya bile anında galip geliriz zannında idiler.

Yola çıkmadan öldürecekleri kimseleri, alacakları ganimetleri hesap edenler bile vardı. Fakat hepsinin en büyük emeli; İslâm’ı ortadan kaldırmaktı...

Bu azgın müşrik sürüsü, kadınların çaldığı tefler ve söylediği şarkılarla yola çıktı...

Savaşta ısrar ediyorlardı

Müşrik kafilesinin reisi Ebu Süfyan, Bedir’den epeyce uzaklaşmış, Mekke’ye doğru bir hayli yol almıştı. Tehlikenin kalktığından emin olunca, Kays bin İmri-ül-Kays ismindeki adamını Kureyş’e gönderip;

“Ey Kureyşliler! Siz kervanınızı, adamlarınızı ve mallarınızı muhafaza etmek için Mekke’den yola çıkmıştınız. Biz tehlikeden kurtulduk. Artık geri dönünüz!..” dedi. Ayrıca; “Müslümanlarla çarpışmak üzere Medine’ye gitmekten sakının!” diye tavsiyede bulundu.

Kays, müşrik ordusuna haberi getirdiğinde, Ebu Cehil; “Yemin ederim ki, Bedir’e varıp üç gün üç gece şenlik yapıp, develer boğazlar, şarab içeriz. Etraftaki kabileler bizi seyrederek, halimize imrenirler ve hiç kimseden korkmadığımızı görürler. Bundan sonra, heybetimizden, kimse bize saldırmaya cesaret edemez. Ey yenilmez Kureyş ordusu! Yürüyün...” dedi.

Kays, Ebu Cehil’in söz dinleyecek halde olmadığını görüp, geri döndü ve durumu Ebu Süfyan’a bildirdi. İleriyi gören ve tedbirli bir kimse olan Ebu Süfyan;

“Eyvah! Yazık oldu Kureyş’e!.. Bu Amr bin Hişam’ın (Ebu Cehil’in) bir planıdır. Bu işi mutlaka insanlara baş olma sevdasıyle yaptı. Halbuki böyle azgınlık, her zaman büyük bir eksiklik ve uğursuzluktur. Eğer Müslümanlar onlara rastlarsa, Kureyş’in vay haline!..” demekten kendini alamadı. Kervanı sür’atle Mekke’ye ulaştırıp, orduya yetişti.

Bu sırada, Server-i kâinat efendimiz, Eshabıyla Bedir’e yaklaşıyorlardı. Bir ara, Medineli müşriklerden Hubeyb bin Yesaf ile Kays bin Muharris’i İslâm ordusunun arasında gördüler.

Hubeyb’in başında demir tolgası olduğu halde tanıdılar ve hazret-i Sa’d bin Mu’az’a; **“Bu, Hubeyb değil midir?”** buyurdular. O da; “Evet, ya Resulallah!” dedi.

Hubeyb harp san’atını bilen, yiğit bir pehlivandı. Kays ile Resulullah efendimizin huzur-ı şerifine geldiler. Peygamberimiz onlara; **“Siz, bizimle niçin geliyorsunuz?”** buyurdular. Onlar da; “Sen, bizim kızkardeşimizin oğlusun ve komşumuzsun. Biz de kavmimizle birlikte ganimet toplamak üzere geliyoruz!” dediler.

Efendimiz, Hubeyb’e; **“Sen Allahü teâlâya ve Resulüne iman ettin mi?”** buyurunca; “Hayır” dedi. Resul aleyhisselam; **“Öyle ise geri dön! Bizim dinimizde olmayan, bizimle beraber olamaz”** buyurdu.

Hubeyb; “Benim yiğitliğimi, kahramanlığımı ve düşmanın bağrında yaralar açan bir pehlivan olduğumu herkes bilir. Ganimet için senin yanında, düşmanına karşı harb ederim” dedi.

Peygamber efendimiz, onun yardımını kabul buyurmadı.

Bir müddet gidince Hubeyb, isteğini tekrarladı, fakat Peygamberimiz, Müslüman olmadıkça arzusunun kabul edilemeyeceğini bildirdi.

Revha mevkiine geldiklerinde Hubeyb, Resulullahın huzuruna gelip;

“Ya Resulallah! Allahü teâlânın, âlemlerin rabbi olduğuna ve senin peygamberliğine inandım, iman

ettim" dedi.

Server-i kâinat efendimiz çok sevindiler. Kays da, Medine'ye döndükten sonra imanla şereflendi .

"İsrailoğulları gibi yapmayız!"

Resulullah efendimiz ile Eshabı, Safra Vadisi'ne geldiğinde, Mekkelilerin bir ordu kurup, kervanlarını kurtarmak için Bedir'e doğru yürüdükleri haberi alındı.

Peygamber efendimiz Eshabını toplayıp, onlarla bu durumu istişare ettiler. Zira, Medineli Müslümanlar, Resulullah efendimize Akabe'de biat ettiklerinde;

"Ya Resulallah! Sen, bizim şehrimize gel. Seni orada, düşmanına karşı canımız pahasına da olsa, koruyacağız ve sana tabi olacağız" diye söz vermişlerdi. Halbuki şimdi, Medine'den dışarı çıkmışlardı. Karşılarında ise kendilerinden; sayı, silah ve malca kat kat fazla büyük bir düşman ordusu vardı.

Resulullah efendimiz, Eshabına, fikirlerini sorunca, Muhacirlerden Ebu Bekir-i Sıddik ve Ömer-ül Faruk ayrı ayrı kalkıp, düşman ordusuyla çarpışmak lazım olduğunu bildirdiler.

Yine Muhacirlerden Mikdad bin Esved kalktı;

"Ya Resulallah! Allahü teâlânın emri ne ise, onu yerine getir. O'nun fermanıyla yürü. Her an seninle beraberiz, bir an yanından ayrılmayız. Biz İsrailoğullarının Musa aleyhisselama dedikleri gibi; **"Ya Musa! Cebbarlar, zalimler kavmi o bölgede bulundukları müddetçe biz oraya gidecek ve o beldeye girecek değiliz. Artık sen ve Rabbin beraber gidin de, ikiniz onlarla muharebe edin, çarpışın. Biz burada kalıp, otururucularız..."** (Maide suresi: 24) şeklinde bir söz de söylemeyiz. Canımızı ve başımızı Allahü teâlânın ve Resulünün yolunda feda ederiz. Seni, hak peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemin ederiz ki, deniz ötesi Habeşistan'a göndersen, yine gideriz. Sana asla en küçük bir muhalefette bulunmayız. Her arzunuzu yerine getirmek için hazırız. Anam-babam, canım sana feda olsun ya Resulallah!.." dedi.

Hz. Mikdad'ın bu konuşması, sevgili Peygamberimizi ziyadesiyle memnun etti. Ona hayır dualarda bulundu.

Burada Medineli Müslümanların reyleri çok önemliydi. Çünkü, hem sayıca fazlaydılar, hem de Resulullah'ı Medine'de korumak üzere söz vermişlerdi. Medine dışında çarpışmak üzere bir vaadleri yoktu. Bu düşünce anlaşılınca, Ensar'dan Sa'd bin Mu'az ayağa kalktı ve;

"Ya Resulallah! Eğer izin verirseniz, Ensar namına konuşayım" dedi. İzin verilince şöyle konuştu:

"Ya Resulallah! Biz, sana iman ettik, peygamberliğini tasdik ettik. Her ne getirdin ise haktır, doğrudur. Bu hususta, dinlemek ve itaat etmek üzere sana kesin söz verip yemin ettik. Biz, o sözümüzden asla dönmeyiz ve her nereye teşrif ederseniz emrindeyiz. Emrinizi başımızın üzerinde tutarız. Canımızı ve başımızı, yoluna feda ederiz. Seni hak peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemin ederiz ki, denize dalsan peşinden biz de dalarız. Hiçbirimiz bundan bir adım geri kalmayız. Hatır-ı şerifinizde ne var ise, emreyle tutarız. Malımız da, canımızla beraber feda olsun. Düşmandan asla yüz döndürmeyiz. Cenkte sabırlıyız. Ümidimiz seni sevindirip rızana kavuşmaktır..."

Bu sözleri dinleyen Eshab-ı kiram, çok heyecanlandılar. Hepsi bu sözlere, can-ı gönülden katıldıklarını bildirdiler. Resulullah efendimiz çok memnun kaldılar. Hazret-i Sa'd'a ve Eshabına dua buyurdular.

Artık bütün tereddütler ortadan kalkmıştı. Düşman ne kadar çok, ne kadar güçlü olursa olsun, şanlı Eshab, sevgili Peygamberimizin peşinden gözlerini kırpmadan şehadete yürüyecekler; Allahü teâlânın ve Resulünün rızasını kazanacaklardı. Başlarında Kâinatın efendisi oldukça gidilmeyecek yer yoktu...

"Ciğerparelerini feda ettiler"

Fahr-i âlem efendimiz, Ordusu ile Bedir'e doğru ilerlerken, onlarla istişare yapıp, Eshabının kendisine olan bağlılığını ve heyecanını görünce çok sevindi. Onlara;

"Haydi, yürüyünüz! Allahü teâlânın lütfu ile şad olunuz. Vallahi, şimdi ben, sanki Kureyş kavminin harp meydanında vurulup düşecekleri yerlere bakıyor, onları görüyorum!" buyurarak, müjde verdi. Bu müjde üzerine, Eshab-ı kiram aşk ile Resulullah efendimizin peşinden yürüdüler.

Bedir'in çevresine ulaştıklarında Cuma gecesi idi. Sevgili Peygamberimiz, Eshabına; **"Şu küçük tepenin yanındaki kuyu başından, bir takım bilgiler elde edebileceğinizi umarım"** buyurdular. Allahü teâlânın aslanı hazret-i Ali, Sa'd bin Ebi Vakkas, Zübeyr bin Avvam ve bazı Eshabını oraya gönderdiler.

Hazret-i Ali ve arkadaşları derhal kuyunun başına gittiler. Orada Kureyş'in devecilerini ve sucularını gördüler. Onlar Müslümanları görünce kaçtılar. Fakat içlerinden ikisi yakalandı. Bunların biri Hacacoğullarının kölesi Eslem, diğeri de As bin Sa'idoğullarının kölesi Ariz Ebu Yesar idi.

Peygamber efendimizin huzuruna getirdiklerinde, Resulullah onlara sordu:

- Kureyş nerededir?

- Şu görünen kum tepesinin arkasına kondular.

- Kaç kişiler?

- Bilmeyiz.
- Günde kaç deve kesiyorlar?
- Bir gün dokuz, bir gün on.
- Demek ki, binden az, dokuz yüzden fazladırlar.
- Kureyş eşrafından kimler var?
- Utbe, Şeybe, Haris bin Amr, Ebü'l-Bühteri, Hakim bin Huzam, Ebu Cehil, Ümeyye bin Halef...

Resulullah efendimiz, Eshabına dönüp; **"Mekke ehli, ciğerparelerini size feda etti"** buyurdular. Sonra o iki kimseye tekrar sordular:

- Gelirken Kureyş'ten geri dönen oldu mu?
- Evet. Beni Zühre'den Ahnes bin Ebi Şerik geri döndü.
- O, doğru yolda değilken, ahiret, Allahü teâlâ ve kitap bilmezken; Beni Zührelere doğru yolu göstermiştir... Onlardan başka geri dönen oldu mu?
- Adiy bin Ka'b oğulları döndü!

Kan dökülmemesi için Peygamber efendimiz, hazret-i Ömer'i, son bir defa ikaz için, Kureyşlilere antlaşmaya gönderdi. Ömer bin Hattab onlara;

"Ey inatçı kavim! Resul aleyhisselam buyurur ki: **"Herkes bu işten vazgeçsin. Selametle geri dönsün. Zira sizden başkası ile çarpışmak, bana, sizinle çarpışmaktan daha makbuldür!.."** dedi.

Bu teklif karşısında Kureyş müşriklerinden Hakim bin Huzam ileri çıkıp; "Ey Kureyşliler! Muhammed size çok insaflı davrandı. İstediğini derhal kabul ediniz. Eğer, dediğini yapmazsanız, yemin ederim ki, bundan sonra size hiç insaf etmez!.." dedi.

Ebu Cehil, Hakim'in bu sözüne kızarak; "Bunu asla kabul etmeyiz ve Müslümanlardan intikam almadıkça, geri dönmeyiz. Ta ki, bir daha kimse, kervanımıza taarruz edemesin!.." dedi ve barış yollarını kapadı. Hazret-i Ömer geri döndü.

Savaş, artık kaçınılmazdı...

Kureyşliler barışa yanaşmayınca savaş artık kaçınılmaz olmuştu. Gece, Peygamber efendimiz ve şanlı Eshabı, Bedir'e müşriklerden önce gelip, kuyulara yakın bir yere indiler.

Peygamber efendimiz, Eshabıyla istişare edip, karargahın nerede kurulması gerektiği hakkında reylerini sordu. İçlerinden, henüz otuz üç yaşında bulunan Hz.Habbab bin Münzir, ayağa kalkarak söz istedi. Kabul buyurulunca;

"Ya Resulallah! Burası, Allahü teâlânın size karargah kurulması için emrettiği ve mutlaka kalınması gereken bir yer midir? Yoksa şahsi bir görüş neticesi ve bir harp tedbiri olarak mı seçildi?" diye sual eyledi.

Peygamber efendimiz; **"Hayır! Bir harp tedbiri icabı burası seçildi"** buyurdu. Bunun üzerine hazret-i Habbab;

"Anam-babam, canım sana feda olsun ya Resulallah! Biz harpci kimseleriz. Buraları da iyi biliriz. Şu Kureyşlilerin konacağı yerin yakınındaki kuyuda tatlı ve bol su var. Müsaadeniz olursa oraya konalım. Etraftaki kuyuların hepsini kapatalım. Sonra bir havuz yapıp, içini su ile dolduralım. Düşmanla çarpışırken, susadıkça havuzumuzdan gelip su içeriz. Düşman ise su bulamaz ve perişan olur" dedi.

O anda Cebrail aleyhisselam, bu fikrin doğru olduğunu bildiren vahyi getirdi. Peygamber efendimiz; **"Ey Habbab! Doğru olan görüş senin işaret ettiğindir"** buyurdular ve ayağa kalktılar.

Hep birlikte belirtilen kuyunun başına geldiler. Tatlı suyu olan kuyudan başka bütün kuyuları kapatıp, büyük bir havuz yaptılar. İçini su ile doldurup içmek için kaplar koydular.

Bu sırada hazret-i Sa'd bin Mu'az, Peygamber efendimizin huzur-ı şeriflerine gelip; "Ya Resulallah! Biz sana, hurma dallarından, içinde oturacağınız bir gölgelik yapalım mı?" diye teklifte bulundu. Fahr-i âlem efendimiz, Sa'd'ın bu düşüncesine memnun oldular ve dua buyurdular. Derhal bir gölgelik yapıldı.

Peygamberlerin Sultanı, şerefli Eshabıyla harp sahasını gezip incelediler. Zaman zaman durup; **"İnşaallah, yarın sabah filanın vurulup düşeceği yer şurasıdır! İşte şurasıdır! Şurasıdır..."** buyurarak mübarek elleriyle Kureyşli müşriklerin öldürüleceği yerleri birer birer gösterdiler.

Sonradan, hazret-i Ömer bunu; "Onlardan her birinin, Resul-i ekremin mübarek elini koyduğu yerlerin tam üzerinde vurulup öldürüldüğünü gördüm. Ne birazcık ileride, ne de geride idiler" şeklinde haber vermiştir.

Âlemlerin efendisi, Eshab-ı kiramı üç gruba ayırdı. Muhacirlerin sancağını Mus'ab bin Umeyr'e. Evslilerinkini Sa'd bin Mu'az'a, Hazreclilerinkini de Habbab bin Münzir'e verdiler. Her biri sancaklarının altında toplandılar. Efendimiz, orduyu saf haline geçirip, nizama soktu.

Orduyu intizama koyarken, saftan ileri çıkan Sevad bin Gaziyye'nin göğsüne, mübarek elindeki çubuk ile dokundular ve; **"Hizaya gel, ya Sevad!"** buyurdular. Sevad ; "Ya Resulallah! Elinizdeki çubuk canımı acıttı. Ben de size çubukla öyle dokunmak isterim" dedi. **"Haydi, kısas et ve hakkını al"** buyurdular. Hazret-i Sevad, Habib-i ekrem efendimizin mübarek göğsünü büyük bir sevinç ve muhabbetle öptü. Peygamberimiz; "Niçin böyle yaptın!" diye sorduklarında; "Bugün, Allahü teâlânın emriyle ecelimin

geldiğini görüyorum. Aramızda geçen bu son dakikalarda, mübarek vücudunuza dudaklarımın değmesini arzu ettim" dedi.

Onun bu muhabbeti karşısında Peygamber efendimiz de çok duygulandılar ve hazret-i Sevad'a dua buyurdular.

"Bir avuç insanı muhafaza et!"

Bedir Savaşının artık son hazırlıkları yapılıyordu. Ordusunun sağ kanadına kahraman mücahid Zübeyr bin Avvam, sol kanadına da Mikdad bin Esved kumanda edecekti.

Resulullah efendimiz, şerefli Eshabıyla, savaşa nasıl başlanacağı hakkında istişare etmek istediler; **"Nasıl çarpışırsınız?"** buyurdular.

Asım bin Sabit ayağa kalkıp, elinde yayı ve oku olduğu halde;

"Ya Resulallah! Kureyşliler bize yüz metre kadar yaklaştıklarında, onları ok atışına tutalım. Sonra elimizle taş atımı mesafesine geldiklerinde, taş atalım. Mızrak erişecek kadar yaklaştıklarında da, kırılıncaya kadar mızraklarımızla mücadele edelim. Sonra da kılıçlarımızı sıyırıp çarpışalım!" diyerek reyini bildirdi.

Bu taktik, Peygamber efendimizin hoşuna gitti. Eshabına şu talimatı verdi:

"Hatlarınızı bırakıp ayrılmayınız. Bir yere kımıldamadan yerlerinizde sebat ediniz. Ben emir vermedikçe harbe başlamayınız. Oklarınızı, düşman size yaklaşmadan kullanıp israf etmeyiniz. Düşman, kalkanını açtığı zaman okunuzu atınız. Düşman iyice sokulunca elinizle taş atınız. Yaklaştıklarında da mızraklarınızı kullanınız. Düşmanla göğüs göğüse gelindiği zaman da kılıçlarınızla çarpışınız..."

Sonra nöbetçiler bırakılarak Eshabı kirama istirahat verildi. Onlar, Allahü teâlânın hikmeti, öyle derin bir uykuya daldılar ki, göz kapaklarını kaldıracak halde değildiler.

Peygamber efendimiz de, hurma dallarıyla yapılan gölgeliğe çekildiklerinde, hazret-i Ebu Bekir, sonra Sa'd bin Mu'az kılıçlarını sıyırıp gölgeliğin kapısında nöbet tuttular.

Sevgili Peygamberimiz mübarek ellerini kaldırıp, büyük bir hüzün içinde Allahü teâlâya;

"Ya Rabbi! Sen şu bir avuç cemaati helak edersen, artık sana yer yüzünde hiç ibadet olunmaz..." diyerek yalvarmaya başladı.

Ve bu hazin dua sabaha kadar devam etti...

Mübarek İslâm ordusunun karargah kurduğu yer, kumluktu. Bu yüzden yürümede güçlük çekiliyor ve ayaklar kuma gömülüyordu. Allahü teâlânın İhsanı, Resulullah efendimizin duası bereketiyle, o gece gittikçe hızlanan bir yağmur yağmaya başladı.

Derelerde taşacak kadar sel gidiyordu. Su kapları dolduruldu, zemin, ayaklar batmayacak kadar sertleşti. Müşrikler ise çamur ve sel içinde kaldılar. Fecrden sonra, Resulullah efendimiz Eshabını namaza kaldırdılar.

Sabah namazını kıldırdıktan sonra, düşmanla cihad etmenin ve şehidliğin faziletinden bahsederek, onları çarpışmaya teşvik eylediler ve:

"Muhakkak ki, Allahü teâlâ, hak ve gerçek olanı emreder. Hiç kimsenin Allahü teâlânın rızası için yapılmayan amelini kabul etmez... Rabbimizin bu yerlerde, size rahmetini ve magfiretini vaad ettiği emrini yerine getirmeye çalışınız ve imtihanı kazanınız!

Çünkü, O'nun vaadi hak, sözü gerçek, cezası da şiddetlidir. Ben ve siz, Hayy ve Kayyum olan Allahü teâlâya bağlıyız. O'na sığındık, O'na tutunduk, O'na dayandık. En son dönüşümüz de O'nadır. Allahü teâlâ, beni ve bütün Müslümanları bağışlasın!.." buyurdular.

Allah, sabredenlerledir

Ramazan-ı şerifin on yedisinde Cuma gününün güneşi doğdu... Biraz sonra tarihin en amansız, en nisbetsiz, en mühim, en büyük savaşı başlayacaktı...

Bir tarafta Fahr-i âlem ve canlarını feda etmekten zerre kadar çekinmeyen bir avuç şerefli Eshabı, diğer tarafta ise, İslâmı bir kaşık suda boğmak, Allahü teâlânın habibi olmakla şereflenen bir peygamberi yok etmek için toplanan azgın ve taşkın bir kâfirler güruhu...

Ne yazık ki, bunların içinde Resul-i ekremin akrabaları da bulunuyordu. Onlar da sevgili yeğenleri ile çarpışmak için Bedir'e gelmişlerdi.

Peygamber efendimiz, ordusunun intizamını yeniden gözden geçirip, verdiği talimatları tekrarladılar. Bu sırada, Kureyş müşrikleri karargahlarından çıkıp, Bedir vadisine doğru akmaya başladılar.

Çoğunun üzeri zırhlarla kaplı idi. Büyük bir gurur ve kibir içinde İslâm ordusuna hücuma geçmişlerdi. Resulullah efendimiz, müşriklerin bu halini görünce, hazret-i Ebu Bekir ile çadıra girdi ve mübarek ellerini kaldırarak cenab-ı Hakk'a yalvarmaya başladı;

"Ya Rabbi! İşte, Kureyş müşrikleri bütün gurur ve kibirleri ile geliyor!.. Sana meydan okuyor, Peygamberini yalanlıyorlar. Ey Allahım! Bana yapmış olduğun yardım ve zafer vaadini yerine getirmeni senden istiyorum!.. Allahım! Eğer şu bir avuç Müslümanın helakini diliyorsan, sonra

sana ibadet eden bulunmayacaktır!..”

Bu şekilde, durmadan, tekrar tekrar yardım dileyerek Allahü teâlâya yalvarıyordu. Peygamber efendimizin, bu fevkalade hazin, içleri parçalayan yalvarışı, kendinden geçerek ridasının mübarek omuzundan düşmesine kadar devam etti.

Bu içli yakarışa dayanamayan hazret-i Ebu Bekir, mübarek ridayı büyük bir hürmetle yerden kaldırıp, efendimizin mübarek omuzuna koyarken;

“Canım sana feda olsun ya Resulallah! Bu kadar yalvarmanız yetişir!.. Rabbine karşı duada ısrar buyurdunuz! Muhakkak ki, Allahü teâlâ, sana vaad ettiği zaferi yakında verecektir” diye teselli eyledi.

O anda, âlemlerin efendisi şu ayet-i kerimeleri okuyarak çadırdan çıktılar. Mealen;

“(Bedir’deki) bu topluluk, yakında muhakkak bozulup hezimete uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklar. Daha doğrusu onların asıl azab vakti, kıyamettedir. O vaktin azabı daha müthiş daha acıdır” buyuruluyordu. (Kamer suresi: 45,46)

Sevgili Peygamberimiz, ordusunun başına geldi. Şanlı Eshabına, şu ayet-i kerimeleri okudular:

“Ey iman edenler! Siz, bir düşman topluluğu ile karşılaştığınız zaman, sebat edin ve Allahü teâlâyı çok zikredin ki kurtulasınız... Sabır ve sebat gösteriniz. Çünkü, Allahü teâlâ sabredenlerle beraberdir” (Enfal suresi: 45,46)

Toplu olarak düşman ile yapılan ilk savaş bu olacaktı. Savaş başlamak üzereydi. Heyecan son haddine gelmişti.

Bütün Eshab-ı kiram, Resul-i ekrem efendimizin; **“Allahü teâlâyı çok zikredin...”** mealindeki ayet-i kerimeyi okuması üzerine, hep birlikte **“Allahü ekber!.. Allahü ekber!...”** demeye ve zafer ihsan etmesi için cenab-ı Hakk’a yalvarmaya başladılar.

Artık Peygamber efendimizin bir işaretini bekliyorlardı.

Bedir’in ilk şehidi...

Arapların bir adeti vardı. İki ordu karşılaşmadan önce, her iki taraftan yiğitler meydana çıkar, karşılıklı çarpışırlardı. Bu vuruşmada, her iki tarafın savaşma hiddeti ve arzusu çoğalır, savaşa ısınıp alışırlardı.

Müşriklerden Amir bin Hadrami bu kaideyi çiğneyerek, İslâm ordusuna bir ok attı. Ok, Muhacirlerden Mihca’ya isabet etti ve şehid olup, mübarek ruhu Cennete yükseldi.

Peygamberlerin efendisi, bu ilk şehid için; **“Mihca, şehidlerin efendisidir”** buyurarak müjde verdi. Eshab-ı kiram yerinde duramaz hale gelmişlerdi. Fakat Efendimizden bir emir gelmeden küçük bir harekette bulunamıyorlardı. Her birinin içleri birer volkan gibi kaynamaya başladı!..

Bu sırada, müşrik ordusundan üç kişinin ileri atıldığı görüldü. Bunlar; Rebiaoğullarından azılı İslâm düşmanları Utbe, kardeşi Şeybe ve oğlu Velid idi.

Mücahidlere doğru; “İçinizde bizimle çarpışabilecek kimse var mıdır?” diye bağırdılar. Eshab-ı kiramdan, en önce hazret-i Ebu Huzeyfe, babası Utbe’ye karşı çarpışmak için ilerleyince, Âlemlerin sultanı, ona; **“Sen dur!”** buyurdular.

Medineli mücahidlerden Afra Hatun’un oğulları; Mu’az ve Mu’avvez, Abdullah bin Revaha ileri yürüdüler. Utbe, Şeybe ve Velid’in karşılarına dikildiler. Ellerinde kılıç, hazır bekliyorlardı.

Müşrikler; “Siz kimsiniz?” diyerek kendilerini tanıtmalarını istediler. Onlar da; “Medineli Müslümanlardanız” deyince, müşrikler; “Bizim sizlerle işimiz yok! Bize Abdülmuttaliboğulları lazım. Onlarla çarpışmak isteriz” dediler ve İslâm ordusuna dönüp; “Ya Muhammed! Bizim karşımıza, kendi kavmimizden dengimiz olanları çıkar!” diye bağırdılar.

Resul-i ekrem efendimiz, meydandaki bu üç yiğit Eshabına dua buyurduktan sonra, yerlerine dönmelerini emretti. Sonra Eshabı arasına göz gezdirip; **“Ey Haşimoğulları! Kalkınız! Allahü teâlânın nurunu, batıl dinleriyle söndürmek için gelenlere karşı, Hak yolunda çarpışınız ki, Allahü teâlâ zaten Peygamberinizi de bunun için göndermiş bulunuyor. Kalk, ya Ubeyde! Kalk, ya Hamza! Kalk, ya Ali!”** buyurdular.

Allahü teâlânın aslanları hazret-i Hamza, hazret-i Ali ve hazret-i Ubeyde miğferlerini giyip meydana yürüdüler. Onların karşılarına geçtiklerinde, müşrikler; “Siz kimsiniz? Eğer bizim dengimiz iseniz sizinle çarpışırız” dediler.

Onlar da; “Ben Hamza’yım! Ben Ali’yim! Ben Ubeyde’yim!” diye cevap verince, müşrikler; “Sizler de bizim gibi şerefli kimselersiniz. Sizinle çarpışmayı kabul ettik” dediler.

Kahraman İslâm mücahidleri, müşrikleri, önce imana davet ettilerse de, kabul etmediler. Bunun üzerine üçü birden kılıçlarını sıyırıp müşriklerin üzerine saldırdılar. Hazret-i Hamza ve hazret-i Ali, Utbe ve Velid kâfirlerini bir hamlede öldürdüler. Hazret-i Ubeyde, Şeybe’yi yaraladı. Şeybe de, Ubeyde’yi yaraladı.

Hazret-i Hamza ve hazret-i Ali, Ubeyde’nin yardımına yetişip, Şeybe’yi orada öldürdüler. Hazret-i Ubeyde’yi kucaklayıp, Resulullah efendimizin huzuruna getirdiler.

Hazret-i Ubeyde bin Haris’in mübarek ayak bileğinden, kanlar akıyordu. O, bu haline hiç aldırış etmeden, “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Ben bu halimle ölürsem şehid değil miyim?” diye sual

etti. Peygamber efendimiz de; **“Evet, sen şehidsin”** buyurarak cennetlik olduğunu müjdelediler.

Bu vuruşmada üç mühim adamını kaybeden müşrikler, şaşkına döndüler.

“Kara olsun yüzleri!..”

Resulullahın, kahraman Eshabı, bir an önce bu müşrik güruhunu kılıçlarıyla cezalandırmak için sabırsızlanıyordu. Peygamber efendimiz de mübarek dilinden düşürmediği şu duayı tekrarlıyorlardı; **“Allahım! Bana yaptığın vaadini yerine getir!.. Allahım! Şu bir avuç İslâm cemaatini helak edersen artık sana yeryüzünde ibadet edecek kimse kalmaz!..”**

Bu sırada müşrik saflarında, Kureyş’in en cesaretli ve keskin ok atıcılarından hazret-i Ebu Bekir’in henüz Müslüman olmayan oğlu Abdurrahman meydana yürüyüp, er diledi.

Mücahidlerin saflarından da bir kimsenin, derhal kılıcına davranıp ileri yürüdüğü görüldü. Bu kimse, ilk Müslüman olmakla ve Sıddıklık makamıyla şereflenen, peygamberlerden sonra en üstün insan, kahraman hazret-i Ebu Bekir’di!.. Oğluna karşı çarpışmak için ileri atılmıştı. Fakat Âlemlerin efendisi ona; **“Ya Eba Bekir! Bilmez misin ki, sen benim, gören gözüm, işiten kulağım yerindesin!..”** buyurarak çarpışmaktan men etti.

Ebu Bekir-i Sıddık, oğluna; “Ey habis! Bana olan münasebetin nerede kaldı?” demekten kendini alamadı.

Sonra peygamberlerin sultanı Habib-i ekrem efendimizin yere eğilip bir avuç kum aldığı görüldü. Bu kumları düşman üzerine savurarak; **“Kara olsun yüzleri!.. Allahım! Kalblerine korku Sal, ayaklarına titreme ver!”** buyurdu ve Eshabına dönüp; **“Hücuma kalkınız!.. Saldırınız!..”** emrini verdiler.

Bu işareti bekleyen şanlı Eshab, önceden verilen talimat üzerine hareket etmeye başladı**. “Allahü ekber!.. Allahü ekber!..”** nidaları arasında oklar vınlamaya, taşlar hedeflerini bulmaya, mızraklar zırhlara çarpmaya başladı...

Allahü teâlânın aslanları hazret-i Ali, hazret-i Ömer, Zübeyr bin Avvam, Sa’d bin Ebi Vakkas, Ebu Dücane, Abdullah bin Cahş müşrik saflarının bir ucundan girip bir ucundan çıkıyorlar, kâfirleri şaşkına çeviriyorlardı.

Her biri geçilmez birer kale olmuştu. “Allahü ekber!..” Allahü ekber!..” sadaları âlemi dolduruyor, Allahü teâlânın şanının büyüklüğü, kâfirlerin beyinlerine balyoz gibi indiriliyordu. Peygamber efendimiz; **“Ya Hayyu! Ya Kayyum!”** diye, Allahü teâlâya yalvarıyordu.

Hazret-i Ali; “Bedir’de hepimizin en cesaretlisi, en kahramanı Resul aleyhisselamdı. Müşrik saflarına en yakın olan da O idi. Sıkıştığımız zaman O’na sığınırdık” demiştir.

Hazret-i Ali, bir müşrikle çarpışıyordu. Müşrik, kılıcını hazret-i Ali’ye sallamış, kılıç kalkana saplanıp kalmıştı. Hz.Ali Zülfikarını, müşrikin zırhlı vücuduna sallayınca, omuzundan göğsüne doğru zırhıyla birlikte biçtiği sırada başı üzerinden bir kılıcın parladığını gördü. Sür’atle başını eğdi. Kılıcı parlatan; “Al! Bu da Hamza bin Abdülmuttalib’ten” derken, müşrikin kellesi miğferiyle beraber yere düştü.

Hz. Ali dönüp baktığında amcası hazret-i Hamza’yı iki kılıçla çarpışır gördü. Peygamberimiz, Eshabının böyle yiğitçe çarpıştığını gördükçe; **“Onlar, Allahü teâlânın yeryüzündeki aslanlarıdır”** buyurarak, onları takdir ediyordu.

Bir ara, Resulullah efendimizin yanıbaşlarında çarpışan hazret-i Ukaşe’nin kılıcı kırıldı. Bu hali gören sevgili Peygamberimiz, yerde gördüğü bir sopayı alıp ona uzattı ve; **“Ya Ukaşe! Bununla vuruş!..”** buyurdular.

Ukaşe hazretleri, eline sopayı alır almaz; Peygamberimizin bir mucizesi olarak; uzun parlak, sırtının ortası kuvvetli ve keskin bir kılıç oluverdi. Harbin sonuna kadar bu kılıçla birçok müşriki öldürdü.

Savaş bütün şiddetiyle devam ediyordu...

“Müjde ya Eba Bekir“

Âlemlerin efendisi Resul-i ekrem bir taraftan çarpışıyor, bir taraftan da Eshabını heyecana sürükleyen şu mübarek hadis-i şerifini söylüyordu:

“Varlığım kudret elinde bulunan Allahü teâlâya yemin ederim ki, bugün cenab-ı Hakk’ın rızasını umarak, sabır ve sebat göstererek çarpışanları, arkalarına dönmeden ilerlerken öldürülenleri, Hak teâlâ, muhakkak Cennetine koyacaktır.”

Bu mübarek sözü işiten Umeyr bin Hümam; “Ne güzel! Ne güzel! Demek, Cennet’e girebilmem için şehid olmamdan başka bir şey lazım değilmiş” diyerek, hücumlarını daha da sıklaştırdı. Bir taraftan düşmanla vuruşuyor, bir taraftan da; “Allahü teâlâya maddi azıklarla değil, ancak Hak teâlânın korkusu, ahiret ameli, cihadda sabır ve sebat göstererek gidilir. Bunun dışındaki bütün azıklar şüphesiz biter, tükenir!..” diyordu. Böylece, şehid oluncaya kadar çarpıştı .

Muharebe iyice şiddetlenmişti!.. Bir sahabenin üzerine en az üç müşrik birden saldırıyordu. Her birine ayrı kılıç yetiştirmeye çalışan şanlı Eshab-ı kiramı, hiçbir şey yıldıramıyordu. “Allahü ekber! Allahü ekber!..” dedikçe yeniden güçleniyor, tekrar tekrar saldırmaktan usanmıyorlardı. Bir ara müşriklerin hücumu şiddetlendi. Eshab-ı kiram güç duruma düştü.

O sırada Resulullah efendimiz, hazret-i Ebu Bekir ile hurma dallarından yapılmış çadırına girdiler. Peygamberimiz, yine Allahü teâlâya münacata başladı. **“Ya Rabbi! Bana vaad ettiğin yardımı lütfet!..”** diye yalvarıyordu. O anda vahiy geldi. Mealen buyruluyordu ki: **“O vakit Rabbinizden yardım ve zafer istiyordunuz da, O size; “Gerçekten ben arka arkaya bin melaike ile imdad ediyorum” diye duanızı kabul buyurmuştu.”** (Enfal suresi: 9)

Peygamber efendimiz, hemen ayağa kalktılar ve; **“Müjde ya Eba Bekir! Sana, Allahü teâlânın yardımı yetişti! İşte şu Cebrail’dir. Kum tepeleri üzerinde, atının dizginini tutmuş, silahlanmış emir bekliyor”** buyurdu.

Enfal suresinde bildirildiği üzere cenab-ı Hak, meleklere mealen buyurmuştu ki: **“Hani Rabbin meleklere:** (Müslümanlara nusret ve yardım hususunda) **sizinle beraberim diye vahyeyledi. Haydi mü’minlere** (nusret müjdesiyle kalblerine) **sebat ilham ediniz. Ben şimdi kâfirlerin gönüllerine dehşet ve korku salıvereceğim. Vurun hemen onların boyunlarının üstüne, vurun her bir parmaklarına** (mafsallarının hepsine)!.. **Çünkü onlar, Allahü teâlâya ve Resulüne karşı geldiler. Kim Allahü teâlâ ve Resulüne karşı gelirse, Allahü teâlânın** (azabına uğrar) **cezası çok çetindir!”** (Enfal suresi: 12,13)

Bu emir üzerine Cebrail, Mikail ve İsrafil aleyhimüsselam, yanlarına biner melek alarak sevgili Peygamberimizin sıra ile; yanında, sağında ve solunda yerlerini aldılar.

Cebrail aleyhisselam, başına sarı bir sarık sarmıştı. Diğer meleklerin başlarında ise beyaz sarıklar vardı. Sarıkların uçlarını arkalarına sarkıtmışlar, beyaz atlara binmişlerdi.

Server-i âlem efendimiz, Eshabına; **“Melekler, alametli ve nişanlıdırlar. Siz de kendinize birer alamet ve nişan yapınız!”** buyurdular. Zübeyr bin Avvam başına sarı, Ebu Dücane kırmızı bir bezi sarık şeklinde sardılar. Hazret-i Ali, beyaz bir tuğ, hazret-i Hamza da, göğsüne deve kuşu kanadı taktı.

Meleklerin harbe girmeleri ile durum bir anda değişti...

Eshabı kiram önündeki kâfire daha kılıcını sallamadan, onun başı, gövdesinden ayrılıp yere düşüyordu. Peygamber efendimizin sağında solunda, önünde ve arkasında tanınmayan kimselerin müşriklerle çarpıştığı görülüyordu.

Ebu Cehil’in işi tamam!

Meleklerin yardımıyla harbin durumu bir anda değişti... Hazret-i Sehl anlatır: “Bedir gazasında, her birimiz bir müşrikin başına kılıcımızı salladığımız zaman, daha kılıç dokunmadan, kellelerin bedenden ayrılıp yere yuvarlandığını görüyorduk!..”

Şavaş, hızla Müslümanların lehine değişiyordu. Müşrikler, şaşırmış haldeydiler. Kâfirlerin sancaktarı Ebu Aziz bin Umeyr esir edildi. Kumandanları Ebu Cehil ise, Kureyşlileri cesaretlendirmek için durmadan şiirler söyleyerek, askerin moralini düzeltmeye çalışıyordu. Genç bir delikanlı gibi saldırıyor; “Anam beni bugünler için doğurdu!..” diyerek öğünüyor, gençleri teşvik ediyordu.

Müşriklerden Ubeyde bin Sa’id, baştan ayağa kadar zırh giyinmişti. Sadece gözleri görünüyordu. Atının üzerinde bir o tarafa, bir bu tarafa dönüp; “Ben, Ebu Zatülkeriş’im! Ben Ebu Zatülkeriş’im!” yani ben büyük karınlıyım, karın babasıyım diyerek kendince meydan okuyordu.

Kahraman mücahid hazret-i Zübeyr bin Avvam, yanına yaklaşıp, mızrağını tam gözüne nişanladı ve; “Allahü ekber!” deyip savurdu. Hedefini bulan mızrak, onu atından yere düşürdü. Hz.Zübeyr, koşarak yanına vardığında, Ubeyd ölmüştü. Ayağını, yanağına basıp, olanca kuvvetiyle çektiği halde mızrağı zor çıktı, eğilmişti.

Hazret-i Zübeyr’in, Bedir harbinde gösterdiği kahramanlık çok büyüktü. Vücudunda yaralanmadık yer kalmamıştı. Bu durumu oğlu Urve; “Babam, önemli üç kılıç darbesi almıştı. Bunlardan biri boynunda idi. Yara o kadar derin bir iz bırakmıştı ki, içine parmağımı sokabiliyordum” diye anlatmıştı.

Abdurrahman bin Avf da kıyasıya Kureyşlilerle çarpışıyor, aldığı yaralardan akan kanlara aldırmadan, önüne geleni deviriyordu. Hazret-i Abdurrahman şahid olduğu bir hadiseyi şöyle anlatır: “Bir ara önümde kimse kalmamıştı. Sağıma-soluma baktığım zaman, Ensardan iki delikanlı gözüme ilişti. Bunlardan en kuvvetli ve vurucu olanı ile bulunmak istedim. Bu iki gençten biri, beni gözü ile süzdü, sonra bana dönerek; “Ey amca! Ebu Cehil’i tanır mısın!” diye sordu.

Ben de; “Evet tanırım” dedim ve; “Ey kardeşimin oğlu, Ebu Cehil’i ne yapacaksın?” diye sorunca; “Bana haber verildiğine göre Resulullah’a sövermiş. Allahü teâlâya yemin ederim ki, onu bir görürsem, öldürünceye veya kendim ölünceye kadar asla ondan ayrılmayacağım” dedi. Bir gencin heyecan halinde söylediği bu kat’i ve kararlı söze doğrusu hayret ettim.

Bu iki gençten diğeri de beni gözden geçirerek ötekinin söylediği gibi söyledi. Bu sırada, Ebu Cehil’i görmüştüm. O, Kureyş askeri içinde hiç durmadan ileri geri dönüp duruyordu. Ben; “Ey gençler! Öteye beriye telaşla giden şu şahıs, Ebu Cehil’dir” deyince, hemen kılıçlarına sarıldılar ve onun yanına yaklaşarak çarpışmaya başladılar. Bu gençler, Afra Hatun’un çocukları Mu’az ve Mu’avvez kardeşlerdi.

Bu sırada Eshab-ı kiramın kahramanlarından Mu’az bin Amr, Ebu Cehil’in yanına sokulmak fırsatını buldu. Uzun kuyruklu bir at üzerinde bulunan Ebu Cehil’in üzerine saldırıp bacağına olanca şiddetiyle kılıcını çaldı. Ebu Cehil’in bacağı yere düştü. O sırada babasının imdadına yetişen ve daha Müslüman

olmayan İkrime, hazret-i Mu'az bin Amr ile çarpışmaya başladı.

O anda Mu'az ve Mu'avvez kardeşler bir şahin gibi ileri atıldılar. Önlerine geleni devirerek Ebu Cehil'e ulaştılar. Kılıçlarıyla öldü zannedinceye kadar vurdular.

"Bana Ebu Cehil'i bulun!"

Hazret-i Mu'az bin Amr, Bedir'de İkrime ile yaptığı çarpışmada elinden ve kolundan yaralanmıştı. Mübarek eli bileğinden kesilmiş, eli deride sallanıp kalmıştı. Çarpışmaya kendini kaptıran Mu'az bin Amr'ın eliyle oyalanacak, onu tedavi için saracak zamanı yoktu. Kesik eli deride sallanırken bile kahramanca çarpışıyordu.

Bu ne görülecek manzara idi... Hazret-i Mu'az bir müddet böyle vuruştuktan sonra, hareket kabiliyetinin azaldığını gördü. Buna sebep, kesik eli idi. Onu derhal ayağının altına alarak koparıp attı...

Diğer tarafta, azılı İslâm düşmanlarından, Kureyş'in en gözde pehlivanlarından Nevfel bin Hüveylid, durmadan bağırıyor, müşrik sürüsünü heyecana ve galeyana getirmeye çabalıyordu.

Peygamber efendimiz, onun bu halini görünce; **"Allah'ım! Nevfel bin Hüveylid'e karşı bana yardımcı ol!"** diyerek dua etmişti. Allahü teâlânın aslanı hazret-i Ali, Nevfel müşrikini görünce, derhal üzerine atıldı. Şiddetle kılıcını indirdi. Öyle vurmuştu ki bacakları zırhlarla kaplı olduğu halde ikisi birden kesildi. Sonra kılıcını boynuna çalıp, başını gövdesinden kopardı.

Bilal-i Habeşi'yi kızgın kumlara yatırıp, göğsüne kocaman kayaları koyan Ümeyye bin Halef de müşriklerin en azılılarındandı. Resulullah efendimize işkence yapmak için her fırsatı değerlendiren bu büyük İslâm düşmanı da, Bedir vadisinde, müşrikleri toparlamaya çalışıyor, İslâm'ın nurunu söndürmek için çabalıyordu.

Onun bu halini gören hazret-i Bilal, yalın kılıç yanına yaklaşarak karşısına dikildi ve; "Ey küfrün başı olan Ümeyye bin Halef!.. Sen kurtulursan ben kurtulmayayım!" deyip saldırdı. Bir taraftan da; "Ey Ensari kardeşler! Yetişin, küfrün başı burada!" der demez, Eshab-ı kiram, Ümeyye'nin etrafını sarıp, hemen öldürdüler.

Müşrik ordusunda, artık baş kalmamıştı. Her biri ne yapacaklarını bilmiyor, rastgele kaçmaya çalışıyordu. Küfrün kalesi yıkılmıştı. Şanlı Eshab takibe devam etti. Müşriklerden bir kısmı yakalanarak esir alındı. Peygamber efendimizin amcası Abbas da esirler arasındaydı.

Zafer inananlarındı... Peygamber efendimiz, şanlı Eshabına; **"Nevfel bin Hüveylid hakkında bilgisi olan var mı?"** buyurdular. Hazret-i Ali ileri çıkıp; "Ya Resulallah! Onu ben öldürdüm" dedi. Bu habere çok sevinen sevgili Peygamberimiz; **"Allahü ekber!"** diyerek tekbir getirdiler ve; **"Allahü teâlâ, onun hakkındaki duamı kabul eyledi"** buyurdular.

Ümeyye bin Halef'in öldürüldüğünü söylediklerinde de çok sevindiler ve; **"Elhamdülillah! Allahü teâlâya şükürler olsun, Rabbim kulunu tasdik etti, dinini üstün kıldı"** buyurdular.

Resul-i ekrem efendimiz, Ebu Cehil için; **"Acaba Ebu Cehil ne yaptı, ne oldu, kim gidip de bakar?"** buyurarak, ölüler arasında onun araştırılmasını emretti. Aradılar bulamadılar.

Peygamber efendimiz; **"Arayınız, onun hakkında sözüm var. Eğer onu tanıyamazsanız dizindeki yara izine bakınız. Bir gün ben ve o, Abdullah bin Cüd'an'ın ziyafetinde idik. İkimiz de gençtik. Ben ondan biraz büyükçe idim. Sıkışınca onu ittim. Dizleri üzerine düştü. Dizlerinden birisi yaralandı ve bu yaranın izi dizinden kaybolmadı"** buyurdu.

Bunun üzerine Abdullah ibni Mes'ud, Ebu Cehil'i aramaya gitti. Onu yaralı olarak buldu ve tanıdı. "Ebu Cehil sen misin?" dedi. Boynuna ayağını bastı. Sakalından tutup çekti ve: "Ey Allahü teâlânın düşmanı! Allahü teâlâ nihayet seni hor ve hakir etti mi?" dedi.

"Rabbimin azabına kavuştunuz mu?"

Bedir'de ağır yaralanan Ebu Cehil, kendi haline bakmadan İbn-i Mes'ud'a " Sen bana bugün zafer ve galebenin hangi tarafta olduğunu haber ver" dedi. **"Zafer, Allah ve Resulünün tarafındadır**" dedi. Cevabını alınca bütün ümidi kırıldı.

Hz. İbn-i Mesud, Ebu Cehil'in miğferini kafasından çıkarırken; "Ey Ebu Cehil! Seni öldüreceğim" dedi. Ebu Cehil; "Sen kavminin ulusunu öldürenlerin ilki değilsin. Fakat doğrusu, senin beni öldürmen bana çok ağır gelecek. Hiç olmazsa boynumu göğsüme yakın kes de başım heybetli görünsün!" diyerek küfrünün, gurur ve kibrinin ne dereceye çıkmış olduğunu gösterdi.

İbn-i Mes'ud, Ebu Cehil'in başını kendi kılıcıyla kesemeyince, Ebu Cehil'in kılıcıyla kesti ve silahını, zırhını, miğferini, başını getirip, Peygamber efendimizin önüne koydu. "Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Bu, Allahü teâlânın düşmanı Ebu Cehil'in başıdır" dedi.

Sevgili Peygamberimiz; **"O Allah ki, O'ndan başka ilah yoktur"** buyurdu. Sonra kalkıp Eshabıyla birlikte Ebu Cehil'in ölüsünün yanına kadar gittiler. Orada; **"Allahü teâlâya hamd olsun ki, seni zelil ve hakir kıldı. Ey Allah düşmanı! Sen bu ümmetin Fir'avn'ı idin"** buyurdu. Sonra da; **"Ya Rabbi! Bana olan vaadini yerine getirdin"** diyerek Allahü teâlâya şükrettiler.

Resulullah efendimiz, yaralı Eshab-ı kiramın yaralarını sardırdı. Şehid olanları tesbit ettirdi.

Muhacirlerden altı, Ensardan sekiz olmak üzere on dört şehid verilmişti. Hepsinin de mübarek ruhları Cennet'e uçarken, İslâm'ın nurunu söndürmeye uğraşan müşriklerden, yetmiş kişi öldürüldü ve bir o kadarı da esir alındı.

Resulullah efendimiz, zaferi müjdelemek üzere Abdullah bin Revaha ve Zeyd bin Harise'yi Medine'ye gönderdi.

Peygamber efendimiz, şehidlerin cenaze namazını kıldırarak kabirlerine defnettirdiler.

Müşriklerin cesedlerinden yirmi dört tanesini kör bir kuyuya, diğerlerini topluca çukurlara atıp, üzerlerini doldurdular.

Âlemlerin efendisi, şerefli Eshabıyla kuyunun başına gelip; **"Ey kuyuya atılanlar!"** buyurduktan sonra, öldürülen müşriklerin isimlerini, babalarının ismiyle beraber sayıp; **"Ey Utbe bin Rebia! Ey Ümeyye bin Halef! Ey Ebu Cehil bin Hişam!.. Sizler, Peygamberinize karşı ne kötü bir kavim idiniz. Siz, beni yalanladınız, başkaları ise beni tasdik edip doğruladılar. Siz, beni şehrimden, diyarımdan çıkardınız. Başkaları ise bana kapılarını açıp, bağırlarına bastılar. Siz, benimle harb ettiniz, başkaları ise bana yardım ettiler. Rabbimin, azabına kavuştunuz mu? Ben, Rabbimin vaad ettiği zafere kavuştum"** buyurdular.

Hazret-i Ömer; "Ya Resulallah! Leş olmuş kimselere mi söylüyorsunuz?" diye sual ettiler. Bunun üzerine Resul-i ekrem efendimiz; **"Beni hak peygamber olarak gönderen Rabbim hakkı için söylüyorum ki, siz beni onlardan daha çok işitmiyorsunuz. Fakat cevap veremezler"** buyurdular.

Müşrikler, harb meydanından canlarını kurtarmak için hızla kaçarken, getirdikleri hiçbir şeyi alıp götürememişlerdi. Hepsi Müslümanların eline geçti. Peygamber efendimiz, ganimet mallarını Bedir harbine katılan ve vazifeli olan bütün Eshabına paylaştırdı.

Zafer haberi Medine'ye ulaştı

Resulullah efendimizin şairi olan Abdullah bin Revaha Medine'ye ulaşıp, Bedir'de elde edilen sevinçli haberi şiir şeklinde herkese duyuruyordu.

"Ey Ensar cemaati! Size müjdelerim ki,
Sağ ve selamettedir, Allah'ın Peygamberi.
Müşrikler öldürüldü ve esir edildiler,
Var esirler içinde, çok şöhretli kişiler.
Rebia ve Hacac'ın oğulları bittamam,
Öldürüldü hem Bedir'de, Ebu Cehil Amr bin Hişam" diyerek yüksek sesle zaferi müjdeliyordu.

Hazret-i Asım bin Adiy; "Ey İbn-i Revaha! Söylediğin gerçek mi?" diye sordu. Abdullah bin Revaha; "Evet, vallahi gerçektir! İnşaallah, yarın Resulullah da, ellerinden bağlanmış esirlerle birlikte gelecektir!" buyurdu.

O gün, sevgili Peygamberimizin kızı **hazret-i Rukayye** vefat etmişti. Efendisi hazret-i Osman, cenaze namazını kıldırmıştı. Bu üzüntü üzerine gelen zafer haberi, onları biraz ferahlatmıştı.

Peygamber efendimiz Eshabıyla Bedir zaferini kendisine ihsan eden Allahü teâlâya hamd edip, şükür secdesine kapandıktan sonra, Medine-i münevvereye doğru esirlerle birlikte yola çıktılar.

Daha önce müjdeyi veren Abdullah bin Revaha ile Zeyd bin Harise Bedir gazasında olanları ve kimlerin şehid olduğunu anlatmışlardı. Medine'de kalan çocuklar, kadınlar, vazifeliler zafer için çok sevinmişlerdi. Peygamber efendimizi karşılamaya çıktılar.

Şehid olanların içinde Harise bin Süraka da vardı. Hazret-i Harise'nin annesi Rebi, oğlunun havuzdan su içerken, bir düşman okuyla vurulup şehid olduğunu öğrenmişti. Rebi validemiz, bu haberi işittiğinde; "Resul aleyhisselam gelmedikçe oğlum için ağlamam. Saadetle Medine'yi teşrif ettiklerinde, kendisine sual ederim. Eğer oğlum Cennet'te ise hiç ağlamam. Yok eğer Cehennem'de ise, gözlerimden yaş yerine kanlar dökerim" demişti.

Sevgili Peygamberimiz, mübarek Eshab-ı kiramıyla Medine'yi teşrif ettiklerinde, Rebi hatun huzurlarına varıp; "Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Oğlum Harise'ye olan muhabbetimi bilirsin. Acaba şehid olup Cennet'e girmiş midir? Eğer böyle ise, sabredeyim. Yok öyle değilse, gözümden kanlı yaşlar dökeyim" dedi.

Habib-i ekrem efendimiz ona; **"Ey Ümmü Harise! Senin oğlun bir değil, birden çok Cennet'tedir. Onun yeri Firdevs'tir"** buyurarak müjde verdiler. Bunun üzerine Rebi; "Artık oğlum için ağlamam" dedi.

Kâinatın sultanı, bir kap ile su istediler. Merhamet buyurup mübarek elini suya sokup çıkardılar. Bu suyu hazret-i Harise'nin annesi ve kız kardeşine içirdiler. Ayrıca bu suyu, onların başlarına ve yüzlerine sürdüler. O günden sonra Rebi ve kızının yüzleri pek nurlu idi. Ömürleri de çok uzun oldu.

Kâinatın efendisi, Medine'ye getirilen yetmiş esiri, Eshabı arasında paylaştırarak iyi muamele yapılmasını emir buyurdular. Esirlerin akıbeti hakkında, Allahü teâlâdan henüz bir vahiy gelmemişti.

Resulullah efendimiz, Eshabıyla istişare ettikten sonra esirlerin, fidye karşılığında serbest bırakılması kararına vardılar. Her esirin mal varlığına göre, fidye mikdarı tesbit edildi. Parası

olmayanlardan okuma yazma bilenler, Medine'de okuma yazma bilmeyen on kişiye okuma ve yazmayı öğretecek, ondan sonra Mekke'ye gidebileceklerdi. Esirler arasında, Peygamber efendimizin amcası Abbas da vardı.

"Evindeki altınları unuttun mu?"

Bedir savaşında alınan esirler arasında, Peygamber efendimizin amcası Abbas da vardı. Efendimiz ona; **"Ey Abbas! Kendin, kardeşinin oğlu Ukayl (Akil) bin Ebi Talib, Nevfel bin Haris için kurtulmalık akçesi ödeyiniz. Çünkü sen, zenginsin"** buyurdu.

Hazret-i Abbas da; "Ya Resulallah! Ben Müslümanım. Kureyşliler beni zorla Bedir'e getirdiler" dedi. Resulullah; **"Senin Müslümanlığını Allahü teâlâ bilir. Doğru söylüyorsan, Allahü teâlâ sana elbette onun ecrini verir. Fakat sen, görünüş itibariyle aleyhimizdesin. Bunun için, kurtulmalık akçeni ödemen lazımdır"** buyurdu.

Hz. Abbas, "Ya Resulallah! Yanımda ganimet olarak aldığınız 800 dirhemden başka servetim yok" deyince, Peygamber efendimiz; **"Ya Abbas! Ya o altınları niçin söylemiyorsun?"** buyurdu. O da; "Hangi altınları?"dedi.

Sevgili Peygamberimiz; **"Hani sen Mekke'den çıkacağın gün, hanımın Haris'in kızı Ümm-ül-Fadl'a verdiğin altınlar! Onları verirken yanınızda sizden başka kimse yoktu. Sen, Ümm-ül-Fadl'a; "Bu seferde başıma ne geleceğini bilemiyorum. Eğer bir felakete düçar olup da dönemezsem, şu kadarı senindir, şu kadarı Fadl içindir, şu kadarı Abdullah için, şu kadarı Ubeydullah için, şu kadarı Kusem içindir" dediğin altınlar"** buyurdu.

Hazret-i Abbas şaşırdı ve; "Yemin ederim ki, ben bu altınları hanımıma verirken yanımızda kimse yoktu. Bunu nereden biliyorsunuz?" dedi. Peygamber efendimiz; **"Allahü teâlâ haber verdi"** buyurdu.

Hz. Abbas ; "Senin, Allahü teâlânın resulü olduğuna ve doğru söylediğine şehadet ederim" deyip Kelime-i şehadet getirdi. Müslüman olunca, Peygamber efendimiz hazret-i Abbas'ı Mekke'de vazifelendirdi. Oradaki Müslümanları korumasını, İslâmiyet'e düşman olanlarla ilgili haberleri göndermesini emir buyurdu.

Bedir gazasında hezimete uğrayan Kureyş'e haber gönderilip, fidye karşılığında esirlerini alabilecekleri bildirildi. Ancak, hicretten önce Peygamberlerin efendisine pek çok eziyet ve işkencelerde bulunan Nadr bin Haris ve Resul aleyhisselam Kabe'de namaz kılarken mübarek sırtına deve işkembesi koymak bedbahtlığını gösteren alçak Ukbe bin Ebi Mu'ayt öldürüldü.

Bu azılı İslâm düşmanı öldürülünce, Resulullah efendimiz, Allahü teâlâya hamd ettiler. Yanına varıp; **"Vallahi Allahü teâlâyı, resulünü ve Kur'an-ı kerimi inkar eden, peygamberini işkenceden işkenceye uğratan senin kadar kötü bir kimse bilmiyorum"** buyurdular.

Esirler, sahipleri tarafından fidye karşılığı alınıncaya kadar, Eshab-ı kiramın yanında kaldılar. Sahabenin hepsi de esirlere çok iyi muamele edip, onları yiyeceklerine ortak ettiler. Mus'ab bin Umeyr'in kardeşi Ebu Aziz esirler arasında idi. O esirlere gösterilen muameleyi şöyle anlattı:

"Ben de Medineli bir Müslümanın evinde esir idim. Bana çok iyi davranıyorlar, sabah ve akşam yiyecekleri ekmeği bana veriyorlar, kendileri sadece hurma yemek mecburiyetinde kalıyorlardı. Onlardan birinin eline bir ekmek parçası geçse, doğruca bana getirip verirdi. Utandığımdan ekmeği, getirene geri verirdim. Fakat o, ekmeği tekrar bana iade ederdi."

Yine esirlerden Yezid ismindeki Kureyşli şöyle anlattı: "Müslümanlar Bedir'den Medine'ye gelirken, biz esirleri hayvanlara bindirdiler, kendileri ise yaya olarak yürüdüler."

İşte insanlık bu... Esirlerine böyle muamele eden başka bir kavim gelmiş midir?

"Vallahi onlar meleklerdir!"

Müşriklerin Bedir'de hezimete uğrayıp, perişan bir vaziyette savaş meydanından kaçmaları, Mekke'de büyük bir şaşkınlık meydana getirdi. Hiç beklemedikleri, hatta hiç akıllarından geçmeyen bir netice ortaya çıkmıştı.

Haberi ilk getirenin sözlerine, Ebu Leheb ve diğer müşrikler inanmadılar. Harp meydanından kaçan Ebu Süfyan Mekke'ye geldiğinde, onu hemen yanlarına çağırdılar. Ebu Leheb ona; "Ey kardeşimin oğlu! Anlat bakalım, nasıl oldu?" diye sordu.

Ebu Süfyan orada, bir yere oturdu. Birçok kimse de ayakta dinliyorlardı. Ebu Süfyan şöyle anlattı: "Hiç sorma, Müslümanlarla karşılaşınca, sanki elimiz kolumuz bağlı idi. İstedikleri gibi hareket ettiler. Bir kısmımızı öldürdüler, bir kısmımızı esir ettiler. Yemin ederim ki, ben, bizimkilerden kimseyi kınayıp, ayıplamıyorum. Çünkü, o sırada yer ile gök arasında kır atlar üzerinde beyazlara bürünmüş kimselerle karşılaştık. Onlara ne bir şey dayanabilir, ne de bir kimse karşı durabilirdi."

İslâmın ilk zamanlarında Müslüman olmasına rağmen, müşriklerin şerrinden çekindiği için Müslümanlığını açığa vurmayan Hz. Abbas'ın kölesi Ebu Rafi' hazretleri orada idi. Sessizce onları dinlemekte olan Ebu Rafi', sevincinden her şeyi unuttu ve; "Vallahi onlar meleklerdir" deyiverdi.

Ebu Leheb, ona şiddetli bir tokat vurdu ve kaldırıp yere çarptı. Bir hayli de dövdü. Bunun üzerine,

orada bulunan hazret-i Abbas'ın hanımı Ümmü Fadl dayanamadı. Çünkü kendisi de önceden Müslüman olmuştu.Ümmü Fadl, odadaki direklerden birini alıp; "Kimsesi yok diye onu güçsüz gördün değil mi?" diyerek, şiddetle Ebu Leheb'e vurdu.

Ebu Leheb'in başı yarıldı. Kanlar akarak zelil, hakir ve horlanmış bir vaziyette dönüp gitti. Yedi gün sonra, Allahü teâlâ ona, **kara kızıl** denen bir hastalık verdi. Bu hastalıktan öldü. Oğulları iki veya üç gece defnetmeden bıraktılar.

Nihayet kokmaya başladı. Herkes, Ebu Leheb'in yakalandığı hastalıktan, ta'undan kaçar gibi kaçıyor ve iğreniyordu. Bunun üzerine Kureyş'ten biri, Ebu Leheb'in oğullarına; "yazık size, utanmıyor musunuz? Babanızı, kokuncaya kadar evde bıraktınız. Hiç olmazsa onu bir yere gömüp kaybedin" dedi.

Oğulları o şahsa; "Biz ondaki hastalıktan korkuyoruz!" diye cevap verdiler. Bu defa adam onlara; "Siz gidiniz, ben geliyorum, size yardımcı olacağım" dedi.

Sonra, üçü bir araya geldiler. Yüklenip, ücra bir yere bıraktılar. Görünmeyinceye kadar, üzerine taş attılar. Ebu Leheb böylece sonsuz azab ve ateşler içerisinde kalacağı yurduna, karanlık ve Cehennem çukur olan kabrine girdi.

Bedir'de esir edilen Kureyşliler arasında Velid bin Velid de vardı. Onu Hz. Abdullah bin Cahş esir almıştı. Velid'in kardeşleri Hişam ile henüz Müslüman olmayan Halid bin Velid Medine'ye geldiler.

Abdullah bin Cahş fidye-i necat yani kurtuluş akçesi verilmedikçe bırakmak istemedi. Kardeşlerinden Halid razı olduysa da, babası bir, annesi ayrı kardeşi Hişam kabul etmedi. Resulullah efendimiz, babalarının silah ve techizatının verilmesini teklif etti.

Buna Hişam razı olduysa da Halid kabul etmedi. Fakat sonunda babalarının yüz dinar kıymetindeki kılıcı, zırhı ve miğferi karşılığında anlaştılar. Velid'i esaretten kurtarıp, Mekke'ye yola çıktılar. Fakat Velid, Mekke yolu üzerinde Medine'ye dört mil mesafedeki Zü'l-Huleyfe'de onlardan ayrılıp, Peygamber efendimizin yanına geldi. İman edip, Eshab-ı kiramdan oldu.

"Ya Rabbi, onları kurtar!"

Bedir'de esir alınıp daha sonra da Müslüman olan Hz. Velid bin Velid bir müddet sonra, Mekke'ye kardeşlerinin yanına gitti. O zaman Halid bin Velid;

"MÂdem, Müslüman olacaktın. Kurtuluş fidyesi ödemeden olsaydın? Babamızdan kalan hatırayı elimizden çıkardın. Niçin böyle yaptın?" diye sorunca; Kureyşlilerin; "Esarete dayanamadığı için Müslüman oldu" demelerinden korktum" cevabını verdi.

Bu cevaba çok sinirlenen kardeşleri onu, Mahzum oğullarından bazı Müslümanlarla, Iyaş bin Ebi Rebia ve Seleme bin Hişam'ın yanına hapsettiler.

Hz.Velid bin Velid, iman ettiği için senelerce hapis yattı. İslâmiyet'in azılı düşmanlarından amcası Hişam ile müşrik akrabalarından çok zulüm ve işkence gördü.

Resul-i ekrem efendimiz, müşriklerin zulmüne uğrayan Iyaş bin Ebi Rebia ile Ebu Seleme bin Hişam ve Velid için şöyle dua ettiler: **"İlahi! Velid bin Velid'i, Seleme bin Hişam'ı, Iyaş bin Rebia'yı ve diğer mü'minleri kurtar. İlahi, Mudar'ı (Kureyş'i) daha beter eyle!. Bu yılları onlara Yusuf'un yıllarına benzet."**

Hz.Velid, Resulullah efendimizin duası bereketiyle bir fırsatını bulup, bağlı bulunduğu yerden kaçtı. Medine-i münevvereye gelip, sevgili Peygamberimize kavuştu. Habibullah efendimiz, Iyaş bin Rebia ile Seleme bin Hişam'ın halini sorunca, onların ayaklarından birbirlerine bağlı olduklarını, şiddetli azab ve işkenceler altında kıvrandıklarını haber verdi.

Kâinatın sultanı, onların haline çok üzülüp, kurtarılma çarelerini aradı. Kimin kurtarabileceğini sorunca, senelerce işkence altında kalmasına rağmen, Velid, büyük bir cesaret ve aşkla; "Ya Resulallah! Onları ben kurtarırım, sana getiririm" diye cevap verdi.

Tekrar Mekke'ye gelip, işkence gören Müslümanların yerini, onlara yiyecek götüren bir kadını takib ederek öğrendi. İkisi de tavansız bir binada hapisti. Hz.Velid gece, ölümü göze alarak büyük bir cesaretle duvardan inip, arkadaşlarının yanına vardı.

İman etmekten başka bir suçları olmayan iki mazlum, müşriklerce bir taşa bağlanıp; Arabistan'ın çöl havasındaki yakıcı sıcağında, her türlü zulme uğratılıyordu.

Velid, bu mübarek kardeşlerini kurtarıp, devesine bindirdi. Kendisi de yayan, yalın ayak Medine-i münevvereye, çok sevdiği Resulullah'ın yanına bir an önce varmak için yola çıktı. Onu çölün kavurucu sıcağı değil, Âlemlerin efendisine kavuşmak aşkı yakıyordu.

Medine'ye aç, susuz, yalın ayak, üç günde geldi. Parmakları, taşların tahribatından param parça olmuştu. Hz. Velid bin Velid, kan revan içinde çok sevdiği Habibullah'a kavuştu.

Bedir zaferi, Müslümanları büyük bir sevince garketti. Müşrikler ise büyük bir üzüntü ve hüsrana düşmüşlerdi.

Habeşistan meliki **Necaşi** de Resulullah efendimizin muzaffer olduğunu işitince, hemen ülkesindeki Eshab-ı kiramın yanına gidip; **"Allahü teâlâya hamdolsun ki, Resulünü Bedir'de muzaffer edip, zafer ihsan eyledi"** diyerek müjde verdi. Hepsine hediye ve ikramlarda bulundu.

Hazret-i Fatıma'nın evlenmesi

Hicretin ikinci senesi idi. Fahr-i kâinat efendimizin kızı hazret-i Fatıma, artık evlenme çağına gelmişti.

Fatıma-tüz-Zehra validemizi pek çok kimse istedi. Resul aleyhisselam, bunlara, **"Onun işi, Hak teâlânın emrine bağlıdır"** buyurdu.

Bir gün Hz.Ebu Bekir, Ömer ve Sa'd bin Mu'az mescidde oturup; "Hazret-i Fatıma'yı, hazret-i Ali'den gayri herkes istedi. Kimseye iltifat olunmadı" diye konuştular.

Hazret-i Sıddik; "Zannederim ki, Ali'ye nasip olur. Gelin ziyaretine gidelim ve bu mes'eleyi açalım. Eğer fakirliği ileri sürerse yardımda bulunalım" dedi. Sa'd da; "Ya Eba Bekir! Sen, hep hayır yaparsın. Kalk, biz de sana arkadaş olalım" dedi.

Üçü birden mescidden çıkıp, hazret-i Ali'nin evine gittiler. Hz. Ali devesini alıp gitmiş, Ensardan birinin hurmalığına su veriyordu. Onları görünce, karşılayıp hal ve hatırlarını sordu.

Hz. Ebu Bekir, "Ya Ali! Her hayırlı işte sen öndersin ve Resul-i ekrem katında hiç kimseye nasib olmamış bir mertebedesin. Fatıma'yı herkes taleb etti. Hiç kimseye iltifat olunmadı. Sana nasib olacağını zannediyoruz. Niçin teşebbüs etmezsin?" diye sordu.

Hazret-i Ali bunu işitince, mübarek gözleri yaşla doldu ve; "Ya Eba Bekir! Beni ziyadesiyle yaktın. Ona benden başka rağbet eden yoktur. Lakin elimin darlığı buna manidir" dedi. Hz. Ebu Bekir, "Böyle söyleme. Allahü teâlâ ve Resulünün yanında, dünya bir şey değildir. Buna fakirlik mani olamaz. Var, talep eyle" dedi.

Hazret-i Ali buyuruyor ki: "Resulullah'ın huzuruna utanarak ve sıkılarak girdim. Resulullah'ın bütün heybet ve vakarı üzerinde idi. Huzurunda oturdum ve konuşmaya kadir olamadım. Resulullah efendimiz; **"Niçin geldin, bir ihtiyacın mı var?"** buyurdu. Sustum. **"Her halde Fatıma'yı istemeye geldin"** buyurunca; "Evet" diyebildim. Peygamber efendimiz, hazret-i Fatıma'ya hazret-i Ali'nin kendisini istediğini duyurdu. O da sustu.

Peygamber efendimiz; **"Fatıma'ya mihr olarak verecek neyin var?"** buyurdular. "Yanımda ona verilecek bir şeyim yok ya Resulallah" dedim. **"Sana vermiş olduğum Hutami zırhlı gömleğin nerededir, ne oldu?"** buyurdular. "Yanımdadır" deyince; **"Onu sat ve parasını bana getir. Mihr olarak o kafidir"** buyurdular."

Başka bir rivayette de; "Resulullah efendimiz, hazret-i Ali'ye; **"Yanında neyin var"** buyurduğunda; "Atım ve zırhlı gömleğim var" diye cevap vermiş, Resulullah efendimiz de; **"Atın sana lazım olur, fakat zırhını sat"** buyurmuştu. Başka bir rivayette de; **"Ya Ali, git kendine bir ev kirala"** buyurdu.

Hazret-i Ali, evleninceye kadar Peygamber efendimizle beraber oturuyordu. Efendimizin emirleri üzerine, Mescid-i Nebevi yakınında, hazret-i Aişe'nin odasının karşısında bulunan Harise bin Nu'man'ın evini kiraladı. Zırhını da, hazret-i Osman efendimize 480 dirheme sattı. Hazret-i Osman, zırhı satın aldıktan sonra hediye olarak geri verdi.

Hazreti Ali, zırh ve dirhemlerle Peygamberimizin yanına gelince, Peygamber efendimiz, hazret-i Osman'a çok hayr dua ettiler ve; **"Osman, Cennet'te benim refikimdir"** buyurdular. Sonra Bilal-i Habeşi'yi çağırdı ve paranın bir kısmını vererek; **"Bu parayı al, çarşıya çık! Biraz gül suyu, geri kalan para ile de bal al ve Mescid'in bir kenarında temiz bir kab içinde su ile eziniz. Bal şerbeti yapınız ki, nikah kıyıldıktan sonra içelim. Ensar ve Muhacirlerden mevcut bulunan Eshabımı mescide davet et ve Fatıma ile Ali'nin nikahlarının kıyılacağını halka ilan et"** diye emretti.

Sana müjdeler olsun ki...

Bilal-i Habeşi, Efendimizin emri üzerine dışarı çıkıp hazret-i Ali ile hazret-i Fatıma'nın nikahlarının kıyılacağını halka ilan etti. Eshab-ı kiram, Mescid-i Nebevi'ye gelerek, içini dışını doldurdular.

Peygamber efendimiz ayağa kalkarak şu hutbeyi okudular:

"Bütün hamd ve şükür, âlemlerin Rabbine mahsustur. O, verdiği nimetlerle öğülen, sonsuz kudretinden ve kuvvetinden dolayı ibadet edilen, azab ve hesabından korkulan, hüküm ve fermanı yeryüzünde ve göklerde hakim olandır. Mahlukatı kudretiyle yaratan, adaletli hükümleriyle bunları birbirinden ayıran, insanları (İslâm) dini ve peygamberi Muhammed (aleyhisselam) ile şereflendiren O'dur...

Allahü teâlâ bana, kızım Fatıma'yı Ali bin Ebi Talib'e nikahlamamı emretti. Şimdi sizi şahid tutuyorum ki, (Allahü teâlânın emriyle) 400 miskal gümüş mihr ile Fatıma'yı, Ali bin Ebi Talib'e nikahladım. Rabbim kendilerinin varlıklarını bir araya getirsin ve bunu kendilerine mübarek kılsın. Nesillerini temiz ve rahmete anahtar, hikmete maden, ümmet-i Muhammed'e emin kılsın. Söyleyeceğim bundan ibarettir. Rabbimden kendim ve sizin için mağfiret dilerim."

Hazret-i Ali de kalkarak şu kısa hutbeyi okudu: ***"... Huzurunda bulunduğumuz Muhammed aleyhisselama salat ve selam ederim ki, mübarek kerimeleri Fatıma'yı 400 miskal gümüş mihrle***

bana nikahlamıştır. Ey din kardeşlerim! Şüphesiz Peygamber efendimizin buyurduklarını işittiniz ve şahid oldunuz. Ben de buna şahid ve razıyım. Aynen kabul ediyorum. Allahü teâlâ hepimizin sözlerine şahiddir, hepimize vekildir."

Nikah akdi bittikten sonra, Peygamber efendimiz taze hurma getirttiler ve; **"Haydi bu hurmadan alınız, yiyiniz"** buyurdular. Herkes alıp yediler. Sonra hazret-i Bilal bal şerbeti dağıttı, onu da içtiler ve bütün sahabiler; "Barekellahü fi küma ve aleyküma ve ceme'a şemleküma" diye dua ettiler.

Hazret-i Fatıma, nikahtan sonra ağlıyordu. Peygamber efendimiz onun yanına geldi ve; **"Ey Fatıma! Sana ne oldu ki ağlıyorsun? Allahü teâlâya yemin ederim ki, seni, isteyenlerin en alimine, hilim ve akıllılıkta en üstününe ve ilk Müslüman olanına nikahladım"** buyurdu.

Hazret-i Fatıma; "Babacığım! Evlenen her kızın mihri altın ve gümüşle takdir ve tayin ediliyor. Benim de mihrim böyle takdir edilirse, benimle diğerleri arasında ne fark olur. Kıyamet günü sen, mü'minlerin günahkarlarından ne kadar kimseye şefaatte bulunursan, ben de onların hanımlarına şefaatte bulunmak istiyorum. Muradım budur" dedi.

Allahü teâlâ, hazret-i Fatıma'nın bu dileğinin kabul edildiğini bildirince, Resulullah efendimiz; **"Ya Fatıma, peygamber çocuğu olduğunu belli ettin"** buyurdular.

Hazret-i Ali buyurdu ki: "Bu işlerin üzerinden uzun zaman geçmişti. Bu hususta hiç söz olmadı. Ben de hicabımdan yani utandığımdan ağzımı açamadım. Ama Resulullah efendimiz, bazan beni tenhada gördükleri zaman; **"Senin hatunun ne iyi hanımdır. Sana müjdeler olsun ki, o, âlemdeki hatunların seyyidesidir"** buyururlardı.

Bir ay sonra Hz. Ali'nin yakınları; "Ya Ali! Bu akd-i izdivac ile mesrur olduk. Lakin muradımız odur ki, bu iki mes'ud birbirlerine yakın olalar" deyince, Hz. Ali, "Benim de muradım odur, lakin hicab ediyorum, utanıyorum" cevabını verdi.

"Kimi bulursan getir"

Hazret-i Ali'nin yakınları gidip, düğün işini Peygamber efendimizin dadısı Ümmü Eymen'e söylediler. Ümmü Eymen de; "Bu husus için sizin gelmeniz lazım değildir. Biz ezvac-ı tahirat ile ittifak edip, size haber veririz. Zira bu hususta hatunların sözü dinlenir" dedi. Ümmü Eymen, bu hali Resulullahın hanımlarına söyledi. Diğer hanımlar, hazret-i Aişe'nin hanesine geldiler. Hazret-i Hadice'yi anarak; "Eğer o hayatta olsaydı, bize bir endişe olmaz idi" dediler.

Resulullah efendimiz ağladı ve buyurdu ki: **"Hadice gibi hatun hani? Halk beni yalanlarken o tasdik etti ve bütün malını benim yoluma sarf etti. Din-i İslâm'a çok yardım etti. Hayatında, Hak teâlâ bana emretti ki, Hadice'ye müjde ver: Cennet'te onun için zümrütten bir köşk yapılmıştır**."

Resulullah efendimizin hanımları, hazret-i Ali'nin muradını arz ettiler. Bunun üzerine Resulullah efendimiz, Ümmü Eymen'e, hazret-i Ali'yi davet etmesini emretti. Hz. Ali gelince, meclisteki hanımlar kalkıp gittiler. Hazret-i Ali başını önüne eğip oturdu. Resulullah; **"Zevceni ister misin ya Ali?"** buyurdu.

Hz. Ali; "Evet ya Resulallah! Anam ve babam sana feda olsun" dedi. Resul-i ekrem efendimiz, Esma binti Umeys'e; "**Git, Fatıma'nın evini hazırla!"** buyurdu.

Esma, hazret-i Fatıma'nın gelin gideceği eve gitti. Bir minder yeni meşinden, bir minder yamalı meşinden, bir minder de hasırdan yapıp, içlerini hurma lifi ile doldurdu. Resulullah efendimiz yatsı namazından sonra Fatıma'nın evine gelip yapılanları gözden geçirdi.

Peygamberimiz, hazret-i Ali'nin getirdiği paranın üçte ikisiyle yiyecek, süs ve koku gibi şeyler; üçte biriyle de giyecek alınmasını emrettiler ve ev eşyasını tamamlattılar. Hazret-i Fatıma'nın çeyizi ve ev eşyasında şunlar vardı:

Esma binti Umeys'in hazırladığı üç minder, saçaklı bir halı, içi hurma lifi ile doldurulmuş bir baş yastığı, iki tane el değirmeni, bir su kırbası, topraktan yapılmış bir su testisi, meşinden yapılmış bir su bardağı, bir havlu, bir elek, dabağlanmış bir koç postu, eskiyip tüyü dökülmüş alacalı bir Yemen halısı, hurma yaprağından örülmüş bir sedir. Yemen işi iki alacalı elbise, bir kadife yorgan.

Hazret-i Ali bundan sonrasını şöyle anlattı: "Beş dirhemle hurma, dört dirhemle yağ aldım. Resulullah'ın huzuruna getirdim. Deriden bir sofra istedi. Hurma, un, yağ ve yoğurdu mübarek eli ile karıştırıp, bir çeşit yemek yaptı ve; "Ya Ali! Var, kimi bulursan getir" buyurdu. Ben dışarı çıktım, pek çok insan gördüm, hepsini davet ettim ve içeri girip; "Ya Resulallah! Halk çoktur" diyerek arz eyledim.

Âlemlerin efendisi; **"Onları onar onar içeri getir, yemek yesinler**" buyurdu. Öyle yaptım: Hesab ettiler, erkek ve kadından yedi yüz kimse yemek yemişler ve doymuşlardı." Hazret-i Ali'nin ve Fatıma'nın velimesi yenildikten sonra, Ümmü Eymen'in bildirdiğine göre, Peygamber efendimiz hazret-i Ali'ye**; "Ya Ali, kızım Fatıma gelin olarak evinize gitti. Ben de akşam namazından sonra gelip dua edeceğim. Beni bekleyin."** buyurdu. Hazret-i Ali eve gelince, bir köşeye oturdu. Hazret-i Fatıma da evin diğer bir köşesine oturdu. Sonra Resulullah efendimiz gelip kapıyı çaldı. Ümmü Eymen kapıyı açtı. Resulullah; **"Kardeşim burada mı?"** buyurdu. Ümmü Eymen; "Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Kardeşiniz kimdir? dedi. Resulullah efendimiz; **"Ali bin Ebi Talib'dir**" buyurdu.

“Sakın ona isyan etme!”

Düğün evinde, sadece Resulullah efendimiz, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Ümmü Eymen ve Esma binti Umeys vardı.

Efendimiz, bir kabla su getirttiler. Mübarek ellerini yıkadılar. Suyun içine de bir miktar misk döktüler. Sonra hazret-i Fatıma’yı çağırdılar. Hz. Fatıma utancından elbisesine bakıyordu. Resulullah efendimiz sudan bir miktar alıp, Fatıma’nın göğsüne, başına ve sırtına serpti ve; **“Allahümme inni e’izuha bike ve zürriyyetiha min-eş-şeytan-ir racim** (ya Rabbi! Onun ve zürriyetinin racim olan, taşlanan şeytanın şerrinden muhafazası için sana sığınırım)” diye dua ettiler.

Sonra hazret-i Ali’ye de aynısını yapıp; **“Allahümme barik fihima ve barik aleyhima ve barik lehüma fi neslihima**” diye dua ettiler. **İhlas** ve **Mu’avvizeteyn** (Felak ve Nas) surelerini okuyup; **“Allahü teâlânın ismi ve bereketi ile ehlinin yanına gir**” buyurdular. Sonra mübarek elleriyle kapının iki kanadını tutup, bereket ile dua ettiler ve oradan ayrıldılar.

Hazret-i Ali düğünden sonrasını şöyle anlattı:

Düğünümüzden dört gün sonra Resullulah efendimiz, hanemizi teşrif eyledi. Gönülleri alan, hikmet dolu sözleri ile bize nasihat ettiler ve buyurdular ki: **“Ya Ali! Su getir!”** Kalktım su getirdim. Bir ayet-i kerime okudu ve; **“Bu sudan biraz iç. Bir miktar kalsın**” buyurdu. Öyle yaptım. Kalan suyu, başıma ve göğsüme serpti. Tekrar; “**Su getir**” buyurdu. Yine su getirdim. Bana yaptığı gibi, Fatıma’ya da yaptı. Sonra beni dışarı gönderdi.

O dışarı çıktıktan sonra kızına, hazret-i Ali hakkında sual eyledi. Fatıma dedi ki: “Babacığım, bütün kemal sıfatlar kendisinde mevcuttur. Lakin, bazı Kureyş hatunları bana; “Senin erin fakirdir” diyorlar” deyince, Resulullah efendimiz buyurdu ki: **“Ey kızım! Senin baban ve helalin fakir değildir. Bütün yer ve gök hazine ve definelerini bana arz ettiler. Kabul etmedim. Allahü teâlânın katında makbul olanı kabul ettim. Ey kızcağızım! Eğer benim bildiğimi, sen bilseydin, dünya senin nazarında hor ve aşağı olurdu. Allahü teâlânın hakkı için, erin, İslâma girmede Eshabın önderi, ilim bakımından en derinidir. Ey kızım! Allahü teâlâ Ehl-i beytten iki kimse ihtiyar etti, seçti... Biri baban ve biri helalindir. Zinhar ona isyan eyleme ve emrine muhalefet etme!”**

Fahr-i kâinat efendimiz, kızına nasihat ettikten sonra, hazret-i Ali’yi davet etti. Ona da Fatıma’yı ısmarladı; **“Ya Ali! Fatıma’nın hatırına riayet eyle. O benden bir parçadır. Onu hoş tut. Eğer onu üzersen, beni üzmüş olursun**” buyurdu. İkisini de Allahü teâlâya ısmarladı.

Sonra kalkıp gitmeye azimet etmişti ki, Hz.Fatıma; “Ya Resulallah! İçerinin hizmetini ben görürüm. Dışarısının hizmetini de Ali görür. Bana bir hizmetçi ihsan ederseniz, bazı işlerimde yardımcı olur. Beni memnun edersiniz” dedi. Resulullah efendimiz buyurdu ki**: “Ey Fatıma! Sana hizmetçiden daha iyi bir şey mi, yoksa hizmetçi mi ihsan edeyim?”** Fatıma validemiz; “Hizmetçiden iyisini ihsan eyle” dedi.

Resululah efendimiz**; “Her gün yatarken otuz üç kere Sübhanallah, otuz üç kere Elhamdülillah, otuz üç kere Allahü ekber, bir kere de La ilahe illallahü vahdehu la şerike leh. Lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve ala külli şey’in kadir, söyle. Hepsi yüz kelimedir. Kıyamette bin hasene (iyilik) bulursun. Mizanda hasenatın ağır gelir**” buyurdu. Sonra Peygamber efendimiz, kerimelerinin evinden ayrılıp, hane-i saadetlerine gittiler.

Yahudilerin düşmanlığı

Bedir galibiyeti ile Medine’de bulunan Yahudi ve putperestlerin kalblerine korku düştü. Bazı Yahudiler, insafa gelip; **“Sıfatlarını kitaplarımızda okuduğumuz zat, mutlaka budur. Artık O’na karşı durmak mümkün olmaz. Zira O, hep galip gelecektir**” diyerek Müslüman oldular. Bazıları da; “Muhammed, harpten anlamayan Kureyşlilerle savaştı. Onun için galib geldi. Eğer bizimle cenk etseydi, O’na, harp nasıl yapılır, zafer nasıl kazanılır gösterirdik” dediler.

Ka’b bin Eşref ismindeki bir Yahudi de Bedir’de İslâm ordusunun galibiyetini duyunca, Müslümanlara olan kininden Mekke’ye gitti. Oradaki müşrikleri toplayıp, Medine’ye saldırmaları için şiirler söyledi, onları teşvik ve tahrik etti. Peygamber efendimiz ile çarpışmak üzere onlarla anlaştı. Hatta, sevgili Peygamberimize su-i kast düzenledi. Allahü teâlâ bu durumu, Resulullah efendimize bildirdi ve mealen buyurdu k**i: “Onlar, Allahü teâlânın kendilerine lanet ettiği, rahmetinden uzaklaştırdığı kimselerdir...”** (Nisa suresi: 52)

Bunun üzerine Resul-i ekrem efendimiz, şerefli eshabına; **“Ka’b bin Eşref’i kim öldürür? Çünkü o, Allahü teâlâ ve Resulüne eza etmiştir”** buyurdu. Muhammed bin Mesleme; “Ya Resulallah! İster misin, ben onu öldüreyim diye sual eyledi. Resulullah efendimiz de; **“Evet, isterim**” buyurdu.

Muhammed bin Mesleme, birkaç gün bu iş üzerinde durup, planlar kurdu. Arkadaşlarından Ebu

Naile, Abbas bin Bişr, Haris bin Evs, Ebu Abs ibni Cebr'in yanına gidip, mes'eleyi onlara açtı. Hepsi uygun görüp; "Beraber öldürürüz" dediler Birlikte Peygamber efendimize geldiler. "Ya Resulallah! İzin buyurursanız, biz onunla konuşurken, sizinle ilgili, Ka'b'ın hoşuna gidecek bazı sözler söyleyebilir miyiz?" dediler.

Peygamber efendimiz, onlara istediklerini söylemeye müsaade buyurdular. Bunun üzerine, Muhammed bin Mesleme, arkadaşlarıyla Ka'b bin Eşref'in yanına gitti. "Şu Muhammed, bize çok vergi yükledi. Onun için senden ödünç bir şey almak için geldim" dedi.

Ka'b sevinerek, Muhammed bin Mesleme'nin kendisi gibi düşündüğünü sandı ve; " O sizi daha da bıktıracak" dedi. Muhammed bin Mesleme; "İşte O'na bir defa uymuş bulunduk. O'na tabi olmakta devam edeceğiz. Bakalım sonu ne olacak? Şimdi sen bize biraz ödünç hurma ver" dedi.

Ka'b; "Evet vereyim, fakat, bana bir şeyi rehin vermelisiniz!" dedi. Muhammed bin Mesleme ile yanındakiler; "Ne istersin" dediler. Ka'b; "Oğullarınızı rehin verin" dedi. Kabul etmediler. Onlardan birine, bir-iki deve yükü hurmaya karşılık rehin olundu diye söylenir ki, bu da bizim için unutamıyacağımız bir leke olur. Fakat sana silahımızı ve zırhımızı rehin verebiliriz" dediler.

Ka'b bu teklifi kabul etti. Onlara ne zaman geleceklerini de bildirdi. Muhammed bin Mesleme, bir gece Ka'b'ın yanına geldi. Ebu Naile de beraber idi. Ka'b onları kaleye çağırdı. Kendisi de onları karşılamak için aşağı indi.

Ka'b'ın karısı; "Bu saatte nereye çıkıyorsun" dedi. Ka'b; "Gelenler, Muhammed bin Mesleme ile kardeşim Ebu Naile'dir" dedi. Karısı; "İşittiğim bu ses bana pek iyi gelmiyor. Sanki ondan, kan damlıyor" dedi. Ka'b; "Yok, onlar Muhammed bin Mesleme ile süt kardeşim Ebu Naile'dir. O iyi bir gençtir. Geceleyin, kılıç vuruşmasına bile çağırılsa, hiç tereddüt etmeden gelir. Böyle birisidir" dedi.

Müslümanlara gizli savaş ilan eden, Ka'b bin Eşref'i öldürmek üzere kaleye giren, Muhammed bin Mesleme kendisiyle beraber üç kiyişi de kaleye soktu. Bunlar, Ebu Abs bin Cebr, Haris bin Evs, Abbad bin Bişr idi. Muhammed bin Mesleme hazretleri, arkadaşlarına; "Ka'b gelince, ona saçını koklayacağımı söyler, başını tutup koklarım. Siz benim, Ka'b'ın başını iyice yakaladığımı gördüğünüz zaman, kılıçlarınızla, vurunuz" dedi.

Ka'b bin Eşref güzel giyinmiş olarak, güzel koku saçarak, onların yanına geldi. İbn-i Mesleme; "Şimdiye kadar böyle güzel koku koklamadım" diyerek Ka'b'ın yanına vardı. Ka'b; "Arab'ın en güzel kokulu kadınları benim yanımda" diyerek övündü. Muhammed bin Mesleme; "Başını koklamama izin verir misiniz" dedi. Ka'b, müsade ettiğini söyledi.

Mesleme onu kokladı. Arkadaşlarına da koklattı. Sonra, tekrar koklamak istediğini söyledi. Bu defa, Muhammed bin Mesleme başını yakalayıp, arkadaşlarına, kılıçlarıyla vurmalarını işaret etti. İlk kılıç vurulduğunda Ka'b şiddetle bağırdı fakat ölmedi. Bunun üzerine Muhammed bin Mesleme, hançeri ile onu öldürdü. Ka'b'ı öldüren mücahidler derhal orayı terkedip Medine'ye ulaştılar. Resulullah efendimize müjdeyi verdiklerinde, Peygamberimiz, Allahü teâlâya hamd etti ve mücahidlere dua buyurdu.

Medine'yi terk ettiler

Ka'b bin Eşref kâfirinin öldürülmesi, Yahudileri büyük bir korkuya düşürdü. Çünkü, Ka'b gibi ileri gelen bir lider öldürüldükten sonra, kendilerinin öldürülmesi an mes'elesi idi. Sabahleyin toplanıp, Peygamber efendimizin huzuruna geldiler. Gece olan hadiseden şikayetçi oldular. Resul-i ekrem efendimiz; **"O, bize hep düşmanlık eder, aleyhimizde şiirler söylerdi. Eğer, sizden her kim böyle yaparsa, bilsin ki, cezası kılıçtır**" buyurdular.

Bu tehdit üzerine Yahudiler, korkularından Resulullah efendimizle yeniden bir antlaşma yaptılar...

Bir gün **Beni Kaynuka** Yahudileri, bir Müslüman hanımla alay etmek istemiş, bunu gören sahabeden biri, derhal kılıcını çekip, o Yahudiyi öldürmüştü. Yahudiler de toplanıp, o mübarek sahabiyi şehid ettiler.

Hadise, Peygamber efendimize bildirildi. Resul-i ekrem efendimiz, onları, Kaynuka pazar yerinde toplayıp; **"Ey Yahudi topluluğu! Siz, Allahü teâlânın Kureyş'e verdiği azab gibi bir azaba yakalanmaktan korkunuz ve Müslüman olunuz. Benim, Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğumu iyi bilirsiniz. Bunu da, Allahü teâlânın size olan ahdini de kitabınızdan okumuş bulunuyorsunuz..."** buyurdu. Bu merhamete rağmen, yaptıkları antlaşmayı bozan Yahudiler, Âlemlerin sultanına meydan okuduklarını açığa vurdular.

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam vahiy getirdi ki, mealen şöyle buyruluyordu: **"Eğer antlaşma yapan bir kavmin, bir hainliğinde endişeye düşersen, hak ve adalet üzere ahidlerini reddettiğini doğruca kendilerine bildir. Çünkü, Allahü teâlâ hainleri sevmez"** (Enfal suresi: 58)

Habib-i ekrem efendimiz, derhal bir ordu kurup Kaynuka Yahudilerinin bulunduğu kaleye yürüdüler. Yahudiler, korkup teslim oldular. Kendilerine Şam'a gitmeye izin verildi. Böylece Medine topraklarından çıkarılmış oldular.

Uhud Savaşı

Mekkeli müşrikler, Bedir gazasında uğradıkları bozgundan ders almadıkları gibi, bunun acısını da bir türlü unutamıyorlardı. Kureyş, ileri gelenlerinden bir çoğunu bu savaşta kaybetmişti. Ayrıca, Şam ticaret yolunun Müslümanların kontrolüne geçmesi, çileden çıkmalarına sebep oluyordu.

Ebu Süfyan'ın başkanlığındaki ticaret kervanı, Mekke'ye yüzde yüz kârla dönmüştü. Sermayeye iştirak edenlerin çoğu, Bedir gazasında öldüğünden, kervanın kârı Dar-ün-Nedve denilen, müşriklerin karar almak için toplandıkları binada muhafaza ediliyordu.

Saffan bin Ümeyye, İkrime bin Ebi Cehl, Abdullah bin Rebia gibi babalarını, kardeşlerini, kocalarını, oğullarını Bedir'de kaybedenler; "Müslümanlar, bizim büyüklerimizi öldürdü. Bizleri perişan etti. Artık onlardan intikam almak zamanı geldi. Kervanın kârıyla, bir ordu hazırlıyalım. Medine'yi basalım, intikamımızı alalım" diye Ebu Süfyan'a başvurdular.

Ebu Cehil, Utbe, Şeybe gibi azılı kâfirler daha önce öldürüldüğü için, müşriklerin başında, henüz Müslüman olmayan Ebu Süfyan bulunuyordu. Şam ticaretinde yüz bin altın elde edilmişti. Bunun yarısı sermaye, yarısı da kâr idi. Sermaye, sahiplerine hemen dağıtılıp, kâr da ikiye ayrılarak yarısı ile silah, diğer yarısı ile de asker toplandı. Ayrıca şair ve hatiplere de verildi. Hatipler ve şairler halkı galeyana getirip, savaşa teşvik etmek için şiirler, mersiyeler okuyorlar; kadınlar tef, dümbelek çalarak onlara iştirak ediyorlardı. Müslümanları Medine'den çıkarmak, sevgili Peygamberimizi ortadan kaldırmak ve İslâmiyet'i yok etmek gayesinde olan müşrikler, civar kabileleri de dolaşarak asker topladılar.

Nihayet Mekke'de 3000 kişilik büyük bir ordu hazırlandı. Bunların 700'ü zırhlı, 200'ü atlı olup, 3000 de develeri vardı. Çalgıcıların ve kadınların da iştirak ettiği bu büyük orduya Ebu Süfyan komuta ediyordu.

Henüz iman etmeyen hanımı Hind de kadınların başında olup, müşrikleri savaşa teşvikte pek ileri gidiyordu. Çünkü Bedir gazasında babasını ve iki kardeşini kaybetmişti. Bunun acısını unutamıyor, kadınların harbe katılmamasını istiyenlere karşı; "Bedir harbini hatırlayın! Kadınlarınıza, çocuklarınıza kavuşmak için Bedir'den kaçtınız!.. Bundan sonra kaçmak istiyenler, karşılarında bizleri bulacaklardır!.." diyerek onları susturuyordu. Bu şekilde Kureyşlileri tahrik ederek bütün gücüyle onları savaşa teşvik etti.

Müşriklerden Cübeyr bin Mut'im'in mızrak atmakta çok usta, pek mahir olan Vahşi adlı bir kölesi vardı. Attığını vuran keskin bir nişancı idi. Hind, babası Utbe'yi, Cübeyr de amcası Tuayma'yı Bedir'de öldürdüğü için, hazret-i Hamza'ya karşı müthiş bir intikam ateşi ile yanıp tutuşuyorlardı.

Cübeyr, kölesi Vahşi'ye, "Eğer Hamza'yı öldürürsen, seni azad eder, serbest bırakırım!" dedi.

Hind de; "Onu öldürürsen sana pek çok altın ve mücevherler vereceğim!" diyerek vaadlerde bulundu.

Mekke'de hazırlıklar tamamlanmıştı. Kureyş ordusu, sancaklarını açarak; birini Talha bin Ebi Talha'ya, birini Ehabiş'tan birine, birini Üveyf oğlu Süfyan'a verdiler.

Hazret-i Abbas; müşriklerin üç bin kişilik bir ordu kurduklarını, bunların yedi yüzünün zırhlı, iki yüzünün atlı olduğunu, üç bin develerinin ve sayısız silahlarının bulunduğunu bildiren ve yola çıkmak üzere olduklarını haber veren, buna göre tedbir alınmasını isteyen bir mektubu, güvendiği bir kimseyle hemen Medine'ye gönderdi.

Resulullahın rüyası

Peygamber efendimiz müşriklerin üç bin kişilik ordu ile yola çıkmak üzere olduklarını öğrenince, durumu incelemek üzere birkaç arkadaşına vazife verdi. Bu sahabiler, Mekke'ye doğru yol aldılar. Yolda müşrik ordusunun geldiğini haber alarak araştırmaya koyuldular. Kısa zamanda işlerini bitirerek süratle Medine'ye döndüler. Gördükleri ve elde ettikleri bilgiler ile gelen mektup birbirine uyuyordu.

Âlemlerin efendisi, derhal hazırlığa başladı. Ayrıca ani bir baskına uğramamak için, Medine'nin çevresine nöbetçiler koyarak, tedbir aldı. Eshab-ı kiram, kısa zamanda toparlanarak, hazırlıklarını bitirdi. Evde kalanlarla vedalaşıp helallaşarak, Sultan-ı enbiya efendimizin etrafında toplandılar.

O gün Cuma idi. Peygamber efendimiz, Eshabına Cuma namazını kıldırdı. Hutbede Allahü teâlânın dinini yaymak için cihad etmenin, Allah rızası için çarpışmanın ehemmiyeti üzerinde durdular. Bu uğurda ölenlerin şehid olup, Cennet'e gideceğini müjdelediler. Düşman karşısında sebat edenlere, güçlüklere karşı göğüs gerenlere, Allahü teâlânın yardım edeceğini haber verdiler.

Resul-i ekrem efendimiz, Eshab-ı kiramıyla harbin nerede yapılması gerektiği üzerinde istişare etmek istediğini ve o gece gördüğü bir rüyayı anlattılar. Buyurdular ki:

"Rüyamda, kendimi sağlam bir zırh içinde gördüm. Kılıcım Zülfikar'ın ağzında bir gedik açıldığını, boğazlanmış bir sığırı, arkasından da bir koçun getirildiğini gördüm."

Eshab-ı kiram; "Ya Resulallah! Bu rüyayı nasıl yordunuz?" diye sorduklarında ise şöyle tabir ettiler; **"Sağlam zırh giymek, Medine'ye, Medine'de kalmaya işarettir. Orada kalınız... Kılıcımın ağzında bir gedik açıldığını görmem, bir zarara uğrayacağıma işarettir. Boğazlanmış sığır, Eshabımdan**

bazılarının şehid düşeceğine işarettir. Onun arkasından bir koçun getirilmesine gelince, koç, askeri bir birliğe işarettir ki, inşaallah zafer bizim olacaktır!" Başka bir rivayette de; "Rüyamda kılıcımı yere çarptım, ağzı kırıldı. Bu Uhud günü Eshabımdan bazılarının şehid düşeceklerine işarettir. Kılıcımı tekrar yere çarptım, eski düzgün haline döndü. Bu da, Allahü teâlâdan bir feth geleceğine, mü'minlerin toplanacağına işarettir" buyurdu.

Resulullah kendisine vahiyle bildirilmeyen hususlarda, Eshabıyla istişare yapar, ona göre hareket ederdi. Düşmanı nerede karşılamak lazım geldiği üzerinde, Eshabdan bazıları; "Medine'de kalarak müdafaa savaşı yapalım" dediler.

Bu teklif, Peygamber efendimizin arzularına da uygundu. Hazret-i Ebu Bekir, Ömer, Sa'd bin Mu'az gibi Eshabın büyükleri, Peygamber efendimiz gibi düşünüyorlardı.

Ancak Bedir gazasında bulunamayan kahraman ve genç sahabiler; Bedir gazasına katılan sahabilerin kazandığı ecir ve sevabı, Bedir şehidlerinin ulaştığı yüksek dereceleri Peygamber efendimizden işittikçe, o harpde bulunamadıklarına son derece üzülmüşlerdi.

Bunun için düşmanı Medine dışında karşılamak ve göğüs göğüse çarpışmak istiyorlardı. Hazret-i Hamza, Nu'man bin Malik, Sa'd bin Ubade bunlardan idi.

"Sabır ve sebat edin!"

Peygamber efendimizin huzurunda savaş taktikleri üzerine istişare yapılıyordu: Hazret-i Hayseme izin alarak;

"Ya Resulallah! Kureyşli müşrikler, çeşitli Arap kabilelerinden asker topladılar. Develerine, atlarına binip topraklarımıza girdiler. Bizi evlerimizde ve kalelerimizde kuşatacak, sonra da dönüp gidecekler. Arkamızdan pek çok laflar edecekler. Bu hal onların cesaretlerinin artmasına sebep olacak, yeni baskınlar düzenleyeceklerdir. Şimdi onların karşısına çıkmazsak, diğer Arap kabileleri bize göz dikecekler. Allahü teâlânın bize, müşriklerin karşısında zafer ihsan edeceğini umarım.

Şayet ikincisi olursa ki şehidliktir; Bedir beni ondan mahrum eyledi. Halbuki ben onu pek özlemiştim. Oğlum Bedir gazasına katılmayı istediğimi işittiğinde, benimle kur'a çekmişti. O benden daha talihli imiş, şehidlik şerefine ulaştı.

Ya Resulallah! Şehidliği çok özledim. Dün gece rüyada oğlumu güzel bir surette gördüm. Cennet bahçeleri ve ırmakları arasında dolaşıyor ve bana; "Cennet eshabına katıl! Ben, Allahü teâlânın vaad ettiği gerçeğe kavuştum!" diyordu.

Ya Resulallah! Vallahi, sabahleyin, oğluma Cennet arkadaşı olmayı ziyadesiyle arzu etmeğe başladım. Artık yaşım da ilerledi. Rabbime kavuşmaktan başka muradım kalmadı.

Canım sana feda olsun ya Resulallah! Şehid olup, oğluma Cennet'te arkadaş olmakla şereflenebilmem için, Allahü teâlâya dua et!.." diyerek yalvardı.

Onun bu isteğini, kırmadılar ve şehid olması için dua buyurdular.

Çoğunluğun bu fikirde, yani şehir dışına çıkmayı arzu ettiklerini gören sevgili Peygamberimiz, düşmanı Medine dışında karşılamak üzere karar verdiler. Sonra; **"Ey Eshabım! Sabır ve sebat ederseniz, bu sefer de cenab-ı Hak, size yardımını ihsan eder. Bize düşen, azim ve gayret göstermektir!"** buyurdular.

İkindi namazını kıldıran Kâinatın sultanı, saadetli ve mübarek evine vardılar. Arkalarından hazret-i Ebu Bekir ve Ömer, izin alarak girdiler. Resul-i ekrem efendimizin sarığını sarmasına, zırhını giymesine yardım ettiler. Efendimiz, kılıcını kuşandı, kalkanını sırtına yerleştirdi.

Bu sırada dışarda Eshab-ı kiram toplanmış, Peygamber efendimizi bekliyorlardı. Medine'de kalmak ve müdafaa savaşı yapmak isteyenler, diğerlerine; "Resulullah, Medine dışına çıkmak fikrinde değildi. Sizin sözünüzle bunu kabul etti. Halbuki Resulullah, emri Allahü teâlâdan alır. Siz, bu işi O'na bırakınız. O'nun emrettiği şeyi işleyiniz" dediler.

Diğerleri de yaptıklarına pişman oldular ve; "Resul-i ekreme muhalefet etmiş olmayalım" diyerek, bu fikirlerinden vaz geçtiler.

Sevgili Peygamberimiz, saadethanelerinden çıkınca, huzur-i şerifine varıp; "Canımız sana feda olsun ya Resulallah! Sen nasıl istiyorsan öyle yap. Medine'de kalmak istiyorsan, kalalım. Biz senin emrine muhalefet etmekten cenab-ı Hakk'a sığınırız" diye özür dilediler.

Habib-i ekrem efendimiz de; **"Bir peygamber, giymiş olduğu zırhını harbetmeden çıkarmaz. Ta ki, cenab-ı Allah onunla düşmanı arasında hükmedinceye kadar. Size nasihatım şudur ki, emrettiğim şeyleri yapar, Allahü teâlânın ismini anarak sabredip sebat gösterirseniz, Allahü teâlâ size yardım edecektir..."** buyurdular.

Herkes şehidlik için yarışıyordu

Eshab-ı kiramın hepsi, yaşlısı, genci savaşa katılmak için birbirleri ile yarış yapıyorlardı. Amr bin

Cemuh hazretleri, evinde dört oğluna; “Evladlarım! Beni de bu gazaya götürünüz!” diyor, oğulları da; “Babacığım! Ayağının arızalı olması sebebiyle, Allahü teâlâ seni mazeretli saydı. Resulullah, senin sefere gitmene müsaade etmedi. Cihada çıkmakla mükellef değilsin. Senin yerine biz gidiyoruz!” diyerek babalarını iknaya çalışıyorlardı.

Fakat hazret-i Amr; “Yazıklar olsun sizin gibi evlada! Bedir gazasında da böyle diyerek, Cennet’i kazanmaktan beni alıkoymuştunuz. Bu seferden de mi mahrum edeceksiniz?..” dedi.

Sonra sevgili Peygamberimizin huzuruna çıktı ve; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Oğullarım, bazı özürler ileri sürerek, beni bu gazadan mahrum etmek istiyorlar. Vallahi ben, seninle beraber sefere çıkıp, Cennet’e girmekle şereflenmek istiyorum. Ya Resulallah! Sen, benim Allah yolunda çarpışmamı ve şehid düşerek şu topal ayaklarımla Cennet’te gezmemi uygun görmez misin?” dedi.

Fahr-i âlem efendimiz de; **“Evet, uygun görürüm**” buyurdular.

Buna çok sevinen Amr bin Cemuh hazretleri, hazırlanarak orduya katıldı.

Medine’de namaz kıldırmak üzere, Abdullah bin Ümmi Mektum bırakıldı. Resullerin sultanı, üç sancak bağladılar. Birini Habbab bin Münzir’e, birini Üseyd bin Hudayr’a, diğerini de Mus’ab bin Umeyr’e verdiler. Bin kişi civarında olan orduda; iki atlı, yüz de zırhlı bulunuyordu.

Zırhlarını giyen Sa’d bin Ubade ile Sa’d bin Mu’az hazretleri önde, sağında Muhacirin, solda Ensar olmak üzere yola çıkan sevgili Peygamberimiz, Cuma günü ikindiden sonra; tekbir sesleri arasında bayrama gider gibi, Uhud’a doğru yola çıktılar.

Yolda, Yahudilerden meydana gelen altı yüz kişilik askeri bir birlikle karşılaştılar. Bunlar, münafıkların başı Abdullah bin Übey bin Selul’ün müttefikleri olup, İslâm ordusuna katılmak istiyorlardı. Peygamber efendimiz; “**Onlar, Müslüman olmuşlar mıdır?”** diyerek sordular. “Hayır, ya Resulallah” diyerek cevap verdiler. Efendimiz bu defa; **“Onlara gidip söyleyiniz, geri dönsünler. Çünkü biz müşriklere karşı, kâfirlerin yardımını istemeyiz”** buyurdular.

Nebi-i muhterem efendimiz, Medine ile Uhud arasındaki Şeyhayn denilen yere geldiler. Burada, geceyi geçirmek üzere konakladılar. Henüz güneş batmamıştı. Ordu içinde, düşmanla çarpışmak ve şehidlik mertebesine kavuşmak isteyen çocuk yaşta sahabiler de vardı.

Sevgili Peygamberimiz, burada orduyu teftiş edince, on yedi kadar çocuğun bulunduğunu gördüler. İçlerinden Rafi’ bin Hadic, ayaklarının ucuna basarak yüksek görünmeye çalışıyordu.

Hazret-i Zübeyr’in; “Ya Resulallah! Rafi’ iyi ok atar” sözü üzerine, onu orduya aldılar. Bunu gören Semüre bin Cündüp; “Ben, güreşte Rafi’i yenebilirim. Onun için ben de gazada bulunmak isterim” dedi.

Peygamber efendimiz tebessüm buyurup, ikisini güreştirdi. Hazret-i Semüre, Rafi’i yenince, onu da mücahidler arasına aldılar. Diğer çocuklar, Medine’ye orada bulunanları korumak üzere gönderildiler.

“Asla yerinizi terk etmeyin!..”

Resulullah efendimiz ordusunu savaşa hazırlarken akşam oldu. Akşam ve yatsı ezanını, Hz. Bilal-i Habeşi yanık sesiyle okudu. Sevgili Peygamberimiz, namazı kıldırdıktan sonra, Muhammed bin Mesleme’yi elli kişilik bir birliğin başına verdiler ve sabaha kadar nöbet tutmalarını emir buyurdular. Eshab-ı kiram istirahata çekildi. O gece, Peygamber efendimizin başucunda nöbet tutma şerefi hazret-i Zekvan’a nasib olmuştu.

Bu arada düşman ordusu, İslâm ordusunun Şeyhayn’da istirahate çekildiğini öğrenip, İkrime kumandasında bir süvari birliğini devriye kolu olarak vazifelendirdi. Henüz Müslüman olmayan İkrime, birliğiyle Harre mevkiine kadar İslâm ordusuna sokulduysa da mücahid devriyesinden korkarak, geri çekildi.

Fecirden sonra âlemlerin efendisi, Eshabını uyandırdı. Uhud dağına geldiler. Burada iki ordu birbirini görebiliyordu. Bilal-i Habeşi, ruhları coşturan, içleri eriten yanık sesiyle sabah ezanını okudu. Mücahidler, silahlı olarak sevgili Peygamberimizin arkasında namazlarını kıldılar, dualarını yaptılar. Kâinatın sultanı, üzerlerine ikinci bir zırh ve mübarek başlarına da miğferini giydiler.

Bu sırada, münafıkların başı Abdullah bin Übey; “Biz, buraya kendimizi öldürtmeye mi geldik? Bunu baştan niye anlayamadık” diyerek, 300 kadar münafıkla birlikte İslâm ordusunu terk ederek Medine’ye geri döndü.

İnanan, gönül birliği yapan, canlarını, başlarını bu yola koyan ve gözünü kırpmayan, şehadet rütbesine ulaşmak için can atanların sayısı yedi yüz kadardı. Hepsi de, sevgili Peygamberimizi, kanlarının son damlasına kadar korumak üzere söz verdiler.

Peygamberlerin efendisi, mücahidleri nizama soktu. Orduyu, arkası Uhud dağına, önleri Medine’ye gelecek şekilde yerleştirdi. Sağ kanada Ukaşe bin Mihsan’ı, sol kanada Ebu Seleme bin Abdülesed’i kumandan tayin etti. Sa’d bin Ebi Vakkas ile Ebu Ubeyde bin Cerrah önde, okçu birliklerinin başında yer aldılar. Zırhlı kuvvetlerin başına Zübeyr bin Avvam, öndeki zırhsız kuvvetlerin başına hazret-i Hamza geçtiler. Mikdad bin Amr’a, arkadaki kuvvetlerin başında vazife verildi .

İslâm ordusunun sol tarafında Ayneyn tepesi vardı. Bu tepede dar bir geçit bulunuyordu. Resul-i

ekrem efendimiz, bu geçide Abdullah bin Cübeyr kumandasında, elli okçu koydu. Okçular geçitte yerlerini aldılar. Sevgili Peygamberimiz, yanlarına gelerek şu kesin emrini verdi;

“Bizi arkamızdan koruyunuz. Yerinizde durunuz ve buradan hiç ayrılmayınız. Düşmanı yendiğimizi görseniz de size haber vermedikçe, adam göndermedikçe yerlerinizden asla ayrılmayınız. Düşmanın bizi öldüreceklerini, öldürdüklerini görseniz de, gelip bize yardımcı olmayınız. Onlardan bizi korumaya çalışmayınız. Size yöneldikçe, düşman süvarilerini oka tutunuz. Çünkü süvariler, atılan oklara doğru gelemezler. Allah’ım! Bunları onlara tebliğ ettiğime seni şahid tutarım!”

Bu emirlerini birkaç defa tekrarlayan sevgili Peygamberimiz ısrarla; **“Kuşların, cesedlerimizi kapıştıklarını görseniz dahi, ben size adam göndermedikçe kesinlikle yerinizden ayrılmayınız. Eğer bizim, kâfirleri kırıp, ayaklarınız altında çiğnediğimizi görseniz bile, yine ben size haber göndermedikçe asla yerinizi terk etmeyiniz!..”** buyurdular.

Sonra oradan ayrılıp, ordunun başına geçtiler.

İtaat edenin mükafâtı...

Hazırlıklar tamamlandı. Her an savaşa başlanabilir hale gelinmişti. Efendimiz, sancağı Mus’ab bin Umeyr’e verdiler. Hazret-i Mus’ab, elinde sancak olduğu halde Peygamber efendimizin önünde yerini aldı.

Bu sırada yeni evlenen hazret-i Hanzala, Medine’den sür’atle Uhud’a gelip, mücahid saflarına katıldı.

Uhud’a üç gün önce gelen müşrik ordusuna Ebu Süfyan kumanda ediyordu. Onlar Medine’yi arkalarına alacak şekilde yerleştiler. Sağ kanattaki süvarilere Halid bin Velid, sol kanattaki süvarilere de İkrime kumanda edecekti. Saffan bin Ümeyye’nin de süvari birliklerinin başında vazife aldığı rivayet edilmiştir. Müşrik sancağını Talha bin Ebi Talha taşıyordu.

İki ordu arasındaki güç dengesi çok farklıydı. Kureyş ordusu; sayı, silah ve techizat yönünden, İslâm ordusunun dört mislinden fazlaydı.

Kureyş ordusunda; gürültü ve şamatadan geçilmiyor, intikam hırslarıyla gözleri dönen kadınlar tef, dümbelek çalıyor, şarkılar söyleyerek askeri savaşa teşvik ediyor, taptıkları putlardan yardım istiyorlardı.

Mücahidlerin tarafında ise, dualar ediliyor; **“Allahü ekber! Allahü ekber!..”** diye tekbirler getiriliyor, “Din-i İslâm”ın korunması ve yayılması için Allahü teâlâdan yardım talep ediliyordu.

Sevgili Peygamberimiz de, kahraman Eshabını, cihada, cenab-ı Hakk’ın yolunda çarpışmaya teşvik ediyor, bu uğurda kazanacakları sevapları anlatarak**; “Ey Eshabım! Sayıları az olan kişilere, düşmanla çarpışmak güç gelir. Eğer onlar, sebat ve gayret gösterirlerse, Allahü teâlâ onları ferahlığa erdirir. Çünkü Allahü teâlâ, kendisine itaat edenlerle beraberdir... Allahü teâlânın size vaad ettiği mükafatı isteyiniz...”** buyuruyordu.

Uhud gazasıyla ilgili ayet-i kerimelerde de mealen; **“(Ey mü’minler!) Allahü teâlâya ve Resulüne itaat edin ki, merhamet olunasınız. Rabbinizden mağfiret istemeye ve Cennet’e girmeye koşunuz. Bunun için çalışınız! Cennet’in büyüklüğü, gökler ve yer küresi kadardır. Cennet, Allahü teâlâdan korkanlar için hazırlandı. Bunlar, az bulunsa da, çok bulunsa da, mallarını Allah yolunda verirler. Öfkelerini belli etmezler. Herkesi affederler. Allahü teâlâ ihsan edenleri sever**” (Al-i İmran suresi: 132-134) **“İşte onların mükafatı, Rablerinden bir magfiret ve ağaçları altından ırmaklar akan Cennet’lerdir. Onlar, orada ebediyyen kalacaklardır. Böyle yapanların, Allahü teâlâya ve Resulüne itaat edenlerin mükafatı ne güzeldir!”** buyuruluyordu. (Al-i İmran suresi: 136)

Gönülleri imanla dolu, gözlerinden cesaret kıvılcımları sıçrayan, şehid olmak arzusuyla yanan Eshab-ı kiram yerlerinde duramıyor, bir an önce düşmana atılmak için emir bekliyordu.

Bedir gazasında olduğu gibi hazret-i Ali beyaz, Zübeyr bin Avvam sarı, Ebu Dücane de kırmızı renkteki sarıklarını başlarına bağladılar. Hazret-i Hamza da deve kuşu kanadından yapılmış tuğunu taktı.

İki ordu birbirlerine iyice yaklaştı. Artık heyecan son noktaya gelmişti. Biraz sonra; bir tarafta, Allahü teâlânın dinini yaymak için en yakınları ile savaşmaktan bile tereddüt etmeyen İslâm mücahidleri, diğer tarafta, batıl yollarında ısrar eden İslâm düşmanları arasında büyük bir meydan savaşı başlayacaktı.

“Bunun hakkını kim verir?”

İki ordu birbirlerine iyice yaklaşmışlardı... Bir ok atımı yaklaştıklarında, düşman saflarından devesini ileri süren zırhlı bir müşrik, mücahidlerden çarpışmak üzere er talebinde bulundu. Herkesin kendisinden çekindiğini zannederek, dileğini üç defa tekrarladı. Bunun üzerine İslâm ordusundan, uzun boylu, sarı sarıklı bir kahraman mücahidin, yaya olarak meydana yürüdüğü görüldü.

Bu, Peygamber efendimizin halasının oğlu Zübeyr bin Avvam idi. İslâm ordusundan; **“Allahü ekber!..”** nidaları yükseliyor, hazret-i Zübeyr’in muzaffer olması için dua ediliyordu. Zübeyr bin Avvam’ın

müşrike yaklaşır yaklaşmaz, devesi üzerine sıçradığı görüldü. Deve üzerinde müthiş bir mücadele başladı.

Bu sırada sevgili Peygamberimizin; **"Onu yere düşür!"** buyurduğu işitildi. Hazret-i Zübeyr, bu emri alır almaz, rakibini aşağı itti. Arkasından kendi de atlayıp, kılıcını boynuna çaldı. Müşrikin tolgalı başı zırhlı gövdesinden ayrıldı. Efendimiz, Zübeyr hazretlerine dua ettiler.

Sonra, müşriklerin sancaktarı Talha bin Ebi Talha meydana fırladı; "İçinizde karşıma çıkacak bir kimse var mıdır?" diye bağırdı.

Karşısına Allahü teâlânın arslanı hazret-i Ali çıktı. Bir vuruşta, baştan ayağa zırhlara bürünmüş müşrik sancaktarının başını çenesine kadar yardı. Bunu gören sevgili Peygamberimiz**; "Allahü ekber!.. Allahü ekber!.."** diye tekbir getirdi. Buna Eshab-ı kiram da katılınca tekbir sadaları yeri göğü inletti.

Müşrik sancağının yere düştüğünü gören Talha'nın kardeşi Osman bin Ebi Talha, meydana koştu. Sancaklarını kaldırıp, er diledi. Ona da hazret-i Hamza çıktı; **"Ya Allah!"** diyerek Osman'ın omuzuna öyle bir kılıç indirdi ki, sancak tutan kolu kopan müşrik yere düşüp can verdi.

Yine müşriklerden, Ebu Sa'd bin Ebi Talha yaya olarak meydana yürüdü. O da baştan ayağa zırhlı idi. Küfür sancağını yerden kaldırdı ve İslâm ordusuna dönüp; "Ben, Kusam'ın babasıyım. Benim karşıma kim çıkabilir?!." diyerek bağırmaya başladı.

Peygamber efendimiz, onun karşısına yine hazret-i Ali'yi çıkardı. Hz.Ali , o müşriki de öldürüp sancaklarını yere düşürdükten sonra, mücahidlerin safları arasında yerini aldı.

Bundan sonra pek çok müşrik sıra ile meydana çıkıp yere düşen sancaklarını kaldırarak, mücahidlerden, karşılarına çıkacak yiğit taleb ettiler. Fakat, her defasında kahraman sahabiler, Allahü teâlânın izniyle galip geldi. Her sancaktar öldürüldüğünde, İslâm askerinden tekbir sadaları yükseliyor, düşman saflarına büyük bir üzüntü ve yeis çöküyordu.

Hatta şamataları ayyuka çıkan müşrik kadınlar bile; "Yazıklar olsun size!.." diyerek, kendi askerlerine bir taraftan hakaret ediyorlar, bir taraftan da; "Daha ne duruyorsunuz?.." diyerek savaşa teşvik ediyorlardı.

Her iki tarafın yerinde duramadığı bir anda, sevgili Peygamberimizin, elinde tuttuğu ve üzerinde; **"Korkaklıkta ar, ilerlemekte şeref ve itibar var. İnsan korkmakla kaderden kurtulamaz**" beyti yazılı olan kılıcını göstererek; "**Bu kılıcı benden kim alır?"** buyurduğu işitildi.

Bunu duyan Eshab-ı kiramdan birçokları hep birden almak için, ellerini uzattılar. Peygamberimiz tekrar; "**Bunun hakkını vermek üzere kim alır?"** deyince, Eshab-ı kiram sustular ve geri durdular.

"Ben, Allah'ın arslanıyım!"

Kılıcı hararetle isteyenlerden Zübeyr bin Avvam; "Ben alırım ya Resulallah" dedi. Peygamberimiz kılıcı hazret-i Zübeyr'e vermedi. Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Ali'nin istekleri de Peygamberimiz tarafından kabul edilmedi. Ebu Dücane; "Ya Resulallah! Bu kılıcın hakkı nedir?" diye sordu.

Sevgili Peygamberimiz; **"Onun hakkı; eğilip bükülünceye kadar, onu düşmana vurmaktır. Onun hakkı, Müslüman öldürmemen, onunla kâfirlerin önünden kaçmamandır. Onunla Allahü teâlâ sana zafer yahut şehidlik nasib edinceye kadar, Allah yolunda çarpışmandır**" buyurdu.

Ebu Dücane; "Ya Resulallah! Ben onun hakkını yerine getirmek üzere alıyorum" dedi. Peygamberimiz de elindeki kılıcı ona teslim etti. Hz. Ebu Dücane çok cesur, kahraman olduğu halde, harp meydanlarında çok kurnaz davranır; **"Harp hiledir**" hadis-i şerifine eksiksiz riayet ederdi.

Ebu Dücane hazretleri kılıcı alınca, harp meydanına doğru çalımlı, vakarlı ve gururlu bir şekilde, beytler söyleyerek yürümeye başladı. Üzerinde, bir gömleği ve başında kırmızı sarığından başka bir şeyi yoktu.

Ebu Dücane hazretlerinin bu yürüyüşü, Eshab-ı kiram arasında pek hoş karşılanmadı. Bunun üzerine Peygamber efendimiz**; "Bu bir yürüyüştür ki, bu yerler (harp meydanları) dışında Allahü teâlânın gadabına sebeptir"** buyurarak, yalnız düşmana karşı çalımlı yürümenin caiz olduğunu bildirdiler.

Daha fazla bekleyemeyen müşrik saflarından Halid bin Velid, emrindeki kuvvetlerle hücuma kalktı. Yerinde duramayan Eshab-ı kirama, sevgili Peygamberimiz de hücum emrini verdiler.

Bir anda; "Allahü ekber" sadaları harp meydanını doldurmuştu. En önde hazret-i Hamza ellerindeki kılıçlarıyla, zırhsız kuvvetlerin başında olduğu halde her gelen kâfire kılıç sallamaya başladı. Büyük bir hırsla gelen Halid bin Velid'in kuvvetleri, derhal geriye püskürtüldü. Halid bin Velid, bu defa dağ geçidindeki yerden dolaşıp, arkadan vurmak üzere geniş bir kavis çizerek Ayneyn tepesine vardı. Fakat hazret-i Abdullah bin Cübeyr ve emrindeki elli yiğit, onları şiddetli bir ok atışıyla püskürttü.

Artık savaş kızışmıştı. Her iki taraf olanca güçleriyle çarpışıyordu. Bir sahabi, en az dört müşrik ile mücadele ederek, ilerlemeye çalışıyorlardı.

Hazret-i Hamza, bir taraftan; "**Allahü ekber! Allahü ekber!"** nidalarıyla sesleniyor, bir taraftan da; **"Ben, Allahü teâlânın arslanıyım!"** diyor ve düşmanı kıra kıra, ilerliyordu. Safvan bin Ümeyye,

etrafındakilere; “Hamza nerededir? Bana gösteriniz” diyor, savaş meydanını araştırıyordu. Bir ara gözleri, iki kılıç ile vuruşan birini gördü ve; “Bu çarpışan kim?” diye sordu. Çevresindekiler; “Aradığın kimse! Hamza!” dediler. Safvan; “Ben bu güne kadar kavmini öldürmek için saldıran, onun gibi hırslı ve gözü pek başka bir kimse görmedim” dedi.

Duası kabul oldu...

Uhud’da, harbin iyice kızıştığı sırada Muhacirinden Zübeyr bin Avvam kılıcın kendisine verilmemesinden dolayı üzgün olduğundan, kendi kendine; “Ben, Resulullah’tan kılıcı istedim, lakin Ebu Dücane’ye verdi. Halbuki ben, halası Safiyye’nin oğluyum. Üstelik de Kureyşliyim. Daha önce ben istemiştim. Gidip bakayım, bunun hikmetini öğneneyim, Ebu Dücane benden fazla ne yapacak?” dedi. Daha sonra Ebu Dücane’yi takibe başladı. Ebu Dücane hazretleri; “**Allahü ekber!”** diyerek tekbir alıyor, müşriklerden kime rastlarsa, onu vurup öldürüyordu. Müşriklerin en azılılarından, iri cüsseli, her tarafı zırhlarla kaplı, sadece gözleri görünen biri, Ebu Dücane ile karşılaştı. Evvela kendisi, Ebu Dücane hazretlerine hücum etti.

Ebu Dücane, onun darbesinden kalkanıyla korundu. Müşrikin kılıcı Ebu Dücane’nin kalkanına gömüldü. Kılıcına asıldı, fakat çıkaramadı. Sıra Ebu Dücane’ye gelmişti. Bir kılıç darbesiyle rakibini öldürdü. Bundan sonra Ebu Dücane, her önüne çıkanı devirerek, dağın eteğinde tef çalarak müşrikleri kışkırtan kadınların yanına kadar geldi. Fakat kılıcını kaldırdığı halde, Süfyan’ın hanımı Hind’i öldürmekten vaz geçti.

Bunu gören Zübeyr bin Avvam kendi kendine; **“Kılıcın kime verileceğini Allah ve Resulü benden daha iyi bilir”** diye söylendi. **“Vallahi ben ondan daha üstün çarpışan, vuruşan bir kimse görmedim”** buyurdu.

Mikdad bin Esved, Zübeyr bin Avvam, hazret-i Ali, hazret-i Ömer, Talha bin Ubeydullah, Mus’ab bin Umeyr hepsi de geçilmez bir kale idiler. Peygamber efendimizin düşmana çok yakın çarpıştığını, tekrar tekrar hücum ettiğini gören şanlı Eshab, yerinde duramıyordu. Resulullah’a bir zarar erişebilir diyerek etrafına toplanıyorlar, zırhlara bürünmüş düşmana göz açtırmıyorlardı. Bu sırada, Abdullah bin Amr hazretlerinin şehid olduğu görüldü. Bu, Uhud’un ilk şehidiydi. Onun şehid olduğunu gören arkadaşları aslan kesilerek, Allahü teâlânın rızası için düşmanın ortalarına dalmışlardı.

Savaşın çok kızıştığı bir anda yiğitliğin sembolü hazret-i Abdullah bin Cahş ile okçuların piri Sa’d bin Ebi Vakkas hazretleri karşılaştılar. Çeşitli yerlerinden yaralanmışlardı.

Sa’d bin Ebi Vakkas hazretleri bu karşılaşmayı daha sonra şöyle anlatır: Uhud’da, savaşın şiddetli bir anıydı. Birdenbire Abdullah bin Cahş yanıma sokuldu, elimden tuttu ve beni bir kayanın dibine çekti. Bana; “Şimdi burada sen dua et, ben “amin” diyeyim. Ben dua edeyim, sen “amin” de! dedi. Ben de; “Peki” dedim.

Ben şöyle dua ettim: **“Allah’ım, bana çok kuvvetli ve çetin düşmanları gönder. Onlarla kıyasıya vuruşayım. Hepsini öldüreyim. Gazi olarak, geri döneyim**.”

Benim yaptığım bu duaya bütün kalbiyle; “Amin” dedi. Sonra kendisi dua etmeye başladı; **“Allah’ım, bana zorlu düşmanlar gönder, kıyasıya onlarla vuruşayım. Cihadın hakkını vereyim. Hepsini öldüreyim. Sonunda biri beni şehid etsin. Sonra dudaklarımı, burnumu, kulaklarımı kessin. Kanlar içinde senin huzuruna geleyim. Sen “Abdullah! Dudaklarını, burnunu,kulaklarını ne yaptın?” diye sorduğunda “Allahım, ben onlarla çok kusur işledim, yerinde kullanamadım. Huzuruna getirmeye utandım. Sevgili Peygamberimin bulunduğu bir savaşta bıraktım da geldim” diyeyim”** dedi.

Gönlüm böyle bir duaya “amin” demeyi arzu etmiyordu. Fakat o istediği ve önceden söz verdiğim için, istemeyerek; “Amin” dedim.

“Allahü ekber! Allahü ekber!..” diye çarpışırken kılıcı kırıldı. O anda sevgili Peygamberimizin uzattığı hurma dalı ile savaşa devam etti. Bu dal bir mucize olarak kılıç oldu; bununla pek çok düşman öldürdü. Savaşın sonuna doğru Ebü’l-Hakem isminde bir müşrikin attığı oklarla arzu ettiği şehadete kavuştu. Kâfirler cesedine hücum ederek,burnunu,kulaklarını, dudaklarını kestiler.Her tarfı kana boyandı.

Hanzala’yı melekler yıkadı

Uhud Savaşı bütün şiddetiyle devam ediyor... Müslümanlar bütün güçleri ile hücumdalar... Bu arada, Müslümanların safında, kılıcının kınını kırıp; “Ölmek, kaçmaktan çok daha iyidir!” diyerek, müşriklerin arasına yalın kılıç dalan Kuzman, nice yiğitlikler, kahramanlıklar gösterdi. Tek başına yedi-sekiz müşriki öldürdü. Sonunda yaralanıp yere düştü.

Eshab-ı kiram, onun bu kahramanlığına şaşıp, Peygamber efendimize bildirince**; “O cehennemliktir”** buyurdular. Müslümanlar bu ifadeye çok şaşırdılar. Katade bin Nu’man hazretleri, Kuzman’ın yanına varıp; “Ey Kuzman! Şehadet sana mübarek olsun!” deyince, Kuzman; “Ben din gayreti

için değil; Kureyşlilerin Medine'ye gelip, hurmalığımı harab etmemeleri için döğüştüm!" dedi. Sonra ok ile bilek damarlarını delip, intihar etti. Peygamber efendimizin; **"O cehennemliktir!"** buyurmasının hikmeti böylece anlaşıldı.

Savaşın başından beri, başta âlemlerin efendisi sevgili Peygamberimiz olmak üzere, bütün Eshab-ı kiram büyük bir mücadele verdiler. Şiddetli taarruzlar ile müşrik ordusunu geriye püskürttüler. Taştan, ağaçtan yaptıkları ve "Lat, Uzza, Hübel!" diye taptıkları putlardan fayda ve yardım isteyen müşrik güruhu, Müslümanların bu kahramanlıkları karşısında bozulup kaçmaya başladı. Onları harbe teşvik etmek için gelen kadınlar, feryatlar kopararak kaçan askerlere yetişmeye çalışıyorlardı.

Kureyşli müşrikler, harp meydanını terk edip yanlarında getirdikleri malları bırakıp Mekke'ye doğru kaçmaya başlayınca, İslâm askerleri sevinerek, Allahü teâlânın kendilerine vaad ettiği zafere kavuştukları için hamdettiler. Sayı ve kuvvetçe kat kat üstünlüklerine rağmen müşrikler, Müslümanlar karşısında perişan olmuşlardı. Birbirlerini çiğneyerek kaçıyorlardı...

Bu hengamede yeni evlenen Hanzala bin Ebu Amir hazretleri, atı ile kaçmaya çalışan müşrik ordusunun başkumandanı Ebu Süfyan'a yetişti. Atının bacaklarına kılıç vurarak atı yere çökertti. Yere düşen Ebu Süfyan, bütün gücüyle; "Ey Kureyşliler!.. Yetişin!.. Ben Ebu Süfyan'ım! Hanzala beni kılıçla doğramak istiyor!.." diye feryada başladı.

Onunla birlikte kaçmaya çalışan müşrikler, bu hali gördükleri halde can derdine düşmüşler, kumandanları ile ilgilenmemişlerdi. Ancak, o anda hazret-i Hanzala'nın hemen arkasında bulunan Şeddad bin Esved müşriki, mızrağını Hanzala'nın arkasına sapladı.

Hazret-i Hanzala; **"Allahü ekber!"** diyerek bir hamle yapmak istediyse de yere yığılıp şehid oldu ve mübarek ruhu Cennet'e uçtu. Resul-i ekrem efendimiz; **"Ben, Hanzala'yı, meleklerin, gökle yer arasında, gümüş bir tepsi içinde yağmur suyu ile yıkadıklarını gördüm**" buyurdu.

Ebu Üseydi şöyle anlattı: "Resulullah'ın bu sözünü işitince, Hanzala'nın yanına vardım. Başından yağmur suyu damlıyordu. Dönüp bunu Resul-i ekreme haber verdim. Hazret-i Hanzala'ya, "Gasil-ül-melaike" dediler." Hz. Hanzala, çok acele olarak, aniden yola çıkan orduya katılabilmek için, gusül abdesti almaya vakit bulamamıştı. Bunun için melekler kendisine gusül abdesti aldırmışlardı.

Etten duvar oldular...

Uhud'da perişan olan müşrikler kaçmaya başladılar. Müşriklerin kaçtığını gören **Ayneyn** geçindikleri okçuların bazıları harbin bittiğini zannederek yerlerini terk ettiler. Kumandanları Abdullah bin Cübeyr ve on iki kişi yerlerinde kaldılar.

Bu esnada tetikte bekleyen, her fırsatı değerlendirmeye çalışan Kureyş okçu birlik kumandanı Halid bin Velid, geçitteki mücahidlerin azaldığını görünce, emrindeki süvarileri harekete geçirdi.

İkrime bin Ebi Cehil'le birlikte bir anda Ayneyn geçidine geldiler. Abdullah bin Cübeyr hazretleri ile vefakar, sadık arkadaşları saf halinde dizilip açıldılar. Sadaklarındaki oklar bitinceye kadar düşmana ok yağdırdılar.

Sonra mızraklarıyla, göğüs göğüse gelince de; **"Allahü ekber! Allahü ekber!"** diye diye kılıçlarıyla nice kahramanlıklar gösterdiler. Müslümanlarla müşrikler arasında, bire yirmibeş gibi çok nisbetsiz bir durum vardı Şanlı Eshab-ı kiram, Peygamberlerinin emrini yerine getirmek için, kanlarının son damlasına kadar çarpıştılar. Birbiri arkasından şehadet şerbetini içip, mübarek vücudları toprağa düştü ve ruhları Cennet'e uçtu .

Müşrikler, kinlerinden hazret-i Abdullah'ın elbisesini soyarak, mübarek vücudunu mızraklarla delik deşik ettiler. Karnını yarıp, iç organlarını dışarı çıkardılar.

Halid bin Velid ve İkrime, geçitteki mücahidleri şehid edince, sür'atle İslâm ordusunun arkasından saldırdılar. Eshab-ı kiram, bir anda arkalarında, peyda olan düşmanı görünce, toparlanmaya fırsat bulamadı. Çünkü birçoğu silahlarını bile bırakmıştı. Her şey birden bire değişti. Önde kaçan Kureyşli müşrikler, Halid bin Velid'in arkadan hücuma geçtiğini görünce, tekrar döndüler. Müslümanlar, iki ateş arasında kalmıştı. Düşman önden ve arkadan hücuma geçerek sıkıştırmaya başladı. Sahabenin birbirleriyle irtibatları kesildi. Dağılmak mecburiyetinde kaldılar.

Hazret-i Ali o anı şöyle anlattı: "Aralarında İkrime bin Ebi Cehil'in de bulunduğu bir müşrik birliğinin ortasına daldım. Etrafımı sardılar, çoğunu kılıçtan geçirdim. Başka bir birliğin içine daldım, onlardan da pek çoğunu saf dışı ettim. Ecelim gelmediği için bana bir şey olmamıştı. Bir ara Resulullah'ı göremedim. Kendi kendime; **"Yemin ederim ki, O, harp meydanını bırakıp gidecek bir kimse değildir. Her halde Allahü teâlâ yaptığımız uygunsuz hareketlerden dolayı O'nu aramızdan çekip, kaldırmıştır! Artık benim için çarpışa çarpışa ölmekten başka yol kalmamıştır**" dedim ve kılıcımın kınını kırdım. Müşriklerin üzerine hücum edip, onları dağıttığımda, Resulullah'ın onların arasında kaldığını gördüm. Anladım ki, Resulullah'ı, Allahü teâlâ melekleriyle koruyordu."

Düşman askerleri, Efendimizin yanına kadar yaklaşmışlardı. Durum çok tehlikeliydi. Sevgili Peygamberimiz, tıpkı askeri bir birlik gibi sebat ediyor, yerinden ayrılmıyordu. Bir taraftan düşmanla

çarpışıyor, diğer taraftan da dağılan Eshabını toparlamaya çalışarak; **"Ey filan, bana doğru gel! Ey filan, bana doğru gel! Ben Resulullah'ım. Bana dönüp gelene Cennet var!"** buyuruyordu.

Hazret-i Ebu Bekir, Abdurrahman bin Avf, Talha bin Ubeydullah, Ali bin Ebi Talib, Zübeyr bin Avvam, Ebu Dücane, Ebu Ubeyde bin Cerrah, Sa'd bin Mu'az, Sa'd bin Ebi Vakkas, Habbab bin Münzir, Üseyd bin Hudayr, Sehl bin Hanif, Asım bin Sabit, Haris bin Simme bir anda sevgili Peygamberimizin etrafında halkalanıp, O'nu korumak için canlı bir kale duvarı meydana getirdiler.

Zülfikar gibi kılıç bulunmaz

Uhud'a son anda dağılan, perişan hale düşen Eshab-ı kiram toplanmak, bir araya gelmek için çalışıyordu. Abbas bin Ubade hazretlerinin, dağılan Eshab-ı kiramın toparlanması için;

"Ey kardeşlerim! Bu uğradığımız musibet, Peygamberimizin emrini yerine getirmeyişimizin bir neticesidir. Dağılmayınız! Peygamberimizin etrafına geliniz! Eğer bizler, koruyucuların yanında yer almaz da, Resulullah'a bir zarar gelmesine sebep olursak, artık Rabbimizin katında bizim için ileri sürülecek bir mazeret bulunmaz" diye bağırdığı duyuldu.

Hazret-i Abbas bin Ubade, yanında Harice bin Zeyd ve Evs bin Erkam olduğu halde, düşmanın içine "**Allahü ekber!"** nidaları ile yalın kılıç daldılar. Resulullah'ın uğrunda, O'nu korumak için kahramanca çarpıştılar. Harice bin Zeyd, on dokuz yerinden yara almıştı. Diğerlerininki de ondan az değildi. Nitekim üçü de çok özledikleri şehidlik mertebesine ulaştılar.

Eshab-ı kiram, bu çok tehlikeli anda, Peygamber efendimizin, etrafında yavaş yavaş toplanmaya başladı. Müşrikler, sevgili Peygamberimizi ve O'na gövdelerini siper eden şanlı Eshabını çember içine aldılar.

Her taraftan birlik halinde ilerleyerek çemberi daraltıyorlardı. Kureyşlilerinden bir grubun ileri atıldığını gören Âlemlerin efendisi, yanında bulunan ve canlarını feda etmeye hazır olan Eshabına; **"Şu birliği kim karşılar?"** buyurdu.

Vehb bin Kabûs hazretlerinin; "Canım sana feda olsun ya Resulallah! Ben karşılarım" deyip, ileri fırladığı görüldü. Allahü teâlânın şerefli ismini dilinden düşürmeyen bu kahraman, yalın kılıç müşriklerin arasına daldı.

Peygamber efendimiz; **"Seni Cennet'le müjdelerim"** buyurdu. Onun düşman karşısında gösterdiği sebat ve gayretini görünce de; **"Allah'ım! Ona rahmet eyle! Ona acı!"** buyurdular.

Müşriklerin hazret-i Vehb'i ortalarına alıp mızrakla şehid ettiklerini gören Sa'd bin Ebi Vakkas, ona yardım etmek için ileri atıldı. Düşmanın ortasına girip, görülmemiş kahramanlıklar gösterdi. Birçok müşriki saf dışı etti. Diğerlerini de geri püskürterek, sevgili Peygamberinin yanına geldi. Resul-i ekrem efendimiz, hazret-i Vehb için; **"Ben senden razıyım. Allahü teâlâ da razı olsun"** buyurdular.

Habib-i ekrem efendimiz, mücahidlerin çemberini yarıp, kendisine doğru bir müşrik bölüğünün ilerlediğini görünce, hazret-i Ali'ye; **"Onlara hücum et!"** buyurdular.

Hazret-i Ali, hücum edip, Amr bin Abdullah'ı öldürüp, diğerlerini kaçırdı. Kılıcı kırılınca, Peygamberimiz, zülfikarı ona verdi. Başka bir grup gelirken, Peygamber efendimiz; **"Ya Ali! Bunların şerrini benden def eyle"** buyurdular.

Canını Resulullah'a feda eden Allahü teâlânın aslanı, derhal hücuma geçti. Şeybe bin Malik'i öldürüp, diğerlerini geri püskürttü. O anda Cebrail aleyhisselam gelip, Peygamber efendimize;

"Ya Resulallah! Bu iş, Ali'den zuhur eden fevkalade bir civan mertliktir" deyince, Resulullah efendimiz;

"O benden, ben de ondanım" buyurdular. Cebrail aleyhisselam da;

"Ben de ikinizdenim" dedi.

O esnada bir ses; **"Ali gibi yiğit, zülfikar gibi kılıç bulunmaz**" diyordu.

"Anam babam sana feda olsun!"

Uhud savaşında, müşriklerin bütün hedefi Resulullaha ulaşmaktı. Fakat buna muvaffak olamadılar. Sevgili Peygamberimizin yanına yaklaşamayacaklarını anlayınca, ok atmaya başladılar. Atılan oklar, ya üzerinden geçiyor, ya önüne, ya sağına, veya soluna düşüyordu.

Düşmanı geriye püskürtmek için canlarını dişine takarak çarpışan Eshab-ı kiram, bu hali görür görmez, Âlemlerin efendisinin etrafına toplanarak, gelen oklara mübarek vücudlarını siper etmeye başladılar.

Peygamber efendimiz Eshabına, okla mukabele etmesini emir buyurunca, sahabiler de düşmana ok atmaya başladılar. Sevgili Peygamberimiz, Sa'd bin Ebi Vakkas hazretlerini önüne oturttular.

Çok keskin nişancı olan hazret-i Sa'd, sür'atle, peşpeşe düşmana ok yağdırmaya başladı. Sadağından yani ok çantasından her ok çekişte; "Ya Rabbi! Bu senin okundur. Onunla düşmanı vur!"

diyor, Peygamber efendimiz de; **"Allah'ım! Sa'd'ın duasını kabul et! Allah'ım! Sa'd'ın okunu doğrult!.. Devam et, Sa'd! Devam et! Anam babam sana feda olsun!"** buyuruyordu.

Bu şekilde her ok atışta, Peygamber efendimiz aynı dualarını tekrar ediyorlardı. Hazret-i Sa'd'ın oku bitince, sevgili Peygamberimiz, kendi oklarını ona verip attırdı. Sa'd bin Ebi Vakkas hazretlerinin her oku ya bir düşmana, veya bindiği hayvana isabet ediyordu.

Müşriklerin attığı oklara karşı, Ebu Talha hazretleri, sevgili Peygamberimizin önüne gerilerek, gelecek her oka kendi vücudu ve kalkanı ile siper oluyor, arada bir düşmanı şaşkına çeviren naralar atıyordu.

Peygamber efendimiz; **"Asker içinde Ebu Talha'nın sesi, yüz kişiden hayırlıdır"** buyurdu. Ebi Talha fırsat buldukça, müşriklere ok atmaktan geri durmuyor, sert ve çok seri ok atıyor, attığı boşa gitmiyordu.

Attığı okları Resul-i ekrem efendimiz, merak edip, mübarek başını yukarı kaldırdıkça, Ebu Talha, Resulullah'a bir ok isabet eder korkusuyla;

"Anam-babam canım sana feda olsun ya Resulallah! Mübarek başınızı kaldırmayınız. Size bir düşman oku isabet edip zarar vermesin! Vücudum, mübarek vücuduna siper ve sana fedadır! Beni boğazlamadıkça, sana ulaşamazlar! Ben ölmedikçe, size bir şey olmaz!.." diyerek sevgili Peygamberimizi kendi nefsine tercih ederdi.

Eshab-ı kiram daha toparlanamamıştı. Peygamber efendimizin etrafında ancak otuz kadar sahabi, pervane gibi dönüyor, gelen oklara, mızraklara, kılıçlara kendi vücudlarını kalkan ediyorlardı.

Tek arzuları; Peygamber efendimizin emrini yerine getirmek ve O'na gelecek her türlü zararı uzaklaştırmaktı. Yiğitlerin serdarı hazret-i Hamza, o hengamede Peygamber efendimizden ayrı düşmüş, bir kalabalığın ortasında iki elinde iki kılıç ile çarpışıyor; "Allahü ekber!.." nidalarıyla düşmanın kalbine korku salıyordu.

Şimdiye kadar, tek başına tam otuz bir müşrik öldürmüş, pek çoğunu da ya kolundan veya bacağından etmişti. Ortasına düştüğü müşrik sürüsünü dağıttığı bir sırada, Siba' bin Ümmü Enmar; "Bana karşı koyabilecek bir yiğit var mı?" diyerek hazret-i Hamza'ya meydan okuyordu.

Hazret-i Hamza da şehid oldu

Uhud meydanının her tarafında amansız, müthiş bir çarpışma bütün şiddetliyle devam ediyor, bazıları atlı, bazıları da yaya olarak iman-küfür mücadelesini sürdürüyorlardı.

Hazret-i Hamza, Müslümanlara meydan okuyan, Siba' bin Ümmü Enmar'a "Yanıma gel ey sünnetçi kadının oğlu! Demek sen Allah'a ve Resulüne meydan okuyorsun öyle mi?" deyip, onu göz açtırmadan bacaklarından tutup yere serdi.

Üzerine çöküp öldürdükten sonra, karşı kayanın arkasında Vahşi'nin elinde mızrak ile kendisine nişan aldığını gördü. Derhal üzerine yürüdü. Önündeki, sellerin açtığı çukura gelince, ayağı kaydı ve arkası üzere düştü.

O anda karnından zırhı açılmıştı. Fırsatı yakalayan Vahşi, mızrağını fırlattı!.. Mızrak, uçarak hazret-i Hamza'nın mübarek vücuduna saplandı ve diğer taraftan çıktı. Kahramanların büyüğü; "Allah'ım!" diyerek oraya çöktü. Şehid olmuş, özlediği makama kavuşmuştu... Allahü teâlânın yolunda, sevgili Peygamberinin uğrunda canını feda etmişti.

Bu sırada, düşman saflarından birisi, "Ey Kureyş cemaatı! Akrabalık haklarını gözetmeyen, kavminizi bölen Muhammed ile çarpışmaktan geri durmayınız. Eğer Muhammed kurtulursa, ben kurtulmayayım!.." diyerek, müşrikleri, Kâinatın efendisine saldırmaya teşvik ediyordu.

Bu ses, Asım bin Ebi Avf'ın idi. Ebu Dücane hazretleri bu sesi işitmişti. Çarpışa çarpışa, Asım bin Ebi Avf'ı buldu ve hemen öldürdü. Fakat arkasındaki müşrik Ma'bed, bütün gücüyle kılıcını hazret-i Ebu Dücane'ye salladı.

Allahü teâlânın bir ihsanı olarak ani ve çok çabuk bir hareketle yere çöken Ebu Dücane, öldürücü darbeden kurtuldu. Derhal kalkıp, kılıcını Ma'bed'e vurarak öldürdü.

Kureyşli müşriklerin hedefleri, Âlemlerin efendisi idi. O'na yaklaşabilmek için bütün güçlerini harcıyorlardı. Fakat, etrafında pervane gibi dönen, bir zarar olur korkusu ile canlarını feda etmekten zerre kadar kaçınmayan şanlı, şerefli Eshabı bir türlü geçemiyorlardı.

Bu kahraman otuz yiğit, Resulullah efendimizin önünde; "Ya Resulallah! Yanından hiç ayrılmamak üzere yüzümüz, mübarek yüzünün önünde siper ve kalkan; vücudumuz, mübarek vücuduna fedadır; yeter ki sen selamette ol" diyorlardı.

Müşrikler, gruplar halinde hücum ediyorlardı. Fahr-i âlem efendimiz, yanında bulunan ve vücudlarını kendisine siper eden kahraman Eshabına, bir grupu göstererek; **"Allahü teâlânın yolunda vücudunu bize kim feda eder?"** buyurunca, Medineli beş sahabi ileri fırlamıştı.

Resulullah efendimizin mübarek gözleri önünde; tekbirler alarak, döne döne çarpıştılar. Nihayet bunlardan dördü şehid oldu.

Beşincisi on dört yerinden yaralanıp yere düşünce, Âlemlerin efendisi; **"Onu, benim yanıma yaklaştırınız"** buyurdu. Vücudunun her yerinden kanlar akıyordu.

Sevgili Peygamberimiz oturarak mübarek ayaklarını başına yastık yaptılar. O halde şehid olmak şerefine kavuşan bu mutlu sahabi, Umare bin Yezid hazretleriydi

Hazret-i Talha'nın fedakârlığı

Uhud'a müşrikler her taraftan saldırıyorlardı. Peygamberimize ulaşmak istiyorlardı. İyice yaklaştıkları bir sırada, Peygamberimiz; **"Şunları kim karşılar, kim durdurur?"** buyurdu. Talha bin Ubeydulah hazretleri; "Ben! Ya Resulallah!" deyip, ileri atılmak istedi.

Resul-i ekrem efendimiz, yine; **"Şunlara kim karşı koyar?"** buyurdular. Herkesten önce, yine Talha hazretleri çıktı.

Peygamber efendimiz; **"Senin gibi daha kim var?"** diye sorunca, Ensardan bir mübarek; "Ben karşılarım ya Resulallah" dedi. Peygamberimiz; **"Haydi onları sen karşıla"** buyurdular.

O da müşriklerle çarpışa çarpışa şehid oldu. Bu şekilde Peygamber efendimizin o anda yanında bulunan bütün sahabiler, vuruşa vuruşa şehadete erdiler.

Kâinatın sultanı Efendimizin o anda yanında Talha bin Ubeydullah hazretlerinden başka kimse kalmamıştı. Hazret-i Talha, Resulullah'a bir zarar erişir diye endişe ediyor, dört tarafa birden yetişiyor, müşriklerle kıyasıya çarpışıyordu.

Onun bu kadar seri kılıç sallaması, bir anda Resulullah'ın her tarafındaki düşmana karşılık vermesi, ok, mızrak ve kılıç darbelerine karşılık vermesi, ok, mızrak ve kılıç darbelerine vücudunu kalkan yapması eşine rastlanmayacak bir hadiseydi.

Hazret-i Talha, pervane gibi dönüyor, kendisine değen kılıçlara hiç aldırmıyordu. Dileği, Kâinatın sultanını korumak, bu uğurda diğer kardeşleri gibi şehid olmaktı. Vücudunda yara almadık yer kalmamıştı, elbisesinde kandan başka bir şey görünmez olmuştu.

Fakat o buna rağmen dört tarafa birden yetişiyordu. O sırada Hazret-i Ebu Bekir ve Sa'd bin Ebi Vakkas hazretleri, Resul-i ekrem efendimizin yanına yetiştiler. Yiğitlerin efendisi hazret-i Talha da bu arada kan kaybından sıcak toprağa düşüp bayıldı.

Her yeri kılıç, mızrak ve ok darbeleriyle delik deşikti. Altmış altı büyük, sayılamaycak kadar da küçük yarası vardı. Sevgili Peygamberimiz, hazret-i Ebu Bekir'e, hemen hazret-i Talha'ya yardıma koşmasını emrettiler.

Hz. Ebu Bekir-i Sıddik, hazret-i Talha'nın ayılması için mübarek yüzüne su serpti. Talha bin Ubeydullah hazretleri ayılır ayılmaz; "Ya Eba Bekir! Resulullah ne yapıyor?" diyerek, sevgi ve bağlılığın en güzelini gösterdi.

Resul-i ekremi sevmek, canını, O'nun mübarek vücuduna feda etmek ancak bu kadar olurdu. Hazret-i Ebu Bekir; "Resulullah iyidir. Beni O gönderdi" deyince, Hz.Talha rahat bir nefes alıp; "Allahü teâlâya sonsuz şükürler olsun. O sağ olduktan sonra her müsibet hiçtir" dedi.

O sırada birkaç sahabe daha yetişmişlerdi. Âlemlerin efendisi, hazret-i Talha'nın yanını teşrif ettiler. Yaralı mücahid, Resulullah'ı sağ olarak görünce, sevincinden ağladı. Peygamber efendimiz, onun vücudunu sıvazladıktan sonra, ellerini açıp; **"Allah'ım! Ona şifa ver, kuvvet ihsan eyle"** diye dua buyurdular. Resul-i ekrem efendimizin bir mucizesi olarak, hazret-i Talha sapa sağlam ayağa kalktı ve tekrar düşmanla harbetmeye başladı.

Sevgili Peygamberimiz onun için; **"Uhud günü, yer yüzünde sağımda Cebrail'den, solumda da Talha bin Ubeydullah'dan başka bana yakın bir kimsenin bulunmadığını gördüm."** buyurdular.

"Allahım, sen de razı ol!"

Uhud şavaşı bütün şiddetiyle devam ediyordu. Peygamber efendimizin etrafında **Ebu Dücane**, sancakdar **Mus'ab bin Umeyr, Talha bin Ubeydullah,** Peygamberimizi korumak için arka saflardan koşup yetişen Nesibe Hatun ve birkaç sahabi vardı.

Müşriklere karşı, Resulullah efendimizle birlikte çarpışıyorlardı. Tepeden tırnağa silahlı ve zırhlar içerisinde olan ve miğferi bulunan azılı müşrik Abdullah bir Hüneyd, sevgili Peygamberimizi görünce, atını mahmuzladı:

"Ben Zübeyr'in oğluyum. Bana Muhammed'i gösteriniz. Ya ben O'nu öldürürüm, yahud O'nun yanında ölürüm!" diye bağırıyordu.

Atını, Peygamber efendimizin üzerine doğru sürerken, Ebu Dücane hazretleri önüne gerildi ve; "Gel bakalım! Ben vücudumla, Muhammed aleyhisselamın mübarek vücudunu koruyan bir kişiyim. Beni çiğnemedikçe, O'na ulaşamazsın!" dedi.

Atın ayaklarına kılıcını vurup, Abdullah bin Hüneyd'i yere düşürdü ve kılıcını kaldırarak; "Al, bu da Hareşe'nin oğlundan!" deyip, bir vuruşta yere serdi.

Hadiseyi seyreden Âlemlerin efendisi; **"Allah'ım! Hareşe'nin oğlu Ebu Dücane'den ben nasıl razı isem, sen de öyle razı ol"** diyerek dua buyurdu.

Müşriklerden çok keskin bir nişancı ve her attığını vuran bir okçu olan Malik bin Züheyr, her yerde Peygamber efendimizi arıyor, bir fırsatını bulup ok ile vurmak istiyordu.

Resulullah efendimizin yakınlarına gelip, yayını gerdi ve sevgili Peygamberimizin mübarek başını hedef alarak okunu fırlattı. Göz açıp kapayıncaya kadar zaman yoktu.

Hazret-i Talha anında elini açarak hedef oldu. Ok, hazret-i Talha'nın avucuna saplandı ve elini parçaladı. Parmaklarının bütün sinirleri kesildi, elinin kemikleri kırıldı. Olanları Fahr-i âlem efendimiz de görmüş ve; **"Eğer beni korumak için elini oka uzatırken Bismillah deseydin, insanlar sana bakışırken, melekler seni göklere yükseltirdi"** buyurmuşlardı.

Mekkeli müşriklerden; Abdullah bir Kamia, Übey bin Halef, Utbe bin Ebi Vakkas, Abdullah bin Şihab-ı Zühri ismindeki dört müşrik, Resul-i ekrem efendimizin hayatına son vermek için anlaşıp, yemin etmişlerdi.

Bu sıkışık anda Resulullah efendimiz, yanında birkaç sahabi olduğu halde düşmanla kıyasıya mücadele ediyorlardı. Peygamber efendimizin önünde, sancakdar Mus'ab bin Umeyr hazretleri vardı.

Hazret-i Mus'ab, vücuduna giydiği zırhdan dolayı, sevgili Peygamberimize çok benziyordu. O da sağ elinde İslâm sancağı olduğu halde müşriklerle müthiş bir mücadeleye girişmişti.

Bu sırada zırhlara bürünmüş olan İbn-i Kamia, atlı olarak oraya yaklaştı. Avazı çıktığı kadar; "Bana Muhammed'i gösteriniz. O kurtulursa ben kurtulmayayım!" diye bağırarak, Peygamber efendimize doğru atını mahmuzladı.

Hazret-i Mus'ab ile Nesibe Hatun karşı koyup, vücudlarını Peygamber efendimize siper yaparak çarpışmaya başladılar. Bu kâfire ne kadar kılıç vurdularsa, zırhından dolayı tesir etmedi.

İbn-i Kamia, Nesibe Hatun'a bir kılıç vurarak omuzunu parçaladı. Sonra Hazret-i Mus'ab'ın sancak tutan sağ eline kılıcını indirdi. Sağ eli kesilen Mus'ab bin Umeyr, canından üstün tuttuğu mübarek İslâm sancağını yere düşürmeden sol eline aldı. O esnada; **"Muhammed** (aleyhisselam) **resuldür. Ondan önce de resuller gelmiştir"** mealindeki (Al-i İmran suresi: 144) ayet-i kerimeyi okuyordu.

Sancak yere düşmedi

Eshab-ı kiram, Uhud'a Resulullah efendimize bir zarar gelmemesi için her türlü fedakarlığı gösteriyordu. Sağ kolu darbe alınca sancağı sol eline alan **Hz. Mus'ab'**ın bu defa da sol koluna kılıç indi. Sol eli de kesilmesine rağmen şanlı sancakdar, İslâm sancağını yere düşürmüyordu. Kahraman sahabi, sancağı kolları ile tutup gövdesine bastırarak dalgalandırmaya devam etti.

İbn-i Kamia, bu defa mızrağını şanlı sahabinin vücuduna sapladı. O da, diğer arkadaşları gibi şehid olarak ahirete göçmüştü .

Hazret-i Mus'ab yere düşerken, şanlı İslâm sancağı yere düşürülmemiş, onu hemen Mus'ab'ın suretine giren bir melek kapmıştı. Sevgili Peygamberimiz; **"İleri ya Mus'ab! İleri!"** buyurduğunda; sancağı tutan melek; **"Ben Mus'ab değilim**" dedi. O zaman, Kâinatın sultanı efendimiz onun melek olduğunu anlayıp, sancağı hazret-i Ali'ye verdi.

İbn-i Kamia ise, hazret-i Mus'ab'ı, Peygamber efendimiz zannettiği için, acele müşriklerin arasına vardı ve; "Muhammed'i öldürdüm!" diyerek bağırmaya başladı.

Bunu işiten müşrikler, hedeflerine ulaşmanın verdiği haz ile daha da azgınlaştılar. Hadisenin aslını bilemeyen Eshab-ı kriamın ise, eli ayağı tutmaz olmuştu. **Hazret-i Ömer'**in bile elleri iki yana düşmüş, arkadaşlarıyla olduğu yere oturakalmışlardı.

Enes bin Nadir onları o halde görünce; "Niçin oturuyorsunuz?" diye sordu. Onlar da; "Resulullah şehid edilmiş!.." diye cevap verdiler.

Hazret-i Enes de; "Resulullah şehid edildiyse, O'nun Rabbi bakidir. Resulullah'dan sonra biz sağ kalıp da ne yapacağız! Haydi kalkınız! Peygamberimizin çarpışarak mübarek canını feda ettiği şey için, biz de canımızı feda edelim" dedi ve kılıcının kınını kırıp; "**Allahü ekber!.."** nidalarıyla yalın kılıç düşmanın ortasına daldı. Küffardan birçoklarını kırdı ve O da şehid oldu.

Sadece yüzünde yetmiş yara vardı. Vücudunda sayısız yara olduğu için, onu kız kardeşinden başkası tanıyamamıştı.

Eshab-ı kiramın pek çoğu dağılmış, bir kısmı da şehadete ermişti. Onların bu dağınıklığından istifade eden müşrikler, Resul-i ekrem efendimizin etrafına toplanmışlardı. Taşla, kılıçla iki cihanın sultanını şehid etmeye çalışıyorlardı.

Üzerinde iki zırhı olduğu için, darbeler tesir etmiyordu. Utbe bin Ebi Vakkas'ın attığı taşlar, sevgili Peygamberimizin mübarek yüzüne değdi ve alt dudağı yaralandı.

Alt çenesindeki mübarek sağ rebaiyye yani kesici dişi kırıldı. O sırada İbn-i Kamia denilen müşrik de geldi ve kılıcını Âlemlerin efendisinin mübarek başına vurdu.

Sevgili Peygamberimizin miğferi parçalandı, iki halkası da mübarek şakaklarına battı. Yine İbn-i Kamia'nın vurduğu bir kılıç ile mübarek omuzundan yaralandılar ve Müslümanları düşürmek için Ebu

Amir'in kazdığı derin çukura yanı üzere düştüler.

Sevgili Peygamberimiz, hain İbn-i Kamia için; **"Allahü teâlâ seni zelil ve perişan etsin!"** diye dua ettiler.

İbn-i Kamia pek ziyade sevinip; "Muhammed'i öldürdüm! Muhammed'i öldürdüm!.." diye bağırarak, Ebu Süfyan'ın yanına gitti.

Müşrikler hedeflerine ulaşmışlardı! Artık Peygamberimizle ilgilenmiyorlardı. Peygamber efendimizin bulunduğu çukurun etrafından çekilmişler, Eshab-ı kiram ile çarpışmaya koyulmuşlardı.

Ya Rabbi! Kavmimi affet!

Resul-i ekrem efendimiz, müşriklerin saldırıları ile çukura düştüğünde, mübarek yanakları kanıyordu. Mübarek ellerini yüzüne sürünce, ellerinin ve sakal-ı şerifinin kana boyandığını gördüler.

Bir damla yere düşmeden Cebrail aleyhisselam yetişip, o mübarek kanı kaptı ve dedi ki: "Ya Habiballah! Allahü teâlânın hakkı için, eğer bu kandan bir damla yere düşse, kıyamete kadar yerde ot bitmezdi."

Fahri âlem efendimiz de; **"Eğer benden bir damla kan yere düşerse, gökten azab nazil olur. Ya Rabbi! Kavmimi affet! Çünkü onlar bilmiyorlar"** buyurarak, kendisini öldürmeğe kalkan, mübarek vücuduna kılıç vurup, mübarek dişlerini kıran ve mübarek yüzünü kana boyayan kimselerin hidayete gelmesi için dua ediyorlardı.

Bu esnada, Ka'b bin Malik hazretleri; "Ey Müslümanlar! Müjde! İşte Resulullah burada!.." diye yüksek sesle bağırıyordu. Bu sesi işiten şanlı Eshab yeniden hayat bulmuş gibi sevinçle oraya koştu.

Hazret-i Ali ile Talha bin Ubeydullah derhal oraya gelerek çukurdan çıkardılar. Hazret-i Ebu Ubeyde bin Cerrah, sevgili Peygamberimizin mübarek şakaklarına batan miğferin halkalarını dişleriyle çekerek çıkardı. Bu demir parçalarını çıkarırken iki ön dişi de çıktı.

Eshab-ı kiramdan Malik bin Sinan hazretleri, Resulullah efendimizin mübarek yüzlerinden sızan kanı emdi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz; **"Kanım kanına karışan kimseye Cehennem ateşi dokunmaz"** buyurdular.

Müşrikler, tekrar üstlerine gelmeye başladılar. Eshab-ı kiram, Peygamber efendimize yeniden kavuşmanın sevinci ile bir anda Resulullah efendimizin etrafında halka olup; hiçbir müşriki bırakmadılar.

Peygamber efendimize artık bir şey yapamayacaklarını anlayan müşrikler, dağın tepesine çıkmaya başladılar. İki cihanın sultanı, yanında bulunan Sa'd bin Ebi Vakkas hazretlerine; **"Onları geri çevir"** buyurdu.

Hazret-i Sa'd; "Ya Resulallah! Yanımda sadece bir okum var. Bununla nasıl geri çevireyim?" diye sual eyleyince, Resul-i ekrem efendimiz, tekrar aynı emri verdiler.

Bunun üzerine okçuların piri Sa'd bin Ebi Vakkas hazretleri, elini çantasına götürüp, okunu attı. Hedefini bulan ok bir müşriki devirdi. Elini tekrar ok çantasına uzattığında, bir ok daha olduğunu gördü.

Dikkat etti, bu ok, biraz önceki oktu. Bir müşrik daha öldü. Bu hal, defalarca sürdü. Sevgili Peygamberimizin bir mucizesi olarak, hazreti Sa'd, her defasında ok çantasında bir evvelki attığı oku bulmuştu. Peşpeşe adamlarının öldürüldüğünü gören Kureyşliler, dağa çıkmaktan vazgeçtiler. Aşağı inip geriye çekildiler.

İçlerinden Übey bin Halef, atını, Peygamber efendimize doğru sürerek; "Neredédir, o peygamber olduğunu iddia eden kişi? Karşıma çıksın da, benimle çarpışsın!" diye bağırmaya başladı.

Eshab-ı kiram, ona karşı çıkmak istediyse de, sevgili Peygamberimiz müsade etmedi. Haris bin Simme hazretlerinin mızrağını alıp ileri çıktılar. Übey alçağı atını mahmuzlayıp; "Ey Muhammed! Sen kurtulursan, ben kurtulmamayım!" diyerek yaklaştı.

Tepeden tırnağa zırhlara bürünmüştü. Âlemlerin efendisi, elindeki mızrağı Übey'in boynuna fırlattı. Mızrak uçarak, miğferi ile zırh yakası arasından boynuna saplandı. Übey, sığır gibi böğürerek atından yere yuvarlandı. Kaburga kemikleri kırıldı. Müşrikler, onu kaldırıp, götürdüler. Yolda; "Muhammed beni öldürdü!.." diyerek bağıra bağıra can verdi.

Cennet O'na vacib oldu!

Resulullah efendimiz, yanındaki Eshabı ile Uhud kayalıklarına doğru çıkmaya başladılar. Kayaların yanına varınca, yukarı çıkmak istediler. Ziyadesiyle yorulduğu, üst üste iki zırh giydiği ve mübarek vücuduna yetmişten ziyade kılıç vurulduğu için takat getiremediler.

Bunun üzerine, Hz.Talha , Peygamber efendimizi sırtına alarak kayaların üzerine çıkardı. Sevgili Peygamberimiz; **"Talha, Resulullah'a yardım ettiği zaman Cennet ona vacib oldu"** buyurdular. Hiç mecalleri kalmadığından, öğle namazını oturarak eda ettiler.

Dağın eteklerinde sahabiler, her biri bir aslan kesilmiş, müşriklerin üzerine atılıyorlardı. Peygamberimize kılıç vuranlara, dünyayı zindan yapmışlardı.

Bir ara Hatib bin Beltea, sevgili Peygamberimizin yanına geldi ve; "Canım sana feda olsun ya Resulallah! Sana bunu kim yaptı!" diye sual eyledi.

Efendimiz; **“Utbe bin Ebi vakkas, bana taş atıp yüzüme vurdu ve rebaiyye dişimi kırdı”** buyurunca, hazret-i Hatib; “Ya Resulallah! O, ne tarafa gitti!” diye tekrar sordu

Peygamber efendimiz, işaretle gittiği tarafı gösterdiler. Hazret-i Hatib, derhal o tarafa koştu. Araya araya Utbe’yi buldu. Atından düşürüp, bir vuruşta öldürdü ve Resulullah’ın huzuruna gelip müjde verdi. Peygamber efendimiz de; **“Allahü teâlâ senden razı olsun. Allahü teâlâ senden razı olsun”** buyurarak, ona dua ettiler.

Müşrikler, derlenip toparlanan ve yeniden hücuma geçen Eshab-ı kiram karşısında tutunamadılar. Yetmiş ölü vererek, harp meydanını terk edip Mekkeye doğru yola koyuldular.

Peygamber efendimizin şehid olduğu şayiası Medine’ye ulaşmıştı. Hazret-i Fatıma, hazret-i Aişe, Ümmü Süleym, Ümmü Eymen, Hamne binti Cahş, Küaybe gibi hanımlar Uhud’a koştular.

Hazret-i Fatıma, babası Peygamber efendimizi yaralı görünce ağladı. Resulullah efendimiz, onu teselli ettiler. Hazret-i Ali kalkanı ile su getirdi. Fatıma validemiz, o su ile Peygamber efendimizin mübarek yüzünü ve kanları yıkadı. Fakat yüzünün kanı dinmiyordu. Hazret-i Fatıma bir hasır parçasını yakıp, külünü yaraya basınca, kan durdu.

Sonra harp meydanına indiler. Önce yaralılar tespit edilerek, yaraları sarıldı. Müşrikler, bazı şehidleri tanınmaz hale getirmişlerdi. Kulak, burun ve diğer azalarını kesmiş, karınlarını yarmışlardı. Abdullah bin Cahş hazretleri bunlar arasında idi.

Bu hali gören sevgili Peygamberimiz ve Eshabı çok üzüldüler. En güzide sahabileri şehadet şerbetini içmiş, Uhud topraklarını kanlarıyla sulayarak Cennet’e uçmuşlardı.

Fakat şehidlere yapılan bu muamele, dayanılacak gibi değildi. Peygamber efendimizin yanısıra bütün sahabilerin hüzünle içleri burkuluyordu. Bu manzara karşısında, Âlemlerin efendisi ağladı.

Mübarek gözlerinden yaşlar akdığı halde;

“Ben, şu şehidlerin, Allahü teâlânın yolunda canlarını feda ettiklerine, kıyamet günü şahidlik edeceğim. Onları kanlarıyla gömünüz. Vallahi, kıyamet günü mahşere yaraları kanayarak gelecekler. Kanlarının rengi kan rengi, kokuları da misk kokusu olacaktır” buyurdu.

Öyle yiğitler vardır ki...

Sevgili Peygamberimiz savaş sonrası Uhud’ta dolaşırken ; **“Hamza’yı göremiyorum. Onun hali nice oldu”** buyurdular. Hazret-i Ali, arayıp buldu.

Peygamberimiz oraya varıp akla gelmedik bir manzara ile karşılaşınca, dayanamadılar. Hazret-i Hamza’nın kulakları, burnu ve sair azaları kesilmiş, yüzü tanınmaz hale getirilmiş, karnı yarılmış, ciğerleri çıkarılmıştı.

Peygamber efendimiz mübarek gözlerinden yaşlar aktığı halde hazret-i Hamza’ya hitaben; **“Ey Hamza! Hiçbir zaman, hiçbir kimse, senin kadar musibete uğramamış ve uğramayacaktır. Ey Resulullah’ın amcası! Ey Allahü teâlânın ve Resulünün aslanı Hamza! Ey hayırlar işleyen Hamza! Ey Resulullah’a koruyucu olan Hamza! Allahü teâlâ sana rahmet eylesin!..”** buyurdu.

Bu sırada, karşıdan telaş içinde gelen bir kadın görüldü. Bu, sevgili Peygamberimizin halası hazret-i Safiyye validemizdi. O da, diğer hanımlar gibi, Resulullah efendimizin şehid olduğu şayiasını işitince, herşeyi unutmuş, koşa koşa Uhud’a gelmişti.

Resul-i ekrem efendimiz, halasını görünce, şehidlerin haline dayanamaz düşüncesi ile, oğlu Zübeyr bin Avvam hazretlerine; **“Anneni geri çevir, kardeşinin cesedini görmesin”** buyurdu.

Hazret-i Zübeyr, koşarak annesinin yanına vardı. Mübarek Hatun heyecanla; “Oğlum! Resulullah’dan haber ver!..” dedi. Yanlarına hazret-i Ali de gelmişti. O; “Resulullah hamdolsun iyidir” deyince, ferahladı, fakat; “O’nu bana gösterin” demekten kendini alamadı.

Hazret-i Ali, Âlemlerin efendisini işaretle gösterdi. Hazret-i Safiyye validemiz, iki cihanın güneşini sağ olarak görünce, çok sevindi ve Allahü teâlâya hamd eyledi. Bu defa, kardeşi hazret-i Hamza’nın durumunu görmek için ileri yürümek istedi.

Oğlu Zübeyr ; “Anneciğim! Resulullah, geri dönmenizi emrediyor” deyince, hazret-i Safiyye; “Eğer ona yapılanı bana göstermemek için geri döneceksem, zaten ben kardeşimin cesedinin kesilip biçildiğini öğrenmiş bulunuyorum. O, bu hale Allahü teâlâ yolunda uğramış bulunuyor. Biz, bu yolda daha beterlerine de razıyız. Sevabını Allahü teâlâdan bekleyeceğiz. İnşaallah sabredip, katlanacağız” dedi.

Zübeyr bin Avvam hazreleri gelip bunu bildirince, Peygamber efendimiz; **“Öyle ise bırak görsün”** buyurdu. Safiyye validemiz, hazret-i Hamza’nın cesedinin yanına oturdu ve sessizce ağladı.

Gelirken yanında iki hırka getirmişti. Onları çıkarıp; “Bunları kardeşim Hamza için getirdim, ona sarınız” dedi. Seyyid-üş-Şüheda yani şehidlerin efendisi olan hazret-i Hamza’yı bu hırkalardan biri ile kefenlediler.

Habibullah efendimiz, sancakdar Mus’ab bin Umeyr’in baş ucuna geldiler, hazret-i Mus’ab’ın elleri kesilmiş, pek çok yerinden yara almıştı. Etrafı kan gölü halindeydi. Peygamber efendimiz, burada da çok hüzünlendiler ve bu aziz şehidlere hitaben, Ahzab suresinden 23. Ayet-i kerimeyi okudular. Mealen;

“Mü’minlerden öyle yiğitler vardır ki, onlar Allahü teâlâya verdikleri sözde sadakat gösterdiler. Onlardan bazıları şehid oluncaya kadar çarpışacağına dair verdiği sözü yerine getirdi (şehid oldu). Kimisi de şehid olmayı bekliyor. Onlar verdikleri sözü asla değiştirmediler” buyuruldu.

Şehidleri ölü sanmayınız!

Peygamber Efendimiz, savaş alanını dolaşıyor, şehidlere müjdeler veriyordu:

“Allahü teâlânın Resulü de şahiddir ki, siz kıyamet günü Allahü teâlânın huzurunda şehid olarak haşrolunacaksınız!”

Daha sonra, yanındakilere dönüp;**”Bunları ziyaret ediniz. Kendilerine selam veriniz. Allahü teâlâya yemin ederim ki, kim bunlara bu dünyada selam verirse, kıyamette bu aziz şehidler kendilerine mukabil selam vereceklerdir.”**

Mus’ab bin Umeyr hazretlerine kefen olacak bir şey bulamadılar. Kendi kaftanı mübarek vücudunu tam örtmüyordu. Baş tarafına örtseler ayakları, ayak tarafına örtseler başı açıkta kalıyordu. Habib-i ekrem efendimiz; **“Baş tarafını kaftanla, ayaklarını ise ızhır otu ile örtünüz”** buyurdular.

Hayatını İslâm’a hizmetle geçiren ve bu uğurda şehidlik mertebesine kavuşan bu mutlu sahabi, dünyadan yarım kefen ile ayrıldı.

Diğer şehidler, namazları kılınıp, kanlı elbiseleri ile ikişer üçer bir kabre konarak defnedildiler. Uhud gazasında yetmiş şehid verilmişti. Bunlardan altmış dördü Ensardan, altısı Muhacirlerden idi.

Eshab-ı kiramın çoğunun akrabaları şehid olmuştu. Bu sebeple, gönülleri yaralı idi. Kalanları teselli için, Habib-i ekrem efendimiz buyurdular ki;

“Vallahi, Eshabımla birlikte ben de şehid olup, Uhud dağının bağrında gecelemeyi ne kadar isterdim. Kardeşleriniz şehid oldukları zaman, Allahü teâlâ onların ruhlarını yeşil kuşların kursaklarına koydu. Onlar, Cennet’in ırmaklarına gelir, sularından içerler. Meyvelerinden yerler. Cennet’in dört bir bucağını seyrederler. Gülistanlarında uçarlar.

Daha sonra Arş-ı ala altına asılan, altun kandillerin içine girip akşamlarlar. Onlar, böyle yiyecek ve içeceklerin hoşluğunu, güzelliğini görünce; “Keşke, Allahü teâlânın, bize neler ikram ettiğini kardeşlerimiz bilselerdi de, cihaddan çekinmeseler, çarpışmaktan korkup, düşmandan yüz çevirmeselerdi” derler.

Allahü teâlâ da; “Ben sizin ahvalinizi onlara bildiririm” buyurdu.

Ve ayet-i kerime indirip mealen şöyle buyurdu:

“Sakın Allahü teâlânın yolunda şehid olanları ölüler sanmayınız! Doğrusu onlar, Rableri katında diridirler. Öyle ki, Allahü teâlânın kendilerine verdiği, ihsan ettiği şehidlik mertebesiyle, hepsi de sevinerek, Cennet nimetleriyle rızıklanırlar.

Arkalarından şehidlikle henüz kendilerine katılamayanlar hakkında da; “Onlara hiçbir korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır” diye müjde vermek isterler. Onlar, Allahü teâlâdan gelen bir nimetle, hatta daha fazlasıyla sevinirler, Allahü teâlânın, mü’minlere olan mükafatını zayi etmeyeceği müjdesi ile neş’elenirler.” (Al-i İmran suresi: 169-171) **... Allahü teâlâ, onlara görünüp;**

“Ey kullarım! Canınız neyi çekiyorsa, söyleyiniz, size onu fazlasıyla tattırayım” buyurur. Onlar da;

“Ey Rabbimiz! Senin bize ihsan ettiğin nimetlerden daha üstün bir nimet yok ki, onu isteyelim. Biz, Cennet’te istediğimiz şeylerden yeyip duruyoruz. Ancak biz istesek; ruhlarımızın cesedlerimize geri çevrilip dünyaya döndürülmemizi ve senin yolunda çarpışarak tekrar öldürülmemizi isteriz” derler.”

“Sana yüz çevirenlerin cezalarını ver!”

Resulullah efendimiz ve Eshabı savaş meydanını dolaşıp şehidleri defnettiler. Artık burada yapılacak bir şey kalmamıştı. Derlenip toparlandılar. Cihad-ı fi sebilillah, yani Allahü teâlânın dinini yaymak için geldikleri Uhud’da, tarihin eşsiz bir gazası yapılmıştı.

Gözlerin göremeyeceği, hayalleri aşan Eshab-ı kiramın nice kahramanlıklarına şahid olunmuş, küffara bir ders daha verilmişti.Âlemlerin Efendisi, mübarek Eshabıyla, nurlu Medine’ye doğru hareket ettiler. Harre mevkiine geldiklerinde, Eshabını saf haline geçirip, mübarek ellerini kaldırarak, Allahü teâlâya yalvarmaya ve şöyle dua etmeye başladılar:

“Allah’ım! Hamd ve sena ancak sanadır. Allah’ım! Senin dalalette bıraktığını hidayete erdirecek, hidayete erdirdiğini de saptıracak yoktur...

Allah’ım! Bize imanı sevdir. Kalblerimizi iman ile süsle. Bizi, küfür, azgınlık ve taşkınlıktan nefret ettir. Din ve dünyamıza zararlı olan şeyleri bilenlerden, doğru yola erenlerden eyle.

Allah’ım! Bizleri Müslüman olarak yaşat ve Müslüman olarak öldür. Bizi, salihler ve iyiler zümresine ilhak eyle. Çünkü onlar, ne şeref ve haysiyetlerini kaybedenlerdir, ne de dinlerinden

dönenlerdir.

Allah'ım! Senin Resulünü yalanlayan, senin yolundan yüz çeviren, Peygamberinle harbeden kâfirlerin de cezalarını ver! Onlara hak ve hakikat olan azabını indir!.. Amin!"

Eshab-ı kiram da, "**Amin! Amin!"** diyerek bu duaya iştirak ettiler.

Sevgili Peygamberimiz, Eshabıyla Medine'ye yaklaşmışlardı. Medine'de kalan kadınlar, çocuklar yollara dökülmüş, merak ve hüzün ile, gelen ordunun içinde Kâinatın efendisini görmeye çalışıyorlardı.

O'nun, cihanı aydınlatan nurlu yüzünü görünce, Allahü teâlâya hamd ediyorlardı. Sonra, gözler orduya takılıyor, babalar, efendiler, oğullar, dayı ve amcalar aranıyordu. Göremezlerse... gözyaşlarını tutamıyorlardı. Eshabının bu hüzünlü halini gören merhamet deryası Resul-i ekrem efendimiz de, çok üzülüyor, mübarek gözlerinden yaş akıtıyorlardı.

Bir ara Sa'd bin Mu'az hazretlerinin annesi Kebşe hatunun, Peygamber efendimize yaklaştığı görüldü. Uhud'da, oğlu Amr şehid olmuştu. Huzur-i saadete geldiğinde; "Anam-babam, canım sana feda olsun ya Resulallah! Elhamdülillah ki sen sağ salim olarak gördüm. Sen selamette olduktan sonra, bütün felaketler bana hiç gelir!" dedi.

Ciğerparesi oğlunu sormadı. Sevgili Peygamberimiz ona, oğlu Amr için baş sağlığı diledikten sonra; **"Ey Sa'd'ın annesi! Sana ve onun ev halkına müjdeler olsun ki, onlardan şehid düşenlerin hepsi de Cennet'te toplandılar ve birbirlerine arkadaş oldular. Onlar, ev halkına da şefaat edeceklerdir"** buyurdu.

Kebşe hatun; "Allahü teâlâdan gelen her şeye razıyız ya Resulallah! Bu müjdelerden sonra artık onlar için kim ağlar! Siz, geride kalanlar için dua buyurunuz" dedi.

Âlemlerin efendisi de; **"Allah'ım! Onların kalblerinde bulunan üzüntüleri gider! Arkada kalanlarını da, geride kalmışların en hayırlısı eyle!"** diye dua buyurdular. Sonra da, **"Ey Eshabım! Şimdi küçük cihaddan döndük, büyük cihada başlıyacağız"** buyurdular.

Herkesin evlerinde istirahate çekilmelerini ve yaralıların yaralarını tedavi etmelerini tavsiye ettiler. Kendileri de yaralı idi. Doğruca, saadethanelerine gittiler.

Davete katılanlara büyük mükafat

Uhud savaşının ertesi günü... Sabah vakti... Daha yaralar kurumamış... Yorgunluklar geçmemiş... Bu halde iken, Resulullah efendimiz harekete geçti**. " Hamra-ül Eset"** tarafına yürüme karara verdiler.

Medine'den dört beş saat yürüyüşlük mesafesinde bir yer burası...

Resul-i ekrem efendimiz, Medine'ye dönen Müslümanların yorgunluğundan istifade edip, müşriklerin her an geri dönüp Medine'yi basabilecekleri ihtimaline karşı böyle bir tedbir aldı.

Müslümanların harpten dolayı zayıf düşmediğini bildirmek, düşmana göz dağı vererek Medine'ye tekrar dönmelerini önlemek için, Bilal-i Habeşi'ye;

"Resulullah, size düşmanı takip etmeyi emrediyor! Dün, Uhud'da bizimle beraber çarpışmaya katılanlar geleceklerdir, de!" buyurdu.

O da, Eshaba bu emri duyurunca, çoğu yaralı oldukları halde derhal hazırlandılar. Hatta ağır yaralı olan Abdullah ile Rafi isimli kardeşler, Resul-i ekrem efendimizin bu davetini işitir işitmez, bütün ağrı ve sızılarına rağmen;

"Resulullah ile gazaya çıkma fırsatını kaçıracak mıyız yoksa?!" diyerek, mücahidlerin saflarına koştular.

Sevgili Peygamberimiz, hemen yola çıkıp şanlı Eshabıyla, müşrikleri takibe başladılar. Revha denilen mevkide, müşriklerin toplanarak, Medine'ye baskın yapmak ve Müslümanları yok etmek için karar aldıklarını öğrendiler.

Bu tedbirlerinin de, Peygamber efendimizin bir mucizesi olduğu ortaya çıktı.

Müşrikler, Resul-i ekrem efendimizin üzerlerine doğru geldiğini duyunca, korkarak, bulundukları yeri terk edip, Mekke'ye döndüler.

Peygamber efendimiz, onları Hamra-ül Esed denilen yere kadar takib ettiler. Müşriklerden iki kişi yakalandı. Burada üç gün kaldılar, sonra Medine'ye geri döndüler.

Allahü teâlâ, Hamra-ül Esed'e giden bu şerefli Eshabı, ayet-i kerimesinde mealen şöyle medhetti:

"Yaralandıktan sonra, yine Allahü teâlânın ve Peygamberinin davetine koşanlar ve hele onlardan iyilik edip, fenalıktan sakınanlar için, çok büyük bir mükafat vardır" (Al-i İmran suresi: 172)

Bu harekatla, Resulullah efendimiz, etrafı sindirdiler ve Kureyş döküntülerinden Muaviye bin Mugiyre ile Bedir'de esir düşmüş iken fidyesiz salıverilenlerden, bir daha İslâm aleyhine hiçbir harekete katılmayacağını taahhüt ve sonra ahdine hıyanet eden bir şair öldürülerek cezası verildi.

Bu sefer, beş gün sürdü... Beşinci gün geri dönüldü.

Uhud'da, sevgili Peygamberimizi öldürmeye yemin edenlerden İbn-i Kamia, Mekke'ye döndüğünde, bir gün koyunlarına bakmak için dağa çıkmıştı.

Dağın tepesinde koyunlarını buldu. İçlerinden bir koç, süratle koşarak İbn-i Kamia'ya toslamağa

başladı. Vura vura İbn-i Kamia'yı parçalayarak öldürdü.

Abdullah Şihab-ı Zühri'yi de, Mekke'ye giderken, beyaz benekli bir yılan ısırarak öldürdü. Peygamber efendimize kasdedenlerin hepsi bir sene içinde cezalarını görüp Cehennemi boyladılar.

Reci ve Bi'r-i maune vak'aları

Müşriklerin kurduğu tuzak

Uhud gazasının has okçularından **Asım bin Sabit** hazretleri, bu gazada müşriklerden Müsafi bin Talha ile kardeşi Haris'i öldürmüştü.

Anneleri çok kin gütmekle meşhur olan Sülafe binti Sa'd, oğullarının ikisini öldüren Asım bir Sabit hazretlerinin başını getirene, yüz deve vereceğini va'd etti.

Hazret-i Asım'ın kafatasında şarab içmeye and içti. Ayrıca Resulullah efendimizin gönderdiği bir seriyyede, Abdullah bin Üneys'in, Lıhyanoğullarından Halid bin Süfyan'ı öldürmesi sebebiyle, Lıhyanoğulları, Adel ve Kare kabileleriyle anlaştı.

Medine civarında bulunan bu iki kabile bir plan yapıp, elçiler hazırladılar. Onlara;Müslüman olduğunuzu söylersiniz. Zekat vereceğiz, bunu almak ve bize İslâm'ı öğretmek üzere muallim istiyoruz, dersiniz. Gelenlerin bir kısmını öldürür, öcümüzü alırız. Bir kısmını da Mekke'ye götürüp Kureyş'e satarız, dediler.

Hicretin dördüncü yılının Safer ayında, bu iki kabileden altı veya yedi kişilik bir heyet, Efendimize gelerek; "Müslüman olduk, bize Kur'an-ı kerimi ve dini öğretecek muallimler gönder" dediler.

Bu sırada sevgili Peygamberimiz, Mekkeli müşriklerin savaş hazırlığı içinde olup olmadıklarını kontrol etmek üzere, on kişiden meydana gelen bir seriyye hazırlamıştı.

Adel ve Kare kabilesinden de böyle bir heyetin gelip muallim istemeleri üzerine, durumu araştırmak, inceleyip bildirmek üzere bu on kişilik keşif kolunu gelenlerle birlikte gönderdi.(Peygamberler gaibi, geleceği bilen değil, ancak Allah'ın bildirdiğini, bildirdiği kadarı ile bilendir.)

Eshab-ı kiramdan kurulan bu seriyyede; Mersed bin Ebi Mersed, Halid bin Ebi Bükeyr, Asım bin Sabit, Hubeyb bin Adiy, Zeyd bin Desinne, Abdullah bir Tarık, Mu'attib (Mugir) bin Ubeyd ve isimleri bilinmeyen üç sahabi daha vardı.

Bu keşif kolu, gündüzleri gizlenip, geceleri yürümek suretiyle bir seher vakti Reci' suyunun başına geldiler. Orada bir müddet dinlenip, Acve denilen iyi cins Medine hurmasından yediler.

Sonra oradan ayrılarak, yakınlarındaki bir dağa çıkıp gizlendiler. Huzeyl kabilesinden koyun güden bir kadın da Reci' suyunun başına gelmişti. Hurme çekirdeklerini görüp, Medine hurması yendiğini anladı. "Buraya Medine'den gelenler olmuş" diye bağırarak, kabilesine haber verdi.

Bu sırada Eshab-ı kiramdan bu on kişilik seriyyenin yanında bulunan Adel ve Kare kabilesinin hey'etinden biri, bir bahane ile yanlarından ayrıldı. Hemen Lıhyanoğullarına gidip, haber verdi.

Lıhyanoğulları bu haber üzerine harekete geçtiler. Yüzü okçu olmak üzere,iki yüz kişilik bir kuvveti bu küçük seriyyenin üzerine gönderdiler. Gelen bu müşrik sürüsü, hazret-i Asım bin Sabit ve arkadaşlarını dağın tepesinde bularak kuşattı.

Bu arada, on sahabinin ahvalini, müşriklere haber veren kişi de onlara katıldı. Eshab-ı kiram, o anda aldatıldıklarını anladılar ve harbe karar vererek, kılıçlarını çektiler.

Bunu anlayan müşrikler, onları kandırmaya çalışıp; "Eğer yanımıza inerseniz, hiçbirinizi öldürmeyeceğiz. Kesin söz veriyoruz. Yemin ederiz ki, sizleri öldürmek istemiyoruz. Fakat size karşı Mekkelilerden fidye koparmak istiyoruz" dediler.

Asım bin Sabit, Mersed bin Ebi Mersed ve Halid bin Ebi Bükeyr; "Müşriklerin sözlerini ve ahidhlerini hiçbir zaman kabul etmeyiz" diyerek bütün tekliflerini reddettiler.

Arıların koruduğu kimse

Müşriklerin tuzağına düştüklerine anlayan, on yiğit, herşeye rağmen mücadele etmeye karar verdi. Asım bin Sabit hazretleri; **"Hiçbir zaman müşriklerin himayelerini kabul etmemeğe yemin ettim. Vallahi onların himayelerine ve sözlerine kanarak teslim olmam**" dedi.

Ellerini açtı; "Allah'ım! Peygamberini durumumuzdan haberdar et" diyerek dua etti. Allahü teâlâ, hazret-i Asım'ın duasını kabul buyurdu ve Resulullah efendimizi, onlardan haberdar etti.

Hazret-i Asım, müşriklere; "Biz ölmekten korkmayız. Çünkü, dinimizde basiretliyiz (ölünce şehid olur Cennet'e gideriz)" buyurdu.

Müşriklerin reisi; "Ey Asım! Kendini ve arkadaşlarını zayi etme, teslim ol!" deyince; Hz. Asım bin Sabit, okla karşılık verdi. Ok atarken;

"Ben güçlüyüm hiç eksiğim yok.
Yayımın kalın teli gerilmiştir.
Ölüm hak, hayat boş ve geçicidir.
İnsanlar er-geç Allah'a rücu' edicidir.

Eğer ben sizinle çarpışmazsam; anam,
Üzüntüsünden aklını kaybeder."

Mısra'larını okuyordu. Asım'ın sadağında yedi ok vardı. Attığı her ok ile bir müşriki öldürdü. Oku bitince, bir çoğunu da mızrağıyla delik deşik etti.

Fakat mızrağı da kırıldı. Hemen kılıcını sıyırdı, kınını kırıp attı. Bu; ölünceye kadar döğüşeceğim, teslim olmayacağım manasına geliyordu.

Sonra da; "**Ey Allah'ım! Ben bugüne kadar senin dinini hıfz ettim. Senden, bu günün sonunda benim vücudumu koruyup, müşriklerden saklamanı niyaz ediyorum**" diye dua etti.

Hazret-i Asım bin Sabit'in ve diğer sahabilerin; **"Allahü ekber**!" nidaları, dağları inletiyordu. İki yüz kişiye karşı on mücahid ölesiye çarpışıyor, yanlarına yaklaşanlar, yaptıklarının cezasını görüyorlardı.

Hz. Asım , en sonunda iki ayağından yaralanıp yere düştü. Kâfirler, ondan çok korktukları için, yere düşünce bile yanına yaklaşamadılar ve uzaktan ok atarak şehid ettiler.

O gün oradaki on sahabiden yedisi şehid, üçü de esir edildi. Lıhyanoğulları, Sülafe binti Sa'd'a satmak için, Asım bin Sabit'in mübarek başını kesmek istediler. Fakat Allahü teâlâ, hazret-i Asım bin Sabit'in duasını kabul buyurduğundan, bir arı sürüsü gönderdi.

Bulut gibi Asım bin Sabit'in üzerinde durdular. Müşrikler yanına yaklaşamadı. Sonunda; "Bırakın, akşam olunca arılar dağılır, biz de başını kesip götürürüz" dediler.

Akşamleyin Allahü teâlâ şiddetli bir yağmur yağdırdı. Derelerden seller aktı ve Asım bin Sabit hazretlerinin mübarek cesedini alıp, bilinmeyen bir yere götürdü. Ne kadar aradılarsa da bulamadılar.

Bunun için müşrikler, Asım bin Sabit hazretlerinin hiçbir yerini kesmeye muvaffak olamadılar. Arıların, Asım'ı korudukları hadisesi zikredildiği zaman, hazret-i Ömer;

"Allahü teâlâ elbette mü'min kulunu muhafaza eder. Asım bin Sabit, sağlığında müşriklerden nasıl korundu ise, Allahü teâlâ da ölümünden sonra cesedini muhafaza edip, müşriklere dokundurtmadı" buyurdu.

Bunun için Asım bin Sabit yad edilirken; **"arıların koruduğu kimse**" diye anılırdı.

Hazret-i Hubeyb bin Adiy'in istekleri

Lıhyanoğulları, başta Asım bin Sabit olmak üzere tuzağa düşürdükleri yedi sahabiyi şehid ettiler. Üç sahabiyi de esir aldılar. Esir edilen üç sahabi; Hubeyb bin Adiy, Zeyd bin Desinne ve Abdullah bin Tarık idi.

Lıhyanoğulları, üçünü de yayların kirişleri ile bağladılar. İçlerinden Abdullah bin Tarık, Mekkeli müşriklere götürülmeye razı olmadı. Gitmemek için karşı koydu. "Şehid edilen arkadaşlarım Cennet'le şereflendiler" diyerek haykırdı.

Ellerinin bağını kopardı, fakat Lıhyanoğulları, taşa tutarak onu da şehid ettiler. Hubeyb bin Adiy ve Zeyd bin Desinne hazretleri; "Resulullah'ın verdiği keşif vazifesini yapmaya belki imkan buluruz" düşüncesi ile sabrettiler.

Lıhyanoğulları, her ikisini de Mekke'ye götürdüler. Bedir ve Uhud savaşlarında yakınları öldürülen müşrikler, kin ve intikam hırsı ile tutuşuyorlar ve fırsat arıyorlardı

Hubeyb'i , müşriklerden Huceyr bin Ebi İhab-ı Temimi, Bedir savaşında öldürülen kardeşinin; Zeyd bin Desinne'yi de , Safvan bin Ümeyye, Bedir savaşında öldürülen babası Ümeyye bin Halef'in intikamını almak üzere satın aldılar.

Müşriklerin niyeti her ikisini de öldürmekti. Fakat savaş yapmayı yasak saydıkları aylarda bulunduklarından, hapsetmek suretiyle zamanın geçmesini beklediler. Ayrı ayrı yerlerde hapsettiler. Her iki sahabi de bu esaret karşısında büyük bir sabır, takat ve asalet gösterdiler.

Hubeyb bin Adiy'in hapsedildiği evde bulunan ve azadlı bir cariye olan Maviye (bu hanım, daha sonra Müslüman olmuştur) gördüklerini şöyle anlatmıştır:

Bulunduğum evde bir hücreye hapsedilmişti. Ben, ondan daha hayırlı bir esir görmedim. Bir gün baktım, elinde ibrik gibi kocaman bir üzüm salkımı vardı. Ondan yiyordu. Her gün böyle üzüm salkımı elinde görülürdü.

O mevsimde, hem de Mekke'de üzüm bulmak asla mümkün değildi. Allahü teâlâ, ona rızık veriyordu. Hapsolunduğu hücrede namaz kılar, Kur'an-ı kerim okurdu. Okuduğu Kur'an-ı kerimi dinleyen kadınlar ağlaşırlar ve ona acırlardı.

Bazan; "Bir isteğin var mı?" diye sorduğumda; "Bana tatlı su ver, putlar için kesilen hayvanların etinden getirme, bir de, beni öldürecekleri zaman önceden haber ver, başka bir şey istemem" derdi.

Öldürüleceği gün kararlaştırılınca, gidip kendisine söyledim. Bunu öğrenince, en ufak bir değişiklik ve zerre kadar üzüntü eseri göstermedi. O gün yaklaşınca, ölmeden önce vücut temizliği yapmak istediğini söyledi ve bir ustura istedi.

Ben de çocuğumun eline bir ustura verip gönderdim. Çocuk yanına gidince birden korktum. "Eyvah! Bu adam, çocuğu ustura ile keser. O nasıl olsa öldürülecek" dedim.

Koşup çocuğa baktım. Hubeyb , gönderdiğim usturayı çocuğun elinden alıp, çocuğu sevmek için dizine oturtmuştu. Ben bu durumu görünce çok korkup, feryad etmeye başladım. Durumu anlayınca;

"Bu çocuğu öldüreceğimi mi zannediyorsun? Bizim dinimizde böyle şey yok. Haksız yere cana kıymak bizim hal ve şanımızdan değildir" dedi.

Hubeyb bin Adiy'i ve Zeyd bin Desinne'yi öldürmek için müşriklerin kararlaştırdığı gün gelmişti. O gün sabah erkenden zincirlerini çözüp, Mekke dışında Temim denilen yere götürdüler. Mekke halkı ve müşriklerin ileri gelenleri, bunların idamını seyretmek üzere toplanmıştı. Etrafta büyük bir kalabalık vardı.

İki rek'at namaz kıldı

Hubeyb bin Adiy hazretleri ile aynı hücrede kalan cariye Maviye, Hz. Hubeyb'in öldürülüşünü şöyle anlatır:

Müşrikler, esirleri idam edecekleri yerde iki darağacı kurmuşlardı. Hubeyb'i darağacına kaldırıp bağlamak istedikleri sırada; "Beni bırakınız, iki rekat namaz kılayım" dedi.

Bıraktılar; "Kıl orada" dediler. Hubeyb hemen namaza durup, huşu ile iki rekat namaz kıldı. Toplanan müşrikler, kadınlar, çocuklar heyecanla onu seyrediyorlardı. Namazını bitirdikten sonra;

"Vallahi eğer ölümden korkarak namazı uzattığımı zannetmeyecek olsaydınız, namazı uzatırdım ve daha çok kılardım" dedi.

Böyle idam edilirken iki rekat namazı ilk kılan, adet ve sünnet olmasına sebep olan hazret-i Hubeyb bin Adiy'dir. Peygamber efendimiz , onun idam edilirken iki rekat namaz kıldığını işitince, bu hareketini yerinde ve uygun bulmuştur.

Hubeyb'i , namazını kıldıktan sonra, darağacına kaldırarak bağladılar. Yüzünü, kıbleden Medine'ye doğru çevirdiler. Sonra; "Haydi dininden dön! Seni serbest bırakalım" dediler.

Şöyle cevap verdi: **"Vallahi dönmem! Bütün dünya benim olsa, bana verilse, yine İslâmiyet'ten dönmem!"** Bu cevabı alan müşrikler; "Şimdi senin yerine Muhammed'in olmasını, onun öldürülmesini ister misin? Evet dersen, kurtulur, evinde rahat rahat oturursun!" dediler.

Hubeyb ; "**Ben, Muhammed aleyhisselamın ayağına bir dikenin batmasına bile asla razı olmam!"** dedi. Müşrikler alay edip, gülüşerek; "Ey Hubeyb! İslâm dininden dön! Eğer dönmezsen, seni muhakkak öldüreceğiz!" dediler. Hubeyb ; "Allahü teâlâ yolunda olduktan sonra, benim için öldürülmenin hiç önemi yoktur" diye karşılık verdi.

Bundan sonra Hubeyb ; **"Allah'ım! Şuracıkta düşman yüzünden başka yüz görmüyorum. Allah'ım! Benden, Resulüne selam ulaştır. Bize yapılan bu işi Resulüne bildir!"** diyerek dua etti ve; **"Esselamü aleyke ya Resulallah"** dedi.

Hubeyb bu duayı yaptığı sırada, sevgili Peygamberimiz, Eshab-ı kiramla oturuyordu. Zeyd bin Harise şöyle anlatmıştır:

"Bir gün Resulullah, Eshabıyla otururken; **"Ve aleyhisselam"** dedi. Eshab-ı kiram; "Ya Resulallah! Bu kimin selamına karşılıktır" dediler. **"Kardeşimiz Hubeyb'in selamına karşılık. Cebrail aleyhisselam Hubeyb'in selamını bana ulaştırdı"** buyurdu.

Hubeyb'in etrafında toplanan Kureyş müşrikleri; "İşte, babalarınızı öldüren bu adamdır" diyerek gençleri üzerine mızraklarıyla saldırttılar ve mübarek vücudunu yaralamaya başladılar. Bu sırada, Hubeyb'in yüzü Kabe'ye doğru döndü.

Müşrikler, Medine'ye doğru döndürdüler. Hubeyb; "Allah'ım! Eğer ben senin katında makbul bir kul isem, yüzümü kıbleye çevir" diyerek dua etti. Yüzü yine kıbleye döndü. Müşriklerden hiçbiri, onun yüzünü Kabe'den başka bir tarafa çeviremedi.

Bu esnada Hubeyb , darağacı üzerinde, düşman arasında garip bir halde şehid edilmekte olduğunu dile getiren bir şiir söyledi. Müşrikler, ellerindeki mızrakları vücuduna saplayarak, işkence yapmaya başlayınca; **"Vallahi ben Müslüman olarak öldürülecek olduktan sonra, vurulup, hangi yanım üstüne düşersem düşeyim gam yemem! Bunların hepsi Allahü teâlânın yolundadır**" dedi.

Hz. Hubeyb darağacında müşriklere şöyle beddua etti: "Allah'ım! Kureyş müşriklerinin hepsini mahvet! Topluluklarını dağıt! Birer birer canlarını al, onları sağ bırakma!"

Hubeyb bin Adiy'in cenazesi, kırk gün darağacında asılı kaldı. Bedeni çürüyüp kokmadı. Hep taze kan aktı.

Sevgili Peygamberimiz, onun cenazesini getirmek üzere Eshab-ı kiramdan Zübeyr bin Avvam ve Mikdad bin Esved'i gönderdi. Gece, gizlice Mekke'ye girdiler. Hubeyb'i asıldığı darağacından indirip, deveye yükleyerek Medine'ye doğru yola çıktılar.

Durumu öğrenen müşrikler, büyük bir kalabalık halinde üzerlerine yürüdüler. Her iki sahabi kendilerini savunmak için, cenazeyi yere koydular. Biraz sonra cenazeyi bıraktıkları yerin yarılarak cesedi içeri alıp, kapandığını gördüler ve Medine'nin yolunu tuttular.

Zeyd bin Desinne'yi de diktikleri ağaca bağladılar. Dininden döndürmek için zorladılar. Fakat Zeyd'in imanını kuvvetlendirmekten başka bir şey elde edemediler. Bunun üzerine Zeyd'i ok yağmuruna tuttular. Sonunda Safvan bin Ümeyye'nin azadlı kölesi Nistas tarafından şehid edildi.

Bi’r-i Maune vak’ası

Yine aynı yılın Safer ayında, Arabistan’ın Necd bölgesinden Ebu Bera geldi. Necd’de İslâmiyetin tanıtılması için, Eshab-ı kiramdan birkaç tanesini oraya göndermesini Resulullahtan istedi. Sevgili Peygamberimiz; **“Göndereceğim kimseler hakkında, Necd halkından emin değilim!”** buyurdular.

“Onlara kimse zarar veremez” sözü üzerine, Âlemlerin efendisi, bu kesin taahhüdü kabul buyurup, Eshab-ı Suffa’dan yetmiş kişilik bir hey’et hazırladı ve Münzir bin Amr hazretlerinin kumandasında yola çıkardı.

Kendisinin ve kabilesinin İslâmiyet’le şereflenmesini isteyen Ebu Bera, Eshab-ı Suffa’dan önce yola çıkıp, kabilesine gelerek, hey’eti himayesine aldığını, onlara hiç kimsenin dokunmamasını tenbih etti.

Yeğeni Amir bin Tufeyl kabul etmedi. Üç kabilenin adamlarını silahlandırarak başlarına geçti ve **Bi’r-i Maune’**ye gelen Eshab-ı kiramı kuşattı.

Sahabiler biri hariç hepsi şehid edildi. Bu mübarek Eshabın son sözleri; “Ya Rabbi! Şu anda Resulullah’a durumumuzu haber verecek senden başkası yoktur. O’na selamımızı bildir!” dediler.

O anda Cebrail aleyhisselam son derece üzgün bir halde, Peygamber efendimize gelip, selamlarını ulaştırdı ve; “Onlar, Allahü teâlâya kavuştular. Allahü teâlâ onlardan razı oldu, onlar da Allahü teâlâdan razı oldu” dedi.

Sevgili Peygamberimiz de; **“Aleyhimüsselam”** diye cevap verdikten sonra, çok üzüntülü olarak Eshab-ı kirama döndüler; **“Kardeşleriniz, müşriklerle karşılaştılar. Müşrikler, onları kesip biçtiler, mızraklarla delik deşik ettiler...”** buyurarak, durumu haber verdiler.

Bu hadisede düşmanla çarpışırken, Amir bin Füheyre hazretlerinin sırtına, Cebbar adlı biri mızrağını saplamıştı: O anda hazret-i Amir; “Vallahi, Cennet’i kazandım!” demiş, Cebbar’ın ve diğer müşriklerin gözleri önünde gökyüzüne doğru çekilmişti. Bu hadise üzerine daha sonra onu şehid eden Cebbar Müslüman olmuştu.

Peygamber efendimiz, **“Reci’” ve “Bi’r-i Maune**” hadiselerine çok üzüldüler. Bu elim hadiseyi yapan kabilelere, bela için bir ay her namazdan sonra dua ettiler. Allahü teâlâ, Resulünün duasını kabul buyurdu. O kabilelere müthiş bir kuraklık ve kıtlık verdi. Sonra bulaşıcı bir hastalıkla yedi yüz kişi öldü.

Nadiroğullarının suikastı

Uhud gazasından sonra, hicretin dördüncü senesinde, Nadiroğulları ismindeki Yahudi kabilesi, sevgili Peygamberimize suikast tertip ettiler.

Bunu, Cebrail aleyhisselam Peygamber efendimize haber verdi; suikast neticesiz kaldı. Bunun üzerine Âlemlerin efendisi, antlaşmayı bozan bu Yahudi kabilesine, Muhammed bin Mesleme’yi gönderdi ve;

“Nadiroğulları Yahudilerine git! Onlara, ‘Resulullah beni size; yurdumdan çıkıp gidiniz! Burada benimle birlikte oturmayınız! Siz, bana bir suikast planı kurdunuz. Size on gün süre tanıyorum. Bu müddetten sonra buralarda sizden kim görülürse boynu vurulacak, emrini bildirmek üzere beni gönderdi’ de!” buyurdu.

Muhammed bin Mesleme hazretleri bu emri bildirince, korkularından yol hazırlığına başladılar. Fakat münafıkların başı Abdullah bin Übeyy, onlara; “Sakın kalenizden çıkmayınız. Mallarınızı ve yurdunuzu terkedip gitmeyiniz. Adamlarımdan iki bin kişi ile size yardıma geliyoruz” diyerek haber gönderdi.

Bunun üzerine Kâinatın sultanı, Eshab-ı kiramıyla, Medine’ye dört km. uzaklıkta bulunan Nadiroğulları kalesine yürüdüler.

Sancağı **hazret-i Ali** taşıyordu. Kale kuşatılıp, muhasara edildi. Daha önce Eshab-ı kirama meydan okuyan Yahudiler, kaleden çıkmaya cesaret edemediler.

Münafıkların yardımı da ulaşmadı. Eshab-ı kiram, kaleyi kontrol altına alıp kuş uçurtmuyordu. Yirmi günden ziyade süren muhasara sonunda, Yahudiler teslim bayrağını çektiler. Bütün silahlarını, altın ve gümüşlerini Müslümanlara terk ederek bir kısmı Şam’a, bir kısmı da Hayber’e sürüldü. Böylece Medine’de Yahudilerden sadece Kureyzaoğulları kaldı.

Hicretin beşinci senesinde, Mustalıkoğullarının reisi Haris bin Ebi Dırar, Peygamber efendimizle çarpışmak için pek çok adam toplamıştı. Onları silahlandırarak, Medine üzerine yürüyecekti. Bu haber, sevgili Peygamberimize ulaşınca, hemen yedi yüz kişilik bir birlik ile Mustalıkoğullarına karşı sefere çıkıldı.

Müreysi kuyusu başında karargah kuruldu. Önce Mustalıkoğulları İslâm’a davet edildi. Kabul etmeyerek, ok atıp savaşı başlattılar. Resulullah efendimizin; **“Hep birlikte aniden hücuma geçiniz”** emrini yerine getiren Eshab-ı kiram, Mustalıkoğullarından on kişiyi öldürdü.

Kabile reisi kaçarak canını kurtarmış, fakat, kızı Berre ve kabilesinden 600 kişi esir düşmüştü. Ganimetler paylaştırıldı. **Berre**, Peygamber efendimizin huzuruna çıkıp;

“Hissesine düştüğüm sahibimle, dokuz altın karşılığında hürriyete kavuşmam için anlaştım. Bana yardım ediniz!” dedi.

Peygamber efendimiz, merhamet buyurarak, onun bu arzusunu yerine getirip satın aldı. Sonra azad edip, hürriyetine kavuşturdu. Sevgili Peygamberimizin, İslâmı tebliğ etmesi ile Müslüman oldu.

Onun Müslüman olmasına son derece sevinen Âlemlerin efendisi, mükafat olarak nikahıyla şereflendirdi. Bunu gören Eshab-ı kiramın hepsi de; **“Biz, Resulullah’ın ailesi olan annemizin, akrabasını hizmetçi olarak kullanmaktan haya ederiz”** dediler ve esirlerini serbest bıraktılar.

Bu nikah yüzlerce esirin hürriyetine kavuşmasına sebep oldu. Sevgili Peygamberimiz, mübarek zevcesinin Berre ismini, Cüveyriyye olarak değiştirdi. Hazret-i Cüveyriyye validemiz için, hazret-i Aişe validemiz; **“Ben, Cüveyriyye’den daha hayırlı, daha bereketli bir kadın görmedim**” derdi.

Dördüncü yılın olayları

İçki içmeyi haram kılan ayet-i kerime , hicretin dördüncü yılında indi.

Uhud gazasında yaralanıp sonra vefat eden hazret-i Ümmü Seleme’nin kocası, geriye birkaç tane çocuk bırakmıştı. Ümmü Seleme validemiz, yaşlı hali ile güç durumda kalmıştı. Sevgili Peygamberimiz, ona çok acıyıp merhamet buyurarak nikahına almakla şereflendirmesi de bu yılda oldu.

Yine bu yılda **Zatürrika**’ gazası yapılarak, etraftaki müşrik kabileler sindirildi.

Hazret-i Osman’ın, Peygamber efendimizin kızı hazret-i Rukayye’den olma altı yaşındaki oğlu Abdullah vefat etti. Âlemlerin efendisi, torunun namazını kıldırdı ve bizzat kabre koydu. Çok üzülmüşlerdi, mübarek gözyaşları kabre döküldü. Mezar taşını, mübarek elleriyle diktiler ve; **“Allahü teâlâ, kullarından merhametli ve yufka yürekli olanlara rahmet eder”** buyurdular.

Hazret-i Ali’nin annesi **Fatıma binti Esed** de bu yılda vefat etti. Buna, sevgili Peygamberimiz çok üzülüp; **“Bugün annem vefat etti!”** buyurdu.

Sevgili Peygamberimiz, dedesi Abdülmuttalib’in vefatından sonra, onun yanında büyümüştü. Peygamberliğini bildirdiğinde ise hemen Müslüman olmakla şereflenmişti.

Bu sebeple, Kâinatın sultanı, onu anne yerinde tutar, çok hürmet gösterirdi. Ona olan merhametinden, üzerindeki mübarek gömleğini çıkarıp kefen olarak sarılmasını emretti.

Cenaze namazını kıldırdıktan sonra, yetmiş bin meleğin namazda hazır olduğunu bildirdi. Kabre kadar gidip içine indiler. Kabir hayatının rahat ve hoş olması için, kabrin köşelerine doğru genişletir gibi işaret yaptıktan sonra kabre uzandılar.

Kabirden çıktığında, mübarek gözleri yaşla dolmuş ve mübarek gözyaşları kabre dökülmüştü. Aman ya Rabbi! Bu ne merhametti?.. Ve bu ne kadar talihli bir hanımefendi idi?..

Hazret-i Ömer dahi dayanamamış; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Hiçbir kimseye yapmadığınızı, bu hanıma yaptınız!” diye sual edince, vefalıların en vefalısı olan sevgili Peygamberimiz;

“Ebu Talib’den sonra bu hanımcağız kadar bana iyiliği dokunan bir kimse olmamıştır. O benim annemdi. Kendi çocukları aç dururken, en önce benim karnımı doyururdu. Kendi çocuklarının üstleri başları tozlu topraklı dururken, o, önce benim saçımı tarar ve gül yağları ile yağlardı. O, benim annemdi!” buyurdular.

Bundan sonra Fatıma binti Esed validemiz için, şöyle dua ettiler:

“Allahü teâlâ seni magfiret etsin, bağışlasın, seni mükafatlandırsın! Ey annem! Allahü teâlâ sana rahmet eylesin. Allah’ım! Annem Fatıma binti Esed’i affeyle, bağışla! Ona hüccetini bildir. Kabrini genişlet. Ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allah’ım! Ben peygamberin ve geçmiş peygamberlerin hakkı için, bu duamı kabul buyur.”

Bunların arkasından, Resul-i ekrem efendimizin mübarek hanımefendilerinden **hazret-i Zeyneb binti Huzeyme** otuz yaşında olduğu halde vefat etti. Yine bu sene, hazret-i Ali ile hazret-i Fatıma’nın ikinci çocukları **hazret-i Hüseyin** doğdu.

Yine bu yılda, Mekkeli müşrikler, İslâmiyetin yayılmasını önlemek için Bedir’e hareket etti. Mücahidlerin kendilerinden önce Bedir’e geldiğini öğrenen müşriklerin kalblerine korku düştü.Geri Mekke’ye döndüler.

Hendek Savaşı

Hicretin beşinci yılı idi. Medine-i münevvereden sürülen fitne ve fesat kaynağı Yahudi Nadiroğulları, gruplara ayrılmış, bir kısmı Şam’a, bir kısmı da Hayber’e gitmişlerdi.

Fakat, İslâm’a ve Peygamber efendimize olan kin ve intikam duyguları kalblerini bürümüştü. Reisleri Huyey, kavminin ileri gelenlerinden yanına topladığı yirmi adamı ile Mekke’ye gitti.

Müşrikler ile görüşüp, sevgili Peygamberimizin mübarek vücudunu ortadan kaldırmak üzere anlaşmaya oturdular. “Bu işi bitirinceye kadar hiç ayrılmadan yanınızda bulunacağız!” dediler.

Müşrikler; “Bizim düşmanımıza düşman olanlar, bizim katımızda makbuldür. Fakat, size güvenebilmemiz için, putlarımıza tapmanız lazım. Ancak bundan sonra samimi olduğunuzu kabul edip,

emin olabiliriz” dediler.

Gayelerine kavuşmak için dinlerini dahi veren Yahudiler, putların önünde yerlere kapandılar... Kitaplı kâfir iken, kitapsız oldular. Sevgili Peygamberimizi ortadan kaldırmak ve din-i İslâm’ı yıkmak için yemin ettiler.

Müşrikler, derhal savaş hazırlığına başladılar. Komşu müşrik kabilelere de adamlar gönderdiler. Yahudiler de çeşitli kabileleri ikna etmek için harekete geçtiler.

Bazı kabilelere para ve hurma vad ederek silahlandırdılar. Müşrikler, Mekke civarından dört bin kişilik büyük bir kuvvet çıkarmıştı. Ebu Süfyan, Dar-ün-Nedve’de sancak bağlayıp, Osman bin Ebi Talha’ya verdi. Orduda üçyüz at, bol sayıda silah ve binbeş yüz deve vardı.

Dörtbin kişilik müşrik ordusu, Merrazzahran’a geldiklerinde; Süleymanoğulları, Fezareoğulları, Gatafanlılar, Mürreoğulları, Esedoğulları gibi pek çok kabileler, altı bin kişilik yardımla müşrik ordusunun sayısını on bine çıkarmıştı. Bu, o zamana göre pek büyük bir kuvvet idi.

Öteden beri Resul-i ekrem efendimiz ile dost geçinen Huzaa kabilesi, derhal Medine’ye haber uçurmuş, on günlük yolu dört günde alan bir süvari, Peygamber efendimize, müşriklerin durumunu teferruatıyla haber vermişti.

İşlerini, Eshab-ı kiramla istişare ederek yapan sevgili Peygamberimiz, derhal sahabilerini toplayıp, durumu müzakere ettiler. Savaşın, nerede ve nasıl yapılması hususunda, her sahabi teklifini bildirdi.

Bu hey’et içinde bulunan Selman-ı Farisi hazretleri söz alıp; “Ya Resulallah! Bizde bir harb usulü vardır. Düşmanın, baskın yapma ihtimalinden korktuğumuz zaman, etrafımıza hendek kazarak savunma yapardık” dedi.

Bu usul, Peygamber efendimiz ve Eshab-ı kiramın hoşuna gitti ve bu şekilde düşmanla çarpışmağa karar verildi.

Peygamber efendimiz derhal, Eshabından bazılarını alıp, hendeğin nereye kazılması lazım geldiğini keşf ettiler. Medine’nin güney tarafı bahçelik olup, sık ağaçlarla kaplı idi. Müşriklerin buradan toplu hücuma geçmeleri ihtimali zayıftı. Sonra buranın müdafasını az bir kuvvet başarabilirdi. Sonunda, batı ve kuzey taraftaki arazide kazılmasına karar verildi.

Bu taraflardan hendek kazılacak yerler tesbit edildi. Eshab-ı kiramın herbirine üç metre kadar yer düşüyordu. Herkes hissesine düşen yeri iki adam boyunda (3,5 metre kadar) kazacak, hendek sür’atle koşan bir atın atlayamacağı kadar geniş olacaktı. Zaman azdı. Düşman, Mekke’den çıkmış, Medine’ye doğru yürümüştü. Hendeğin en kısa zamanda kazılması lazımdı.

İlk kazmayı Resulullah vurdu

Sevgili Peygamberimiz, başta bizzat kendisi olmak üzere, kahraman eshabıyla **“Bismillahirrahmanirrahim”** diyerek, hendek için ilk kazmayı vurdular.

Herkes, bütün gayretiyle bir an önce hendeği kazmaya çalışıyordu. Hendekten çıkarılan topraklar zenbillerle bu tepenin etrafına dökülüyor, gelirken de düşmana atmak için Sel’ dağından taşlar çekiliyordu. Zenbil bulamayanlar, eteklerinde toprak taşıyordu.

Sevgili Peygamberimiz de yoruluncaya kadar çalışıyordu. Bu hali gören Eshab-ı kiram, gayrete geliyor ve; “Canımız sana feda olsun ya Resulallah! Bizim çalışmamız yeter. Sen çalışma, istirahat buyur” demelerine rağmen; **“Ben de çalışarak kazandığınız sevaba ortak olmak istiyorum”** buyurarak cevap veriyorlardı.

O günlerde hava çok soğuktu. Ayrıca o sene kuraklık yüzünden kıtlık hüküm sürüyordu. Yiyecek bulmak da hayli güçtü. Âlemlerin efendisi dahil olmak üzere, bütün Eshab-ı kiram müthiş bir açlık içinde bulunuyorlardı. Kendilerini güçlü hissetmeleri için, açlıktan karınlarına taş bağlıyorlar, midelerini sıkıştırarak yemek ihtiyacını gidermeye çalışıyorlardı.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili Peygamberimiz, kendi açlığını düşünmüyor, Eshabının bu soğukta aç olarak çalışmasına ve çektiği zahmetlere çok üzülüyor, onlara acıyor ve; **“Allah’ım! Ahiret hayatından başka (istenecek) bir hayat yoktur. Ya Rabbi! Ensar ile Muhacirlere magfiret eyle!”** diyerek dua buyuruyorlardı.

Onlar da canlarından çok sevdikleri Habib-i ekrem efendimize; “Hayatımızın sonuna kadar Allahü teâlânın yolunda, din-i İslâm’ı yaymak için Resulullah efendimize tabi olduk” diyerek cevap veriyorlardı. Bu karşılıklı muhabbet; açlık, susuzluk gibi nice meşakkatleri kökünden söküp götürüyordu.

Hendek kazmak, her gün sabah erkenden başlıyor, akşama kadar sürüyordu. Bir gün kazı esnasında, Ali bin Hakem hazretleri ayağından yaralandı. Ata bindirerek Peygamber efendimizin huzuruna getirdiler. Âlemlerin efendisi; **“Bismillahirrahmanirrahim”** diyerek, onun ayağını sığadı. Efendimizin bir mucizesi olarak, bir anda ayağının kanı durdu ve ağrısı kesildi.

Hendek kazmaya devam ediliyordu. Eshab bir ara çok sert bir yerle karşılaştılar. Kazmak mümkün olmuyordu. Resul-i ekrem efendimize gelip, durumu bildirdiler.

Teşrif buyurarak hendeğe indiler. Bir kapla su istediler. Bir yudum alıp, tekrar kaba boşalttılar. Sonra suyu sert yere serptiler. Balyozu alıp, o yeri bir vuruşta kum gibi dağıttılar. Orası kolayca kazılır

olmuştu. Bu vuruş esnasında, sevgili Peygamberimizin mübarek karnı açılınca, oradakiler, efendimizin açlıktan midesi üzerine taş bağladığını gördüler.

Resulullah efendimizin bu halini gören Cabir bin Abdullah hazretleri, huzura varıp; "Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! İzin verirseniz eve kadar bir gidip geleyim" diyerek müsade istedi.

İzin aldıktan sonrasını hazret-i Cabir şöyle anlattı: "İzin verilince eve gelip hanımıma; "Resul aleyhisselamda öyle bir açlık hali gördüm ki, dayanılır gibi değil. Evde yiyecek bir şeyler var mı?" diye sordum. O da; "Şu oğlaktan ve birkaç avuç arpadan başka bir şey yoktur" dedi.

Hemen oğlağı kestim. Zevcem de arpayı el değirmeninde öğütüp un haline getirdi. Sonra onu hamur yaptı. Eti çömleğe koyup, tandırda pişirmeğe başladı.

Hazret-i Cabir'in bereketli yemeği

Peygamber efendimizin açlığına dayanamayan, **Hz. Cabir**, evinde yemek hazırlatarak, hendek kazmakta olan Resulullaha gitti. Bundan sonrasını kendisi şöyle anlatır:

"Ya Resulallah! Çok az bir yemeğim var. Yanınıza bir iki kişi alıp bize yemeğe buyurun!" dedim.

Resulullah; **"Yemeğiniz ne kadardır?"** buyurdular. Söyledim. Bunun üzerine; **"Hem çok, hem de güzel yemektir. Hanımına söyle, ben gelinceye kadar tandırdan ne et çömleğini ne de ekmeği çıkarsın"** buyurdu.

Sonra mücahidlere dönüp; **"Ey hendek halkı! Kalkınız! Cabir'in ziyafetine gideceğiz!"** buyurdu.

Bu emir üzerine Eshab-ı kiram toplanarak Peygamberimizin arkasından yürümeğe başladılar. Ben hemen eve dönüp onları hanımıma anlattım ve; "Şimdi ne yaparız?" deyince, bana; "Resul aleyhisselam, yemeğin ne kadar olduğunu sormadı mı?" dedi. Ben de; "Sordu ve söyledim" dedim.

Hanımım; "Eshab-ı kiramı sen mi, yoksa Resulullah efendimiz mi davet etti?" diye sordu. "Resulullah davet etti" deyince; "Resul aleyhisselam daha iyi bilir" diyerek beni teselli eyledi.

Biraz sonra, Peygamber efendimizin nurlu cemali kapımızda göründü. Kalabalık olan sahabilere; **"Birbirinizi sıkıştırmadan içeri giriniz"** buyurdular...

Sahabi kardeşlerim, onar kişilik gruplar halinde oturdular. Nebiyyi muhterem, ekmeğin ve etin bereketlenmesi için dua buyurdu.

Sonra, çömleği tandırdan çıkarmadan kepçe ile içindekileri, aldığı ekmeklerin üzerine koyarak, Eshabına ikram ettiler.

Bütün Eshab doyuncaya kadar, böyle devam ettiler. Yemin ederim ki, yemek yiyen bin kişiden çok olduğu halde, ekmek ve et aynen duruyordu. Biz de yedikten sonra komşularımıza dağıttık.

Selman-ı Farisi hazretleri çok iyi hendek kazardı. Tek başına on kişinin yaptığı işi yapardı. O da arkadaşları ile kendisine ayrılan yeri kazarlarken, çok sert ve büyük, beyaz bir kaya ile karşılaştılar. Kırmak için çok uğraştılar. Fakat bütün emekleri boşa gitti.

Üstelik balyozları, kazma ve kürekleri de kırılmıştı. Hazret-i Selman, sevgili Peygamberimizin huzuruna varıp;

"Anam-babam, canım sana feda olsun ya Resulallah! Hendeği kazarken sert bir kayaya rastladık. Demirden yapılmış bütün aletlerimiz kırıldığı halde, yerinden bile oynatamadık" diyerek, durumu arzetti.

Habib-i ekrem efendimiz, saadetle oraya gelip balyoz istediler. Orada bulunan Eshab-ı kiram da neticeyi merakla bekliyorlardı. Peygamberlerin sultanı efendimiz, aşağı indiler. **"Bismillahirrahmanirrahim"** diyerek, balyozu kaldırıp, kayaya öyle bir vurdular ki, bu çarpmadan, her tarafı aydınlatan bir şimşek çaktı ve kayadan bir parça koptu.

Resul-i ekrem efendimiz; **"Allahü ekber!"** diyerek tekbir getirdiler. Bunu işiten Eshab da tekbir getirdi. Sonra ikince defa balyozu vurdular. Yine her tarafı aydınlatan bir şimşek!.. Ve kayadan kopan parçalar...

Sevgili Peygamberimiz yine; **"Allahü ekber!"** diyerek tekbir getirdiler. Bunu Eshab-ı kiram takip etti. Balyoz üçüncü defa indiğinde, her tarafı aydınlatan bir şimşek daha çakmış ve kaya parça parça olmuştu.

Âlemlerin efendisi yine; **"Allahü ekber!"** diyerek tekbir getirdi. Şerefli Eshabı da O'na uydu.

İran, Şam ve Yemen'in fetih müjdesi

Maksat hasıl olunca, hazret-i Selman, elini uzattı. Sevgili Peygamberimiz hendekten yukarı çıktılar.

Selman-ı Farisi; "Anam- babam, canım sana feda olsun ya Resulallah! Ömrümde hiç görmediğim bir şeyi şimdi gördüm. Bunun hikmeti nedir?" deye sordu.

Peygamber efendimiz, Eshabına dönüp; **"Selman'ın gördüğünü sizler de gördünüz mü?"** buyurdular.

Onlar da; "Evet ya Resulallah! Balyozu kayaya vurduğunuz zaman, şiddetli bir şimşeğin çaktığını gördük. Sen tekbir getirince biz de tekbir getirdik" dediler.

Peygamber efendimiz de; **"Önceki darbenin ışığında kisranın (Medayin'deki) köşkleri bana**

göründü. Cebrail (aleyhisselam) gelip; “Ümmetin, o beldelere sahib olurlar” diye haber verdi.

İkinci darbede Rum vilayetinin (Şam’ın) kızıl köşkleri göründü. Cebrail (aleyhisselam) gelip; “Ümmetin, o diyara da sahib olur” dedi.

Üçüncüsünde, San’a’nın (Yemen’in) köşkleri göründü. Cebrail (aleyhisselam); “O yere de ümmetin malik olur” diye haber verdi.” buyurdu.

Sonra Kâinatın sultanı, Acem kisrasının Medayin’deki sarayını tarif edince, oralı olan hazret-i Selman;

“Canım sana feda olsun ya Resulallah! Seni, hak din ve Kitab’la gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, o köşkler aynen anlattığınız gibidir. Senin, Allahü teâlânın Resulü olduğuna şehadet ederim” dedi.

Peygamber efendimiz; **“Ey Selman! Şam, muhakkak fethedilecektir. Herakliyüs, memleketinin en ücra yerine kaçacaktır. Siz, Şam’ın her tarafına hakim olacaksınız. Size, hiç kimse karşı koyamayacaktır. Yemen, muhakkak fethedilecektir. Şu “Diyar-ı Meşrik” de muhakkak fethedilecek ve kisra öldürülecektir. Allahü teâlâ, bu fetihleri benden sonra size nasib edecektir”** buyurdular.

Selman-ı Farisi hazretleri; “Resulullah efendimizin, bu müjdelerinin hepsinin gerçekleştiğini gördüm” diye haber verdi.

Düşman artık gelmek üzereydi. Hendek son süratle kazılıyor ve bir an önce bitirilmeye çalışılıyordu. Mücahidler zaruret halinde, Peygamber efendimizden izin alarak işi bırakıyorlar, ihtiyaç giderildikten sonra yeniden işlerinin başına koşuyorlardı.

Münafıklar gayet gevşek davranıyor, istedikleri zaman işe geliyor, istedikleri zaman izin almadan bırakıp gidiyorlardı. Ayrıca Eshabın bu şekildeki çalışması ile alay ediyorlar, Peygamber efendimizin verdiği müjdelere bile, “Biz, düşman korkusundan hendeklere sığınıyoruz. O ise bize Yemen, Rum ve Fars ülkelerinin köşklerini vad ediyor. Sizin bu halinize şaşıyoruz!..” diyorlardı.

Bunun üzerine, mücahidler için inen ayet-i kerimede, mealen buyruldu ki: **“Gerçek mü’minler, ancak o kimselerdir ki, (İhlas ile) Allahü teâlâya ve Resulüne iman edenler ve toplu bir iş için, O’nun (Resulullah’ın) maiyyetinde bulundukları vakit, O’ndan izin almadıkça, bırakıp gitmeyenlerdir. O halde (ey Habibim!) Senden izin isteyenler, Allahü teâlâya ve Resulüne iman edenlerdir...”** (Nur suresi: 62)

Münafıkların hali bildirildi

Hendek savaşına hazırlık için hendek kazılırken, münafıklar gizliden gizliye Allahın Resulü ve vadettikleri ile alay ediyorlardı. Bir fırsat bulup, bahane uydurup hendek kazmaktan kaçıyorlardı.

Bunların bu halini Cenabı Hak, ayet-i kerime göndererek, Habibine ve onun Eshabına bildirdi.

Münafıklar için inen ayet-i kerimelerde mealen buyruldu ki:

“Allahü teâlânın Resulünün davetini, kendi aranızda birbirinizi davetiniz gibi tutmayın, davetine hemen koşun ve izinsiz ayrılmayın! İçinizden, birbirinizi siper ederek gizlice kaçanlarınızı, Allahü teâlâ muhakkak biliyor.

O’nun emrinden uzaklaşıp gidenler, dünyada fitneye, ahirette de elem verici bir azaba uğramaktan sakınsınlar!

Dikkat ediniz! Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi de Allahü teâlânındır. O, sizin, hangi inanç üzerinde (mü’min veya münafık) olduğunuzu ve (münafık ve kâfirlerin) kendisine döndürülecekleri kıyamet gününü de biliyor.

Allahü teâlâ onların dünyada yaptıklarını kendilerine haber verecektir. Allahü teâlâ her şeyi bilir.” (Nur suresi: 63,64)

Hendeği kazma işine başlayalı altı gün olmuştu. Herkes işini, kendine düşen miktar kadar hendeği layıkıyla bitirmişti.

Ancak bir yer, zaman yetmediği için geniş ve derin kazılamamıştı. Peygamber efendimiz burası için endişelerini belirttiler; **“Müşrikler, buradan başka bir yerden geçemezler”** buyurdular. Buraya nöbetçiler koydular.

Müşrik ordusunun Medine’ye çok yaklaştığı sırada, Yahudi Nadiroğullarının reisi Huyey, Kureyş ordu kumandanına; “Medine’deki Kureyza Yahudilerinin Müslümanlarla antlaşma halinde olduklarını, ancak onların reisi Ka’b bin Esed’i aldatıp, kendi saflarına çekebileceğini bildirdi.

Kumandan da; “Ey Huyey! Hemen Ka’b bin Esed’e git. Müslümanlar ile yaptıkları antlaşmayı bozup bize yardım etsinler” dedi.

Bu antlaşmanın maddelerinden biri, “Medine’ye bir düşman ordusu taarruz ederse, Müslümanlarla birlik olup, düşmana karşı koymak” idi.

Yahudi Huyey, müşrik ordusundan ayrılıp, gece, beni Kureyza reisi Ka’b’in evine geldi. Kapıyı çalıp kendisini tanıttı ve;

“Ey Ka’b! Kureyş’in bütün ordusunu, Kinane ve Gatafanoğulları gibi nice kabileleri on bin kişilik bir

ordu halinde getirmiş bulunuyorum. Artık Muhammed ve Eshabı kurtulamıyacaktır. Onları tamamen imha edinceye kadar, Kureyşlilerle buradan ayrılmamağa yemin ettik!..” dedi.

Ka’b; “Muhammed ve Eshabı öldürülemez de, Kureyş ve Gatafanlar ülkelerine dönüp gider ise, burada yalnız kalırız. Sonunda hepimizi öldürürler diye korkuyorum!..” diye endişesini bildirdi.

Huyey; “Bu korkunun gitmesi için Kureyş ve Gatafanlardan yetmiş kişi rehin istersin. Bu rehineler sende olduğu müddetçe, onlar buradan gidemezler. Şayet yenilip giderlerse, ben sizin yanınızdan ayrılmam. Size gelen felaket bana gelmiş olur” diyerek, Ka’b’ı sonra da diğer Yahudileri aldattı.

Müslümanlarla olan muahedeyi yırttırdı. Böylece antlaşma bozulmuş oldu.

Huyey, müşrik ordusuna dönüp durumu anlattı. Beni Kureyza’nın, Müslümanları arkadan vuracaklarını bildirdi.

“O ne güzel vekildir!”

Hendek kazma işine başlanmasının yedinci günü, müşrikler on bin kişilik muazzam bir ordu ile Medine’nin batı ve kuzey tarafına gelip, ordugahlarını kurdular.

Bu ordugah, hendeğin kazıldığı yerde idi. Müşriklerin düşünceleri; bu muazzam ordu ile Medine’yi baştanbaşa yakıp yıkmak, Peygamber efendimizi ve Eshabını ortadan kaldırıp, İslâmiyet’i yok etmekti. Bu, görünüşte karşı konması güç, muazzam ve pek büyük bir ordu idi.

Müşrikler, hayallerinden geçirmedikleri hendek engelini görünce, şaşkına döndüler, moralleri bozuldu. Çünkü, hendek iyi bir atın süratle koşarak atlayamayacağı genişlikte idi. İçine düşen bir kimse de kolayca çıkamazdı. Hele zırhlı bir kimsenin yukarı tırmanarak çıkması çok zordu.

Müşriklerin geldiğini haber alan sevgili Peygamberimiz, derhal altı gündür durmadan çalışarak yorgun düşen Eshabını toplayıp, hendeğin bu tarafında Sel dağı eteklerine karargahını kurdu.

Arkalarında Sel dağı ve Medine bulunuyordu. Önünde hendek ve ötesinde düşman...

Yine İbn-i Ümm-i Mektum, Medine’de Peygamber efendimizin vekili olarak bırakıldı. Kadınlar ve çocuklar hisarlara yerleştirildi. Üç bin kişilik İslâm ordusunun otuz altı süvarisi vardı...

Sancakları, Zeyd bin Harise ile Sa’d bin Ubade hazretleri taşıyordu. Resullah efendimizin deriden yapılmış çadırı, Sel dağının eteğinde kuruldu.

Yine nice kahramanlıklar gösterecek olan Eshab-ı kiram, dikkatle düşmanın hareketlerini takib etmeğe başladı.

Bu sırada, sevgili Peygamberimizin huzuruna gelen hazret-i Ömer üzücü bir haber verdi:

“Ya Resulallah! İşittiğime göre, Kureyza Yahudileri aramızdaki antlaşmayı bozmuşlar ve bize karşı harbe hazırlanıyorlarmış!” dedi.

Beklenilmeyen bu habere, Âlemlerin efendisi; **“Hasbünallahü ve ni’mel vekil- Allahü teâlâ bize yeter. O ne güzel vekildir”** diyerek mukabelede bulundular.

Çok müteessir olmuşlardı. Şimdi İslâm ordusu, iki ateş arasında kalmıştı. Kuzey ve batıda müşrik orduları, güney doğuda Yahudiler bulunuyordu.

Resulullah efendimiz, Zübeyr bin Avvam hazretlerini Kureyza oğullarının kalesine gönderdi.

Hazret-i Zübeyr gidip, durumu öğrendi. Gelince; “Ya Resulallah! Onları, kalelerini tamir, harp talimleri ve manevraları yaparken gördüm. Ayrıca hayvanlarını da derleyip toparlıyorlardı” diyerek, gördüklerini anlattı.

Bunun üzerine Habib-i ekrem efendimiz; Sa’d bin Mu’az, Sa’d bin Ubade, Havvat bin Cübeyr, Amr bin Avf, Abdullah bin Revaha’yı , Kureyza oğullarına nasihat edip antlaşmayı yenilemeleri için gönderdi.

Vazife verilen bu beş sahabi, Kureyza Yahudilerinin kalesine gidip, onlara nasihat ettiler. Fakat, nasihat kâr etmiyordu. Ayrıca hakaret etmeye de başlamışlardı.

Son söz olarak; “Kardeşlerimiz Nadiroğullarını, yurtlarından sürüp çıkarmakla, bizim, kolumuzu-kanadımızı kırdınız. Muhammed de kim oluyormuş! O’nunla aramızda hiçbir söz ve antlaşma yoktur. Peygamberinizin üzerine hep birden saldırıp, öldürmek için and içmiş bulunuyoruz. Kardeşlerimize muhakkak arka çıkıp, yardımcı olacağız!..” dediler.

Cenab-ı Hak zafer vadetti

Sa’d bin mu’az hazretleri ve arkadaşları Resulullah efendimizin huzuruna gelip, herkesin anlayamacağı şekilde kapalı olarak, haberin doğru olduğunu ve ikna edilemediklerini anlattılar.

Peygamber efendimiz; **“Haberinizi gizli tutun. Ancak bilene açıklayın. Çünkü harp, tedbir ve aldatmadan, hileden ibarettir”** buyurdular.

Eshab-ı kiram, Peygamber efendimizin, nasıl hareket edeceklerini merak ediyorlardı.

Biraz sonra Kâinatın sultanı, kahraman Eshabının yanını teşrif etti ve; **“Allah ekber! Allahü ekber!”** diyerek tekbir getirdi.

Bunu işiten şanlı sahabiler, hep bir ağızdan tekbir getirerek, cenab-ı Hakk’ın ism-i şerifinin yüceliğini bildirip, hendeğin ötesinde kum gibi kaynayan küffarın kalbine korku saldılar.

Müşrikler, tekbirleri işitince; “Muhammed ve Eshabına, herhalde sevindirici bir haber geldi” dediler.

Peygamber efendimiz, Eshabına; **“Ey Müslüman cemaati! Allahü teâlânın fetih ve yardımı ile sevininiz!”** buyurarak, muzaffer olacaklarının müjdesini verdi.

Şanlı Eshab, şimdiye kadar küçük birlikler halinde birçok gazada bulunmuşlar, Bedir ve Uhud gazalarına katılmışlardı. Sayıca ve kuvvetçe çok olan müşrikleri, Allahü teâlânın izni ve Resul-i ekrem efendimizin duası bereketiyle her defasında hezimete uğratmışlardı.

Başlarında, varlıkların “Baş tacı” olduktan sonra, yapamayacakları iş, katlanamayacakları sıkıntı olamazdı...

Bütün bu olumsuzlara ilaveten hava soğuk, kıtlık şiddetli, açlık ziyade idi... Peygamber efendimiz dahil, birçokları mübarek karınlarına taş bağlamışlardı.

Karşıda her türlü imkana sahip düşman, kum gibi kaynıyordu!.. Fakat şanlı Eshab için, düşmanın çokluğu ve çekilen sıkıntıların ehemmiyeti yoktu...

Allahü teâlâ en güzel vekildi... O’na bağlanmışlar, O’na dayanmışlar, O’na sığınmışlardı.

Kureyş’in önde gelen kumandanları ve Kureyş’le beraber gelen diğer kabilelerin liderleri umumi taarruza geçmek için bir karar vermeden önce, hendeğin etrafında, geçebilecekleri bir yer araştırmaya başladılar.

Hendeği bir baştan öbür başa kadar dolaştılar. Nihayet aceleden yarım kalan dar yerde durup, buradan hücum etmenin uygun olacağında karar kıldılar.

Müşrik askerleri de kumandanlarının peşinden hareket ediyorlar, bir hendeğe, bir de şanlı Eshaba bakıp şaşırıyorlardı:

“Yemin ederiz ki, bu, Arabların başvurduğu bir usul değildir. Muhakkak bunu, o Farslı adam tavsiye etmiştir!” diyorlardı.

Kureyşli kumandanlar, hendeğin dar yerini gösterip” Buradan karşıya kim atlayıp geçebilir “ diye sorduğunda, içlerinden beş atlı ortaya çıktı.

Bunlar teke tek vuruşmak üzere hendeğin karşı tarafına geçeceklerdi.

Şanlı Eshab-ı kiram dikkatle bu beş atlıyı takip etmeye başladılar. Atlılar hız almak için geriye çekildiler. Sonra atların başını hendeğin en dar yerine çevirip hızlandırdılar.

Seçilen bu beş atlı süratle gelip, karşı tarafa atladılar. Hemen bunların arkasından gelen pek çok atlı, hendeğe takılıp karşıya geçemediler. Hendeğin öbür tarafında kaldılar.

“Allahım, sen onu muhafaza eyle!”

Bu geçenler içinde Amr bin Abd adında çok güçlü bir kimse vardı. Tepeden tırnağa kadar zırh giymiş, heybetli bir görünüşü vardı. Görünüşte kalblere korku salan bu adam, mücahidlere karşı; “Benimle çarpışabilecek bir kimse varsa meydana çıksın?..” diye bağırdı.

Bu sırada hazret-i Ali’nin, sevgili Peygamberimizin huzuruna çıkarak; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Onunla ben çarpışayım” diyerek izin istediği görüldü.

Üzerinde zırhı dahi yoktu. Eshab-ı kiram, ona gıbta ile bakıyordu. Sevgili Peygamberimiz, kendi mübarek zırhını çıkarıp, hazret-i Ali’yi giydirdiler. Kılıcını ona kuşattılar. Mübarek başlarından sarığını çıkarıp, onun başına bizzat kendi elleriyle sardılar. Sonra da;

“Allah’ım! Bedir gazasında amcamoğlu Ubeyde, Uhud gazasında amcam Hamza şehid oldular. Yanımda kardeşim ve amcam oğlu olan Ali kaldı. Sen onu muhafaza eyle. Ona yardımını ihsan eyle. Beni yalnız başıma bırakma!” diyerek dua etti.

Eshab-ı kiram; “Amin!” dediler...

Dualar ve tekbirler arasında yaya olarak ilerliyen Allahü teâlânın arslanı, atının üzerinde, bir heyula gibi duran Amr bin Abd’ın karşısına dikildi. Gözlerinden başka her tarafı zırhlarla kaplı olan Amr, bu kahramanı tanıyamadı ve kim olduğunu sordu.

O da; “Ben, Ali bin Ebi Talib’im” diyerek kendini tanıtınca, Amr; “Ey kardeşimin oğlu! Baban, benim dostumdur. Bu sebeple senin kanını dökmek istemem. Benim karşıma çıkacak amcalarından biri yok mu?” diyerek güya ona acıdı.

Hazret-i Ali ise; “Ey Amr! Vallahi, ben senin kanını dökmek isterim. Yalnız, ikimizin de eşit durumda olması lazım gelmez mi? Yiğitliğin şanına da bu yakışmaz mı? Halbuki, ben yayayım, sen ise atlısın!..” diyerek onu tahrik etti.

Bunu işiten Amr’ın, yiğitlik damarı kabarıp derhal atından indi ve atının bacaklarını kılıçla doğradıktan sonra, hiddetle hazret-i Ali’nin karşısına geçti.

Hamle yapmak üzere iken, Allahın arslanı; “Ey Amr! İşittim ki, sen, Kureyş’den bir kimse ile karşılaştığında, onun iki dileğinden birini yerine getireceğine yemin etmişsin. Bu doğru mu?”diye sordu.

O da; “Evet, doğrudur” diye cevap verince, bu defa; “O halde, birinci isteğim; senin, Allaha ve Resulüne iman edip, Müslüman olmandır!” diyerek imana davet etti.

Bunu duyan Amr, kızdı ve; “Geç bunu! Bu bana lazım değil!” dedi. Hazret-i Ali; “İkinci isteğim, çarpışmayı bırakıp, Mekke’ye dönmendir. Zira Resul aleyhisselam, düşmana galip gelirse, sen bu hareketinle O’na yardım etmiş olursun!..” dedi.

Amr, bütün teklifleri ret etti. Vuruşmaktan başka çare kalmamıştı artık...

Hazret-i Ali, Amr'ın işini bitirdi

Hendek savaşı başlamak üzere... Hazret-i Ali'nin kan dökülmemesi teklifini kabul etmeyen, Amr; " Ben intikam almadıkça koku sürünmeyeceğime yemin ettim. Başka bir dileğin var mı? diye sordu.

Hazret-i Ali; "Ey Allahü teâlânın düşmanı! Artık seninle çarpışmaktan başka bir şey kalmadı!" dedi.

Amr, bu sözlere gülüp; "Hayret doğrusu! Arab diyarında karşıma çıkabilecek bir yiğidin olduğu, hatırımdan geçmezdi! Ey kardeşimin oğlu! Yemin ederim ki, ben seni öldürmek istemem. Zira, baban, benim dostumdu. Ben karşıma, Kureyş eşrafından Ebu Bekir gibi, Ömer gibi bir kimse isterdim" dedi.

Hazret-i Ali; "Öyle olsa da, ben seni öldürmek için buraya çıktım" deyince, Amr'ın kanı başına sıçradı. Kılıcını kaldırması ile indirmesi bir oldu. Böyle bir şeyi bekleyen Allahü teâlânın arslanı, şimşek gibi yana sıçrayıp, hamleyi kalkanıyla karşıladı.

Fakat Amr, bunun gibi nice kalkanlar parçalamıştı. Onun vuruşuna en güçlü kalkanlar bile dayanamazdı. Nitekim, şimdi de öyle oldu. Hazret-i Ali'nin kalkanı parçalandı, ayrıca kılıç, başını sıyırıp yaraladı.

Hamle sırası hazret-i Ali'ye gelmişti; "Ya Allah!" diyerek Zülfikar'ı, Amr'ın boynuna indirdi. İndirmesi ile İslâm ordusunda; "Allahü ekber! Allahü ekber!" sadaları yeri göğü inletmeye, küffar ordusunda feryadlar yükselmeğe başladı.

Evet, Nebilerin sultanı varlıkların baş tacının duası kabul olmuştu. İnsan azmanı Amr, yere serilmiş, gövdesinden oluk gibi kan boşanırken, kafası miğferiyle birlikte uçmuştu.

En çok güvendikleri Amr'ın yere serildiğini gören arkadaşları, derhal hazret-i Ali'ye saldırdılar. Bunu gören Eshab-ı kiram, oraya koştular. Zübeyr bin Avvam , Nevfel bin Abdullah'ı yaralayıp atıyla birlikte hendeğe düşürdü.

Hazret-i Ali, hendeğe inip Nevfel'in işini bitirdi. Diğerleri hendeği zor geçip geriye kaçtılar. Müşrik ordusu baş kumandanı ise, daha harbin başında büyük bir ümitsizliğe düşmüştü.

Artık harbin şekli tayin olmuştu. Hendek, göğüs göğüse çarpışmayı engelliyordu. Ok atışlarıyla birbirlerine zayiat vermeğe uğraştılar. Bu hareket, neticeyi uzatmaktan başka bir işe yaramıyordu.

Müşrikler, bu şekilde galip gelemeyeceklerini anlayıp, hendeğin her tarafından hücuma geçmenin en uygun bir yol olacağına karar verdiler ve saldırıya geçtiler.

On bin kişilik koca düşman ordusu, hendeği geçmek için uğraşıyor, üç bin kişilik şanlı İslâm ordusu ise, okla, taşla onları hendekten geçirmemeğe gayret ediyordu. Müthiş bir mücadele başlamıştı. Bu mücadele akşama kadar sürdü.

Resul-i Ekrem efendimiz, gece, hendeğin çeşitli yerlerine nöbetçiler yerleştirdi. Kendisi de dar olan yerde nöbet tutmağa başladı. Medine'ye beş yüz kişilik bir devriye kuvveti göndererek, sokaklarda yüksek sesle tekbir getirmelerini emretti. Böylece Yahudilerden veya Kureyş müşriklerinden gelecek bir tehlike, zamanında önlenecek, kadınlar ve çocuklar korunacaktı.

Kureyza Yahudileri ise, Huyey bin Ahtab'ı müşriklere gönderip, gece baskınları yapmak üzere iki bin kişilik bir kuvvet istediler. Geceleri, savunmasız kalan kadın ve çocuklara saldıracaklardı.

Fakat mücahidlerin sabahlara kadar devriye gezmeleri; "Allahü ekber!" nidalarıyla tekbir getirmeleri, kalplerine büyük bir korku salmıştı. Kalelerine çekilip, fırsat beklemeğe başladılar.

"Sıkıntılar muhakkak kaldırılacak"

Müslümanlar, hendek boyunca müşriklerle canla başla mücadele ederken, Yahudiler arkadan vurmak için fırsat kolluyorlardı... Bir gece Kureyzaoğullarının ileri gelenlerinden Gazzal, yanına on kişilik bir birlik ile, Peygamber efendimizin halası Safiyye validemizin bulunduğu eve kadar gelmeyi başardı.

İçerde kadınlar ve çocuklar vardı. Kendilerini koruyacak bir tek silahları bile yoktu. Yahudiler, önce ok atmaya, sonra da içeri girmeye çalıştılar. İçlerinden biri, iç avluya geçmeyi başardı ve içeri girmek için etrafı kontrol etmeye başladı.

Bu sırada sevgili Peygamberimizin kahraman halası, yanındakilere hiç ses çıkarmamalarını tenbih ettikten sonra, aşağı inip, kapının yanına geldi. Bir tülbent ile başını sıkıca sarıp, bir erkek görünümüne girdikten sonra, eline bir sırık alıp, beline bir bıçak yerleştirdi.

Yavaşça kapıyı açıp o Yahudinin arkasına yaklaştı ve elindeki sırığı şiddetle başına indirdi. Hiç vakit kaybetmeden yere düşen Yahudiyi öldürdü.

Sonra öldürülen Yahudinin başını dışarıda ok atmakla meşgul olan Yahudilere fırlattı. Arkadaşlarının kesik başını ayakları altında gören Yahudiler, büyük bir korkuya kapılıp, kaçmağa başladılar.

Bir taraftan da; "Bize, Müslümanlar evlerinde hiçbir erkek bırakmaksızın, hepsini harbe göndermişler, şeklinde haber verilmişti!.." diye söyleniyorlardı.

Harp, sabahleyin hendek etrafında yine aynı şiddetle devam etti. Oklar havada vınlıyarak uçuşuyordu. Âlemlerin efendisi, şanlı Eshabına;

“Varlığım yed-i kudretinde bulunan Allahü teâlâya yemin ederim ki, karşılaştığımız sıkıntılar, üzerinizden muhakkak kaldırılacak ve sizler feraha çıkarılacaksınız” buyurdu.

Onlara sabretmelerini tavsiye etti ve zaferin, inananlara ait olacağını müjdeledi. Bu müjdeyi alan kahraman sahabiler, açlık, kıtlık gibi sıkıntıları unutup canla, başla çalıştılar. Hendekten bir müşrikin bile geçmesine meydan vermediler.

Eshab-ı kiramın önde gelenlerinden Sa’d bin Mu’az hazretleri, büyük bir kahramanlık göstererek savaşıyordu. Savaş sırasında, Hibban bin Kays bin Araka adlı bir müşrikin attığı ok ile kolundan yaralandı.

Ok, atar damara isabet edip, çok kan kaybına sebep oldu. Hazret-i Sa’d, yaralı bir halde, etrafındakilerin kanı durdurmak için uğraştıklarını görerek, durumunun ciddi olduğunu anladı.

Ve; “Ya Rabbi! Kureyş harbe devam edecekse, bana ömür ihsan eyle. Çünkü ben, Resulüne eziyet eden, O’nu yalanlayan bu müşriklerle savaşmaktan hoşlandığım kadar, başka hiçbir şeyden hoşlanmıyorum. Eğer aramazdaki harb sona eriyorsa, beni şehidlik mertebesine yükselt. Fakat, Beni Kureyza’nın akıbetini görmeden ruhumu kabzetme” diyerek dua etti. Duası kabul olunup, kanı kesildi.

Eshab-ı kiram arasında çarpışıyor görünen Abdullah bin Übey gibi münafıklar ise, gayet ağırdan alıyor, ileri hatlara yaklaşmıyorlardı. Ayrıca, mücahidlerin morallerini bozmak için ellerinden geleni yapıyor; “Muhammed size, Kayser ve Kisra’nın hazinelerini vad edip duruyor. Halbuki, şu anda hendek içinde hapsolmuşuz. Korkumuzdan abdest bozmağa bile gidemiyoruz. Allah ve Resulü, bizi aldatmaktan başka bir şey yapmıyor, vadetmiyor!..” diyerek fitne çıkarmaya çalışıyordu.

Sıkıştıkları zaman, evlerine düşmanın saldırabileceğini bahane edip vazife yerlerini terkediyorlardı. Münafıkların bu hareketleri de ayrı bir dert ve ayrı bir sıkıntı oluyordu.

Savaşın şiddetinden namaz kılamadılar

Hendek savaşında, müşrik ordusu, bir an önce neticeye varmak için bütün güçünü harcıyor... Fakat şerefli sahabilerin kahramanca müdafaları karşısında, hiçbir varlık gösteremiyorlar...

En çok saldırdıkları yer, dar geçit idi. Sevgili Peygamberimiz, buradan ayrılmıyor, Eshabını savaşa tevşik ediyordu. Peygamber efendimizin yanı başında harb etmek şerefine kavuşmak isteyen Eshab-ı kiram, gaza meydanında görülmemiş kahramanlıklar gösteriyorlardı.

Bir ara müşriklerin, şiddetli bir ok atışına başladıkları görüldü. Bütün hedef, Kâinatın sultanının bulunduğu çadır idi. Sevgili Peygamberimizin mübarek vücudlarını bir zırh örtüyordu. Mübarek başlarında ise miğferleri vardı.

Çadırın önünde dimdik duruyorlar, harbin seyrine göre Eshabına emirler veriyorlardı. Müşrikler, bazan en zayıf görünen yere birden yükleniyorlar, mübarek sahabiler oraya koşup, din düşmanlarını püskürtünceye kadar, aşk ile çarpışıyorlardı.

Bu görülmemiş mücadele pek şiddetli oluyor, kahraman sahabiler, çarpışmaktan, yan tarafa bakacak zaman bulamıyorlardı. O gün, sabahla başlayan bu mücadele, geç saatlere kadar devam etti.

Namaz vakitleri geldikçe, şanlı sahabiler; “Ya Resulallah! Namazımız kılamadık” diyorlar, âlemlerin efendisi, Kâinatın sultanı, büyük bir üzüntü içinde; **“Vallahi ben de kılamadım”** buyuruyorlardı.

Yatsı sıralarında, ibadetlerini yaptırmayan müşrik sürüsünü, pek şiddetli bir saldırı ile geriye püskürtüp, dağıttılar. Bu dağınıklıktan kurtulamayan Kureyşliler ve Gatafanlılar, geceyi geçirmek üzere karargahlarına çekildiler.

Mücahidler de sevgili Peygamberimizin çadırana doğru yürüdüler. O zaman, âlemlere rahmet olarak gönderilen Fahr-i âlem efendimiz, beddua etmek adet-i şerifleri değil iken, namaz için dayanamamışlar;

“Onlar, nasıl güneş batıncaya kadar uğraştırıp bizi namazımızdan alıkoydular ise, Allahü teâlâ da onların evlerine, karınlarına ve kabirlerine ateş doldursun!” buyurarak, müşriklere bedduada bulundular.

Kazaya kalan öğle, ikindi ve akşam namazlarını kıldıktan sonra, yatsı namazını kıldırdılar.

Müşrikler, İslâm’ı tamamen ortadan kaldırmak için yaptıkları bu mücadelelerinden sonra, Müslümanların gündüz mağlub edilemeyeceğini anladılar.

Onlara göre tek çare aynı şiddetle gece baskınları tertiplemekti. Müslümanlar ancak bu şekilde yenilebilirdi. Bu kararlarını hemen tatbikata koyup, Yahudi Kureyza oğullarıyla birlikte gece baskınları yapmaya başladılar.

Askerlerini gruplara ayıran müşrikler, nöbet ve sıra ile hücuma geçiyorlardı. Bu hal günlerce devam etti. Başta sevgili Peygamberimiz ve kahraman Eshab-ı kiram; aç, uykusuz, yorgun oldukları halde müdafaya devam ettiler.

Hiçbir düşman askerini hendekten bu tarafa geçirmediler. Canla başla yapılan bu müdafa, daha önce yapılan bütün gazalardan daha korkulu, daha şiddetli, daha sıkıntılı ve daha zahmetli idi.

Günlerdir çarpışmakta olan müşriklerde, yiyecek sıkıntısı baş göstermeye başladı. Bu sebeple müşrikler, Kureyza Yahudilerinden erzak yardımı istediler.

Yahudiler, derhal yirmi deve yükü buğday, arpa, hurma ve hayvanlar için saman yükleyip teslim ettiler. Kahraman Eshab, bunu haber alınca, üzerlerine yürüdüler, kanlı bir çarpışmadan sonra, müşrikleri kaçırtarak yüklü develeri Peygamber efendimize teslim ettiler ve çok duaya mazhar oldular.

"Ya Rabbi! Zafer ihsan eyle!"

Kâinatın sultanı efendimiz, bir aya yakın devam eden Hendek savaşındaki, bu şiddetli çarpışmada, pek güç durumlarda kalan kahraman Eshabına acıyor, onlara, babalarından kat kat fazla şefkat gösteriyordu.

Şanlı Eshabının gösterdiği bu insan üstü gayretlere karşı, kendisi mübarek alnını toprağa koyuyor, onlar için Allahü teâlâya şöyle yalvarıyordu:

"Ey darda kalanların imdatlarına yetişen! Ey muhtaç ve çaresiz kalmışların duasına icabet eden Allah'ım! Benim ve Eshabımın hallerini muhakkak görüyor ve biliyorsun. Ya Rabbi! Sen küffarı hezimete uğrat! , içlerine tefrika düşür ve onlara karşı bize nusret ver, zafer ihsan eyle!.."

Sevgili Peygamberimiz, bu duasını, son günlerde sık sık tekrarlıyordu.

Müşrikler, kıtlığın da verdiği ızdıraplardan dolayı, bir an önce Müslümanları ortadan kaldırmak için, bütün güçlerini harcıyorlardı.

Efendimizin duası kabul oldu... Böyle çarpıştıkları bir akşam, müşrik ordusundan, kalbine İslâm'ın sevgisi düşmüş bir kimse, Peygamber efendimizin huzuruna geldi. Bu, Gatafan kabilesinden Nu'aym bin Mes'ud idi.

Sevgili Peygamberimize; "Ya Resulallah! Ben, Allahü teâlânın bir olduğunu ve senin hak peygamber olduğunu tasdik etmek için geldim. Hamd olsun Müslüman olmakla şereflendim. Şimdiye kadar size karşı çarpışmıştım. Bundan sonra da küffara karşı çarpışacağım. Bana ne emrederseniz yapmağa hazırım! Ya Resulallah! Benim Müslüman olduğumu kavmim dahi bilmiyor" dedi.

Resul-i ekrem efendimiz; **"Bu küffarın arasına girip, tefrika sokarak birbirlerinden ayırmağa çalışabilir misin?"** buyurdular.

O da; "Ya Resulallah! Allahü teâlânın yardımı ile onları birbirinden ayırabilirim. Yalnız, her ne dilersem söylemeğe izin var mı?" diye sual etti. Efendimiz de; **"Harp hiledir. İstediğini söyleyebilirsin"** buyurdular.

Nu'aym bin Mes'ud hazretleri, önce Kureyza Yahudilerinin yanına varıp; "Benim size karşı olan sevgimi bilirsiniz. Yalnız bu konuşacaklarımız aramızda kalsın, hiç kimse bilmesin!" dedi.

Yahudiler de; "Hiç kimse bilmeyecektir?" diyerek yemin ettiler. Bunun üzerine hazret-i Nu'aym; "Şu adamın (Peygamber efendimizin) işi, muhakkak bir beladır. O'nun, Nadir ve Kaynuka oğullarına yaptığını biliyorsunuz. Onları, yurtlarından yuvalarından sürüp çıkardığını, hepiniz de gördünüz. Şimdi, Kureyşliler ve Gatafanlılar gelip Müslümanlarla çarpışmaktalar, siz de onlara yardım etmektesiniz. Günlerce çarpıştığımız halde, daha bir neticeye varamadık. Böyle devam ederse, muhasara uzayacağa benzemektedir. Kureyşliler ve Gatafanlıların malları, mülkleri, yurtları, çocukları, sizin gibi burada değildir.

Bu harpte eğer fırsat bulur da galip gelirlerse ganimetleri toplar giderler. Şayet mağlub olurlarsa çekip giderler. Sizi, onlarla başbaşa bırakırlar. Halbuki, sizin Müslümanlarla başa çıkacak ne gücünüz, ne de kuvvetiniz var.

Harbin şu andaki durumu ise, Müslümanların zafere kavuşacağını göstermektedir. Tahmin ettiğim gibi olursa, Müslümanlar sizi kılıçtan geçirmeden bırakmazlar. Onun için acele bir tedbir almamız lazımdır!.." dedi.

Bu sözleri büyük bir heyecan ve korku ile dinleyen Yahudiler, hazret-i Nu'aym'ın, kendilerini bu derece düşünmesinden dolayı çok memnun kaldılar ve;

"Sen bize dostluğunu layıkıyla gösterdin. Bize, nasıl bir tedbir almak lazım geldiğini de söyle" dediler.

Cenab-ı Hakkın yardımı yetişti

Bunu bekleyen Nu'aym bin Mes'ud ; "Doğrusu şudur ki; Kureyş ve Gatafan eşrafından bazılarını rehin almadıkça, Müslümanlarla asla harbe girmeyin! Rehineler sizin yanınızda olduğu müddetçe, harbden kaçıp gidemezler!" dedi.

Bunun da pek güzel bir tedbir olduğunu kabul eden Yahudiler, ona, teşekkür edip izzet ikramda bulundular.

Hazret-i Nu'aym, Yahudilerden ayrılıp doğruca Kureyş karargahına vardı. Kumandanlarına; "Benim Muhammed'e olan düşmanlığımı ve sizleri de ne kadar çok sevdiğimi bilirsiniz. Öğrendiğim bir şeyi, dostluğumuzun icabı, size ulaştırmayı büyük bir vazife bildim. Yalnız, bu söyleyeceklerimi hiç kimseye duyurmayacağınıza söz verip yemin etmelisiniz!" dedi.

Onlar da yemin edip merakla; "Söyle, seni dinliyoruz" dediler. "Haberiniz olsun ki, Kureyza Yahudileri, sizinle ittifak ettiklerine pişman olmuşlar ve Muhammed'e haber göndermişler: "Kureyş'ten ve Gatafanlıların ileri gelenlerinden boyunlarını vurmak üzere rehineler alıp sana teslim edelim. Sonra

seninle birlik olup müşriklerin kökünü kazıyıncaya kadar çarpışalım! Yalnız, kardeşlerimiz Nadir oğullarını affedip yurtlarını bağışlamalısın!” demişler.

Muhammed de, Yahudilerin bu isteklerini kabul etmiş! Eğer Yahudiler, sizden rehine isterse, sakın kabul etmeyin, hepsini öldürecekler! Sakın bu söylediklerimi kimse duymasın!..” dedi. Kureyşliler, bu mühim haberden dolayı hazret-i Nu’aym’a çok teşekkür edip iltifat gösterdiler.

Nu’aym bin Mes’ud oradan ayrılıp, Gatafanlıların yanına geldi. Kureyşlilere anlattıklarını onlara da söyledi.

Bir gün sonra Kureyş kumandanı, Kureyza oğullarına; “Artık burada durmak bizim için çok güçleşti. Zira hava soğuk, hayvanlarımız açlıktan kırılıp gitmektedir. Bu gece iyi bir hazırlık yapıp, yarın hep birlikte şiddetli bir hücuma geçelim” diye haber gönderdi.

Yahudiler de; “Biz, hem Cumartesi günü harp etmeyiz, hem de sizinle beraber savaşmaya katılabilmemiz için, ileri gelenlerinizden birçok kimseyi bize rehin olarak vermeniz lazım. Eğer muhasara müddeti uzar ve siz aciz kalıp memleketinize gidersiniz, bizi Muhammed’e teslim etmiş olursunuz. Şayet, rehin verirseniz, bizi bırakıp gitmezsiniz!..” dediler.

Bu haber, Kureyş kumandanına ulaştığı zaman; “Nu’aym bin Mes’ud’un sözü doğru imiş” dedi ve Yahudilere tekrar haber gönderip; “Biz size, bir tek adamımızı bile rehin olarak vermeyiz. Eğer, yarın gelip bizimle beraber harb ederseniz ne ala, yoksa biz yurdumuza gideriz. Siz de Muhammed ve Eshabı ile başbaşa kalırsınız!..” dediler.

Bunu işiten, Kureyza Yahudileri, Nu’aym’ın sözünün doğru çıktığını düşünüp; “Bu durumda, biz de sizinle birlik olup Müslümanlara karşı savaşmayız..” dediler. Böylece her iki tarafın da kalplerine korku düştü.

Peygamber efendimize, Cebrail aleyhisselam gelip; Allahü teâlânın, müşrikleri kasırga ile perişan edeceğini müjdeledi. Bunun üzerine Âlemlerin efendisi, mübarek dizleri üzerine gelip, mübarek ellerini uzatarak; **“Allah’ım! Bana ve Eshabıma acıdığından dolayı sana şükrederim”** diyerek, Allahü teâlâya şükranlarını arzettiler. Sonra kahraman Eshabına müjdeyi bildirdiler...

Müşrik ordusu perişan haldeydi

Cebrail aleyhisselamın gelip, Cenab-ı hakkın müşrikleri kasırga ile perişan edeceği müjdesini getirdiği gece, Cumartesi gecesi idi. Ortalığı birden müthiş bir karanlık kaplamış, göz gözü görmüyordu. Şiddetli bir ayaz ve arkasından çok kuvvetli bir rüzgar esmeye başladı.

Bu geceyi, **Huzeyfe-tübnü Yeman** hazretleri şöyle anlattı:

“Öyle bir gecede bulunuyorduk ki, o zamana kadar ondan daha karanlık bir gece görmemiştik. Bu zifiri karanlıkta gök gürültüsünü andıran bir gürültüyle, korkunç bir rüzgar da esmeye başlamıştı.

Bu sırada, müşrik ordusunun telaşa ve korkuya kapılıp, kendi aralarında anlaşmazlığa düştüklerini Peygamber efendimiz bize haber verdi. Biz, şiddetli soğuktan, açlıktan ve gecenin dehşetinden ayağa kalkamıyor, olduğumuz yerde üzerimize bir şeyler örterek bekliyorduk.

Resulullah namaza durdu ve gecenin bir kısmını namaz kılarak geçirdikten sonra, bize doğru dönerek şöyle buyurdu:

“İçinizden, müşrik ordusunun yanına gidip, durumlarını inceleyerek, bana haber getirecek olan var mıdır? Bu haberi getirenin, Cennet’te bana arkadaş olmasını Allahü teâlâdan dileyeyim.”

Orada bulunanlar şiddetli açlık ve soğuktan ayağa kalkamadı. Sonra Resullah efendimiz, benim yanıma geldi. Soğuktan ve açlıktan iki dizim üzerine çöküp büzülerek oturuyordum.

Resulullah efendimiz bana dokunarak;

“Sen kimsin?” buyurdu.

“Ben Huzeyfe’yim ya Resulallah” dedim.

Resulullah efendimiz; **“Git şu kavim ne yapıyor bir bak! Yanıma dönüp gelinceye kadar onlara, ok ve taş atma, mızrak ve kılıç vurma. Sen benim yanıma dönüp gelinceye kadar, ne soğuktan, ne sıcaktan zarar görmeyeceksin, esir edilip, işkenceye de uğramayacaksın”** buyurdu.

Kılıcımı ve yayımı aldım, gitmek üzere hazırlandım. Resulullah efendimiz, benim için; **“Allah’ım, onu önünden-ardından, sağından-solundan, üstünden-altından koru”** diyerek dua buyurdu.

Müşriklere doğru yürümeye başladım. Sanki hamamda yürüyor gibiydim. Vallahi içimde ne bir korku, ne bir üşüme, ne de bir ürperti vardı. Nihayet müşriklerin ordugahına vardım.

Kumandanları ve ileri gelenleri bir siperde ateş yakmışlar, ısınıyorlardı. Ebu Süfyan; “Buradan çekip gitmeli” diyordu. Hemen aklıma, onu orada öldürmek geldi. Ok çantamdan bir ok çıkarıp, yayıma yerleştirdim. Ateşin ışığından faydalanarak onu vurmak istedim.

Tam atacağım sırada, Resulullah’ın; **“Benim yanıma dönüp gelinceye kadar, bir hadise çıkartmayacaksın”** buyurduğunu hatırladım ve öldürmekten vazgeçtim.

Müşriklerin yanına sokulup ateşin başına oturdum. Görülmemiş derecedeki şiddetli rüzgar ve Allahü teâlânın görülmeyen ordusu (melekler), onlara yapacağını yapıyordu.

Rüzgarda, kapkacakları devriliyor, ateşleri ve ışıkları sönüyor, çadırları başlarına yıkılıyordu. Bir

ara, müşrik ordusunun kumandanı Ebu Süfyan ayağa kalkıp; “İçinizde gözcüler ve casuslar bulunabilir, dikkat ediniz, herkes yanındakinin kim olduğuna baksın! Herkes yanında oturanın elini tutsun” dedi.

Hemen ellerimi uzatıp, sağımda ve solunda bulunan iki kişinin ellerinden tutup, onlardan önce isimlerini sordum. Böylece tanınmamı engelledim.

Kasırganın etkisi ile perişan haldeydiler. Ne yapacaklarını şaşırmış haldeyken Ebu Süfyan, ordusuna şöyle hitab etti:

“Ey Kureyşliler! Siz, durulacak bir yerde değilsiniz. Atlar, develer kırılmağa başladı. Kıtlık her tarafı sardı. Rüzgardan başımıza gelenleri görüyorsunuz. Hemen göç edip gidiniz! İşte ben gidiyorum!” diyerek devesine bindi.

Müşrik ordusu perişan bir halde toplanıp, Mekke’ye doğru hareket etti. Üzerlerine kum ve çakıl yağıyordu.

Müşrik ordusu çekip gidince, ben de Resulullah efendimizin yanına doğru yürüdüm. Yolun yarısına geldiğimde karşıma yirmi kadar beyaz sarıklı süvari (melekler) çıktı. Bana**; “Resulullah’a haber ver. Allahü teâlâ düşmanı perişan etti...”** dediler. Resulullah efendimizin yanına döndüğümde, bir kilim üzerinde namaz kılıyordu. Fakat ben döner dönmez, gitmeden önceki üşüme ve titreme halim tekrar başlamıştı.

Resulullah efendimiz, namazdan sonra, ne haber getirdiğimi sordu. Ben de, müşriklerin içine düştükleri perişan hali ve çekip gittiklerini haber verdim.

Resulullah bu habere çok sevindiler ve gülümsediler. Günlerdir uykusuzduk. Peygamberimiz, beni de yanına alıp, üzerindeki kilimin bir ucunu üzerime örttü. O gece bu şekilde sabahladık.

Seher vaktinde Resululah beni uyandırdı. Sabah olunca, müşrik ordusundan eser kalmamıştı. Onlar, Mekke’ye yaklaşıncaya kadar peşlerinden şiddetli bir rüzgar esti ve arkalarından da hep tekbir sesleri işittiler.

Kureyş müşrikleri, karargahlarını terkedip kaçınca, onlara uyup gelen diğer müşrik kabileler de Medine’yi terkettiler. Unutamayacakları çok büyük bir mağlubiyetin keder ve üzüntüsüne boğuldalar.

Onlar bu hezimete uğrarken, Kâinatın efendisi ve şanlı Eshabı, Allahü teâlâya şükür secdesine kapanıyorlar, hamd edip, şükranlarını arzediyorlardı. Mücahidler; **“Allahü ekber! Allahü ekber!..”** sadaları arasında, nurlu Medine’nin yolunu ttular.

Medine sokakları, bir anda çocukların istilasına uğramış, Kâinatın sultanını ve mübarek babalarını, amcalarını, dayılarını, ağabeylerini karşılamaya çıkmışlardı. Peygamber efendimiz de, tebessüm buyurarak onlara karşılık veriyordu...Hendek gazasında altı şehid verilmişti...

Bu gaza hakkında Allahü teâlâ, ayet-i kerimelerde mealen buyuruyor ki: **“Allahü teâlâ (Hendek savaşındaki) o kâfirleri, hiçbir hayra, zafere kavuşamadıkları halde, öfkeleriyle geri çevirdi. Böylece Allahü teâlâ, (melekler ve rüzgar ile) muharebede (muvaffak olmaları için), mü’minlere kafi oldu. Allahü teâlânın her şeye gücü yeter. O, her şeye galiptir**” (Ahzab suresi: 25)

“Ey iman edenler! Allahü teâlânın üzerinizdeki nimetlerini hatırlayınız. Hani size (Hendek savaşında) ordular saldırmıştı da, biz onların üzerine bir rüzgar ve sizin görmediğiniz (meleklerden) ordular göndermiştik...” (Ahzab suresi: 9)

Bu savaştan sonra sevgili Peygamberimiz; **“Artık nöbet sizindir. Bundan sonra Kureyş sizin üzerinize gelemez”** buyurdular.

Beni Kureyza Yahudileri

Resul-i ekrem efendimiz, Hendek savaşından Medine-i münevvereye dönünce, hazret-i Aişe validemizin evine geldi. Silahlarını ve zırhını çıkardı. Mübarek vücudu tozlanmıştı. Yıkandı. O anda hazret-i Dıhye suretinde, üzerinde zırhı ve silahları olduğu halde bir süvari geldi.

Bu, Cebrail aleyhisselamdı. Peygamber efendimiz yanına vardığında; **“Ey Allahü teâlânın Resulü! Cenab-ı Hak, Kureyza oğullarının üzerine hemen yürümeni sana emrediyor!”** diyerek emri tebliğ etti.

Kâinatın sultanı, hazret-i Bilal’i çağırtarak, Eshab-ı kirama duyurmak üzere şu emrini verdi: **“Ey Eshabım! Kalkınız, atlarınıza, develerinize bininiz! İtaat edenler, ikindi namazını Kureyza oğullarının yurdunda kılsınlar!”**

Habib-i ekrem efendimiz, hemen zırhını giyip kılıcını kuşandı. Miğferini mübarek başlarına geçirip, kalkanını sırtına, mızrağını eline aldı. Sonra atına bindi. Eshabının arasına varıp, hazret-i Ali’ye İslâm sancağını vererek, öncü kuvvet olarak Kureyza Yahudilerinin kalesine gönderdiler. Her zaman olduğu gibi Abdullah ibni Ümmi Mektum’u Medine’de vekil bıraktılar.

Şanlı Eshab, sevgili Peygamberimizi ortalarına alarak, Medine’den; **“Allahü ekber! Allahü ekber!”** tekbirleri arasında ayrıldılar. Yolda Ganmoğulları ile karşılaştılar. Silahlarını kuşanmış olarak, Resulullah efendimizi bekliyorlardı.

Peygamber efendimiz onlara; **“Size kimse rastladı mı?”** buyurdu. Onlar da; “Ya Resulallah! Bize Dıhley-i Kelbi rastladı. Eğerli beyaz bir katır üzerine binmişti. O katırın üzerinde atlastan bir kadife vardı”

dediler.

Sevgili Peygamberimiz, onlara; **“O Cebrail’dir. Beni Kureyza’ya gönderildi. Onların kalelerini sarssın ve kalblerine korku atsın diye...”** buyurdular.

Kureyza Yahudilerinin kalesine varıncaya kadar, İslâm ordusunun sayısı üç bini bulmuştu.

Hazret-i Ali, İslâm sancağını Kureyza Yahudilerinin kalesi önüne dikti. Bunu gören Yahudiler, Peygamber efendimiz aleyhinde sözler sarfettiler. Hazret-i Ali gidip durumu efendimize anlattı.

Resul-i ekrem üç bin asker ile orayı teşrif ettikten sonra, merhametlerinden onları İslâm’a davet ettiler. Yahudiler, bu güzel teklifi kabul etmediler.

Sevgili Peygamberimizin; **“Öyle ise, Allahü teâlâ ve Resulünün emrine boyun eğerek kaleden inip teslim olunuz”** emr-i şerifini de reddettiler.

Bunun üzerine Âlemlerin efendisi, okçuların üstadı Sa’d ve diğer okçular, sadaklarındaki okları, tekbir sadaları arasında Yahudi kalesine atmaya başladılar. Onlar da ok ve taş atışlarıyla cevap vererek, çarpışmayı başlattılar.

Müslümanların zayıf durumlarında, arkadan vuran ve hasedlerinden Muhammed aleyhisselamın peygamberliğini kabul etmeyen bu Yahudi güruhunun kale kapısını açıp da meydana çıkacak cesaretleri yoktu.

Harp, muhasara halinde devam ediyordu. İslâm askeri arasında bulunan münafıklar da kaleye gizlice haber göndererek; “Sakın teslim olmayınız! Medine’den gitmenizi isterlerse bile kabul etmeyiniz! Eğer çarpışmaya devam edecek olursanız, biz size bütün gücümüzle yardım eder, hiçbir şeyimizi sizden esirgemeyiz. Şayet sizi Medine’den çıkarırlarsa, biz de sizinle beraber çıkıp gideriz!..” diyorlardı.

Bu haber ile münafıkların yardımını bekleyen Yahudiler, müdafaya yeni bir azim ve ümidle devam ettiler. Muhasara uzadı, bir aya yaklaştığı halde münafıklardan yardım gelmedi. Kalblerine korku düşüp, antlaşmaya razı oldular.

Kayıtsız şartsız teslim oldular

Antlaşmayı yapmak üzere de, Nebbaş bin Kays ismindeki Yahudi, Resulullah efendimizin huzuruna gelip;

“Ya Muhammed! Nadiroğullarına gösterdiğiniz merhameti bize de gösteriniz. Malımız ve silahlarımız senin olsun! Yeter ki kanımızı dökmeyiniz. Çocuklarımız ve kadınlarımızla beraber yurdumuzdan çıkmamıza müsade ediniz. Silah haricinde her aile için bir deve yükü götürmemize de izin veriniz!...” dedi.

Âlemlerin efendisi; **“Hayır. Bu teklifi kabul edemem!”** buyurdular. Bu defa da; “Malı götürmekten vaz geçtik. Kanımızı dökmeyin! Kadınları ve çocuklarımızı götürmeye izin verin!” dedi.

Sevgili Peygamberimiz; **“Hayır! Kayıtsız ve şartsız hükmüme boyun eğmekten, itaat edip teslim olmaktan başka çareniz yoktur!”** buyurdu.

Nebbaş Yahudisi, perişan bir halde kaleye dönüp konuşmaları nakletti. Kureyzaoğulları, bu defa büyük bir ye’s ve üzüntüye gark oldular.

Liderlerinden Ka’b bin Esed, insafa gelip kavmine şu itirafta ve teklifte bulundu:

“Ey kavmim! Gördüğünüz gibi, başımıza büyük bir felaket gelip çatmış bulunuyor. Bu durumda size, üç nasihatım olacak. Bunlardan istediğinizi seçip, ona göre hareket edebilirsiniz!

Birincisi; **Şu Zat’a tabi olup, peygamberliğini kabul edelim! Vallahi O’nun, Allah tarafından gönderilen ve kitaplarımızda vasıflarını gördüğümüz peygamber olduğunu hepimiz biliyoruz. Eğer O’na iman edecek olursak, kanlarımız, çocuklarımız, kadınlarımız ve mallarımız kurtulmuş olur. Bizim O’na tabi olmamamızın tek sebebi, Arablara karşı duyduğumuz kıskançlık ve O’nun İsrailoğullarından olmayışıdır. Halbuki bu, Allah’ın bileceği bir iştir. Geliniz, O’na tabi olalım!..”**

Yahudiler hep birden karşı çıktılar ve; “Hayır! Biz, bunu kabul etmeyiz ve bizden başkasına tabi olmayız!” dediler.

Bu sefer Ka’b, ikinci teklifini yaptı: “Hepimiz çocuklarımızı ve hanımlarımızı öldürüp arkamızda düşüneceğimiz bir kimse kalmayınca, Müslümanların üzerine yürüyelim. Ölünceye kadar çarpışalım!..”

Yahudiler, bunu da reddettiler. Ka’b, üçüncü teklifinde; “Bu gece, Cumartesi gecesidir. Müslümanlar, bizim bu gecede çarpışmayacağımızı bildikleri için, emin ve gafil olabilirler. Kılıçlarımızı sıyırıp, kapıdan hep birlikte çıkalım. Böyle bir baskın ile belki galip gelebiliriz!..” dedi.

Yahudiler; “Biz, Cumartesi günü, çalışma yasağını kaldıramayız!” diyerek, bu teklifi de reddettiler. Sadece, içlerinden Esid ve Sa’lebe kardeşler, bir de amcalarının oğlu Esed, ilk teklifi kabul edip, Müslüman olmakla şereflendiler. Kaleden çıkıp Eshab-ı kiramın arasına girdiler.

Yahudiler, kendi aralarında uzun süre münakaşa ettiler. Neticede teslim bayrağını çekerek, Peygamber efendimizden haklarında hüküm vermek üzere bir kimseyi hakem tayin etmesini istediler.

Resulullah efendimiz de; **“Eshabımdan istediğiniz kimseyi hakem seçiniz”** buyurdu. Onlar da; “Biz, Sa’d bin Mu’az’ın vereceği hükme razı oluruz” dediler.

Peygamber efendimiz, kabul buyurup Sa’d bin Mu’az hazretlerinin getirilmesini emrettiler.

Hazret-i Sa’d bin Mu’az hükmünü bildirdi

Hazret-i Sa’d, Hendek gazasında ağır yaralanmıştı. Resulullah efendimiz, onu, Mescid-i Nebi’de bir çadır içinde tedavi ettiriyordu.

Hakem seçilince, sedye ile hazret-i Sa’d’ı, Kureyza kalesine getirdiler. Yolda hazret-i Sa’d kendi kendine; “Vallahi, Allahü teâlânın yolunda hiçbir kınayıcının kınamasına kulak asmayacağım!” diyordu.

Resulullah efendimizin huzurunda sedyeden indirdiler. Peygamber efendimiz; **“Ey Sa’d! Şunlar, senin hükmüne göre teslim olmayı kabul ettiler. Haydi, onlar hakkındaki hükmünü bana bildir”** buyurdu.

Sa’d bin Mu’az ise; “Canım sana feda olsun Ya Resulallah! Muhakkak ki, hüküm vermeğe Allühü teâlânın Resulü daha layıktır.” dedi. Resulullah efendimiz de; **“Bunlar hakkında hüküm vermeyi Allahü teâlâ sana emretmiştir”** buyurdu.

Hazret-i Sa’d, Yahudilerden, hükmüne razı olacaklarına dair kesin söz aldı. Her iki taraf da verilecek hükmü merakla beklemeye başladılar. Bunun üzerine hazret-i Sa’d, üstünlüğünü gösteren, ilikleri donduran, şanına layık olan şu muazzam hükmü açıkladı:

“Benim hükmüm odur ki, akil ve baliğ olan bütün erkeklerin boynu vurulsun! Kadınları, çocukları esir alınsın, malları da Müslümanlar arasında taksim edilsin!..”

Bu kesin hüküm karşısında, Yahudiler donup kaldılar. Çünkü, kendi kitaplarında, böyle azgınlık yapanlara verilecek ceza aynen böyle idi :“Şehrin birine harb etmek için vardığında onları sulha davet et. Bunu kabul edip, kapılarını açarlarsa, içindekilerin hepsi, sana haraç versinler ve hizmet etsinler. Şayet, harb etmeğe karar verirlerse, onları muhasara et. Allahü teâlânın ihsanı ile, onlara galib geldiğin zaman, erkeklerinin hepsini kılıçtan geçir. Kadınlarını, çocuklarını ve mallarını ganimet olarak al!..” diye yazıyordu kitaplarında.

Sa’d bin Mu’az hazretlerinin verdiği hükmün ilahi hükme uygun gelmesinden dolayı, âlemlerin efendisi, sevgili Peygamberimiz, onu tebrik edip; **“Sen, onlar hakkında, Allahü teâlânın, yedi kat gökler üstünde, Levh-i mahfuzdaki hükmüne uygun hüküm verdin!”** buyurarak takdirlerini bildirdiler.

Böylece, Müslümanların en sıkışık zamanlarında arkadan vuran, yapılan bütün antlaşmaları bozan, Peygamber efendimizi, çocukluğundan bu yaşına kadar gördükçe mübarek vücud-i şerifini ortadan kaldırmaya uğraşan bu kavim, Medine’de tehlike olmaktan çıkmıştı artık.

Eshab-ı kiram saadetle, huzur ve sevinç içinde nurlu Medine’nin yolunu tuttular...

Esirler arasında bir kadın, Müslüman olmak saadetine kavuştu. Onun bu hareketine ziyade sevinen sevgili Peygamberimiz, onun da sevinmesi, Cennet’te derecesinin çok yüksek olması için, merhamet buyurarak onu zevceliğe kabul eyledi. Bu, **hazret-i Reyhane** validemizdi.

Sa’d bin Mu’az , Beni Kureyza Yahudileri hakkındaki hükmü verdikten sonra, tekrar çadırına götürüldü. Yarası ağırlaşıp, durumu şiddetlenmişti. Peygamber efendimiz , yanına gelip, onu kucakladı ve; **“Allah’ım! Sa’d, senin rızan için, senin yolunda cihad etti. Resulünü de tasdik etti. Ona kolaylık ihsan eyle...”** buyurarak dua etti.

Sa’d bin Mu’az hazretleri, sevgili Peygamberimizin bu mübarek sözlerini duyunca, gözlerini açıp, **“Ya Resulallah! Sana selam ve hürmetler ederim. Senin, Allahü teâlânın peygamberi olduğuna şehadet ederim”** diye fısıldadı.

“Sana afiyet olsun ya Eba Amr”

Yahudilerle ilgili hükmü verdikten sonra, Sa’d bin Mu’az’ın yakınları, onu, kaldığı çadırdan Abdüleşhel oğullarının evine götürdüler. O gece durumu çok ağırlaşmıştı.

Cebrail aleyhisselam, Peygamber efendimize gelip; **“Ya Resulallah! Bu gece senin ümmetinden vefat edip de, vefatı melekler arasında müjdelenen kimdir?”** dedi.

Bunun üzerine Kâinatın sultanı, hemen Sa’d bin Mu’az’ın halini sordu. Evine götürüldüğünü söylediler. Peygamber efendimiz, yanında Eshab-ı kiramdan bazıları olduğu halde Sa’d bin Mu’az’ın yanına gitti.

Yolda çok sür’atli gitmeleri sebebiyle, Eshab-ı kiram; “Yorulduk ya Resulallah!” dediler.

Peygamber efendimiz de; **“Melekler, Hanzala’nın cenazesinde bizden önce bulundukları gibi, Sa’d’ın cenazesinde de bizden önce bulunacaklar. Biz önce yetişemiyeceğiz”** buyurarak, hızlı gitmelerinin sebebini açıkladı.

Peygamber efendimiz, Sa’d bin Mu’az’ın yanına gelince, onu vefat etmiş buldu. Baş ucuna durup, Sa’d bin Mu’az’ın künyesini söyleyerek; **“Ey Ebu Amr! Sen reislerin en iyisi idin. Allahü teâlâ sana saadet, bereket ve en hayırlı mükafatı versin! Allahü teâlâya verdiğin sözü yerine getirdin. Allahü teâlâ da sana vadettiğini verecektir!”** buyurdu.

Eslem bin Haris de şöyle anlatmıştır:

“Resulullah, Sa’d bin Mu’az’ın evine geldi. Biz kapıda bekliyorduk. Resul-i ekrem içeri girdi,

adımlarını gayet geniş açarak yürüyordu. Biz de peşinden yürüdük.

Resulullah durmamızı işaret edince durduk ve geriye döndük. İçerde Sa'd'ın cenazesinden başka kimse yoktu. Resululah, içerde bir müddet durduktan sonra dışarı çıktı.

Merak etmiştim; "Ya Resulallah! Adımlarınızı geniş açarak yürümenizin hikmeti nedir?" diye sual eyledim.

Bunun üzerine; **"Böylesine kalabalık bir mecliste bulunmadım. (Melekler dolmuştu.) Meleğin biri beni kanadı üzerine aldı da ancak öyle oturabildim"** buyurdu.

Sonra; "Sa'd bin Mu'az'ın künyesini söyleyerek; **"Sana afiyet olsun ya Eba Amr! Sana afiyet olsun ya Eba Amr! Sana afiyet olsun ya Eba Amr"** buyurdu.

Onun vefatı, Resulullah ve Eshab-ı kiramı çok üzdü, gözyaşı döküp ağladılar. Cenazesinde bütün Eshabı-i kiram toplandı.

Sevgili Peygamberimiz, cenaze namazını kıldırdı, cenazesini taşıdı. Eshab-ı kiram, Sa'd bin Mu'az'ın cenazesini taşırken; "Ya Resulallah! Biz, böyle kolay taşınan cenaze görmedik!" dediler.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz; **"Melekler indi, onu taşıyorlar! Sa'd'ın cenazesine yetmiş bin melek indi. Şimdiye kadar yeryüzünde bu kadar kalabalık halde inmemişlerdi"** buyurdu.

Cenazesi kabre indirilirken, Peygamberimiz kabri başında oturup, mübarek gözleri yaşardı ve mübarek sakalını eliyle tutup çok üzüldü. **"Sa'd bin Mu'az'ın ölümünden dolayı arş titredi"** buyurdu.

Bir defasında, Peygamberimize çok kıymetli bir elbise hediye edilmişti. Eshab-ı kiram ne kadar güzel dediklerinde; **"Sa'd bin Mu'az'ın Cennet'teki mendilleri, bundan daha güzeldir"** buyurmuştu.

"Ey Allahım! Bize yağmur ihsan eyle!.."

Hendek gazasından sonra çevredeki kabileler, artık Müslümanlarla dost geçinmenin, hatta Müslüman olmanın en isabetli yol olacağını düşünmeye başladılar. Bazıları, Peygamber efendimizin huzuruna gelip, Müslüman olmakla şereflendiler.

Âlemlerin efendisi, din-i İslâm'ın yayılması için, Eshabından birlikler teşkil ederek, çevre kabileleri İslâm'a davete gönderdi. Bazı kabilelere bizzat kendileri gittiler.

Dumet-ül-Cendel halkı gibi kabileler, yapılan nasihatları kabul edip Müslüman oldular. Gatafanlılar, Lihyanoğulları gibi kabileler de İslâm askeriyle karşılaşmaktan korkup kaçtılar. Böylece civar kabilelere gözdağı verilmiş oldu.

Olaylar böyle akıp giderken, hicretin altıncı senesinde, müthiş bir kıtlık olmuş, gökten tek damla düşmemişti. Bu sebeple yerde ot bitmemiş, insanlar ve hayvanlar açlık sıkıntısına düşmüşlerdi.

Ramazan-ı şerif ayının bir Cuma günü sevgili Peygamberimize; **"Ya Resulallah! Dua buyursanız da, Allahü teâlâ yağmur ihsan eylese!.."** diyerek, muradlarını bildirdiler.

Peygamber efendimiz, Eshabıyla sahraya çıkıp, ezan okumadan ve kamet getirmeden iki rekat namaz kıldılar. Peygamber efendimiz, mübarek ridasını ters çevirip tekbir getirdiler.

Sonra mübarek ellerini, yenlerinin arasından mübarek koltuk altları görününceye kadar kaldırıp;

"Ey Allahım! Bize yağmur ihsan eyle!.." diye dua etmeye başladılar.

Eshab-ı kiram da; "**Amin! Amin!"** diyordu.

O anda gökyüzü gayet berrak olup, bir bulut yoktu. Resul-i ekrem efendimiz dua ederken, bir rüzgar esmeye başladı ve gökyüzünü bulutların kapladığı görüldü.

Sonra ince ince bir yağmur başladı. Âlemlerin efendisi bu defa;

"Allah'ım! Bu yağmuru bardaktan boşanırcasına yağdır ve hakkımızda hayırlı eyle!" diyerek dua ettiler.

O anda bardaktan boşanırcasına, yağmur yağmaya başladı...

Peygamber efendimiz ve Eshab-ı kiramın elbiselerinde, ıslanmadık yer kalmadı. Eve varıncaya kadar, sular her tarafı göl haline getirdi.

Herkes, sulara dalarak yüzüyordu. Yağmur devam ediyordu. O gün, ertesi gün... ertesi gün... bir sonraki Cuma vaktinde Eshab-ı kiram;

"Ya Resulallah! Evlerimiz yağmur sularından yıkılmaya, hayvanlarımız da boğulmaya başladı. Allahü teâlâya dua eyleseniz de yağmur kesilse!.." dediler.

Sevgili Peygamberimiz, gülümsediler ve mübarek ellerin kaldırıp;

"Ya Rabbi! Bu yağmuru mezralara ağaç biten yerlere, vadilere gönder!" diyerek dua ettiler.

O anda, bir hafta müddetle yağan yağmur durdu ve dua edilen yerler ıslanmaya başladı...

Hudeybiye Antlaşması

Hicretin altıncı senesinin Zilkade ayı idi... Bir gece Nebiy-yi muhterem efendimiz rüyasında, Eshab-ı kiram ile Mekke-i mükerremeye gidip Kabe-i muazzamayı tavaf ettiklerini, bir kısmının saçlarını kısalttıklarını, bir kısımının da kazıttıklarını gördü.

Resulullah efendimiz, bu rüyasını Eshabına anlattığında, onlar pek ziyade heyecanlandılar.

Hicretten bu yana, doğup büyüdükleri, acı tatlı hatıralarla dolu, o güzel yurtları olan Mekke'ye gideceklerdi.

Beş vakit namazda yönlerini döndükleri ve hasretini çektikleri mukaddes Kabe'yi ziyaret edip tavafta bulunacaklardı. Bu ne güzel bir müjde idi...

Eshab-ı kiram, sevgili Peygamberimizin; **"Siz, muhakkak Mescid-i Haram'a gireceksiniz!"** müjdesini alır almaz, hemen hazırlıklara başladı.

Habib-i ekrem efendimiz, hazırlıklarını bitirdikten sonra, Abdullah bin Ümm-i Mektum'u, Medine'de vekil bıraktı. Zilkade ayının birinci Pazartesi günü, Kusva ismindeki devesine bindi.

Hazırlanan bin dört yüz Eshabı ile birlikte, Medine'de kalanlarla vedalaştılar. Umreye niyet ederek, mukaddes belde Mekke'ye doğru yürüdüler. Yanlarına yolcu silahı olan kılıçlarını ve kesmek üzere de yetmiş deve almışlardı.

Kafileye iki yüz atlı ve dört hanım sahabi katılmıştı. Hanımlardan biri, sevgili Peygamberimizin mübarek, mutahhar zevcesi hazret-i **Ümmü Seleme** idi.

Zü'l-Huleyfe denilen mikat yerine geldiklerinde, ihrama girdiler.Öğle namazını kıldılar. Sonra, kesilecek develerin kulaklarını işaretleyip, boyunlarına ip bağladılar.

Naciye-tübnü Cündüb Eslemi'ye, yardımcılar verilerek, develerin başında vazifelendirildi. Abbad bin Bişr, yirmi kişilik bir süvari birliğine kumandan tayin edilerek ileri keşfe gönderildi. Büşr bin Süfyan, Mekke'ye haberci gönderildi.

İhram elbisesini giyen sevgili Peygamberimiz ve kahraman Eshabı, beyazlara bürünmüş bir halde, Allahü teâlâya hamd ve şanının yüceliğini tasdik etmeye ve yalvarmaya başladılar;

"Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk! Lebbeyk! La şerike leke Lebbeyk! İnnel hamde ven-ni'mete leke vel-mülke la şerike lek!"

Bu mübarek telbiye ile yer gök inliyor, Zü'l-Huleyfe, nurani bir havaya bürünüyordu. Herkes heyecanlanmış, bir an önce Mekke'ye varmak için Zü'l-Huleyfe'den ayrılmışlardı.

Yolda, hazret-i Ömer ile Sa'd bin Ubade hazretleri, Habib-i ekrem efendimize yaklaşıp;

"Ya Resulallah! Seninle harp halinde bulunan kimselerin üzerine silahsız olarak mı gideceğiz? Kureyşlilerin size saldırıp, mübarek vücudunuza bir zarar eriştirmelerinden korkarız!.." diyerek, endişelerini belirttiler.

İki cihanın serveri, onlara; **"Ben, umreye niyet ettim. Bu halde iken silah taşımak istemem"** buyurdular.

Yolculuk sakin geçiyordu. Yol üzerindeki çeşitli kabilelere uğranıyor, Peygamber efendimiz, onları İslâm'a davet ediyordu. Bir kısmı kabul etmekten çekiniyor, bir kısmı hediyeler gönderiyorlardı.

Bu şekilde yolun yarısını geçmişler, Usfan'ın arkasında Gadir-ül-Eştat denilen mevkie gelmişlerdi.

Burada, daha önce Mekkelilere haber gönderilmek üzere vazifelendirilen Büşr bin Süfyan hazretleri, Kureyşlilerle görüşüp geri döndü.

Müşriklerin kötü niyetleri bildirildi

Büşr bin Süfyan hazretleri geri dönünce Peygamber efendimize, gördüklerini şöyle anlattı:

"Ya Resulallah! Kureyşliler, senin geldiğini haber almışlar. Korkularından etraftaki kabilelere ziyafetler çekerek, onların yardımlarını istemişler. İki yüz kişilik bir süvari birliğini keşf için size doğru yola çıkardılar. Etraftaki kabileler, bu isteği kabul edip Belden mevkiinde birleştiler. Pek çok askeri yığınak yaptılar ve sizi Mekke'ye sokmamak üzere yemin ettiler."

Bu habere, Âlemlerin efendisi çok müteessir oldular :

"Kureyş helak oldu. Zaten harp onları yiyip bitirmiştir... Kureyş müşrikleri, kendilerinde bir kuvvet mi var, zannediyor? Vallahi Allahü teâlânın, yaymak için beni gönderdiği bu dini, hakim ve üstün kılıncaya, başım gövdemden ayrılıncaya kadar onlarla çarpışmaktan asla geri durmayacağım!" buyurdu.

Sonra kahraman Eshabına dönerek, bu konudaki rey ve görüşlerini sordu. Bütün benliği ile Resulullah'a kendilerini adamış olan şanlı Eshab;

"Allahü teâlâ ve Resulü daha iyi bilir. Canımız sana feda olsun ya Resulallah! Biz, Beytullah'ı tavaf etmek niyetiyle yola çıkmış bulunuyoruz. Ne bir kimseyi öldürmek, ne de çarpışmak için geldik. Ancak, Kabe'yi ziyaret etmemizi engellemek isterlerse, muhakkak onlarla çarpışır, hedefimize ulaşırız!.." dediler.

Eshab-ı kiramın bu kararlı hali, sevgili Peygamberimizin hoşuna gitti. Buyurdular ki; **"Haydi, öyle ise Allahü teâlânın ism-i şerifi ile yürüyünüz!.."**

Sahabiler, Peygamber efendimizin etrafında; **"Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk!.."** diyerek telbiye ve; "Allahü ekber! Allahü ekber!.." diye tekbir getirerek Mekke'ye doğru ilerlemeye başladılar.

Bir öğle vaktinde Bilal-i Habeşi, sesinin bütün güzelliği ile ezan-ı şerifi okuyarak, namaz vaktinin girdiğini bildirmişti. Bu sırada, iki yüz kişilik Kureyş süvari birliği oraya yetişmiş, Mekke ile sahabilerin arasına girerek, hücuma hazır vaziyette durmuştu.

Buna rağmen, Âlemlerin efendisi yüce Eshabı ile saf olup namaza durdular. Sevgili Peygamberimiz arkasında bin beş yüz civarındaki Sahabının saf halinde hareketsiz kıyamda duruşları, rükuya eğilmeleri, görülmeğe değer bir manzaraydı...

Hele, hep birlikte secdeye gitmeleri, heybetli bir dağın eğilip, doğrulmasına benziyordu. Onların, Allahü teâlânın huzurunda şerefli alınlarını toprağa sürererek tevazu göstermeleri, Kureyş süvarilerinden bazılarının kalblerine İslâmın muhabbetini düşürdü.

Eshab, selam verip namazdan çıktıklarında, Kureyş süvari komutanı; "Müslümanların bu hallerinden istifade ederek baskın yapsaydık, onların çoğunu öldürürdük!.. Onlar namazda iken niçin saldırmadık?" diye hayıflandı, sonra da;

"Merak etmeyiniz. Nasıl olsa, canlarından ve çocuklarından da sevgili olan bir namaza daha duracaklardır!.." diyerek, bu defa fırsatı kaçırmayacaklarını arkadaşlarına bildirdi.

Onların bu sözlerini Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselam ile vahiy göndererek Peygamber efendimize müşriklerin niyetlerini bildirdi.

Ayrıca ayet-i kerime gelerek, bunların bu niyetlerine karşı nasıl tedbir almaları icab ettiği bildirildi.

Müşriklerin hilesine karşı tedbir

Peygamberimizin nasıl tedbir alması lazım geldiği mealen şöyle bildiriliyordu:

"Ey Habibim! Sen de içlerinde bulunup, düşman karşısında onlara (Eshabına) namaz kıldıracağın zaman onları iki kısma ayır, bir kısmı seninle birlikte namazda, diğeri de düşman karşısında dursun. Silahlarını yanlarına alsınlar. Seninle namazda olup, bir rekat kılanlar namazı bozacak amellerden sakınarak düşman karşısına gitsinler. Bundan sonra, henüz namazını kılmamış olan diğer kısmı gelip, ikinci rekatı seninle kılsınlar ve onlar da zırhlarını, koruyucu aletlerini ve silahlarını yanlarına alsınlar. Teşehhüdü seninle okusunlar. Sen selam verince, onlar selam vermeden düşman karşısına gitsinler. Önce bir rekat kılmış olanlar geri gelip, kendi başlarına bir rekat daha kılarak selam versinler. İkinci rekatı imamla kılmış olanlar da tekrar gelip, bir rekat daha kılarak namazı tamamlayıp selam versinler. Kâfirler arzu ederler ki, silah ve eşyalarınızdan gafil bulunasınız da size ansızın bir baskın yapalar... Eğer size, yağmurdan bir eziyet olursa, yahut hasta bulunursanız, silahlarınızı koymanızda üzerinize bir vebal yoktur. Fakat yine bütün ihtiyat tedbirlerini alın. Şüphe yok ki, Allahü teâlâ kâfirlere, hor ve hakir edici bir azab hazırlamıştır." (Nisa suresi: 102)

İkindi vaktinde, hazret-i Bilal ezan okuduğunda, Kureyş süvarileri yine Mekke ile Eshab-ı kiramın arasında hücuma hazır olarak durdular. Peygamber efendimiz, Eshabına ayet-i kerimede belirtildiği gibi namazlarını kıldırdı.

Müslümanların bu tedbirli namaz kılışlarına, müşrikler hayret ettiler. Allahü teâlâ, onların kalblerine korku verdi. Herhangi bir harekette bulunmaya cesaret edemediler. Mekke'ye haber götürmek üzere oradan ayrıldılar. Peygamber efendimiz ve Eshabı da buradan **Hudeybiye** denilen mevkie doğru harekete geçtiler.

Mukaddes Mekke hududuna geldiklerinde, Resulullah efendimizin devesi **Kusva**, görünüşte hiçbir sebep yok iken çöküverdi. Kaldırmak için çok uğraştılar fakat kalkmadı.

Bunun üzerine Kâinatın sultanı efendimiz buyurdular ki: **"Onun böyle bir çökme huyu yoktur. Fakat, bir zamanlar Ebrehe'nin filini Mekke'ye girmekten tutup alıkoyan Allahü teâlâ, şimdi de Kusva'yı tutup alıkoydu. Varlığım yed-i kudretinde olan Allahü teâlâya yemin ederim ki, Kureyş, Allahü teâlânın, Harem dahilinde yapılmasını haram ettiği çarpışmayı ve kan akıtmayı terk etmek gibi şeylerden hangisini benden isterlerse istesinler, onların bu isteklerini muhakkak yerine getireceğim!"**

Bundan sonra Kusva'yı kaldırmak istediler. Deve sıçrayıp kalktı. Harem hududlarından içeri girmedi. Tam hudud üzerinde bulunan Hudeybiye mevkiinde durdu. Peygamber efendimiz Eshab-ı kiramla, suyu az olan bu yerde konakladılar.

Resul-i ekrem, çadırını mübarek Mekke hududunun dışına kurdurdu. Eshabıyla burada beklemeye başladılar.

Vakit girince, namazları, Mekke-i mükerreme hududu içinde kılıyorlardı. Kuyularda içecek ve kullanacak su kalmamıştı. Sadece Peygamber efendimizin ibriğinde vardı.

Güç durumda kalan sahabiler**; "Canımız sana feda olsun ya Resulallah! Yanımızda, yalnız sizin ibriğinizde su var. Mahvolduk!..**" dediler.

"Aranızda iken mahvolmazsınız!"

Âlemlerin efendisi; **"Ben, sizin aranızda iken, siz mahvolmazsınız"** buyurdular.

Sonra **"Bismillah"** diyerek, mübarek elini ibriğin üzerine koydular. Sonra kaldırıp; **"Alınız!.."** buyurduğunda, çeşme gibi, sular akmaya başladı.

Eshab-ı kiram; kana kana su içtiler, abdest aldılar, bütün kırbalarını doldurdular, at ve develerini suladılar. Eshabını gülümyeserek seyreden merhamet deryası sevgili Peygamberimiz, Allahü teâlâya hamd ettiler.

O gün, orada hazır bulunan hazret-i Cabir bin Abdullah; "Biz, bin beş yüz kişi idik. Eğer yüz bin kişi dahi olsaydık, o su, hepimize yeterdi" buyurdu.

Resul-i ekrem efendimiz, Hudeybiye'de iken, öteden beri Müslümanlarla dost olan Huzaa kabilesinin reisi Büdeyl, huzura gelip, Kureyş ordusunun çevre kabilelerinin de katılmasıyla Hudeybiye'de konduklarını, orduları dağılıncaya kadar çarpışmaya yemin ettiklerini bildirdi.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu:

"Biz, buraya hiç kimse ile çarpışmak için gelmiş değiliz. Ancak umre yapmak, Kabe-i muazzamayı tavaf ve ziyaret etmek için gelmiş bulunuyoruz. Buna rağmen bizi, kim Beytullah'ı ziyaretten alıkoymaya kalkarsa, onunla çarpışırız.

Şüphesiz ki, harpler Kureyş'i ziyadesiyle yıpratmış, güçsüz hale getirmiş ve pek çok zararlara uğratmıştır. Şayet onlar arzu ederlerse, kendilerine bir mütareke müddeti tayin edeyim. Bu müddet içinde, benim tarafımdan emniyet içinde bulunsunlar. Onlar, benimle diğer kabileler arasına girmesinler. Beni, onlarla baş başa bıraksınlar.

Eğer ben, o kabilelere galip gelir de, cenab-ı Hak da onlara hidayet ihsan edip Müslüman olurlarsa, Kureyş müşrikleri isterlerse, onlar gibi Müslüman olabilirler. Şayet ben, zannettikleri gibi, diğer topluluklara galip gelemezsem, o zaman kendileri de rahata kavuşmuş, kuvvet kazanmış olurlar.

Eğer, Kureyş müşrikleri bunları kabul etmez de benimle çarpışmaya kalkarlarsa, varlığım yed-i kudretinde olan Allahü teâlâya yemin ederim ki, yaymaya çalıştığım bu din uğrunda, başım gövdemden ayrılıncaya kadar onlarla çarpışacağım. O zaman Allahü teâlâ da, bana yardım edeceği hakkındaki vaadini şüphesiz yerine getirecektir!"

Huzaa kabilesinin reisi Büdeyl, Peygamber efendimizin buyurduklarını Kureyş ordugahına ulaştırmak üzere yola çıktı.

Müşrikler, Büdeyl'den Resulullah efendimizin buyurduklarını dinledikten sonra, ileri gelen adamlarından Urve bin Mes'ud'u, görüşmek üzere Peygamber efendimize gönderdiler.

Urve, Kureyş'in hiç kimseyi Mekke'ye sokmamak üzere kesin kararlı olduğunu bildirince, Habib-i ekrem efendimiz; **"Ey Urve! Allah için söyle! Şu kurbanlık develerin kurban edilmelerine, şu Kabe-i muazzamayı ziyaret ve tavafa mani olunur mu?"** buyurduktan sonra, Huzaa kabile reisine söylediklerini Urve'ye de anlattılar.

Böylesine bağlılık görmemişlerdi

Görüşme yapmak üzere gelen Urve, bir taraftan Peygamber efendimizi dinlerken, bir taraftan da Eshab-ı kiramın hal ve hareketlerine, birbirlerine ve Âlemlerin efendisine olan davranışlarına, saygı ve hürmetlerine dikkat ediyordu.

Sevgili Peygamberimizin teklifini dinledikten sonra kalktı. Kureyşlilere bunu anlatmak üzere yürüdü. Onların yanına varıp şunları söyledi:

"Ey Kureyş topluluğu! Benim Kayser, Necaşi, Kısra gibi birçok hükümdarların huzurlarına elçi olarak gittiğimi bilirsiniz. Yemin ederim ki, ben, şimdiye kadar, Müslümanların, Muhammed'e gösterdikleri hürmet ve saygının hiçbir hükümdara yapıldığını görmedim.

Sahabilerinden hiçbiri, ondan izin almadıkça konuşmuyor, başından bir kıl düşse, kapıp bereketlenmek için koyunlarında saklıyorlar. Aldığı abdest suyunu, birbirleriyle kapışırcasına paylaşıyorlar. Yanında konuşurlarken, seslerini duyulmayacak kadar kısıyorlar. O'na olan hürmetlerinden, yüzüne bakamıyor ve gözlerini önlerine indiriyorlar. O, Eshabına bir işaret verse veya bir emirde bulunsa, can behasına da olsa, yerine getirmeye çalışıyorlar.

Ey Kureyş cemaati! Elinizi ne kadar kılıçlarınıza atsanız, bütün çarelere başvursanız onlar, Peygamberlerinin bir kılını bile size teslim etmezler. Hatta her hangi bir zararın erişmesine ve O'na kimsenin el sürmesine bile meydan vermezler. Durum budur. Bundan sonrasını iyi düşünün! Hal böyle iken, Muhammed bize iyi bir mütareke teklif ediyor, bundan faydalanın!" dedi.

Kureyşli müşrikler, bu sözleri kabul etmeyip, Urve'ye kaba davrandılar ve onu darılttılar.

Resul-i ekrem efendimiz, Kureyş karargahından bir haber gelmeyince, Hıraş bin Ümeyye'yi , tekliflerini tekrar etmek üzere elçi olarak gönderdiler. Müşrikler, İslâm elçisine çok kaba davrandılar. Devesini kesip yediler, kendisini öldürmek için üzerine yürüdüler. Ellerinden zor kurtulan Hıraş bin Ümeyye, Peygamber efendimizin huzuruna gelip durumu anlatınca, elçisine yapılan bu hakarete çok üzüldüler.

Bu sırada müşrik karargahından Ahabiş kabilesinin reisi Huleys göründü. Peygamber efendimize doğru geliyordu. Müşrikler, elçi olarak onu görevlendirmişlerdi. Sevgili Peygamberimiz Huleys'in geldiğini görünce;

“Bu gelen, kurbana saygı gösteren, Allahü teâlânın emirlerini yerine getirmeye ve ibadet yapmaya özenen bir kavimdendir. Ey Eshabım! Kurbanlık develeri ona doğru sürünüz de görsün!” buyurdu.

Eshab-ı kiram, kurbanlık develeri ona doğru salıverdiler ve; **“Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk!”** diye telbiye getirdiler.

Huleys, boyunları bağlı, kulakları işaretli olan kurbanlıkları görünce, uzun uzun baktı ve; “Müslümanların, Kabe’yi tavaf ve ziyaretten başka hiçbir niyetleri yok. Onları, bundan men etmek ne kadar kötü bir harekettir! Kabe’nin Rabbine yemin ederim ki, Kureyşliler, bu yanlış hareketlerinden dolayı helak olacaklardır!” demekten kendisini alamadı.

Bu sözleri işiten Âlemlerin efendisi; **“Evet öyledir, ey Kinane oğullarına mensub olan kardeş”** buyurdu.

Bi’at-ı Rıdvan

Kureyşin elçisi olarak gelen Huleys, utancından Resulullah efendimizin huzuruna gelemediği gibi, mübarek yüzüne dahi bakamadı. Geri Kureyş karargahına döndü. Gördüklerini anlatıp;

“Sizin, O’nu Kabe’yi ziyaretten men etmenizi doğru bulmuyorum” diye fikrini açıkça söyledi. Kureyş müşrikleri çok sinirlendiler ve Huleys’i cahillikle suçladılar.

Müşrikler, bu defa gaddarlığı ile nam salmış Mikrez bin Hafs’ı elçi gönderdiler. O da cevabını alarak geri döndü. Mikrez’in elçiliğinden sonra müşrikler, Müslümanların ani bir baskın yapmasından korkuya kapıldılar.

Peygamber efendimiz, işi yarıda bırakmak istemiyor ve Kureyşlilerce itibarlı olan bir Eshabını göndermek istiyordu. Neticede **hazret-i Osman’**ın gönderilmesine karar verildi

Sevgili Peygamberimiz, Osman bin Affan’a ;

“Biz buraya hiç kimse ile çarpışmak için gelmedik. Sadece Kabe-i muazzamayı tavaf ve ziyaret etmek için gelmiş bulunuyoruz. Yanımızdaki kurbanlık develeri kesip döneceğiz, diye söyle” ve **“Onları İslâm’a davet et!”** buyurdular.

Ayrıca, Mekke’de bulunan Müslümanlara, Mekke’nin yakın bir zamanda fethedileceğini müjdelemesini de tenbih ettiler.

Hazret-i Osman, müşriklerin yanına gidip, Peygamber efendimizin buyurduklarını aynen anlattı. Onlar, hazret-i Osman’ın teklifine de olumsuz cevap verdiler. İstediği takdirde sadece kendisinin Beytullah’ı tavaf edebileceğini söylediler.

Hazret-i Osman ise; **“Resul aleyhisselam, Beytullah’ı tavaf etmedikçe, ben de etmem!**” buyurdu. Buna çok kızan müşrikler, onu alıkoydular. Bu haber, Eshaba; “Osman şehid edildi!” şeklinde ulaştı.

Durumu Peygamber efendimize bildirdiklerinde çok üzüldüler ve; **“Bu haber doğru ise, bu kavimle çarpışmadıkça buradan ayrılmayacağız”** buyurdular.

Sonra orada bulunan Semure ismindeki ağacın altına oturup; **“Allahü teâlâ, bana bi’at etmenizi emretti”** buyurarak, Eshabını bi’ate davet etti.

Kahraman Eshab, elini, Peygamber efendimizin mübarek eli üzerine koyarak; **“Allahü teâlâ, sana zafer ihsan edinceye kadar, önünde çarpışa çarpışa fethi gerçekleştirmek, veya bu uğurda şehid olmak üzere bi’at ettik!”** diye söz verdiler.

Peygamber efendimiz, bir elini, diğer elinin üzerine koyarak orada bulunmayan hazret-i Osman namına kendi kendine bi’at etti. Resul-i ekrem efendimiz, Eshabının bu bi’atına çok memnun olup; **“Ağaç altında, gerçekten bi’at edenlerden hiçbiri, Cehennem’e girmeyecektir”** buyurdu.

Bu bi’ate, **Bi’at-ı Rıdvan** denildi.

Eshab-ı kiram, artık kılıçlarını çekmiş yerlerinde duramıyor, Resul aleyhisselamın bir işaretini bekliyordu.

Bu sırada İslâm karargahını gözetleyen Kureyş casusları, mücahidlerin, sevgili Peygamberimize, bu uğurda şehidlik şerbetini içinceye kadar çarpışmak üzere bi’at ettiklerini ve hazırlık yaptıklarını görmüşlerdi. Derhal Kureyş karargahına varıp, olup bitenleri anlattılar.

Antlaşması sağlandı

Peygamber efendimiz, müşriklerin her an saldırma ihtimaline karşı geceleri, Eshabını korumak üzere nöbetçiler bırakıyordu. **Hazret-i Osman’**ın tutuklandığı günlerden bir gece, Mikrez yönetiminde elli kişilik bir müşrik güruhu, İslâm askerlerini uykuda bastırmak üzere saldırdılar.

O gece, Muhammed bin Mesleme ve arkadaşları nöbet tutuyorlardı. Gelen küffarı kısa bir mücadeleden sonra kıskıvrak yakaladılar. Sadece Mikrez kaçabildi. Esirleri, Resulullah efendimizin huzuruna getirdiler. Bir kısmı hapsedilip, bir kısmı da affedildiler. Müşrikler, ertesi gece de baskın yapmak istediler fakat yine yakalandılar. Peygamber efendimiz, onları da affedip salıverdi.

İslâm ordusunun, gece-gündüz savaşa hazır durumda beklediğini ve her an saldırabileceklerini anlayan küffar ordusunun kalbine korku düştü. Antlaşmaktan başka çıkar yol olmadığını görerek, acele bir elçi hey'eti seçtiler. Süheyl bin Amr başkanlığında seçilen bu hey'ete; "Bu sene Mekke'ye girmemeleri şartıyla antlaşma yapın" denildi.

Sevgili Peygamberimiz, Kureyş elçilerini kabul buyurdu. Elçilerin ilk istekleri, hapsedilmiş adamlarının bırakılması oldu. Âlemlerin efendisi de, **"Mekke'de tutukladığınız Eshabımı bırakmadığınız müddetçe, bu adamlarınızı salıvermem!"** buyurdular.

Süheyl; "Doğrusu bize, çok adaletli ve insaflı davrandınız" diyerek, Mekke'de tutuklanan hazret-i Osman'ı ve daha önce hapsettikleri on kadar Eshabın serbest bırakılmasını sağladı. Bundan sonra, baskın sırasında yakalanıp hapsedilen müşrikler serbest bırakıldı.

Uzun konuşmalardan sonra, antlaşmaya varıldı. Sıra yazılmasına gelmişti. Hazret-i Ali katip olarak seçildi. Sulh-nameyi yazmak üzere kağıt, divit hazırlandı.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Habibullah efendimiz hazret-i Ali'ye; **"Yaz"** buyurdu. **"Bismillahirrahmanirrahim!.."**

Buna Süheyl derhal itiraz edip; "Yemin ederim ki, ben Rahman sözünün ne demek olduğunu bilmiyorum. Böyle yazma; Bismike Allahümme diye yaz! Yoksa barışa yanaşmam!" dedi.

Peygamber efendimiz, barışın yapılmasında çok büyük hikmetler görüyordu. Bu sebeple; **"Bismike Allahümme de güzeldir"** buyurdular ve hazret-i Ali'ye böyle yazmasını emrettiler.

Yazıldıktan sonra, Peygamber efendimiz; **"Bu, Muhammed Resulullah'ın, Süheyl bin Amr ile üzerinde anlaştıkları ve sulh oldukları, şartlarını taraflarca yerine getirmek üzere imzaladığı maddelerdir"** buyurduğunda, Süheyl'in, hazret-i Ali'nin elini tuttuğu görüldü ve Peygamber efendimize dönüp;

"Yemin ederiz ki, biz senin Resulullah olduğunu kabul etseydik, sana karşı gelmez, Kabe'yi ziyaret etmene engel olmazdık. Bu sebeple, Resulullah yerine, Abdullah'ın oğlu Muhammed yaz!" dedi.

Peygamber efendimiz, onu da kabul buyurarak;

"Vallahi siz, beni yalanlasanız da, ben yine hiç şüphesiz Allahü teâlânın resulüyüm. İsmimi ve babamın ismini yazdırmak, benim peygamberliğimi gidermez ki. Ya Ali! Onu sil, Muhammed bin Abdullah yaz" buyurdular.

Antlaşmanını maddeleri...

Yapılan antlaşma metnindeki **"Resulullah**" kelimesinin silinmesine, Eshab-ı kiramdan hiçbirinin gönlü razı olmadı. Bir anda herşeyi unutup; "Ya Ali! Muhammed Resulullah yaz, aksi halde, bu müşriklerle aramıza ancak kılıç halleder!.. " dediler.

Peygamber efendimiz, Eshabının bu gayretlerine memnun oldular, fakat mübarek elleriyle susmalarını işaret buyurdular. Hazret-i Ali'ye, silinmesini emir buyurunca, o; **"Canım sana feda olsun ya Resulallah! Senin bu mübarek sıfatını silmeye elim varmıyor!.."** diyerek özür diledi.

Sevgili Peygamberimiz orayı göstermesini istedi. Gösterince elinden alıp, kendi mübarek parmağı ile silerek Abdullah'ın oğlu yazdırdı.

Sonra, maddeler yazılmaya başlandı.

1- Antlaşma on yıl geçerli olacak, bu zaman içinde iki taraf birbiriyle harp etmeyecek.

2- Müslümanlar bu sene Kabe'yi ziyaret etmeyecek. Ancak bir sene sonra ziyaret edebilecekler.

3- Kabe'yi ziyarete gelen Müslümanlar, üç gün kalacaklar ve yanlarında yolcu silahından başka silah bulundurmayacaklar.

4- Müslümanlar Kabe'yi tavaf ederken, Mekkeli müşrikler Kabe'den dışarı çıkıp onların serbestçe tavaf yapmalarını sağlayacaklar.

5- Kureyşlilerden Müslüman olan bir kimse, velisinden izinsiz Medine'ye giderse iade edilecek, Müslümanlardan biri Kureyş tarafına geçerek Mekke'ye giderse iade edilmeyecektir.

Hazret-i Ömer bu madde için; "Ya Resulallah! Bu şartı da kabul edecek misin?" diye sorunca; sevgili Peygamberimiz gülümseyerek; **"Evet. Bizden onlara gidecek olanları Allahü teâlâ bizden uzak etsin!"** buyurdular.

6- Eshabdan biri, hac veya umre yapmak niyetiyle Mekke'ye gelse, canı ve malı emniyette olacak.

7- Müşriklerden biri, Şam'a, Mısır'a veya başka yere giderken Medine'ye uğrarsa, onun da canı, malı emniyette olacak.

8- Diğer Arab kabileleri, istedikleri tarafın himayesine girebilecekler. Müslümanlar veya müşriklerle birleşmekte serbest olacaklardı.

Sıra antlaşmanın imzalanmasına gelmişti. O sırada ayaklarındaki zincirleri sürükleye sürükleye İslâm ordusuna doğru bir kimsenin gelmekte olduğu görüldü. Yaklaştı, yaklaştı; **"Beni kurtarın!.."** diyerek bağırdı.

Bu sesi işiten Kureyş hey'eti reisi, derhal yerinden fırladı. Eline aldığı dikenli ağaç dalını, onun

başına yüzüne vurmaya başladı.O, bütün gayretini toplayarak kendini Resulullah efendimizin mübarek dizleri dibine attı ve; “**Kurtar beni ya Resulallah!”** diye yalvardı.

Bu, Mekke’de Müslümanlıkla şereflendiği için, babası tarafından işkenceler edilir, putlara tapmaya zorlanırdı. Müşriklerin, Hudeybiye’ye gitmesinden faydalanarak, zincirlerini koparmış, kimseye görünmeden Mekke’den çıkıp, Müslümanların arasına kendini atmıştı

Hidayete eren bu mübarek kimse, müşrik hey’etinin reisi Süheyl’in oğlu Ebu Cendel hazretleriydi. Süheyl, Peygamber efendimize, oğlu Ebu Cendel’i göstererek; “Biraz önce yazdığımız antlaşma gereğince, bana iade edeceğin ilk adam budur!” dedi.

Peygamber efendimiz ve sahabiler çok müteessir olmuşlardı. Herkes, Resulullah efendimizin ne cevap vereceğini merakla bekliyorlardı.

Hudaybiye antlaşmasının neticesi

Bir tarafta barış antlaşması, bir tarafta işkence altında bulunan bir sahabi... Âlemlerin efendisi, Süheyl’e; **“Biz, bu sulh-nameyi daha imzalamadık!”** buyurdu.

Süheyl; “Ya Muhammed! Antlaşmanın maddelerini, oğlum daha buraya gelmeden önce yazıp bitirmiştik. Eğer oğlumu iade etmezsen, ben de hiçbir zaman sulh-namenin altını imzalamam!” diye inad etti.

Peygamber efendimiz; **“Onu benim hatırım için antlaşmanın dışında tut”** buyurdu ise de, müşrikler bunu kabul etmediler.

Süheyl bin Amr, oğlunu çeke çeke götürürken, Ebu Cendel; **“Ya Resulallah!.. Ey Müslüman kardeşlerim!.. Müslüman olmakla şereflenip size iltica ettiğim halde, beni müşriklere mi teslim ediyorsunuz. Bana her gün dayanılmaz işkencelerin yapılmasını mı reva görüyorsunuz? Ya Resulallah! Dinimden döndürsünler diye mi beni iade ediyorsunuz?!...”** diye feryad ediyordu.

Bu içler acısı yalvarışa dayanmak çok zordu. Gönülleri yaralanan sahabiler, ağlamaya başladılar. Merhamet deryası, sevgili Peygamberimizin de mübarek gözleri dolmuştu. Süheyl’in yanına varıp; **“Gel etme! Onu bana bağışla!”** diye rica etti.

Fakat Süheyl; “İmkansız bağışlamam!” diye cevap verdi. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz; **“Ey Ebu Cendel! Biraz daha sabret! Sana yapılanlara katlan! Bunların mükafatını Allahü teâlâdan dile. Allahü teâlâ, sana ve senin gibi zayıf ve kimsesiz Müslümanlara muhakkak bir genişlik, bir çıkar yol ihsan edecektir”** buyurarak teselli eyledi ve; **“Verdiğimiz sözde durmamak bize yaraşmaz”** buyurdu.

Bu içler acısı hadiseye, heyetteki müşrikler bile dayanamamış ve; “Ey Muhammed! Ebu Cendel’i senin hatırın için biz himayemize alıyoruz. Ona, Süheyl’in işkence yapmasına meydan vermeyeceğiz!” demişlerdi.

Bundan sonra Resulullah efendimiz ve Eshab-ı kiram biraz rahatladılar. Baba Süheyl bin Amr, Mekke’nin fethinden sonra Müslüman olup Eshab-ı kiramdan oldu.

Sulh-name iki suret yazılıp, taraflarca imzalandı. Müşrikler karargahlarına döndüler.

Müslümanların aleyhlerinde gibi görünen bu maddeler için, Kureyş hey’eti çok sevinçli idi. Aksine bu sulh-name büyük bir zaferdi ve bu maddeler Müslümanların lehine idi.

Her şeyden önce, Müslümanların bir devlet olduğunu kabul ediyorlardı. Mekke’den bir müşrik, ticaret veya başka bir şey için Şam’a, Mısır’a giderken Medine’ye uğrasa, canı malı emniyette olacaktı.

Böylece müşrikler, Müslümanların yaşayışlarını yakından görecek, İslâm’ın adaleti, Eshabın birbirlerine olan güzel davranışları karşısında hayran kalacak ve İslâmiyet’i seveceklerdi. Neticede Müslüman olup sahabilerin safları arasına katılacaklardı.

On sene devam etmesi gereken bu antlaşma ile, Müslümanlar çoğalacaklar, güçleneceklerdi. İslâmiyet her tarafa yayılacaktı.

Ancak; “Kureyşlilerden biri, Müslüman olup Medine’ye sığınmak isterse, iade olunacak” maddesi için, Peygamber efendimiz müteessir olmuşlar ve; **“Allahü teâlâ, onlar için, elbette bir genişlik, bir çıkar yol yaratacaktır”** buyurmuşlardı...

Cenab-ı Hakkın yardım müjdesi

Hudaybiye antlaşması yapılınca, artık müşriklerle yapılacak bir iş kalmamıştı. Resul-i ekrem efendimiz, Eshab-ı kirama; **“Kalkınız! Kurbanlarınızı kesiniz. Başlarınızı tıraş ettikten sonra ihramdan çıkınız”** buyurdular.

Peygamber efendimiz, herkesten önce kurbanını kesti. Sonra kendisini, berberi Hıraş bin Ümeyye hazretleri tıraş etti. Eshab-ı kiram, o mübarek saçları daha yere düşmeden havada kapıştılar ve bereketlenmek için sakladılar. Sahabiler de kurbanlarını kesip, bir kısmı saçlarını kazıttı, bir kısmı kısalttırdı.

Hudaybiye’de yirmi gün kadar kalınmıştı. Peygamber efendimiz arkadaşları ile birlikte Medine’ye dönmek üzere hareket ettiler. Yolda Allahü teâlâ, Peygamber efendimize fetih suresini vahyederek,

nimetini ve yardımlarını tamamlayacağını müjdeledi.

Kâinatın sultanı, muzaffer olarak nurlu Medine'yi teşrif ettiği günlerde, Kureyş'in Sakif kabilesinden Ebu Basir, Müslüman olmakla şereflenmişti. Müşriklerin arasında yaşamayacağını anlayan Ebu Basir , yaya olarak Medine'ye geldi.

Hudeybiye antlaşmasının gereği olarak da Medine'den ayrılıp, Kızıldeniz sahilindeki "İs" denilen yere yerleşti. Burası, Kureyş müşriklerinin Şam'a gittikleri ticaret yolu üzerinde bulunuyordu. Bundan sonra, Kureyş'ten Müslüman olanlar Mekke'yi terkedip, Medine'ye değil, Ebu Basir'in yanına gittiler.

Bunlardan ilki Ebu Cendel hazretleriydi. Artık bunun arkası devam etti. Elli kişi, yüz kişi, iki yüz, üç yüz kişi oldular. Kureyş kervanı Şam'a giderken buradan geçmek mecburiyetinde kalıyorlardı.

Ebu Basir hazretleri yanındaki Müslümanlarla, buradan geçen müşrikleri yakalıyor ve Müslüman olmalarını istiyorlardı. Müslüman olmayanlarla çarpışıp, onları güç durumda bırakıyorlardı.

Mekkeli müşrikler, artık Şam ticaret yollarının kesildiğini görüp, Medine'ye bir heyet gönderdiler. Hudeybiye sulh-namesinin "Kureyşlilerden Müslüman olan bir kimse velisinden izinsiz Medine'ye giderse iade edilecek!.." maddesinin kaldırılması için yalvardılar.

Peygamber efendimiz merhamet buyurup, onların bu isteklerini kabul ettiler. Böylece Kureyşlilerin Şam ticaret yolları açılmış oldu. Müslümanlar da sabretmelerinin karşılığında Medine'ye Peygamber efendimizin yanına geldiler.

Davet Mektupları

Nebiyy-i muhterem, Hudaybiye'den döndükten sonra, İslâm'ın bütün dünyaya yayılmasını, insanların Cehennem azabından kurtulup, hakiki saadete kavuşmasını arzu ediyordu. Zira O, bütün âleme, rahmet olarak gönderilmişti.

Bu sebeple, çevredeki hükümdarlara elçiler gönderip, İslâm'a davet etmeyi düşündüler. Dıhye-i Kelbi'yi , Rum; Amr bin Ümeyye'yi , Habeş; Hatib bin Ebi Beltea'yı , Mısır hükümdarına sefir olarak vazifelendirdi. Ayrıca aynı vazife ile Salit bin Amr'ı , Yemame'ye; Şüca'bin Vehb'i , İran hükümdarına gönderdiler.

Bu elçiler, Eshab-ı kiramın en güzideleriydi. Suretleri ve sözleri en güzel olanlarıydı. Her bir hükümdara, ayrı ayrı İslâm'a davet mektupları yazıldı

Sevgili Peygamberimiz mektupların altını, gümüş yüzüğünün kaşında üç satır halinde yazılı olan, "Allahü teâlânın Resulü Muhammed aleyhisselam" mührü ile mühürledi.

Hükümdarlara gönderilecek elçiler, sabah, Peygamber efendimizin bir mucizesi olarak, gidecekleri devletin lisanının öğrenmiş olarak kalktılar.

İlk mektup Habeşistan'a

Habeşistan'a elçi olarak giden **Amr bin Ümeyye** hazretleri, Necaşi Eshame'den, daha önce oraya hicret etmiş bulunan Eshab-ı kiramın, Medine'ye gönderilmesini de isteyecekti.

Amr bin Ümeyye kısa zamanda Habeşistan'a varıp, melik Necaşi Eshame'nin huzuruna çıktı. Necaşi, tahtından aşağı indi; Resulullahın mektubunu pek büyük bir hürmet ve muhabbetle aldı. Öptü, yüzüne ve gözüne sürdükten sonra açıp okutturdu:

"Bismillahirrahmanirrahim!

Allahü teâlânın resulü Muhammed (aleyhisselam)**dan, Habeş meliki Necaşi Eshame'ye!..**

Hidayete tabi olana selam olsun!... Ey Hükümdar! Selamette olmanı diler, sana olan nimetlerinden dolayı, Allahü teâlâya hamd ederim. Ondan başka ilah yoktur. O Melik'tir; bütün kâinatta tasarruf sahibi yalnız O'dur. Kuddus'tür; her türlü ayıp ve kusurlardan beridir Selam'dır;kullarını bütün tehlikelerden selamette bulundurucudur. Mü'min'dir ;emniyet verendir. Müheymin'dir ;her şeyi gözetip koruyandır.

Ben şehadet ederim ki, İsa (aleyhisselam), **Allahü teâlânın, çok temiz, iffet sahibi, her türlü dünya hayatından tamamiyle çekilmiş bulunan Meryem'e ilka ettiği, ruhu ve kelimesidir. Allahü teâlâ, Âdem'i, kudreti ile nasıl yarattı ise, İsa'yı da öyle yaratmıştır.**

Ey Hükümdar! Ben, seni, eşi ortağı olmayan Allahü teâlâya imana, O'na ibadet etmeye ve bana tabi olmaya, Allahü teâlânın bana gönderdiklerine inanmaya davet ediyorum. Çünkü, ben, Allahü teâlânın bunları tebliğ etmeye memur resulüyüm.

Şimdi ben, sana lazım olan tebligatı yapmış, dünya ve ahiret saadetini sağlayacak nasihatı etmiş bulunuyorum. Nasihatımı kabul ediniz! Hidayete eren, doğru yola kavuşanlara selam olsun."

Resul-i ekrem efendimizin mektubunu, büyük bir edeb ve tevazu ile dinleyen hükümdar Eshame, derhal; **"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulüh**" diyerek Kelime-i şehadet getirdi ve Müslüman olduğunu herkese ilan ettikten sonra;

"Yemin ederim ki, O, kitap ehli olan Yahudi ve hıristiyanların gelmesini beklediği, önceki peygamberlerin geleceğini müjdelediği peygamberdir.

Eğer yanına gitmeye imkanım olsaydı, muhakkak gider, hizmetiyle şereflenirdim!" dedi. Mektubu hürmetle güzel bir kutuya koyup; "Bu mektuplar, burada olduğu müddetçe, Habeş'ten hayır ve bereket

gitmez" dedi.

Resulullah efendimiz Necaşi'ye iki mektup göndermişti. Necaşi Eshame, diğer mektupta bildirilen emirleri yerine getirip, sevgili Peygamberimizin mübarek zevcesi **Ümmü Habibe** validemizi ve orada bulunan Eshab-ı kiramı gemilere bindirip, pek çok hediyelerle Medine'ye gönderdi. Gönderdiği mektupta iman ettiğini bildiriyordu.

" Kul, kula secde etmez!"

Resulü ekrem efendimiz, hazret-i **Dıhye-i Kelbi'**yi de, Rum imparatorunu İslâm'a davet etmek için vazifelendirmişti. Mektubu, Busra'daki Gassan hükümdarı Harise'e verecek, o da Rum imparatoru Heraklius'a gönderecekti.

Peygamber efendimizin davet mektubunu büyük bir hürmetle alan hazret-i Dıhye, sür'atle Busra'ya geldi. Haris ile görüşüp durumu anlattı. Haris, Dıhye'nin yanına, henüz Müslüman olmayan Adiy bin Hatem'i vererek, o sırada Kudüs'de bulunan Heraklius'a gönderdi.

İkisi birlikte Kudüs'e gelip, imparatorla görüşmek üzere temaslarda bulundular. İmparatorun adamları, kendisine; "Kayser'in huzuruna çıktığın zaman, başını eğip yürüyecek, yaklaşınca da yere kapanıp secde edeceksin. Secdeden kalkmana izin vermedikçe asla yerden başını kaldırmayacaksın" dediler.

Bu sözler, Dıhye'ye ağır geldi ve onlara; **"Biz Müslümanlar, Allahü teâlâdan başka hiçbir kimseye secde etmeyiz. Kul kula secde etmez. Hem insanın insana secde etmesi onun yaratılışına terstir"** buyurdu.

Bunun üzerine Kayser'in adamları; "O, halde Kayser, getirdiğin mektubu hiçbir zaman kabul etmez ve seni huzurundan kovar" dediler.

Hz.Dıhye ; **"Bizim peygamberimiz Muhammed aleyhisselam, başkasının, kendisine, değil secde etmesine, önünde hafif eğilmesine bile müsade etmez. Kendisiyle görüşmek isteyen, köle bile olsa, ona ilgi gösterir. Huzuruna kabul buyurur, derdini dinler, sıkıntısını giderir, gönlünü alır. Bunun için O'na tabi olanların hepsi hürdür, şereflidir**" buyurdu.

Bu sözleri dinleyenlerden biri; "Madem ki Kayser'e secde etmeyeceksin, o halde üzerine aldığın vazifeyi yerine getirebilmen için, sana başka yol göstereyim. Kayser'in, sarayın önünde, dinlendiği bir yer var. Her gün öğleden sonra bu avluya çıkar, oralarda dolaşır. Orada bir minber vardır. Onun üzerinde herhangi bir yazı varsa önce onu alır okur, sonra istirahat eder. Sen de şimdi git, mektubu o minbere koy ve dışarda bekle. Mektubu görünce seni çağırtır. O zaman vazifeni yerine getirirsin" dedi.

Bunun üzerine hazret-i Dıhye, mektubu söylenilen yere bıraktı. Heraklius mektubu aldı ve Arapça bilen bir tercüman istedi. Tercüman Resulullah efendimizin mektubunu okumaya başladı. Mektubun en üstünde; **"Bismillahirrahmanirrahim! Allahü teâlânın Resulü Muhammed'den** (aleyhisselam) **Rumların büyüğü Herakl'e"** diye yazıyordu.

Heraklius'un kardeşinin oğlu Yennak, mektubun böyle başlamasına çok kızdı ve tercümanın göğsüne şiddetli bir yumruk vurdu. Tercüman, yumruğun şiddeti ile yere yıkıldı ve mübarek mektup elinde düştü.

Heraklius, Yennak'a; "Niçin böyle yaptın!" diye sorunca, o da; "Mektubu görmüyor musun? Mektuba hem senin isminden önce kendi ismi ile başlamış, hem de senin hükümdar olduğunu söylemeyip; **"Rumların büyüğü Herakl'e"** demiş. Niçin; "Rumların hükümdarı" diye yazmamış ve önce senin isminle başlamamış? Onun mektubu bu gün okunmaz" dedi.

Bunun üzerine Heraklius: "Vallahi sen ya çok akılsızsın veya koca bir delisin. Senin böyle olduğunu bilmiyordum. Ben daha mektubun içinde ne olduğuna bakmadan, yırtıp atmak mı istiyorsun? Hayatıma yemin ederim ki; eğer O, söylediği gibi Resulullah ise, mektubuna benim ismimden önce kendi ismini yazmakta ve beni Rumların büyüğü diye anmakta haklıdır. Ben, ancak onların sahibiyim. Hükümdarları değilim" dedi ve Yennak'ı huzurundan kovdu.

"Kabul et ki selamet bulasın!"

Heraklius sonra hıristiyanların en alimi, reisi ve kendisinin müşaviri olan Uskuf adındaki kimseyi çağırttı. Resulullahın mektubunu okuttu. Mektubun devamında şöyle buyuruluyordu:

"Allahü teâlânın hidayetine tabi olanlara, doğru yola kavuşanlara selam olsun!" Bundan sonra; Seni İslâm'a davet ediyorum. İslâm'ı kabul et ki, selamet bulasın. Müslüman ol ki, Allahü teâlâ sana iki kat ecir versin. Eğer yüz çevirirsen, bütün hıristiyanların vebali senin üzerinedir!..." (Al-i İmran suresi: 64)

Resul-i ekrem efendimizin mektubu okunurken, Heraklius'un alnından ter taneleri dökülüyordu. Mektup bitince; "Süleyman aleyhisselamdan sonra, ben böyle; **"Bismillahirrahmanirrahim**" diye başlayan bir mektup görmemiştim" dedi.

Heraklius, Uskuf'a bu mes'eledeki fikrini sorunca; **"Vallahi O, Musa ve İsa'nın (aleyhimüsselam),**

bize geleceğini müjdelediği peygamberdir. Zaten biz, O'nun gelmesini bekliyorduk" dedi.

Heraklius; "Sen bu hususta ne yapmamı tavsiye edersin neyi uygun görürsün?" diye sordu. Uskuf; "O'na tabi olmanı uygun görürüm" diye cevap verdi.

Heraklius; "Ben, senin dediğin şeyi çok iyi biliyorum. Fakat O'na tabi olup, Müslüman olmaya gücüm yetmez. Çünkü hem hükümdarlığım gider, hem de beni öldürürler" dedi.

Bunun üzerine hazret-i Dıhlye'yi ve Adi bin Hatem'i çağırttı. Adi; "Ey hükümdar! Davar ve develer sahibi Arablardan olan şu yanımdaki zat, memleketinde vuku bulan şaşılacak bir hadiseden bahsediyor" dedi.

Heraklius; "Memleketinizdeki hadise nedir?" diye sorunca, Dıhye ; "Aramızda bir zat zuhur etti. Peygamber olduğunu beyan etti. Halkın bir kısmı O'na tabi olmakta, bir kısmı da karşı koymaktadır. Biz inananlarla, inanmayanlar arasında çarpışmalar olmaktadır" dedi.

Bundan sonra Heraklius, Peygamber efendimiz hakkında araştırmaya başladı. Şam valisine emir verip Resul-i ekrem efendimizle aynı soydan bir kişiyi bulmalarını emretti.

Bu arada kendisinin dostu olan ve İbranice bilen Roma'daki bir alime de mektup yazıp, bu meseleyi sordu. Roma'daki dostundan, bahsettiği zatın, ahir zaman peygamberi olduğunu bildiren bir mektup geldi.

Şam valisi de ticaret için giden bir Kureyş kervanı ile karşılaştı. Bunların içinde, henüz Müslüman olmayan Kureyş'in reisi, Ebu Süfyan da vardı.

Ebu Süfyan diyor ki: "Biz Gazze'de bulunduğumuz sırada, Heraklius'un Şam valisi, üzerimize saldırır gibi geldi ve; "Siz, şu Hicaz'daki zatın kavminden misiniz?" diye sordu. "Evet" dedik. "Haydi, bizimle beraber imparatorun yanına gideceksiniz?" dedi."

Ebu Süfyan'la yanındakileri Şam'a götürdü. Şam valisi, Ebu Süfyan'ı ve yanındakileri Heraklius'un yanına çıkardı. Bu sırada Heraklius, Kudüs'te bir kilisede bulunuyordu. Veziriyle beraber oturmuş ve başına tacını giymişti. Heraklius, Ebu Süfyan ve yanındaki otuz kadar Mekkeliyi burada kabul etti. Birçok sorular sordu:

"Yalan söylediği görülmedi"

"İçinizde, peygamber olduğunu söyleyen zata, soyca en yakın hanginizdir?". Ebu Süfyan; "O'na, soyca en yakın olan benim" diye cevap verdi.

Heraklius; "Akrabalık dereceniz nedir?" diye sorunca; "Amcamın oğludur" dedi. Heraklius, Ebu Süfyan'ın kendisine yakın getirilmesini istedi ve diğerlerinin de Ebu Süfyan'ın arkasında durmasını söyledi.

Ebu Süfyan, ilk önceleri yalan söyledi ise de, hükümdarın tehdidi ile korktu ve yalan söyleyemedi. Sonra aralarında şu konuşma geçti:

- Peygamber olduğunu söyleyen zatın, aranızdaki soyu nasıldır?
- O, zamanın en iyi soylusudur. Soy bakımından en seçkinimizdir.
- İçinizde ondan önce peygamberlik iddiasında bulunan kimse oldu mu?
- Olmadı
- O'nun ataları içinde hiçbir hükümdar gelmiş midir?
- Hayır.
- O'na halkın eşrafı mı yoksa fakir ve zayıfları mı tabi oluyorlar?
- O'na tabi olanlar fakirler, zayıflar, gençler ve kadınlardır. Kavminin yaşlılarından ve eşrafından tabi olan pek yoktur.
- O'na tabi olanlar artıyor mu, azalıyor mu?
- Artıyor.
- O'nun dinine girdikten sonra beğenmeyerek veya kızarak dönen kimse var mı?
- Yoktur.
- Peygamber olduğunu söylemeden, O'nun hiç yalan söylediği görülmüş müdür?
- Hayır
- O peygamberin hiç ahdini bozduğu, sözünde durmadığı oldu mu?

-Hayır olmadı. Ancak biz şimdi, onunla bir müddet için çarpışmayı bırakarak antlaşma yapmış bulunuyoruz. Bu müddet içinde kendisinin ne yapacağını bilemiyoruz?.

- O size neyi emrediyor?
- Yalnız bir olan Allah'a ibadet etmeyi, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamayı emrediyor. Atalarımızın taptığı şeylere (putlara) tapmaktan bizi men ediyor. Namaz kılmayı, doğru olmayı, fakirlere yardım etmeyi, haramlardan sakınmayı, ahde vefayı, emanete hıyanet etmemeyi ve akrabayı ziyareti... emrediyor dedi.

Kilisede bu konuşmalar olmuş, Resulullah efendimizin mübarek mektubu okunmuştu. Heraklius mektubu öpüp, gözlerine sürdü ve başına koyunca, Rumlar arasında gürültüler çoğaldı.

Ebu Süfyan ve yanındaki Kureyşlilerin dışarı çıkarılmasını emretti. Daha Müslüman olmayan Ebu Süfyan burada yeminle, sevgili Peygamberimizin davasının başarıyla sonuçlanacağına inandığını söylemişti.

Dıhye Heraklius'un karşısına geçip mübarek güzel yüzü ve tatlı sesi ile; "Beni sana Busra'dan bir

kimse (Haris) gönderdi ki, o, senden hayırlıdır. Allahü teâlâya yemin ederim ki, beni, ona gönderen zat (Resulullah) ise, hem ondan, hem senden daha hayırlıdır. Sen, benim sözlerimi alçak gönüllülükle dinleyip, verilen nasihatleri kabul etmelisin! Çünkü, alçak gönüllülük edersen, nasihatleri anlarsın. Nasihatleri kabul etmezsen, insaflı olamazsın!" dedi.

Gerçeği söyleyince öldürdüler

Resulullahın elçisi Hz. Dıhye, Heraklius'u İslâm dinine davet etti:Dedi ki:

"Ben seni İsa aleyhisselamın kendisine namaz kılmış olduğu Allahü teâlâya iman etmeye davet ediyorum. Ben seni, önceden Musa aleyhisselamın, ondan sonra İsa aleyhisselamın, geleceğini müjdeleyip haber verdiği şu ümmi Peygambere imana davet ediyorum. Eğer, bu hususta bir şey biliyor, dünya ve ahiret saadetini kazanmak istiyorsan, onları gözlerinin önüne getir. Yoksa ahiret saadetini elden kaçırır, küfür ve şirk içinde kalırsın. Şunu da iyi bil ki, senin Rabbin olan Allahü teâlâ zalimleri helak edici ve nimetleri değiştiricidir" dedi.

Heraklius; "Ben, elime geçen bir yazıyı okumadan yanıma gelen bir alimden bilmediklerimi sorup öğrenmeden bırakmam. Bundan ancak hayır ve iyilik görürüm. Sen bana düşünüp hakikatı buluncaya kadar mühlet ver" dedi.

Heraklius, daha sonra hazret-i Dıhye'yi yanına çağırıp, baş başa konuştu. Kalbindekini, şöyle açıkladı:

"Ben biliyorum ki, seni gönderen zat, kitaplarda geleceği müjdelenen ve gelmesi beklenen ahir zaman peygamberidir. Yalnız, O'na uyarsam; Rumların beni öldürmesinden korkuyorum. Seni, onların içinde en büyük alimleri ve benden ziyade itibar gösterdikleri bir kimse olan Dagatır'a göndereyim. Bütün hıristiyanlar ona tabidir. Eğer o iman ederse, Rumların hepsi iman ederler. Ben de o zaman kalbimde olanı ve itikadımı açığa vururum."

Bundan sonra Heraklius, bir mektup yazarak Dıhye'ye verip, Dagatır'a gönderdi. Resulullah efendimiz, Dagatır'a da mektup göndermişti. Dagatır, mektupları okuyup, Peygamber efendimizin vasıflarını işitince, O'nun, hazret-i Musa'nın ve hazret-i İsa'nın geleceğini haber verdikleri ahir zaman peygamberi olduğunda hiç şüphe olmadığını söyledi ve iman etti.

Evine gitti, kapandı ve her Pazar yaptığı vazlara üç hafta çıkmadı. Hıristiyanlar; "Dagatır'a ne oluyor ki, o Arabla görüştüğünden beri dışarı çıkmıyor? O'nu istiyoruz!" diye bağırdılar.

Dagatır, üzerindeki siyah papaz elbisesini çıkardı. Beyaz elbise giydi, elinde asası ile kiliseye geldi. Beldenin ahalisini topladıktan sonra ayağa kalkarak; **"Ey hıristiyanlar! Biliniz ki, bize Ahmed'den (aleyhisselam) mektup geldi. Bizi hak dine davet etmiş. Ben açıkça biliyor ve inanıyorum ki, O, Allahü teâlânın hak resulüdür"** dedi.

Hıristiyanlar bunu işitince, Dagatır'ın üstüne yürüdüler ve döverek şehid ettiler. Dıhye gelip, durumu Heraklius'a haber verdi. Heraklius;

"Ben sana söylemedim mi? Dagatır, hıristiyanlar katında benden daha sevgili ve azizdir. Eğer duysalar beni de onun gibi katl ederler" dedi.

Heraklius, hazret-i Dıhye'ye birbirinden kıymetli hediyeler verdi. Ayrıca Peygamber efendimize bir mektup yazdı. Mektubunu, hazırlattığı hediyeleri, Dıhye ile sevgili Peygamberimize gönderdi. Heraklius Müslüman olmak istemiş, fakat makamlarını kaybetme ve ölüm korkusundan iman etmemişti. Peygamber efendimize yazdığı mektupta,

"Hazret-i İsa'nın müjdelediği Allah'ın Resulü Muhammed'e; Rum hükümdarı Kayser'den! Elçin mektubunla birlikte bana geldi. Ben şehadet ederim ki, sen Allah'ın hak resulüsün. Zaten biz, seni, İncil'de yazılı bulduk ve hazret-i İsa, seni bize müjdelemişti. Rumları sana iman etmeye davet ettimse de buna yanaşmadılar. Beni dinleselerdi muhakkak ki, bu onlar için hayırlı olurdu. Ben senin yanında bulunup sana hizmet etmeyi ve ayaklarını yıkamayı çok arzu ediyorum" deniyordu.

"Yalan söylüyor!"

Resulullahın elçisi **Hz. Dıhye**, Heraklius'dan ayrılıp Hisma'ya geldi. Yolda Cüzam vadilerinden Şenar vadisinde, Huneyd bin Us, oğlu ve adamları Hz. Dıhye'yi soydular. Eski elbiselerinden başka nesi varsa aldılar.

Bu mevkide, Dübeyb bin Refae bin Zeyd ve kavmi İslâmiyet'i kabul etmişlerdi. Dıhye bunlara gelip olanları anlatınca bunlar, Hüneyd bin Us ve kabilesinin üzerine yürüyüp, eşyaların hepsini geri aldılar.

Daha sonra Resulullah efendimiz, Zeyd bin Haris'i Hüneyd bin Us ve adamlarının üzerine gönderdi. O beldede olanların hepsi iman etti. Hazret-i Dıhye, Medine'ye gelince, evine uğramadan doğru Habib-i ekrem efendimizin kapısına gitti. Kapıyı çaldı. Peygamberimiz; **"Kim o?"** diye sordu. Dıhye; "Dıhyet-ül Kelbi" dedi. Âlemlerin efendisi; **"İçeri gir"** buyurdular.

Dıhye içeri girdi ve olanları bütün teferruatı ile anlattı. Peygamber efendimiz, Heraklius'un

mektubunu okudu: **“Onun için, bir müddet daha saltanatta kalmak vardır. Mektubum yanlarında bulundukça, onların saltanatı devam edecektir”** buyurdu.

Heraklius, mektubunda Peygamberimize iman ettiğini yazmış ise de, Resulullah efendimiz; **“Yalan söylüyor. Dininden dönmemiştir”** buyurdular.

Heraklius, sevgili Peygamberimizin mektubunu ipekten bir atlasa sarıp, altın yuvarlak bir kutunun içerisinde muhafaza etti.

Heraklius ailesi bu mektubu saklamışlar ve bunu da herkesten gizli tutmuşlardı. Bu mektup ellerinde bulunduğu müddetçe, saltanatlarının devam edeceğini söyler ve buna inanırlardı. Hakikaten de öyle olmuştur.

Resu-i ekrem efendimiz, Hatib bin Ebi beltea’yı , Mısır hükümdarına göndermeden önce; **“Ey Eshabım! Mukafatı Allahü teâlâdan beklemek üzere şu mektubu, Mısır hükümdarına hanginiz götürür?”** diye sorunca, hazret-i Hatib, yerinden fırlayıp ayağa kalktı ve; “Ya Resulallah! Ben götürürüm!” dedi. Peygamberimiz de; **“Ey Hatib! Bu vazifeni, Allahü teâlâ senin hakkında mübarek eylesin?”** buyurdu.

Hatib bin Ebi Beltea hazretleri, mektubu sevgili Peygamberimizden aldı. Veda edip, evine gitti. Hayvanını hazırladı. Ailesi ile de vedalaştıktan sonra, yola çıktı.

Mısır hükümdarı Mukavkıs’ın İskenderiyye’de olduğunu öğrendi ve sarayına ulaştı. İçeriye almadan önce, maksadını öğrenen kapıcı, Hatib’e çok hürmet etti. Onu hiç bekletmedi. Mukavkıs, o sırada deniz üzerinde bir gemide adamlarıyla konuşuyordu. Hazret-i Hatib, bir sandala binip, Mukavkıs’ın bulunduğu yere geldi. Peygamberimizin mektubunu verdi. Mektubu Hatib’den alan Mukavkıs, okumaya başladı:

“Bismillahirrahmanirrahim!

Allahü teâlânın kulu ve resulü Muhammed’den, Kıbt’ın (eski Mısır halkının) büyüğü Mukavkıs’a!

Selam, hidayete uyanların üzerine olsun. Seni, selamet bulman için İslâm’a davet ederim. Müslüman ol ki, selamet bulasın ve Allahü teâlânın iki kat ecrine nail olasın. Eğer yüz çevirirsen bütün Kıbt’ın günahı senin üzerinedir. “Ey ehl-i kitab olan (Yahudi ve hıristiyanlar)! Aramızda ortak olan kelimeye geliniz. O da, Allahü teâlâdan başka hiçbir şeye tapınmayız ve O’na hiçbir şeyi ortak etmeyiz. Allahü teâlâyı bırakıp, içimizden hiç kimseyi yaratıcı Rab tanımayız. Eğer bu sözden yüz çevirirlerse; “Şahit olunuz. Biz Müslümanız” deyiniz!” (Al-i İmran suresi: 64)

“Evet, O bir peygamberdir”

Kâinatın sultanının mektubu okununca, Mukavkıs, Efendimizin elçisi Hatib’e “Hayırlısı olsun!” dedi. Mısır hükümdarı, kumandanlarını, devlet adamlarını toplayıp, Hatib ile konuşmaya başladı:

“Anlamak istediğim bazı şeyleri soracak, bu hususta seninle konuşacağım.” Hazret-i Hatib; “Buyur, konuşalım!” deyince, Mukavkıs; “Sizi gönderen zattan bana haber veriniz. O bir peygamber midir? Biraz bahset!” diye sordu.

Hazret-i Hatib de; **“Evet, O bir peygamberdir**” dedi. Mukavkıs; “O, böyle gerçekten peygamber ise, niçin kendisini öz yurdundan çıkarıp başka bir yere sığınmak zorunda bırakan kavminin aleyhinde beddua etmedi?”

Hazret-i Hatib; **“Sen, İsa bin Meryem aleyhisselamın peygamber olduğuna inanıyorsun değil mi? O, kavmi kendisini yakalayıp, öldürmek istediğinde, buna rağmen onlara beddua etmedi ve cenab-ı Hak, onu, dünya semasına kaldırdı. Mükafatlandırdı. Halbuki, kavminin helâkı için Allahü teâlâya beddua etmesi gerekmez miydi? O böyle yapmadı**” deyince, Mukavkıs; “Çok güzel cevap verdin. Gerçekten sen, hikmet sahibi zatın yanından gelen bir hakimsin. Bu gece yanımızda kal, yarın sana cevabımı vereyim” dedi.

Hz. Hatib , hazret-i Musa zamanındaki Fir’avn’ı kasdederek Mukavkıs’a dedi ki: “Senden önce, burada bir hükümdar vardı. O halkına karşı; “En büyük ilah benim!” diyerek Rab olduğunu iddia etmişti. Allah da, onu, dünya ve ahiret azablarıyla cezalandırdı ve ondan intikam aldı. Sen bundan ibret al da, başkasına ibret olma!”

Mukavkıs şöyle cevap verdi:

“Bizim için bir din vardır. Biz bu dinimizi, ondan daha hayırlısı olmadıkça bırakmayız” dedi. Hatib şöyle devam etti:

“Senin bağlı olduğun ve daha hayırlısı olmadıkça bırakmayacağını söylediğin dininden daha hayırlı olan din, hiç şüphesiz İslamiyettir. Biz, seni Allahü teâlânın bu son dinine, İslâmiyet’e davet ediyoruz. Allahü teâlâ dinini O’nunla tamamlamış, O’nu insanlara yeterli kılmıştır ve bu kat’idir. Bu Peygamber yalnız seni değil, bütün insanları İslâm dinine davet etti.

O zaman Kureyş, O’na, insanların en fazla tepki gösterip, kaba davrananı; Yahudiler, en çok düşmanlık edenleri; hıristiyanlar da en yakın olanları oldu. Allahü talaya yemin ederim ki, Musa aleyhisselamın, İsa aleyhisselamı müjdelemesi, ancak İsa aleyhisselamın Muhammed aleyhisselamı müjdelemesi gibidir.

Binaenaleyh, bizim seni Kur'an-ı kerime davet etmemiz, senin Yahudileri İncil'e davet etmen gibidir. Şüphesiz malumundur ki, her peygamber kendisini anlayıp idrak edecek bir kavme gönderilmiştir. Ve o kavmin, bu peygambere itaat etmesi üzerine vacib olmuştur. İşte sen de bu peygambere yetişenlerden birisin. Biz, seni bu yeni dine davet ediyoruz"

Mukavkıs kararsızdı:

"Ben bu peygamberin haline baktım. Emirlerinde ve yasaklarında asla akla uygun olmayan bir şey bulamadım. Anladığım kadarıyla O, sihirbaz, kahin ve bir yalancı değildir. Peygamberlik alametlerinden bazı halleri kendinde buldum. Gizli olan şeyleri meydana çıkarmak, bu alametlerdendir. Bazı sırlardan haber vermek, bu zattan ortaya çıktı. Hele biraz düşüneyim!" diyerek mühlet istedi.

Mukavkıs saltanatını tercih etti

Mısır hükümdarı Mukavkıs, gece Resulullahın elçisi Hatib hazretlerini uyandırıp, Peygamber efendimiz hakkında birçok sorular daha sormak istediğini bildirdi.

Sonra; "O'nun hakkında soracağım şeylere doğru cevap verirsen, üç şey sormak istiyorum" dedi. Hatib; **"İstediğini sor! Ben sana daima doğruyu söyleyeceğim**" diye cevap verdi.

Mukavkıs; "Muhammed, insanları neye davet ediyor?" Hazret-i Hatib; **"Yalnız Allahü teâlâya ibadet etmeye davet ediyor. Gece ve gündüzde beş vakit namazı kılmayı, Ramazan orucunu tutmayı, verilen sözde durmayı emrediyor. Ölmüş hayvan eti yemeği men ediyor"** buyurdu.

Mukavkıs; "O'nun şekil ve şemailini (görünüşünü) bana tarif et!" diye sorunca da; kısaca tarif etti. Bir çoğunu saymamıştı.

Mukavkıs; "Anlatmadığın daha bazı şeyler kaldı. Öyle ki, gözlerinde azıcık kırmızılık, arkasında peygamberlik mührü vardır. Kendisi merkebe biner, hurma ve az etli yemekle geçinir. Amcaları veya amcaoğulları tarafından korunur" dediğinde, hazret-i Hatib; "Bunlar da onun sıfatıdır" dedi.

Mukavkıs, Hatib hazretlerine, Peygamberimiz hakkında; "Sürme kullanır mı?" diye sordu. O da; "Evet! Aynaya bakar, saçını tarar, seferde, hazarda, aynayı, sürmedanlığı, tarağı, misvağı yanından ayırmaz!" dedi.

Mukavkıs kararını şöyle bildirdi:

"Ben, gelecek bir peygamber kaldığını biliyor ve Şam'dan çıkacağını sanıyordum. Çünkü daha önceki peygamberin Arabistan'da, sertlik, darlık, yokluk ülkesinde çıkacağını da kitaplarda görmüştüm. Kitaplarda sıfatlarını yazılı bulduğumuz peygamberin ortaya çıkma zamanı da, şüphesiz bu zamandır. Biz, O'nun vasfını; iki kız kardeşi bir nikah altında birleştirmez, hediyeyi kabul eder, sadakayı kabul etmez. Fakirlerle, yoksullarla oturur, kalkar! diye kitapta yazılı bulmuştuk. O'na uymak hususunda Kıbtiler beni dinlemezler. Ben saltanatımdan da ayrılamayacağım. Bu hususta çok cimriyim. O peygamber, ülkelere hakim olacak, kendisinden sonra da sahabileri, bu topraklarıma kadar gelip konacaklar. En sonunda şuradakilere galib geleceklerdir. Ben Kıbtilere bundan ne bir kelime anarım, ne de hiçbir kimseye, bu konuşmamı bildirmek isterim!"

Mukavkıs, Arabca yazan katibini çağırdı. Peygamberimizin mektubuna şöyle cevap yazdırdı:

"Abdullah'ın oğlu Muhammed'e, Kıbtilerin büyüğü Mukavkıs'tan!

Selam, senin üzerine olsun. Gönderdiğin mektubunu okudum. Orada zikrettiğin şeyi ve yaptığın daveti anladım. Ben de bir peygamberin geleceğini biliyordum. Ama onun Şam'dan çıkacağını zannediyordum. Elçine ikramda bulundum. Sana Kıbtilerin yanında büyük değeri bulunan iki cariye ile, giyecek elbise gönderdim. Bir de binmen için dişi bir katır hediye ettim."

Mukavkıs, bundan başka bir şey yapmadı, Müslüman da olmadı. Hazret-i Hatib'i, Mısır'da beş gün misafir etti. Çok hürmet gösterip, ikramlarda bulundu. Sonra; "Hemen memleketine, sahibinin yanına dön! O'nun için iki cariye, iki binek hayvanı, bin miskal (Bir miskal 4,8 gr.) altın, yirmi takım Mısır işi ince elbise ve daha başka hediyeler gönderilmesini emrettim. Senin için de, yüz dinar ve beş takım elbise verilmesini söyledim. Yanımdan ayrılıp git! Sakın, Kıbtiler, senin ağzından tek kelime bile işitmesinler!" dedi.

"Saltanatı kendisine de kalmayacak!"

Mısır Hükümdarı Mukavkıs, Peygamber efendimize, ayrıca billur bir kadeh, kokulu bal, sarık, Mısır'a mahsus keten kumaşı, öd, misk gibi güzel kokular, baston, bir kutu içinde sürmelik, gül yağı, tarak, makas, misvak, ayna, iğne ve iplik de hediye etti.

Mukavkıs, İslâm elçisi Hatib bin Ebi Beltea hazretlerinin yanına, muhafız askerler katarak gönderdi. Arabistan topraklarına ayak bastıklarında Medine'ye giden bir kafileye rastladılar.

Hatib, Mukavkıs'ın askerlerini geri çevirip, o kafileye katıldı. Hatib bin Ebi Beltea, hediyelerle Medine'ye gelip, Resulullah'ın huzuruna çıktı. Sevgili Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem, Mukavkıs'ın hediyelerini kabul etti. Hatib , Mukavkıs'ın mektubunu verip, sözlerini nakledince, Peygamber efendimiz; **"Ne kötü adam! Saltanatına kıyamadı. Halbuki, iman etmesine mani olan saltanatı ise, kendisinde kalmayacak!"** buyurdular.

Mukavkıs'ın, Peygamberimize, hediye olarak gönderdiği iki cariye, Mariye ve kardeşi Sirin'di. Hatib

bin Ebi Beltea , yolda bunlara Müslüman olmalarını teklif edince, kabul edip, Müslüman olmuşlardı.

Peygamber efendimiz, hazret-i Mariye validemizin Müslüman olmasına çok sevinip, onu nikahıyla şereflendirdiler. Ondan, İbrahim isminde bir oğlu oldu. Sirin'i de Eshabından Şair-i Nebi olan Hassan bin Sabit'e verdiler.

En iyi cins ve beyaza çok yakın gri tüylü iki binek hayvanından, katıra **Düldül,** merkebe de **Ufeyr** veya **Yafur** adı takıldı. O güne kadar Arabistan'da ak tüylü katır görülmemişti. Müslümanların ilk gördüğü ak tüylü katır, Düldül oldu. Peygamber efendimiz, hediye edilen billur kadehle su içerdi.

Mukavkıs, Peygamberimizin mektubuna çok hürmet gösterip, fildişinden yapılmış bir kutu içine koydu. Kutuyu mühürledi ve cariyelerinden birine teslim etti. (Adı geçen bu mektup 1267 (m. 1850) senesinde, Mısır'ın Ahmin bölgesinde eski bir manastırdaki Kıbt kitapları arasında bulunmuş ve Osmanlı padişahı 96. Halife Sultan Abdülmecid Han tarafından satın alınarak, İstanbul Topkapı Sarayı, Mukaddes Emanetler Bölümüne konmuştur.)

Kisra cezasını buldu

İran hükümdarına, Hz. Abdullah bin Huzafe gönderilmişti. Hazret-i Abdullah, kibirli İran Kisrası'na (şahına), Âlemlerin efendisinin kıymetli mektubunu sunduğunda, okuması için katibine verdi.

"Bismillahirrahmanirrahim!

Allahü teâlânın resulü Muhammed'den Farsların büyüğü Kisra'ya..."

Katip, buraya kadar okumuştu ki, kibirli Şah'ın kan beynine sıçradı, öfkelendi ve mektubu alıp yırttı. Mektuba, Peygamber efendimizin kendi ism-i şerifi ile başlamış olmasına son derece hiddetlenmişti.

İslâm elçisi **Abdullah bin Huzafe** hazretlerini de huzurundan kovmak istediğinde, hazret-i Abdullah, Kisra ve yanında toplanmış bulunan ateşperestlere şöyle dedi:

"Ey Acem halkı! Siz, peygamberlere inanmıyor, kitapları kabul etmiyorsunuz. Üzerinde yaşadığınız şu topraklarda sayılı günlerinizi geçiriyor, bir düş hayatı yaşıyorsunuz!..

Ey kisra! Senden önce nice hükümdarlar, bu tahta oturup hüküm sürdüler. Allahü teâlânın emirlerini yapanlar,ahiretlerini kazanmış olarak,yapmayanlar da ilahi azaba uğramış bir halde bu dünyadan göç ettiler.

Ey Kisra! Getirip takdim ettiğim, bu mektup, aslında senin için büyük bir devlet idi. Bunu küçümsedin. Allahü teâlâya yemin ederim ki, o küçümsediğin din, buraya gelince kaçacak yer arayacaksın!.."

Sonra Kisra'nın sarayını terkedip hayvanına bindi. Sür'atle oradan uzaklaştı. Medine'ye gelip durumu Kâinatın sultanına anlattığında; **"Allah'ım! O, benim mektubumu nasıl parçaladı ise, sen de onu ve onun mülkünü parçala!.."** buyurdular.

Allahü teâlâ, Resulünün duasını kabul etmiş, Kisra oğlu tarafından bir gece hançerlenerek parça parça edilmişti. Hazret-i Ömer zamanında da bütün İran toprakları zaptedilerek Müslümanların eline geçti.

Şüca' bin Vehb hazretleri de, Gassan hükümdarı Haris bin Ebi Şimr'e gönderilmişti. Şüca' , önce hükümdarın kapıcısı ile görüştü. Onu, İslâm'a davet edince kabul edip, Resulullah efendimize hürmet ve selamlarını arz etti.

Hiç bekletmeden hazret-i Şüca'ı hükümdarla görüştürdü. Haris bin Ebi Şimr, mektubu okuyunca, öfkelenip yere attı. Hazret-i Şüca', derhal Medine-i münevvereye dönüp, durumu Allahü teâlânın Sevgilisine haber verdi.

Sevgili Peygamberimiz, mektubunun yere atılmasına üzüldüler ve; **"Saltanatı yok olsun!"** buyurdular. Kısa bir süre sonra, Haris bin Ebi Şimr ölüp devleti parçalandı.

Salit bin Amr, Yemame hükümdarı Hevze bin Ali'ye gönderilmişti. Hevze, hıristiyandı. Peygamber efendimiz, mektubunda şöyle buyuruyordu:

"Bismillahirrahmanirrahim!

Allahü teâlânın Resulü Muhamed'den, **Hevze bin Ali'ye!**

Hidayete eren, doğru yola kavuşanlara selam olsun! (Ey Hevze!) Bilesin ki, İslâmiyet, develerin ve atların gidebileceği en uzak yerlere kadar yayılacak, bütün dinlere galip gelecektir. Sen de İslâm'ı kabul et ki, selamet bulasın. Müslüman olursan, hakimiyetin altında bulunan yerlerin idaresini yine sana bırakırım..."

Yemame hükümdarı Hevze, bu mübarek daveti kabul etmekten kaçındı. Saltanat sevdası, makam hırsı gözünü bürümüştü. Bu yüzden Kâinatın sultanının duasına kavuşmak gibi, yüce bir devletten mahrum kaldı. İslâm elçisi merhamet edip; "Ey Yemame hükümdarı olan Hevze! Sen, bu kavmin büyüğüsün! Senin büyük zannettiğin kayserler, ölüp toprak olmuşlardır.

Hakiki büyükler ise, Allahü teâlânın emirlerini yapıp, yasaklarından kaçınarak, Cennet'i hak eden kimselerdir. Bir topluluk, iman etmekle şereflenmiş ise, onları kendi bozuk inanışınla, doğru yollarından saptırmaktan sakın!..

Doğrusu ben, sana Allahü teâlânın emirlerini yapmanı, yasaklarından sakınmanı tavsiye ederim. Allahü teâlâya iman edip, emirlerini yaparsan Cennet'e girersin. Şeytana uyarsan Cehennem'de kalırsın.

Eğer bu nasihatlerimi kabul edersen, korktuklarından emin olur, umduklarına kavuşursun. Şayet

nasihatlerimi reddedersen, artık size yapacağım bir şey kalmamıştır. Gerisini sen düşün!..” dedi.

Böylece, altı İslâm elçisi vazifelerini yapmış, zamanın büyük devletlerine İslâmiyet’in varlığını duyurmuşlardı. Onlara hakiki saadeti haber vermişler, kıyamet gününde; “Biz duymamıştık” sözlerine yer bırakmamışlardı.

Hayber’in fethi

Yahudilerin sinsi düşmanlığı

Medine’de, görünüşte Müslüman, hakikatte münafık olan Yahudiler bulunurdu. Bunların içlerinde sihir yapmakta meşhur, münafık Lebid bin A’sam isminde biri vardı. Yahudiler ona altın vererek; “Muhammed’in, kavmimizi Medine’den sürüp çıkardığını ve erkeklerimizi nasıl öldürdüğünü bilirsin. O’na sihir yapıp cezalandırmanı istiyoruz!” dediler.

O da bunu kabul edip, sevgili Peygamberimizin mübarek saçlarından ve tarağının dişlerinden elde etmeye çalıştı. Bu arzusunu, Resulullah efendimizin hizmetinde çalışan bir Yahudi çocuğu ile gerçekleştirdi.

Lebid, Peygamber efendimizin mübarek saçlarına ve tarak dişlerine bir ip ile on bir düğüm bağlayıp, üfledi. Kuyuda bir taşın altına bastırıp bıraktı. Bundan sonra, Peygamber efendimizin sağlığı bozuldu.

Hastalanıp yatağa düştüler ve günlerce kalkamadılar. Eshab-ı kiram, sık sık ziyarete gelip, her geçen gün rahatsızlığın şiddetlendiğini gördükçe; ciğerleri dağlanır, gözlerinden yaş yerine kan dökerlerdi. Münafıklar ise, sevinçlerinden bayram yaparlardı.

Nihayet bir gün Peygamber efendimiz, hazret-i Aişe validemize buyurdu ki: **“Ey Aişe! Bilir misin? Allahü teâlâ, bana şifam olan şeyi bildirdi ki, bana iki kişi (Cebrail ve Mikail) gelip biri baş ucumda, öbürü de ayak ucumda oturdu.**

Ve biri öbürüne; “Bu zatın hastalığı nedir?” diye sordu. O da; “Sihir yapılmıştır” diye cevap verdi. “Kim sihir yapmıştır?” diye sorduğunda da, öbür melek; “Lebid bin A’sam” diye cevap verdi.

Sonra; “Bu sihir ne ile yapılmıştır?” diye sordu. O da; “Bir tarakla saç döküntüsüne ve bir de erkek hurma tomurcuğunun içine” diye cevap verdi. “O nerededir?” sualine de; “Zervan kuyusunda” diye cevap verdi.”

Zervan, Medine’de Beni Züreyk kabilesinin bahçesinde bulunan bir kuyu idi. Resul-i ekrem efendimiz, o kuyuya hazret-i Ali, Zübeyr, Talha ve Ammar’ı gönderdi. Kuyunun suyunu çekip, dibindeki taşı kaldırdılar. Altından on bir düğüm ile düğümlenmiş bir iplik buldular. Alıp, sevgili Peygamberimize getirdiler.

Bir hayli uğraşmalarına rağmen düğümleri çözemediler. Cebrail aleyhisselam gelip, **Felak** ve **Nas** surelerini getirdi. Resulullah efendimiz bu sureleri yani toplam onbir ayet-i kerimeden her birini okudukça, düğümün biri çözüldü. Düğümler bitince, Kâinatın efendisi rahata ve sıhhate kavuştular.

Lebid Yahudisi yakalanıp, Resulullah efendimizin huzuruna getirildi. Peygamber efendimiz, ona; **“Allahü teâlâ, bana, yaptığın sihri haber vererek yerini gösterdi. Sen, bunu niçin yaptın?”** buyurduklarında, “Altına olan muhabbetim!..” diye cevap verdi.

Eshab-ı kiramdan bazıları; “Ya Resulallah! İzin verirsen, şu Yahudinin boynunu vuralım!” dediklerinde, şahsı için hiç kimseye ceza vermeyen sevgili Peygamberimiz;

“Onun, sonunda göreceği ilahi azab, daha şiddetlidir” buyurarak, öldürülmesine izin vermediler.

Hayber’e sefer kararı

Yahudiler, Medine’den sürülünce, Arabistan’ın kuzey taraflarına gitmişlerdi. Bunlardan bir kısmı, **Hayber**’de kalıp yerleştiler. Bir kısmı ise kuzeyde bulunan Şam’a gittiler.

Resulullah efendimize suikast tertip etmeleri sebebiyle yurtlarından çıkarılmışlardı. Fakat Müslümanlara karşı içlerindeki kin, hırs ve intikam duyguları hiçbir zaman sönmedi.

Hatta günden güne şiddetlendi. Bir an önce kâinatın sultanı olan Allahü teâlânın Habibinin hayatına son vermek, din-i İslâm’ı ortadan kaldırmak istiyorlardı.

İleri gelenlerinden bazıları; “Gatafanlılara gidip yardım isteyelim, Müslümanlara karşı onlarla birlikte çarpışalım!” dediler. Bazıları da; “Fedek, Teyma ve Vad-il-Kura Yahudilerini de yardıma çağırıp, Müslümanlar bizim üzerimize saldırmadan, biz onların şehrine hücum edelim, olmuş olacak bütün intikamımızı alalım!..” dediler.

Hayber Yahudileri bu sözü kabul edip, çevredeki Yahudi kabilelerini ve Gatafanlıları yardıma çağırdılar. Sadece Gatafanlılardan çok sayıda seçme savaşçı gelip, Hayber’de hazırlıklara başladı.

Onlar bu hazırlıkları yaparken, Âlemlerin efendisi Yahudilerin durumlarından haberdar oldu. Abdullah bin Revaha hazretlerinin yanına üç sahabi verip, derhal Hayber'de olup bitenleri öğrenmek üzere gönderdi.

Abdullah bin Revaha ve üç arkadaşı sür'atle Hayber'e geldiler. Burası, sekiz muhkem kalesi, verimli arazileri, bol mikdarda bağ ve bahçeleri bulunan zengin bir şehirdi.

Hazret-i Abdullah, arkadaşlarından birini Şıkk, birini Ketibe, diğerini Natat kalesine gönderdi. Kendisi de başka bir kaleye girip, üç gün Yahudilerin durumlarını, harbe hazırlıklarını yakından incelediler. Üç günden sonra buluşma yerinde birleşip, sür'atle Medine'ye varıp, yaptıkları hazırlıkları Peygamber efendimize tek tek anlattılar.

Sevgili Peygamberimiz, Eshabının acele hazırlanmasını emretti. Yahudilerin, Medine-i münevvereye saldırmalarını önlemek için, Hayber üzerine gitmeye karar verdiler.

Bu kararı duyan Medine'de bulunan Yahudiler telaşa düştüler. Müslümanların maneviyatlarını bozmak için; "Yemin ederiz ki, eğer siz, Hayber'deki kaleleri, oraya birikmiş yiğit savaşçıları görmüş olsaydınız, hiçbir zaman oraya adım atmazdınız!.. Dağların tepesindeki yüksek burçlu kaleleri, zırhlı yiğitler korumaktadır. Çevreden binlerce asker onlara yardıma gelmişlerdir!.. Sizin, Hayber'i fethetmeniz mümkün müdür?!..." diyorlardı.

Bunlara karşı kahraman sahabiler; "Allahü teâlâ, Habibine, Hayber'i fethedeceğini vad buyurmuştur" diyerek, Yahudilerden hiçbir zaman korkmayacaklarını belirtiyorlardı. Eshabın bu kararlı hali, Yahudileri daha çok üzüyor, endişeye düşürüyordu.

Münafıkların başı Abdullah bin Übeyy; "Muhammed, az bir kuvvetle üzerinize geliyor. Korkacak bir durum yok, fakat tedbirli olup, mallarınızı kalelerinize doldurun. Onları, kaleden çıkarak karşılayın!" diyerek, Hayber'e acele haber gönderdi.

"Herşeyin hayrını ve iyiliğini dileriz"

Eshab-ı kiram Hayber'i fetih hazırlıklarını tamamladı, evdekilerle helallaşıp, Peygamber efendimizin etrafında toplandı. İki yüz süvari ve bin dört yüz piyade olmuşlardı.

Allahü teâlânın dinini yaymak, cihad etmek ve şehidlik mertebesine kavuşmak için sevgili Peygamberlerinin emrine hazır oldular. Bu sırada bazı kadınların, harpde, Eshab-ı kiramın yiyeceklerini hazırlamak, yaralıları sarmak ve daha başka yapabilecekleri işleri yapmak üzere, Peygamber efendimizden vazife istedikleri görüldü.

Resulullah efendimiz merhamet buyurup, onları bu sevaptan mahrum etmediler. Böylece mücahidlere, başta sevgili Peygamberimizin mübarek hanımı **Ümmü Seleme** hazretleri olmak üzere, yirmi hanım mücahide de katılmış oldu.

Resul-i ekrem, Medine'de yerine vekil olarak, Gıfar kabilesinden Siba' hazretlerini bıraktılar ve Hayber'e hareket emrini verdiler. Nümeyle bin Abdullah'ın bırakıldığı da bildirilmiştir.

Yolculuk tekbirlerle başladı. Mazeretleri sebebiyle savaşa katılamayan, yaşları küçük olduğu için izin verilmeyen sahabiler, Peygamber efendimize ve kahraman babalarına, dedelerine, amcalarına, dayılarına ve ağabeylerine gıbta ile bakıyorlar, onları tekbir ve dualar ile uğurluyorlardı...

Takvim, hicretin yedinci yılını gösteriyordu. Peygamber efendimizin mukaddes sancağını hazret-i Ali taşıyor; sağ kol kumandanlığını da hazret-i Ömer yapıyordu. Yolculuk neşeli bir şekilde geçiyordu.

Şairler, şiirleriyle, Allahü teâlâya, verdiği nimetlerinden dolayı hamdediyorlar, sevgili Peygamberimize salevat söylüyor ve şanlı Eshabı medhediyorlardı. Sahabiler de, bayrama gider gibi hep birlikte; "Allahü ekber! Allahü ekber! La ilahe illallahü vallahü ekber!" diyerek her tarafı inletiyorlardı.

Her konak yerinde Kâinatın sultanı; **"Allah'ım! İstikbale endişelenmekten, geçmişe tasa etmekten, güçsüzlük ve gevşeklikten, cimrilik, korkaklık ve bel büken borçtan, zalim ve haksız kimselerin musallatından sana sığınırım!"** diyerek dua buyuruyordu.

Hayber'e yaklaşıldığı zaman, sevgili Peygamberimizin, Eshabını durdurduğu görüldü. El açarak;

"Ey göklerin ve gölgelediklerinin Rabbi olan Allah'ım! Ey yerlerin ve üzerindekilerin Rabbi olan Allah'ım! Ey şeytanların ve saptırdıklarının Rabbi olan Allah'ım! Ey rüzgarların ve savurduklarının Rabbi olan Allah'ım! Biz senden, bu beldenin hayrını ve iyiliğini, bu beldede yaşayan insanların hayrını ve iyiliğini, yine bu beldede bulunan herşeyin hayrını ve iyiliğini dileriz. Bu beldenin şerrinden, insanların şerrinden ve içindeki her şeyin şerrinden de sana sığınırız!" diye münacata başladılar.

Sahabelerin dudaklarından; "Amin, amin" sesleri dökülüyordu. Bundan sonra Eshabına; **"Bismillahirrahmanirrahim diyerek ilerleyiniz"** buyurdular.

"Canım sana feda olsun ya Resulallah!"

Hayber'in en güçlü kalelerinden Natat kalesi yakınına gelip, karargahlarını kurdular. Vakit akşamdı. Resulullah efendimiz, adet-i şerifesi, sabah olmadıkça baskın yapmaz ve önce İslâm'a davet ederdi.

Tekliflerini kabul etmedikleri takdirde harbe başlarlardı. Bu sebeple Eshab-ı kiram sabahı

beklediler. Yahudilerin hiçbiri, İslâm ordusunun geldiğini anlamamıştı.

Kâinatın efendisi, sabah namazını kıldırdıktan sonra hazırlıklarını bitirdi ve mücahidleri harekete geçirdi. İki yüz süvari ve bin dört yüz piyade, düzenli hareketlerle Natat kalesi önlerine yaklaştılar.

Bu sırada, bağ, bahçe, tarla işleriyle uğraşmak üzere kaleden çıkan Yahudiler, bir anda İslâm askerleriyle karşılaşınca şaşkına döndüler ve; "Yemin ederiz ki, bunlar Muhammed ve düzenli ordusudur!.." diyerek, gerisin geri kaçmaya başladılar.

Onların bu halini gören sevgili Peygamberimiz; **"Allahü ekber! Allahü ekber! Hayber, harab olup gitti"** buyurdular ve bu mübarek sözünü üç defa tekrar ettiler.

Peygamber efendimiz, Yahudilere; ya Müslüman olmalarını, ya teslim olup haraç ve cizye vermelerini, yoksa harb edilip kan döküleceğini bildirdiler.

Yahudiler, ileri gelenlerinden Sellam bin Mişken'e gidip, durumu bildirdiler. Sellam; "Daha önce Muhammed'in üzerine yürüyünüz demiştim, kabul etmemiştiniz. Hiç olmazsa şimdi, onunla çarpışmakta gevşek davranmayınız. Müslümanlarla çarpışa çarpışa ölmeniz, hayatta kimsesiz kalmanızdan daha hayırlıdır!.." diyerek onları harbe teşvik etti.

Yahudiler, sür'atle çocuk ve kadınlarını Ketibe kalesine, erzaklarını Naim'e, askerlerini de Natat kalesine yığdılar.

İslâm ordusunun bu teklifine, Yahudiler ok atmakla karşılık verdiler. Mücahidler, okları kalkanlarıyla karşıladılar. Sevgili Peygamberimizin emri ile yaylar gerildi. Hep birden kale burçlarında bulunan Yahudilerin üzerine; "Allahü ekber!.." sadaları arasında oklar fırlatıldı.

Artık harb başlamıştı. Bir tarafta Kâinatın sultanı ve kahraman Eshabı, İslâmiyet'i yaymak, onların Müslüman olup Cehennem'den kurtulmalarına sebeb olmak için çarpışıyorlardı.

Diğer yanda ise, nasihatten anlamayan, her fırsatta Müslümanları arkadan vurmak isteyen, hakikatı görmemekte direten Yahudiler vardı. Hatem-ül-enbiyanın (son Peygamberin), kendi kavimlerinden gelmediğini görünce, kıskançlıklarından, O'nu kabul etmemişler, Peygamber efendimizi, çocukluğundan beri ortadan kaldırmak için, akıllarına gelen her kurnazlığa başvurmuşlar, fakat Allahü teâlânın koruması ile hiçbir şey yapamamışlardı.

Bin altı yüz şanlı mücahidin üzerine, on binden ziyade Yahudi askeri ok atıyordu. Eshab-ı kiram, peşpeşe gelen bu oklara karşı kalkanlarıyla korunuyorlar, fırsat buldukça da, yere düşen okları Yahudilerin üzerine fırlatıyorlardı.

Fakat bazı sahabiler yaralanmışlardı. Bir ara Habibullah efendimizin huzuruna, Habbab bin Münzir hazretlerinin büyük bir edeb ile yanaştığı görüldü ve; "Canım sana feda olsun ya Resulallah! Karargahımızı, başka bir yere kursak olmaz mı?" diye sual edince, Peygamber efendimiz; **"İnşaallahü teâlâ akşam olunca değiştiririz!"** buyurdular.

Karargahın yeri değiştirildi

Hayber kuşatması bütün şiddetiyle devam ediyordu. Mücahidler, ok menzili içine girmişlerdi. Yahudilerin kaleden attığı oklar, İslâm karargahının arkalarına kadar ulaşabiliyordu.

Akşama kadar, çarpışma ok ile devam etti. Elli kadar sahabi, atılan oklarla yaralanmışlardı. Akşam olunca, yeni bir karargah keşfi için Muhammed bin Mesleme hazretlerine vazife verildi.

O da, Reci' denilen mevkiin müsaid olduğunu belirtince, İslâm karargahı, buraya nakledildi. Yaralılar da tedavi görmeye başladı.

Ertesi gün Natat önlerine gelen kahraman Eshab, akşama kadar çarpıştı. Üçüncü, dördüncü ve beşinci günlerde de kuşatma devam etti. Yahudiler hep müdafaada kaldılar.

O günlerde sevgili Peygamberimiz, şiddetli bir baş ağrısına tutulduklarından, iki gün mücahidlerin arasında bulunamadılar. İlk gün sancağı hazret-i Ebu Bekir'e, ikinci gün hazret-i Ömer'e verdiler. Her ikisi de, Eshab-ı kiramın başında, Yahudilere karşı pek şiddetli çarpıştılar, fakat kaleyi fethetmek mümkün olmadı.

Bu arada cesaretleri artan Yahudilerin, kale kapılarını açıp hücuma geçtikleri görüldü. Artık göğüs göğüse çarpışmaya başlamışlardı. Savaş pek ziyade kızışmıştı. Peygamber efendimiz, Eshabına; **"Allahü ekber! Allahü ekber!.. diyerek tekbir getiriniz"** buyurdukça, tekbir sadaları arasında aşk ve şevk ile düşmana kılıç çalıyorlardı.

Bir ara Muhammed bin Mesleme'nin kardeşi Mahmud şehid edildi. Çarpışmalar da, şiddetli bir şekilde, akşama kadar devam etti.

Ertesi gün Hayber'in en ünlü kumandanlarından Merhab, zırhlara bürünmüş olduğu halde kaleden dışarı çıktı. Güçlü kuvvetli dev gibi bir adamdı. Şimdiye kadar, karşısına, bir pehlivan çıkmamıştı.

Mücahidlere dönüp; "Ben, cesareti, kahramanlığı ile tanınmış Merhab'ım!" diyerek övünmeye başladı. Böyle övünürken, sahabilerin arasında bir mücahidin ileri atıldığı görüldü. Merhab'a karşı; "Ben de, dehşetli ve şiddetli savaşların ortasına atılmaktan korkmayan Amir'im!.." diye nara attı ve derhal karşısına dikildi.

Dev Merhab, üzerinde; "Kime değerse helak eder!.." yazılı kılıcını, hazret-i Amir'e olanca gücü ile

vurdu. Kahraman Amir anında kalkanını kaldırdı. Enli kılıç, kalkana çarpıtığında şiddetli bir ses ortalığı çınlattı ve kalkana saplandı. Hazret-i Amir, yaradana sığınıp; “Ya Allah!” diyerek kılıcını Merhab’ın zırhlı bacaklarına çaldı.

Kılıç, çelik zırha değer değmez, geri tepti ve birden sahabinin bacağına değiverdi. Kılıcın, şiddetli bir şekilde geri tepişi hazret-i Amir’in bacağındaki atar damarının kesilmesine sebeb oldu. Eshab-ı kiram, koşarak Amir’i kucakladılar ve tedavi için karargaha götürdüler. Fakat Amir orada şehadete kavuştu.

Çarpışmalar bütün şiddeti ile devam ediyordu. Akşama doğru sevgili Peygamberimiz, Yahudilere dört bin askerle yardıma gelen ve harbe katılan müşrik Gatafanlılara, ayrılıp memleketlerine dönmelerini teklif etti. Bunu yaptıkları takdirde, Hayber’in bir senelik hurma mahsulünü kendilerine vereceğini de vadetti.

“Sancağı öyle birine vereceğim ki...”

Fakat Gatafanlılar, bu teklifi reddettiler.

Bunun üzerine Âlemlerin efendisi, Eshabına, Gatafanlıların bulunduğu kalenin etrafında sabahlamalarını emretti. Gatafanlılar, gece mücahidlerin saldırmasından çok korktular, bir türlü uyuyamadılar.

O gece, nereden geldiği belli olmayan bir ses; “Gatafan ülkesine baskın yapıldığını, çoluk-çocuklarının ve mallarının teslim alındığını” bildiriyordu. Bu ses, üç defa tekrar edilmiş ve bunu bütün Gatafanlılar, büyük bir korku içinde dinlemişlerdi.

Kumandanları Uyeyne de aynı sesi üç defa duymuş, şafak sökmek üzereyken askerini alarak Hayber’den acele uzaklaşıp memleketlerinin yolunu tutmuştu. Sabahleyin Yahudiler, Gatafanlıların sebepsiz yere Hayber’i terketmelerine şaşırdılar ve ümidsizliğe düştüler. Onları yardıma çağırdıklarına da çok pişman oldular.

O gün de Hayber önlerinde şiddetli çarpışmalar oldu. Fakat kale fethedilemedi. Akşam, Kâinatın sultanı; **“Yarın sancağı öyle bir yiğide vereceğim ki, o, Allahü teâlâyı ve Resulünü sever. Allahü teâlâ ve Resulü de onu severler. Allahü teâlâ, onun eli ile fethi gerçekleştirecektir!”** buyurarak müjde verdi.

O gece Eshab-ı kiram, heyecanla sabahı bekledi. Her biri sancağın kendisine verilmesini umuyor, bu yolda, Allahü teâlâya dualar ediyordu.

Bilal-i Habeşi hazretleri, sabah ezanını yanık ve güzel sesi ile okudu. Ezan okunurken herkeste ayrı bir heyecan, ayrı bir zevk hasıl olur, o ilahi zevkin tadına doyulmazdı.

Sevgili Peygamberimiz, Eshabına sabah namazını kıldırdıktan sonra ayağa kalktılar. Mübarek İslâm sancağının getirilmesini emrettiler. Mukaddes sancak getirilirken, Eshab-ı kiram ayakta bekliyor, merakla, Resul-i ekrem efendimizin mübarek dudaklarından çıkacak sözleri dinlemek için, dikkat kesiliyorlardı.

Nihayet Âlemlerin efendisi; **“Muhammed’in zatını peygamberlikle şereflendiren Allahü teâlâya and olsun ki, ben, bu sancağı kaçmak nedir bilmeyen bir yiğide vereceğim”** buyurduktan sonra, mübarek gözlerini Eshabı arasında gezdirip; **“Ali nerededir?”** buyurdu.

Sahabiler; “Ya Resulallah! Onun gözleri ağrıyor” deyince, Efendimiz; **“Onu bana çağırınız”** buyurdu.

O günlerde hazret-i Ali göz ağrısına tutulmuş ve gözlerini açamaz olmuştu. Yanına giderek, durumu bildirdiler ve mübarek koluna girip, Resulullah efendimizin huzuruna getirdiler.

Kâinatın sultanı, hazret-i Ali’nin şifa bulması için, Allahü teâlâya dua etti ve mübarek parmaklarını ağzında ıslatıp gözlerine sürdüler.

O anda, hazret-i Ali’nin gözlerinde hiçbir ağrı kalmadı. Ayrıca; **“Ya Rabbi! Sıcağın ve soğuğun sıkıntısını bundan gider”** diyerek, onun için dua buyurdular.

Sancak hazret-i Ali’de

Peygamber efendimiz, hazret-i Ali’nin üzerine, mübarek elleriyle bir zırh giydirip beline kendi kılıcını kuşatarak, eline beyaz İslâm sancağını verdiler ve; **“Allahü teâlâ, sana zafer nasib edinceye kadar çarpış. Sakın arkana dönme!”** buyurdular.

Hazret-i Ali de; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Onlarla, din-i İslâm’a girdikleri zamana kadar çarpışacağım” dedi.

Sevgili Peygamberimiz de; **“Vallahi, senin sebebinle Allahü teâlânın, onlardan tek bir kişiyi hidayete kavuşturması, senin için, birçok kızıl (iyi) develere sahib olup, onları Allahü teâlânın yolunda sadaka vermenden daha hayırlıdır”** buyurdu.

Hazret-i Ali, elinde sancak ile Yahudi kalesine ilerlerken, şanlı sahabiler de peşinden yürüdüler. Kaleye iyice yaklaşıp, sancağın bir taşın dibine dikildiği sırada, Natat kalesinin kapısının açıldığı görüldü.

Yahudilerin hücum birlikleri dışarı çıktılar. Bunlar, Hayber’in en seçme kahramanları idi. Her biri, çift

zırhlarla kaplı, demir muhafazalara bürünmüşlerdi.

İçlerinden birinin, hazret-i Ali'ye doğru yürüyüp, çarpışmak için karşısına geçtiği görüldü. Bu, Merhab'ın cesarette bir benzeri olmayan kardeşi Haris idi.

Sür'atle saldırdı... İki çeliğin çıkardığı ses meydanı doldururken, Zülfikar'ın şimşek gibi indiği ve Haris'in başını gövdesinden ayırdığı görüldü.

Bu anda, "Allahü ekber! Allahü ekber!" sesleri göklere yükseliyordu. Kardeşinin öldürüldüğünü işiten Merhab, emrindeki askerlerle dolu dizgin meydana yürüdü. Hazret-i Ali'nin karşısına dikildi.

Onun da üzerinde çift zırh vardı. Çift kılıç kuşanmış olduğu halde, iri cüssesi ile sanki bir devi andırıyordu. Bütün hiddeti ile; "Ben ki, harplerin en şiddetli olduğu zamanlarda ortaya atılıp, kahramanca çarpışan Merhab'ım! Ben, kükreyen aslanları bile mızrak veya kılıcımla delik deşik ederim!.." diyerek, kendini övmeye başladı.

Hazret-i Ali de; "Ben ki, anam bana Haydar (Aslan) ismi vermiştir. Ben, heybetli bir aslan gibiyimdir! Seni bir hamlede yere serecek bir yiğit kişiyimdir!" diyerek, karşılık verdi.

Merhab, hazret-i Ali'den, **Haydar** kelimesini işitince, kalbine bir korku düştü. Çünkü gece rüyasında bir aslan kendisini parçalamıştı. Rüyada gördüğü aslan bu mu idi?

Derken dev Merhab'ın hamle ettiği ve hazret-i Ali'nin onu kalkanıyla karşıladığı görüldü. Sonra Allahü teâlâya sığınıp, Zülfikar'ı, kâfirin başına öyle bir indirdi ki; koca Merhab'ın, Zülfikar'a karşı tuttuğu kalın çelik kalkanını ve çelikten yapılmış miğferini ikiye biçip, kafasını tepesinden ensesine kadar bölüp ayırdığı görüldü.

Zülfikar'ın çıkardığı korkunç ses, Hayber'in her tarafında işitilmişti. Peygamber efendimiz; **"Sevininiz! Hayber'in fethi artık rahatlaştı, kolaylaştı"** buyurdular.

Eshab-ı kiram, hazret-i Ali'nin bu bahadırlığına hayran kalmışlar; "Allahü ekber!" tekbirleri ile semayı çınlatmışlardı.

Çarpışma bütün şiddeti ile devam ediyordu. Eshab-ı kiram, çarpışa çarpışa kale kapısının yanına geldikleri bir sırada, bir Yahudi, kılıcıyla hazret-i Ali'nin kalkanına vurdu. Kalkan yere düştü.

Bir darbede kale kapısı yıkıldı

Fakat eğilip alacak zaman yoktu. Fırsatı kaçırmak istemeyen Yahudi, kalkanı kaptığı gibi geriye kaçtı.

Buna çok üzülen Allahü teâlânın aslanı, Zülfikar ile etrafındaki düşmanları dağıttıktan sonra, kalenin kapısını kalkan yapmaya niyetlendi.

"Bismillahirrahmanirrahim!" Diyerek, kocaman demir kapının halkalarına asıldı. Resulullahın duası bereketiyle kapının kancalarını duvarından sarstı çıkardı...

Hazret-i Ali kapıyı sökerken, kale yerinden sarsıldı. Sekiz on pehlivanın yerinden kıpırdatamayacağı bu kapıyı, tek eliyle kalkan yapıp, çarpışmağa başladı.

Karşısına peşpeşe, Yahudilerin en yiğit altı pehlivanı daha çıktı. Onları da Allahü teâlânın izni ile alt eden hazret-i Ali, kahraman arkadaşları ile kaleye girdiler.

Artık kalenin içinde çarpışılıyordu. Kısa zamanda, karşılarına çıkacak kimse kalmadı. İslâm sancağını kaleye diktiler. Böylece en muhkem kaleleri olan Natat, fethedildi.

Sevgili Peygamberimiz, hazret-i Ali'nin gözlerinden öptükten sonra; **"Gösterdiğin kahramanlıktan dolayı, Allahü teâlâ ve Resulü senden razı oldu"** buyurdular. Bu mübarek kelamı işiten Ali , sevincinden ağladı.

Peygamber efendimiz; **"niçin ağlıyorsun?"** buyurduğunda; "Canım sana feda olsun ya Resulallah! Sevincimden ağlıyorum. Zira Allahü teâlâ ve Resulü benden razı oldu" dedi.

Bunun üzerine sevgili peygamberimiz; **"Yalnız ben değil, Cebrail, Mikail ve cümle melekler senden razı oldular"** buyurdu.

Bu sırada Devs kabilesinden dört yüz Müslüman, Peygamber efendimize yardıma geldi. Bundan sonra, diğer kaleleri fethetmek için çarpışmalara şiddetli bir şekilde devam edildi.

Hayber'in geri kalan yedi kalesi teker teker düşürülünce, çaresiz kalan Yahudiler, hey'et göndererek sulh isteğinde bulundular. Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem, bu teklifi kabul ederek şu maddeler üzerinde anlaştılar:

1- Bu gazada Müslümanlarla çarpışan Yahudilerin kanları dökülmeyecek.

2- Hayber'i terkeden Yahudiler, yanlarında sadece çocuklarını ve bir deve yükü lüzumlu ev eşyasını götürebilecekler.

3- Geri kalan taşınan ve taşınmayan malların hepsi; zırh, kılıç, kalkan, yay, ok gibi bütün silahlar, üzerlerindeki elbiseden başka giyeceklerin tamamı; kumaşlar, altınlar ve ayrıca hazineler, at, deve, koyun gibi bütün hayvanlar... ne varsa hepsi Müslümanlara kalacak.

4- Müslümanlara bırakılması gereken herhangi bir şey, hiçbir suretle gizlenmeyecek. Gizleyenler, Allahü teâlâ ve Resulünün emanından ve himayesinden dışarda bırakılacak...

Bu şartlara uymayan, hazinelerini tulumlarla toprağa gömen Kinane bin Rebi' cezalandırıldı. Ele

geçen ganimetin, haddi hesabı yoktu. Hayber'in o verimli arazileri, hurmalıkları tamamen İslâm ordusuna bırakılmıştı.

Resulullahı zehirlemek istediler

Yahudilerle antlaşma yapılmıştı. Bu sırada, memleketlerine dönen Gatafanlılar, Yahudilere yardım için geri Hayber'e dönmüşlerdi.

Peygamber efendimizin Hayber'i fethedip Yahudileri teslim aldığını gördükleri zaman; "Ey Muhammed! Sen, Hayber'i terkettiğimiz takdirde, bize Hayber'in bir senelik hurmasını vermeyi vad etmiştin. Sözümüzde durduk. Haydi bize onları ver!" dediler.

Efendimiz onlara; **"Filanca dağ sizin olsun"** buyurdular. Gatafanlılar da; "Öyle ise biz, sizinle çarpışırız" diyerek tehdide yeltendiler. Resul-i ekrem efendimiz de; **"Çarpışma yerimiz Cenefa olsun"** buyurdu. Cenefa, Gatafanlıların bir bölgesinin ismi idi. Gatafanlılar bunu duyunca korkularından çekilip gittiler.

Sevgili Peygamberimiz ve kahraman Eshabı, Hayber'in fethi esnasında çok yorulmuşlardı. Bir taraftan yaralılar tedavi ediliyor, diğer yandan dinleniyorlardı.

Yahudilerin ileri gelenlerinden Selam bin Mişken'in karısı Zeynep, Peygamber efendimizi zehirleyerek öldürmek istedi. Bunun için, bir keçi kesip pişirdi ve ete bol mikdarda zehir kattı.

Sonra, Resulullah efendimizin huzuruna çıkarak, hediye getirdiğini söyledi. Resul-i ekrem efendimiz kabul edip, Eshabını çağırdılar. Hep birlikte yemek için oturdular.

Âlemlerin efendisi, keçinin kol kısmından bir parça koparıp; **"Bismillahirrahmanirrahim"** diyerek mübarek ağızlarına aldılar. Birkaç defa çiğnedikten sonra hemen mübarek ağızlarından çıkarıp; **"Ey Eshabım! Bu yemekten elinizi çekiniz! Zira şu kürek eti, zehirlenmiş olduğunu bana haber verdi"** buyurdular.

Sahabiler derhal ellerini yemekten çektiler. Fakat etten bir lokma yiyen Bişr bin Bera hazretlerinin, hemen vücudu morardı ve şehid oldu.

Sevgili Peygamberimize Cebrail aleyhisselam gelip, mübarek tükürüklerine karışan zehirin te'sirinden kurtulmak için, mübarek omuzları arasından hacamat yaptırarak kan aldırmasını söyledi.

Öyle yapıldı. Sonra, zehirli kebab toprağa gömüldü. Bu işi yapan Zeynep, yakalanarak huzura getirildi. Efendimiz ona; **"Bu davar kebabını sen mi zehirledin?"** buyurdular.

O da, yaptığını itiraf ederek; "Evet! Ben zehirledim!" dedi. Peygamber efendimiz; **"Bunu niçin yapmak istedin!"** diye sorduklarında; "Sen, benim kocamı, babamı, amcamı öldürdün. Kendi kendime; "Eğer O, hakikaten peygamber ise, Allah O'na bildirir. Değilse, bu zehir O'na te'sir eder ve ölür. Böylece kendisinden kurtulmuş oluruz" dedim.

Eshab-ı kiram, bu hadiseye çok üzülmüştü. "Canımız sana feda olsun ya Resulallah! Bunu öldürelim mi?" diye sorduklarında, kendi şahsına yapılan her hakareti affeden Âlemlerin efendisi, bunu da affetti.

Bu büyük merhameti gören Zeynep, Kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu.

Yahudiler yola geldi

Hayber'de ele geçen ganimetler ve esirler arasında, Huyey bin Ahtab'ın kızı Safiyye de vardı.

Âlemlerin efendisi, bunu azad etti. O da bu hale çok duygulanıp, canu gönülden, Kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu.

Bu duruma çok sevinen sevgili Peygamberimiz, hazret-i Safiyye validemizi nikahıyla şereflendirip, sevindirdiler.

Böylece **hazret-i Safiyye**, müminlerin annesi oldu. Sehba mevkiinde düğünü yapılıp, kavun ve hurmadan velime yani düğün yemeği verildi.

Safiyye validemizin, mübarek gözlerinde bir morluk görülüyordu. Sevgili Peygamberimiz; **"Nedir bu iz?"** buyurduklarında, şöyle anlattı:

"Bir gece rüyamda ayın gökten inip koynuma girdiğini görmüştüm. Kocam Kenane'ye anlatınca; "Sen şu üzerimize gelen Arab Meliki'nin hanımı olmaya göz dikmişsin!" diyerek, gözüme bir tokat vurdu ve gördüğünüz gibi morardı"

Hayber fethedildikten sonra, Yahudiler, Peygamber efendimize; "Ya Muhammed! Biz Hayber'den çekip gideceğiz. Fakat, biz ziraattan, tarla, bağ, bahçe bakımından iyi anlarız. İstersen, bu verimli arazileri bize kiraya ver. Bu mülkleri işleyelim ve çıkan mahsulün yarısını sana verelim!" diye teklifte bulundular.

Sevgili Peygamberimizin ve sahabilerin, tarla işleri ile uğraşacak zamanları yoktu. Onlar din-i İslâm'ı yaymak için uğraşıyor, cihad-ı fi sebilillah için gecelerini gündüzlerine katarak durmadan çalışıyorlardı.

Bu teklife Peygamber efendimiz memnun oldular ve; **"Sizi istediğimiz zaman çıkarmak şartı ile!"** buyurdular. Yahudiler bunu kabul ettiler ve Hayber arazilerini işletmeye başladılar.

Peygamber efendimiz, Eshabı ile, muzaffer olarak Medine'ye döndüler. Bu arada daha önce

Habeşistan'a hicret eden Eshabının, Ca'fer bin Ebi Talib başkanlığında geldiklerini görünce, çok sevindiler.

Hazret-i Ca'fer'in alnından öpüp, bağrına bastı ve; **"Ben Hayber'in fethine mi, yoksa Ca'fer'in gelişine mi sevineyim bilemiyorum. Sizin hicretiniz iki defadır. Siz , hem Habeş ülkesine, hem de yurduma hicret ettiniz"** buyurdular.

Hayber'de elde edilen ganimetler; Hudeybiye antlaşmasına katılan bütün Eshab-ı kirama, Hayber'e katılanlara, Habeşistan'dan hicret eden Eshaba ve fethe iştirak eden Devs kabilesine paylaştırıldı.

Hayber'in fethedilmesi ile, Arabistan'daki bütün Yahudiler, Peygamber efendimizin emri altına girmiş oluyorlardı.

Artık müşriklere yardım etme imkanları kalmamıştı. Çevrede bulunan kabileler ve devletler de, silah ve asker bakımından fethedilmesi imkansız gibi görünen Hayber kalesini zapteden Müslümanların, büyük bir güce sahib olduğunu anladılar ve Müslümanlardan çekinmeye başladılar.

Mekkeli müşrikler, Hayber'in fethi ile büyük bir üzüntüye ve ye'se kapıldılar. Bu fetihden sonra, küçüklü büyüklü pek çok kabileler, Müslüman olmak için Medine-i münevvereye geldiler ve Eshab-ı kiramdan olmakla şereflendiler, hatta Gatafanlılar bile...

Yola gelmeyen bazı kabileler ise kuvvet gönderilerek itaat altına alındılar.

Umre... (Umret-ül kaza seferi)

Hudaybiye antlaşması üzerinden bir sene geçmişti. Kurban bayramına bir ay kala, Resul-i ekrem efendimiz, Eshab-ı kiramına, umre için hazırlık yapmalarını emrettiler.

Umre için **Hudeybiye**'ye gidip **Bi'at-ür-Rıdvan'**a katılanlar, vefat edenler hariç, hazır bulunacaklardı. Bu emir üzerine Eshab-ı kiram hazırlıklarını tamamladılar.

Kurban edilmek üzere yetmiş deve alındı. Bunların Mekke'ye kadar otlatılarak götürülmesi için, Naciye bin Cündüb'e ve dört arkadaşına vazife verildi.

Ayrıca Muhammed bin Mesleme hazretlerinin emrine yüz süvari verilerek; zırh, mızrak, kılıç gibi harpte kullanılacak silahları götürmek üzere önden gönderildi.

Müşriklere güvenilmezdi. Herhangi bir saldırı halinde, bu silahlardan istifade edilecekti. Eshab-ı kiramdan bazıları; **"Ya Resulallah! Hudeybiye antlaşmasına göre, umreye, kınına sokulmuş kılıçlardan başka silah ile gelmiyecektik!"** dediler.

Âlemlerin efendisi; **"Biz, bu silahları Harem'e, Kureyşlilerin yanına sokmayacağız. Ancak onlar, Kureyşlilerden bize yapılacak bir saldırı karşısında yakınımızda, elimizin altında bulundurulacaktır"** buyurdu.

Medine-i münevvereye vekil olarak Ebu Zer-il-Gıfari bırakıldı. İki bin sahabi, sevgili Peygamberimizle birlikte Mekke'ye doğru yola çıktılar.

Eshab-ı kiram, çok heyecanlanmıştı. Senelerdir, Allahü teâlâ yolunda, sevgili Peygamberimiz uğrunda evlerini, ocaklarını, terk ettikleri yurtlarını göreceklerdi...

Beş vakit namazda yönlerini döndükleri Kabe-i muazzamayı ziyaret edeceklerdi... Henüz Müslüman olup da antlaşma gereği Medine'ye gelemeyen akrabalarına kavuşacaklardı...

Senelerdir, kendilerine gözlerinden yaş yerine kan akıtan, zulüm altında inim inim inleten, putlarına taptırmak için pek çok kardeşlerini şehid eden Kureyşli müşriklere, İslâm'ın haysiyet ve şerefini göstereceklerdi.

Belki bunu gören müşriklerin kalbine İslâm sevgisi düşer de, Müslüman olurlardı!..

Medine'de kalanlar, Veda yokuşuna kadar Âlemlerin efendisini tekbirlerle teşyi edip, uğurladıktan sonra geri döndüler.

Sevgili Peygamberimiz, Medine'ye on kilometre kadar uzakta bulunan Zülhuleyfe'ye gelince, ihrama girdiler. Şanlı Sahabiler de O'na uydular.

Herkes beyazlara bürünmüştü. Umre yapmak için Mekke-i mükerreme yolculuğu başlamıştı. Artık**;**

"Lebbeyk! Allahümme lebbeyk! Lebbeyk! La şerike leke lebbeyk! İnnel hamde ven-ni'mete leke vel-mülke, la şerike lek!.." sadalarıyla yer gök inliyordu.

Yolculuk, Allahü teâlâya hamd etmek ve yalvarmakla, O'nun mübarek ismini zikretmekle, çok zevkli geçiyordu.

"Senden hep iyilik gördük "

Umre için önden giden Muhammed bin Mesleme komutasındaki birlik Mekke'ye yaklaşınca, Kureyşli müşrikler tarafından görüldü. Korku ile yanlarına yaklaşıp, biz, bir sene önce böyle mi anlaşmıştık dercesine; "Bu nedir?" diye sordular.

Muhammed bin Mesleme , onlara iliklerini donduran şu cevabı verdi: **"Bunlar, Allahü teâlânın Resulünün süvarileridir... Allahü teâlâ izin verirse, yarın onlar da burayı teşrif edeceklerdir!.."**

Müşrikler, korka korka geri dönüp haberi Mekke'ye ulaştırdılar. Mekkeli müşrikler de; "Yemin ederiz

ki, biz antlaşmaya bağlı kaldık. Muhammed bizimle niçin çarpışsın?..” diyorlardı.

Derhal aralarından bir hey’eti, Peygamber efendimizle görüşmek üzere gönderdiler.

Bu sırada Âlemlerin efendisi, Mekke’yi görebilecekleri Batn-ı Ye’cec denilen yere gelmişlerdi. Üzerlerindeki kılıçtan başka bütün silahlarını burada bıraktılar. Silahları beklemek üzere de iki yüz sahabiyi nöbetçi koydular.

Bu hazırlıklar bitince, Kureyş heyeti, Peygamber efendimizle görüşmek ve huzura kabul edilmek için izin istedi.

Kabul edilince; “Ya Muhammed! Hudeybiye antlaşmasından beri, size karşı herhangi bir ihanetimiz olmamıştır. Buna rağmen Mekke’ye, kavminin yanına bu silahlarla mı gireceksin? Halbuki, antlaşmamıza göre; kınına sokulmuş kılıçlardan başkası yanınızda olmayacaktı!..” dediler.

Buna, Âlemlerin efendisi; **“Ben, çocukluğumdan bu güne kadar verdiğim sözde durmak ve vefakarlığımla tanınırım. Harem’e, kınlarında sokulu kılıçlarımızdan başkası ile girecek değiliz. Fakat, silahların bana yakın bir yerde olmasını istiyorum”** buyurarak cevap verdiler.

Hey’et, kendilerine iletilen haberin değişik olduğunu anlayarak, rahatladılar ve; “Ya Muhammed! Doğrusu senden hep vefakarlık ve iyilik gördük. Sana yaraşan da odur” diyerek geri döndüler. Mekke’ye gelip, durumu Kureyşlilere bildirdiler. Onlar da rahatladılar.

Kureyş’in ileri gelenleri, kin ve kıskançlıklarından, Peygamber efendimizi ve Eshabının bu mesud anlarını görmemek için, Mekke’yi terk ederek dağlara çıktılar.

Sevgili Peygamberimiz, işaretli kurbanlık develeri Zituva mevkiine önden gönderdi. Sonra, Eshabıyla hazırlıklarını tamamlayıp, mukaddes Mekke şehrine girmek üzere yürüdüler.

Eshab-ı kiram, Âlemlerin efendisini ortalarına almışlardı. Kâinatın sultanı, devesi Kusva üzerinde, binlerce yıldızın varlığını örten bir güneş gibi, etrafına nur saçıyordu. Aman ya Rabbi! O ne güzellik! O, ne ihtişamlı manzaraydı!..

Dillerde; **“Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk! Lebbeyk! La şerike leke Lebbeyk!..”** sadaları, gönüllerde Allahü teâlâ ve Resulünün muhabbeti vardı.

Adım adım muazzam Kabe’ye doğru ilerliyorlardı. Yaklaştıkça heyecanları bir kat daha artıyor, adeta coşuyorlardı.

Hep bir ağızdan söylenen telbiye nidaları Mekke’yi dolduruyor, müşrikler, bu muhteşem manzarayı gördükçe içleri eriyor, gönüllerine ılık ılık bir muhabbet şerbetinin aktığını hissediyorlardı. Birçoklarının kalbine, İslâm’ın sevgisi düşmüştü bile... Sonunda Muhammed aleyhisselam galip gelmişti...

“Ya Ömer! Ona mani olma!”

Sevgili Peygamberimiz ve şanlı Eshabı, bellerinde kılıçları olduğu halde yıllar sonra Kabe-i muazzamaya giriyorlardı... Peygamber efendimizin devesi Kusva’nın yularını Abdullan bin Revaha hazretleri tutarak ilerliyordu.

Mekkeli bazı müşrikler, kadınları ve çocukları Dar-ün-Nedve’de dizilmişler, sevgili Peygamberimizi ve kahraman Eshabını seyrediyorlardı. Abdullah bin Revaha ilerledikçe, şu beytleri müşriklerin başına bir balyoz gibi vuruyor, ta gönüllerine kadar indiriyordu.

Ey kâfirler çekilin, Peygamberin yolundan,
Ki, Allahü teâlâ, O’na gönderdi Kur’an.

Her hayır ve iyilik vardır O’nun dininde,
Bu din için ölmekdir, en hayırlı ölüm de.

Gerçek Resulullah’dır, kabul ettim yürekten,
Her sözüne inandım, kabul ettim şimdi ben.

Ey kâfirler! Kur’an’ın, Allahü teâlâdan,
İndiğini siz inkar eylediğiniz zaman,

Nasıl indirdik ise, darbeleri aniden,
Ve nasıl ayırdıksa, başınızı gövdeden.

Onun manasına da, inanmazsanız eğer,
İner aynı şekilde başınıza darbeler.

Başlarım O Allah’ın, mübarek ismiyle ki,
Yoktur O’nun dininden, başka din-i hakiki.

Ve yine başlarım ki, ismiyle O Allah'ın,
Muhammed hem kulu ve hem resulüdür O'nun.

Hazret-i Ömer dayanamayıp; "Ey İbn-i Revaha! Sen, Resulullah'ın önünde ve Harem-i şerifde nasıl şiir okuyabiliyorsun?" diye ikaz ettti.

Fakat Peygamber efendimiz müdahale etti:

"Ya Ömer! Ona mani olma. Allahü teâlâya yemin ederim ki, onun sözleri, bu Kureyş müşriklerine ok yağdırmaktan daha çabuk, daha çok te'sirlidir. Ey İbn-i Revaha devam et!"

Peygamber efendimiz biraz sonra Abdullah bin Revaha hazretlerine;

"Allahü teâlâdan başka ilah yoktur! Bir olan O'dur. Vadini gerçekleştiren O'dur! Bu kuluna yardım eden O'dur! Askerlerini güçlendiren O'dur! Toplanmış olan kabileleri, bozguna uğratan da yalnız O'dur" de!" buyurdu. Abdullah bin Revaha da;

"Allahü teâlâdan başka yoktur, bir ilah!
Yoktur O'nun şeriki, La ilahe illallah!

O'dur Müslümanların, askerine güç veren!
Ve O'dur kâfirleri, dağıtan, mağlub eden!"

diye söylemeye başladı. Müslümanlar da bu sözleri tekrar ediyorlardı.

Artık ayrılık zamanı gelmişti

Sevgili Peygamberimiz Beytullah'a girince, mübarek sağ omuzunu açtılar. Mübarek tenlerinin güzelliği gözleri alıyor, gönülleri cezbediyordu.

Sonra; **"Bugün, şu şirk ehline, kendisini güçlü ve zinde gösterecek yiğitleri, Allahü teâlâ, rahmeti ile yarlıgasın!"** buyurdular.

Bunun üzerine Eshab-ı kiram sağ omuzlarını açıp, heybetli bir şekilde hızlı hızlı yürüyerek Kabe'yi üç defa tavaf ettiler.

Ancak, Rükn-i Yemani ile Hacer-ül-esved köşesi arasında ağır ağır yürüdüler. Peygamber efendimiz ve Eshabı, hacer-ül-esved'e yaklaşıyor, onu öpüyorlar veya geriden ellerini açıp, Hacer-ül-esved'e karşı tutuyorlardı.

Müşrikler, gerilerden eshabı takip ediyor, onların bu heybetli ve gösterişli yürüyüşlerine şaşıyorlardı.

Çünkü onlara, Müslümanların Medine'ye gideliden beri zayıf ve hasta düştükleri anlatılmış ve buna benzer haberler yayılmıştı. Şimdi ise, tam tersi bir hale şahid oluyorlardı ve hayretleri artıyordu.

Geri kalan dört tavaf ise yavaş yavaş, ağır ağır adımlarla yapılarak tamamlandı. Tavaftan sonra Makam-ı İbrahim'de iki rekat namaz kıldılar.

Daha sonra Safa ile Merve tepeleri arasında yedikere sa'y yaptılar. Kurbanlar kesildikten sonra, Peygamber efendimiz mübarek başını kazıttılar.

Mübarek saçları havada kapışılmıştı. Eshab-ı kiram da tıraş oldular. Böylece Resul-i ekrem sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin tam bir bir sene önce gördüğü rüya gerçekleşti.

Umre ziyareti tamamlanmış, öğle vakti girmişti. Âlemlerin efendisi, hazret-i Bilal'e, Kabe'de ezan okumasını emredince, Bilal-i Habeşi derhal emri yerine getirdi.

O, Kabe'de ezan-ı şerifi okurken, bütün Mekke çalkalanmaya başladı. Eshab-ı kiram, büyük bir huşu içinde ezanı dinliyor, hafif bir sesle onu tekrar ediyorlardı.

Bitince, Habibullah efendimiz imam oldular. Hep birlikte kılınan öğle namazının, müşriklerin kalbindeki te'siri bir başka idi.

Sevgili Peygamberimize, Ebtah'da deriden bir çadır kurulmuştu. Sahabiler de etrafındaki çadırlarda üç gün ikamet ettiler. Namaz vakitlerinde Beytullah'da toplanıyor, cemaatle namazlarını kılıyorlardı.

Diğer vakitlerde akrabalarını ziyaret ediyorlar, İslâm'ın, kendilerine bahşettiği güzel ahlak ile onlara örnek oluyorlardı.

Onlar da, Eshabın bu güzel halleri karşısında adeta eriyorlar, hayranlıklarını gizliyemiyorlardı. Bu üç gün zarfında, Mekke sanki içten fethedilmişti.

Üç gün dolmuştu... Artık ayrılık zamanı gelmişti. Akşama doğru Peygamber efendimiz; **"Umre için gelen Müslümanlardan hiçbir kimse, akşamı Mekke'de geçirmeyecek, yola çıkacaktır!"** buyurdu.

Herkes derlenip toparlandı ve Medine'ye doğru yola çıkıldı...

Mute savaşı

Âlemlere rahmet olarak gönderilen habib-i ekrem efendimiz Mekke'ye umre için gittiklerinde, eshabından Velid bin Velid hazretlerine;

"Halid nerelerde? Onun gibi birinin İslâmiyet'i tanımaması, bilmemesi olamaz. Keşke o, bütün gayret ve kahramanlıklarını Müslümanların yanında, müşriklere karşı gösterseydi ne kadar hayırlı olurdu. Kendisini sever, üstün tutardık" buyurmuştu.

Velid bin Velid , daha önce de ağabeyine zaman zaman mektup yazar, Müslüman olmasını teşvik ederdi. Peygamber efendimizin bu mübarek sözlerini de ulaştırınca, Halid bin Velid'in İslâmiyet'e olan meyli gittikçe fazlalaştı.

Umre ziyaretini yapan sahabiler, Medine'ye dönmüşlerdi. Aradan günler geçmiş, hicretin sekizinci yılına girilmişti. Halid bin Velid ise, artık yerinde duramıyor, bir an önce Medine'ye ulaşmak, Âlemlerin efendisinin huzurunda diz çöküp, Müslüman olmakla şereflenmek için yanıp tutuşuyordu. Kendisi şöyle anlatmıştır:

Allahü teâlâ bana Peygamber efendimizin muhabbetini ihsan etti. Kalbime İslâm'ın sevgisini yerleştirdi. Hayrı ve şerri ayıracak hale getirdi. Kendi kendime; "Ben, Muhammed aleyhisselama karşı bütün savaşlarda bulundum. Ama her savaş yerini terk ederken, bozuk ve yanlış bir hal üzere olduğumu ve O'nun bir gün mutlaka bize galib geleceğini biliyor ve bu hislerle ayrılıyordum.

Resulullah efendimiz, Hudeybiye'ye geldiği zaman da, düşman süvarilerinin komutanı idim. Usfan'da onlara yaklaşıp gözüktüm. Resulullah, bizden emin bir şekilde, Eshabına öğle namazını kıldırıyordu. Üzerlerine ani baskın yapmak istedik, ama mümkün olmadı.

Böyle olması da hayırlı oldu. Resulullah, kalbimizden geçenleri anlamış olmalı ki, ikindi namazını temkinli kıldılar. Bu durum bana çok te'sir etti. Bu zat her halde, Allah tarafından korunuyor olmalı dedim. Birbimizden ayrıldık.

Ben, çeşitli düşünceler içindeyken Muhammed aleyhisselam umre için Mekke'ye gelince, O'na görünmedim. Kardeşim Velid'le birlikte gelmişler ve beni bulamamışlardı. Kardeşim şöyle bir mektup bırakmıştı:

"Bismillalirrahmanirrahim! Allahü teâlâya hamd ü sena ve Resulullah'a salatü selamdan sonra derim ki, hakikaten ben, senin İslâmiyet'ten yüz çevirip gitmen kadar şaşılacak bir şey bilmiyorum. Halbuki, gittiğin yolun yanlış olduğunu anlamaktan aciz değilsin. Niye aklını kullanmıyorsun? İslâmiyet gibi bir dini tanıyıp anlayamaman ne kadar tuhaf! Peygamber efendimiz, bana seni sordu. Senin, İslâmiyet'i tanıyıp, gayret ve kahramanlığını Müslümanların arasında, müşriklere karşı kullanmanı arzu ediyorlar. Ey kardeşim! Çok fırsatları kaçırdın; artık daha fazla gecikme!"

Kardeşimin mektubu bana ulaşınca, Müslüman olma arzusu bende çok kuvvetlendi. Gitmek için acele ediyordum. Resulullah'ın söyledikleri beni çok sevindirmişti. O gece uyurken, rüyamda sıkıntılı, dar ve çöl gibi susuz yerlerden, yemyeşil, geniş ve ferah bir yere çıkmıştım. Medine'ye varınca, bu rüyamı hazret-i Ebu Bekir'e anlatıp, tabirini ondan sormaya karar verdim.

"Acaba, oraya giderken bana kim arkadaş olabilir?" diye düşünüyordum. O sıra Safvan bin Ümeyye'ye rastladım. Vaziyeti ona anlattım. Teklifimi reddetti.

Daha sonra İkrime bin Ebu Cehil'e rastladım. O da reddedince evime gittim. Hayvanıma binip, Osman bin Talha'nın yanına vardım. Ona da Müslüman olmak üzere, Resulullah'a gideceğimi ve bana arkadaşlık yapmasını söyledim. Tereddütsüz kabul etti ve ertesi günü seher vakti birlikte yola çıktık.

Hadde denilen yere vardığımızda, **Amr bin As** ile karşılaştık. O da Müslüman olmak için Medine'ye gidiyordu. Medine'ye vardık. Elbisemin en güzelini giyip, Resulullah efendimizle görüşmeye hazırlandım. O sırada kardeşim Velid geldi ve; **"Acele et. Çünkü Peygamber efendimize sizin geldiğiniz haber verilmiş, O da çok sevinmiş, şimdi sizi bekliyor**" dedi.

Acele ile, O yüce peygamberin huzuruna vardım. Gülümsüyordu. Selam verdim; **"Allahü teâlâdan başka ilah olmadığına ve senin de Allahü teâlânın peygamberi olduğuna şehadet ediyorum**" dedim. **"Seni hidayete erdiren, doğru yolu gösteren Allahü teâlâya hamd olsun"** buyurdu. Sonra günahlarımın affı için Allahü teâlâya dua etmesini istedim. Benim için dua etti ve; **"İslâmiyet, kendisinden önce işlenmiş olan günahları kesip atar"** buyurdu.

Diğer iki arkadaşım da Müslüman oldular.

Böylece, Mekke'nin en bahadırlarından, gözünü budaktan esirgemeyen, gayeleri uğrunda canlarını vermekten zerre kadar çekinmeyen **bu üç pehlivan**, gönüllerinden coşan bir samimiyetle Resul-i ekrem efendimizin huzurunda Eshab-ı kiramdan olmakla şereflenmişlerdi.

Artık, bütün güçleriyle küfrü yok etmek için çalışacaklardı. Onların Müslüman olmasına, sahabiler çok sevinmişler, sevinçlerini; "**Allahü ekber!"** diye tekbirlerle açığa vurmuşlardı.

* * *

Hicretin sekizinci yılında, âlemlere rahmet olan Server-i kâinat efendimiz, İslâmiyet'in yayılması için yine çeşitli kabilelere, devletlere elçiler gönderdiler.

Bunların bazılarından müsbet neticeler gelmiş, fakat Busra vailisine gönderilen Haris bin Ümeyr

hazretleri, Şam'ın Belka nahiyesinin **Mute** köyünde hıristiyan askerleri tarafından tutuklanmıştı. Şam valisi Şürahbil bin Amr'ın yanına götürülen hazret-i Haris, elçi olduğu halde, alçakça katledilip, şehid edilmişti.

Bu habere sevgili Peygamberimiz çok üzülmüşler ve derhal kahraman Eshabının toplanmasını emir buyurmuşlardı. Bu emri alan Sahabiler, çocuklarıyla helallaşıp acele Cürf ordugahında toplandılar

Habib-i ekrem efendimiz öğle namazını kıldırdıktan sonra;

"Cihada çıkacak olan şu insanlara, Zeyd bin Harise'yi kumandan tayin ettim! Zeyd bin Harise şehid olursa, yerine Ca'fer bin Ebi Talib geçsin. Ca'fer bin Ebi Talib şehid olursa, Abdullah bin Revaha geçsin. Abdullah bin Revaha da şehid olursa, Müslümanlar aralarında münasib birini seçsin ve onu kendilerine kumandan yapsın!" buyurdu.

Bunun üzerine Eshab-ı kiram, isimleri sayılan kahramanların şehid olacağını anlayarak ağlamaya başladılar; "Ya Resulallah! Keşke sağ kalsalar da kendilerinden istifade etseydik!.." dediler. Peygamber efendimiz onlara cevap vermeyip sustular.

"Ya Abdullah! niçin ağlıyorsun?"

Mute savaşı için toplanan ve Efendimizin nasihatlarını dinleyen eshabın arasında bulunan hazret-i **Zeyd, Ca'fer ve Abdullah** büyük bir sevince gark olmuşlardı. Çünkü en büyük gayeleri Allahü teâlânın dinini yayarken şehid olmaktı. Artık şehid olma müjdeleri verilmiş ve bunu bizzat kendi kulakları ile işitmişlerdi.

Mücahidler hazırlıklarını bitirmişler, kumandanlarını bekliyorlardı. Sevgili peygamberimiz, beyaz İslâm sancağını Zeyd bin Harise hazretlerine teslim etti. Ona, Haris bin Ümeyr'in şehid edildiği yere kadar gitmesini ve İslâm'ı tebliğ etmesini emretti. Kabul etmezlerse düşmanla çarpışmasını emir buyurdular.

Abdullah bin Revaha hazretleri, yanındaki kumandan arkadaşlarıyla birlikte vedalaştıkları sırada, ağladı. Arkadaşları; "**Ey Abdullah! Ne için ağlıyorsun?"** diye sordular. Şair olan Abdullah bin Revaha ;

"Ağlamamın sebebi, değil dünya sevgisi,
Ve değildir vallahi, özleyeceğim sizi.

Asıl sebep şudur ki, Kur'an-ı kerimde,
Şöyle buyurmaktadır, Rabbimiz bir ayette:

"Muhakkak biliniz ki, sizlerin içinizden,
Hiçbir kimse yoktur ki, geçmesin Cehennem'den..."

İşittim bu ayeti, Resulullah okurken,
Cehennem'e uğrarsam, nasıl sabrederim ben!" dedi.

Arkadaşları; "Allahü teâlâ seni, sevgili kulları zümresine ilhak etsin, salihlerden olasın!" diye dua ettiler. Sonra Abdullah bin Revaha hazretleri; "Fakat ben, Allahü teâlâdan magfiret olunmak diliyorum. Bir de, kanları fışkırtıp köpürten bir kılıç darbesiyle veya ciğer ve barsaklarımı kasıp kavuran bir mızrak saplanmasıyla şehid olmak istiyorum!.." dedi.

Ordu gitmeye hazırlandığı sırada, hazret-i Abdullah bin Revaha, Peygamber efendimizin yanına varıp vedalaştıktan sonra;

"Ya Resulallah! Bana ezberliyeceğim ve aklımdan hiç çıkarmayacağım bir şey tavsiye buyurur musunuz?" dedi.

Peygamber efendimiz ona; **"Sen, yarın Allahü teâlâya pek az secde edilen bir ülkeye varacaksın. Orada secdeleri, namazları çoğalt"** buyurdu.

Abdullah bin Revaha; "Ya Resulallah! Bana, nasihatinizi çoğaltır mısınız?" deyince, sevgili Peygamberimiz;

"Allahü teâlâyı daima zikret. Çünkü, Allahü teâlâyı zikr, umduğuna ermende sana yardımcı olur" buyurdu.

"Ahde vefasızlık göstermeyiniz!"

Mute savaşı için toplana üç bin kişilik İslâm ordusu; **"Allahü ekber! Allahü ekber!"** tekbirleri arasında yürümeye başladı.

Sevgili Peygamberimiz ve Medine'de kalan sahabiler, mücahid gaziler Veda yokuşuna kadar takib ettiler.

Burada Âlemlerin efendisi, mübarek İslâm ordusuna şöyle hitab ettiler: **"Ben size, Allahü teâlânın emirlerini yapıp, yasaklarından kaçınmanızı, yanınızdaki Müslümanlara karşı hayırlı olmanızı ve onlara iyi davranmanızı tavsiye ederim.**

Allahü teâlânın yolunda, O'nun ismini söyleyerek harbediniz. Ganimet alınan mallara hıyanet

etmeyiniz. Ahde vefasızlık göstermeyiniz. Çocukları öldürmeyiniz.

Orada hıristiyanların kiliselerinde, insanlardan ayrılıp kendilerini ibadete vermiş bazı kimseler bulacaksınız. Onlara dokunmaktan sakınınız!

Onların dışında, başlarında şeytanların yuvalandıkları bazı kimselere de rastlayacaksınız ki, onlara acımayınız!

Siz, kadınları, yaşlanmış pir-i fanileri öldürmeyiniz. Ağaçlara yakmayınız ve kesmeyiniz. Evleri de yıkmayınız!"

Baş kumandan Zeyd bin Harise'ye de şu nasihatta bulundular:

"Müşriklerden düşmanınla karşılaştığın zaman, onları üç husustan birine davet et!.. Eğer Müslüman olurlarsa onları, Muhacirler yurdu olan Medine'ye hicret etmeye davet et!

Davetini kabul ederlerse, Muhacirlerin sahib oldukları haklara kendilerinin de sahib olacaklarını ve onların mükellef oldukları vazifelerle kendilerinin de mükellef olacaklarını bildir.

Şayet Müslüman olup ülkelerinde oturmayı tercih ederlerse, Müslümanlardan göçebe Arablar gibi olacaklarını ve onlar hakkında uygulanan ilahi hükmün, kendileri için de uygulanacağanı harp ganimetlerinden kendilerine bir şey ayrılamayacağını ve ganimetten ancak Müslümanların yanında harbedenlerin faydalanacağını bildir!

Eğer İslâm'ı kabul etmezlerse, onları cizye vermeye davet et! İçlerinde bunu kabul edenlere dokunma! Cizye vermeye de yanaşmazlarsa, Allahü teâlânın yardımına sığınarak onlarla harb et!.."

Bu nasihatlerden sonra mücahidlerle vedalaştılar. İslâm ordusu, tekbir sadalarıyla ayrıldı. Geride kalanlar, gidenlere el sallayıp; **"Allahü teâlâ sizi her türlü tehlikelerden muhafaza buyursun, yine sağ salim geri çevirsin..."** diye dua ediyorlardı.

Ufuktan kayboluncaya kadar, yaşlı gözlerle arkalarından gıbta ile baktılar... Zeyd bin Harise'nin elindeki mukaddes sancak dalgalanıyor, mücahidler bilinmeyen uzun bir yolculuğa, Allahü teâlânın dinine hizmet için gidiyorlardı.

İslâm ordusu, hızla Suriye'ye doğru ilerliyordu. Yolculuk olaysız ve neş'eli geçiyordu. Mücahidler, bir an önce düşmanla karşılaşmak için sabırsızlanıyorlardı.

Mute savaşı için ilerleyen ordunun içinde olup, şehidliği isteyenlerin içinde en arzulu olanlardan biri de Abdullah bin Revaha hazretleriydi.

Kahraman sahabiler, Suriye'ye yaklaşırlarken Şam valisi Şürahbil bin Amr, İslâm ordusunun yaklaşmakta olduğunu çoktan haber almıştı. Hemen Bizans kayseri Heraklius'a durumu bildirip, büyük bir yardım alarak rahatlamıştı. Çünkü yaptığı istihbarata göre, Müslümanlar ancak üç-beş bin kişiydi. Buna karşı kendi ordusu, yüz bini aşıyordu. Silahların ise, haddi hesabı yoktu.

Eshab-ı kiram, Şam topraklarından Muan'a vardıkları sırada, Rumların yüz bin kişilik bir ordu ile üzerlerine geldiklerini öğrendiler. Orada konaklayıp iki gece kaldılar.

Kumandan **Zeyd bin Harise** hazretleri, arkadaşlarını toplayıp durumu bildirdi. Rum ordusuna karşı ne yapmak lazım geldiği hakkındaki görüşlerini sordu.

Sahabilerden bazıları; "Rum ordusuyla karşılaşmadan, ani baskınlar düzenleyelim. İnsanlarını esir alıp Medine'ye dönelim"; bazıları da; "Resul aleyhisselama mektup yazıp, düşmanın sayısını bildirelim. Bize acele asker göndermesini, veya ne yapmamız gerektiğini soralım" diyorlardı.

Mute savaşı için yola çıkan ordu, düşman ordusunun çokluğu karşısında nasıl hareket edecekleri konusunda tereddüte düştüler. **Abdullah bir Revaha** sonuna kadar savaşmayı teklif etti**.**

Hazret-i Abdullah bin Revaha'nın bu sözleri, mücahidleri cesaretlendirmişti. "Vallahi Revaha'nın oğlu, doğru söylüyor" dediler.

Artık karar alınmıştı. Şehid oluncaya kadar harbe devam edeceklerdi. Şanlı sahabiler, Mute isimli köye geldiklerinde, yüz bin kişilik Rum ordusuyla karşılaştılar.

Dağ taş düşman askeri ile dolmuştu. Bir tarafta, Allahü teâlânın dinini yaymak için ta Medine'den kalkıp Şam'a kadar gelen üç bin kişilik bir İslâm ordusu; öte yanda, İslâm'ı boğmak için toplanan yüz bin kişilik bir kâfir sürüsü bulunuyordu...

Görünüşte, mukayese kabul etmez bir kuvvet dengesizliği vardı. Buna göre, bir Müslümanın otuzdan fazla Rum ile çarpışması icabediyordu.

Her iki taraf da harp düzenine girdiler. Bu sırada, Peygamber efendimizin emri gereği, İslâm ordusundan bir hey'etin, Rum ordugahına doğru ilerlediği görüldü.

Bunlar Rum ordugahına varıp, İslâm'a gelmelerini, yoksa cizye vermelerini teklif ettiler. Fakat onlar, bu daveti reddettiler. Artık kaybedilecek zaman yoktu. Kumandan Zeyd bin Harise hazretleri, elinde mukaddes İslâm sancağı olduğu halde, ordusuna hücum emrini verdi.

Sancak Abdullah bin Revaha'da

Bu anı bekleyen mücahidler; **"Allahü ekber!"** nidaları ile ok gibi ileri fırladılar.

Şimşek gibi kılıçlarını çekip, fırtına gibi düşmanın ortasına daldılar... At kişnemeleri, kılıç şakırtıları,

tekbir sadaları ve vurulanların feryatları ayyuka çıkıyor, daha harbin başında, meydan, kan gölü haline geliyordu.

Şanlı sahabiler, her kılıç sallayışlarında ya bir baş, ya bir kol düşüyorlardı. Elinde Resulullah'ın beyaz sancağı olan **hazret-i Zeyd**, düşmanın ta ortalarında; "**Allah Allah**" diyerek vuruşuyordu.

Salladığı kılıçlarla etrafını bir anda açıyor, düşmanı karşısına çıktığına pişman ediyordu. Kumandanlarının kahramanca çarpışmasını gören şanlı sahabiler, ondan geri kalmıyor, tek başına otuz düşmana kılıç yetiştirip onları tepelemeye çalışıyorlardı.

Bir ara, birkaç mızrağın birden, kumandan hazret-i Zeyd'in mübarek göğsüne saplandığı görüldü. Arkasından diğer mızraklar, onu takib etti. Şanlı sahabinin vücudu, delik deşik olmuştu. Zeyd bin Harise sıcak toprağa düştü. Böylece çok özlediği şehadet şerbetini içti.

Zeyd bin Harise'yi takib eden **hazret-i Ca'fer,** hemen sancağı kaptı. İslâm sancağının dalgalandığını gören mücahidler, yeni bir aşk ile savaşa devam ediyorlardı.

Hazret-i Ca'fer de, Zeyd bin Harise gibi kahramanca çarpışıyordu. Bir taraftan düşmana saldırıyor, diğer yandan da arkadaşlarına cesaret ve heyecan veriyordu.

Yiğitçe çarpışan bu yeni kumandan, daha hızlı, daha seri hareketlerle kılıç sallıyor, düşmana göz açtırmıyordu. Hazret-i Ca'fer, kendisinden geçmiş bir halde çarpışırken, arkadaşlarından bir hayli ileri gitmişti.

Rumların ortasında tek başına dövüşüyor, her birine ayrı ayrı kılıç vuruyordu. Fakat bu gidişin, dönüşü olmadığını anlamakta gecikmedi. Kahraman kumandan; "Bana düşen, kâfirlerin her birine kılıcımla vurmaktır!" diyor, Allahü teâlânın mübarek ismini dilinden düşürmüyor ve bitmez tükenmez bir güçle çarpışıyordu.

Nihayet bir düşman askeri, hazret-i Ca'fer'in sağ koluna bir kılıç vurdu. Sağ eli kesilen hazret-i Ca'fer, mukaddes İslâm sancağını sol eliyle yere düşmeden yakaladı. Kaldırıp yine dalgalandırdı.

Bir kılıç darbesi ile sol eli de kesilmişti. Bu defa sancağı, kesik kollarının arasında göğsüne bastırarak dalgalandırmaya çalıştı. Fakat bir biri peşinden şiddetle inen düşman kılıçları ile çok özlediği şehadet mertebesine kavuştu.

Mübarek ruhu, Cennet'in en yüksek derecelerine uçmuştu... Bedeninde doksandan ziyade kılıç ve mızrak yarası sayılmıştı.

Kumandanlarının şehid düştüğünü gören kahraman mücahidler, İslâm sancağını kaptıkları gibi, **Abdullah bin Revaha** hazretlerine teslim ettiler. O da, atının üzerinde sancağı dalgalandırarak düşmana şiddetle saldırdı. Her önüne geleni deviriyor, kahramanca ilerliyordu...

Hazret-i Abdullah da; "**Allahü ekber!**" nidaları arasında düşmanla amansız bir mücadeleye tutuşmuştu. Bir ara bir kılıç darbesi parmağına isabet etti ve kesik parmak elinde sallanmaya başladı.

Allahü teâlânın ve Resulünün aşkıyla yanan bu mübarek kumandan, derhal atından yere atladı, çarpışmasına engel olan yaralı parmağını, ayağnın altına alıp; **"Sen sadece, yaralı bir parmak değil misin? Zaten bu kazaya da Allahü teâlânın yolunda uğramış bulunuyorsun!"** diyerek çekip kopardı.

Şimşek gibi atına atlayıp, olanca gücü ile yine çarpışmaya başladı. Fakat bu kadar çarpışmasına rağmen, şehidlik mertebesine kavuşamadığı için kendi kendini kınamaya başladı... Tekrar tekrar düşmana saldırdı. Sonunda bir mızrak darbesi ile yere düştü. Allahü teâlâ ve Resulü yolunda çarpışırken Şehid olup, mübarek ruhu Cennet'e uçtu...

O anda hazret-i Abdullah'ın yanında çarpışan Ebü'l-Yüsr Ka'b bin Umeyr , sancağı dalgalandırmaya çalıştı. Gözlerini Eshab arasında dolaştırarak kendisinden daha yaşlı ve olgun birini araştırdı. Sabit bin Ekrem'i görünce, sancağı ona teslim etti.

Hazret-i Sabit, sancağı mücahidlerin önüne dikdikten sonra**; "Ey kardeşlerim! Acele içinizden birini kumandan seçiniz ve ona tabi olunuz"** dedi.

Onlar; "Seni seçtik" dedilerse de, hazret-i Sabit bunu kabul etmedi. Gözleri Halid bin Velid hazretlerine takıldı. Ona; "Ey Ebu Süleyman! Sancağı sen al!" dedi.

Müslümanlar arasına yeni katılan hazret-i Halid, edebinden mukaddes sancağı almak istemedi ve mübarek dudaklarından; "Ben bu sancağı senden alamam! Sen buna benden daha çok layıksın. Zira daha yaşlısın ve Bedir gazasında Resulullah'ın yanında çarpışmakla şereflenmişsin!.." sözleri dökülmüştü.

Fakat zaman kıymetli idi. Etraflarındaki Eshab-ı kiram, düşmanla kıyasıya vuruşuyor, yüzbin kişilik düşmanı geriletmeye çalışıyordu. Hazret-i Sabit, sözünü tekrarladı**: "Ey Halid! Resulullah'ın mukaddes sancağını çabuk al! Vallahi, bunu sana vermek için almıştım. Sen, harbin usulünü benden daha iyi bilirsin!"** dedi.

Bayrak Hz. Halid bir Velid'e

Ordunun başına kimin geçeceği tartışılırken, Hz. Sabit, etrafındaki mücahidlere; "Ey kardeşlerim! Halid'in kumandan olmasındaki görüşünüz nedir?" diye sordu.

Onlar da hep bir ağızdan; "Onu başımıza kumandan yaptık" dediler. Bunun üzerine hazret-i Halid,

Âlemlerin efendisinin mübarek eliyle teslim ettiği sancağı, büyük bir hürmet ve edeb ile alıp öptü. Atına atlayıp düşmana bütün haşmet ve heybetiyle saldırdı.

Kahraman sahabiler yeni kumandanlarının peşinde tekrar hücuma geçtiler. Hazret-i Halid görülmemiş bir cesaret ve maharetle çarpışıyordu. Önüne geleni devirip düşürüyordu.

Bir ara Kutbe bin Katade hazretleri, düşman kumandanlarından Malik bin Zafile'nin başını gövdesinden ayırdı. Rumların maneviyatları bozulmuştu. Fakat vakit daralmış, akşam olmuş ve hava kararmaya başlamıştı. Karanlıkta savaşmak oldukça tehlikeliydi. Çünkü yanlışlıkla kendi arkadaşlarını vurabilirlerdi...

Bu sebeple her iki taraf da karargahlarına çekildi. Yaralılar tedavi altına alındı. Hazret-i Halid, harp san'atında dâhi idi. Sabahleyin düşmanın karşısına yeni bir taktikle çıkmak ve onları şaşırtmak istiyordu.

O gece, askerlerin yerlerini değiştirdi. Sağ taraftakileri sola, soldakileri sağa, öndekileri arkaya, arkadakileri de öne aldı.

Sabahleyin tekrar hücuma kalkan kahraman mücahidler, "Allahü ekber" nidaları arasında çarpışmaya başladı. Düşman askerleri, kendilerine saldıran askerleri ilk defa görüyordu.

Bunlar dünkü çarpıştıkları kimseler değildi. Herhalde, Müslümanlara yeni bir ordu yardıma gelmişti!.. Bunları büyük bir korku içinde düşünen Rum askerlerinin maneviyatları bozuldu. Paniğe kapıldılar.

Bunu fırsat bilen hazret-i Halid ve kahraman sahabiler, o gün çok daha güzel çarpışarak düşmana kılıç vurdular ve binlercesinin canını Cehennem'e gönderdiler.

O gün Halid bin Velid hazretlerinin elinde dokuz kılıç kırılmıştı. Allahü teâlânın ihsanı, Resul-i ekrem efendimizin duaları bereketiyle üç bin mücahid gazi, yüz bin düşman askerini bozguna uğratmıştı.

Bu büyük meydan muharebesinde on beş şehid verilmişti. Böylece, Bizans imparatorluğuna, haddi bildirilmiş, daha güneye akınlar düzenlemelerine engel olunmuştu...

Resul-i ekrem ve Nebiyyi muhterem efendimiz, kendisine harp meydanından bir haber gelmeden önce, Mute'de olanları bildirmek üzere Eshabını mescide toplamıştı.

Sevgili Peygamberimizin mübarek yüzlerinden çok üzüntülü olduğu anlaşılıyor, daha çok üzülür korkusu ile kimse bir şey soramıyordu.

Nihayet Eshab-ı kiramdan biri; **"Canımız sana feda olsun Ya Resulallah! Sizde olan üzüntüyü gördüğümüzden beri içimiz kan ağlıyor, üzüntümüzün derecesini ancak cenab-ı Hak bilir!"** dedi.

Sevgili Peygamberimizin mübarek gözlerinden yaşlar boşandı...

Resulullahın üzüntüsünün sebebi

Efendimiz, üzüntüsünü şöyle ifade buyurdu:

"Bende gördüğünüz üzüntü, beni hüzün içinde bırakan şey, Eshabımın şehid olmaları idi.

Bu hal, onları Cennet'te karşılıklı tahtlar üzerinde oturmuş kardeşler olarak görünceye kadar devam etti.

Zeyd bin Harise, sancağı eline aldı. Nihayet şehid edildi. O şimdi Cennet'e girdi. Orada koşup duruyor. Sonra sancağı Ca'fer bin Ebi Talib aldı. Düşman ordularına saldırdı. Çarpıştı ve nihayet o da şehid oldu. O, şehid olarak Cennet'e girdi ve yakuttan iki kanat ile dilediği gibi uçup duruyor.

Ca'fer'den sonra sancağı, Abdullah bin Revaha aldı. Elinde sancak olduğu halde düşmanlarla çarpıştı ve şehid oldu ve Cennet'e girdi.

Onlar, Cennet'te altından tahtlar üzerinde bana gösterildi. Ey Allah'ım! Zeyd'i magfiret eyle!.. Ey Allah'ım! Ca'fer'i magfiret eyle! Ey Allah'ım Abdullah bin Revaha'yı magfiret eyle!"

Âlemlerin efendisinin mübarek gözlerinden hâlâ yaşlar boşanıyordu. Göz yaşları arasında şöyle devam ettiler:

"Abdullah bin Revaha'dan sonra sancağı Halid bin Velid aldı. İşte şimdi harp şiddetlendi. Ey Allah'ım! O (Halid bin Velid), **senin kılıçlarından bir kılıçtır. Ona yardım eyle!.."** buyurdular.

Ca'fer bin Ebi Talib hazretlerinin şehid düştüğü gün bu hadiseyi anlattıktan sonra kalktılar, hazret-i Ca'fer'in evine gittiler.

Hanımı Esma evinin işlerini bitirmiş, çocuklarını yıkayıp saçlarını taramıştı. Sevgili Peygamberimiz; **"Ey Esma! Ca'fer'in oğulları nerede? Onları bana getir!"** buyurdular.

Esma Hatun çocukları getirince, Resulullah efendimiz onları bağrına bastı ve doya doya öpüp kokladı. Mübarek kalbleri dayanamadı, mübarek gözlerinden yaşlar sicim gibi akmaya başladı.

Bunu gören hazret-i Ca'fer'in hanımı; **"Anam- babam, canım sana feda olsun Ya Resulallah! Niçin oğullarıma yetimlere yaptığınız merhameti gösteriyorsunuz? Yoksa Ca'fer ve arkadaşlarından acı bir haber mi aldınız?!**" diye yalvararak sordu.

Âlemlerin efendisi, çok müteessir olmuştu: **"Evet!.. Onlar, bu gün şehid oldular!.."** buyurdu.

Hazret-i Esma validemiz de yetim yavrularını bağrına basarak ağlamaya başladı. Bu manzaraya sevgili Peygamberimiz fazla dayanamamış, oradan ayrılmışlardı.

Seadethanelerine dönen Habib-i ekrem efendimiz, zevce-i mutahharalarına, **“Ca’fer’in ailesi için yemek hazırlamayı ihmal etmeyiniz!”** buyurdu. Üç gün şehid ailelerine yemekler gönderildi.

Birkaç gün sonra haberciler, İslâm ordusunun Medine’ye yaklaştığını, bildirdiler. Peygamber efendimiz, Eshabı ile kalktılar, Medine’nin dışına karşılamaya çıktılar.

Uzaklardan bir toz bulutu kalkıyor, mukaddes İslâm sancağı dalgalanıyordu. Kılıç, kalkan parıltıları, etrafı ayna gibi ışıldatıyordu. Herkesde, derin bir heyecan göze çarpıyordu. Biraz sonra başlarında Halid bin Velid hazretleri olduğu halde, mücahid gaziler Medine’ye girdiler.

Mekke’nin fethi...

Hicretin sekizinci senesi idi... Hudeybiye antlaşmasının bir maddesi de; “Her iki tarafın dışında kalan Arab kabileleri, istedikleri tarafın himayesine girebilecekler, Müslümanlar veya müşriklerle birleşmekte serbest olacaklar” idi.

Buna göre; Peygamber efendimizin müttefiki olan Huzaa kabilesi, Müslümanlar; Beni Bekir kabilesi de müşrikler tarafında yer almışlardı. Huzaa kabilesi ile Beni Bekirler eskiden beri düşman olup, fırsat buldukça birbirlerine saldırırlardı. Hudeybiye barışına göre, onlar da bir müddet için saldırılarını durdurmuşlardı. Fakat, buna Beni Bekir kabilesi iki sene uyabilmişti.

Bekiroğullarından biri, sevgili Peygamberimize hakaret eden bir şiir söylemiş, bunu işiten Huzaa kabilesinden bir genç, dayanamamış ve başını yarmıştı.

Bekiroğulları, bunu fırsat bilip antlaşma gereği tehlikeden emin olan Huzaa kabilesine saldırmışlardı. Bu saldırıya, Kureyşli müşrikler, silah vererek ve gizli adam göndererek yardım etmişler, Harem-i şerifde Huzaa kabilesinden yirmiden fazla kimseyi öldürmüşlerdi.

Çarpışma esnasında Huzaa kabilesinden bazı Müslümanlar, Peygamber efendimizden yardım istemişlerdi. Huzaa kabilesinden gece yapılan bu baskınlarda, Bekiroğulları arasında, Kureyşli müşriklerin de bulunduğunu görenler olmuştu.

O gece, Medine’de, hazret-i Meymune validemizin evinde bulunan sevgili peygamberimiz, namaz kılmak için kalkıp abdest alırken; Allahü teâlânın izni ile bir mucize olarak, Mekke’deki Müslümanların kendisinden yardım taleb ettiklerini işitmişti. Onlara cevab olarak; **“Lebbeyk! = Davetinize icabet ediyorum!”** buyurdu.

Meymune validemiz, Peygamber efendimizin yanında kimse olmadığı halde böyle konuştuğunu görünce; “Ya Resulallah! Yanınızda bir kimse var mı?” diye sordu. Sevgili Peygamberimiz ona, Mekke’de meydana gelen hadiseyi ve Kureyşlilerin bu işe ortak olduklarını haber verdi.

Kureyş müşrikleri Beni Bekirlere yardım ederek, Huzaa kabilesine baskın yapıp onları öldürmekle, Hudeybiye antlaşmasının maddelerine aykırı hareket etmiş, böylece antlaşmayı bozmuş oluyorlardı.

Fakat, bu hadiseden, o sırada Şam’a ticaret için giden Kureyş lideri Ebu Süfyan’ın haberi olmamıştı. Şam’dan dönünce hadiseyi ona anlattılar ve; “Bu, mutlaka düzeltilmesi lazım olan bir iştir. Gizlenmesi mümkün değildir. Eğer düzeltilmezse, Muhammed bizi Mekke’den sürer!” dediler.

Ebu Süfyan ise; “Her ne kadar bu hadiseden benim haberim olmadıysa da, yapılan kıtal haberi Medine’ye ulaşmadan, barışı yenileyip uzatmak üzere acele gitmem lazım” dedi.

Halbuki, sevgili Peygamberimiz, haberi anında öğrenmişti. Ayrıca hadiseden üç gün sonra, Huzaa kabilesinden Amr bin Salim, yanında kırk süvari ile gelip, durumu Resul-i ekrem efendimize anlattı.

Habibullah efendimiz de; **“Huzaa oğullarına yardım etmezsem, bana da yardım olunmasın!”** buyurarak bir mektup yazdırdı.

Kureyş müşriklerine gönderilen bu mektupda, sevgili peygamberimiz; **“... Siz, ya Bekir oğulları ile olan ittifakınızdan vaz geçip geri durursunuz, yahut da Huzaa oğullarından öldürülenlerin diyetlerini ödersiniz! Şayet bu söylediklerimden birini yerine getirmeyecek olursanız, sizinle harb edeceğimi bildiririm!..”** buyuruyorlardı.

“Geldiği gibi geri döner!..”

Kureyşliler, Efendimizin mektuptaki tekliflerini ve gösterdikleri merhameti anlayamadılar. “Hem ittifakımızı kesmeyiz, hem de diyeti ödemeyiz! Ancak harbedebiliriz” diye haber gönderdiler.

Fakat, böyle yaptıklarına bin defa pişman olup, korkularından antlaşmayı yenilemek üzere Ebu Süfyan’ı Medine’ye doğru hemen yola çıkardılar.

Daha Ebu Süfyan Medine’ye gelmeden, sevgili Peygamberimiz, onun geleceğini Eshab-ı kiramına bildirdi ve; **“Şöyle anlarım ki, Ebu Süfyan, barışı yenileyip, müddetini de uzatmak üzere geliyor. Lakin, muradı hasıl olmayıp geldiği gibi geri döner!..”** buyurdu.

Henüz Müslüman olmayan Ebu Süfyan, Medine-i münevvereye geldi. Kızı ve Peygamber efendimizin mübarek hanımı, müminlerin annesi olan Ümmü Habibe’nin evine gitti.

Sevgili Peygamberimizin döşeği üzerine oturmak istedi. Hazret-i Ümmü Habibe validemiz, oturmadan yetişip döşeği kaldırdı. Babası buna çok üzülüp; “Ey kızım! Bu döşeği benden mi

esirgiyorsun?” diyerek hayretini belirtince, Resulullah’ın muhabbetini her şeyin üzerinde tutan mü’minlerin annesi hazret-i Ümmü Habibe, babasına; **“Bu döşek, Allahü teâlânın Resulünün döşeğidir. Ona müşrikler oturamaz! Sen, müşriksin! Bu döşek üzerine oturman, asla layık değildir!”** diye cevap verdi.

Babası; “Ey kızım! Evimden ayrılalı sana birşeyler olmuş!” deyince, o da; “Elhamdülillah ki, Allahü teâlâ bana İslâmiyet’i nasib etti. Sen ise hâlâ, işitmeyen, görmeyen taştan yapılmış putlara tapıyorsun! Ey baba! Senin gibi Kureyş’in büyüğü ve yaşlısı olan bir kimse, nasıl olur da İslâm’a uzak kalır?..” dedi.

Babası, çok hiddetlenip; “Bana bu kadar hürmetsizlik edip cahillikle suçluyorsun! Demek ben, atalarımın senelerdir taptıklarını bırakıp, Muhammed’in dinine mi gireceğim?!” diyerek oradan ayrıldı.

Sevgili peygamberimizin huzuruna gelen Kureyş lideri; “Ben, Hudeybiye antlaşmasını yenilemek ve müddetini de uzatmak için geldim. Haydi, aramızdaki bu muahedeyi bir yazı ile yenileyelim!” dedi.

Habib-i ekrem efendimiz; **“Biz, Hudeybiye antlaşmasına aykırı bir davranışta bulunmayız ve onu değiştirmeyiz!”** buyurdu.

Kureyş lideri, tekrar tekrar; “Antlaşmayı değiştirelim! Yenileyelim!..” dediyse de, sevgili Peygamberimiz, ona hiçbir cevabda bulunmadı.

Kureyş lideri gösterdiği bütün gayretlerin hiçbir fayda vermediğini görünce, Mekke’ye dönüp, müşriklere durum anlattı. Müşrikler; “Demek hiçbir şey yapamadan geri döndün öyle mi?!..” diyerek onu kınadılar. Artık onlar için, beklemekten başka yapacak bir şey kalmamıştı.

Ebu Süfyan Medine’den ayrılınca, sevgili Peygamberimiz Mekke’yi fethetmeye karar verdi. Çünkü Kureyşliler, ahdlerinde durmamışlar ve barışı bozmuşlardı.

Fakat bu sırrı gayet gizli tutuyor, müşriklere hazırlanma fırsatı vermeden ve Harem-i şerifde kan dökülmeden Mekke’yi teslim almak istiyordu. Bu bir harp tedbiri idi. Zira, Mekke fethedilince, kim bilir niceleri Müslüman olmakla şereflenecekti.

Bu durumu hazret-i Ebu Bekir’e ve Eshabının ileri gelenlerinden birkaçına bildirdi. Eshabına, sefer için hazırlık yapmalarını emredip, nereye gidileceğini bildirmedi.

“Onları, görmez ve işitmez eyle!”

Eshab-ı kiram, Efendimizin emri üzerine cihad için hazırlığa başladılar. Fakat nereye sefer yapılacağını bilmiyorlardı. Peygamber efendimiz, ayrıca çevredeki Müslüman kabilelerden Eslem, Eşca, Cüheyne, Husayn, Gıfar, Müzeyne, Süleyman, Damra ve Huzaaoğullarına haber gönderdi; **“Allahü teâlâya ve ahiret gününe iman edenler, Ramazan-ı şerifin başında Medine’de bulunsunlar”** buyurarak onları harbe katılmaya davet etti.

Habibullah efendimiz, bir tedbir olarak, Mekke’ye giden yolları tutup, irtibatı kesmek üzere, hazret-i Ömer’e vazife verdi. Hazret-i Ömer, derhal dağ yollarına, geçitlere ve diğer yol başlarına nöbetçiler dikip; “Mekke’ye gitmek isteyen herkesi geri çevireceksiniz!” emrini verdi.

Sevgili Peygamberimiz, bu işin gizlice yürütülmesi için; **“Ya Rabbi! Yurtlarına ansızın varıp, kavuşuncaya kadar, Kureyşlilerin casus ve habercilerini tut, görmez ve işitmez eyle. Bizi ansızın görüp işitsinler”** diyerek Allahü teâlâya dua etdi.

Peygamber efendimiz, kuzeydeki müşrikler veya Bizanslılar üzerine yürünecek intibaını vermek için de, Ebu Katade hazretlerini askeri bir birlik ile kuzeye, İzam vadisine doğru gönderdi.

Bu arada Medine’deki hazırlıkları, Mekkeli müşriklere bildirmek üzere gönderilen bir mektubu, sevgili Peygamberimiz bir mucize olarak haber verdi. Hazret-i Ali’yi göndererek yakalattı.

Ramazan ayının ikinci gününe kadar, çevre kabilelerden yardım gelmiş, Ebu İnebe kuyusu başındaki karargahda toplanılmıştı. Eshab-ı kiramın sayısı on iki bine ulaşmıştı. Bunlardan dört bini Ensar, yedi yüzü Muhacir, geri kalanı da çevredeki Müslüman kabilelerdendi.

Sevgili Peygamberimiz, Medine’ye vekil olarak, Abdullah bin Ümmi Mektum hazretlerini bıraktı. Zübeyr bin Avvam hazretlerini de iki yüz kişilik bir süvari birliğinin başında keşif kolu olarak ileri gönderdi.

Nihayet Âlemlerin efendisi, gönülleri Allahü teâlâ ve Resulünün muhabbetiyle dolu olan onikibin kişilik muazzam ordusunun başında olduğu halde, Allahü teâlânın ismi ile yola çıktılar.

Bundan sekiz sene önce, ayrıldıkları yurtlarına, Mekke’ye gidiyorlardı. Puthane haline çevrilen muazzam Kabe’yi putlardan temizlemeye gidiyorlardı...

İnatlarından bir türlü vaz geçmek istemeyen müşriklere, hak, adalet ve merhamet göstermeye gidiyorlardı... Allahü teâlânın dinini yaymaya, oradakilerin ebedi Cehennem azabından kurulmalarına vesile olmaya gidiyorlardı...

Aman ya Rabbi! Bu ne büyük merhametti!..

İslâm ordusu Zü’l-huleyfe’ye geldiği sırada, Mekke’den ailesi ile birlikte hicret eden Peygamber efendimizin amcası hazret-i Abbas ile karşılaştı.

Sevgili Peygamberimiz, amcasının geldiğine çok sevindi ve; **“Ey Abbas! Ben Peygamberlerin sonuncusu olduğum gibi, sen de, Muhacirlerin sonuncususun”** buyurarak gönülünü aldı.

Hazret-i Abbas’ın ağırlıklarını Medine’ye gönderdi. Hz. Abbas , Peygamber efendimizin yanında

kalıp, Mekke'nin fethine katıldı.

Resul-i ekrem efendimiz, Mekke'nin yakınında bulunan Kudeyd'e geldiğinde, şanlı Eshabına harp düzeni aldırdı.

Her bir kabileye ayrı ayrı sancaklar ve bayraklar verdi. Onları, her kabilenin bayrakdar ve sancakdarına teslim etti.

"Müslüman olma zamanı gelmedi mi?"

Medine'den ayrılalı on gün olmuştu. Akşam üzeri Mekke'ye iyice yaklaşılmış, yatsı vaktinde Merr-uz-zahran'a gelinmişti. Peygamber efendimiz, Eshabına burada durmalarını emir buyurdu.

Ayrıca hazret-i Ömer'e vazife verip, her mücahidin ateş yakmasını da emretti. Bir anda on binden fazla ateş yanınca, Mekke aydınlığa boğuldu

Hiçbir şeyden haberi olmayan Mekkeli müşrikler, şaşkına döndüler. Ne olduğunu anlamak için Ebu Süfyan'ı görevlendirdiler.

O da yanına iki kişi alarak İslâm ordusuna doğru gizlene gizlene yaklaştılar. Bu sırada sevgili Peygamberimiz, Eshabından bazılarına; **"Ebu Süfyan'a gözkulak olunuz. Mutlaka onu bulursunuz!"** buyurdu.

Ebu Süfyan ve yanındakiler, İslâm ordusuna doğru ilerledikçe hayretleri artıyor, dehşete düşüyorlardı.

Mekke'nin çevresine ne kadar çok asker birikmişti ve ne kadar çok da ateş yakmışlardı!.. Onlar, bunları konuşa konuşa, Erak isimli yere geldiler.

Bu sırada Peygamber efendimiz, yine; **"Ebu Süfyan, şu anda Erak'tadır"** buyurdu. Eshab-ı kiram, onları araştırmaya koyuldular. İçlerinden hazret-i Abbas, onları tanıdı ve Peygamber efendimizin huzuruna götürdü.

Yolda Ebu Süfyan, hazret-i Abbas'a; "Haberler nasıldır?" diye sordu. O da; "Ey Ebu Süfyan! Sana yazıklar olsun! Resul aleyhisselam, karşı koyamayacağınız bir ordu ile üzerinize geliyor. Yemin ederim ki, Kureyşlilerin hali yaman olacak. Vay onların başına geleceklere!" dedi.

Ebu Süfyan ve yanındakiler, korku ile mücahidlerin arasından geçerek sevgili Peygamberimizin huzur-i şeriflerine geldiler.

Kâinatın sultanı, onları güzel karşıladı. Mekkeliler hakkında bilgi aldı. Geç vakitlere kadar konuştuktan sonra, onları İslâm'a davet eyledi. Hakim bin Hizam ile Büdeyl, derhal Kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu.

Fakat Ebu Süfyan'ın tereddütü devam ediyordu. Sabah olunca, merhamet deryası sevgili Peygamberimiz; **"Ey Ebu Süfyan! Yazıklar olsun sana! Allahü teâlâdan başka ilah bulunmadığını öğrenme zamanı hala gelmedi mi?"** buyurdu.

O da; "Anam-babam sana feda olsun! Yumuşak huylulukta ve şereflilikte ve akraba hakkını gözetmekte üstüne yoktur. Sana ettiğimiz bu kadar cefadan sonra sen, hâlâ bizi hidayet yoluna davet ediyorsun. Ne güzel kerem sahibisin. Allah'dan başka ilah olmadığına inandım... Eğer olsaydı bana bir faydası olurdu. Sen de Allah'ın Resulüsün" diyerek Eshab-ı kiramdan olmakla şereflendi.

Hazret-i Abbas; "Ya Resulallah! Ebu Süfyan'a Mekkelilerce itibar kazandıracak bir şey ihsan eder misiniz?" dedi.

Peygamber efendimiz, bunu kabul edip; **"Kim Ebu Süfyan'ın evine girer, sığınırsa, ona eman verilmiştir, öldürülmekten kurtulur"** buyurdu.

Ebu Süfyan hazretleri; "Ya Resulallah! Biraz daha genişletir misiniz?" diye istirhamda bulununca, sevgili Peygamberimiz; **"Kim Mescid-i Haram'a girer, sığınırsa, ona eman verilmiştir! Kim kapısını kapayıp evinde oturursa, ona eman verilmiştir"** buyurdu.

Resul-i ekrem efendimiz, Ebu Süfyan'ın, İslâm ordusunun heybetini ve çokluğunu görüp, Mekkeli müşriklere bunu anlatması için hazret-i Abbas'a; **"Onu, vadinin daraldığı, atların sıkışa sıkışa geçtiği dağ boğazına ilet. Müslümanların, Allahü teâlânın ordusunun ihtişamını görsün"** buyurdu.

"Bugün, merhamet günüdür!"

Görmeliydi ki, şahid olduğu manzarayı müşriklere anlatsın ve karşı çıkan olmasın... Böylece, Harem-i şerifte kan dökülmesin...

Hazret-i Abbas, Ebu Süfyan ile dağ geçidine giderken, mücahidler harp düzenine girdi.

Her kabile, sancaklarını açmış olduğu halde geçitten geçmeye başladılar. Her birinin üzeri zırhlı ve silahlı idi. Her grup geçerken tekbir getiriyorlardı.

Ebu Süfyan; "Bunlar kim?" diye soruyor, hazret-i Abbas'da; "Bunlar, Süleymoğulları! Kumandanları Halid bin Velid'dir!" Bunlar Gıfaroğulları!" "Bunlar Ka'boğulları!.." diyerek cevap veriyordu.

Yeri göğü; "Allahü ekber! Allahü ekber!" nidaları dolduruyor, mücahidlerin çokluğu ve silahların parıltıları göz kamaştırıyordu.

Ebu Süfyan'ın en çok merak ettiği, Fahr-i Âlem efendimizdi. O'nun çevresindeki askerlerin geçişini

çok merak ediyor, diğerlerinden farklı olacağını tahmin ediyordu.

Bu sebeple sık sık; "Bunlar Resulullah'ın birliği midir?" diye sormaktan kendini alamıyordu... Nihayet peygamberlerin sultanı, Âlemlerin efendisi güneş gibi, nur saçarak devesi Kusva'nın üzerinde göründü.

Etrafında Muhacirler ve Ensar bulunuyordu. Her biri tepeden tırnağa Davudi zırhlara bürünmüş, Hindi kılıçlar kuşanmış, cins atlara ve develere binmiş olarak geliyorlardı.

Ebu Süfyan onları görünce; "Kim bunlar, ya Abbas?" diyerek merakla sordu. O da; "ortadaki Resul aleyhisselam, Etrafındakiler de şehid olmak aşkı ile yanan Ensar ve Muhacirlerdir!.." dedi.

Sevgili Peygamberimiz onların yanından geçerken Ebu Süfyan'a; **"... Bugün, Allahü teâlânın, Kabe'nin şanını yücelteceği bir gündür. Bugün, Beytullah'a örtü örtüleceği gündür! Bugün, merhamet günüdür... Bugün, Allahü teâlânın Kureyşlileri** (İslâm ile) **aziz edeceği bir gündür!"** buyurdu.

Ebu Süfyan, göreceğini görmüş, işiteceğini de işitmişti; "Ben, Kayser'in de, Kisra'nın da saltanatını gördüm. Fakat böyle ihtişamlısını görmedim! Ben, hiçbir zaman bugünkü gibi bir ordu ve cemaat ile karşılaşmadım! Böyle bir orduya hiç kimse karşı koyamaz, onlara güç yetiremez!" diyerek Mekke'nin yolunu tuttu...

Hz. Ebu Süfyan, Mekke'ye gelip, kendisini merakla bekleyen müşriklere Müslüman olduğunu açıkladıktan sonra;

"Ey Kureyş cemaatı! Muhammed aleyhisselam, karşısında dayanamayacağınız kadar büyük bir ordu ile yanıbaşınıza gelmiş bulunuyor. Boş yere kendi kendinizi aldatmayınız! Müslüman olunuz ki, kurtulasınız! Ben sizin görmediklerinizi gördüm! Sayısız bahadırlar, atlar ve silahlar gördüm. Hiç kimsenin onlara gücü yetmez! Kim, Ebu Süfyan'ın evine girerse, ona eman verilmiş, öldürülmekten kurtulmuştur! Kim, Beytullah'a sığınırsa, ona eman verilmiştir. Kim, evine girip kapısını kapatırsa, ona da eman verilmiştir!" dedi.

Bunun üzerine müşriklerin azılılarından bazıları, Ebu Süfyan hazretlerine karşı çıkarak, hakaret ettiler. Hatta, İslâm ordusuna karşı çıkmak için, acele hazırlığa başladılar. Fakat bunların sayıları çok azdı. Diğerleri, bunlara iltifat etmeyip evlerine koştular. Bir kısmı da Mescid-i Haram'a sığındılar.

"Hiç kimseyi öldürmeyeceksiniz!"

Servet-i âlem efendimiz ve şanlı sahabiler, Zituva vadisine gelip toplandılar. Âlemlerin efendisi, mübarek gözleriyle Eshab-ı kiramını şöyle bir süzdükten sonra, hatırına, sekiz sene önce Mekke'den ayrılışı, hicreti geldi.

O zaman saadethanelerinin etrafını müşriklerin sardığını, Yasin-i şerifden ayet-i kerimeler okuyarak çıktığını, hazret-i Ebu Bekir ile kimselere görünmeden Sevr mağarasına girdiklerini; Mekke hudutlarından ayrılmadan son bir defa dönüp;

"Ey Mekke! Vallahi, biliyorum ki sen, Allahü teâlânın yarattığı yerlerin içinde en hayırlısısın. Rabbim katında da benim yanımda da en sevgili olanısın. Senden zorla çıkarılmamış olsaydım; senden çıkmaz, ayrılmazdım" buyurduğunu; bu mahzunluğu karşısında, Cebrail aleyhisselamın Kassas suresi 85. Ayet-i kerimesini okuyup, mübarek hatırını teselli ettiğini ve Mekke-i mükerremeye döneceğini müjdelediğini; bir avuç Eshabı ile Bedir'de, Uhud'da, Hendek'de, Hayber'de, Mute'de düşmanlara nasıl galip geldiğini hatırladı.

Şimdi, on iki bin Eshabı etrafında pervane olmuş, Mekke'ye girmek için bir emirini bekliyorlardı... Server-i âlem efendimiz, bütün bunları ihsan eden Allahü teâlâya, en derin minnet ve şükran duygularıyla dolu olarak hamd etti. Tevazu ile mübarek başını önüne eğdi.

Fahr-i kâinat efendimiz, kahraman Eshabını dört gruba ayırdı. Sağ kol kumandanlığına Halid bin Velid hazretlerini, sol kol kumandanlığına Zübeyr bin Avvam hazretlerini, piyadelerin başına Ebu Übeyde bin Cerrah hazretlerini, diğer gruba da Sa'd bin Ubade hazretlerini tayin eyledi.

Hazret-i Halid, Mekke'nin güneyinden girecek, müşriklerden kim karşı çıkarsa cezalarını verecek, Safa tepesinde, Fahr-i kâinat efendimizle birleşecekti. Hazret-i Zübeyr, Mekke'nin kuzeyinden girecek, Hacun mevkiine bayrağını dikip Server-i âlem efendimizi bekleyecekti. Batıdan, hazret-i Sa'd bin Ubade hazretleri ilerleyecekti.

Resul-i ekrem efendimiz, kumandanlarına; **"Size saldırılmadıkça, asla, hiç kimseyle çarpışmaya girmeyeceksiniz. Hiç kimseyi öldürmeyeceksiniz"** buyurdu.

Ancak isimleri belirtilen on beş kişiden kim yakalanırsa, Kabe'nin örtüsü altına bile gizlenseler, cezaları verilecekti.

Ramazan-ı şerifin on üçü, Cuma günü idi. Mücahidlerden en önce harekete geçen, Halid bin Velid hazretleri oldu. Mekke'nin güneyinden Handeme dağının eteklerine geldiklerinde, azılı Kureyş müşriklerinin kendilerine ok yağdırdıklarını gördü. İki mücahid, şehid olmuştu.

Hazret-i Halid, savaş düzenindeki askerlerine; "Ancak, bozguna uğrayıp kaçanlar öldürülmeyecektir?" emrini verdikten sonra, ileri atıldılar. Bir anda müşrikleri geriye püskürttüler. Çarpışma

esnasında yetmiş müşrik öldürüldü. Diğerleri, dağ başlarına, evlerine kaçtılar.

Mukaddes Mekke'ye diğer yönlerden giren şanlı sahabiler, her hangi bir direnişle karşılaşmadılar. Öldürülmesi emredilenler, içinde beş tanesi yakalanıp cezaları verildi. Diğerleri ekke'den kaçtılar.

Mücahidler, büyük bir heyecanla, dalga dalga; "Allahü ekber!Allahü ekber!" tekbirleri arasında Mekke'ye giriyorlardı.

"Hak gelince batıl gider"

Server-i âlem efendimiz, devesi Kusva'nın üzerinde terkisinde Üsame bin Zeyd olduğu halde büyük bir tevazu içinde, doğduğu belde mukaddes Mekke'ye giriyordu. Kendisine bu günleri gösteren Allahü teâlâya hamdediyor, Mekke'nin fethini müjdeleyen, Fetih suresini tilavet buyuruyordu.

Fahr-i kâinat efendimiz, büyük bir sürur içinde, muzaffer Eshabının arasında Kabe-i muazzamaya doğru yöneldiler. Sağında hazret-i Ebu Bekir, solunda Üseyd bin Hudayr hazretleri olduğu halde Kabe-i muazzamaya yaklaştılar.

Hacer-ül-esved'i ziyaret ettikten sonra, telbiye ve tekbir getirdiler. Bunu sahabiler takib etti ve; **"Allahü ekber! Allahü ekber!"** sesleri ile Mekke-i mükerreme semaları inlemeye başladı.

Sonra Âlemlerin Efendisi ve şanlı Eshabı tavafa başladılar. Tavafın yedinci devresini bitirdikten sonra, devesinden inen sevgili Peygamberimiz, Makam-ı İbrahim'de iki rekat namaz kıldı.

Sonra hazret-i Abbas'ın kuyudan çıkardığı zemzemden içti. Zemzem ile abdest almayı arzu buyurdular. Fahr-i kâinat efendimiz abdest alırken, Eshab-ı kiram, sevgili Peygamberimizin mübarek vücuduna değen abdest suyunu yere düşürmeden havada kapışmaya başladılar.

Bu durumu gören müşrikler; "Biz, hayatımzda böyle bir hükümdar ne gördük, ne de işittik!.." diyerek hayrete düştüler.

Server-i âlem efendimiz, Kabe'nin çevresine taştan ve tahtadan yapılmış bütün putların yıkılmasını murad ettiler.

İsra suresinin mealen; **"Hak gelince batıl gider, batıl her zaman gidicidir"** 81. Ayet-i kerimesini okuyarak, mübarek elindeki asayı putlara doğru uzattılar. Asanın değdiği her put, birer birer yüzü üzere yıkılıverdi. Üç yüz altmış put yerle bir edildi.

Öğle vakti girdiğinde, Resul-i ekrem efendimiz hazret-i Bilal'e, Kabe'de ezan-ı şerifi okumasını emir buyurdu.

O da, derhal bu mukaddes vazifeyi ifa eyledi. Ezan okunurken, mü'minlerin kalbinde engin bir sürur meydana geliyor, müşrikler ise ziyadesiyle elem ve üzüntü içinde kahroluyorlardı.

Sevgili Peygamberimiz, içerdeki resimleri ve yıkılan bütün putları temizlettikten sonra, yanında hazret-i Üsame bin Zeyd, hazret-i Bilal, hazret-i Osman bin Talha olduğu halde, Kabe'ye girdiler.

Peygamber efendimiz, içerde kapıyı arkasına alarak iki rekat namaz kıldı. Her köşede tekbir getirip dua eyledi. Halid bin Velid hazretleri kapının önünde duruyor, halkın oraya yığılmasına mani olmaya çalışıyordu.

Bütün Kureyşliler Mescid-i Haram'a dolmuşlar, korku ile karışık ümitle, sevgili Peygamberimize bakıyorlardı.

Zira onlar, Peygamber efendimize ve Eshabına her türlü işkenceyi yapmışlardı. Boyunlarına ip bağlayıp, sürümüşlerdi!.. Ateşe atıp, yakmaya çalışmışlardı!.. Kızgın kayaları göğüslerine koyup, bayılıncaya kadar işkence yapmışlardı!.. Ateşte kızartılmış şişleri vücutlarına sokmuşlardı!.. Üç sene aç susuz bir mahalleye hapsedip, her şeyden mahrum bırakmışlardı! Ayaklarından develere bağlayıp, ayrı yönlere çekmek suretiyle parçalamışlardı. Hepsinden öte yurtlarından çıkarmışlardı... Bu yetmiyormuş gibi, tamamen ortadan kaldırmak için kaç defa harbetmişlerdi... Fakat bütün bunlara rağmen ümitli idiler. Çünkü karşılarında, âlemlere rahmet olarak gönderilen merhamet deryası vardı.

"Senden sadece iyilik bekleriz!"

Sevgili Peygamberimiz, korku içinde, ne yapacaklarını şaşırmış haldeki müşriklere bir müddet baktı. Onlara, **"Ey Kureyş cemaati! Şimdi, hakkınızda, benim ne yapacağımı zan ediyorsunuz!"** buyurdular.

Onlar da; "Biz, senden hayır bekliyor, hayır ümid ediyoruz. Çünkü sen, kerim kardeşsin. Kerem ve iyilik sahibi bir kardeşimizin oğlusun. Bize galip geldin! Senden iyilik umuyoruz" dediler.

Resul-i ekrem, onlara tebessüm buyurdular ve; **"Benim halimle sizin haliniz, Yusuf'un** (aleyhisselam) **kardeşlerine söylediği gibi olacaktır. Onun gibi ben de;'Bu günden sonra günahınızı yüzlerinize vurmak suretiyle benim tarafımdan size, bir kınama ve ayıplama yoktur! Allahü teâlâ, sizi magfiret buyursun'** (Yusuf suresi: 92) **diyorum. Gidiniz. Hürsünüz, serbestsiniz!"** buyurdu.

Bu muazzam merhamet, katı kalbleri yumuşatmış, nefret halini muhabbete çevirmişti. Âlemlerin efendisi, onları İslâm'a davet edince, Müslüman olmak için toplandılar.

Sevgili Peygamberimiz, peygamberliğini, Kureyşlilere bildirip ilk İslâm'a davet ettiği Safa tepesine çıktı. Yine orada, büyük-küçük, kadın-erkek bütün Mekkelilerin bi'atını kabul etti.

Böylece Kureyşliler Müslüman olarak, Eshab-ı kiram arasına katılmakla şereflendiler.

Efendimiz, erkeklerle sözleştikten sonra, kadınlardan da bazı konularda söz aldı. Peygamberimiz efendimizin huzurunda bulunan kadınlar, bunların hepsini kabul etti ve yalnız söz ile ahd ettiler.

Resulullah bunlara hayır dua etti ve afflarını diledi. Hz. Ebu Süfyanın hanımı ve Hz. Muaviyenin annesi olan Hz. Hind bunların arasında ve hatta başları idi. Kadınlar namına o konuşmuştu.

Kadınların, Resulullaha söz verdiklerini bildiren Mümtehine suresindeki ayet-i kerime, Mekke şehrinin alındığı gün inmiştir. Kadınlarla yalnız söz ile olup, mübarek eli, kadınların ellerine dokunmadı.

Kötü huylar, kadınlarda, erkeklerden daha çok olduğundan, kadınlarla sözleşirken, erkeklerden daha fazla şart, araya kondu. Allahü teâlânın emirlerini yapmış olmak için, bunlardan kaçınmak lazım geldiği bildirildi.

Allahü teâlâya şirk koşmamak, Peygamber efendimize isyan etmemek, hırsızlık yapmamak, iffet ve namusunu korumak, kız çocuklarını öldürmemek... bunlardandı.

Müslüman olan kadınların içinde öldürülecek kimselerin listesinde ismi bulunan hazret-i Ebu Süfyan'ın hanımı Hind de vardı. Fakat âlemlere rahmet olan sevgili Peygamberimiz onu da bağışlamıştı.

Müslüman olan herkes evlerindeki bütün putları kırdılar. Çevre kabilelere askeri birlikler gönderilerek, oralardaki putlar da yerle bir edildi.

Böylece hakkın gelmesi ile batılın kökü kazındı. Merhamete kavuşanlar arasında, Ebu Cehil'in oğlu İkrime, hazret-i Hamza'yı şehid eden Hz. Vahşi gibi kimseler de vardı.

(Bunlardan Hz. İkrime, Yermük muharebesinde şehid düşmüş; Hz. Vahşi de, Yemame savaşında Müseylemet-ül-Kezzab'ı öldürmüştü.)

Huneyn savaşı

Resulullah efendimiz, Mekke'yi fethetmek niyetiyle Medine'den çıktıkları zaman, Mekke çevresinde oturan Hevazin ve Sakif ismindeki iki büyük kabile, Müslümanlar bizim üzerimize yürüyecek zannı ile savaşmak için hazırlık yapmaya başladılar.

Âlemlerin efendisinin, Mekke'yi fethetmek için geldiğini öğrendiklerinde biraz rahatlamışlarsa da; "Kureyşlilerden sonra sıra muhakkak bize gelecektir" düşüncesiyle hazırlıklarına hız verdiler.

Ayrıca; "Yemin ederiz ki, Müslümanlar iyi çarpışan bir kavimle karşılaşmadılar. O, bizim üzerimize yürümeden, biz O'nun üzerine yürüyelim de harbetmek nasıl olurmuş gösterelim!" dediler.

Hevazin reisi Malik bin Avf kumandasında, yirmi bin kişilik çok güçlü bir ordu ile harekete geçtiler. Askerlerinin cesaretini artırmak ve zoru görünce kaçmamaları için bütün kıymetli mallarını, kadın ve çocuklarını da beraber götürüyorlardı.

Bu haber kısa zamanda Mekke'de duyuldu. Fahr-i kâinat efendimiz, haberin doğruluğunu anlamak için Abdullah bin Ebi Hadred'i Hevazin kabilesine gönderdi. Hazret-i Abdullah, kılık kıyafetini değiştirerek düşmanın içine girdi. Fikirlerini ve hareket tarzlarını öğrenip durumu hemen sevgili Peygamberimize bildirdi.

Resul-i ekrem efendimiz, derhal şanlı Eshabını topladı. Mekke'ye yirmi yaşındaki Attab bin Esid hazretlerini vali yaparak sür'atle yola çıktı.

On iki bin kişilik ordusu ile müşrik Hevazin ve Sakif kabilelerini karargahlarında bastırmak istiyorlardı. Mücahidlerin sancağını hazret-i Ali taşıyor, önce kuvvetlerin kumandanlığını da Halid bin Velid hazretleri yapıyordu.

Âlemlerin efendisi, miğferini ve üst üste zırhını giymiş, Düldül ismindeki katırına binmişti. Şevval ayının onbirinci günü Huneyn vadisine varıldı. O gece, Server-i âlem efendimiz ordusunu teftiş edip, harp düzenine soktu. Sabah namazını kıldırdıktan sonra, harekete geçti.

Müşriklerin kumandanı, geceden istifade ederek Huneyn vadisinin iki yamacına ordusunu yerleştirmiş, pusu kurmuştu. Önde, birlikleri ile giden Halid bin Velid hazretleri, pusudan habersiz, geçide doğru atını sürmüştü.

Sabahın alaca karanlığı, düşmanı görmeyi engelliyordu. Bir anda binlerce ok, mücahidlerin üzerine yağmaya başladı. Bu beklenmedik ok yağmurundan kurtulmak için, mücahidler geri çekilmek mecburiyetinde kaldı.

Bu hızlı geri dönüş, arkadan gelen askerlerin düzenini karıştırdı. Onlar da geri çekilmek için dönüş yaptığında, yirmi bin kişilik düşman birliklerinin, sel gibi vadiye akmaya başladığı görüldü.

Sevgili Peygamberimiz tek başına, hücuma kalkan müşriklere doğru ileri atıldı. Yalnız hazret-i Abbas, hazret-i Ebu Bekir ve yüz kadar kahraman sahabi ölmeği göze alıp Resul-i ekrem efendimize yetiştiler.

Vücudlarını, sevgili Peygamberimize kalkan yaptılar. Hazret-i Abbas, katırın dizginini, Süfyan bin

Haris hazretleri de üzengisini tutarak hızını kesmeye, Resulullah efendimizin düşman birliklerinin arasına dalmasına mani olmaya çalışıyorlardı.

"Allah'ım! Bize yardımını indir!"

Huneyn savaşında ani baskın sebebiyle neye uğradığını anlayamayan İslâm ordusunda kargaşa baş göstermişti...

Âlemlerin efendisi, Allahü teâlânın dininin yok olacağını üzüldüğünden; **"Ya Abbas! Sen onlara; "Ey Medineliler! Ey Semüre ağıcının altında bi'at eden sahabiler!" diyerek seslen!"** buyurdu.

Hazret-i Abbas, iri yapılı ve heybetli idi. Bağırdığı zaman sesi çok uzaklardan duyulurdu. Bütün gücü ile; "**Ey Medineliler! Ey Semüre ağacının altında, Peygamberimize söz veren eshab! Dağılmayınız! Buraya toplanınız**!" diyerek bağırdı.

Bunu işiten Eshab-ı kiram, geri dönmek istediler. Fakat hayvanlarının pek ziyade ürkmesi geri dönmelerine mani oluyordu. Nihayet zırhını, kılıcını mızrağını alıp hayvanlarından kendilerini atmak mecburiyetinde kaldılar. Sür'atle Resulullah efendimizin yanına yetişip, düşmanla müthiş bir çarpışmaya girdiler.

"Allahü ekber! Allahü ekber!" sadaları yeri göğü inletiyor, düşmanı korkutup dehşete düşürüyordu. Bedir'de, Uhud'da, Hendek'de ve Hayber'de pek büyük kahramanlıklar gösteren Eshab, bilhassa hazret-i Ali, Ebu Dücane, Zübeyr bin Avvam , döne döne çarpışıyor, düşmanı saf dışı edip geri püskürtüyorlardı.

Âlemlerin efendisi, Eshabının canla başla yaptığı bu çarpışmayı takib ediyor, mübarek dudaklarından; **"Allah'ım! Bize yardımını indir! Şüphesiz sen, onların bize galip gelmesini istemezsin!"** duaları işitiliyordu.

Sevgili Peygamberimiz, Allahü teâlâya olan yalvarmaları arasında, yerden bir avuç kum aldı. **"Yüzleri kara olsun!"** buyurarak müşriklerin üzerine savurdu.

Sevgili Peygamberimizin bir mucizesi olarak, düşman askerlerinden gözlerine kum dolmadık kimse kalmadı. Melekler de yardıma gelmişti.

Peygamber efendimiz; **"Allahü teâlâya and olsun ki, onlar, bozguna uğradılar"** buyurdular. Müşrikler, bozulmaya, geri dönüp kaçmaya başlamışlardı. Geri döndükçe peşlerinde şanlı sahabileri görüyorlar, harp meydanına getirdikleri hanımlarını, çocuklarını ve mallarını bırakarak son sür'atle kaçıyorlardı.

Harp meydanında yetmiş ölü, altı bin esir ve hadsiz hesapsız mal bırakmışlardı. Kaçanların bir kısmı Taif kalesine sığındı, bir kısmı da Nahle'ye, Evtas'a gittiler. Kumandanları Malik bin Avf, Taif'e sığınanlar arasında idi. Eshab-ı kiram onları bir müddet takib etti. Evtas'da yine şiddetli çarpışmalar oldu. Düşman yine bozguna uğradı.

Bu gazada Allahü teâlânın izni, Resulullah efendimizin himmeti bereketi ile zafer yine Müslümanların olmuştu. Dört şehid verilmiş, bazı sahabiler de yaralanmıştı. Halid bin Velid hazretlerinein de yaralı olduğunu işiten sevgili Peygamberimiz, onun yanına varmış, yarasını mübarek elleri ile sıvazlayınca yara anında iyi olmuştu.

Kâinatın sultanı Taif'e kaçan düşmanın da üzerine yürüyerek kesin neticeyi almak istiyordu. Mekke'ye yakın olan bu kale, küfrün son, fakat en muhkem kalelerinden biri idi.

Peygamber efendimiz, hicretten önce Taif'e gelip, bir ay onlara nasihat etmişti. Fakat Taifliler, Âlemlerin efendisine görülmedik işkence ve zulümde bulunmuşlardı.

Hatta mübarek ayaklarını kan içinde bırakmışlardı. Efendimiz, burada Zeyd bin Harise hazretleri ile hayatının en acıklı ve en ızdıraplı günlerini yaşamıştı.

"Ya Rabbi, onlara doğru yolu göster!"

Sevgili peygamberimiz, Halid bin Velid hazretlerini Taif'e önden gönderdi. Şanlı Eshabıyla, kendileri arkadan Taif önlerine geldiler. Sakif kabilesi, muhkem olan kalelerine, önceden bol mikdarda yiyecek depo etmişlerdi.

Eshab-ı kiramın geldiğini görünce, kapılarını kapatıp savunmaya geçtiler. Kalenin yakınlarına kadar sokulan mücahidlere ok atışları ile karşılık veriyorlar ve savaş bu şekilde devam ediyordu. Taifliler bir türlü kaleden çıkıp, meydanda göğüs göğüse çarpışmaya cesaret edemiyorlardı.

Eshab-ı kiramdan bazıları, kalenin içine mancınıkla taş atılmasını teklif ettiler. Peygamber efendimiz, uygun görüp, mancınıklar yaptırdı. Onlarla müşriklere taş attırarak muhasaraya devam etti. Eshab-ı kiram, canla başla uğraşıyor, bir an önce kaleyi fethetmeye çalışıyorlardı. Bu arada on dört sahabi şehadet mertebesine kavuşmuştu. Fakat kalenin çok muhkem olması fethi engelliyordu.

Muhasarının yirminci gününe doğru bir gece, Resul-i ekrem efendimiz, rüyasında, kendisine hediye edilen bir kab dolusu tereyağının bir horoz tarafından gagalanarak yere döküldüğünü gördü. Bunu, Taif'in bu sene fethedilemeyeceğine yorarak muhasarayı kaldırdı.

Merhamet deryası olan Sevgili Peygamberimiz, bundan sekiz sene önce kendisine eziyet eden Taifliler için; "İzin verirsen, şu dağları başlarına çevireyim" diyen meleğe; **"Ben âlemlere rahmet olarak gönderildim. İstediğim tek şey, Allahü teâlânın, bu müşriklerin sulbünden, Hak teâlâya hiçbir ortak koşmaksızın ibadet edecek bir nesil ortaya çıkarmasıdır"** buyurmuştu.

Şimdi de merhamet buyurup; **"Ya Rabbi! Sakiflilere doğru yolu göster! Onları bize getir!"** diye dua ediyordu.

Habib-i ekrem efendimiz, Eshabı ile Taif'ten ayrılıp Huneyn'de ele geçirilen esirler ve ganimetlerin toplandığı Cirane'ye geldi.

Altı bin esirin yanı sıra yirmi binden ziyade büyük ve kırk binden ziyade küçük baş hayvan ile hesapsız zinet eşyası, ganimet alınmıştı.

Onları, hak sahibi mücahidlere paylaştırmıştı. O sırada Hevazin kabilesinden bir hey'etin, huzura kabul edilmek içinistirhamda bulundukları öğrenildi.

Sevgili Peygamberimiz, onları kabul etti. Hey'et, Hevazin kabilesinin toptan Müslüman olduğunu bildirince, Âlemlerin efendisi, çok memnun olmuşlardı. Bunun üzerine kendisine düşen esirleri, derhal azad edip, geri verdi.

Eshab-ı kiram da aynı şekilde sevgili Peygamberimizi takib etti. Resulullah efendimizin bir merhameti, bir anda altı bin esirin hürriyetine kavuşmasına sebeb olmuştu.

Bu haber, Taif'e sığınan Hevazin kabilesinin reisi, Malik bin Avf'a ulaştırıldığında, o da gelip Müslüman olmuş, Peygamber efendimiz, onu ihsanlara boğmuştu.

Artık, burada yapılacak iş kalmamşıtı. Kâinatın sultanı her zaman olduğu gibi muzaffer olarak, Eshabı ile Mekke'ye döndü. Attab bin Esid'i , Mekke'ye vali yaptı.

Mu'az bin Cebel hazretlerini de din işlerini öğretmek için bıraktı. Kabe-i muazzamayı tavaf edip, umresini yaptıktan sonra şanlı Eshabı ile tekrar Medine'nin yolunu tuttular...

Bir sene sonra, Taifliler, Müslümanlığı kabul ettiklerini bildiren heyet gönderdiler. Resul-i ekrem efendimiz, onların Müslüman olmalarına çok sevindi. Başlarına Osman bin Ebi'l-As hazretlerini vali tayin eyledi.

Tebük seferi

Resulullah efendimiz, Medine-i münevvereyi teşrif ettikten sonra, çeşitli devletlere elçiler gönderip onları İslâm'a davet eyledi.

Umman, Bahreyn hükümdarları tebeasıyla Müslüman olmakla şereflendiler. Ayrıca birçok kabilelerden hey'etler gelerek, Âlemlerin efendisine tabi olduklarını bildirdiler ve saadete kavuştular.

Artık İslâmiyet büyük bir hızla yayılıyordu. Çevre kabilelere, devletlere dinin esaslarını öğretmek üzere muallimler, onları idare etmek için valiler gönderiliyordu. Hicretin dokuzuncu senesinde Medine, Müslüman olan hey'etlerin akınına uğradı.

İslâmiyet'in Arab yarımadasında hızla yayıldığı bu dokuzuncu senede "İslâm Devleti"ni kıskanan ve büyümesini engellemek isteyen hıristiyan Arablar Bizans imparatoru Herakliüs'a,; " Müslümanlar şimdi kıtlık ve yokluk içindeler. Eğer, onları dinine çevirmek istiyorsan, şimdi tam sırasıdır!" diye mektup yazdılar.

Bu mektup üzerine Herakliüs, kırk bin kişilik bir orduyu, Kubad'ın kumandasında Müslümanlarla savaşmak için yola çıkardı.

Bu durumu haber alan Fahr-i kâinat efendimiz, Eshabını toplayarak harbe hazırlanmalarını emir buyurdu.

O sene kuraklık olduğundan sahabiler maddi yönden büyük bir darlık içinde bulunuyorlardı. Sadece, ticaret yapanların durumu, biraz iyi idi. Peygamber efendimiz, Eshabının, harbe katılacak olan askerin techizatı için mali yardımda bulunmalarını da arzu buyurmuşlardı.

Efendimizin bu arzuları, sahabileri harekete geçirdi. Herkes elinde avucunda ne varsa getiriyor, malı ve canı ile cihada hazırlanmağa çalışıyordu.

Peygamber efendimizin mağara arkadaşı hazret-i Ebu Bekir, malının tamamını getirmişti. Resul-i ekrem efendimiz; **"Aile efradına ne bıraktın, ya Eba Bekir?"** buyurunca, o; "Allahü teâlâyı ve Resulünü bıraktım" diye cevap vermeşti.

Hazret-i Ömer malının yarısını yardım olarak getirmiş, Peygamber efendimzi ona da; **"Ailene ne bıraktın, ya Ömer?"** diye sual edince; "Getirdiklerim kadar bıraktım" diye cevap vermiş, Peygamber efendimiz de; **"İkinizin arasındaki fark, sözleriniz arasındaki fark gibidir"** buyurmuştu.

Bunun üzerine hazret-i Ömer; "Anam-babam sana feda olsun ya Eba Bekir! Hayır yolundaki bütün yarışlarda beni geçiyorsun. Artık hiçbir şeyde seni geçemeyeceğimi iyice anladım" diye onu takdir etmişti.

Eshab-ı kiram, gücü yettiği kadar yardım etmeğe çalışıyordu. Fakat münafıklar; "Siz gösteriş için veriyorsunuz" diye Eshab-ı kiram ile alay ediyorlardı. Peygamber efendimiz; **"Kim bugün, bir sadaka**

verirse, sadakası kıyamet günü Allahü teâlâ katında, onun lehinde şahidlik yapacaktır" buyurdu.

Peygamber efendimizin bu mübarek sözleri üzerine, mü'minler daha fazla yardım etmeye başladılar. Hazret-i Osman bin Affan, ordunun üçtebirini techiz etti.

Böylece, Müslümanların en fazla yardım edeni oldu. Hazret-i Osman ordunun ihtiyaçlarını o şekilde karşılamıştı ki, su tulumlarını tamir ederken kullanacakları çuvaldızı bile koymayı ihmal etmemişti. O'nun bu yardımı üzerine, Resul-i ekrem efendimiz; **"Bugünden sonra, Osman'a günah yazılmaz"** buyurdu.

Herkes varını yoğunu verdi

Peygamber efendimizin isteği üzerine, herkes orduya yardım için elinden gelen gayreti gösteriyordu. Maddi durumu çok zayıf olan sahabilerden biri de, cihada yardım sevabına kavuşmak için, o gece sabaha kadar bir hurma bahçesinde su çekmiş, kazandığı hurmayı Peygamber efendimize getirmiş ve; "Ya Resulallah! Rabbimin rızasını kazanmak için elimde olanı getirdim. Kabul buyrunuz" demişti.

Müslüman erkekler, ellerinden geldiği kadar yardıma çalışırken, kadınlar da bu yolda kendilerine düşen vazifeyi hakkıyla yapıyorlardı.

Tebük seferine hazırlandıkları zaman, Müslümanlar, çok sıkıntılı bir zamanda idiler. Kıtlık öyle şiddetli idi ki, elinde avucunda bir şeyi kalmayan Eshab-ı kiramdan pek çok kimseler, Resulullah efendimizin huzuruna gelip; "Ya Resulallah! Yaya kaldık! Yiyecek bir şeyimiz de yok! Bu gazada sizden ayrılmayıp cihad sevabına kavuşmak isteriz" diyorlardı.

Sevgili Peygamberimiz, onlara, kendilerini bindirecek bir şeyin kalmadığını üzülerek bildiriyorlardı. Bir defasında Salim bin Umeyr, Abdullah bin Mugaffel, Ebu Leyla Mazini, Ulbe bin Zeyd, Amr bin Hümam, Heremi bin Abdullah, İrbad bin Sariye , Sevgili Peygamberimizin huzuruna gelerek aynı dilekte bulunmuşlardı.

Efendimiz de onlara büyük bir üzüntü içinde; **"Sizi bindirecek bir şey bulamıyorum"** buyurunca, onlar, Peygamber efendimizinden ayrı kalma ve cihada katılamamanın verdiği üzüntü ile ağlamaya başladılar.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, şu ayet-i kerimeyi gönderdi. Mealen; **"Bir de o kimselere günah yoktur ki, kendilerini, bindirip savaşa sevkedesin diye sana geldikleri zaman onlara; "Sizi bindirecek bir hayvan bulamıyorum" demiştin. Bu uğurda sarfedecekleri şeyi bulamadıklarından dolayı kederlerinden, gözleri yaş döke döke döndüler"** (Tevbe suresi: 92) buyruluyordu.

Sonunda onları da hazret-i Abbas ile hazret-i Osman, gazaya hazırladılar.

Hazırlıklar tamamlanınca, Peygamber efendimiz, orduyu Seniyyet-ül-Veda'da topladı. Gazaya katılmayan yok denecek kadar azdı.

Resul-i ekrem efendimiz, orduyu toplayıp harekete karar verince, Muhammed bin Mesleme'yi Medine'de kendi yerine bıraktı. Sefere başlıyacağı sırada, Peygamber efendimiz; **"Yanınıza fazla ayakkabı alınız. Yedek ayakkabınız bulunduğu müddetçe sıkıntı çekmezsiniz"** buyurdu.

Ordu hareket ettiği zaman, münafıkların başı Abdullah bin Übeyy, Müslümanları korkutmak için, olmayacak sözler söyledi. Hatta; "Yemin ederim ki, sanki Eshabı ikişer ikişer iplere bağlanmış halde görür gibi oluyorum..." diyordu.

Fakat bu sözlere, Eshab-ı kiram hiç aldırış etmiyor, cihada katılma aşkı gittikçe artıyordu. Bunu gören münafıklar kahroluyorlardı.

Resulullah efendimiz, Seniyyet-ül-Veda'dan Tebük'e hareket edeceği zaman, ordunun bayraklarını ve sancaklarını açtırdı. En büyük sancağı hazret-i Ebu Bekir'e, en büyük bayrağı da Zübeyr bin Avvam hazretlerine verdi.

Evs kabilesinin bayrağını Üseyd bin Hudayr'a, Hazrec kabilesinin sancağını Ebu Dücane'ye verdi. Peygamber efendimizin kumandasındaki Eshab-ı kiramın sayısı, on bini süvari olmak üzere, otuz bin kişi idi. Sağ kol kumandanlığına hazret-i Talha bin Ubeydullah, sol kola da Abdurrahman bin Avf hazretleri tayin edildi.

Rumlar karşılarına çıkamadı

Şanlı sahabiler, pek sıcak bir havada ve Peygamberlerinin kumandası altında sefer için harekete geçtiler... Başlarında Allahü teâlânın Habibi olduktan sonra, yiyecek ve içeceklerinin olmaması onları yollarından döndüremez; gidecekleri yolun uzaklığı, düşman askerlerinin çokluğu da gözlerini korkutamazdı. Bu halde her yere gidilirdi.

Sevgili Peygamberimiz ve kahraman sahabiler, her konak yerinde bir müddet istirahattan sonra tekrar yollarına devam ediyorlardı. Sekizinci konak yerleri, Salih aleyhisselamın kavminin helak edildiği Hicr'di.

Peygamberlerinin emrini dinlemedikleri için Allahü teâlâ, şiddetli bir sayha yani ses ile onları helak etmişti. Kâinatın sultanı, Eshabına; **"Bu gece kuvvetli ve ters istikametten bir fırtına esecektir. Kimse, yanında arkadaşı olmadıkça ayağa kalmasın. Herkes devesinin dizini bağlasın. Burası azab inen**

yerdir. Kimse bu sudan içmesin ve abdest almasın!..” buyurdular.

Herkes bu emre uydu. Gece çıkan kuvvetli bir fırtına her tarafı alt-üst etmeğe başladı. Bu sırada devesini bağlamayı ihmal eden biri, aramak için tek başına ayağa kalktığında fırtınaya kapılarak sürüklenip Tayy dağının eteklerine atıldı.

Birisi de çok sıkışmıştı. Abdest bozmak için gittği yerde, Hunak denilen bir hastalığa yakalandı. Peygamber efendimizin dua buyurması ile yeniden sıhhate kavuştu.

O sabah su kaplarında hiç su kalmamıştı. Susuzluktan herkes ölecek hale gelmişti. Durum Âlemlerin efendisine arzedildiğinde, mübarek ellerini kaldırdılar ve Allahü teâlâya yağmur ihsan etmesi için yalvardılar. Sıcak ve bulutsuz bir havada derhal yağmur bulutları peyda oldu. Şiddetli bir yağmur başladı.

Herkes kaplarını doldurarak abdest alıp, hayvanlarını suladı. Yağmur durup bulutlar dağılınca, yağmurun yalnız ordunun üzerine yağdığı görülmüştü.

Sevgili Peygamberimiz ve sahabiler tekbir getirdiler. Allahü teâlâya hamd ettiler.

Açlık da son haddine gelmişti. Öyle ki, bir hurmayı iki kişi bölüşür vaziyete düşmüşlerdi. Şiddetli sıcağa, çekilen açlık ve susuzluğa rağmen, Tebük’e yaklaşılmıştı.

Habib-i ekrem efendimiz; **“Yarın inşaallah kuşluk vaktinde Tebük kaynağına varacaksınız. Ben gelinceye kadar o suya el uzatmayınız”** buyurdular.

Ertesi gün oraya vardılar. Kaynağın suyu oldukça azdı. Sevgili Peygamberimiz, o sudan, bir kaba koydurdular ve içine mübarek elini sokup dua ettiler. Sonra kaynağa döktüler.

Sular bir anda kabarıp çoğaldı. Otuz bin kişilik İslâm ordusu içtiği halde hiç eksilmedi. Sonradan Fahr-i kâinat efendimizin bir mucizesi olan bu su ile, her taraf sulandı. O bölge yemşeyil bir sahra olup, bereketlerle dolup taştı.

Resul-i ekrem efendimiz, şanlı Eshabı ile Tebük’e geldiklerinde, Bizansılarla, Amile, Lahm ve Cüzam gibi hıristiyanlaştırılmış Arab kabilelerinden müteşekkil Rum ordularını karşılarında bulamadılar.

Mute’de üç bin mücahide karşı yüz bin kişilik Rum ordusu mağlub olmuştu. Şimdi ise, karşılarında otuz bin mücahid vardı ve komutanları Kâinatın efendisi idi. Rumlar, sevgili Peygamberimizin kahraman Eshabını toplayıp geldiğini duyunca, her biri kaçacak yer aramışlardı.

İnsanların hayırlısı

Resulullah efendimiz, karşılarında savaşacak düşman ordusu çıkmayınca, eshabıyla istişare ederek Tebük’ten öte gitmediler. Bu sırada o bölgelerde oturan bazı kabileler ve devletler, İslâm ordusunun geldiğini işitmişlerdi.

Korkularından Peygamber efendimize birer hey’et gönderip, cizye vermek üzere eman dilediler. Peygamber efendimiz, merhamet buyurup tekliflerini kabul eyledi ve her biriyle ayrı ayrı antlaşma maddeleri yazılarak, emniyette oldukları söylendi.

Server-i kâinat efendimiz, yirmi güne yakın düşmanı bekledi. Tebük’te Eshab-ı kiramıyla nice sohbetler edip, gönüllerini nur deryası ile yıkadı. Mübarek kalbinden fışkıran feyz ve bereketleri onların kalblerine akıttı.

Yaptığı benzeri bulunmaz sohbetlerinden birinde buyurdu ki: **“İnsanların en iyisi ve şereflisini size haber vereyim mi?”** Eshab-ı kiram; “Veriniz, ya Resulallah!” dediler.

Bunun üzerine; **“insanların hayırlısı, atının veya devesinin sırtında, yahud iki ayağı üzerinde, son nefesine kadar Allahü teâlânın yolunda çalışan kimsedir. İnsanların kötüsü de, Allahü teâlânın Kitabını okuyup ondan hiç faydalanamayan azgın kimsedir”** buyurdu.

Şehidlik hakkında soran bir kimseye de; **“Varlığım yed-i kudretinde bulunduran Allahü teâlâya yemin ederim ki, şehidler, kıyamet günü, kılıçları boyunlarında asılı olarak gelecekler. Nurdan minberlerin üzerine oturacaklardır”** buyurdular.

Tebük’te bir müddet kalındı. Sonra Medineye dönmek için hazırlıklar yapıldığı bir sıra, açlıktan dayanılamayacak hale gelen sahabiler, durumlarını Peygamber efendimize arzettiler.

Resulullah efendimiz onların arta kalan yemeklerini bir deri yaygı üzerine toplattı. Bunlar küçük bir tencereyi zor doldururdu. Server-i âlem efendimiz, abdestini tazeleyip iki rekat namaz kıldı.

Mübarek ellerini açıp, yiyeceklerin bereketli olması için dua eylediler. Sonra Eshabına, kablarını getirmelerini emrettiler. Koca orduda hiçbir kab boş bırakılmayacak şekilde dolduruldu. Ayrıca, bütün mücahidler doyuncaya kadar yedikleri halde, sofradaki yiyeceklerin hiç eksilmediği görüldü.

Mücahidler, Tebük’ten ayrılıp Medine’nin yolunu tutmuşlardı. Bir gece ordunun içinde bulunan münafıklar, ilerdeki dar geçitte sevgili peygamberimize tuzak kurup öldürmek üzere aralarında anlaştılar ve pusuda beklemeğe başladılar.

Peygamber efendimizin devesinin yularını Ammar bin Yaser hazretleri çekiyor, arkasında da hazret-i Huzeyfe bin Yeman geliyordu. Münafıkların anlaşıp, su-i kast tertib ettiklerini Cebrail aleyhisselam haber verdi.

Resul-i ekrem efendimiz oraya yaklaşınca, bu münafık grubu yüzlerini maskeleyerek hücuma

geçtiler.
Hazret-i Huzeyfe; “Ey Allahü teâlânın düşmanları!” diyerek elindeki sopa ile münafıklara ve hayvanlarına vurmağa başladı. Bu bağırıp çağırmadan korkan on iki münafık, derhal askerin arasına karıştılar.
Resulullah efendimiz, onların isimlerini hazret-i Huzeyfe’ye bildirdi ve başkalarına söylememesini tenbih etti. Hadiseyi işiterek huzura gelen Üseyd bin Hudayr hazretleri, Peygamber efendimize; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Onları bana bildir de başlarını size getireyim!” diyerek çok yalvardı. Fakat Resulullah müsade etmedi.

Mescid-i Dırar’ın yıkılışı

Tebük seferi ile, sevgili Peygamberimiz ve kahraman Eshabı, Bizanslıların gözünü korkutmuş ve mukavemetlerini kırmış olarak nurlu Medine’ye yaklaşmışlardı.
Kâinatın sultanı, Medine’ye çok yakın olan Zi-Evan denilen yerde, Eshabına konaklamalarını emretti. Sahabiler dinlenirken birkaç münafık, sevgili Peygamberimize gelip, Mescid-i dırar’a teşrif etmesini istedi.
Mescid-i Dırar, Kuba’da bulunuyordu. Resulullah efendimizin, Medine’ye hicreti esnasında Kuba’da yaptırdığı ilk mecsidin karşısına münafıklar tarafından yapılmıştı.
Sevgili Peygamberimiz, Eshabıyla Tebük’e giderken, münafıklar huzura gelip; “Ya Resulallah! Yeni bir mescid yaptık, teşrif edip bize bir namaz kıldırır mısınız?” diyerek davet etmişler, fakat sefer halinde olan Âlemlerin efendisi, nasib olursa Tebük’ten dönüşte uğrayabileceklerini buyurmuşlardı.
Münafıkların maksadı; Müslüman cemaati bölmek, kendi emellerine alet etmek, fitne çıkararak onları birbirlerine düşürmekti. Hatta, Bizans askerlerini Medine’ye davet edip, bu mescide depo ettikleri silahlarla onlara yardım edeceklerdi.
Peygamber efendimizin orada namaz kılmasını sağlamakla, Mescid-i Dırar’ın mukaddes bir yer olduğu intibaı hasıl olacaktı. Böylece Müslümanlar, orada namaz kılmak için birbirleriyle yarış edecek ve güya münafıkların ağına düşeceklerdi!..
Server-i âlem efendimiz, münafıkların bu davetini kabul buyurmuş, gitmeğe karar vermişti. Allahü teâlâ Tevbe suresi 107-110. Ayet-i kerimelerini göndererek işin iç yüzünü bildirdi:
” Münafıklar arasında bir de müminlere zarar vermek, hakkı inkar etmek, müminlerin arasına ayrılık sokmak ve daha önce Allah ve Resulüne karşı savaşmış olan adamı beklemek için bir mescid kuranlar ve: Bununla iyilikten başka birşey istemedik, diye mutlaka yemin edecek olanlar da vardır. Halbuki Allah onların kesinlikle yalancı olduklarına şahitlik eder.
Onun içinde asla orada namaz kılma! İlk günden takva üzerine kurulan mescit (Kuba Mescidi) içinde namaz kılman elbette daha doğrudur. Onda temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah da çok temizlenenleri sever.
Binasını Allah korkusu ve rızası üzerine kuran kimse mi daha hayırlıdır, yoksa yapısını yıkılacak bir yarın kenarına kurup, onunla beraber kendisi de çöküp cehennem ateşine giden kimse mi? Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.
Yaptıkları bina, kalblerinde şüphe ve ızdırap kaynağı olmakta kalbleri paralanana kadar devam edecektir. Allah bilendir, hakimdir.”
Bunun üzerine Âlemlerin efendisi, Malik bin Duhşüm ile Asım bin Adiy’e ; **“Şu, halkı zalim olan mescide gidiniz. Onu yıkınız, yakınız”** buyurdular.
Onlar akşam ile yatsı arasında gidip, binayı ateşe verdiler. Sonra da yıkıp yerle bir ettiler. Münafıklardan hiç ses çıkmadı.
Sevgili Peygamberimizin Tebük seferi dönüşünden iki ay sonra, münafıkların başı Abdullah bin Übeyy öldü. Bundan sonra münafıkların birlikleri bozulup dağıldılar.
Böylece, sadece münafıkların değil, Arabistan’da müşriklerin ve Yahudilerin de başları ezilmiş, İslâm’a karşı durma, engelleme faaliyetleri söndürülmüş oldu.

VEDA HACCI ve VEFATI

Veda haccı

Peygamber efendimiz, Medine’ye hicret ettikten sonra bir defa Hac etmiştir.
Peygamberimizin bu haccına, **“ Haccetülveda”, Haccetül’İslâm”,”Haccetülbelağ”, “Haccetüttemam”** gibi isimlerle anılmıştır.
Hz. İbn-i Ömer’e göre: Peygamberimiz, bu haccında, Müslümanlarla vedalaşınca “**Bu, Veda haccıdır!”** demiştir. Peygamberimiz, bundan sonra hac yapmamış, bu hac, kendisinin Veda haccı olmuştur.
Hz. İbn-i Abbas ise, buna Haccetülveda demeyip Haccetül’İslâm demeyi daha uygun görmüş,

“Peygamber aleyhisselam, Veda haccını, Haccetül’İslâm ismiyle anardı.” demiştir.

Peygamberimiz, bu hacda, Müslümanlara hac amellerini bizzat gösterdiği, Vakfeleri, Cemreleri, Tavafı öğrettiği, helal ve haram olan şeyleri bildirdiği için, bu hac, Haccetülbelağ olmuştur.

“Bu gün, sizin dininizi kemale erdirdim. Üzerinizdeki nimetimi tamamladım. Size, din olarak Müslümanlığı verip ondan hoşnud oldum” ayeti, Veda haccı sırasında nazil olduğu için Veda haccına, Haccetüt’tamam isminin verildiği de, bildirdilmiştir..

İslâm’ın beş şartından biri olan Hac, hicretin dokuzuncu yılında farz kılındı. Nazil olan ayet-i kerimede buyuruldu ki: **“Orada** (Kabe’de) **apaçık alametler, İbrahim’in makamı varır. Kim oraya girerse, taarruzdan emin olur. Ona bir yol bulabilenlerin** (gücü yetenlerin) **o Beyt’i hac** (ve ziyaret) **etmesi, Allahü teâlânın insanlar üzerinde bir hakkıdır, farzıdır. Kim bu farzı inkar ederse, şüphesiz ki, Allahü teâlâ bütün âlemlerden müstağnidir.”** (Al-i İmran suresi: 97)

Resulullah efendimiz, Allahü teâlânın bu emrini Eshabına bildirdi. O sene hazret-i Ebu Bekir’i üç yüz kişilik bir kafileye hac emiri tayin etti. Bu kafilede bulunan Eshab-ı kiram, hazret-i Ebu Bekir’in emirliğinde Mekke’ye gitti. Bu sırada **“Berae**” suresinin ilk ayet-i kerimeleri nazil oldu. Burada muahede hakkındaki bazı hükümler bildirildi. Sevgili Peygamberimiz, bunu bildirmek üzere, hazret-i Ali’yi de Mekke’ye gönderdi.

O zaman Arablar arasında yaygın olan bir geleneğe göre, bir antlaşma yapılır veya yapılmış olan bir antlaşma bozulursa, bunu bizzat yapan veya onun tayin ettiği bir akrabası ilan ederdi. Peygamber efendimiz, bu iş için hazret-i Ali’yi, hac kafilesinin arkasından Mekke’ye gönderdi. Hazret-i Ali kafileye yetişip, birlikte Mekke’ye girdiler.

Hazret-i Ebu Bekir bir hutbe okudu ve hac ibadetini anlattı. Eshab-ı kiram, öğretilen esaslara göre hac yaptılar. Hac ibadeti eda edilirken, hazret-i Ali de Mina’da “**Cemre-i Akabe**” denilen yerde bir hutbe okudu. Bu hutbesinde;

“Ey insanlar! Beni size Resulullah gönderdi” diyerek söze başladı ve Berae suresinin ilk ayet-i kerimesini okudu. Bundan sonra; “Ben, size dört şeyi bildirmeye memurum” dedi. Bu dört husus şunlar idi:

1- Müminlerden başka hiç kimse Cennet’e giremez.

2- Bu seneden sonra hiçbir müşrik, Kabe’ye yaklaşamayacak.

3- Hiçbir kimse Kabe’yi çıplak tavaf etmeyecek (o zaman müşrikler Kabe’yi çıplak oldukları halde tavaf ederlerdi.)

4- Her kimin Resulullah ile antlaşması varsa, müddeti bitinceye kadar muteber olacak. Bunun dışındakilere dört ay mühlet tanınmıştır. Bundan sonra hiçbir müşrik için ahd ve himaye yoktur.”

O günden sonra hiçbir müşrik, Kabe’ye gelmedi ve hiç kimse çıplak olarak Kabe’yi tavaf etmedi. Bu hususlar bildirildikten sonra, müşriklerden çoğu Müslüman oldu. Hac farizası yerine getirildikten sonra, hazret-i Ebu Bekir ve hazret-i Ali, Eshab-ı kiram ile beraber Medine’ye döndüler.

Hicretin onuncu yılında İslâmiyet bütün Arab yarımadasına yayıldı. Arabistan’ın her tarafından insanlar Medine’ye geliyor; Müslüman olmakla şereflenmek, ebedi saadete kavuşmak için birbirleriyle yarış ediyorlardı. Artık Arabistan’da Müslümanlara karşı duracak hiçbir kuvvet kalmamış, İslâmiyet her tarafa hakim olmuştu. Sadece bazı Yahudi ve Hıristiyan kabileleri Müslüman olmamıştı.

Sevgili Peygamberimiz hicretin onuncu yılında, Halid bin Velid’i dört yüz mücahid ile Yemen civarında bulunan Haris bin Ka’boğullarını İslâm’a davet etmek üzere gönderdi. Halid bin Velid hazretleri Resulullah efendimizin emri üzerine, bu kabileyi üç gün üst üste İslâm’a davet etti. Onlar da davete icabet ederek Müslüman oldular.

Yine bu yılda Resul-i ekrem efendimiz, Necranlı hıristiyanlar ile sulh antlaşması yaptı. Bunlardan bazıları daha sonra kendiliklerinden Müslüman oldu. Aynı yıl hazret-i Ali de, Eshab-ı kiramdan üç yüz kişi ile birlikte, Yemen’de bulunan Medlec kabilesini İslâm’a davet etmek için gönderildi. Önce karşı çıkmalarına rağmen, daha sonra Müslüman oldular. Peygamber efendimiz, bu sene, İslâmiyet’in yayıldığı bütün beldelere valiler ve zekat toplamak üzere görevliler (amil, sai) gönderdi.

Hicretin onuncu senesinde Peygamber efendimiz, hac için hazırlanıp, Medine’deki Müslümanlara da hac için hazırlanmalarını emir buyurdu. Medine dışında bulunanlara da haber gönderdi. Bunun üzerine, binlerce Müslüman Medine’de toplandı.

Hazırlıklar tamamlanınca, sevgili Peygamberimiz Zilka’da ayının 25. Günü 40 bin kişilik bir kafile ile öğle namazından sonra Medine’den hareket etti. Server-i kâinat efendimiz; **“Ey Allah’ım! Bunu bana, içinde riya, gösteriş ve şöhret bulunmayan mebrur ve makbul bir hac kıl”** diyerek dua eyledi.

İhrama girip, Cebrail aleyhisselamın aber vermesiyle yüksek sesle, telbiye getirmeye başladı. Buna, Eshab-ı kiram da katılınca, yer gök telbiye nidaları ile inlemeye başladı. **“Lebbeyk!**

Allahümme Lebbeyk! Lebbeyk! La şerike leke lebbeyk! İnnelhamde venni'mete leke vel mülke la şerike lek!..."

Sevgili Peygamberimiz, kesilmek üzere 100 kurbanlık deve götürdü. 10 gün süren yolculuktan sonra, Zilhicce'nin 4. Günü Mekke'ye vardılar. Yemen'den ve diğer beldelerden hac yapmak üzere gelenlerin de katılmasıyla, Müslümanların sayısı 124 bini aştı.

Sevgili Peygamberimiz, Zilhicce'nin 8. Günü Mina'ya, 9. (Arefe) günü Arafat'a gittiler. Arafat vadisinin ortasında öğleden sonra, Kusva adındaki devesinin üstünde, Veda Hutbesi'ni okuyup Eshab-ı kiram ile vedalaştılar.

Efendimiz, Veda Hutbesi'ni okuduğu gün, Maide suresinin; **"Bugün, dininizi sizin için ikmal eyledim. Üzerinize olan nimetimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyet'i vermekle razı oldum..."** mealindeki 3. Ayet-i kerimesi nazil oldu.

Peygamber efendimiz, bu ayet-i kerimeyi, Eshab-ı kirama okuyunca, hazret-i Ebu Bekir ağlamaya başladı. Eshab-ı kiram, ağlamasının sebebini sorunca**; "Bu ayet-i kerime, Resulullah'ın vefatının yakın olduğuna delalet ediyor. Onun için ağlıyorum"** buyurdu.

Resulullah efendimiz, Mekke'de 10 gün kalıp, Veda haccını yaptı ve Veda tavafı yaparak, Medine'ye döndü. Veda haccından sonra Eshab-ı kiram geldikleri yerlere gidip, Resulullah'ın bildirdiği ve emrettiği şeyleri oralarda anlattılar.

Hicretin onuncu yılında vuku bulan bir hadise de, peygamberlik iddiasında bulunan yalancıların ortaya çıkmasıdır. Bunlardan birisi Yemen'de ortaya çıkan Esved-i Ansi'dir. Peygamberimizin emri üzerine Esved-i Ansi, Yemen'deki Müslümanlar tarafından evinde öldürüldü. (Diğeri de Müseylemet-ül Kezzab'dır. Peygamber efendimizin vefatından sonra hazret-i Ebu Bekir, Müseyleme üzerine Halid bin Velid kumandasında bir ordu gönderdi. Müseyleme, Vahşi "radıyallahü anh" tarafından öldürüldü.)

VEDA HUTBESİ

Ey insanlar! Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedi olarak bir daha birleşemiyeceğim.

Ey insanlar! Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) **nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir. Her türlü tecavüzden korunmuştur.**

Eshabım! Yarın Rabbinize kavuşacaksınız ve bu günkü her hal ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayınız! Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulanmayanlara bildirsin! Olabilir ki bildirilen kimse, burada bulunup işitenden daha iyi anlayarak muhafaza etmiş olur.

Eshabım! Kimin yanında bir emanet varsa onu sahibine versin! Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, o ayağımın altındadır. Lakin borcunuzun aslını vermeniz gerekir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız. Allahü teâlânın emriyle, faizcilik artık yasaktır. Cahiliyetten kalma bu çirkin adetin her türlüsü, ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım faiz de Abdülmuttalib'in oğlu (amcam) **Abbas'ın faizidir.**

Eshabım! Cahiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdülmuttalib'in torunu (amcamoğlu) **Rebia'nın kan davasıdır.**

Ey insanlar! Harbedebilmek için haram ayların yerlerini değiştirmek, şüphesiz ki, küfürde çok ileri gitmektir. Bu, kâfirlerin kendisiyle dalalete düşürüldükleri bir şeydir. Bir sene, helal olarak kabul ettikleri (bir ayı), **öbür sene haram olarak ilan ederler. Cenab-ı Hakk'ın helal ve haram kıldıklarının sayısına uydurmak için bunu yaparlar. Onlar, Allahü teâlânın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram ederler.**

Hiç şüphe yok ki, zaman, Allahü teâlânın yarattığı gündeki şekil ve nizamına dönmüştür.

Ey insanlar! Bugün şeytan, sizin şu topraklarınızda yeniden tesir ve hakimiyetini kurma gücünü ebedi surette kaybetmiştir. Fakat siz; bu kaldırdığım şeyler dışında, küçük gördüğünüz işlerde ona uyarsanız, bu onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız!

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allahü teâlâdan korkmanızı tavsiye ederim. Siz, kadınları, Allahü teâlânın emaneti olarak aldınız; onların namuslarını ve iffetlerini Allahü teâlâ adına söz vererek helal edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız; onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız; onların, aile mahremiyetinizi, sizin hoşlanmadığınız hiçbir kimseye çiğnetmemeleridir. Eğer razı olmadığınız herhangi bir kimseyi aile yuvanıza alırlarsa, onları

hafifçe dövüp sakındırabilirsiniz. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru bir şekilde, her türlü yiyim ve giyimlerini te'min etmenizdir.

Ey müminler! Size bir emanet bırakıyorum ki, ona sıkı sarıldıkça, yolunuzu hiç şaşırmazsınız. O emanet, Allahü teâlânın kitabı Kur'an-ı kerimdir. (Başka rivayetlerde; **"Sünnetim"** ve **"Ehl-i beytim"** diye de bildirilmiştir.)

Ey mü'minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi muhafaza ediniz! Müslüman, Müslümanın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeştir. Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz, başkasına helal değildir. Meğer ki gönül hoşluğu ile kendisi vermiş olsun.

Eshabım! Nefsinize (kendinize) **de zulmetmeyiniz. Kendinizin de üzerinizde hakkı vardır.**

Ey insanlar! Allahü teâlâ her hak sahibine hakkını (Kur'an-ı kerimde) **vermiştir. Varise, vasiyete lüzum yoktur. Çocuk kimin döşeğinde doğmuşsa, ona aittir. Zina eden için mahrumiyet vardır. Babasından başkasına ait soy iddia eden soysuz, yahud efendisinden başkasına intisaba kalkan nankör, Allahü teâlânın gazabına, meleklerin ve bütün Müslümanların lanetine uğrasın! Cenab-ı Hak, bu gibi insanların ne tövbelerini, ne de adalet ile şehadetlerini kabul eder.**

Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir; hepiniz Âdem'in çocuklarısınız. Âdem ise topraktandır. Allah katında en kıymetliniz, takvası çok olanınızdır. Arabın Arab olmayana bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takva iledir.

Ey insanlar! Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?!..."

Eshab-ı kiram; "Allahü teâlânın dinini tebliğ ettin. Vazifeni yerine getirdin. Bize vasiyet ve nasihatte bulundun, diye şehadet ederiz" dediler.

Bunun üzerine Resul-i ekrem sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz, mübarek şehadet parmağını kaldırarak cemaat üzerine çevirip indirdiler ve; "Şahid ol ya Rab! Şahid ol ya Rab! Şahid ol ya Rab!" **buyurdular.**

Vefatı

"Hakkı olan gelsin alsın"

Hicretin on birinci senesi idi. Cebrail aleyhisselam, bu sene geldiğinde, sevgili Peygamberimize, Kur'an-ı kerimi iki defa baştan sona okudu. Halbuki, daha önceki yıllarda, Kur'an-ı kerimi bir defa okumuştu.

Efendimiz, Cebrail aleyhisselamın, en son tebliğ ettiği; **"Allahü teâlânın yardımı ve zafer günü gelip, insanların, Allahü teâlânın dinine** (İslamiyet'e) **akın akın girdiklerini görünce, Rabbini hamd ve tesbih et! O'ndan af dile! Çünkü O, tövbeleri daima kabul eder"** mealindeki Nasr suresini dinledikten sonra; **"Ya Cebrail! İçimden, ölümümün yaklaştığını duyuyorum"** buyurdu.

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam, şu ayet-i kerimeleri okudu, mealen; **"Ahiret, senin için dünyadan daha hayırlıdır. Rabbin sana "razı oldum" deyinceye kadar her istediğini verecek"** (Duha suresi: 4,5)

Sevgili Peygamberimiz, o gün, Medine'de bulunan bütün Eshab-ı kriamının, öğle namazında mescidde toplanmaları için haber gönderdi. Server-i âlem efendimiz, namazı kıldırdıktan sonra, bir hutbe irad ettiler.

Bu öyle bir hutbe idi ki, dinleyen bütün kalbler ürpermiş, gözlerinden yaşlar boşanmıştı. Daha sonra; **"Ey insanlar! Sizin peygamberiniz olarak beni nasıl buldunuz"** buyurunca, Eshab-ı kiram;

"Ya Resulallah! Allahü teâlâ, sana bizim tarafımızdan bol bol hayırlar ihsan buyursun. Sen, bizim için çok şefkatli bir baba, nasihatte bulunan şefkatli bir kardeş gibiydin. Allahü teâlânın sana lütfettiği peygamberlik vazifesini yerine getirdin. Vahyedilenleri bize ulaştırdın. Rabbinin yoluna, İslam'a hikmet ile, güzel nasihat ile davet ettin, çağırdın. Allahü teâlâ sana, en güzel ve en yüksek karşılıkları versin" dediler.

Efendimiz; **"Ey mü'minler! Allah aşkına, kimin bende hakkı varsa, kalksın gelsin, kıyametten önce burada alsın"** buyurdular. Fakat kalkıp gelen olmadı. Resulullah efendimiz, ikinci ve üçüncü defalar da Allahü teâlânın adını anarak; **"Hakkı olan gelsin alsın"** buyurdu.

Bunun üzerine Eshab-ı kiramdan pir-i fani olan hazret-i Ukaşe kalktı. Resulullah'ın huzuruna vardı. Sonra; "Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah! Tebük gazasında, seninle beraberdim. Tebük'ten ayrıldığımız sırada benim devemle, sizinki yanyana gelmişlerdi. Ben devemden indim. Sana yaklaştım. Maksadım, seni mübarek vücudundan öpmekti, o zaman kamçı ile sırtıma vurmuştun. Niçin vurduğunu bilmiyorum" dedi.

Peygamber efendimiz; **"Ya Ukaşe! Allahü teâlâ seni, Resulünün kasten vurmasından**

muhafaza eylesin. Ya Bilal! Kızım Fatıma'nın evine git. O kamçıyı bana getir" diye emretti.

"Ne mutlu sana! Ey Ukaşe"

Hazret-i Bilal, Resulullahın kamçısını getirmek üzere mescidden çıktı. Elini başına koymuş, "Resulullah kendisine kısas yaptıracak!" diye hayretler içerisinde kalmıştı. Eve varınca kapıyı çalıp; "Ey Resulullah'ın kerimesi! Bana Resulullah'ın kamçısını ver!" deyince, hazret-i Fatıma validemiz; "Ya Bilal! Şimdi ne hac zamanı, ne de gaza! Babam kamçıyı ne yapacak?" diye sordu.

Bilal ; "Ey Fatıma! Haberin yok mu? Resulullah'a onunla kısas yapılacak!" dedi. Hz. Fatıma validemiz; "Ya Bilal! Resulullah'tan kısas ile hakkını almaya kimin gönlü razı olur? Mademki, istedi vereyim. Fakat, Hasan ve Hüseyin'e söyle, hakkını kim alacaksa, kısası kendilerine yaptırsınlar. O zat, hakkını onlardan alsın. Sakın Resulullah'a kısas yaptırmasınlar" diye hazret-i Bilal'e sıkıca tenbih etti.

Bilal mescide geldi ve kamçıyı Resulullah efendimize, O da hazret-i Ukaşe'ye verdi. Hz. Ebu Bekir ve Ömer bu durumu görünce; "Ey Ukaşe! İşte biz yanında hazırız, hakkını bizden al. Ne olur, Resulullah'dan alma!" diye yalvardılar.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz hazret-i Ebu Bekir'e; **"Ey Ebu Bekir! Sen bırak, çekil aradan. Ey Ömer! Haydi sen de çekil. Allahü teâlâ, sizin yüksek derecenizi bilmektedir"** buyurdu.

Sonra hazret-i Ali kalktı; "Ey Ukaşe! Resulullah'a vurmana, gönlüm razı olmuyor. İşte sırtım ve karnım. Gel hakkını benden al, istersen yüz kerre vur. Fakat Resulullah'a dokunma!" deyince, Peygamber efendimiz; **"Ey Ali! Sen de otur. Allahü teâlâ, senin de yüksek mertebeni, durumunu bilmektedir"** buyurdu.

Bu defa hazret-i Hasan ile Hüseyin kalktılar, "Ey Ukaşe! Sen de biliyorsun ki, biz Resulullah'ın torunlayırız. Onun için bize kısas, Resulullah'a kısas demektir. Hakkını bizden al, ne olur Resulullah'a vurma!" deyince, Peygamber efendimiz, onlara; **"Siz de oturunuz, ey iki gözümün neş'eleri"** buyurdular.

Sonra; **"Ey Ukaşe! Gel vur!"** buyurdular. Ukaşe; "Ya Resulallah! Sen bana vurduğun zaman benim vücudum açıktı" deyince, sevgili Peygamberimiz mübarek sırtını açtı. Bu sırada Eshab-ı kiramdan hıçkırıklar duyuldu; "Ya Ukaşe! Resulullah'ın mübarek sırtına vuracak mısın?" dediler.

Herkes üzüntü içerisinde bekleşiyordu. Hazret-i Ukaşe, Resulullah efendimizin mübarek sırtındaki Peygamberlik mührünü görünce, birden bire; "Anam-babam sana feda olsun Ya Resulallah! Hakkını almak için, senin o mübarek sırtına vurmaya, sana kısas yapmaya kimin gücü yeter, buna kim cesaret edebilir?" diyerek, Kâinatın sultanının mübarek mühr-i nübüvvetini öpüverdi. "Maksadım bu idi", dedi. Eshab-ı kiramın hepsi**; "Ne mutlu sana, ne mutlu sana! Ey Ukaşe"** dediler...

"İstigfar etmek üzere emir aldım"

Safer ayının son günleriydi. Âlemlerin efendisi, kuzeydeki Bizans imparatorluğunun, müslümanlar için büyük bir tehlike olmadan önce, onları tekrar İslam'a davet etmek, kabul etmezlerse harbetmek ve İslam Devleti'nin emrine sokmak istiyordu. Bu sebeple Rumlarla muharebe etmek üzere kahraman Eshabının hazırlanmasını emir buyurdular.

Eshab-ı kiram hazırlık yapmak için dağıldı. Resul-i ekrem efendimiz, hazret-i Üsame bin Zeyd'i çağırdılar; **"Ey Üsame! Şam'a, Belka sınırına, Filistin'deki Darum'a, babasının şehid edildiği yere kadar, Allahü teâlânın ismiyle ve bereketiyle git. Onları atlara çiğnet. Seni, bu orduya başkumandan tayin ettim. Übnalıların üzerine ansızın varıp, üzerlerine şimşek gibi saldır. Varacağın yere haber ulaşmayacak şekilde hızlı git. Yanına kılavuzları alıp, casus ve gözcüleri önünden ilerlet, Allahü teâlâ zafer ihsan ederse, onların arasında az kal"** buyurdular.

Cürf'te karargah kurmalarını emir buyurup, mübarek elleriyle sancağı bağlayarak teslim ettiler. Mescidde minbere çıktılar; **"Ey Eshabım! Üsame'nin babası Zeyd, kumandanlığına nasıl layık ve benim katımda nasıl en sevgiliyse, ondan sonra, oğlu Üsame de kumandanlığa öyle layıktır. Üsame, benim katımda insanların en sevgililerindendir"** buyurdu.

Hazret-i Üsame'nin kumandası altında, savaşa gideceklerin arasında; hazret-i Ebu Bekir, hazret-i Ömer, hazret-i Ebu Ubeyde bin Cerrah, hazret-i Sa'd bin Ebi Vakkas gibi Eshabın ileri gelenleri de vardı.

Fakat ertesi gün, Kâinatın sultanı aniden hastalandığı için, ordunun gitmesi Peygamber efendimizin ahirete irtihalinden sonraya kalmıştı. Sevgili Peygamberimiz, şiddetli hummaya yakalanmışlardı. Gittikçe ateşi artıyor, hastalık şiddetleniyordu. Ağırılarının azaldığı bir gece yarısı, yatağından kalktılar. Giyenerek gitmeye hazırlandılar.

Bunu gören hazret-i Aişe validemizi; "Anam-babam, canım sana feda olsun ya Resulallah! Nereye gidiyorsunuz?" diye sordu; Efendimiz; **"Baki kabristanlığında medfun bulunanlar için istigfar etmek üzere emir aldım. Oraya gidiyorum"** buyurdu.

Yanına Ebu Müveyhib ile Ebu Raifi'yi alarak gittiler. Mezarlıkta uzun uzun dua edip, onların af ve magfireti için Allahü teâlâya yalvardılar. Peygamber efendimizin bu ısrarlı yalvarması karşısında, yanında

bulunan sahabiler; “Biz de, şimdi burada medfun bulunsaydık da, Resulullah efendimizin bu duasına mazhar olmakla şereflenseydik!” dediler.

“Buluşma yerimiz Kevser havuzudur!”

Sevgili Peygamberimiz, Baki kabristanlığını ziyaretinde Ebu Müveyhib’e dönerek; **“Ey Ebu Müveyhib! Ben, dünya hazineleri ile ahiret nimetlerini seçmede serbest bırakıldım. İstersen dünyada baki ol, sonra Cennet’e git, istersen Likaullah** (Allahü teâlâya kavuşmak) **hasıl olup Cennet’e gir dediler. Ben, Likaullahı ve sonra Cennet’i seçtim”** buyurdu.

Bir gün de, Uhud’da bulunan şehidler için magfiret dilemek üzere yola çıktılar. Onlar için, Allahü teâlâya uzun uzun yalvararak dua eylediler. Sonra mescide gelip Eshab-ı kirama;

“Ben, sizin Kevser havuzuna en önce kavuşanınız, karşılayanınız olacağım. Sizinle buluşma yerimiz orasıdır... Ben, sizin için, benden sonra müşrikliğe dönersiniz diye korkmam. Ancak dünyaya kapılır, onun için birbirinizi kıskanır, birbirinizi öldürürsünüz. Neticede sizden öncekilerin yok olup gittikleri gibi, siz de, yok olur gidersiniz diye korkarım!..” buyurdular. Sonra saadethanelerini teşrif ettiler.

Hastalıkları ağırlaşmıştı. Mübarek hanımefendileri, sevgili Peygamberimizin, hazret-i Aişe validemizin evinde kalmalarını, kendi haklarını ona tercih ettiklerini bildirdiler. Zevce-i mutahharalarının bu fedakarlıklarına memnun olup, hepsine dua ettiler ve ondan sonraki günlerini hazret-i Aişe validemizin evinde geçirmeye başladılar.

Resul-i ekrem efendimizin, ateşi çok artmıştı. Ateşin şiddetinden yatağında, bir taraftan diğer tarafa dönmek mecburiyetinde kalıyordu. O halde iken, Eshab-ı kiram, ziyarete gidiyor, Efendimizin çektiği şiddetli sıkıntıya ziyadesiyle üzülüyorlardı. Hz. Ebu Sa’id-i Hudri anlattı ki:

“Resulullah’ın mübarek huzuruna gitmiştim. Üzerinde kadife bir örtü bulunuyordu. Hastalğın verdiği sıcaklık örtüden dışarı çıkıyor, hararetten elimizi örtüye dokunduramıyorduk. Hayretimizi ve üzüntümüzü gören Resulullah efendimiz; **“En şiddetli bela, peygamberlere olur. Buna rağmen peygamberin belalara sevinmesi, sizin, verilen ihsanlara sevinmenizden daha fazladır”** buyurdu.”

Hz. Ümmü Bişr bin Bera da şöyle anlatır: “Resulullah’ın ziyaretine gitmiştim. Mübarek vücudu ateş gibi yanıyordu. “Canım sana feda olsun Ya Resulallah! Ben, hiçbir zaman böyle şiddetli bir hastalık görmedim!..” dedim. Buyurdular ki: **“Ey Ümmü Bişr! Hastalığın şiddetli olması, sevabımın çok olması içindir. Bu hastalık, Hayber’de tatmış olduğum zehirli etin eseridir. O etin acısını her zaman duyardım. O gün yediğim, zehir, şimdi ebherimi yani avort damarımı koparmaktadır”** buyurdu.

“Biliniz ki ben Rabbime kavuşacağım”

Hastalık günden güne şiddetleniyordu. Sevgili Peygamberimiz, Abdullah bin Mes’ud hazretlerine buyurdu ki: **“Hastalığa tutulan hiçbir müslüman yoktur ki, Allahü teâlâ, onun hata ve günahlarını, ağacın yaprakları döküldüğü gibi dökmesin!”**

Eshab-ı kiram bu duruma çok üzülüyor, evlerinde rahat edemiyorlardı. Mescide toplandılar. Peygamber efendimizin durumunu sormak üzere hazret-i Ali’yi huzura gönderdiler. Âlemlerin efendisi, işaretle; “Eshabım ne diyorlar?” diye sordular.

O da; “Resulullah aramızdan giderse!.. diye çok üzülüp telaş ediyorlar” dedi. Eshabına olan merhametleri çok daha fazla olan sevgili Peygamberimiz, hastalığının şiddetine katlanarak kalktılar, hazret-i Ali ve hazret-i Fadl bin Abbas’a dayanarak mescide geldiler.

Minbere çıkarak Allahü teâlâya hamd ve sena ettikten sonra, Eshab-ı kirama; **“Ey Eshabım! Benim ölümümü düşünüp telaş ediyormuşsunuz. Hiçbir peygamber, ümmeti arasında sonsuz kaldı mı ki, ben de sizin aranızda sonsuz kalayım? Biliniz ki, ben Rabbime kavuşacağım. Size nasihatım olsun ki, Muhacirlerin büyüklerine saygı gösteriniz! Ey Muhacirler! Size de vasiyetim şudur ki, Ensara iyilik ediniz! Onlar size iyilik etti. Evlerinde barındırdı. Geçinmeleri sıkıntılı olduğu halde, sizi kendilerinden üstün tuttular. Mallarına sizi ortak ettiler. Her kim Ensar üzerine hakim olur ise, onları gözetsin, kusur edenleri olursa affetsin”** buyurdu.

Sonra nasihatlar edip; **“Allahü teâlâ, bir kulunu dünyada kalmak ile, Rabbine kavuşmak arasında serbest bıraktı. O kul, Rabbine kavuşmak istedi”** buyurdu.

Hazret-i Ebu Bekir, Resulullah efendimizin sözleriyle vefatına işaret buyurduğunu anlayıp; “Canımız sana feda olsun ya Resulallah!” diyerek ağlamaya başladı. Merhamet deryası, sevgili Peygamberimiz; **“Ağlama ya Eba Bekir!”** buyurarak ona, sabır ve katlanmak lazım geldiğini emretti.

Mübarek gözlerinden yaş akıyordu. **“Ey Eshabım! Din-i İslam yolunda sıdk ve ihlas ile malını feda eden Ebu Bekir’den çok razıyım. Ahiret yolunda arkadaş edinmek elde olsaydı, onu seçerdim”** buyurdu ve; **“Mescide açılan kapılardan Ebu Bekir’inki hariç hepsini kapatınız”** diye emrettiler.

Sonra, minberden inerek hazret-i Aişe validemizin odasına döndüler.

“Siz de bana kavuşacaksınız!”

Resulullah efendimizin hastalığı ağırlaşıp veda konuşmaları yapmasına çok üzülen Eshab-ı kiram ağlamaya başladılar.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz, hazret-i Ali’nin ve Fadl bin Abbas’ın kollarına girerek tekrar mescidi teşrif ettiler. Minberin alt basamağında durup, Eshab-ı kirama şöyle buyurdular;

“Ey Muhacirler ve ey Ensar! Vakti belli olan bir şeye kavuşmak için acele etmenin faydası yoktur. Allahü teâlâ, hiçbir kulu için acele etmez. Bir kimse Allahü teâlânın kaza ve kaderini değiştirmeye, iradesinden üstün olmaya kalkışırsa, onu kahr ve perişan eder. Allahü teâlâya hile etmek, O’nu aldatmak istiyenin işleri bozulup, kendi aldanır.

Biliniz ki, ben sizlere karşı rauf ve rahimim. Siz de bana kavuşacaksınız. Kavuşacağınız yer, Kevser havuzunun başıdır. Cennet’e girmek, bana kavuşmak isteyen, boş yere konuşmasın.

Ey müslümanlar! Kâfir olmak, günah işlemek; nimetin değiştirmesine, rızkın azalmasına sebeb olur. İnsanlar, Allahü teâlânın emirlerine itaat ederse, hükumet başkanları, amirleri, valileri onlara merhamet ve şefkat eder. Fısk, fücur, taşkınlık yapar, günah işlerlerse, merhametli başkanlara kavuşamazlar.

Benim hayatım, sizin için hayırlı olduğu gibi, ölümüm de hayırdır ve rahmettir. Eğer bir kimseyi haksız yere döğmüş veya fena bir söz söylemiş isem, bana aynı şeyi yaparak hakkını almasına; birinizden haksız bir şey almış isem, geri istemesine razıyım ve helallaşmağa hazırım. Çünkü, dünya cezası, ahiret cezasından pek hafiftir. Buna katlanmak daha kolaydır.”

Daha önce hazret-i Ebu Bekir’den memnuniyetini ifade ettikleri gibi, bu hutbede de hazret-i Ömer’den memnuniyetlerini bildirip; **“Ömer benimledir, ben de onunlayım. Benden sonra hak Ömer’le beraberdir”** buyurdular.

Resulullah efendimiz bu hutbeden sonra minberden indi. Namazdan sonra tekrar minbere çıkıp, vasiyyet ve nasihatten sonra; **“Sizi Allahü teâlâya ısmarladım”** buyurdular ve Eshabdan ayrılıp odasını teşrif ettiler.

“Aranızdan ayrılmam yaklaştı!”

Âlemlerin efendisi, şiddetli ağrılarının olduğu bir gün, Eshab-ı kiram ile helallaşmak, ahirete kul haklarıyla gitmemek için Bilal-i Habeşi hazretlerini çağırttı. Ona; **“Halka seslen! Mescide toplansınlar. Onlara son vasiyetimi yapmak istiyorum!..”** buyurdular.

Hazret-i Bilal; Eshabı mescide topladı. Sevgili Peygamberimiz, hazret-i Ali ve Hz. Fadl’a dayanarak mescidi teşrif ettiler Minbere oturup, Allahü teâlâya hamd ve senadan sonra;

“Ey Eshabım! Bilmiş olunuz ki, aranızdan ayrılmam yaklaştı. Kimin bende hakkı varsa, benden istesin. Benim yanımda sevgili olan, benden hakkını istesin veya helal etsin ki, Rabbime ve rahmetine bunları ödemiş olarak kavuşayım” buyurdular.

Sonra minberden inip, öğle namazını kıldırdılar. Namazdan sonra, tekrar minbere çıkıp, namazdan önce buyurduğunu tekrar ettiler.

Sevgili Peygamberimizin, vefatına üç gün kala, hastalığı ağırlaştı. Mescide çıkıp cemaate namaz kıldıramadılar. Cemaatla kılamadığı ilk namaz, yatsı namazı idi.

Hazret-i Bilal her zamanki gibi, vakitte kapıya gelip; “Es-salat, ya Resulallah!” dedi. Sevgili Peygamberimizin dermansızlıktan mescide gitmeye mecali yoktu. **“Ebu Bekir’e söyleyiniz! Eshabıma namazı kıldırsın”** buyurdu.

Hazret-i Aişe validemiz; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Babam yumuşak kalbli ve çok üzüntülüdür. Zat-ı alinizin makamına durup, orada sizi göremezse ağlamaktan okuyamaz. İmamete Ömer’in geçmesini emreder misiniz?” diyerek sual eyledi.

Peygamber efendimiz tekrar; **“Ebu Bekir’e söyleyiniz! Eshabıma imam olup namazı kıldırsın”** buyurdular. Hazret-i Bilal, Hz.Ebu Bekir-i Sıddik’a durumu bildirdi. Hazret-i Ebu Bekir, mihrabda Resulullah efendimizi göremeyince, kalbinden vurulmuşa döndü, aklı gideyazdı. Ağladı!.. ağladı!.. Eshab-ı kiram da ağlamaya başladılar.

Habibullah efendimiz, mescidden gelen bu feryadın ne olduğunu sorunca, hazret-i Fatıma validemiz; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Eshabın, ayrılığınıza dayanamadığı için ağlıyorlar!..” diye durumu arzetti. Merhamet deryası sevgili Peygamberimiz çok müteessir olmuşlardı. Eshabını teselli eylemek için hastalığının bu kadar şiddetine rağmen, güçlükle kalktılar. Hazret-i Ali ve hazret-i Abbas’a dayanarak mescide geldiler. Namazdan sonra; **“Ey Eshabım! Siz, Allahü teâlânın hıfzındasınız ve sizi Allahü teâlâya emanet ettim! Takva üzere olun. Allahü teâlâdan korkun, Allahü teâlânın emrini tutun ve itaat edin. Ben, artık bu dünyadan ayrılıyorum”** buyurdular.

“Dünya malı ile gitmek istemem!”

Resulullah efendimizin hastalığında, hazret-i Ebu Bekir, Eshab-ı kirama on yedi vakit namaz kıldırdı. Bir defasında öğle namazı kıldırıyordu. O sırada Kâinatın sultanı, mübarek vücudlarında bir hafiflik hissetmişler, hazret-i Ali ve Hazret-i Abbas’a dayanarak mescide gelmişlerdi.

Hz. Ebu Bekir-i Sıddik, sevgili Peygamberimizin teşrif ettiğini anlayıp, geriye çekilmek istedi. Efendimiz ona; **“Yerinde dur!”** anlamında işaret buyurdu. Peygamber efendimiz, hazret-i Ebu Bekir’in solunda, Eshabına son defa namaz kıldırdılar.

Sevgili Peygamberimizin vefatından üç gün evveldi. Cebrail aleyhisselam, Resulullah efendimizi ziyarete gelip; “Ya Resulallah! Allahü teâlânın sana selamı var. Durumunuzu bildiği halde, nasıl olduğunuzu, kendinizi nasıl hissettiğinizi soruyor” dedi.

Âlemlerin efendisi ise; **“Mahzunum!”** buyurdular. Cebrail aleyhisselam, Pazar günü de geldi ve aynı şeyleri söyledi. Peygamber efendimiz yine evvelki cevabı verdiler.

Cebrail aleyhisselam ayrıca; Yemen’de peygamber olduğunu söyleyen Esved-i Ansi’nin öldürüldüğünü haber verdi. Resul-i ekrem de, Eshabına bildirdi. Hastalıktan önce, kendilerine gelmiş olan birkaç altını fakirlere, birkaçını da hazret-i Aişe’ye vermişlerdi.

Pazar günü, Resulullah’ın hastalığı ağırlaştı. Huzuruna gelen ordu kumandanı hazret-i Üsame’ye bir şey söylediler. Fakat mübarek kollarını kaldırıp onun üzerine sürdüler. Onu dua ettikleri anlaşıldı.

Sevgili Peygamberimizin dünyayı şereflendirdiği ve ahirete irtihal buyurduğu gün Pazartesi idi. Hastalıklarının on üçüncü ve son günü... Âlemlerin efendisi, Eshab-ı kiram Mescid-i şerifte saf saf olup Ebu Bekir-i Sıddik hazretlerinin arkasında sabah namazını kılarken iken, Mescid-i şerife geldiler. Ümmetinin saf saf olup ibadet ettiklerini gördüler. Sevinerek tebessüm buyurdular. Kendileri de hazret-i Ebu Bekir’e uyup, arkasında namaz kıldılar

Eshab-ı kiram, Resulullah’ı mescidde görünce, hastalık geçti sanarak sevindiler. Resul-i ekrem ise hazret-i Aişe’nin odasını teşrif buyurup yattılar. **“Allahü teâlânın huzuruna, dünya malı bırakmadan gitmek isterim. Yanında kalan altınları da, fakirlere dağıt”** buyurdular. Sonra ateşi arttı. Bir müddet sonra, tekrar gözlerini açıp, hazret-i Aişe’ye altınları dağıtıp dağıtmadığını sordular. Dağıtacağını söyledi. Bunların hemen dağıtılmasını tekrar tekrar emir buyurdular. Hemen dağıtıldığı bildirilince; **“Şimdi rahat ettim”** buyurdular.

“Ya Rabbi! Bana sabır ihsan eyle!”

Resulullah efendimiz hastalığı sırasında , huzur-i şeriflerine hazret-i Ali’yi çağırdılar. Mübarek başını onun kucağına koydular. Mübarek alnı terlemiş, mübarek rengi değişmişti.

Hazret-i Fatıma validemiz, mübarek babasının o halini görünce, bakmaya dayanamadı ve oğulları hazret-i Hasan ile hazret-i Hüseyin’in yanına gitti. Ellerinden tutup ağlamaya başladı.

“Ey benim babam! Kızını kim gözetir! Hasan ve Hüseyin’i kime emanet edersin? Vay babam! Canım sana feda olsun! Senden sonra benim halim nice olur! Gözüm, mübarek yüzünden sonra kime bakar!”

Resulullah efendimiz, kızının gönülleri yakan bu sözlerini işitince, mübarek gözlerini açtı ve onu yanına çağırdı. **“Ya Rabbi! Bana sabır ihsan eyle”** diye dua ettikten sonra; **“Ey Fatıma! Ey gözümün nuru! Baban can çekişme halindedir!”** buyurunca, içli iniltilerle ağlaması daha da arttı.

Hazret-i Ali; “Ey Fatıma! Ne olur sus, Resulullah’a daha fazla üzme!” deyince, sevgili Peygamberimiz; **“İncitme ya Ali! Bırak babası için gözleri yaş döksün!..”** buyurdu. Sonra, mübarek gözlerini yumarak kendinden geçer gibi oldu.

Sonra hazret-i Hasan, mübarek dedesinin huzur-i şerifine gelip; “Ey benim mübarek dedem! Senin ayrılığına kim dayanabilir! Gönül perişanlığımıza kime arz ederiz! Senden sonra anneme, babama ve kardeşime kim şefkat eder? Ezvacın ve Eshabın, o güzel ahlakınızı nerede bulurlar!..” diyerek ağlayınca, Peygamber efendimizin mübarek hanımefendilerinde dayanacak hal kalmadı. Hep birlikte ağlamaya başladılar.

Dışarda pek müteessir bir halde bekleyen Eshab-ı kiram, Peygamber efendimizin rahatsızıklarının çok arttığını işitince, gönülleri dağlandı. Ağlamaya başladılar. Son bir defacık olsun, sevgili Peygamberininin mübarek cemalini görmek için; “Ne olur, kapıyı açın! Resul aleyhisselamın mübarek yüzünü bir defa daha görelim!..” diyerek kapıda yalvarıyorlardı.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Allahü teâlânın habibi, sevgilisi, Eshabının bu yakarışlarını işitince, merhamet eyleyip; **“Kapıyı açınız!”** buyurdular. Eshabın ileri gelenleri içeri girdiler. Sevgili Peygamberimiz, onlara sabır tavsiye etti.

“Ya Rabbi! Tebliğ ettim mi?”

Son defa kendisini görmek için gelen Eshabına Efendimiz, **“Ey Eshabım! Siz, insanların en**

üstünleri, en şereflilerisiniz. Sizden sonra kim gelirse gelsin, siz hepsinden önce Cennet'e girersiniz. Dini ayakta tutmakta metin olun ve Kur'an-ı azimi imam (rehber) **edinin. Dinin hükümlerinden gafil olmayın"** buyurdu. Sonra; **"Ya Rabbi! Tebliğ ettim mi?"** deyip mübarek gözlerini kapadı. Mübarek yüzü terledi. Hazret-i Ali, Eshaba işaretle çıkmalarını söyledi.

Onlar gittikten sonra, huzura hazret-i Aişe validemiz gelip, nasihat istedi. Peygamber efendimiz; **"Ey Aişe! Evinin köşesine oturarak kendini muhafaza eyle!"** buyurduktan sonra, mübarek gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Kâinatın sultanı ağlıyordu...

Oradakilerin, gönülleri yaralandı, ciğerleri parçalandı. Hazret-i Ümmü Seleme validemiz; "Canım sana feda olsun ya Resulallah! Niçin ağlıyorsunuz?" diyerek sual eylediğinde; **"Ümmetime merhamet olunması için ağlıyorum"** buyurdu.

Güneş tepeye doğru yükseliyordu. Vakit yaklaşmıştı... Sevgili Peygamberimizin mübarek başı, hazret-i Aişe validemize yaslı bulunuyordu. Âlemlerin efendisi, artık son anlarını yaşıyor, mübarek dudaklarından,

"Aman! Aman! Ellerinizdeki kölelerinize iyi davranınız! Onların üzerlerine elbise giydiriniz, karınlarını doyurunuz. Onlara yumuşak konuşunuz. Namaza, namaza devam ediniz. Kadınlarınız ve köleleriniz hakkında Allahü teâlâdan korkunuz!.. Ey Allah'ım! Beni yarlıga! Bana rahmetini ihsan eyle!.. Beni Refik-i ala zümresine kavuştur!.." cümleleri dökülüyordu.

Hazret-i Fatıma validemizin gözyaşları sel gibi akıyor, iniltisi ciğerleri dağlıyordu. Sevgili Peygamberimiz onu yanına oturtup; **"Kızım, bir miktar sabreyle, ağlama. Zira Hamele-i Arş** (melekler) **senin ağlaman üzerine ağlaşıyorlar"** buyurdu.

Hazret-i Fatıma validemizin gözyaşını sildi. Teselli verip, Allahü teâlâdan sabır diledi ve; **"Ey kızım, benim ruhum kabz olacak. "İnnalillahi ve inna ileyhi raci'un" diyesin. Ey Fatıma! Gelen her musibete bir karşılık verilir"** buyurdu. bir müddet mübarek gözlerini kapayıp sonra; **"Bundan sonra babana üzüntü ve gussa** (keder, tasa) **olmaz. Zira fani âlemden ve mihnet yerinden kurtuluyor"** buyurdu.

"Kapıdaki ölüm meleği Azrail'dir!"

Resulullah efendimiz artık son vasiyetlerine yapıyorladı. Hazret-i Ali'ye; **"Ya Ali! Zimmetimde filan Yahudinin şu kadar malı vardır. Asker hazırlamak için almıştım. Sakın onu ödemeyi unutma. Elbette zimmetimi kurtarırsın ve Kevser havzı başında benimle görüşeceklerin birincisi sensin. Benden sonra sana çok zarar gelir, sabır edesin. İnsanlar dünyayı istedikleri vakit sen ahireti seçesin"** buyurdu.

Hz. Üsame bu esnada içeri girdi. Resulullah efendimiz ona; **"Allahü teâlâ yardımcın olsun! Haydi cenge git!"** buyurdu. O da çıkıp ordusuna gitti.

Âlemlerin efendisi, artık son nefeslerini veriyordu... Vakit iyice yaklaşmıştı... Allahü teâlâ, Azrail aleyhisselama; **"Habibime en güzel surette git! Eğer izin verirse ruhunu çok yumuşak ve hafif olarak al. İzin vermezse geri dön**!" diye vahyetti.

Azrail aleyhisselam, en güzel surette, insan kıyafetinde, sevgili Peygamberimizin saadethanelerinin kapısına geldi ve; "Esselamü aleyküm ey nübüvvet evinin sahibi! İçeri girmeğe izin verir misiniz? Allahü teâlâ size rahmet eylesin?" dedi.

Hazret-i Aişe validemiz, sevgili Peygamberimizin yanıbaşında oturan hazret-i Fatıma'ya; "Bu gelene sen cevap ver" dedi. O da, kapıya varıp, çok üzüntülü bir ses ile; "Ey Allahü teâlânın kulu! Resulullah şu anda, kendi haliyle meşguldur" dedi.

Azrail aleyhisselam, tekrar izin istedi. Aynı cevap verildi. Üçüncü defa selamını tekrarlayıp, mutlaka girmesi gerektiğini yüksek sesle söyleyince, Peygamber efendimiz haberdar oldular ve**"Ya Fatıma! Kapıda kim var!"** buyurdular.

Hazret-i Fatıma; "Ya Resulallah! Kapıda birisi girmek için izin ister. Birkaç defa cevap verdim. Fakat üçüncü seslenişinde vücudum ürperdi" dedi.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz; **"Ey Fatıma! Kapıdaki kimdir, biliyor musun? O; lezzetleri yıkan, toplulukları darmadığınık eden, kadınları dul, çocukları yetim bırakan, evleri harab, kabirleri mamur eden, ölüm meleği Azrail'dir. Ey Azrail gir"** buyurdu.

O zaman hazret-i Fatıma validemiz, tarif edilmez bir ızdıraba düştü ve mübarek ağızlarından şu cümleler döküldü; "Vah Medine harab oldun?" Peygamberimiz, hazret-i Fatıma'nın elini tutup mübarek göğsüne koydular ve mübarek gözlerini kapadılar.

"İlk yanıma gelecek olan sensin!"

Resulullah efendimizin durumu ağırlaşıp gözlerini kapatınca, hazır olanlar, mübarek ruhunun kabzolduğunu sandılar. Hazret-i Fatıma validemiz dayanamayıp, babasının mübarek kulağına doğru eğildi

ve gönülleri yaralayan bir sesle; “Ey benim babacığım!..” diye seslendi.

Hiç cevap gelmeyince bu sefer; “Canım sana feda olsun ya Resulallah! Ne olur mübarek gözlerini bir aç da bana bir şey söyle..” dedi.

Âlemlerin efendisi, mübarek gözlerini açıp, kızının gözyaşlarını sildi ve onun kulağına vefat edeceğini bildirdi. Bunun üzerine hazret-i Fatıma ağlamaya başladı. Bu defa kulağına; **“Ehl-i beytimden, ilk önce, benim yanıma gelecek sensin!”** buyurdular. O da bu müjdeye sevinip teselli buldular.

Hazret-i Fatıma validemiz; “Ey babacığım! Bugün ayrılık günü! Bir daha sana ne zaman kavuşurum?” diye sordu. Resulullah efendimiz; **“Ey kızım! Beni kıyamet günü havzın kenarında bulursun. Ümmetimden, havza gelenlere su veririm”** buyurdu.

Hazret-i Fatıma; “Eğer seni orada bulamazsam, ne yaparım?” diye sorunca, Peygamber efendimiz; **“Mizanın yanında bulursun. Orada, ben ümmetime şefaat ederim”** buyurdu.

Hazret-i Fatıma validemiz; “Orada da bulamazsam ya Resulallah!” deyince, Peygamber efendimiz; **“Sıratın yanında bulursun. Ben orada Rabbime; “Ya Rabbi! Benim ümmetimi ateşten muhafaza eyle” diye yalvarırım”** buyurdu.

Bundan sonra hazret-i Ali hüzünlü bir sesle; “Ya Resulallah! Siz ruhunuzu teslim ettikten sonra, sizin gaslinizi kim yapacak, neye kefenleyeceğiz. Namazınızı kim kıldıracak, kabre kim koyacak?” diye sordu.

Peygamber efendimiz; **“Ey Ali, beni sen yıka, Fadl bin Abbas sana su döksün. Cebrail sizin üçüncünüz olur. Gasl** (yıkama) **işimi bitirince, kefenimi yaparsınız. Cebrail, Cennet’ten güzel koku getirir. Sonra beni mescide götürünüz ve çıkınız. Çünkü ilk önce Cebrail, sonra Mikail, sonra İsrafil, sonra melekler grup grup namazımı kılacaklar. Daha sonra siz giriniz, saf saf olunuz. Hiç kimse benden öne geçmesin”** buyurdu.

Sonra, beklemekte olan Azrail aleyhisselama; **“Ey Azrail! Ziyaret için mi geldin, yoksa ruhumu kabzetmek için mi?”** diye sorunca, Azrail aleyhisselam; “Hem misafir, hem de vazifeli olarak geldim. Allahü teâlâ bana, senin huzuruna izinle girmemi emretti. Mübarek ruhunu ancak izninle alırım. Ya Resulallah! İzin buyurursan, emrinize uyar, ruhunuzu kabz ederim. Yoksa döner, Rabbime giderim” dedi.

“Benim endişem ümmetimdir!”

Peygamber efendimiz ruhu almak için gelen ölüm meleğine; **“Ey Azrail! Cebrail’i nerede bıraktın?”** buyurdu. Cebrail’i dünya semasında bıraktım. Melekler, onu senin vefatın sebebiyle taziye ediyorlar” dedi.

Böyle konuşurlarken Cebrail aleyhisselam geldi. Resulullah efendimiz; **“Ey kardeşim Cebrail! Artık dünyadan göç vakti geldi. Allahü teâlânın katında benim için ne var? Bana onu müjdele de gönül rahatlığı ile emaneti sahibine teslim edeyim”** buyurdu.

Cebrail aleyhisselam; “Ey Allahü teâlânın sevgilisi! Ben semanın kapısını açık bıraktım. Melekler saf saf olmuşlar, senin ruhunu sevgiyle beklerler” dedi.

Peygamber efendimiz; **“Hamd, Allahü teâlâya mahsustur. Sen bana müjde ver! Rabbimin nezdinde benim için ne var?”** buyurdu.

Cebrail aleyhisselam; “Ya Resulallah! Senin teşrifinden dolayı, Cennet kapıları açılmış, Cennet’in nehirleri akmış, Cennet’in ağaçları sarkmış, huriler süslenmiştir” dedi.

Peygamber efendimiz yine; **“Hamd, Allahü teâlâya mahsustur. Sen bana başka müjde ver ya Cebrail!”** buyurdu. Cebrail aleyhisselam; “Ya Resulallah! Sen kıyamet günü ilk şefaat eden ve ilk şefaatı kabul olunansın” dedi.

Sevgili Peygamberimiz tekrar; **“Hamd, Allahü teâlâya mahsustur. Ya Cebrail! Bana başka müjde ver”** buyurunca, Cebrail aleyhisselam; “Ya Resulallah! Neyi soruyorsunuz!” dedi.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz; **“Benim bütün endişem, üzüntüm ve kederim, benden sonra geride bıraktığım ümmetimdir”** buyurdu.

Hazret-i Cebrail; “Ey Allahü teâlânın Habibi! Allahü teâlâ kıyamet günü, sen razı oluncaya kadar ümmetini bağışlar. Bütün peygamberlerden önce seni, bütün ümmetlerden önce senin ümmetini Cennet’e koyacaktır” dedi.

Sevgili Peygamberimiz, Cebrail aleyhisselama; **“Allahü teâlâ katında üç muradım vardır: Biri; ümmetimin günahkarlarına beni şefaatçı etmesi, ikincisi; dünyada yaptıkları günahlardan dolayı onlara azab etmemesi, üçüncüsü; Perşembe ve Pazartesi günleri ümmetimin amellerinin bana arzedilmesidir.** (Eğer amelleri iyi ise dua ederim, Allahü teâlâ kabul eder. Kötü ise şefaat edip, amel defterinden silinmesini isterim)” buyurdu.

Cebrail aleyhisselam, Allahü teâlâdan, bu üç arzusunun da kabul edildiği haberini verdi. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz rahatladılar.

“Şimdi rahatladım vazifeyi yerine getir!”

Peygamber efendimiz, Azrail aleyhisselam ruhu almaya geldiği vakit hem ümmetinin halini merak ediyordu. Bunun üzerine Allahü teâlâ vahy etti ki: “Ey Habibim! Ümmetine bu kadar muhabbet ve şefkat göstermeni, mübarek kalbine kim getirdi?”

Peygamber efendimiz; **“Beni yaratıp, terbiye eden Rabbim teâlâ”** diye cevap verdi. Cenab-ı Hak da; “Senin ümmetine, benim rahmetim, merhametim seninkinden bin kat fazladır. Onları bana bırak” buyurdu.

Sonra sevgili Peygamberimiz; **“Şimdi rahatladım. Ey Azrail! Emrolunduğun vazifeyi yerine getir!”** buyurdu.

Azrail aleyhisselam, vazifesini yapmak üzere hürmetine yaratıldığı Kâinatın sultanının huzuruna yaklaştı. Sevgili Peygamberimiz, yanındaki su kabına mübarek iki elini batırıp, ıslak ellerini mübarek yüzüne sürdü ve; **“La ilahe illallah! Ey Allah’ım! Refik-i ala!..”** buyurdu.

Azrail aleyhisselam, Âlemlerin efendisinin mübarek ruhunu almaya başladı. Resulullah efendimizin mübarek benzi bazan kırmızı oluyor, bazan sararıyordu. Azrail aleyhisselam; **“Ümmetimin canını da böyle şiddet ve zorla mı alırsın!”** buyurunca, o; “Ya Resulallah! Hiç kimsenin canını böyle kolay almadım” cevabını verdi.

Son anında bile ümmetini unutmayan sevgili Peygamberimiz; **“Ey Azrail! Ümmetime edeceğin şiddeti bana eyle! Zira onlar zayıftır, dayanamazlar...”** buyurdu. Sonra; **“La ilahe illallah! Refik-i ala!”** buyurdular ve mübarek ruhları alındı ve ala-yı illiyyine ulaştırıldı...

Essalatü vesselamü aleyke ya Resulallah!

Essalatü vesselamü aleyke ya Habiballah!

Essalatü vesselamü aleyke ya Seyyidel evveline vel-ahirin!

Şefaat ya Resulallah! Dahıylek ya Resulallah!

Cebrail aleyhisselam, Peygamber efendimize; “Essalamü aleyküm ey Allahü teâlânın Resulü! Benim maksudum, matlubum sen idin. Artık, bir daha yeryüzüne gelmem!” diyerek veda eyledi.

Resul-i ekrem efendimizin mübarek ruhu, yüksek âleme gidince, hazret-i Fatıma validemiz ve ezvac-ı tahirat ağlamaya başladılar.

“Her canlı ölümü tadacaktır!”

Resulullah efendimizin mübarek ruhu kabzedildiği sırada sahibi görünmeyen bir ses; “Esselamü aleyküm ya Ehli beyt! Ve Rahmetullahı ve berekatühü” diye selam verdi ve; **“Biliniz ki, her canlı ölümü tadacaktır. Ve kıyamet günü, size ecirleriniz tamamıyle verilecektir”** mealindeki Al-i İmran suresinin 185. ayet-i kerimesini okudu.

Sonra, onlara teselli verip; “Allahü teâlânın ihsanlarına, ikramlarına güveniniz. O’na sarılıp, O’ndan umunuz. Feryad etmeyiniz! Asıl musibete uğrayan, sevabdan mahrum kalandır!” diyerek taziyede bulundu.

Bu sözleri oradakilerin hepsi işitip selamına cevap verdiler. Bunları söyleyen Hızır aleyhisselam idi.

Resul-i ekremde mevt (ölüm) alametleri görülünce, Ümm-i Eymen, oğlu Üsame’ye haber gönderdi. Üsame, hazret-i Ömer ve Ebu Ubeyde bu acı haberi alınca, ordudan ayrılıp, Mescid-i Nebevi’ye geldiler.

Hz. Aişe-i Sıddika ve diğer kadınlar ağlayınca, Mescid-i şerifdeki Eshab-ı kiram şaşırdı. Ne olduklarını anlayamadılar. Beyinlerinden vurulmuşa döndüler.

Hazret-i Ali ölü gibi, hareketsiz kaldı. Hazret-i Osman’ın dili tutuldu. Hazret-i Ebu Bekir, o anda evinde idi. Koşarak geldi. Hemen hücre-i seadete girdi. Fahr-i âlemin yüzünü açtı. Vefat etmiş olduğunu gördü. Mübarek yüzü ve her yeri latif, nazif olarak, nur gibi parlıyordu.”Mematın da, hayatın gibi ne güzel ya Resulallah!” diyerek, öptü.

Çok ağladı. Mübarek yüzünü örttü. Evdekilere teselli verdi. Mescid-i şerife geldi. Minbere çıkarak Eshab-ı kirama bir hutbe okudu. Allahü teâlâya hamd ve sena etti ve Resul-i ekrem sallallahü aleyhi ve sellem efendimize salat okuduktan sonra; “Her kim Muhammed aleyhisselama iman etmişse bilsin ki, Muhammed aleyhisselam vefat etti. Her kim Allahü teâlâya tapıyorsa, O, hayy (diri) ve bakidir (ölmez, ebedidir)” buyurdu ve sonra; **“Muhammed** (aleyhisselam) **resuldür. O’ndan önce de resuller gelmiştir. O da ölecektir. Vefat ederse veya öldürülürse, dininizden, döner misiniz? Dininden çıkan olursa, Allahü teâlâya zarar vermez. Kendine zarar verir. Dininden dönmeyenlere, Allahü teâlâ sevablar verir”** mealindeki Al-i İmran suresinin 144. ayet-i kerimesini okudu.

Eshab-ı kirama nasihat edip, ortalığı düzene koydu. Böylece hepsi Resulullah’ın vefat etmiş olduğuna inandı. Hüzün ve keder, Eshab-ı kiramın yüreğine bir zehirli hançer gibi saplandı. Gözler ağlar, gözyaşları çağlar, hasret ateşi herkesin ciğerini dağlar idi.

“Ya Rabbi! Ümmetim!.. Ümmetim!...”

Peygamberimizin vefatından hemen sonra, Eshab-ı kiram ilk olarak, bütün işleri idare etmesi için hazret-i Ebu Bekir'i, halife seçtiler. Ona bi'at edip, tabi oldular ve emrine göre işleri görmeye başladılar.

Resul-i ekrem efendimiz, hicretin on birinci yılında (miladi 632) Rebi'ül-evvel-ayının 12'sinde Pazartesi günü öğleden evvel ahirete irtihal eyledi. O anda Kameri seneye göre 63, Şemsi seneye göre de 61 yaşında bulunuyordu.

Peygamber efendimizi, hazret-i Ali, hazret-i Abbas, hazret-i Fadl bin Abbas, hazret-i Kusem bin Abbas, hazret-i Üsame bin Zeyd, hazret-i Salih yıkadılar.

Yıkama esnasında mübarek vücudundan öyle bir misk kokusu yayıldı ki, şimdiye kadar hiç kimse öyle bir koku koklamamıştı. Sonra kefenlediler.

Bir sedir üzerinde taşınıp, mescide getirildi. Daha önce sevgili Peygamberimizin haber verdiği şekilde, herkes mescidden dışarı çıktı. Melekler, bölük bölük gelip namazını kıldılar.

Meleklerin kılması bitince, sahibi görünmeyen bir ses; **"Giriniz! Peygamberinizin namazını kılınız!"** diyordu. Bunun üzerine Eshab-ı kiram içeri girdi. İmamsız olarak sevgili Peygamberimizin namazını kıldılar. Çarşamba günü akşamına kadar ancak bitirebildiler.

Hazret-i Abbas'ın oğlu Kusem kabirdeki hizmeti bitirip en son çıkan idi. Dedi ki: "Resulullah'ın mübarek yüzünü en son gören benim. Mübarek dudakları kıpırdıyordu. Üzerine eğilip kulak verdim**; "Ya Rabbi! Ümmetim!.. Ya Rabbi! Ümmetim!..."** diye yalvarıyordu.Sevgili Peygamberimiz, ahirete irtihal ettiği gün, Abdullah bin Zeyd hazretleri; "Ya Rabbi! Ben bu gözü, habibinin mübarek nurlu yüzüne bakmak için isterdim. O görünmez olunca, artık ne yapayım! Ya Rabbi! Gözümü al!" diye dua etti ve göremez oldu.

"Ebu Bekir'den başkasına razı olmaz!"

Hazret-i Ali anlatır: Resul aleyhisselam, ağırlaştığı zaman **"Ey Ali! Bana, bir kürek kemiği getir de, benden sonra, ümmetimi doğru yoldan şaşırtmayacak şeyi, ona yazdırayım."** buyurdu.

Resul aleyhisselamın başı, kollarımın arasında bulunuyordu. Gidip gelinceye kadar kendisini gayb etmekten korktuğum için "Ben, buyuracaklarını, ezberimde tutarım!" dedim.

"Namaz kılmağa, zekat vermeğe devam etmenizi, ellerinizdeki kölelerin haklarını gözetmenizi tavsiye ederim!" buyurdu.

"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Resulüh" diyerek şehadette bulunmayı da, emretti.

"Bu iki gerçeğe şehadette bulunana, Cehennem ateşi haram olur." buyurdu.

Peygamberimiz, ziyaretine gelen Hz. Osman'ı görünce, ona "Yakınıma gel!" buyurdu. Hz. Osman, yaklaşıp Peygamberimizin üzerine eğildi.

Peygamberimiz, ona, gizilice bir şey söyledi. Hz. Osman, başını kaldırınca, Peygamberimiz **"Sana söylediğim şeyi anladın mı?"** diye sordu.

Hz. Osman "Evet!" dedi. Peygamberimiz "**Yakınıma gel!**" buyurdu. Hz. Osman, Peygamberimizin üzerine tekrar eğildi.

Peygamberimiz, yine, ona gizlice bir şey söyledi. Hz. Osman, başını kaldırınca, Peygamberimiz "**Sana söylediğim şeyi anladın mı?"** diye sordu.

Hz. Osman "Evet! Onu, kulağım işitti, kalbim de, ezberledi." dedi. Bunun üzerine, Peygamberimiz, ona "**Haydi git!"** buyurdu. Peygamberimizin, halifeliği sırasında başına gelecekleri ve bunlara sabretmesini bildirdiği rivayet edilmiştir.

Peygamberimiz, rahatsızlığı ağırlaştığı sırada, Abdurrahman bin Ebu Bekir'e **"Bana, kâlem kağıt getir de, Ebu Bekir için bir yazı yazayım ki, onun üzerinde anlaşmazlığa düşülmesin!"** buyurdu.

Abdurrahman, kâlem kağıt getirmeğe gitmek için kalkınca, **"Otur! Ebu Bekir üzerinde anlaşmazlığa düşülmesine, Allah da, Mü'minler de, razı olmaz!"** buyurdu.

Sonra, Hz. Aişe'ye "Bana, baban Ebu Bekir'i ve senin kardeşini çağır, bir yazı yazayım. Çünkü, ben, bir heveslinin, heveslenip "Ben, bu işe, herkesten önce gelirim!" demesinden korkuyorum. Oysa ki**, "Allah da, Mü'minler de, Ebu Bekir'den başkasına razı olmaz!**" buyurdu.

Peygamberimizin son tavsiyeleri

Peygamber efendimiz baygınlık derecesine gelen hastalığında ayıldıkça şu nasihatları tekrarlıyorlardı:

"Aman! Aman! Ellerinizdeki kölelerinize iyi davranınız!Onların sırtlarına, elbise giydiriniz! Karınlarını, doyurunuz! Onlara, yumuşak söz söyleyiniz! Namaza! Namaza devam ediniz! Ellerinizdeki köleleriniz hakkında da, Allah'dan korkunuz!" buyurmaktan son nefesinde bile **"Namaza! Namaza! Ellerinizdeki kölelerinize..."** diye tavsiyede bulunmaktan geri durmamakta idi.

Peygamberimizin en son sözü **"Kadınlarınız ve ellerinizdeki köleleriniz hakkında Allah'dan**

korkunuz!" buyruğu idi.

Rebiül'evvel ayının on ikinci veya on üçüncü Pazartesi günü kaba kuşluk vakti idi. Güneş, zevale doğru yaklaşıyor Peygamberimiz, son dakikalarını yaşıyordu.

Peygamberimizin başı, Hz. Aişe'nin göksüne yaslı bulunuyor. Hz. Aişe "Ey insanların Rabbı! Hastalığı, gider, kaldır! Gerçek Tabib Sensin! Gerçek şifa verici Sensin!" diyerek şifa diliyor.

Peygamberimiz ise **"Hayır! Ben, Allah'dan, Refik-ı ala zümresine katılmayı Cebrail, Mikail ve İsrafil ile birlikte olmayı dilerim!**

Ey Allahım! Beni, Refik-ı ala zümresine kavuştur!

Ey Allahım! Bana, rahmetini ihsan et! Beni, Refik-ı ala zümresine kavuştur!" diyerek duaya devam ediyordu.

Resul aleyhisselamın özlediği Refik-ı ala, en yüksek makamlarda bulunan Peygamberler Allahın, kendilerine nimetler verdiği Peygamberler, Sıddiklar, Şehidler ve Salihler zümresi idi ki, bunlar, ne güzel arkadaştırlar.

Hz. Aişe buyurdu: Resul aleyhisselamdan, sıhhatta iken birçok defalar **"Hiçbir Peygamberin ruhu, Cennetteki durağını görmedikçe, alınmaz! Sonra, durağına gitmesi, arzusuna bırakılır."** buyurmuştu.

Kendisi, hastalanıp ruhu alınmak zamanı gelince, başı, benim dizimde bulunduğu halde, üzerine, bir baygınlık geldi.

Sonra, ayılınca, gözü, açılıp evinin tavanına doğru dikildi ve **"Allahım! Beni, Refik-ı ala zümresine kat!"** diye dua etti.

Ben, o zaman "Resulullah, bizi tercih etmiyor! dedim.

Anladım ki: Resulullahın bu temennisi, vaktiyle, sıhhatlı zamanında, bize söyleyip durduğu bir haberin kendisinde gerçekleşmesidir.

Ehl-i beyt'i taziye eden ses

Ehl-i Beyt, hiçbir şahsı görmedikleri ve sezmedikleri halde, **"Selam ve Allahın rahmet ve bereketleri, üzerinize olsun**!" diyerek kendilerine selam verildiğini ve taziyede bulunulduğunu işittiler.

Ehl-i Beyt te, selama aynı şekilde karşılık verdiler. Nereden geldiği bilinemeyen ses, şöyle konuştu: "Her can, ölümü tadacaktır. Kıyamet günü, size ecirleriniz tamamile verilecektir.Kim, ateşten uzaklaştırılıp Cennete sokuldu ise, artık, o, muhakkak muradına ermiştir. Dünya hayatı, aldatma metaından başka bir şey değildir.

İyi biliniz ki: Her musibetin, Allah katında bir tesellisi, her ölenin, bir halefi, yerine geçeni, her vefat edenin de, bir bedeli vardır. Allah'a sarılınız ve umacağınızı, O'ndan umunuz! Asıl musibete uğrayan, sevaptan mahrum kalandır. Selam ve Allahın rahmet ve bereketleri üzerinize olsun!"

Hazret-i Ömer "Bu sözleri, Ehl-i Beyt'in hepsi, Mescidde bulunanlar ve yoldakiler işittiler!" demiştir. Hz. Ali "Bu seslenenin kim olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu. "Hayır!" dediler. Hz. Ali "Bu, Hızırdır! Peygamberinizden dolayı size taziye ediyordu!" dedi.

Hz. Enes bin Malik "Ben, hiçbir zaman, Resul aleyhisselamla Ebu Bekir'in, Medine'ye gelip girdikleri günden daha ziyalı ve daha güzel olan bir gün görmedim! Ben, Resul aleyhisselamın vefatı gününe de, şahid oldum. Kendisinin, içinde vefat etmiş olduğu günden daha karanlık, daha sevimsiz bir gün de, görmedim!"

"Resulullahın, Medine'ye gelip girdiği gün, Medine'nin her şeyi aydınlanmış, vefat ettiği gün de, her şeyi kapkaranlık olmuştur!" diyerek, Peygaberimizin vefatında duyulan derin acıyı dile getirmiştir.

Eshabı kiram, Hz. Ebu Bekir'e biat ettikten sonra, ertesi Salı günü, Hz. Ebu Bekir, Mescidin Minberine çıkıp oturdu. Konuşmağa başlamadan önce**, Hz. Ömer**, ayağa kalktı. Allaha hamd-ü senada bulunduktan sonra "Ey insanlar! Ben, dün size kendinde olmadan bazı sözler söylemiştim. Onları, Allahın kitabında bulamadığım gibi, Resul aleyhiselamın da, bana o hususta bir sözü yoktu. Fakat, ben, Resul aleyhisselamın, bizden sonraya kalacağını ve işlerimizi, kendisi çekip çevireceğini sanıyordum.

Oysa ki, yüce Allah, Resulü vasıtası ile doğru yolu gösteren bir Kitabı sizin içinizde bırakmış bulunmaktadır ki, ona sımsıkı sarılırsanız, Allah, onunla, doğru yolu Resulüne gösterdiği gibi, size de, doğru yolu gösterir.

Allah, Hilafet işinizi, sizin hayırlınız ve Resulullahın arkadaşı, Mağarada İki'nin İkincisi olan zat üzerinde topladı, yoluna koydu. Kalkınız, ona biat ediniz!" deyince, daha önceki bi'atta bulunan bulunmayan herkes topluca Hz. Ebu Bekir'e umumi biat yaptılar.

Hz. Ebu Bekir'in konuşması

Mescidde bulunan Eshabı kirama Hz. Ömer'den sonra, Hz. Ebu Bekir şöyle konuştu:

"Size, doğruluğu tavsiye ederim, doğruluktan ayrılmayınız. Çünkü, doğruluk, iyilikle bir aradadır.

İkisi de, Cennettedir. Yalandan sakınınız! Çünkü, yalan, kötülükle bir aradadır. İkisi de, Cehennemdedir. Allah'dan af ve afiyet dileyiniz. Çünkü, hiç kimseye, Yakin'den sonra, af ve afiyetten daha hayırlısı verilmemiştir. Birbirinizi kıskanmayınız. Birbirinize düşmanlık etmeyiniz. Birbirinizle ilişiğinizi kesmeyiniz.

Ey insanlar! Ben, sizin en hayırlınız olmadığım halde, size Emir oldum. İyi biliniz ki: Bana yapılan biatı, düşünmeden kabul etmiştim, bu ümmet arasında bir fitne ve fesad çıkmasından korktuğum içindi.

Allah'a yemin ederim ki: Ben, hiçbir gün veya gece, bunun, ne üzerine düşmüş, ne isteklisi olmuş, ne de, bu hususta Allah'dan gizlice veya açıkça bir dilekte bulunmuşumdur.

Emirlik hizmetinde, benim için bir rahatlık yoktur. Gücüm yetmeyen büyük bir işi, elimde olmayarak boynuma takmış bulunuyorum! Benim yerime, daha güçlü bir insanın seçilmiş olmasını ne kadar arzu ederdim!

Ey insanlar! Ben, ancak, Resulullahın izinde giden biriyim. Dinde, kendiliğimden bir şeyler ortaya çıkaracak değilim. Eğer, ben, vazifemi iyi yaparsam, bana yardım ediniz! Eğer, kötülüğe saparsam, beni doğrultunuz! Doğruluk, emanettir. Yalancılık ta, hıyanettir.

İnşaallah içinizdeki en zayıfınız, kendisinin hakkını alıncaya kadar benim yanımda en güçlünüz olacaktır! İnşaallah, içinizdeki en güçlünüz de, üzerine geçirdiği hakkı, kendisinden alıncaya kadar benim yanımda en zayıfınız olacaktır!

Ey insanlar! İyi biliniz ki: Allah'dan zillete müstahak kıldığı kavimden başka hiçbir kavim, Allah yolunda cihadı bırakmaz! Hiçbir kavmin kötülükleri yaygın hale gelmedikçe de, Allah, o kavmin bela ve musibetini yaygın hale getirmez.

Zalimler için ne yakın bir dost vardır, ne de, dinlenebilecek bir kayırıcı vardır! (Mü'min: 18)

Bu gün, her amel sahibi, gücünün yettiği ve kendisini yüce Allah'a yaklaştıracak ameli, onu işlemeğe güç yetiremeyeceği gün gelmezden önce, işlemeye baksın!

Ben, Allaha ve Resulüne itaat ettikçe, siz de, bana itaat ediniz. Allah'a ve Resulüne asi olduğum zaman, sizin bana itaat etmeniz gerekmez! Kendim ve sizin için Allah'dan mağfiret, yarlığanmak dilerim. Haydi, namazınızı kılmağa kalkınız! Allah, sizlere rahmet etsin."

Peygamberimiz kabre konulması

Eshab-ı kiram, sevgili Peygamberimizin mübarek kabrinin kazılması hususunda hazret-i Ebu Bekir'in hatırlattığı şu hadis-i şerife uydular: **"Peygamberler, ruhlarını teslim ettikleri yerde defin olunurlar."**

Ebu Talha hazretlerinin, Lahd şeklinde kazdığı kabr-i şerife, Çarşamba günü gece yarısına doğru defin edildi. Hazret-i Abbas'ın oğlu Kusem, kabirdeki hizmeti bitirip en son çıkan idi.

Peygamberimiz; Çarşamba gecesi yarılandığı sırada, kabre konulmuştur.

Hz. Aişe "Resul aleyhisselamın nereye gömüldüğünü, Çarşamba gecesi gece yarısı gecenin de, sonuna doğru kürek seslerini işitinceye kadar öğrenemedik." demiştir.

Peygamberimizin kabrine, Hz. Ali, Fadl bin Abbas, Kusem bin Abbas ve Peygamberimizin azadlısı Şukran indiler.

Evs bin Havli, Hz. Ali'ye "Ey Ali! Allah aşkına, Resulullahın hizmetinden bizi de, nasiblendir!" diye and verdi. Hz. Ali "İn öyle ise!" dedi. O da, kabrin içine indi.

Bilal-i Habeşi, Peygamberimizin vefatından sonra ve gömülmesinden önce ezan okurken **"Eşhedü enne Muhammedenresulullah**" dediği zaman, Mescid, ağlayanların sesinden çınladı.

Peygamberimiz, kabre gömüldükten sonra, Bilal-i Habeşi, ezan okumayı bıraktı.

Hz. Aişe validemiz, rü'yasında, gökten üç ay'ın evine düştüğünü görmüş, bunu, babası Hz. Ebu Bekir'e anlatmıştı. Hz. Ebu Bekir "Sen, bunu, neye yordun?" diye sormuştu.

Hz. Aişe "Resul aleyhisselamın bir oğlu olacağına yordum!" deyince, Hz. Ebu Bekir, susmuş sonra da **"Eğer, rü'yan sadıksa, yer yüzü halkının en hayırlısı olan üçü, senin evine gömülecektir**!" demişti.

Peygamberimizin vefat ettiği zaman, Hz. Ebu Bekir, Hz. Aişe'ye **"Bu, senin rü'yada gördüğün üç ay'dan birisi olup onların en hayırlısı idi. Ay'larının en hayırlı olanı, vefat etti!"** dedi.

Sonradan, Hz. Ebu Bekir'le Hz. Ömer'in de, Hz. Aişe'nin evinde Peygamberimizin yanına gömülmeleri, Hz. Aişe'nin rü'yasını tamamiyle gerçekleştirmiştir.

Peygamberimizle Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'in kabirleri: Peygamberimizinki Kıbleye doğru biraz ileride olup Hz. Ebu Bekir'in başı, Peygamberimizin omuzları hizasında, Hz. Ömer'in başı da, Hz. Ebu Bekir'in omuzları hizasında bulunmaktadır..

Dinden dönme hareketleri

Peygamber efendimizin vefatından sonra, irtitad, dinden dönme hareketleri başladı. Bu

hareketler büyük boyutlara ulaştı. Bunlarla mücadelede, Hz. Ebu Bekir'in büyük katkısı oldu. Eğer böyle dirayetli bir kimse olmasaydı tehlike bütün Arabistan'a yayılacaktı. Bunun için Hz. Aişe **"Resulullahın ruhu kabz olununca, Araplar irtidad etti. Nifak kabardı. Babamın üzerine çöken, dağların üzerine çökseydi, muhakkak, onları, ufatırdı!"** demiştir.

Hz. Ebu Hüreyre de "Eğer, Ebu Bekir olmasaydı, Muhammed aleyhisselamın vefatından sonra Ümmet-i Muhammed, helak olurdu!" demiştir.

"Kendisinden başka ilah bulunmayan O Allaha and olsun ki, Ebu Bekir, Halifeliği üzerine almasaydı, yüce Allaha ibadet eden olmazdı!" demiş ve bu sözünü, üç kerre tekrarlamıştır.

Ebu Reca'ül'Utaridi der ki "Medine'ye girince, insanların toplandıklarını ve bir adamın "Ben, Sana kurban olayım! Vallahi, sen, olmasaydın, muhakkak, biz helak olurduk!" diyerek bir adamın başını öptüğünü gördüm.

"Bu öpen ve öpülen kimdir?" diye sordum. "Mürtedlerle savaşından dolayı, Ebu Bekir'in başını, Ömer, öpüyor!" dediler."

Hz. Aişe de buyurdu ki: Babam, Arapların irtidad ettikleri günlerde kılıcını sıyırıp devesine binince, **Hz. Ali,** yanına vardı, devesinin yularından tuttu ve **"Sana, Resulul aleyhisselamın Uhud savaşı gününde söylediğini söylüyorum: Sok kınına kılıcını da, kendini tehlikeye atıp bizi acı içinde bırakma! Vallahi, Senin başına bir felaket gelecek olursa, senden sonra, artık, İslamiyet, temelli düzelmez!"** dedi." (Eğer halifeliğine karşı olsaydı, gidip ölmesini isterdi. Böylece halifelik için önü açılırdı.)

Yine Hz. Aişe o günleri şöyle anlatır: Resulullahın vefatı üzerine Arap kabilelerinden birçokları irtidad ettiler, dinden döndüler.Yahudilik, Hıristiyanlık ve munafıklık ortaya çıkmağa başladı.

Müslümanlar, kış gecesinde yağmura tutulup dağılan koyunlara döndüler. Hatta o sırada, Mekkelilerin çoğu, İslamiyetten dönmeğe hazırlandılar. Süheyl bin Amr, Kabe'nin kapısına dikilerek Mekkelilere seslendi. Onlara etkili bir konuşma yaparak şüphelerini, dinden dönmelerini önledi.

İslam tarihinde, dini red etme, dinden dönme manalarında **"irtica**" (geriye dönme), "**mürteci**" (geriye dönen) tabirleri bu hadiselerden sonra kullanılmaya başlandı.

"Dönenlerin ilki olmayın!"

Peygamberimizin vefatından sonra, münafıkların, Yehudilerin ve Hıristiyanların kışkırtmaları ile topluluklar halinde dinden dönmeler başladı.

Hz. Süheyl bin Amr, Kabe'nin kapısına dikilerek Mekkelilere seslendi.Onlara şunları söyledi:

"Ey Mekkeliler! Siz, Müslüman olanların sonuncusu oldunuz. Sakın irtidad edenlerin, Müslümanlıktan dönenlerin ilki olmayınız! Vallahi, yüce Allah, Resul aleyhisselamın buyurduğu gibi, bu işi, muhakkak tamamlayacaktır! Ben, Onun, şu bulunduğum yerde tek başına dikilerek**, "Benimle birlikte La ilahe illallah deyiniz de, size bakarak Araplar dine girip Arap olmayanlar, size cizye ödesin! Vallahi, Kisra'nın ve Kayser'in hazineleri Allah yolunda harcanacaktır!"** buyurduğunu işitmişimdir.

Alay edenlerin, zekat ve sadaka tahsildarı olduklarını gördünüz. Vallahi, geri kalanı da, vuku' bulacaktır! Vallahi, ben, iyi biliyorum ki: Güneşin doğması ve batması devam ettiği müddetce, bu din, devam edecektir. Aranızdaki o kişiler, sizi aldatmasın! Benim bildiğim bu işi, o kişiler de, bilir.

Fakat, Haşim oğullarına olan kıskançlığı, onların kalblerini mühürlemiştir.

Ey insanlar! Ben, Kureyş'in, karada ve denizde en çok taşıtları bulunanıyım. Siz, Emir'inize itaat ediniz ve zekatlarınızı ona ödeyiniz.

Eğer, İslamiyet işi, sonuna kadar devam etmezse, ben, sizin zekatlarınızı size geri vermeğe kefilim! "dedi ve ağladı.

Bunun üzerine, halk, yatıştı.

Süheyl bin Amr, yaptığı tesirli konuşma ile Mekkelileri irtidaddan vazgeçirince, Mekke Valisi Attab bin Esid, ortaya çıkabildi.

Süheyl bin Amr, Bedir Savaşına, müşriklerle birlikte katılıp esir edildiği zaman, Peygamberimizin, Hz. Ömer'e, onun hakkında **"Yermeyeceğin bir Makamda dikilip halka hitapta bulunması da, memuldür!"** Hadisi ile haber verdiği hoşa gidecek Makamdaki konuşmasından maksadının bu konuşması ve hizmeti olduğu anlaşıldı.

Hz. Ömer de, Süheyl'in konuşmasını işittiği zaman, Peygamberimizin, onun hakkında söylemiş olduğu sözü hatırlamış ve "**Ben şehadet ederim ki: Sen, muhakkak Resulullahsın!**" demekten kendini alamamıştır.

Resulullah efendimizi rüyada görmek

Resulullah efendimiz, **"Beni rüyada gören, uyanık iken görmüş gibidir" "Beni rüyada gören, Cehenneme girmez."** buyruldu.

Bunun için, İmam-ı Nevevi hazretleri; “O’nu rüyada görmek, tam kendisini görmektir” dedi. Hadis-i şerifde; **“Beni rüyada gören doğru görmüştür. Çünkü şeytan, benim şeklime giremez”** buyruldu.

Hz.Ebu Hüreyre Efendimizin rüyada görebilmek için şu hadis-i şerifi bildirdi: **“Bir kimse Cuma gecesinde, iki rekat namaz kılsa, her rekatta Fatiha ve Ayet-el-kürsi’yi birer, İhlas suresini on beş kerre okusa, namazdan sonra bin kerre; “Allahümme salla ala Muhammedin nebiyyilümmiyi” dese, diğer Cuma gelmeden beni rüyasında görür. O kimsenin geçmiş ve gelecek bütün günahları bağışlanır. Cennet beni görenler içindir”**

Farklı şekillerde görmek

Abdülgani Nablüsi hazretleri buyurdu ki:

İbni Sirin'e göre, rüyayı gören, Resulullahı vefatı zamanında bulunduğu şekil üzere görmüşse, hakikaten onu görmüş demektir.

Kadi Iyad'a göre, Resulullahı bilinen sıfatından başka bir şekilde görenin rüyası tevile, tabire muhtaçtır. İmam Nevevi ise, “Sahih olan rüyayı gören her iki surette de Resulullahı hakikaten görmüştür. İster bilinen sıfatı üzere, isterse bilinen sıfatından başka bir surette görsün” dedi.

Resulullahın gençlik, orta yaşlılığı ve ihtiyarlık zamanlarında ve ömrünün sonunda olan bilinen suret ve sıfatlarından birisi üzerine görülen rüya tabire muhtaç değildir. Eğer bunlardan birisine benzemiyorsa, tabire muhtaç olur. Bunun için bazı tabircilere göre, bir kimse, Resulullahı yaşlı görse, selamete erişmeye; genç görse, bu kimsenin iyi halli oluşuna, şöhrete erişmesine ve onun düşmanına galip gelmesine delalet eder. Tebessüm ettiğini görse, rüya sahibinin sünnet-i seniyyeye uyduğuna delalet eder. Resulullahı kızgın bir şekilde görmek, o kimsenin halinin kötü olmasına delalet eder.

Hz.Peygamberi güzel bir surette görmek, rüya sahibinin dince güzelliğine, güzel bir surette görmemek veya bedenin bazılarında noksanlık görmek, rüyayı görenin noksanlığına delalet eder. Çünkü Resulullah gayet parlak bir ayna gibidir ki, o aynaya bakan kendi şeklini görür.

Hz. Peygamberi böyle uygun şekillerde görmekte büyük faydalar vardır. Çünkü Hz. Peygamberi bu durumda görmekle rüyayı görenin durumu bilinir ve gafletten uyanır. Diğer peygamberleri de rüyada görmek böyledir. Çünkü şeytan, peygamberlerin ve melaikenin suretine giremez.

Rüyada Hz.Peygamberi görenin durumu iyi ve gönlü şen olur. Eğer o kimse üzüntülü ve kederli ise, üzüntü ve kederinden kurtulur .

Hz. Peygamberi görenler, muhasara altında veya kıtlık içinde iseler, onlar bu gibi durumlardan kurtulur ve mazlum iseler zafere kavuşurlar. Eğer korku halinde iseler emin olurlar.

Resul-i ekremin kendisine teveccüh gösterdiğini veya bir şey öğrettiğini yahut namazında ona iktida ettiğini yahut Resulullahın güzel bir şey yedirdiğini veya layık bir hırka ve elbise giydirdiğini, veya ona hayırlı dua ettiğini gören, iyilikle emreden ve kötülükten nehyeden kişi olur. Rüyayı gören alim ise, ilmi ile amel eder. Eğer abid ise, feyze kavuşur. Günahkar ise, tevbe eder, kâfir ise, hidayete erer.

Rüya sahibi korku içinde ise, düşmanlarından emin olur. Kendisine şefa'at edilir. Çünkü Hz.Peygamber şefaat sahibidir.

Hz. Peygamber bir yerde rengi değişmiş veya bir azası noksan görülürse, bu rüya o yerde dinin zayıflamasına ve bid'atın meydana çıkmasına delalet eder. Hz.Peygamberin üzerinde eski elbise görmenin tabiri de böyledir.

Hz. Peygamberin vefat ettiğini görenin kendi akrabasından şerefli bir zatın vefatına delalet eder. Eğer Hz. Peygamberin bir yerde cenazesini görse, orada büyük bir musibet olur.

Hz. Peygamberin, kendisine dünya malından veya yiyecek ve içecek bir şey verdiğini gören, verilen şeyin şerefi nisbetince erişeceği bir hayra delalet eder.

Bir kimse rüyada onun mübarek elbiselerinden birini giyse veya Hz.Peygamber kendisine elbisesini veya kılıcını verse, o kimse mülke erişir. Fakir ise, zengin olur, bekarsa evlenir.

Hz. Peygamberin sürme çektiğini gören, dininde salih olur. Onun çok güzel olduğunu görmek, rüya sahibinin çok dindar olduğuna delalet eder.

Resulullahın sakal-ı şeriflerinin siyah olduğunu ve beyazlık bulunmadığını gören, sevinç ve büyük bir ucuzluğa kavuşur. Sakalına aklık karıştığını görenin kuvvetli oluşuna ve düşmanına galip gelmesine delalet eder. Resul-i ekremi kendi mescidinde veya harem-i saadetinde gören, kuvvet, izzet ve yüceliğe erişir. Resulullahın kabri şerifini gören, zengin olur, hapis ise kurtulur. Kabr-i şerifi ziyaret ettiğini gören, büyük bir mala erişir.

Hz. Peygamberin peşinden yürüdüğünü görenin, sünnet-i seniyyeye ittiba ettiğine delalet eder.

Resulullahı ayakkabısız görse, rüya sahibinin cemaatla namazı terkettiğinden, ona, cema'atla namaz kılması için emrettiğine delalet eder. Resulullahın mestlerini giydiğini görmesi, Hz. Peygamberin o kimseye Allah yolunda cihad yapması için emrettiğine delalet eder.

Hz. Peygamberle müsafeha yaptığını görenin sünnet-i Resulullaha uyduğuna delalet eder. Hz. Peygamber kendisine rüyada hurma ve bal gibi güzel ve hoş bir şey ikram etse, Kur'an-ı kerimi ezberler

ve ona verilen şey miktarınca ilim elde eder.

Peygamberimizin hutbe okuduğunu gören kimse, iyilikle emir ve kötülükten nehyeder.

Hz. Peygamberin kendisine bir şey verdiğini gören kimse, ilme nail ve hakka tabi olur. Hz. Peygamberin kendisine bir şey verdiğini ve verdiği şeyi almadığını görse, o kimse bid'ata girer.

Önce düzgün itikat lâzım

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselamı rüyada hakiki şekliyle görebilmek için düzgün itikada sahip olmak, ibadetleri yapıp haramlardan kaçmak ve çok salevat-ı şerife getirmek lazımdır. Peygamberimiz,

"Cuma gecesi iki rek'at namaz kılıp, her rekatta bir Fatiha, bir Ayet-el Kürsi, 15 İhlas okuyup selam verdikten sonra bana bin salevat okuyan, öteki Cum'aya varmadan beni rüyada görür." buyurdu.

Hz.Ömer, "Bir mü'min, Abher namazını kılıp da Resulullah'ı rüyasında görmezse, ben Ömer değilim. Yemin ederim ki, Allahü teâlâ, bu namazı kılanın işini görür, dilediğini verir, günahı ne kadar çok olsa da, hepsini affeder, ölürken susamaz, kabrine çiçekler döşenir. Kabrinden kalkarken de, başına keramet tacı konur" buyurdu. Hz. Ali de, "Resulullahı görmek istediğim zaman, Abher namazını kılarım" buyurdu.

Abher namazı, 4 rek'atlık nafile bir namazdır. İkinci rek'atte, oturulunca Et-tehıyyatüden sonra salli barik okunur. Her rek'atte bir Fatiha, on defa Kadr suresi okunur. Sonra rükü'dan önce, 15 defa Sübhanellahi velhamdü lillahi ve la ilahe illallahü vallahü ekber tesbihi okunur, sonra rükü'a varılır, rükü'da 3 defa Sübhane rabbiyel azim dendikten sonra 3 defa yukarıdaki tesbih okunur. Sonra doğrulup, kavmede, ya'ni ayakta iken aynı tesbih 3 defa daha okunur. Secdeye varılır, 3 Sübhane Rabbiyel a'la'dan sonra, aynı tesbih 5 defa okunur. Daha sonra ikinci secdeye gidilir. İki secde arasında tesbih okunmaz. Diğer 3 rek'at da böyle tamamlanır. Selamdan sonra konuşmadan Kadr suresi on defa okunur. Sonra aynı tesbih 33 defa okunup Cezallahü Muhammeden anna ma hüve ehlühü denir.

Kabri şerifi ziyaret

Fahr-i kâinat efendimiz buyurdular ki: **"Kim vefatımdan sonra beni ziyaret ederse, beni hayatta iken ziyaret etmiş gibidir."**

Başka bir hadis-i şerifde; **"Kabrimi ziyaret edene şefaatim vacib oldu"** buyurudu. Bezzar hazretlerinin bildirdiği başka bir hadis-i şerifde, **"Kabrimi ziyaret edene şefaatim helal oldu"** buyruldu. "Müslim-i şerif' kitabında bildirilen hadis-i şerifde, **"Bir kimse beni ziyaret etmek için gelse ve başka bir şey için niyeti olmasa, kıyamet günü, ona şefaat etmemi hak etmiş olur"** buyruldu.

Bu hadis-i şerif, Resulullah sallallahü aleyhi ve sellemin kendisini ziyaret etmek için Medine-i münevvereye gelenlere, şefaat edeceğini haber vermektedir.

Hücre-i seadeti ziyaret edenlerin çok uyanık olmaları lazımdır. Gönlünde dünya düşünceleri bulunmamalıdır. Muhammed aleyhisselamın mübarek nuru ve derecesinin yüksekliğini düşünmelidir. Dünya işlerini ve büyük kimselerle görüşüp fayda sağlamayı ve alış-veriş düşünceleri içinde yapılan duaları Allahü teâlâ kabul etmez, dileklerine kavuşamazlar.

Kabri şerifi ziyaret âdâbı: Sevgili Peygamberimizi ziyaret etme adabı şöyle bildirildi: Medine-i münevvere şehri uzaktan görününce, salat ve selam getirilir. Sonra; "Allahümme haza haremü nebiyyike, fec'alhü vikayeten li min-en-nar ve emanen min-el-azab ve su-il-hisab" denir. Mümkünse şehre veya mescide girmeden önce gusl abdesti alınır. Güzel koku (esans) sürünülür. Yeni, temiz elbise giyilir. Çünkü bunlar, tazim ve hürmet ifade ederler.

Medine-i münevvereye mütevazi, vekarlı ve sükunet hali ile girilir. **"Bismillahi ve ala milleti Resulillah"** dedikten sonra, İsra suresinin 90. ayet-i kerimesini okumalıdır.

Onun akabinden; "Allahümme salli ala Muhammedin ve ala ali Muhammed. Vagfir li zünubi veftah li ebvabe rahmetike ve fadlike" diyerek, Mescid-i Nebevi'ye girmelidir. Sonra Resulullah efendimizin minberinin yanında iki rekat tahıyyet-ül-mescid namazı kılmalı, minberin direği, sağ omuzuna gelecek şekilde durmalıdır.

Sevgili Peygamberimiz, burada namaz kılardı. Burası, Peygamber efendimizin kabri ile minber arasıdır. Hadis-i şerifde, **"Kabrim ile minberim arası, Cennet bahçelerinden bir bahçedir. Minberim, havzım üzerindedir"** buyrulmuştur.

Sonra, ziyaret eden kimse Allahü teâlâya, Resulullah'ın mübarek kabrini ziyaret etmeyi kendisine nasib ettiğinden dolayı secdeye varmalıdır. Duadan sonra kalkıp, Peygamber efendimizin kabr-i şerifine, hücre-i seadete gelmeli, arkasını kıbleye vererek Resulullah'ın mübarek yüzüne karşı iki metre kadar uzakta edeble durmalıdır.

Daha fazla yaklaşılmaz. Huşu ve hudu üzere olmalı. Allahü teâlânın Kur'an-ı kerimde emrettiği

şekilde, Resulullah efendimize, hayatta imiş de, yüksek huzurlarında bulunuyormuş gibi edeb üzere bulunmalıdır. Sekinet ve vekarı terketmemelidir. Elini, kabr-i şerifin duvarlarına koymayıp, uzakta edeble durmak, hürmete daha muvafıktır. Namazda gibi durmalıdır.

Resulullah efendimizin mübarek, latif suretini hayaline getirmeli, kendisini bildiğini, sözünü, selamını ve dualarını işittiğini düşünmeli ve cevap verdiğini, amin dediğini düşünmelidir. Nitekim Resulullah efendimiz; **“Kim bana kabrimde salat okursa, onu işitirim”** buyurdu. Yine hadis-i şerifde, Resulullah efendimizin kabr-i şeriflerinde bir melek vekil bırakıldığı, o meleğin, ümmetinden selam edenlerin selamını kendisine ulaştırıldığı bildirildi.

Resulullahı vesile etmek

Peygamber efendimize her zaman; yaratılmadan önce, yaratıldıktan sonra, dünyadaki hayatında ve vefatından sonra; berzah kabir âleminde, tevessül edilmiş; kıyamet günü dirildikten sonra, Arasat meydanında ve Cennet’te de edilecektir. Vesile, Allahü teâlânın, nezdinde yakınlığa ve hacetlerin, sıkıntılarının giderilmesine sebeb kıldığı her şeydir.

Resul-i ekrem ile tevessül, yani Resulullah efendimizi, Allahü teâlâ katında vesile etmek, O’nun yardımını ve şefaatini istemek caizdir. Bunlar; Peygamberlerin (aleyhimüsselam), Selef-i salihin’in, ulema ve diğer müslümanların yaptığı şeylerdendir. Müslümanlardan hiç kimse bunu kötü görmemiştir. Şimdiye kadar, bozuk itikad sahipleri dışında, bunları kabul etmeyen hiç kimseye rastlanmamıştır.

İnsanların babası Âdem aleyhisselam yeryüzüne indirildiği vakit, Peygamber efendimizi vesile yapmıştır. Bunu, sevgili Peygamberimiz bir hadis-i şeriflerinde şöyle anlatmışlardır: **“Âdem** (aleyhisselam) **zellesi sebebiyle Cennet’ten çıkarılınca: “Ya Rabbi! Beni Muhammed’in hürmetine affet” dedi. Allahü teâlâ “Ya Âdem! Sen Muhammed’i nasıl bildin. Daha beni O’nu yaratmadım?” buyurdu. Âdem** (aleyhisselam); **“Ya Rabbi! Beni yaratıp bana ruh verdiğin zaman, gözümü açıp baktığımda, arşın kenarında “La ilahe illallah, Muhammedün Resulullah” yazılı gördüm. İsmini isminle sevdiğin O’dur dedi. Allahü teâlâ; “Doğru söyledin ey Âdem! Mahlukatımdan en çok sevdiğim O’dur. O’nun hürmetine af dilediğin için seni affettim” buyurdu.”** Bir rivayete göre de; **“O senin zürriyetinden gelecek olan bir Peygamberdir. O’nu yaratmasaydım, seni, evladını yaratmazdım. O’nu şefaatçi gösterdiğin için seni affettim, bağışladım” buyurdu.”**

Bununla ilgili binlerce misal vardır:

İki gözü âmâ bir kimse, gözlerinin açılması için Resulullah efendimizden dua istedi. Resulullah da; **“İstersen dua ederim. Fakat sabredip katlanırsan, senin için daha iyi olur”** buyurdu. “Sabretmeye gücüm kalmadı. Dua etmeniz için yalvarırım” dedi. **“Öyle ise, abdest alıp şu duayı oku!”** buyurdu. **“Allahümme inni es’elüke ve eteveccehü ileyke bi nebiyyike Muhammedin nebiyy-ir-rahmeti. Ya Muhammed! İnni eteveccehü bike ila Rabbi fi-haceti litakdiye Allahümme şeffi’hü fiyye.”**

O kimse, bu duayı okuyunca, Allahü teâlâ kabul buyurarak gözlerinin açıldığını, hadis alimlerinden İmam-ı Nesai bildiriyor.

“Bir şey isteyeni boş çevirmeyiz!”

Resulullah’ı vesile ederek muradlarına kavuşanlardan biri de, Muhammed bin Münkedir’dir. Şöyle anlatır: “Bir adam, babama seksen altın bırakıp cihada gitmişti. “Bunları sakla! Çok muhtac olana da yardım edebilirsin” demişti. Medine’de kıtlık oldu. Babam, altınların hepsini açlıktan bunalanlara dağıttı. Altınların sahibi gelip istedi. Babam; “Bir gece sonra gel” dedi. Hücre-i seadete gidip, sabaha kadar Resulullah’a yalvardı. Gece yarısı, bir adam gelip; “Uzat elini!” dedi. Bir kese altın verip, sonra oradan kayboldu. Babam evde altınları sayıp seksen adet olduğunu görünce, sevinerek hemen sahibine verdi.”

Muhammed Musa hazretleri, başından geçen bir hadiseyi şöyle anlattı: “637 (m.1239) senesinde, Sader kalesinden seçkin bir cemaatle beraber çıktık. Yanımızda bize kılavuzluk eden bir kimse vardı. Bir müddet gittikten sonra suyumuz tükendi. Su aramaya başladık. Ben de bu arada ihtiyacımı görmek için gittim. Bu sırada müthiş bir şekilde uykum geldi. Nasıl olsa giderken beni uyandırırlar deyip, başımı yere koydum. Uyandığımda, kendimi çölün ortasında yapayalnız buldum. Arkadaşlarım beni unutup gitmişlerdi. Yalnızlıktan büyük bir korkuya kapıldım. Çölde, sağa sola yürümeye başladım. Nerede bulunduğumu, nereye gideceğimi bilemiyordum. Her taraf dümdüz kumdu. Az sonra hava karardı. Yolculuk yaptığımız kafilenin izi bile yoktu. Ben, gece karanlığında yapayalnızdım. Korkum daha da şiddetlendi. Telaşla daha sür’atli yürümeye başladım.

Bir müddet gittikten sonra, çok susamış ve yorulmuş bir halde yere düştüm. Artık hayatımdan

ümidimi kesmiş, ölümümün yaklaştığını hisseder gibi olmuştum. Susuzluk ve yorgunluktan, ızdırap ve elemim son haddine varmıştı. Birden aklıma geldi. Gece karanlığında; “Ya Resulallah! Yetiş! Senden, Allahü teâlânın izniyle yardım etmeni istiyorum!” diye inledim.

Sözümü bitirir bitirmez, birinin bana seslendiğini duydum. Sesin geldiği tarafa baktığımda; gece karanlığında, etrafına ışıklar saçan, bembeyaz elbiseler giyinmiş, o zamana kadar hiç görmediğim bir kimsenin beni çağırdığını gördüm. Bana yaklaşıp elimi tuttu. O anda bütün yorgunluğum ve susuzluğum kayboldu. Yeniden doğmuş gibi oldum. Ona canım birden ısınıverdi. El ele bir müddet yürüdük. Hayatımın en tatlı anlarından birini yaşadığımı hissettim. Bir kum tepeceğini aşınca, beraber yolculuk yaptığım kafilenin ışıklarını görüp, arkadaşlarımın seslerini duydum. Onların yanlarına doğru yaklaştık.

Benim bindiğim hayvan en arkada onları takib ediyordu. Birden gelip önümde durdu. Bineğimi önümde görünce, sevinç çığlıkları attım. Ben bağırınca, benimle gelen zat elini elimden çekti. Sonra elimden tutup bineğime bindirdi. Sonra da; “Bizden bir şey isteyeni ve yardım talebinde bulunan kimseyi biz boş çevirmeyiz” diyerek geri dönüp gitti.

Salevatı şerife getirmek

Peygamber efendimizin ismi söylenip işitildiği ve yazıldığı zaman, saygı ve hürmet ifadesi olarak O’na salevat-ı şerife okumak, en önemli vazifelerimizdendir. Kur’an-ı kerimde Ahzab suresinin 56. Ayet-i kerimesinde mealen; **“Gerçekten Allahü teâlâ ve melekleri, Peygambere salat ederler** (şeref ve şanını yüceltirler) **Ey iman edenler! Siz de O’na salat edin ve O’na gönülden teslim olun”** buyrulmuştur.

Tefsir alimleri bu ayet-i kerimede zikredilen **salat** kelimesinin; Allahü teâlâdan rahmet, meleklerden istigfar ve mü’minlerden dua manalarına geldiğini bildirmişlerdir. Bütün İslam alimleri, Peygamber efendimizin mübarek isimlerinden biri işitildiği, yazıldığı ve söylendiği zaman; salevat-ı şerife yazmak ve söylemenin birincisinde vacib, tekrarında ise müstehab olduğunu sözbirliğiyle bildirmişlerdir.

Allahü teâlâdan bir şey isteyen kimse, önce Allahü teâlâya hamd ve sena ettikten sonra, Resulullah efendimize salat okumalıdır. Böyle bir dua, kabule pek layıktır. İki salat ile (duanın başında sonunda olmak üzere) yapılan dua geri çevrilmez.

Ebu Talha hazretleri anlatır: “Resulullah’ın huzuruna girmiştim. Kendisinde daha önce hiç görmediğim bir sevinç ve hoşnudluk gördüm. Sebebini sorduğumda; **“Nasıl sevinmeyeyim? Biraz önce Cebrail** (aleyhisselam) **müjde getirdi. Allahü teâlâ buyurdu ki: ‘Ümmetinden biri sana, bir salevat söyleyince, Allahü teâlâ, ona karşılık olarak, on salevat eder’ dedi”** buyurdu.”

Bu konuda hadis-i şeriflerden bazıları şöyledir:

“Kim bana salat ü selam getirirse, o kimse bir köle azad etmiş gibi sevab alır.”

“Bana öyle kavimler gelirler ki, ben onları ancak bana getirdikleri salat ü selamın çokluğu sebebiyle tanırım.”

“Yanında ismim anılıp da bana salat ü selam getirmeyen kişinin burnu yerde sürtülsün. Ramazan ayı girip de günahlarını affetirmeden Ramazan ayı çıkıp giden kimsenin de burnu yerde sürtülsün. Anne ve babasının ihtiyarlıklarına ulaşıp da, onların rızasını kazanıp Cennet’e giremeyen kimsenin de burnu yere sürtülsün.”

“Yanında ismim zikredilip, bana salat ü selam getirmeyen kimse, cimrilerin en cimrisidir”

“Kim ki yanında ismim anılır da salat ü selam getirmezse, o kimse Cennet’in yolunu bulamaz” ve “Herhangi bir kavim (topluluk) **bir yerde toplanarak oturur, Allahü teâlâyı zikretmeden ve bana salat ü selam getirmeden dağılırsa, Allahü teâlâ onlara noksanlık verir. Allahü teâlâ onları dilerse af, dilerse azab eder.”**

“Kim bana salat ü selam getirirse, o kimse bir köle azad etmiş gibi sevab alır.”

“Cum’a günü bana çok salat ü selam getirin. Okunan salevatlar bana bildirilir. Kıyamette bana en yakın olanlarınız, dünyada bana en çok salevat-ı şerife getirenlerdir.”

Ebu Humeyd es-Saidi hazretleri bildirir; “Sahabe-i kiramdan bazıları, Resulullah efendimize sordular ve dediler ki; “Ya Resulallah! Sana nasıl salat ü selam getirelim?” Resulullah efendimiz buyurdular ki: **“Allahümme salli ala Muhammedin ve ezvacihi ve zürriyyatihi kema salleyte ala İbrahime ve barik ala Muhammedin ve ezvacihi ve zürriyyatihi kema barekte ala İbrahime inneke hamidün mecid” deyiniz.”**

Bazı salevat-ı şerifeler şöyledir:

“Allahümme salli ala seyyidina Muhammed”, “Allahümme salli ala Muhammedin ve ala ali Muhammed, kema salleyte ala İbrahime ve ala ali İbrahim...”, “Allahümme salli ala Muhammedin ve

ala alihi ve sahbihi ecmain”, “Aleyhisselatü vesselamü vettehiyye”, “Aleyhi ve ala cemi’i minessalevati etemmüha ve minettehiyyati eymenüha.”

Mübarek isimleri ve künyeleri

Sevgili Peygamberimizin en çok söylenilen ismi “**Muhammed**”dir. Pek çok öğülmüş, ziyade beğenilmiş anlamına gelir. Bu isim, Kur’an-ı kerimde; Al-i İmran, Ahzab, Fetih ve Muhammed surelerinin, sırası ile; 144, 40, 29 ve 22. ayet-i kerimesinde dört defa geçmektedir. Saf suresi. 6. ayet-i kerimede ise hazret-i İsa’nın ümmetine; “Hak teâlâyı çok öğen, medheden” anlamına gelen “Ahmed” ismiyle haber vermiş olduğu bildirilmektedir. Kur’an-ı kerimde, “Muhammed” ve “Ahmed” isminden başka; Mahmud, Resul, Nebi, Şahid, Beşir, Nezir, Mübeşşir, Münzir, Dai-i ilallah, Sirac-ı münir, Rauf, Rahim, Musaddık, Müzekkir, Müddessir, Abdullah, erim, Hak, Münir, Nur, Hatemün-Nebiyyin, Rahmet, Nimet, Hadi, Taha, Yasin.. diye anılmıştır. Bundan başka mübarek isimlerinin bir kısmı Kur’an-ı kerimde, bir kısmı hadis-i şeriflerde, bir kısmı da önceki peygamberlere gönderilen mukaddes kitaplarda zikredilmiştir.

Peygamberimizin isimleri, bazı hadis-i şeriflerinde; Mahi, Akıb, Mukaffi, Nebiyyür-Rahme, Nebiyyüt-Tevbe, Nebiyy-ül-Mülahim, Kattal, Mütevvekil, Fatih, Hatem, Musafa, Ümmi, Kusem (her hayrı kendinde toplayan) isimleri geçmektedir.

Bir hadis-i şerifde Peygamberimiz; **“Bana mahsus beş isim vardır: Ben Muhammed’im, Ben Ahmed’im, Ben Mahi’yim ki, Allahü teâlâ benimle küfrü yok eder. Ben, Haşir’im ki, halk, kıyamet günü benim izimce haşrolunacaktır. Ben, Akıb’ım ki, benden sonra peygamber yoktur”** buyurdu.

Sevgili Peygamberimize hazret-i Hadice’den doğan ve küçük yaşta vefat eden oğlu Kasım’dan dolayı; “**Ebü’-Kasım**” künyesi verilmiştir. Yine peygamberliğinden önce, ondaki doğruluk, itimad, emin, güvenilir olması gibi sayılamayacak kadar üstün meziyetlerinden dolayı, Kureyş kabilesi arasında**, El-Emin** ismi ile çağrılmıştır.

Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin, Kur’an-ı kerimde geçen isimlerinden biri de Kur’an-ı kerimin kalbi olan Yasin suresindeki **“Yasin**” kelimesidir. Ulema-i rasihinin büyüklerinden olan Seyyid Abdülhakim-i Arvasi hazretleri; “Yasin, “Ey benim muhabbet deryamın dalgıcı olan habibim” demektir” buyurmuştur.

Şefaatı

Resul-i ekrem efendimiz, kıyamet gününde ümmetine şefaat edecek, onları sıkıntı ve üzüntüden kurtaracaktır. Bir hadis-i şerifinde buyurdular ki: **“Ümmetimin yarısının Cennet’e girmesiyle şefaat arasında muhayyer kılındım. Ben şefaati tercih ettim. Çünkü o daha şümullüdür. Onu, yalnız takvaya erenler için sanmayın, o, aynı zamanda hataya düşen günahkarlar içindir de...”**

Hz. Ebu Hüreyre’nin rivayet ettiği hadis-i şerifde, Peygamber efendimiz; **“Şefaatim, kalbi dilini tasdik eder tarzda, ihlas ile “La ilahe illallah” diyerek şehadet kelimesi getiren kimseyedir”** buyurdu.

Bazı hadis-i şeriflerde de; **“Ümmetimden, Ehl-i beytimi sevenlere şefaat edeceğim.”**

“Ümmetimden, büyük günah işliyenlere şefaat edeceğim.”

“Eshabıma dil uzatanlardan başka, herkese şefaat edebilirim.”

“Ümmetimden, nefsine zulüm edenlere, nefislerine aldananlara şefaat edeceğim.”

“Kıyamet günü, en önce ben şefaat edeceğim.”

“Şefaatime inanmıyan, ona kavuşamaz” buyruldu.

Kıyamet gününde sura üfürmenin dehşetinden tüyler ürperir, gözler nereye bakacağını şaşırır ve mü’min ve kâfirler mahşer yerine sevk olunurlar. Bu, kıyamet gününün şiddetini ziyadeleştiren bir azabdır.

Bu vakit, Arşı, sekiz melek yüklenip götürür. Onlardan bir melek bir adımında, yirmi bin senelik dünya yolunu yürür.

Melekler ve bulutlar, Arş-ı a’la karar edinceye kadar, akılların anlıyamıyacağı tesbihler ile tesbih ederler. Bu şekilde, Arş-ı a’la, Allahü teâlâ kendisi için halk eylediği beyaz arzın üzerinde karar kılar. Bu zaman, hiçbir şeyin takat getiremiyeceği Allahü teâlânın azabından, başlar aşağı eğilir. Cümle halk sıkıntısı içinde mahbus ve şaşkın kalıp, şefkat ararlar. Peygamberlere ve alimlere korku gelir. Evliya ve şehidler takat getirilmesi güç olan Allahü teâlânın azabından feryad ederler. Bunlar, bu hal üzereyken, güneşin nurundan çok daha fazla olan bir nur bunları içine alır. Zaten güneşin hararetine takat getiremeyen kimseler, bunu müşahede ettikleri gibi, karma karışık olurlar. Bin sene de, bu hal üzere kalırlar. Allahü teâlâ tarafından kendilerine bir şey söylenmez.

Kıyamet günü mahşerde insanlar, ilk peygamber olan Âdem aleyhisselama giderler; “Ey

insanların babası! Halimiz pek fenadır.” Kâfirler ise; “Ya Rab! Bize merhamet et. Bizi şu şiddet ve meşakkattan kurtar” derler.

İnsanlar Âdem aleyhisselama; “Ya Âdem aleyhisselam! Sen aziz ve şerif bir peygambersin. Allahü teâlâ seni yarattı ve melekleri sana secde ettirdi. Sana kendi ruhundan üfledi. Kaza ve hesaba başlaması için bize şefaat eyle de Allahü teâlâ ne murad ederse, onunla mahkum olalım. Ve nereye emr ederse, herkes oraya gitsin. Herşeyin hakimi ve maliki olan Allahü teâlâ mahluklarına dilediğini yapsın” diye yalvarırlar.

Âdem aleyhisselam buyurur ki: “Ben, Allahü teâlânın yasak ettiği ağacın meyvesinden yedim. Bu zamanda Allahü teâlâdan utanırım. Fakat siz Nuh’a gidiniz.” Bunun üzerine bin sene aralarında meşveret ederek dururlar.

Sonra Nuh aleyhisselama giderler ve; “Hiç dayanılmayacak bir haldeyiz. Bizim muhakememizin çabuk yapılması için şefaat eyle. Şu mahşer cezasından kurtulalım” diye yalvarırlar. Nuh aleyhisselam onlara cevap olarak; “Ben Allahü teâlâya dua eyledim. Yeryüzünde ne kadar insan varsa, o dua sebebiyle boğuldu. Bunun için, Allahü teâlâdan utanırım. Fakat siz, Halilullah olan İbrahim aleyhisselama gidiniz. Allahü teâlâ Hac suresinin son ayetinde mealen; **“İbrahim** (aleyhisselam) **siz dünyaya gelmezden evvel size müslüman diye isim verdi”** buyurdu. Belki o size şefaat eder” der.

Yine evvelki gibi aralarında bin sene daha konuşurlar. Sonra İbrahim aleyhisselama gelirler. “Ey müslümanların babası! Sen, Allahü teâlânın seni kendine halil eylediği zatsın. Bize şefaat eyle! Allahü teâlâ, mahlukat arasında, hükmünü versin” derler. İbrahim aleyhisselam onlara; “Ben dünyada üç kerre kinaya söyledim. Bunları söyleyerek din yolunda mücadele ettim. Şimdi, Allahü teâlâdan bu makamda şefaat izni istemekten utanırım. Siz Musa aleyhisselama gidiniz. Zira, Allahü teâlâ onunla konuştu ve kendisine manevi yakınlık gösterdi. O, sizin için şefaat eder” buyurur. Bunun üzerine yine bin sene durarak birbirleriyle istişare ederler. Fakat bu zamanda halleri gayet güçleşir. Mahşer yeri çok daralır. Sonra Musa aleyhisselama gelip, derler ki, “Ya İbn-i İmran! Sen Allahü teâlânın kendisiyle konuştuğu, Tevrat’ı indirdiği peygambersin. Hesabın başlaması için bize şefaat eyle! Zira burada durmamız çok uzadı. İzdihamdan ayaklar birbiri üzerine birikti.” Musa aleyhisselam onlara der ki: “Ben, Allahü teâlâya, al-i Fir’avn’ın senelerce hoşlanmıyacakları şeylerle cezalandırılması için dua ettim. Sonra gelenlere ibret olmalarını rica eyledim. Şimdi şefaat etmeğe utanırım. Fakat, cenab-ı Hak rahmet, magfiret sahibidir. Siz İsa aleyhisselama gidiniz. Çünkü yakin cihetiyle resululerin en esahhı, marifet ve zühd cihetinden, en efdali ve hikmet cihetinden en üstünü odur. Size o şefaat eder” buyurur.

Bunlar, aralarında bin sene müşavere ederler. Halbuki, onların sıkıntıları daha ziyade olur.

Sonra İsa aleyhisselama gelirler. Derler ki: “Sen Allahü teâlânın ruhu ve kelimesisin. Allahü teâlâ, senin için, Al-i İmran suresinin kırk beşinci ayetinde mealen; **“Dünyada ve ahirette Vecih, yani çok kıymetli”** buyurdu. Bize Rabbinden şefaat eyle!” İsa aleyhisselam buyurur ki: “Benim kavmim, beni ve annemi Allah’dan başka ilah ittihaz eylediler. Bu halde nasıl şefaat ederim. Bana da ibadet ettiler; bana oğul ve Allahü teâlâya baba dediler. Fakat, siz birinizin kesesi olduğunu ve içinde nafakası bulunmadığını ve ağzının mühürlü olmadığını gördünüz mü? O mührü bozmadan o nafakaya ulaşılabilinir mi? Peygamberlerin en üstünü ve sonuncusu Muhammed’e sallallahü aleyhi ve sellem gidiniz. Zira O, davetini ve şefaatini ümmeti için hazırladı. Çünkü kavmi ona çok kerre eza ettiler. Mübarek alnını yardılar. Mübarek dişini kırdılar. Kendisine delilik isnad ettiler. Halbuki, o yüce Peygamber, onların iftihar cihetinden en iyisi ve şeref cihetinden en yükseği idi. Onların tahammül olunmayacak eza ve cefalarına mukabil, Yusuf aleyhisselamın kardeşlerine söylediği; **“Şimdi sizin, başınıza kakmak yoktur. Erhamürrahimin olan cenab-ı Allah, size magfiret eder”** mealindeki ayet-i kerime ile cevab verirdi.” İsa aleyhisselam, Peygamberimizin sallallahü aleyhi ve sellem faziletlerini anlatınca, hepsi bir an evvel O’na kavuşmak ister.

Hemen Muhammed aleyhisselamın minberine gelirler. Derler ki: “Sen habibullahsın! **Habib** ise, vasıtaların en faydalısıdır. Bize şefaat eyle! Zira, peygamberlerin birincisi olan Âdem aleyhisselama gittik. Bizi Nuh aleyhisselama gönderdi. Nuh aleyhisselama gittik. İbrahim aleyhisselama, İbrahim aleyhisselama gittik; Musa aleyhisselama gönderdi. Musa aleyhisselama gittik; İsa aleyhisselama; o da size gönderdi. Ya Resulallah sallallahü aleyhi ve sellem! Senden sonra gidecek bir yer yoktur.”

Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz; **“Allahü teâlâ izin verir ve razı olursa, şefaat ederim”** buyurur.

Suradikat-i celal’e, yani celal perdesine varır. Allahü teâlâdan şefaat için izin ister. Kendisine izin verilir. Perdeler kalkar. Arş-ı a’laya girer. Secdeye kapanır. Bin sene secdede durur. Bundan sonra, cenab-ı Hakk’ı bir hamd ile hamd eder ki, âlem yaratıldığından beri, hiç kimse, Allahü teâlâyı böyle medh etmemiştir. Bazı arifler; Allahü teâlâ âlemleri yaratınca, kendisini, böyle hamdler ile medh ve sena buyurduğunu söylemişlerdir.

Arş-ı a’la, cenab-ı Hakk’a ta’zimen hareket etmektedir. Bu sırada insanların halleri

ziyadelesiyle kötüleşir. Meşakkat ve zahmetleri artar. İnsanlardan her biri, dünyada sımsıkı sakladıkları malı boyunlarına geçirmişlerdir. Deve zekatını vermiyenlerin, boynuna deve yüklenir. Öyle bağırır ve ağırlaşır ki, büyük dağlar gibi olur. Sığır, koyun zekatı vermiyenler de, böyle olur. Bunların feryadları adeta gök gürlemesi gibidir.

Ekin zekatını, yani uşrunu vermiyenlerin boynuna ekin denkleri yüklenir. Dünyada hangi cins ekinin zekatını vermemiş ise, o nev'den, denkler vurulmuştur. Buğday ise, buğday, arpa ise arpa vurulmuştur. Ağırlığından altında vaveyla, va-sebura **(Veyl,** azab kelimesidir. İnsan azaba takat getiremediği vakit, böyle bağırır. **Sebur** da helak zamanında kullanılır) diye bağırır. Altın, gümüş ve (kağıt) para ve sair ticaret malı zekatından vermeyenler de, başında iki örgüsü bulunan ve kuyruğu burnuna girmiş olan dehşetli bir yılanı yüklenirler. Bağırıp; "Bu nedir?" dediklerinde, melekler; "Bunlar, dünyada zekatını vermediğiniz mallarınızdır" diye cevab verirler. İşte bu dehşetli hal, Al-i İmran suresinin yüz sekseninci ayet-i kreimesinde; **"Dünyada esirgedikleri, kıyamet günü boyunlarına takılır"** meal-i şerifi ile bildirilmiştir.

Diğer bir fırka ise, avret yerleri gayet büyümüş, cerahat ve irin akar. Onların fena kokusundan etrafta bulunanlar çok rahatsız olur. Bunlar, zina yapanlar ve başları, saçları, kolları, bacakları açık sokağa çıkan kadınlardır.

Diğer bir fırka da vardır ki, ağaç dallarına asılırlar. Bunlar dünyada livata yapanlardır.

Diğer bir fırka da, dilleri ağızlarından çıkmış ve göğüslerine sarkmış, gayet çirkin bir haldedirler. İnsanlar bunları görmek istemez. Bunlar yalan ve iftira söyliyenlerdir.

Bir fırka dahi, karınları yüksek dağlar kadar büyümüş olduğu halde bulunur. Bunlar, dünyada zaruret olmadan ve muamele yapmadan faizli mal ve para alıp verenlerdir. Bu gibi haram işliyenlerin günahları, fena halde açığa vurulur.

Allahü teâlâ mealen; **"Ya Muhammed, başını secdeden kaldır! Söyle, dinlenir. Şefaat et, kabul olunur"** buyurur. Bunun üzerine Peygamber sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz; **"Ya Rabbi! Kulların arasından iyileri ve kötüleri ayır ki, zamanları gayet uzadı. Her biri, günahlarıyla Arasat meydanında rezil ve rüsvay oldular"** der.

Bir nida gelir: **"Evet ya Muhammed!"** denilir. Cenab-ı Hak, Cennet'e emr eder ki, her cins zineti ile zinetlenir. Arasat meydanına getirilir. O derece güzel kokusu vardır ki, beş yüz senelik yoldan duyulur.

Bu halden kalbler ferahlanır. Ruhlar dirilir. (Lakin kâfirler, mürtedler ve müslümanlarla alay edenler, Kur'an-ı kerime hakaret edenler, gençleri aldatarak imanlarını çalanlar ve) amelleri habis, kötü olanlar Cennet'in kokusunu duymazlar.

Cennet, Arş-ı a'lanın sağ tarafına konulur. Bundan sonra, cenab-ı Hak, Cehennem'i getirmeği emreder. O vakit, Cehennem'in bağırması ve gürültüsü ve ateş saçması ve bütün gökyüzünü simsiyah eden şiddetli dumanı vardır. Gürültüsü ve gümbürtüsü ve sıcaklığı tahammül olunamayacak derecededir. Herkesin dizinin bağı çözülür ve oldukları yere çöküverirler. Hatta peygamberler ve resuller dahi kendilerini tutamaz. Hazret-i İbrahim, hazret-i Musa, hazret-i İsa, arş-ı a'laya sarılır. İbrahim aleyhisselam kurban ettiği İsmail aleyhisselamı unutur. Musa aleyhisselam biraderi Harun aleyhisselamı ve İsa aleyhisselam validesi hazret-i Meryem'i unuturlar. Her biri; "Ya Rabbi! Bugün nefsimden başka bir şey istemem" der.

Muhammed aleyhisselam ise; **"Ümmetime selamet ve necat ver ya Rabbi!"** der. Orada buna tahammül edebilecek kimse bulunmaz. Zira Allahü teâlâ, bunu haber verip; Casiye suresinin yirmi sekizinci ayetinde mealen; **"Her ümmeti, dizleri üzere cenab-ı Hakk'ın korkusundan çökmüş olarak görürsün. Her biri, dünyada işledikleri amellerin kitabına davet olunurlar"** buyurmuştur..

Allahü teâlâ, Mülk suresinin sekizinci ayetinde mealen; **"Gayz ve şiddetinin çokluğundan, Nar ikiye ayrılacak gibi olur"** buyurur. Bunun üzerine, Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem ortaya çıkıp, Cehennem'i durdurur. Buyurur ki: **"Hakir ve zelil olarak geriye dön! Ta ki, sana ehlin güruh güruh gelsinler."** Cehennem dahi; "Ya Muhammed! Bana müsaade et! Zira, sen bana haramsın" der. Arş'dan nida gelerek; "Ey Cehennem! Muhammed aleyhisselamın kelamını dinle. Ve ona itaat et!" der. Sonra Resulullah efendimiz Cehennem'i çeker. Arş-ı a'lanın sol tarafında bir yere yerleştirir. Mahşerdekiler, Peygamber efendimizin bu merhametli muamelesini ve şefaatini birbirlerine müjdelerler. Korkuları biraz azalır. Enbiya suresinde yüz yedinci ayet-i kerimenin: **"Seni âlemlere rahmet olarak gönderdik"** meal-i şerifi zahir olur.

Hülasa; Resulullah efendimiz, altı yerde şefaat edecektir. Birincisi, **Makam-ı Mahmud** denilen şefaati ile bütün insanları mahşerde beklemek azabından kurtaracaktır. İkincisi, şefaatı çok kimseyi Cennet'e sokacaktır. Üçüncüsü; azab çekmesi lazım olanları azabdan kurtaracaktır. Dördüncüsü; günahı çok olan mü'minleri Cehennem'den çıkaracaktır. Beşincisi; sevabı ve günahı müsavi olup, A'raf denilen yerde bekleyenlerin Cennet'e girmeleri, altıncı olarak da Cennettekilerin derecelerinin yükselmesi için şefaat edecektir.

Resulullahın evlilikleri

Resulullah efendimiz, ilk olarak, yirmibeş yaşında Hadice validemizle evlendi. Hazret-i Hadice validemizle evlendiklerinde, hazret-i Hadice kırk yaşında ve dul idi. O, hayatta iken, Resul-i ekrem efendimiz hiç evlenmemişti.

Peygamber efendimiz, Hadice-i kübra hazretlerinin vefatından bir sene sonra, ellibeş yaşında iken, hazret-i Ebu Bekir'in kızı; Aişe validemizle ile evlendi. Bunu, Allahü teâlânın emri ile nikah etmişti.

Kısacası Peygamber efendimiz gerçek manada iki hanım ile evlendi. Bunların da ikisi birarada bulunmadı. Birisi yani Hadice validemiz vefat edince, Aişe validemiz ile evlendi. Diğerlerini, hep hazret-i Aişe'den sonra, dini, siyasi sebeplerle veya merhamet ve ihsan ederek nikah etti. Bunların hepsi dul idi ve çoğu yaşlı idi.

Mesela, Mekke'deki kâfirlerin, Müslümanlara eziyet ve zararları dayanılamayacak bir hal alınca, Eshab-ı kiramın bir kısmı Habeşistan'a hicret etmişti. Habeş padişahı Necaşi, İsevi idi. Müslümanlara çeşitli şeyler sorup, aldığı olgun, tatmin edici cevaplara hayran kalarak imana geldi. Müslümanlara çok iyilik etti.

İmanı zayıf olan Ubeydullah bin Cahş, fakirlikten kurtulmak için, papazlara aldanıp, onların dünyalık vaadlerine kanıp, mürted olmuş, dinini dünyaya değişmişti. Resulullahın halasının oğlu olan bu mel'un, karısı Ümm-i Habibe'yi de dinden çıkıp zengin olmağa zorladı. Fakat bu asil kadın, fakirliğe ve ölüme razı olacağını, fakat Muhammed aleyhisselamın dininden çıkmıyacağını söyleyince, bunu boşadı.

Hazret-i Ümm-i Habibe'nin sürünerek, sefaletten ölmesini bekliyordu. Fakat, az zaman sonra zelil bir şekilde kendi öldü.

Ümm-i Habibe, Mekke'deki Kureyş kâfirlerinin başkumandanı Ebu Süfyan'ın kızı idi. Ebu Süfyan hazretleri daha o zaman Müslüman olmamıştı.

Resul aleyhisselam, o zamanlarda, Kureyş orduları ile çok çetin muharebeler yapıyordu ve Ebu Süfyan, İslamiyyeti yok etmek için son gayreti ile çarpışıyordu. Resulullah, Ümm-i Habibe'nin dininin kuvvetini ve başına gelen çok acı hali işitti.

Necaşiye mektup yazıp, "Oradaki Ümm-i Habibe ile evleneceğim. Nikahımı yap! Sonra, kendisini buraya gönder!" şeklinde talepte bulundu.

Necaşi, daha önce Müslüman olmuştu. Mektuba çok hürmet edip, oradaki Müslümanları sarayına da'vet ederek, ziyafet verdi. Hicretin yedinci senesinde nikah yapılıp, hediye ve ihsanlarda bulundu. Bu suretle, Ümm-i Habibe; imanının, Resulullaha sadakatinin mükafatına kavuşarak, orada zengin ve rahat oldu. Orada iken, Resulullahın hanımı olduğu için Onun sayesinde, oradaki Müslümanlar da rahat etti.

Cennette, kadınlar kocalarının yanında bulunacakları için, Ümm-i Habibe validemiz, Cennetin en yüksek derecesi ile de müjdelenmiş oldu. Bu evliliğin, diğer önemli bir faydası da, Ebu Süfyan'ın ilerde Müslüman olmakla şereflenmesini hazırlayan sebeplerden biri olmasıdır. Kızının vasıtasıyla, Ebu Süfyan, İslamiyeti daha yakından tanıma, görme imkanına kavuştu.

Görülüyor ki bu nikah, din düşmanlarının iftiralarının ne kadar yanlış ve çürük olduğunu gösterdiği gibi, Resulullahın aklının, zekasının, dehasının, ihsanının ve merhametinin derecesini de göstermektedir.

Hazret-i Ömer'in kızı Hafsa validemiz ile evlenmeleri şöyle olmuştu:

Hafsa validemiz, dul kalmıştı. Hazret-i Ömer, hazret-i Ebu Bekir ve hazret-i Osman'a "Kızımı alır mısınız, kızımla evlenir misiniz?" dediğinde, bunlar "Düşüneyim" demişlerdi.

Birgün, Resul aleyhisselam, her üçü, yani hazret-i Ebu Bekir, hazret-i Ömer ve hazret-i Osman ve başkaları yanında iken,

- Ya Ömer! Seni üzüntülü görüyorum, sebebi nedir? diye sordu.

Bir şişedeki mürekkebin rengi kolay görüldüğü gibi, Peygamber efendimiz de, herkesin düşüncesini, bir bakışta anlardı. Lüzum görürse sorardı. Ona, hatta herkese doğru söylememiz farz olduğundan, hazret-i Ömer de,

- Ya Resulallah! Kızımı Ebu Bekir'e ve Osman'a teklif ettim, almadılar, diye cevap verdi.

Resulullah , en çok sevdiği üç eshabının üzülmesini hiç istemediğinden, onları sevindirmek için, buyurdu ki,

- Ya Ömer! Kızını, Ebu Bekir'den ve Osman'dan daha iyi birisine versek ister misin?

Hazret-i Ömer şaşırdı. Çünkü, Ebu Bekir'den ve Osman'dan daha yüksek ve daha iyi kimse olmadığını biliyordu.

- Evet, ya Resulallah! dedi.

- Ya Ömer, kızını bana ver! buyurdu.

Bu suretle, Hafsa validemiz, Ebu Bekir'in ve Osman'ın ve bütün mü'minlerin anneleri oldu ve

bunlar, ona hizmetçi oldu ve hazret-i Ebu Bekir, Ömer, Osman, birbirlerine daha yakın ve daha sevgili oldular.

Hicretin beş veya altıncı senesinde, yapılan savaş sonunda, Beni Mustalak kabilesinden yüzlerce esir alınmıştı. Bu esirler arasında, Cüveyriyye validemiz de vardı. Bu kabilenin reisi Haris'in kızı idi. Resulullah efendimiz, bunu satın alıp azad ederek, kendilerine nikah edince, Eshab-ı kiramın hepsi,

- Biz, Resulullahın hanımının, annemizin akrabasını, hizmetçi olarak kullanmaktan haya ederiz, dediler.

Hepsi, esirlerini azad etti. Serbest bıraktı. Böylece bu nikah, yüzlerce esirin hürriyete kavuşmasına sebep oldu. Cüveyriyye validemiz, bu hali her zaman söyliyerek öğünürdü. Hazret-i Aişe validemiz,

- Ben Cüveyriyye'den daha hayırlı, daha bereketli bir kadın görmedim, derdi.

Resulullah efendimiz, o zamanlar, zaten hep harplerle uğraşıyor, evinde kaldığı günler nadir oluyordu. Ahlaksızların, kendileri gibi sanarak söyledikleri gibi olsaydı, daha gençliğinde, genç kızlarla evlenip, az zaman sonra boşayarak, istediği kadar değiştirebilirdi. Herkes kızlarını vermek için yarış ediyordu. Çünkü peygamberliğini bildirilmeden önce de herkesin sevdiği taktir ettiği, güven duyduğu kimseydi.

Bedir'de, Uhud'da, Hendek'de, Hayber'de, Resulullahın bir işareti ile üstün düşmana karşı hücum ederek, O'na canlarını feda eden o arslanlar, kızlarını O'na vermezler mi idi?

Peygamber efendimiz, herkese olduğu gibi, hanımlarına karşı da her zaman güler yüzlü, tatlı dilli idi. Onların, dünyalık hatalarını, kusurlarını affederdi. Onları incitmekten çok kaçınırdı. Zaten dünyalık işler yüzünden kimseyi incittiği, üzdüğü görülmemiştir. Çünkü, bir insanı incitmek haramdır. İşkence yapanın, hanımına zulmedenin evlenmesi haramdır.

Peygamber efendimiz, **“Müslümanların en iyisi, en faydalısı, zevcesine, hanımına karşı iyi ve faydalı olandır**.” buyurmuştur.

Peygamber efendimizin hicretin onuncu yılı, son haccının hutbesindeki sözlerinden, son nasihatlarından biri, **“Kadınlarınıza eziyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emanetidir. Onlara yumuşak olunuz, iyilik ediniz!”** olmuşur.

İslamiyette evlenmek, bir kızı mes'ud etmek, ibadettir ve bütün nafile ibadetlerden daha sevabdır.

Mübarek hanımları

Haret-i Hadîce-tül Kübrâ: Peygamber efendimizin ilk hanımı, ilk îmân eden kadın ve Müslümanların annesidir. Kureyş Kabîlesinin kibar ve asil bir âilesine mensuptur. Hazret-i Hadîce’nin nesebi, güzelliği, ilmi, malı, şerefi, iffeti ve edebi pek fazlaydı. Kendisi ile evlenmek için her taraftan kendisine tâlib olan ve rağbet eden çok kimse vardı. Fakat gördüğü bir rüyâ îcâbı hiç kimseye iltifât etmemişti.

Hazret-i Hadîce vâlidemiz, Efendimizle bütün varlığını Resulullaha hediye etti ve; “Bu malların hepsi yüce şahsınıza âittir. Ben de sana muhtâcım ve minnetin altındayım.” dedi. O zaman Peygamber efendimiz yirmi beş, hazret-i Hadîce vâlidemiz de kırk yaşında idiler.

Hazret-i Hadîce vâlidemiz, evlilik hayâtında sevgili Peygamberimize bütün gayreti ile hizmet etmeye çalıştı. O’nu hiç üzmedi. Her arzusunu büyük bir emir kabul edip, canla başla yerine getirdi. O’na dert ortağı ve tesellî arkadaşı oldu.

Peygamber efendimizin bu evliliği, Hadîce vâlidemizin vefâtına kadar yirmi beş sene sürdü. Bunun on beş senesi vahiy gelmeden önce, on senesi vahiy geldikten sonra idi. Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, ilk zevcesi hazret-i Hadîce hayattayken, hiç evlenmedi. İkisi erkek, dördü kız olmak üzere altı çocuğu oldu. Bunlar; Kâsım, Zeyneb, Rukayye, Ümmü Gülsüm, Fâtıma ve Abdullah dır.

Hazret-i Aişe: Resulullah’ın ikinci zevce-i mutahherasıdır. Ebu Bekir-i Sıddik’in kızıdır. Çok akıllı, zeki, alime, edibe, afife ve saliha idi. Hafızası pek kuvvetli olduğu için, Eshab-ı kiram, birçok şeyleri ondan sorup öğrenirdi. Ayet-i kerime ile medh edildi. Hazret-i Ali şehid edilince pek üzüldü. **“Ali’yi sevmek imandandır”** hadis-i şerifini, hazret-i Aişe haber verdi. Böylece, onu sevdiğini ve herkesin de sevmesi lazım geldiğini bildirdi. Hicretden sekiz sene önce doğdu ve elli yedinci yılda, altmış beş yaşında Medine’de vefat etti.

Hazret-i Sevde binti Zem’a : Resulullah’ın üçüncü zevcesidir. Zevci ile imana gelip Habeşistan’a hicret etmişlerdi. Mekke’ye dönünce zevci vefat etti. Resulullah önce hazret-i Aişe’yi, sonra Sevde’yi ise Medine’de evine aldı. Çok merhametli ve iffetli bir hanım efendi idi. Hazret-i Ömer zamanında vefat etti.

Hazret-i Zeyneb binti Huzeyme: Çok ibadet eder, çok sadaka verirdi. Önce Abdullah bin Cahş’ın zevcesi idi. Abdullah, Resulullah’ın halası Ümeyme’nin oğlu idi. Uhud gazasında şehid oldu.

Resulullah'ın nikahı ile şereflendi ise de, sekiz ay sonra vefat etti.

Hazret-i Ümmü Seleme : Adı Hind idi. Zevci Ebu Seleme ile Habeşistan'a ilk olarak hicret ettiler. Ebu Seleme, Resulullah'ın halası Berre'nin oğlu Ubeydullah bin Cahş'ın kardeşi olup, Medine'de, hicretin dördüncü yılı uhud gazasında aldığı yaradan vefat etti. Ebu Bekir ve Ömer'in (radıyallahü anhüma) nikah taleblerini kabul etmedi. Resulullah'ın nikahı ile şereflendi. Elli dokuzuncu yılda Medine'de seksen dört yaşında vefat etti. Son vefat eden zevceleri bu idi.

Zeyneb binti Cahş : Resulullah'ın halası olan Ümeyme'nin kızı, Abdullah bin Cahş'ın kardeşi idi. Zeyneb ilk iman edenlerdendir. Resulullah efendimiz bunu, önce, oğulluğu olan Zeyd bin Harise'ye nikah etti. Zeyd, Zeyneb'in hakkını gözetemediğinden, hicretin üçüncü yılında ayrıldılar. Resul aleyhisselam nikah etmek istedi. Zeyneb bunu işitince sevincinden iki rekat namaz kılıp; "Ya Rabbi! Senin Resulün beni istiyor. Eğer O'nun zevceliği ile şereflenmemi takdir buyurdun ise, beni O'na sen ver" diye dua etti. Duası kabul olup, Ahzab suresinin; **Zeyd, onun hakkında istediğini yaptıktan sonra** (yani Zeyneb'i boşadıktan sonra), **biz onu sana zevce eyledik"** meal-i şerifinde olan otuz yedinci ayeti nazil oldu. Zeyneb'in nikahını Allahü teâlâ yaptığı için, Resulullah efendimiz ayrıca nikah yapmadı. Hz. Zeyneb bununla her an öğünür ve; "Her kadını babası evlendirir. Beni ise, Allahü teâlâ nikahladı" derdi.

Hazret-i Safiyye : Hayber Yahudilerinin başı olan Huyey ibni Ahtab'ın kızı idi. Hayber'de bir Yahudiye nişanlı idi. Sonra çok zengin olan Kenane bin Hakik ile evlenmişti. Hicretin yedinci senesinde Heyber feth olundukta, Safiyye de esir edilmişti. Resulullah'ın hissesine düşüp azad buyurdu. İman eyledi ve Resulullah'ın nikahı ile şereflendi. Hicri elli yılında Medine'de vefat etti.

Hazret-i Meymune : İsmi, Berre iken Resulullah Meymune yaptı. Hayber'in fethinden sonra Mekke'ye Umre için gidildikte, Meymune'nin zevci vefat etmişti. Resulullah'ın nikahı ile şereflendi. Hicretin elli üçünde Mekke'de hastalandı. "Beni Mekke'den çıkarınız! Çünkü, Resulullah benim Mekke'nin dışında vefat edeceğimi haber verdi" dedi. Çıkardılar, Resulullah'a nikahının yapıldığı yerde vefat etti.

Hazret-i Mariye : Peygamber efendimizin cariyesi iken iman etti ve Efendimizin nikahı ile şereflendi. Mariye (r.anha), Mısır (İskenderiye) hükümdarı Mukavkıs'tan hediye olarak gönderildiği için, nesebi (silsilesi) ve doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Resul-i ekrem efendimizin, hazret-i Mariye validemizden İbrahim isminde bir oğlu olmuştur.Çok sakin, sessiz ve kendi halinde idi. Hazret-i Ömer'in halifeliğinin son yıllarında 637 (H. 16) da vefat etmiştir. Baki' kabristanlığına defnedilmiştir.

Hz.Reyhane : Peygamber efendimizin cariyesi iken müslüman olmuştur. Medine'de bulunan Yahudilerin Beni Kureyza kabilesindendir. Nesebi (silsilesi), Reyhane binti Şem'un ibni Yezid veya Reyhane binti Zeyd ibni Amr ibni Hanefe bin Şem'un bin Yezid'dir. Doğum tarihi kesin olarak belli değildir. Peygamber efendimizden önce 631 (H.10)da Medine'de vefat etti. Baki' kabristanlığına defnedilmiştir.

Hadis-i şerifde buyruldu ki: **"Bütün zevcelerimle evliliklerim ve kızlarımı evlendirmem, hepsi Cebrail'in** (aleyhisselam) **Allahü teâlâdan getirdiği izinle olmuştur."**

Resulullah efendimizin çok evlenmesinin mühim bir sebebi, İslam dinini bildirmek içindi. Hicab ayeti gelmeden, yani kadınların örtünmeleri emir olunmadan önce, kadınlar da Resulullah'a gelip, bilmediklerini sorar, öğrenirlerdi. Resulullah birinin evine gitse, kadınlar da gelir, oturur, dinler, istifade ederlerdi. Hicab ayeti gelip, kadınların yabancı erkeklerle oturmaları, konuşmaları, yasak edilince, yabancı kadınları kabul etmedi. Onlara bilmediklerini, mübarek zevcesi hazret-i Aişe'den sorup öğrenmelerini emreyledi. Gelip soranların çokluğundan, hazret-i Aişe, hepsine cevap yetiştirmeye vakit bulamıyordu. Bu mühim hizmeti kolaylaştırmak ve Aişe (r.anha) validemizin yükünü hafifletmek için, lazım olduğu kadar hanımı nikah etti. Kadınlara ait yüzlerce nazik bilgileri, müslüman kadınlarına, mübarek zevceleri yolu ile bildirdi. Zevceleri bir olsaydı, bütün kadınların ondan sorması güç ve hatta imkansız olurdu. Allahü teâlânın dinini tam olarak bildirmek için, çok evlenmek yükünü de omuzlarına aldı.

Çocukları

Peygamber efendimizin üçü erkek, dördü kız olmak üzere yedi çocuğu olmuştur. Hazret-i Fatıma hariç, hepsi de Resulullah efendimizden önce vefat etmişlerdir. Sevgili Peygamberimizin nesli hazret-i Fatıma validemizle devam etmiştir. Torunlarından hazret-i Hüseyn'in nesline **seyyid,** hazret-i Hasen'in nesline **şerif** denir. Seyyidlere ve şeriflere hürmet, Peygamber efendimize hürmettir. Seyyidleri ve şerifleri sevmek, son nefeste imanla gitmeye sebeb olur.

Hazret-i Kasım : Resulullahın üç oğlundan birincisidir. Bunun için, Resulullaha Ebü'l Kasım denildi. Nübüvvet önce mekke'de dünyaya geldi. Annesi Hz. Hadicet-ül- Kübra'dır.Onyedi aylık iken vefat etti.

Hazret-i Zeyneb : Resulullah'ın dört kızından birincisidir. Peygamberimiz otuz yaşında iken dünyaya geldi. Nübüvvetden önce, annesi Hadice'nin hemşirezadesi Ebü'l-As bin Rebi ile evlendi.

Ebü'l-As, önce iman etmedi. Bedr gazasında esir olup, zevcesini Medine'ye göndermek şartı ile bırakıldı. Kendi kardeşi ile gönderdi ise de, kâfirler Zeyneb'i yolda geri çevirdi. Resul aleyhisselam Zeyd bin Harise'yi Mekke'ye gönderip; Zeyneb'i gece Medine'ye kaçırdı. Ebü'l-Aş, Hudeybiye gazasından sonra imana geldi. Zeyneb tekrar kendisine verildi. Hicretin sekizinci yılında, otuz bir yaşında vefat etti. Oğlu Ali, Mekke'nin fethinde Resulullah'ın devesinde ve arkasında idi Zeyneb'in kızı Ümame'yi hazret-i Ali kendine nikah eyledi.

Hazret-i Rukayye : Resulullah'ın ikinci kızıdır. Peygamberimiz otuz üç yaşında iken dünyaya geldi. Çok güzel idi. Ebu Leheb'in oğlu Utbe'ye nikah edildi. **"Tebbet yeda"** suresi gelince, Utbe, düğünden önce boşadı. Vahy gelerek hazret-i Osman'a nikah edildi. Birlikte iki kerre Habeşistan'a hicret ettiler. Yirmi iki yaşında iken, Bedr gazasından önce hastalandı. Hazret-i Osman'a Bedr'e gelmeyip, zevcesine hizmet etmesi emrolundu. Bedr zaferinin müjdesi Medine'ye geldiği gün defn olundu.

Hazret-i Ümmü Gülsüm : Resulullah'ın üçüncü kızıdır. Ebu Leheb'in ikinci oğlu Uteybeye nikahlandı ise de; **"Tebbet yeda"** suresi gelince, daha düğünleri olmadan boşadı ve Resulullah'a üzücü sözleri söyledi. Resulullah efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem de; **"Ya Rabbi! Buna canavarlarından birini musallat et!"** diye beddua eyledi. Şam yolunda bir aslan bunu parçaladı. Rukayye vefat ettikden sonra vahy gelerek, Ümmü Gülsüm de hazret-i Osman'a nikahlandı. Hicretin dokuzuncu yılında vefat etti. Namazını Resulullah kıldırdı ve defn olunurken kabri yanında durup, mübarek gözlerinden yaş döktü.

Hazret-i Fatıma : Resulullah'ın dördüncü kızı, hazret-i Ali'nin zevcesi ve hazret-i Ömer'in kayın validesidir. Nikah yapılırken on beş yaşında idi. Hazret-i Ali yirmibir yaşında idi. Mehri dört yüz miskal gümüş olduğu "Mevahib-i ledünniyye"de , Sevik gazvesinde yazılıdır. Bu 57,14 miskal altın karşılığı demektir. (Bugün için 38 altın liradır) Ehl-i beyt'dendir. Beyaz, çok güzel idi. Hicretden on üç yıl önce, Mekke'de doğdu, on birinci yılda yirmi dört yaşında vefat etti. Hasen, Hüseyn ve Zeyneb adında iki kızı oldu. Resulullah'ın soyu Fatıma'dan türedi. Zeyneb, Abdullah bin Ca'fer Tayyar ile nikahlanıp, Ali ve Ümmü Gülsüm isimli çocukları oldu. Bunlara, **Şerif-i Ca'feri** denir.

Hazret-i Abdullah : Resulullah'ın Hadice-tül-Kübra'dan olan son çocuğudur. Nübüvvetden sonra doğup memede iken vefat etti. Tayyib ve Tahir de denilir. Abdullah vefat edince, As bin Valil; "Muhammed ebter oldu" yani soyu kesildi dedi. Allahü teâlâ; **"İnna a'tayna"** yani Kevser suresi ile As kâfirine cevap verdi.

Hazret-i İbrahim : Resulullah'ın oğullarının üçüncüsü ve bütün çocuklarının sonuncusudur. Herakliüs'ün Mısır valisi olan Mukavkıs'ın hediye gönderdiği Mariye'nin oğludur. Hicretin sekizinci senesi tevellüd edip, bir buçuk yaşında iken vefat etti. Hasta iken, Resulullah kucağına alıp mübarek gözlerinden yaş akardı. Vefatı için güneş tutuldu dediler. Resulullah efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem bunu işitince; **"Ay ve güneş Allahü teâlânın varlığını ve birliğini gösteren iki mahlukudur. Kimsenin ölmesi, kalması ile tutulmazlar. Onları görünce Allahü teâlâyı hatırlayınız!"** buyurdu. İbrahim vefat edince; **"Ya İbrahim! Ölümüne çok üzüldük. Gözlerimiz ağlıyor, kalbimiz sızlıyor. Fakat, Rabbimizi gücendirecek bir şey söylemeyiz"** buyurdu.

Ehli beyti

Sevgili Peygamberimizin bütün aile fertlerine **Ehl-i beyt** denir. Mübarek zevceleri, kızı hazret-i Fatıma ile hazret-i Ali ve bunların mübarek evladları olan hazret-i Hasen ve hazret-i Hüseyn ve bunların da çocuklarının hepsi, ayrıca Peygamberimizin temiz soyunun bağlı olduğu Haşimoğulları **Ehl-i beyt'**dirler. Eshab-ı kiramdan Selman-ı Farisi de Ehl-i beyt'ten sayıldı.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, Ehl-i beyte (yani İmam-ı Ali, Fatıma-tüz-zehra ve İmam-ı Hasen ve İmam-ı Hüseyn'e) mealen buyuruyor ki: **"Allahü teâlâ sizlerden ricsi yani her kusur ve kirleri gidermek istiyor ve sizi tam bir taharet ile temizlemek irade ediyor"** (Ahzab suresi: 33) Eshab-ı kiram sordular: "Ya Resulallah! Ehl-i beyt kimlerdir?" O esnada, İmam-ı Ali geldi. Mübarek paltoları altına aldılar. Sıra ile Fatıma-tüz-zehar, İmam-ı Hasen ve İmam-ı Hüseyn geldi. Her birini bir tarafına alarak; **"İşte bunlar, benim Ehl-i beytimdir"** buyurdular. Bu yüksek zevata, **"Al-i Aba ve Al-i Resul** de denir.

Ehl-i beyt-i nebeviyi sevmek, ahirete iman ile gitmeğe, son nefesde, selamete kavuşmağa sebeb olur. Ehl-i beyti sevmek, her mü'mine farzdır. Server-i âlem sallallahü aleyhi ve sellem, bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki: **"Ehl-i beytim, Nuh aleyhisselamın gemisi gibidir. Onlara tabi olan, selamet bulur. Geri kalan helak olur."**

Hz.Enes diyor ki: "Resulullah sallallahü aleyhi ve selleme; "Ehl-i beytin içinden en çok kimi seviyorsunuz" diye sordular. **"Hasen ile Hüseyn'i"** buyurdu."

Hz.Ebu Hüreyre diyor ki: "Resulullah'ın yanında idim. Hasen geldi. **"Ya Rabbi! Bunu**

seviyorum. Sen de bunu sev ve bunu sevenleri de sev” ve bir başka zaman da; **“Hasen ile Hüseyn, dünyada benim güzel kokularımdır”** buyurdu.”

Hz. Ebu Hüreyre diyor ki: Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki: **“Sizin iyileriniz, benden sonra, Ehl-i beytime iyilik edenlerdir.”** Hazret-i Ali diyor ki: Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki: **“Ehl-i beytime iyilik edenlere, kıyamet günü şefaat ederim.”** Yine hazret-i Ali diyor ki: Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki: **“Sırat köprüsünden ayakları kaymadan geçenler, Ehl-i beytimi ve Eshabımı çok sevenlerdir.”**

İslam alimleri; Ehl-i beyt sevgisini son nefeste iman ile gitmek için şart görmüşlerdir. Bunlarda, Resulullah sallallahü aleyhi ve sellemin zerreleri vardır. Ehl-i beyte kıymet vermek, saygı göstermek her müslümanın vazifesidir.

Eshâb-ı kirâm

Peygamberimizin arkadaşları. Kadın veya erkek, çocuk veya büyük bir Müslüman, Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem efendimizi çok az da olsa bir kere görürse, kör olan, bir kere konuşursa ve iman ile vefat ederse buna “Sahib” veya “Sahabi” denir. Birkaç tanesine “Eshab” veya “Sahabe” yahud “Sahb” denir.

Peygamberimizi, kâfir iken görüp de, Resulullah’ın vefatından sonra imana gelen sahabi değildir. Sahabi olduktan sonra mürted olup, Resulullah’ın vefatından sonra, tekrar imana gelen, sahabi olur. Peygamber efendimiz cin sınıfına da peygamber olduğu için, cin de sahabi olur.

Eshab-ı kiram, dini hükümler hususunda en muteber otoritedir. Çünkü Kur’an-ı kerimi, Peygamberimizden öğrenip, kendilerinden sonrakilere öğretmişler ve açıklamışlardır. Peygamberimizin yaptıkları ve söyledikleri hakkında bilgiler, bunların bizzat görerek ve duyarak naklettikleri şeylere dayanır. İşte bunların bütün olarak naklettikleri hükümler, hadis-i şeriflerin temelini teşkil etmiştir. İslamiyette İcma-ı ümmet, yani alimlerin sözbirliği, ancak Eshabın zamanında tam ve mükemmel bir şekilde gerçekleşmiştir. Ayrıca Eshabın herbiri, dinde sözü senet, vesika olan müctehid alimlerdendir. Sonra gelen müctehidlerden üstündür.

Ehl-i sünnet alimleri, Eshab-ı kiramın üstünlük sırasını üçe ayırmıştır:

1. Muhacirler: Mekke şehri alınmadan önce, Mekke’den veya başka yerlerden, vatanlarını, yakınlarını terk ederek, Medine şehrine hicret edenlerdir. Bunlar, Resulullah’ın yanına iman ile gelmiş veya gelince iman etmişlerdir. Amr bin As hazretleri bunlardandır.

2. Ensar: Medine şehrinde veya bu şehre yakın yerlerde ve Evs, Hazrec adındaki iki Arap kabilesinde bulunan Müslümanlara Ensar denir. Çünkü Peygamber efendimize ve Medinelilere her türlü yardımda ve fedakarlıkta bulunacaklarına söz vermişler ve sözlerinde durmuşlardır.

3. Diğer Eshab-ı kiram: Mekke şehri alındığı zaman ve daha sonra Mekke’de veya başka yerlerde imana gelenlerdir. Bunlara Muhacir ve Ensar denmez. Yalnız sahabi denir. Eshab-ı kiramın en üstünleri, Resulullah’ın dört halifesidir. Bunlardan sonra en üstünleri Aşere-i Mübeşşereden, yani Cennet ile müjdelenmiş olan on kişiden geri kalan altısı, (Talha, Zübeyr bin Avvam, Abdurrahman bin Avf, Sa’d bin Ebi Vakkas, Said bin Zeyd, Ebu Ubeyde bin Cerrah) ve hazret-i Hasan ile hazret-i Hüseyin’dir.

Bunlardan sonra en üstünleri ilk Müslüman olan kırk kişidir. Bunlardan sonra en üstün Bedr Gazasında bulunan üç yüz on üç sahabidir. Bunlardan sonra üstün olan Uhud Gazasında bulunan yedi yüz kahramandır. Bunlardan sonra üstün olan, hicretin altıncı senesinde, ağaç altında Resulullah’a: “Ölmek var, dönmek yok!” diye söz veren bin dört yüz kişidir. Bu sözleşmeye “Biat-ı Rıdvan” denir.

Eshab-ı kiramın adedi: Mekke fethinde on bin, Tebük Gazasında yetmiş bin, Veda Haccında doksan bin ve Resulullah vefat ettiği zaman yeryüzünde yüz yirmi dört binden fazla sahabi vardı. Bu konuda başka rivayetler de vardır.

Peygamberimizin vefatından sonra, Dört Halife devrinde de Eshab-ı kiram, İslam dinini yaymak, cihad etmek hususunda sözlerine sadık kaldılar. Sözlerinden dönmediler. Hepsi ittifak halinde, yerlerini, yurtlarını terk ile Arabistan’dan çıkıp, her tarafa yayıldılar. Gidenlerin çoğu, geri dönmeyip, gittikleri yerlerde ölünceye kadar cihad etti ve İslam dinini yaydı. Böylece az vakitte çok memleket alındı. Fethedilen yerlerde İslamiyet hızla yayıldı.

Eshab-ı kiramın hepsi adildir. İslamiyeti bildirmekte hepsi ortaktır.Kur’an-ı kerimi onlar topladı. Hadis-i şerifleri Peygamberimizden onlar nakletti.

Peygamberlerden ve meleklerin üstünlerinden sonra, bütün yaratılmışların en üstünü, Eshab-ı kiramdır. Ayırım yapmadan herbirinin ismini hürmetle, saygı ile söylemelidir.

Sahabenin fazilet ve üstünlüğü ile ilgili ayet-i kerimelerde mealen buyruluyor ki:

“Siz ümmetlerin hayırlısısınız. “(Al-i İmran suresi: 110)

“Önce Müslüman olanlardan, Muhacirlerin ve Ensarın önce gelenlerinden ve bunların yolunda gidenlerden Allahü teâlâ razıdır ve bunlar da Allahü teâlâdan razıdırlar. Allahü teâlâ

bunlar için, Cennetler hazırladı. Bu Cennetlerin altından nehirler akmaktadır. Bunlar Cennetlerde sonsuz olarak kalacaklardır.” (Tevbe suresi: 100)

Eshab-ı kiram hakkındaki bazı hadis-i şerifler:

“ Eshabımdan sonra gelenlerden bir kimse dağ kadar altın sadaka verse, Eshabımdan birinin bir avuç arpa vererek kazandığı sevaba veya yarısına kavuşamaz.”

“Eshabım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız, hidayete kavuşursunuz.”

“Eshabıma düşmanlık etmekten sakınınız. Allah’dan korkunuz! Onları seven beni sevdiği için sever. Onlara düşmanlık eden, bana düşmanlık etmiş olur. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, elbette Allahü teâlâyı incitir.”

“Ümmetimin en iyisi benim bulunduğum zamanda olanlardır. Onlardan sonra en iyisi onlardan sonra gelenlerdir. Onlardan sonra da en iyisi daha sonra gelenlerdir.”

“Beni gören ve beni görenleri gören bir Müslümanı Cehennem ateşi yakmaz.”

Bu ayet-i kerime ve hadis-i şerifler, Eshab-ı kiramın üstünlük ve faziletini açıkça göstermektedir.

İkinci bölüm

Resulullahın üstün ahlakı

Güzel huyu

Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine verdiği iyilikleri, ihsanları sayarak, O’nun mübarek kalbini okşarken, kendisine güzel huylar verdiğini de saymakta, mealen; **“Sen, güzel huylu olarak yaratıldın”** buyurmaktadır.

Hz. İkrime buyuruyor ki: “Abdullah ibni Abbas’dan işittim: Bu ayet-i kerimede, “Huluk-ı azim” yani güzel huylar, Kur’an-ı kerimin bildirdiği ahlaktır. Ayet-i kerimede mealen, **“Sen Huluk-i azim üzeresin”** (Kâlem suresi: 4) buyruldu. **Huluk-ı azim;** Allahü teâlâ ile sır, gizli şeyleri bulunmak, insanlar ile de güzel huylu olmak demektir. Çok kimselerin İslâm dinine girmesine, Resulullah’ın güzel ahlakı sebep oldu.

Sözleri gayet tatlı olup gönülleri alır, ruhları cezb ederdi. Aklı o kadar çoktu ki, Arabistan yarımadasında, sert, inatçı insanlar arasında gelip, çok güzel idare ederek ve cefalarına sabrederek, onları yumuşaklığa ve itaate getirdi.

Çoğu, dinlerini bırakıp Müslüman oldu ve din-i İslâm yolunda, her şeylerini feda ettiler. O’nun uğrunda mallarını, yurtlarını feda edip, kanlarını akıttı.

Halbuki böyle şeylere alışık değildiler. Güzel huyu, yumuşaklığı, affı, sabrı, ihsanı, ikramı o kadar çoktu ki, herkesi hayran bırakırdı. Görenler ve işitenler seve seve Müslüman olurdu.

Hiçbir hareketinde, hiçbir işinde, hiçbir sözünde, hiçbir zaman, hiçbir çirkinlik, hiçbir kusur görülmemiştir. Kendisi için kimseye gücenmediği halde, din düşmanlarına, dine dil ve el uzatanlara karşı sert ve şiddetli idi.

Muhammed aleyhisselamın binlerce mucizesi göründü, bunu; dost-düşman herkes söylerdi. Bu mucizelerin en kıymetlisi, edebli ve güzel huylu olması idi.

Ebu Sa’id-i Hudri hazretleri buyurdu ki: “Resulullah , hayvana ot verirdi. Deveyi bağlardı. Evini süpürürdü. Koyunun sütünü sağardı. Ayakkabısının söküğünü diker, çamaşırını yamardı. Hizmetçisi ile birlikte yerdi. Hizmetçisi el değirmeni çekerken yorulunca, ona yardım ederdi. Pazardan öte-beri alıp, torba içinde eve getirirdi.

Fakirle, zenginle, büyükle, küçükle karşılaşınca, önce selam verirdi. Bunlarla müsafeha etmek için, mübarek elini önce uzatırdı. Köleyi, efendiyi, beyi, siyahı ve beyazı bir tutardı.

Her kim olursa olsun, çağrılan yere giderdi. Önüne konulan şeyi, az olsa da, hafif, aşağı görmezdi. Akşamdan sabaha ve sabahtan akşama yemek bırakmazdı.

Güzel huylu idi. İyilik etmesini sever, herkesle iyi geçinirdi. Güler yüzlü, tatlı sözlü olup, söylerken gülmezdi. Üzüntülü görünürdü. Fakat, çatık kaşlı değildi. Aşağı gönüllü idi. Fakat, kaba değildi.

Nazik ve cömert idi. Fakat, israf etmez, faydasız yere bir şey vermez, herkese acırdı. Mübarek başı hep önüne eğik idi. Kimseden bir şey beklemezdi. Saadet, huzur isteyen, O’nun gibi olmalıdır.”

Hz. Enes bin Malik buyuruyor ki: “Resulullah’a on sene hizmet ettim, birkere üf demedi. Şunu niçin böyle yaptın, bunu niçin yapmadın buyurmadı.”

Hz. Ebu Hüreyre buyuruyor ki: “Resulullah’a bir gazada, kâfirlerin yok olması için dua buyurmasını söyledik; **“Ben, lanet etmek için, insanların azab çekmesi için gönderilmedim. Ben, herkese iyilik**

etmek ve insanların huzura kavuşması için gönderildim” buyurdu.”

Allahü teâlâ Enbiya sursinin 107. ayet-i kerimesinde mealen; **“Seni, âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik”** buyuruyor.

Faydasız şeyle meşgul olmazdı

Hz. Enes bin Malik diyor ki: “Resulullah, bir kimse ile müsafeha edince, o kimse elini çekmedikçe, mübarek elini ondan ayırmazdı. O kimse, yüzünü çevirmedikçe, mübarek yüzünü ondan çevirmezdi. Bir kimsenin yanında otururken, iki diz üzerine oturur, edebinden ve ona değer verdiğinden, mübarek bacağını dikip oturmazdı.”

Hz. Cabir bin Sümre diyor ki: “Resulullah az konuşurdu. Lüzumlu olduğu zaman veya bir şey sorulunca söylerdi.”

Bundan anlaşılıyor ki, her Müslümanın malayani, faydasız şey söylemeyip, susması lazımdır. Mübarek sözlerinde tertil ve tersil vardı. Yani, gayet açık ve düzenli konuşur ve kolay anlaşılırdı.

Hz.Enes bin Malik buyuruyor ki: “Resul aleyhisselam hasta ziyaretinde bulunur, cenaze arkasında yürür, çağrılan yere giderdi. Merkebe de binerdi. Resul aleyhisselamı Hayvber gazasında gördüm. Yuları bir ip olan merkeb üzerinde idi. Resul aleyhisselam, sabah namazından çıkınca, Medine çocukları ve işçileri su dolu kablarını önüne getirirler, mübarek parmağını içine sokmasını isterler, kış ve soğuk su olsa da, isteklerini geri çevirmez, gönüllerini hoş ederdi. Bir küçük kız, Resul aleyhisselamın elini tutup, bir iş için götürseydi, birlikte gider, müşkülünü hallederdi.”

Hz. Cabir diyor ki: “Resul aleyhisselamdan bir şey istenip de yok dediği işitilmedi.”

Peygamber efendimiz, haya sahibi olmak yönüyle de bütün yaratılmışlardan üstün idi. Uygun olmayan şeylere karşı gözleri adeta kapalı idi. Hiç kimseye hoşlanmadığı şeyle hitab etmezdi.

Hazret-i Aişe validemiz anlattılar ki: “Resulullah efendimize, bir kimsenin, hoşlanılmayan bir şeyi yaptığı haber verildiğinde, adını söylemeden umumi manada **“Niçin böyle yapıyorlar?”** buyururlardı.

Bu şekilde o kimseyi, yaptı veya söylediği kötü işten alıkordu ve adını vermezdi.

Hz. Enes bin Malik anlattı: “Bir gün Peygamber efendimizin huzuruna, yüzüne sarı renkte bir şey bulaşmış bir kimse girdi. Ona hiçbir şey demedi. Üzülecek bir şey söylemedi. O dışarı çıkınca; **“Söyleseydiniz de, yüzündekini yıkasaydı ya!”** buyurdu.

Resulullah efendimiz, kavimleri birleştiriciydi. Onları birbirlerinden nefret ettirmezdi. Her kavmin büyüğüne ikramlarda bulunur ve onu baş köşeye oturturdu.

Kimseyi kendi mübarek cemalinden mahrum etmezdi. Eshab-ı kiramını arar, gelmiyenleri sorardı. Yanına oturanlara nasihat eder, onların nasibini verirdi.

Davranışı ile birini diğerinden çok seviyor düşüncesi, kimsenin kalbine gelmezdi. Yanına şikayet için gelen birine karşı tahammül gösterir ve dinlerdi.

Gelen şahıs yanından ayrılmadıkça, onu yüz üstü terkedip gitmezdi. Bütün insanlara güzel huy ve ahlakını en iyi şekilde sunardı. Nezdinde hak ve adalet bakımından herkes bir idi. Kimsenin kimseden bir üstünlüğü, ayrılığı yloktu.

Hazret-i Aişe validemiz buyurdu ki: “Resulullah efendimiz kadar güzel ahlaka sahip hiç kimse görmedim. Ne zaman Eshabından veya Ehl-i beytinden biri O’nu çağırmışsa, mutlaka; **“Buyur”** diye karşılık vermişlerdir.

Âlemlere rahmet olarak gönderildi

Resululllah efendimiz, eshabını en güzel isimlerle çağırırlar, kimsenin sözünü yarıda kesmezlerdi. Konuştuğu kimse, sözünü bırakmadan veya gitmek için ayağa kalkmadan sözünü kesmezlerdi.

O’nun bir hüsn-i muamelesi, şefkati, merhameti hakkında Allahü teâlâ mealen; **“Zahmet çekmeniz O’nu incitir ve üzer. Size çok düşkündür; mü’minlere çok merhametlidir, onlara çok hayır diler”** buyurdu.

Ve Enbiya suresinin 107. ayet-i kerimesinde mealen; **“**(Ey Habibim!) **Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik”** buyurdu. Peygamber efendimiz ümmetine karşı bazı şeyleri zor gelir endişesiyle kolaylaştırırdı. **“Ümmetime zorluk vermemiş olsaydım, her abdestte misvak kullanmalarını emrederdim”** buyurdu.

Sözünde durmak yönüyle de insanlar arasında Peygamber efendimizden daha üstün bir kimse gelmedi.

Abdullah bin Ebi’l-Hamsa anlattı ki: “Peygamberimiz ile, henüz kendilerine peygamberliği bildirilmeden önce alış-veriş yapmıştım. Kendi hesabına bir bakiye kalmıştı. O’na, falan zamanda filan yerde buluşmak üzere söz verdim ve unuttum. Üç gün sonra verdiğim sözü hatırlayınca hemen o yere koştum. O’nun üç gündür orada beklemekte olduğunu görünce, hayretimden dona kaldım. Bana; “Delikanlı beni yordun! Ben seni burada tam üç gündür bekliyorum” buyurdular.

Peygamber efendimizin tevazu hasleti, hiçbir kimsede, hatta hiçbir peygamberde (aleyhimüsselam) bulunmayacak kadar büyük ve emsalsizdi.

Kibir duygusu, O'nda asla meydana gelmemiştir. Peygamberimiz, melik bir peygamber olmakla, kul bir peygamber olmak arasında serbest bırakıldığında, O, kul bir peygamber olmayı tercih etti.

Bunun üzerine İsrafil aleyhisselam, Peygamber efendimize; "Şüphesiz, Allahü teâlâ tevazu gösterdiin o hasleti de sana vermiştir. Çünkü kıyamette sen, Âdemoğullarının en büyüğüsün. Kabrinden kalkacak ilk insan sensin. İlk şefaat edecek olan da sensin" dedi.

Peygamber efendimiz hazret-i Aişe validemize buyurdular ki: **"Bana Mekke'nin taşı, toprağı altın olması sunuldu. Hayır ya Rabbi, dedim. Bir gün aç kalayım, bir gün tok. Aç kaldığım gün sana yalvarıp dua ederim. Tok kaldığım gün, sana hamdü senada bulunurum."**

Cebrail aleyhisselam, Peygamber efendimize gelip; "Allahü teâlânın sana selamı var. İsterse şu dağları O'na altın yapayım. Nereye giderse gitsin, o altın dağları O''nunla beraber olur" buyurdu.

Sevgili Peygamberimiz buyurdular ki: **"Ey Cebrail! Dünya, evi olmayanın evidir. Ve yine** (o) **malı olmayan kimsenin malıdır. Bunları aklı olmayan kimse yığar."**

Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam; "Ya Muhammed! Allahü teâlâ seni kavl-i sabit ile dimdik kılmıştır" dedi.

Hazret-i Aişe validemiz; "Zaman olurdu tam bir ay beklerdik, evimizde (yemek yapmak için) ateş yakmazdık. Sadece hurma ile su bulunurdu" buyurmuştur.

Hz. İbn-i Abbas; "Resulullah efendimiz ve Ehl-i beyti, birçok geceler akşam yemeği yemeden yatarlardı. Akşam yiyecek bir şey bulamazlardı" buyurdu.

"En çok sevdiğim dostlarımdır"

Hz.Aişe validemiz buyurdu ki: "Resulullah efendimizin mübarek karnı, hiçbir zaman yemekten doymamıştır. Bu hususta, bir kimseye de yakınmamıştır. İhtiyaç, O'nun için zenginlikten daha iyi idi. Bütün gece açlıktan kıvransa bile bu durum O'nu gündüz orucundan alıkoymazdı.

İsteseydi, Rabbinden yeryüzünün bütün hazinelerini, yiyeceklerini ve refah hayatını isterdi. Yemin ederim ki, O'nun bu halini gördüğüm zaman, acırdım ve ağlardım. Elimle mübarek karnını sıvazlar;

"Canım sana feda olsun! Sana güç verecek şu dünyadan, bazı menfaatler te'min etsen olmaz mı?" derdim.

O da, **"Ey Aişe! Ben dünyayı ne yapayım? Ülü'l-azmden olan Peygamber kardeşlerim, bundan daha çetin olanına karşı tahammül gösterdiler. Fakat o halleri ile yaşayışlarına devam ettiler. Rablerine kavuştular.**

Bu sebeple Rableri, onların kendisine dönüşlerini çok güzel bir biçimde karşıladı, sevablarını artırdı. Ben refah bir hayat yaşamaktan haya ediyorum. Çünkü böyle bir hayat, beni onlardan geri bırakır.

Benim için en güzel ve sevimli şey, kardeşlerime, dostlarıma kavuşmak ve onlara katılmaktır" buyururlardı.

Hazret-i Aişe validemiz buyurdular ki: "Resulullah, bu sözlerinden bir ay kadar sonra vefat ettiler."

Peygamber efendimiz cömertliği de dillere destan idi. Bu güzel huyda da Peygamberimize kimse yetişemez.

Hz. İbn-i Abbas "Resulullah efendimiz iyilik yapmak bakımından insanların en cömerdi idi. Ramazan-ı şerifde ve Cebrail aleyhisselam ile buluştukları zaman, sabah rüzgarından daha cömert olurdu" demiştir.

Hz. Enes bin Malik buyuruyor ki:

"Resul aleyhisselam ile birlikte gidiyordum. Üzerinde bürd-i Necrani vardı. Yani,Yemen kumaşından bir palto vardı. Arkadan bir köylü gelip, yakasından öyle çekti ki, paltonun yakası mübarek boynunu çizdi ve izi kaldı. Resul aleyhisselam, adamın bu haline tebessüm etti ve ona bir şey verilmesi için emir buyurdu."

Resul aleyhisselamın komşusu, bir ihtiyar kadın vardı. Kızını, Resul aleyhisselama gönderdi.

"Namaz kılmak için örtünecek bir elbisem yok. Bana, namazda örtünecek bir elbise gönder" diye yalvardı.

Resul aleyhisselamın o anda başka elbisesi yoktu. Mübarek arkasındaki antariyi çıkarıp, o kadına gönderdi. Namaz vakti gelince, elbisesiz mescide gidemedi.

Eshab-ı kiram, bu hali işitince, Resul aleyhisselam o kadar cömertlik yapıyor ki, gömleksiz kalıp, mescide cemaate gelemiyor. Biz de her şeyimizi fakirlere dağıtalım, dediler.

Allahü teâlâ, hemen İsra suresinin 29. ayet-i kerimesini gönderdi. Önce Habibine mealen;

"Hasislik etme, bir şey vermemezlik yapma" buyurdu, sonra da; **"Sıkıntıya düşecek ve namazı kaçırarak, üzülecek kadar da dağıtma! Sadakada vasat davran"** buyurdu.

İnsanların en cömerdi idi

Cömertlik hususunda da, Peygamberimiz gibisi yoktu.

Hz. Ali “Resul aleyhisselam, eli açıklıkta, insanların, en Cömerdi idi.”

Hz. Aişe “Resul aleyhisselam,hayırda, esen rüzgardan daha cömerd idi.”

Abdullah bin Abbas “Resul aleyhisselam, insanların, en Cömerdi idi.”

Abdullah bin Ömer “Resul aleyhisselamdan daha Cömerd bir kimse görmedim!” demiştir.

Peygamberimizde Cömerdliğin her türlüsü; Allah yolunda, Allah’ın dinini açıklamak, Allah’ın kullarını doğru yola sevketmek, açlarını doyurmak, cahillerini öğütlemek, haceti görüleceklerin hacetlerini görmek, yararlanacakları, her yolla yararlandırmak ve ağırlıklarına tahammül etmek gibi ilim, mal ve nefs cömerdliğinin hepsi kendisinde mevcud idi.

Peygamberimiz **“Ben, ancak Dağıtanım! Veren ise, Allah’dır!” “Bize, Mirascı olunmaz! Bizim bıraktığımız, Sadakadır. Ancak, ailesi, ondan, yer!”** buyurmuştur.

Ebu Zer Gıfari hazretleri anlatır: “Resul aleyhisselam, bana “**Ey Ebu Zer! Şu, hangi dağdır?”** diye sordu. “Ya Resulallah! Uhud’dur!” dedim.

Resulullah **“Varlığım, kudret elinde bulunan Allah’a yemin ederim ki; O’nun, benim için altın’a çevirilmesi, beni asla sevindirmez.Onu, bir Kırat bile bırakmaksızın Allah yolunda harcarım!”** buyurdu.

“Ya Resulallah! Bir Kantar mı bırakmaksızın?” diye sordum.

Resulullah “**Bir Kırat bile bırakmaksızın!”** buyurdu ve bunu, üçkere tekrarladı.

Sonra da **“Ey Ebu Zer! Ben, ancak, az olanı, az derim, çok olanı, çok derim!”** buyurdu.”

“Akşama doğru, Medine’nin Harre mevkiinde, Peygamber aleyhisselamla birlikte yürüyordum ve Uhud dağına bakıyorduk.Peygamber aleyhisselam “Ey Ebu Zer!” buyurdu. “Buyur ya Resulallah! Emrine amadeyim!” dedim.

Resul aleyhisselam, Uhud’e bakarak “**Şu Uhud’un, benim için altın’a çevirilmesini ondan bir tek Dinar’ın, üç günden fazla yanımda akşamlamasını, beklemesini arzu etmem! O bir tek Dinar’ı da, ben, sadece borç için yanımda bulundurur hepsini, Allah’ın kullarına (Eliyle sağına, önüne ve soluna işaret ederek) alınız! Alınız! derim!**” buyurdu. Sonra, yürümeğe devam ettik.

“**Ey Ebu Zer! Çok mal sahipleri vardır ki Kıyamet gününde onlar sevapça pek azdırlar. Ancak, (Yine eliye sağına, önüne ve soluna dağıtma işareti yaparak) mallarını, şöyle, şöyle harcayanlar, müstesnadır! Böyleleri de, pek azdır.)** buyurdu.”

Her kim ne isterse verirdi

Peygamber efendimizin on yıl hizmetinde bulunmuş olan Enes bin Malik hazretleri anlatır:

“Resul aleyhisselamdan, bir şey istenmezdi ki, Resul aleyhisselam, onu, isteyene vermiş olmasın.”

“Peygamber aleyhisselamın yanına bir adam gelir sadece, dünyayı, dünya malını elde etmeyi umarak Müslüman olur o gün, akşam olmadan İslamiyet, kendisinin nazarında, dünyadan ve dünya üzerindekilerden daha sevgili olurdu!”

Kureyş müşriklerinin Eşrafından Safvan bin Ümeyye, Mekke’nin fethinden sonra, Müslüman olmadığı halde, Huneyn ve Taif savaşlarında Peygamberimizin yanından ayrılmamıştı.

Peygamberimiz, Ci’rane’de toplanan ganimet malları arasında dolaştığı ve onlara göz gezdirdiği sırada, Safvan bin Ümeyye, Peygamberimizin yanında bulunuyor, develer, davarlar ve güdücülerle dolu vadiye doğru bakıyordu. Bakışını, uzattı durdu.

Peygamberimiz ise, onun bu halini göz ucuyla süzüyordu.

“Ebu Vehb! O vadi, pek mi hoşuna gitti?” diye sordu.

Safvan bin Ümeyye “Evet!” dedi.

Peygamberimiz **“O vadi de, içindekiler de, senin olsun!”** buyurdu.

Bunun üzerine, Safvan, kendini tutamadı:

“Peygamber kalbinden başka, hiçbir kimsenin kalbi, bu derece Cömerd ve üstün olamaz! Şehadet ederim ki: Allah’dan başka ilah yoktur. Yine şehadet ederim ki: Muhammed, Allah’ın Kulu ve Resulüdür!” dedi ve hemen orada Müslüman oldu.

İbn-i Şihab’üzzühri’nin bildirdiğine göre: Resul aleyhisselam, o gün, Safvan bin Ümeyye’ye yüz deve vermiş, sonra, yüz daha, sonra, yüz daha eklemişti.

Safvan “Vallahi, Resul aleyhisselam, bana verdiğini, verdi. Ama, kendisi, bana insanların en münfuru idi. Bana, vermekte devam etti de, nihayet, nazarımda, insanların en sevimlisi oldu!” demiştir.

Peygamberimiz, böyle, iki dağ arasını dolduran davarları verince, Safvan bin Ümeyye, kavmi olan Kureyşilerin yanına döndü.

Onlara “Ey Kavmım! Müslüman olunuz! Çünkü, vallahi, Muhammed, öyle ihsanda bulunuyor ki, yokluktan, yoksulluktan hiç korkmuyor!” dedi.

Peygamberimizden bir şey istenildi mi, asla “Yok!” demezdi.
Kendisine kim gelip bir şey ister, istenilen şey, yanında bulunursa, onu yerine getirirdi. Bulunmazsa, va’d ederdi.

“Cennet, cömerdlerin yurdudur!”

Hz. Ömer anlatır:
Birisi, Resul aleyhisselamdan, bir şeyler istemeğe geldi.
Peygamber aleyhisselam “**Şimdi, yanımda verebileceğim bir şey yok. Fakat, ihtiyacını, benim hesabıma satın al da, bize bir şeyler geldiği zaman, ben, onu öderim!”** buyurdu.
Hz. Ömer “Ya Resulallah! Sen, ona ihsanda bulunmuştun. Allah, Seni, gücün yetmeyen şeyle mükellef kılmamıştır. Elinde bulunmayan bir şeyi va’d etmek zorunda değilsin” dedi.
Peygamberimiz, Hz. Ömer’in bu sözünden hoşlanmadı.
O sırada, Ensardan bir zat “Ya Resulallah! Ver! Arş Sahibi’nin ihsanını azaltacağından korkma!” dedi.
Peygamberimiz, Ensarinin sözüne gülümsedi. Peygamberimizin sevindiği yüzünden anlaşılırdı.
Peygamberimiz **“Zaten, ben de, böyle yapmakla emir olundum!”** buyurdu. Sonra cömertlikle ilgili şunları buyurdu ki:
“Cömerd kişi, Allah’a yakındır. Cennet’e yakındır. İnsanlara yakındır.
Cehennem ateşinden uzaktır! Cimri kişi, Allah’dan uzaktır. Cennetten uzaktır. İnsanlardan uzaktır. Cehennem ateşine yakındır!”
“Cennet, cömerdlerin yurdudur!”
“Cömerdin kusuruna göz yumunuz! Çünkü, Cömerdin ayağı kaydıkça, yüce Allah, onu, elinden tutar!”
“Cömerd cahil, Abid bir Cimriden, yüce Allah’a daha sevgilidir!”
“İki şey, Mü’minde birleşmez:
1. Cimrilik,
2. Kötü ahlak.”
“Hiç şüphesiz, Allah, sizi İslamiyetle şereflendirdi.
Siz de, onu, cömertlik ve güzel ahlakla süsleyiniz!”

“Kızım, niçin böyle ağlıyorsun?”

Peygamber efendimiz tek gömleğini verip bundan dolayı namaza gidemediği gün, namazdan sonra, hazret-i Ali, Resulullah’ın yanına gelip;
“Ya Resulallah! Bugün, çoluk-çocuğuma nafaka yapmak için sekiz dirhem gümüş ödünç almıştım. Bunun yarısını size vereyim. Kendinize antari (elbise) alınız” dedi.
Resul aleyhisselam çarşıya çıkıp iki dirhem ile bir antari satın aldı. Geri kalan iki dirhem ile yiyecek almaya giderken bir âmânın oturduğuu gördü**; “Allah rızası için ve Cennet elbiselerine kavuşmak için, bana kim bir gömlek verir?”** diyordu.
Almış olduğu antariyi, ona verdi. Ama, entariyi eline alınca, misk gibi güzel koku duydu. Bunun, Resul aleyhisselamın mübarek elinden geldiğini anladı. Çünkü Resul aleyhisselamın birkere giydiği herşey, eskiyip dağılsa bile, her parçası misk gibi güzel kokardı.
Dua ederek; “**Ya Rabbi! Bu gömlek hürmetine, benim gözlerimi aç”** dedi. İki gözü hemen açıldı ve Resul aleyhisselamın ayaklarına kapandı.
Resul aleyhisselam oradan ayrıldı. Bir dirhem ile bir antari satın aldı. Bir dirhem ile yiyecek almaya giderken, bir hizmetçi kızın ağladığını görüp; **“Kızım, niçin böyle ağlıyorsun?”** buyurdu.
“Bir Yahudinin hizmetçisiyim. Bana bir dirhem verdi. Yarım dirhem ile bir şişe ve yarım dirhem ile de yağ satın aldım. Bunları alıp gidiyordum. Elimden düştü. Hem şişe, hem de yağ gitti. Şimdi ne yapacağımı şaşırdım” dedi.
Resul aleyhisselam, son dirhemini kıza verdi. **“Bununla şişe ve yağ al, evine götür”** buyurdu.
Kızcağız; “Eve geç kaldığım için Yahudinin beni döğeceğinden korkuyorum” deyince; **“Korkma! Seninle birlikte gelir, sana bir şey yapmamasını söylerim”** buyurdu.
Eve gelip kapıyı çaldılar. Yahudi kapıyı açıp, Resulullah efendimizi görünce, şaşırıp kaldı. Yahudiye, olanı biteni anlatıp, kıza bir şey yapmaması için şefaat buyurdu.
Yahudi, Resulullah’ın ayaklarına kapanıp; “Binlerce insanın baş taci olan, birlerce aslanın, emrini yapmak için beklediği en büyük Peygamber! Bir hizmetçi kız için, benim gibi bir miskinin kapısını şereflendirdin.
Ya Resulallah! Bu kızı senin şerefine azad ettim. Bana imanı, İslâm’ı öğret. Huzurunda Müslüman olayım” dedi.
Resul aleyhisselam, ona Müslümanlığı öğretti. Müslüman oldu. Evine girdi. Çoluğuna-çocuğuna

anlattı. Hepsi Müslüman oldu. Bunlar, hep Resulullah'ın güzel huylarının bereketi ile oldu.

Resul aleyhisselamın güzel huyları pek çoktur. Her Müslümanın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlaklanması lazımdır.

Böylece, dünyada ve ahirette felaketlerden, sıkıntılardan kurtulmak ve o iki cihan efendisinin şefaatine kavuşmak nasib olur.

Bütün güzellikler O'na verilmişti

Resulullah'ın ilmi, irfanı, fehmi, aklı, zekası, cömertliği, tevazuu, şefkati, sabrı, gayreti, hamiyyeti, sadakati, emaneti, şecaati, belagati, fesahati, fetaneti, melahati, verai, iffeti, keremi, insafı, hayası, zühdü, takvası bütün peygamberlerden daha çoktu.

Dostundan ve düşmanından gördüğü zararları, eziyetleri affederdi. Hiçbirine karşılık vermezdi. Uhud gazasında kâfirler, yanağını kanatıp, mübarek dişlerini şehid ettikleri zaman, bunu yapanlar için; **"Ya Rabbi, bunları affet! Cahilliklerine bağışla"** buyurmuştur.

Kendisini kimseden üstün tutmazdı. Bir yolculukta, bir koyun kebabı yapılacağı zaman, biri; "Ben keserim" dedi. Bir başkası, "Ben derisini yüzerim" dedi. Diğeri, "Ben pişiririm" dedi.

Resulullah da; **"Ben odun toplarım"** deyince; "Ya Resulallah! Sen istirahat buyur! Biz toplarız" dediler. **"Evet! Sizin her şeyi yapacağınızı biliyorum. Fakat, iş görenlerden ayrılarak oturmak istemem. Allahü teâlâ, arkadaşlarından ayrılıp oturanı sevmez"** buyurdu ve odun toplamaya gitti.

Eshabının oturdukları yere gelince, baş tarafa geçmezdi. Gördüğü aralığa otururdu. Elinde bastonu olduğu halde, bir gün sokağa çıktıkta, görenler ayağa kalktılar. **"Başkalarının birbirlerine saygı duruşu yaptıkları gibi, benim için ayağa kalkmayınız! Ben de, sizin gibi bir insanım. Herkes gibi yerim. Yorulunca otururum"** buyurdu.

Çok zaman diz çökerek otururdu. Dizlerini dikip, etrafına kollarını sararak oturduğu da görülmüştür. Yemekte, giymekte ve her şeyde hizmetçilerini kendinden ayırmazdı. Onların işlerine yardım ederdi. Kimseyi dövdüğü, kötü söz söylediği hiç görülmedi.

Her zaman hizmetinde bulunan Enes bin Malik; "Resulullah'a on sene hizmet ettim. O'nun bana yaptığı hizmet, benim O'na yaptığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim" demiştir.

Sabah namazlarını kıldırdıktan sonra, cemaate karşı oturup; **"Hasta olan kardeşimiz var mı? Ziyaretine gidelim"** buyururdu. Hasta yoksa; **"Cenazesi olan var mı? Yardıma gidelim!"** buyururdu. Cenaze olursa, yıkanmasında, kefenlenmesinde yardım eder, namazını kıldırır, kabrine kadar giderdi. Cenaze yoksa; **"Rüya gören varsa anlatsın! Dinleyelim, tabir edelim!"** buyururdu.

Misafirlerine, Eshabına hizmet eder; **"Bir topluluğun en üstünü, hizmet edenidir"** buyururdu.

Kahkaha ile güldüğü hiç görülmedi. Sessizce tebessüm ederdi. Bazan gülerken mübarek ön dişleri görünürdü.

Lüzumsuz ve faydasız bir şey söylemezdi. Lazım olunca, kısa, faydalı ve manası açık olarak söylerdi. İyi anlaşılması için bazan üçkere tekrar ederdi.

Heybetinden kimse yüzüne bakamazdı. Biri gelip mübarek yüzüne bakınca, terlerdi; **"Sıkılma! Ben melik değilim, zalim değilim, Et suyu yiyen bir kadıncağızın oğluyum"** derdi. Bunun üzerine adamın korkusu gidip derdini söylemeye başlardı.

"İçinizde Allahü teâlâyı en iyi anlayan ve O'ndan en çok korkan benim", "Benim gördüğümü görseydiniz, az güler, çok ağlardınız" buyururdu.

"Azabını gönderme, afiyet ihsan eyle!"

Resulullah efendimiz Cenab-ı Hak'tan çok korkardı. Havada bulut görünce; **"Ya Rabbi! Bu bulutla bize azab gönderme!" ,** rüzgar esince; **"Ya Rabbi! Bize hayırlı rüzgar gönder",** gök gürleyince; **"Ya Rabbi! Azabını gönderme. Afiyet ihsan eyle!"** diye dua ederdi.

Namaza dururken, ağlayan kimsenin içini çektiği gibi, göğsünden ses işitilirdi. Kur'an-ı kerim okurken de böyle olurdu.

Kalbinin kuvveti, şecaati şaşılacak kadar çoktu. Huneyn gazasında, Müslümanlar dağılıp, üç dört kimse ile kalmıştı. Birkaç defa, kâfirlerin hücumuna, tek başına karşı koydu ve asla gerilemedi.

Çok cömert idi. Yüzlerce deve ve koyun bağışlar, kendisine bir şey bırakmazdı. Nice katı kalbli kâfirler, bu ihsanlarını görerek imana gelmişlerdir.

Yiyeceklerden; koyun etini, et suyunu, kabağı, tatlıları, balı, hurmayı, sütü, kaymağı, karpuzu, kavunu, üzümü ve hıyarı severdi.

Suyu yavaş yavaş, Besmele ile başlayarak üç yudumda içer, sonunda; **"Elhamdülillah"** der ve dua ederdi.

Giyilmesi caiz olanlardan her bulduğunu giyerdi. Kalın kumaştan ihram şeklinde dikilmemiş şeylerle örtünür, peştamal sarınır, gömlek ve cübbe de giyerdi.

Bunlar pamuktan, yünden veya kıldan dokunmuştu. Ekseriya beyaz, bazan yeşil giyerdi. Dikilmiş

elbise giydiği de olurdu. Cuma ve bayramlarda ve yabancı elçiler geldikte ve cenk zamanlarında kıymetli gömlekler, cübbeler, yeşil, kırmızı, siyah da giyerdi.

Arabistan'daki adete uyarak saçlarını kulaklarının yarısına kadar uzatır, fazlasını kestirirdi. Saçlarına özel olarak hazırlanmış güzel kokulu yağ sürerdi.

Ellerine, başına, yüzüne misk veya başka kokular sürer, ud ağacı, kafuri ile buhurlanırdı.

Yatağı, içi hurma lifleri ile dolu, dabağlanmış deriden idi. İçi yünle dolmuş bir yatak getirdiklerinde, kabul etmedi ve; **"Ya Aişe! Allahü teâlâya yemin ederim ki, eğer istesem, Allahü teâlâ her yerde altın ve gümüş yığınlarını yanımda bulundurur"** buyurdu. Bazan hasır, tahta, döşek, yünden dokunmuş keçe veya kuru toprak, üzerinde yatardı.

Her gece gözlerine üçkere sürme çekerdi.

Evinde; ayna, tarak, sürme kabı, misvak, makas, iğne, iplik eksik olmazdı. Yolculukta bunları beraberinde götürürdü.

Yatsıdan sonra gece yarısına kadar uyuyup, sonra sabah namazına kadar ibadet yapardı. Sağ yanına yatar, sağ elini yanağı altına kor, bazı sureler okuyup uyurdu.

Tefe'ül-ederdi. Yani ilk gördüğü, birden bire gördüğü şeyleri hayra yorardı. Hiçbir şeyi uğursuz saymazdı.

Üzüntülü zamanlarında sakalını tutar, düşünürdü.

Üzüldüğü zaman, hemen namaza başlardı. Namazın lezzet ve safası ile gammı giderdi.

Peygamber efendimizin, Allahü teâlâdan korkması, O'na itaat ve ibadet etmesi o kadar çoktu ki, O'nun bu haline hiç kimse takat getiremezdi.

Mübarek ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. "Ya Resulallah! Sizin gelmiş geçmiş bütün günahlarınız affedildiği halde, neden bu kadar kendinize zahmet veriyorsunuz?" denildiğinde; **"Ben, Allahü teâlânın en çok şükreden kulu olmayayım mı?"** diye cevap buyurdular.

Resulullahın üstünlükleri

Muhammed aleyhisselamın faziletlerini bildiren yüzlerce kitap vardır. Fazilet, üstünlük demektir. Üstünlüklerinden bazıları şunlardır:

Mahluklar içinde, ilk olarak Muhammed aleyhisselamın nuru ve ruhu yaratılmıştır.

Allahü teâlâ, O'nun ismini arşa, Cennetlere ve yedi kat göklere yazmıştır.

Muhammed aleyhisselamın ismini söylemekten başka vazifesi olmayan melekler vardır.

Meleklerin hazret-i Âdem'e karşı secde etmeleri için emir olunması, alnında Muhammed aleyhisselamın nuru bulunduğu için idi.

Allahü teâlâ, bütün peygambere, Muhammed aleyhisselamın geleceğini; ayrıca ümmetinlerine, zamanına yetişdikleri takdirde, O'na inanmalarını emretmeyi bildirdi.

Dünyaya geleceği zaman, çok büyük alametler görülmüştür. Tarih ve mevlid kitaplarında yazılıdır.

Dünyaya geldiği zaman, göbeği kesilmiş ve sünnet olmuş görüldü.

Dünyaya gelince, şeytanlar göğe çıkamaz, meleklerden haber çalamaz oldular.

Dünyaya geldiği zaman, yeryüzündeki bütün putlar, tapınılan heykeller yüzüstü devrildiler.

Beşiğini melekler sallardı.

Beşikte iken gökdeki ay ile konuşurdu. Mübarek parmağı ile işaret ettiği tarafa meyl ederdi.

Beşikte iken konuşmaya başladı.

Çocuk iken, açıklarda gezerken, başı hizasında bir bulut da birlikde hareket ederek gölge yapardı. Bu hal, peygamberliği bildirilinceye kadar devam etti.

Her peygamberin sağ eli üstünde nübüvvet mührü vardı. Muhammed aleyhisselamın ise, mübarek sırtı ortasında sol küreğe yakın, kalbi üzerinde idi.

Önünde olanları gördüğü gibi, arkasında olanları dahi görürdü.

Aydınlıkta gördüğü gibi, karanlıkta da görürdü.

Tükürüğü, acı suları tatlı yaptı. Hastalara şifa verdi.

Gözleri uyurken, kalbi uyanık olurdu. Bütün peygamberler de böyle idi.

Ömründe hiç esnemedi. Bütün peygamberlere de böyle idi.

Mübarek teri, gül gibi güzel kokardı. Bir fakir kimse, kızını evlendirirken, kendisinden yardım iştemişti. O anda verecek şeyi yoktu. Küçükbir şişeye terinden koyup verdi. O kız, yüzüne, başına sürünce, evi misk gibi kokardı. Evi, "**güzel kokulu ev**" adı ile meşhur oldu.

Orta boylu olduğu halde, uzun kimselerin yanında iken, onlardan yüksek görünürdü.

Güneş ve ayışığında yürüyünce, gölgesi yere düşmezdi.

Bedenine ve elbisesine sinek, sivri sinek ve başka böcekler konmazdı.

Çamaşırları, ne kadar giyerse giysin, hiç kirlenmezdi.

Her yürüdüğü zaman, arkasından melekler gelirdi. Bunun için, Eshabını önden yürütür; **"Arkamı meleklere bırakın"** buyururlardı.

Taş üstüne basınca, taşta ayağının izi kalırdı. Kum üstünde giderken hiç iz bırakmazdı. Abdest bozduğu zaman, yer yarılıp bevl ve benzerleri toprak içinde kalırdı. Oradan etrafa güzel kokular yayılırdı. Bütün peygamberler de böyle idi.

En çok ilim O'na verildi

İnsanlar, melekler ve diğer peygamberler içinde en çok ilim O'na verildi. Ümmi olduğu halde, yani kimseden bir şey öğrenmemiş iken, Allahü teâlâ O'na her şeyi bildirmiştir. Âdem aleyhisselama her şeyin ismi bildirildiği gibi, O'na, her şeyin ismi ve ilmi bildirilmiştir.

Ümmetinin isimleri, cisimleri ve aralarında olacak şeylerin hepsi kendisine bildirildi.

Aklı, bütün insanların aklından daha çoktur.

İnsanlarda bulunabilecek bütün iyi huyların hepsi O'na ihsan olundu. Büyük şair Ömer ibn-il-Farıd'a; "Resulullah'ı niçin medhetmedin?" dediklerinde; "O'nu medhetmeye gücüm yetmeyeceğini anladım. O'nu medhedecek kelime bulamadım" demiştir.

Kelime-i şehadette, ezanda, ikametde, namazdaki teşehhüdde, birçok dualarda, bazı ibadetlerde ve hutbelerde, nasihat yapmakta, sıkıntılı zamanlarda, kabirde, mahşerde, Cennet'te ve her mahlukun lisanında Allahü teâlâ O'nun ismini kendi isminin yanına koymuştur.

Üstünlüklerinin en üstünü, Habibullah olmasıdır. Allahü teâlâ O'nu kendisine sevgili, dost yapmıştır. O'nu herkesden, her melekten daha çok sevmiştir. **"İbrahim'ı Halil yaptım ise, seni kendime Habib yaptım"** buyurmuştur.

"Sana razı oluncaya kadar, (yeter deyinceye kadar) **her dilediğini vereceğim"** (Duha suresi: 5), mealindeki ayet-i kerime, Allahü teâlânın Peygamberine bütün ilimleri, bütün üstünlükleri, ahkam-ı İslâmiyyeyi, düşmanlarına karşı yardım ve galebe ve ümmetine fetihler, zaferler ve kıyamette her türlü şefaat ve tecelliler ihsan edeceğini vad etmektedir. Bu ayet-i kerime geldiği zaman, Cebrail aleyhisselama bakarak; **"Ümmetimden birinin Cehennem'de kalmasına razı olmam"** buyurdu.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, her peygambere kendi ismi ile; Muhammed aleyhisselama ise; "Ey Resulüm! Ey Peygamberim!" diye hitab etmiştir.

Gayet açık, kolay anlaşılır bir şekilde Arabi lisanının her lehçesi ile konuşurdu. Çeşitli yerlerden gelip soranlara onların lügati ile cevap verirdi. İşitenler hayran olurlardı; **"Allahü teâlâ beni çok güzel yetiştirdi"** buyururdu.

Az kelimelerle çok şey anlatırdı. Yüz binden ziyade hadis-i şerifi, O'nun "Cevami-ül kelim" olduğunu göstermekterdir. Bazı alimler dediler ki: "Muhammed aleyhisselam, İslâm dininin dört temelini, dört hadisle bildirmiştir. **"Ameller niyyete göre değerlendirilir"** ve **"Helal meydandadır, haram meydandadır"** ve **"Davacının şahid göstermesi ve davalının yemin etmesi lazımdır"** ve **"Bir kimse, kendine istediğini, din kardeşi için de istemedikçe, imanı kamil olmaz."**

Bu dört hadisten birincisi, **ibadet**; ikincisi, **alış-veriş**; üçüncüsü, **adalet işleri ve siyaset**; dördüncüsü de **adab ve ahlak** bilgilerinin temelidir."

Muhammed aleyhisselam, masun ve masum idi. Bilerek ve bilmeyerek, büyük ve küçük, kırk yaşından evvel ve sonra hiçbir günah işlememiştir. Çirkin hiçbir hareketi görülmemiştir. Bütün peygamberler de masum idi.

Müslümanların namazda otururken, "Esselamü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetullahi" okuyarak, Muhammed aleyhisselama selam vermeleri emrolundu. Namazda başka bir peygambere ve meleklere karşı selam vermek caiz olmadı.

"Sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım"

Kaninat O'nun hürmetine yaratılmıştır. Cenab-ı Hak**, "Sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım"** buyruldu.

Muhammed aleyhisselamın ümmetinin sayısı, başka peygamberlerin ümmetlerinin sayıları toplamından daha çoktur. Onlardan daha üstün ve daha şereflidirler. Cennet'e gideceklerin üçte ikisinin bu ümmetten olacağı, hadis-i şeriflerde bildirilmiştir.

Resulullah'a verilecek sevablar, diğer peygamberlere verilecek sevablardan kat kat ziyadedir.

Kendisini; ismi ile çağırmak, yanında yüksek sesle konuşmak, uzaktan kendisine seslenmek, yolda önüne geçmek haram edilmiştir. Başka peygamberlerin ümmetleri, kendilerini isimleri ile çağırırlardı.

Cebrail aleyhisselamı melek şeklinde iki kere görmüştür. Başka hiçbir peygamber onu asıl şeklinde görmemiştir.

Kendisine, Cebrail aleyhisselam yirmi dört bin kere gelmiştir. Başka peygamberlerden en çok Musa aleyhisselama gelmiştir. Bu geliş dört yüz defa vaki olmuştur.

Allahü teâlâya, Muhammed aleyhisselam ile and vermek caiz olup, başka peygamberlerle ve meleklerle caiz değildir.

Muhammed aleyhisselamdan sonra, zevcelerini başkalarının nikahla almaları haram edilmiş, bu bakımdan mü'minlerin anneleri oldukları bildirilmiştir.

Nesep ve sebep bakımından, yani kan ve nikah bakımından olan akrabalığın, kıyametde faydası yoktur. Resulullah'ın akrabası bundan müstesnadır.

Resulullah'ın ismini almak, dünyada ve ahirette faydalıdır. O'nun ismini taşıyan hakiki mü'minler Cehennem'e girmeyecektir.

O'nun her sözü, her işi doğrudur. Her ictihadı, Allahü teâlâ tarafından doğrulanır.

O'nu sevmek herkese farzdır. **"Allahü teâlâyı seven, beni sever"** buyurmuştur. O'nu sevmenin alameti, dinine, yoluna, sünnetine ve ahlakına uymaktır. Kur'an-ı kerimde; **"Bana uyarsanız, Allahü teâlâ sizi sever"** demesi emir olundu.

O'nun Ehl-i beytini sevmek vacibdir. **"Ehl-i beytime düşmanlık eden münafıktır"** buyurmuştur. Ehl-i beyt, zekat alması haram olan akrabasıdır. Bunlar, zevceleri ve dedesi Haşim'in soyundan olan mü'minlerdir ki, Ali'nin, Ukayl'in, Ca'fer Tayyar'ın ve Abbas'ın soyundan olanlardır.

Eshabının hepsini sevmek vacibdir. **"Benden sonra Eshabıma düşmanlık etmeyiniz! Onları sevmek, beni sevmektir. Onlara düşman olmak, bana düşman olmaktır. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitir. Allahü teâlâ, kendisini incitene azab yapar"** buyurdu.

Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselama, gökte iki ve yerde iki yardımcı yaratmıştır. Bunlar; Cebrail, Mikail, Hz. Ebu Bekir ve Ömer'dir.

Erkek, kadın, mükellef yaşta vefat eden herkese, kabrinde Muhammed aleyhisselam sorulacaktır. **"Rabbin kimdir?"** denildiği gibi; "**Peygamberin kimdir?"** de denilecektir.

Muhammed aleyhisselamın hadis-i şeriflerini okumak ibadettir. Okuyana sevab verilir.

İlk önce O kalkacak

Resulullahın kabrinin içindeki toprak her yerden ve Kabe'den ve Cennetlerden daha efdaldir.

Kabirde, bilmediğimiz bir hayatla diridir. Kabirde Kur'an-ı kerim okur, namaz kılar. Bütün Peygamberler de böyledir.

Dünyanın her yerinde, Resulullah'a salevat okuyan Müslümanların selamlarını işiten melekler, kabrine gelip haber verirler. Kabrini hergün binlerce melek ziyaret eder.

Ümmetinin amelleri ve ibadetleri her sabah ve akşam kendisine gösterilir. Bunları yapanları da görür, günah işleyenlerin affolması için dua eder.

Kabrini ziyaret etmek, kadınlara da müstehabdır. Başka kabirleri ise, yalnız tenha zamanlarda ve Müslümana yakışan kıyafetle ziyaret etmeleri caizdir.

Diri iken olduğu gibi, vefatından sonra da, dünyanın her yerinde, her zaman O'na tevessül edenlerin, yani O'nun hatırı ve hürmeti için isteyenlerin duasını Allahü teâlâ kabul eder.

Kıyamet günü, kabirden ilk önce Resulullah kalkacaktır. Üzerinde Cennet elbisesi bulunacaktır. Burak üzerinde mahşer yerine gidecektir. Elinde **Liva-ül-hamd** denilen bayrak olacaktır. Peygamberler ve bütün insanlar bu bayrağın altında duracaktır. Hepsi, bin sene beklemekten, çok sıkılacaktır. İnsanlar sıra ile; **Âdem, Nuh, İbrahim, Musa** ve **İsa** peygamberlere (aleyhimüsselam) gidip, hesaba başlanması için şefaat etmelerini dileyeceklerdir. Her biri, özür bildirerek, Allahü teâlâdan utanıp korktuklarını söyleyecekler ve şefaat etmekten çekinecekler. Sonra Resulullah'a gidip yalvardıklarında, O, secdeye varıp, dua edecek ve şefaati kabul olacaktır. Önce, O'nun ümmetinin hesabı görülecek, en önce sırattan onlar geçecek, en önce onlar Cennet'e gireceklerdir. Her gittiği yeri nurlandıracaklardır. Hazret-i Fatıma, sıratdan geçerken; "Herkes gözlerini kapasın! Muhammed aleyhisselamın kızı geliyor" denecektir.

"Makam-ı Mahmud" denilen şefaatı ile, bütün insanları mahşerde beklemek azabından kurtaracaktır.

Resulullah'ın Cennet'te bulunduğu makamın ismi **Vesile'**dir. Burası Cennet'in en yüksek derecesidir. Cennet'te bulunan herkese, birer dalının uzandığı **Sidret-ül münteha** ağacının kökü oradadır. Cennet'tekilere nimetler bu dallardan gelecektir.

Peygamber efendimiz, yaratılmışların en üstünü olduğu gibi, Allahü teâlâyı hakkıyla tanıyıp, O'ndan en çok korkanı idi. Cenab-ı Hak, O'nu günah işlemekten muhafaza buyurduğu halde, O, hiç durmadan ibadet eder, Allahü teâlâya dua ve istigfarda bulunurdu. Gecenin evvelinde (yatsıdan sonra) uyur, sonunda da ibadet ederdi.

İbn-i Abbas şöyle anlatır: "Bir gece Resulullahın evinde misafir oldum. Resulullah, gece yarısına kadar yahut biraz önce veya sonrasına kadar uyudu. Sonra uyanıp oturdu, eliyle yüzlerinden uyku izlerini giderdi. Kalkıp asılı duran su ibriğini alıp abdest aldı. Al-i İmran suresi sonundan on ayet-i kerime okudu ve namaza durdu. Ben de kalkıp Resulullah'ın aldığı gibi abdest aldım ve namazda o Serverin yanına durdum. Resulullah iki rekat namaz kıldı. Sonra iki rekat daha kıldı. Arkasından tekrar iki rekat daha kıldı. Sonra vitir namazına durdu. Bunu müteakib sabah ezanı okununcaya kadar yattı. Sonra kalkıp tekrar iki rekat namaz kıldı ve mescide çıkıp sabah namazının farzını kıldı."

“Benim bildiğimi bilseydiniz...”

Hz. Aişe validemiz anlatır; “Resulullah efendimiz bir gece uyumuştu. Uyanınca; **“Ey Aişe, müsade edersen, bu gece Rabbime ibadetle meşgul olayım”** buyurdu. Sonra kalktı. Kur’an-ı kerim okuyup, ağladı. Hatta göz yaşıyla iki dizi ıslandı. O, okumaya devam ediyor, okudukça mübarek gözyaşları bedenine temas eden her yeri ıslatmıştı. Bu hal sabaha kadar devam etti.

Sabahleyin Bilal-i Habeşi gelip durumu görünce; “Anam ve babam feda olsun ya Resulallah! Allahü teâlâ senin geçmiş ve gelecek hatalarını affetmedi mi?” deyince, Resulullah;

“Ey Bilal! Ben şükredici kul olmayayım mı ki; Allahü teâlâ bu gece; “Göklerin ve yerin yaratılmasında gece ve gündüzün birbiri arkasından gelmesinde, akıl sahipleri için elbette çok ayetler, işaretler vardır” (mealindeki Al-i İmran suresi 189) **ayet-i kerimesini inzal buyurdu”**

“Müslim” de bildirilen hadis-i şerifde de; **“Kalbime öyle şeyler gelir ki, her gün ve gece bunlardan yetmiş defa Allahü teâlâya istigfar ederim.”** Ve **“Kalbimde** (envar-ı ilahiyyenin gelmesine engel olan) **perde hasıl oluyor. Bunun için her gün, 70 kere istigfar ediyorum”** ve yine **“Allahü teâlâya her gün yüzkere istigfar ediyorum”** buyurdu.

Peygamber efendimizin Allahü teâlâdan korkması o derece fazla idi ki, kahkahayla güldüğü görülmezdi.

İmam-ı Tirmizi’nin Ebu Zer’den bildirdiği hadis-i şerifde; **“Şüphesiz sizin görmediklerinizi ben görüyorum. Duymadıklarınızı da duyuyorum. Semada meleklerin secde etmedikleri, dört parmaklık bir boş yer yoktur. Vallahi benim bildiğimi bilseydiniz az güler, çok ağlardınız. Yollara düşüp avazınız çıktığı kadar yüksek sesle Allahü teâlâya yalvarırdınız”** buyurmuştur.

Ebu Hüreyre’nin rivayet ettiği hadis-i şerifde Resulullah efendimiz; **“Hiç kimseyi, ameli, Cennet’e götürmez”** buyurdu. “Sizi de mi ya Resulallah?” diye sorulunca; **“Evet, beni de amelim Cennet’e götürmez. Ancak, Allahü teâlânın fadlı ve rahmeti beni örter”** buyurdu.

İbn-i Ömer anlatır; “Resulullah’la birlikte bir meclisde bulunduğumuz zaman; **“Ya Rabbi! Beni bağışla ve tövbemi kabul eyle. Sen tövbeleri kabul edicisin ve rahimsin”** diye yüz defa buyurduğunu sayardık.”

Enes bin Malik nakletti: “Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem devamlı **“Allahümme ya Mukallib-el-kulub, sebbit kalbi ala dînik”** buyururdu.

Tirmizi’nin Ebu Sa’id-il-Hudri’den rivayet ettiği hadis-i şerifde, Peygamber efendimiz buyurdu ki: **“Yatağına girdiğinde üç defa “Estagfirullah’el-azim ellezi la ilahe illa hüvel-hayyül-kayyum ve etubü ileyh” diyen kimsenin günahları deniz köpükleri veya Temim diyarının kumları veya ağaç yapraklarının sayısı veya dünyanın günleri kadar çok olsa da, Allahü teâlâ onun günahlarını bağışlar.”**

Buhari ve Müslim’in naklettiklerine göre; Resulullah şöyle istigfar ederdi: **“Allahümme’gfirli hatieti ve cehli, ve israfi fi emri ve ma ente a’lemü bihi minni.”**

(Allah’ım! Senin bildiğin ve benim (bilerek veya) bilmeyerek haddini aşmak suretiyle yaptığım, işlediğim hataları affeyle!).

Kimseyi üzmedi

Hazret-i Ali’ye, Peygamber efendimiz’in meclisinde bulunan dost ve arkadaşlarına karşı nasıl davrandıklarını sorduğumda, şöyle anlattılar:

Resulullah efendimiz her zaman güler yüzlü, yumuşak huylu ve alçak gönüllü idiler. Asla asık suratlı, katı kalbli, kavgacı, kusur bulucu, dalkavuk ve kıskanç değildiler. Hoşlanmadığı şeyleri görmezlikten gelir, kendisinden beklentisi olan kimseleri hayal kırıklığına uğratmaz ve onları isteklerinden tamamen mahrum bırakmazdı.

Üç şeyden titizlikle uzak dururlardı: Münakaşa, boşboğazlık ve malayani!..

Şu üç husustan titizlikle sakınırlardı:

Hiç kimseyi kötülemezler, kınamazlar ve hiç kimsenin aybı ile gizli taraflarını öğrenmeye çalışmazlardı.

Sadece yararlı olacağını ümit ettikleri konularda konuşurlardı. Hazreti Peygamber konuşurken, meclisinde bulunan dinleyiciler başlarının üzerine kuş konmuşcasına hiç kımıldamadan kulak kesilirlerdi.

Eshabının güldüklerine kendileri de güler, onların taaccüb ettikleri şeylere, kendileri de hayretlerini ifade ederdi.

Huzurlarına gelen bedevilerin kaba saba konuşmaları ile pervasızca suallerinin yol açtığı tatsizliklara sabrederlerdi. Eshabı ise, onların gelip sual sormalarını çok isterlerdi. Çünkü, soramadıkları çok şeyi böylece öğrenmiş olurlardı.

Peygamber efendimiz, “Hacetinin giderilmesini isteyen bir ihtiyaç sahibi ile karşılaştığınız zaman ona yardımcı olunuz” buyururlardı.

Hazreti Peygamber, ancak yapılan iyiliğe denk düşen ve dalkavukluğa kaçmayan övgüleri kabul eder ve haddi tecavüz etmediği müddetçe hiç kimsenin sözünü kesmezdi. Şayet yüksek huzurlarında haddi aşacak şekilde konuşulursa, o zaman ya konuşanı susturmak ya da o meclisten kalkıp gitmek suretiyle ona engel olurlardı.

Hazreti Peygamber, bilhassa lüzumsuz aşırılıkları, İslâma söz getirebilecek ölçüsüz davranışları ve temel prensipleri zedeleyici hareketleri hiç hoş karşılamazlar; bu türden olaylar kendisine intikal ettikçe üzülürler, öfkelenirler, açıktan tavır takınırlar ve sert bir dille ikaz ederek bunları önlemeye çalışırlardı.

Mesela; Eshabdan birisi, cemaate namaz kıldırırken uzun sureler okumak suretiyle namazı iyice uzatmış; bıkkınlık veren bu durumu cemaatten birisi de Peygamber efendimiz'e iletip; **"Ya Resulallah, falanca zat bize namaz kıldırırken çok uzatıyor"** diye şikayet etmiştir.

Bu şikayet üzerine Resulullah efendimiz ayağa kalkıp, topluluğa karşı şu veciz konuşmayı yapmıştır:

"Ey Eshabım! İçinizde, halkı bıkma noktasına getirenler var. Herhangi biriniz imamet vekiine geçip de halka namaz kıldırırsa, namazı münasip bir şekilde kısa kesin. Zira onlar arasında hasta olanlar vardır, vazifeli ve iş-güç sahibi olanlar vardır!.."

Hadiseyi anlatan Ebu Mes'ud , Hazreti Peygamberin o andaki tavrını şöyle ifade eder; **"Resulullah efendimizin o günkü konuşmasındaki kadar öfkeli konuştuğunu hiçbir zaman görmedim."**

"Akıllı kimseler için nice ibretler var!"

Resul-i ekrem efendimiz, bazan sabaha kadar ibadet eder, bazan da gecenin son üçte birine doğru, seher vaktinde kalkar 'Bizi öldükten sonra dirilten Allah'a hamdolsun. Yeniden diriltip huzurunda toplayacak da O'dur' anlamında **"Elhamdülillahillezi ahyana ba'de ma ematena ve ileyhinnüşur"** diye dua ederdi.

Bazen Medine'nin berrak gökyüzüne bakarak, 'göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde akıllı kimseler için ibretler bulunduğunu' dile getiren Al-i İmran suresi'nin son on bir ayetini okurdu.

Sağ tarafından başlayıp gömleğini giyer ve ilk iş olarak inci dişlerini misvaklardı. Diş temizliğini hiç ihmal etmezdi.

Abdest bozacağı yere yaklaştığı sırada 'Allahım! Her tür şeytandan (kötülüklerden ve günahlardan) sana sığınırım' anlamında **"Allahümme inni euzü bike minel hubsi vel habais"** diye dua eder; oradan uzaklaşırken 'Allah'ım! Beni bağışlamanı dilerim' anlamında **"Gufranek"** derdi.

Abdest alıp teheccüd namazına başlardı. Sonuncu rekatı vitir olmak üzere bazen dokuz, bazan on bir, bazan da on üç rekat namaz kılardı.

O'nun gece namazları bizimkilere hiç benzemezdi. Kıyamda uzun sureler okur, kendini Rabbi'ne en yakın hissettiği yer olan secdede dakikalarca kalırdı. Canlı ve coşkulu bir ibadetten sonra, mübarek bedeni yorulduğu için yeniden istirahata çekilirdi.

Ayrıca, geceleri Baki Mezarlığı'na gider, vefat eden eshabına dua ederdi. Çok önem verdiği bu görevi hiç ihmal etmez, hatta bazen Cebrail aleyhisselam gelip onu uyandırır, Baki'ye gitmesi gerektiğini hatırlatırdı.

Sabaha doğru müezzin, Resulullah'ın evine iki defa uğrardı. Birincisinde namaz vaktinin girdiğini haber verir, o zaman efendimiz tekrar kalkıp sabah namazının iki rek'at sünnetini kılar, sağ tarafına uzanıp dinlenirdi.

Müezzinin ikinci gelişinde mescide çıkıp kendisini bekleyen eshabına sabah namazını kıldırırdı. Namaza başlamadan önce safların ip gibi düzgün tutulmasını tavsiye eder, bazen sahabilerin omuzuna dokunarak herkesi bir hizaya getirirdi.

Namazın hacın, zekatın ve benzeri ibadetlerin nasıl yapılacağı konusunda Kur'an'da yeterince açıklanmayan hususları ondan öğrendiler ve dediklerine harfiyyen uydular, böylece **"Resulullaha itaat edin!"** ayetinin gereğini yaptılar.

Bugün Resulullah hayatta olmadığına göre, biz O'na nasıl itaat edeceğiz? Bizden sonra gelecek Müslümanlar, O'na nasıl itaat edecekler?

Müslümanlar, Kur'an-ı kerimde olmayan hususlarda Resulullah'ın sünnetine uymak suretiyle O'na itaat edeceklerdir. Resulullahın sünnetini de bize, Mezhep imamları, İslâm alimleri kitaplarında bildirmişlerdir.

Kur'an-ı kerimi ve hadis-i şerifleri en güzel, en doğru şekilde onlar anlamış ve kitaplarında bildirmişlerdir. Resulullaha itaat ancak bunlara uymak suretiyle olur.

Böylece, "Ben Müslümanım" diyen herkes hangi devirde yaşarsa yaşasın, **"Allah'a ve Resulü'ne itaat edin"** ayetinin gereğini yerine getirmiş olacaktır. Herkes kendi anladığına göre, ayetlerden ve hadislerden hüküm çıkarmaya kalkışırsa ortada din diye bir şey kalmaz.

Asırlardır, dinin emir ve yasakları İslâm alimlerinin kitaplarından nakledile nakledile gelmiştir. Bundan sonra da din sağlam olarak ancak bu yoldan devam eder. Ana yoldan çıkan, yolda kalır.

HİLYE-İ SAÂDET

Eshâbına nasîhatdan sonra,
Fahr-i âlem dedi, benden sonra,
Hilye-i pâkimi, görse biri,
Olur o, yüzümü görmüş gibi,
Gördükde, hubbu hâsıl olsa,
Yâni hüsnüme âşık olsa,
Beni görmeği etse arzû,
Kalbi, sevgimle olsa dolu,
Cehennem olur, ona harâm,
Rabbim, Cennet'i eder ikrâm.
Dahi, haşretmez çıplak, ânı Hak,
Olur gufrânına, Hakkın mülhak.
Denildi ki, hilye-i Resûli,
Severek yazsa, birinin eli,
Eder Hak, onu korkudan emîn,
Belâ ile dolsa, rûy-i zemîn.
Hastalık görmez, dünyâda teni,
Ağrı çekmez hiç, bütün bedeni.
Günâh etmiş ise de, bu adam,
Cehennem cismine, olur harâm.
Âhiretde azâbdan kurtulur,
Dünyâda her işi, kolay olur.
Haşreyler, ânı hem, Rabb-i celle,
Dünyâda, Resûlü görenlerle.
Hilye-i Nebîyi, güç iken beyân,
Başlarız, ona oldukça imkân.
Sığınarak zülcelâle,
Vasfederiz âcizâne.
İttifak etdi, bu sözde ümem,
Kırmızı beyâzdı, Fahr-i âlem.
Mübârek yüzü, hâlis ak idi,
Gül gibi, kırmızımtırak idi.
İnci gibi, yüzündeki teri,
Pek hoş eylerdi, güzel cevheri.
Terleyince, O menba-ı sürûr,
Dalgalanırdı sanki, bahr-i nûr.
Görünürdü gözü, dâim sürmeli,
Kalbleri çekerdi, güzel gözleri.
Akı, beyaz idi gâyetle,
Medh eyledi Rabbi, âyetle.
Siyâhı ânın, değildi ufak,
Bir idi ona, yakınla uzak.
Geniş, güzel ve latîfdi gözü,
Nûr saçardı hep, mübârek yüzü.
Kuvve-i bâsıra-i Mustafavî,
Gece, gündüz gibi, olurdu kavî.
Bakmak arzû etseydi, bir yere,
Cism-i pâki de dönerdi bile.
Başa tâbi' ederdi cesedi,
Bunu terk etmemişdi ebedî.
Hem, cism idi, Resûl-i ekrem,
Yaraşır, rûh-i mücessem desem.
Güzel, hem sevimli idi Resûl,
Hakkâ çok, sevgili idi Resûl.
Mâlikle Ebû Hâle, söyledi,
Hilâl gibi, açık kaşlı idi.
İki kaşı arası, her zemân,

Gümüş gibi görünürdü, ayân.
Mübârek yüzü, az yuvarlakdı,
Derisi, berrak, hem de parlakdı.
Siyah kaşları mihrâbı ânın,
Kıblesi idi, bütün cihânın.
Ortası, yüksekce görünürdü,
Yandan bakınca, mübârek burnu.
Çok güzel idi, çekme ve latîf,
Edemez gören, O'nu tam târif.
Seyrek idi, dişlerinin arası,
Parlardı, sanki inci sırası.
Ön dişleri, etdikçe zuhûr,
Her tarafı, kaplardı bir nûr.
Gülse idi, iki cihân serveri,
Canlı cansız, her şeyin peygamberi.
Görünürdü ön dişleri, pek afîf,
Dolu dâneleri gibi, çok latîf.
İbni Abbâs der, Habîb-i Hudâ,
Gülmeğe, eyler idi istihyâ
Hem hayâsından O, dînin senedi,
Kahkaha etmedi derler, ebedî.
Nâzik, mahcûb idi, Resûl-i cenâb,
Dâim eyler idi, bakmağa hicâb.
Yüzü benzerdi, yuvarlak aya,
Zâtı aynaydı, yüce Mevlâya.
Nûrlu idi hep, o vech-i hasen,
Bakılmazdı, tenevvüründen.
Gönüller aldı, o güzel Nebî,
Âşıkı oldu yüzbin sahâbî
Bir kerrecik görenler, rüyâda,
Dediler, böyle zevk yok, dünyâda.
Hem güzel yanakları, bileler,
Fazla etli değildi, diyeler.
Ânın etmişdi, cenâb-ı Hâlık,
Severek, yüzün ak, alnın açık.
Boynunun nûru, ederdi her ân,
Saçları arasında, leme'ân.
Mübârek sakalından, iyi bil,
Ağarmışdı ancak on yedi kıl.
Ne kıvırcıkdır, ne de uzun,
Her uzvu gibi idi, mevzûn.
Gerdan-i pâk-i Resûl-i âfak,
Gâyet ak idi ve gâyet berrâk.
Eshâb içinden, çok ehl-i edeb,
Karnı, göğsiyle, birdi, dedi hep.
Açılsaydı, mübârek sînesi,
Feyz saçardı, ilim hazînesi.
Aşka olunca, mahall-i teşrîf,
Başka olur mu, o sadr-ı şerîf?
Mübârek sînesi, geniş idi,
İlm-i ledün, ona inmiş idi.
Ak ve berrakdı, o sadr-ı kebîr,
Sanırdı görenler, bedr-i münîr.
Ateş-i aşk-ı zât-ı ezelî,
Odlara yakmışdı, O güzeli.
Bilir elbet bunu, pîr-ü civân,
Yassı kürekliydi, Fahr-i cihân.
Sırtı ortası hem, etli idi,
Kerem sâhibi, devletli idi.
Gümüş teninde, letâfet vardı,
İrice mühr-i nübüvvet vardı.

Sırtında idi, mühr-i nübüvvet.
Sağ tarafına yakındı, elbet.
Bildirdi bize, edenler târif,
Bir büyük ben idi, mühr-i şerîf.
Rengi, sarıya yakın, karaydı,
Güvercin yumurtası kadardı.
Etrâfına çevirmiş, sanki hatlar,
Birbirine bitişik, kılcağızlar.
Anlatanlar, O âlî nesebi,
Dedi, iri kemikliydi Nebî.
Her kemik iri, merdâne idi,
Sûreti, sîreti şâhâneydi.
Mübârek âzasının her biri,
Uygun yaratılmışdı hem, kavî.
Çok hoş idi, her uzvu ânın
Âyetleri gibi, Kur'ânın.
Elleri ayası, O sultânın,
Ayakları altı, dahi ânın,
Geniş ve pâk idi, nâzik mergûb,
Tâze gül gibi latîf ve mahbûb.
Çok mevzun idi, der ehl-i nazar,
O kerâmetli, mübârek eller.
Selâm verseydi, birine eğer,
Tebessüm ederdi hep, Peygamber.
Bir iki gün, geçseydi aradan,
Hattâ uzasaydı da, bir aydan.
Belli olurdu, hoş kokusundan,
O kimse, adamlar arasından.
Billûr gibiydi, ten-i bî-mûyu,
Nice medh edeyim, ol pehlûyu.
Dostu seyretmek için, o şerîf,
Göz olmuşdu, bütün cism-i latîf.
Kemâl üzereydi, nâzik teni,
Hallâk göstermişdi, hikmetini.
Yokdu, göğsünde,karnında aslâ,
Hiçbir kıl, sanki gümüş levhâ.
Göğsü ortasından aşağı yalnız,
Bir sıra kıl, dizilmişdi, hilâfsız.
Bu siyah hat, bu mübârek bedende,
Hoşdu, hâle gibi, ay çevresinde.
Bütün ömründe kalmışdı, kezâ,
Gençlikde gibi, mübârek âzâ.
İlerledikçe, sinn-i Nebevî,
Tâzelenirdi hep, gonca gibi.
Hem dahi, kâinâtın sultânı,
Zanneyleme ki, ola pek yağlı,
Ne zaîf, ne de pek etli idi,
Mu'tedil, hem pek kuvvetli idi.
Lahmı, şahmı, dediler ehl-i derûn,
Birbirinden, ne ziyâdeydi, ne dûn.
Etmiş, ol beden sarâyın üstâd,
Adl-ü dâd ile, esâsın bünyâd.
Îtidâl üzere idi, pâk teni,
Nûra gark olmuşdu, bütün bedeni.
Orta boylu idi, o Sidre-mekân,
Ortalık, O'nun ile buldu nizâm.
Seyreden mu'cize-i kâmetini,
Dedi hep, medh edip hazretini.
Görmedik böyle, gül yüzlü güzel,
Boyu, hem hûyu, hem yüzü güzel.
Orta boylu iken, Nebî,

Uzun kimseyle yürüseydi.
Ne kadar, uzun olsa idi, o er,
Yine yüksek görünürdü, peygamber.
Uzun boylu olandan o cevher,
Yüksek idi, el ayası kadar.
Bir yola gitseydi, izzetle,
Hızlı yürür idi, gâyetle.
Deriz, vasf-ı şerîfinde yine,
Yürürken, eğilirdi önüne.
Yâni, bir yokuşdan iner gibi,
Dâim önüne, az eğilirdi.
Şanlı, şerefli idi, O Celîl,
İftihâr eylerdi, rûh-ı Halîl.
Bir zâtı ki, murâd ede Hudâ,
Her âzâsı, olur elbet a'lâ.
Yolda giderken, eğer bir kimse,
Ansızın, Resûlullah'ı görse,
Korku düşerdi, kalbine ânın,
Yüksekliğinden, Resûlullah'ın.
Hem de biri, Nebî ile, müdâm,
Sohbet ederek, söylese kelâm,
Sözlerindeki lezzet ile, ol,
Kul olurdu, kabul etse Resûl.
Etmişdi O'nu, Hallâk-ı ezel,
Hüsn-i ahlâkla, bî-misl-ü bedel.
Yâ Resûlallah! gücüm yok medhine,
Yaratıldık hep, senin hürmetine.
Hâsılı, ey Şâh-ı iklîm-i vefâ,
Sana cânım da fedâ, her şey fedâ!

("Herkese Lâzım Olan İman" kitabından alınmıştır)

Resulullahın Mucizeleri

Sevgili peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın, Allahü teâlânın peygamberi olduğunu açıklayan şahidler sayılamayacak kadar çoktur. Allahü teâlâ; **"Sen olmasaydın âlemi yaratmazdım"** buyurdu. Bütün varlıklar, Allahü teâlânın varlığını, birliğini gösterdikleri gibi, Muhammed aleyhisselamın peygamber olduğunu ve üstünlüğünü de göstermektedirler.

Ümmetinin evliyasında hasıl olan kerametler, hep O'nun mucizeleridir. Çünkü kerametler, O'na tabi olanlarda, O'nun izinde gidenlerde hasıl olmaktadır.

Hatta, bütün peygamberler, O'nun ümmetinden olmak istedikleri için, daha doğrusu, hepsi O'nun nurundan yaratıldıkları için, O'nların mucizeleri de Muhammed aleyhisselamın mucizelerinden sayılır. Mucizeler peygamberliğin alametidir. Bunun için her peygamber mucize göstermiştir.

Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselamın mucizeleri, zaman bakımından üçe ayrılmıştır:

Birincisi, mübarek ruhu yaratıldığından başlıyarak peygamberliğinin bildirildiği bi'set zamanına kadar olanlardır.

İkincisi, bi'setden vefatına kadar olan zaman içindekilerdir.

Üçüncüsü, vefatından kıyamete kadar olmuş ve olacak şeylerdir. Bunlardan birincilere; **irhas** denir.

Her biri de ayrıca, görerek veya görmeyip akıl ile anlaşılan mucizeler olmak üzere ikiye ayrılırlar. Bütün mucizeler o kadar çoktur ki, sınırlamak, saymak mümkün olmamıştır. İkinci kısımdaki mucizelerin üç bin kadar olduğu bildirilmiştir. Bunlardan meşhur olanlarını bildireceğiz.

Muhammed aleyhisselamın mucizelerinin en büyüğü Kur'an-ı kerimdir. Bugüne kadar gelen bütün şairler, bir ayet-i kerimenin benzerini söylememişlerdir. İ'cazı ve belgatı insan sözüne benzemiyor. Yani, bir kelimesi çıkarılsa veya bir kelime eklense, lafzındaki ve manasındaki güzellik bozuluyor.

Bir kelimesinin yerine koymak için, başka kelime arayanlar bulamamışlardır. Nazmı, Arab şairlerinin şiirlerine benzemiyor. Geçmişte olmuş ve gelecekte olacak nice gizli şeyleri haber vermektedir.

İşitelenler ve okuyanlar, tadına doyamıyorlar. Yorulsalar da usanmıyorlar. Okunması ve işitilmesi sıkıntıları giderdiği sayısız tecrübelerle anlaşılmıştır. İşitince kalblerine denşet ve korku çökenler, bu sebepten ölenler bile görülmüştür. Nicez azılı İslâm düşmanları, Kur'an-ı kerimi dinlemekle, kalbleri yumuşamış, imana gelmişlerdir.

Birçok cansız varlık, onun mucizesi olarak konuşmuştur. Mesela, Bir gün amcası Abbas'ın evine gidip onu ve evladını yanına oturttu. Üzerlerini ihramı ile örterek; **"Ya Rabbi! Bu amcamı ve Ehl-i beytimi örttüğüm gibi, sen de, Cehennem ateşinden kendilerini koru?"** dedi. Duvarlardan üçkere amin sesi işitildi.

Bir gün elinde sanem yani put bulunan kimseye; **"Put bana söylerse, iman eder misin?"** buyurdu. Adam; "Ben buna elli senedir ibadet ediyorum. Bana hiçbir şey söylemedi. Sana nasıl söyler?" dedi. Muhammed aleyhisselam; **"Ey put! Ben kimim?"** diye sorunca; "Sen Allah'ın peygamberisin!" sesi işitildi. Putun sahibi hemen imana geldi.

"O'nun hürmetine duamı kabul et!"

Bir gün Resulullahın yanına iki gözü olmayan bir kimse gelip; "Ya Resulallah! Dua et, gözlerim açılsın" dedi. Efendimiz, merhamet buyurup; kusursuz bir abdest almasını, sonra;

"Ya Rabbi! Sana yalvarıyorum. Sevgili Peygamberin Muhammed aleyhisselamı araya koyarak, senden istiyorum. Ey çok sevdiğim peygamberim hazret-i Muhammed! Seni vesile ederek, Rabbime yalvarıyorum. Senin hatırın için kabul etmesini istiyorum. Ya Rabbi! Bu yüce Peygamberi bana şefaatçı eyle! O'nun hürmetine duamı kabul et" duasını okumasını söyledi.

Adam, abdest alıp dua edince, gözleri açıldı. Bu duayı Müslümanlar, her zaman okumuşlar ve dileklerine kavuşmuşlardır.

Bir kadın, hediye olarak bal gönderdi. Balık kabul edip boş kabı geri gönderdi. Allahü teâlânın kudreti ile, kap bal ile dolu olarak geri geldi. Kadın gelerek; "Ya Resulallah! Günahım nedir?" Hediyemi niçin kabul etmediniz?" dedi. **"Senin hediyeni kabul ettik. Gördüğün bal, Allahü teâlânın hediyene verdiği berekettir"** buyurdu.

Kadın sevinerek, balı evine götürdü. Çoluk-çocuğu ile aylarca yerdiler. Hiç eksilmedi. Bir gün yanılarak balı başka kaba koydular. Oradan yiyerek bitirdiler. Bunu Resulullah'a haber verdiler. **"Gönderdiğim kabda kalsaydı, dünya durdukça yerlerdi, hiç eksilmezdi"** buyurdu.

Ümmetinden çok kimsenin denizden gazaya gideceklerini ve sahabeden olan Ümmü Hiram ismindeki hanımın gazada bulunacağını haber verdi. Hazret-i Osman halife iken Müslümanlar, gemiler ile Kıbrıs adasına gidip harb ettiler. Bu hanım da beraber idi. Orada şehid oldu.

Hazret-i Muaviye'ye; **"Bir gün ümmetimin üzerine hakim olursan, iyilik yapanlara mükafat et! Kötülük edenleri de af eyle!"** buyurdu.

Hazret-i Muaviye, hazret-i Ömer ve hazret-i Osman zamanlarında Şam'da yirmi senelik valilik, sonra yirmi sene de halifelik yaptı.

Abdullah ibni Abbas'ın annesine bakıp; **"Senin bir oğlun olacak. Doğduğu zaman bana getir!"** buyurdu. Çocuğu getirdiklerinde, kulağına ezan ve ikamet okuyup, mübarek tükürüğünden ağzına sürdü.

İsmini Abdullah koyup, annesinin kucağına verdi; **"Halifelerin babasını al, götür!"** buyurdu. Çocuğun babası olan hazret-i Abbas, bunu işitip, gelip sorunca; **"Evet, böyle söyledim. Bu çocuk halifelerin babasıdır. Onlar arasında Seffah, Mehdi ve İsa aleyhisselamla namaz kılan bir kimse bulunacaktır"** buyurdu. Abbasi devletinin başına çok halifeler geldi. Bunların hepsi Abdullah bin Abbas'ın soyundan oldu.

Amcasının oğlu Abdullah bin Abbas'ın alnına mübarek elini koyup; **"Ya Rabbi! Bunu dinde derin alim yap, hikmet sahibi eyle! Kur'an-ı kerimin bilgilerini kendisine ihsan eyle!"** buyurdu.

Abdullah bin Abbas, bundan sonra bütün ilimlerde ve bilhassa tefsir, hadis ve fıkıh bilgilerinde zamanın bir tanesi oldu. Sahabe ve Tabiin her şeyi bundan öğrenirdi. **Tercüman-ül-Kur'an, Bahr-ül-ilim ve Reis-ül-müfessirin** isimleriyle meşhur oldu. İslâm memleketleri bunun talebeleri ile doldu.

"Seni benden kim kurtarır?"

Hicretin üçüncü senesinde, Resul aleyhisselam Kattan gazvesinde bir ağaç dibinde yalnız yatarken, Dasür isminde bir pehlivan kâfir, elinde kılıçla gelip; "Seni benden kim kurtarır?" dedi. Resulullah; **"Allahü teâlâ kurtarır"** buyurdu. Cebrail aleyhisselam insan şeklinde görünüp, kâfirin göğsüne vurdu. Yıkılıp kılıç elinden düştü. Resul alehisselam, kılıcı eline alıp; **"Seni benden kim kurtarır?"** buyurdu. "Beni kurtaracak senden daha hayırlı kimse yoktur" diye yalvardı. Af buyurup serbest bıraktı. İmana gelip, çok kimsenin imana gelmesine sebeb oldu.

Sevgili Peygamberimizin hizmetçilerinden Enes bin Malik'e; **"Ya Rabbi! Bunun malını ve çocuklarını çok, ömrünü uzun, günahlarını af eyle!"** duasını yaptı.

Zaman geçtikçe malları-mülkleri çoğaldı. Ağaçları, bağları her sene meyve verdi. Çok fazla çocuğ oldu. Yüz on sene yaşadı. Ömrünün sonunda; "Ya Rabbi! Habibinin benim için yaptığı dualardan üçünü kabul ettin, ihsan ettin! Dördüncüsü olan günahlarımın affedilmesi acaba nasıl olacak" deyince;

“Dördüncüsünü de kabul ettim. Hatırını hoş tut!” sesini işitti.

Resul aleyhisselam, bir gün abdest alıp, mestlerinden birini giyip, ikincisine elini uzatırken, bir kuş mesti kapıp havada silkti. İçinden küçük bir yılan düştü. Sonra kuş, mesti yere bıraktı. Bu günden sonra, ayakkabı giyerken önce silkelemek sünnet oldu.

Sahabeden Enes bin Malik’de, Resulullah’ın mübarek yüzünü sildiği bir mendili vardı. Enes, bununla yüzünü siler, kirlendiği zaman, ateşe bırakırdı. Kirleri yanar, mendil yanmaz, tertemiz olurdu.

Uhud gazasında, Ebu Katade’nin bir gözü çıkıp yanağı üzerine düştü. Resulullah’a getirdiler. Mübarek eli ile gözünü yerine koyup; **“Ya Rabbi! Gözünü güzel eyle!”** buyurdu. Bu gözü, diğerinden güzel oldu. Ondan daha kuvvetli görürdü.

Ebu Katade’nin torunlarından biri, halife Ömer bin Abdülaziz’in yanına gelmişti. “Sen kimsin?” dedi. Bir beyt okuyarak, Resulullah’ın mübarek eli ile gözünü yerine koymuş olduğu zatın torunu olduğunu bildirdi. Halife, bu beytleri işitince, kendisine, ziyade ikram ve ihsanda bulundu.

Resul-i ekrem efendimiz, bir çayırda giderken, üçkere; “**Ya Resulallah!”** sesini işitti. O tarafa bakıp, bağlı bir geyik gördü. Yanında bir adam uyuyordu. Geyiğe ne istediğini sorunca; “Bu avcı beni avladı. Karşıdaki tepede iki yavrum var. Beni salıver! Gidip, onları doyurup geleyim” dedi.

Resul aleyhisselam; **“Sözünde durup gelir misin?”** buyurdu. Geyik; “Allah için söz veriyorum, gelmezsem Allah’ın azabı benim üzerime olsun” dedi. Adam uyanıp; “Ya Resulallah! Bir emrin mi var?” dedi.

Peygamber efendimiz de; **“Bu geyiği azad et!”** buyurdu. Adam, geyiğin ipini çözüp bıraktı. Geyik; **“Eşhedü en la ilahe illallah ve enneke Resulullah”** dedi ve gitti.

Ömrü boyunca titredi

Resulullah efendimiz bir gün Hakem bin Ebul As’ın yanından geçti. Hakem, Resulullahın arkasından vücudunu, elini, kolunu oynatarak alay etti.

Resulullah Onun bu halini nübüvvet nuruyla gördü ve **“O şekilde kalasın**” buyurdu. O anda Hakem bin Ebul Asın vücudunu bir titreme aldı ve ömrünün sonuna kadar o titremeden kurtulamadı.

* * *

Resulullah efendimiz cinnilerin de peygamberi idi. Onlara da tebliğ de bulunurdu. Bir gece teheccüd ile meşgul olup Kur’an-ı kerim okurken, Nusaybin cinlerinden yedi cin oraya uğradılar. Resulullahın okuduğu Kur’an-ı kerim ayetlerini işittiler.

Bir müddet sonra Nusaybin cinlerinden kalabalık bir toplulukla gelip Mekke’nin yukarısına indiler. Onlardan birisi, Resulullahın huzuruna geldi. Resulullah eshabı ile oturuyordu. Eshab-ı kirama kalbinde zerre kadar korku bulunmayan kim benimle gelir buyurdu. Abdüllah bin Mes’ud ayağa kalktı ve Resulullahın hurma nebiziyle dolu olan matarasını su dolu zan ederek aldı.

Birlikde Mekke’nin yukarısına gittiler. Resulullah bir çizgi çizip: Ey Abdüllah, bu çizginin içinden dışarı çıkma ve hiçbir şeyden korkma buyurdu. Abdüllah ibni Mes’ud şöyle anlatmıştır:

O çizginin içinde oturdum. Uzakda bir topluluk vardı. Resulullah onlara yaklaşınca ayağa kalktılar, hürmet gösterdiler. Resulullah sabaha kadar onların arasında kaldı. Sonra benim yanıma geldi ve çok bekledin ya Abdüllah buyurdu. Nasıl beklemiyeyim ki ya Resulallah. Dünya ve ahiret saadeti senin emrine uymağa bağlıdır, dedim.

Sonra o kalabalık arasından iki kişi Resulullahın yanına geldi. Resulullah onlara, **“Niçin geldiniz ki, sizin işinizi hallettim,”** buyurdu.

Dediler ki, ya Resulallah! Sabah namazını seninle birlikte kılmak istiyoruz, onun için geldik. Bunun üzerine Resulullah bana yanında su var mı, buyurdu. Getirdiler onunla abdest aldı.

Onlar kimlerdir diye sordum. Nusaybin cinleridirler. Müslüman oldular. Bazı ihtilafları vardı. Hallettim. Kendilerine yiyecek ta’yin edilmesini istediler. Kemikleri kendileri için, tezeği de hayvanları için yiyecek olarak bildirdim, buyurdu.

Bu hadiseden sonra kemikle ve tezek ile taharetlenmeyi yasakladı.

* * *

Abdüllah ibni Mes’ud hazretleri anlatır: Bir gece Resulullah elimden tutup, beni Mekke’nin bir vadisine götürdü. Beni bir yere oturtdu. Kendisi uykuya daldı. Birden bire beyaz elbiseli bazı kimseler geldi. O kadar güzel idiler ki, anlatılamaz. Dediler ki: Gözleri uykuda iken, kalbimin uyanık olması hali, bu peygamberden başka hiçbir kimseye verilmemiştir. Bu peygamberin da’vetini kabul etmek, bir saray yapdırıp, çok güzel yemekler hazırlatan ve herkesi da’vet eden padişahın da’vetini kabul etmeye benzer. Da’veti kabul edip, ziyafetden yiyip içenler sultana yakın ve kıymetli olurlar. Kabul etmeyenleri ise, azarlayıp cezalandırır. Bunları konuştukdan sonra gittiler. Resulullah uyandı. Buyurdu ki: Onlar melekler idiler. Söyledikleri misal şu idi: Allahü teâlâ Cenneti yarattı. İnsanları ona da’vet eidi. Bu da’veti kabul edenler Cennet ni’metlerine kavuşurlar ve Allahü teâlâ katında kıymetli olurlar. Daveti kabul etmeyenler ceza ve azap görürler.

“Böyle güzel bir yüz görmemiştim”

Zübab bin Haris hazretleri anlatır:

Cahiliyyet zamanında bir putum vardı, ona tapardım. Cinden de bir dostum vardı. Arablar arasındaki hadiseleri bana haber verirdi. Bir gün o putun önünde uyumuştum. Aniden cin dostum geldi ve bana,

- Ey Zübab! Ey Zübab, dinle hayret verici haberi! Muhammed “aleyhisselam” bir kitabla peygamber olarak gönderildi. Mekkede insanları da’vet ediyor. Da’vetini kabul etmiyorlar. O doğru söylüyor, yalan söylemiyor, dedi.

Bu sözleri işitince hayret ettim. Kavmime haber vereyim diye dışarı çıktım. O sırada aniden bir kimse geldi ve Muhammed aleyhisselamın peygamberliği ile alakalı haberi getirdi. Tapmakta olduğum putu kırdım. Bir deveye binip, Resulullahın huzuruna gitmek üzere yola çıktım. Huzuruna varıp mübarek yüzünü gördüm. O zamana kadar ömrümde böyle güzel bir yüz görmemiştim. Mübarek yüzünde nur saçılıyordu. Yanına yaklaşdım. Bana, “**Niçin, geldin, ya Zübab!”** buyurdu. Ne emir buyurursanız tutayım diye geldim, dedim.

Bana memleketimde kırdığım putumdan ve cinnimden haber verdi. Putu kırdığım ve cinnin bana haber getirdiği günü söyledi. Ben “Eşhedü enneke Resulullah” (şehadet ederim sen Allahın resulüsün) dedim. Önce **Eşhedü en la ilahe illallah de sonra Eşhedü enneke Resulullah** de buyurdu.

* * *

Mazin bin el-adube şöyle anlatır:

Kavmimizin bir putu vardı. Herkes ona tapardı. Bir gün o putun önünde bir kurban kestim. Putun içinden: “Ey Mazin! Beni dinle, memnun kalırsın. Hak zuhur etti, açığa çıkdı. Şer kayboldu. Allahü teâlâ bir Peygamber ile dinini gönderdi. Taşları, yontulan putları terket ki, Cehennem ateşinden kurtulasın.”

Bu sesten korktum. Kendi kendime büyük bir iş olacak dedim. Birkaç gün sonra o putun önünde bir kurban daha kesdim. Yine putun içinden bir ses geldi. Şöyle diyordu:

“Bana gel de herkesin bildiği şeyleri duyasın. Bir Peygamber vahy ile gönderildi. Yakacağı taş olan Cehennem ateşinden kurtulmak için Ona iman et.”

Kendi kendime bu beni ikaz eden bir haberdir, dedim. Aradan günler geçti. Bir gün bize bir kimse geldi. O kimseden haber sordum. Dedi ki, “Mekkede Kureyş kabilesinden bir zat Peygamber olduğunu söylüyor, ismi Ahmeddir. Her kime rastlasam Allahü teâlânın da’vetcisine iman ediniz diyor,” dedi. Kendi kendime putun içinden işittiğim haber budur dedim. Kalkıp putu parçaladım.

Mekkeye gitmek üzere yola çıktım. Resulullahın huzuruna varıp Müslüman olmakla şereflendim. Ben gece gündüz nefsinin arzuları peşinde koşan, şarab içen fahişe kadınlarla düşüp kalkan bir kimse idim. Nice seneler kıtlık ve zillet, şiddetli sıkıntı içinde yaşardım. Mallarım hep helak olurdu. Oğlum olmazdı. Resulullahdan bu kötülüklerden soğuyup uzaklaşmam için dua istedim. Benim için şöyle dua etti:

“Allahım! Onu kötü işlerden kurtarıp, Kur’an-ı kerim okuyucu eyle. Haramla meşguliyyetini halal ile meşguliyyete çevir. Ona şerab yerine halal içecekler nasib eyle. Fuhşdan kurtar, iffet nasib eyle. Nefsine uymakdan kurtar, haya ihsan et ve ona salih bir evlad ver.”

Allahü teâlâ benim için yapılan bu duaları kabul buyurdu.

Bu kimse bir mescid yaptırdı ve o mescidde ibadet ederdi. Zulme uğrayan her kim o mescidde üç gün ibadet yapıp, kendine zulmeden zalime beddua eylese o zalim kısa zamanda helak olurdu veya baras hastalığına yakalanırdı. O mescide Muberris denirdi.

Her derde deva olan ağaç

Ümmü Ma’bed anlatır: Resulullah efendimiz çadırıma uğradı. Gece çadırımda istirahat edip, uyudu. Uyanınca su istedi. Mübarek ellerini yıkadı ve ağzını çalkalayıp, suyunu çadırımın yanında bulunan bir dikenin dibine döktü.

Sabahleyin baktık ki, oradan büyük bir ağaç yetişmiş. Kocaman meyveler vermişti. Meyvelerin kokusu anber gibi, tadı şeker gibi idi. O meyveleri aç kimse yese doyar, susuz kimse yise suya kanar, hasta olan yese sıhhate kavuşurdu. Üzüntülü kimse yese neş’elenirdi. O ağacın yaprağından yiyen deve ve koyunlar hesabsız süt verirdi. Her derde deva idi. Biz o ağacın adını “mübarek ağaç” koymuştuk.

Çevredeki kabileler, hastaları için onun meyvelerinden istemeye gelirlerdi. Bir seher vaktinde o ağacı yemişleri dökülmüş, yaprakları küçülmüş bir halde gördüm. Çok korktum ve üzüldüm.

Sonra Resulullahın vefat haberi geldi. Bu hadiseden sonra, aradan otuz sene geçti. Yine bir sabah vakti dışarı çıkıp bakdım ki, o ağaç kökünden budaklarına kadar diken halini almış, meyveleri yere dökülmüştü. Hazret-i Alinin şehid edildiği haberini işittik.

Bu hadiseden sonra o ağaç artık meyve vermedi. Fakat yapraklarından faydalanıyorduk. Bir gün baktım ki ağacın içinden halis kan akıyordu. Yaprakları solmuştu. Üzüntülü bir halde otururken, hazret-i Hüseyin şehid edildi diye haber getirdiler. Ondan sonra o ağaç kökünden kurudu ve belirsiz oldu.

* * *

Resulullah efendimiz hicret sırasında Ümmü Ma'bedin çadırına ulaştığında, müşrikler ne tarafa gittiğini bilemediler. O gün Ebu Kubeys dağının üzerinden bir ses işitdiler. Bazı beytler okudu. Fakat sesin sahibini göremiyorlardı. O beytlerde şöyle diyordu:

Allahü teâlâ onlara bol iyilikler versin,
Çadırına vardılar, Ümmi Ma'bedin!
İkisi hicret ettiler, Hak olan emr ile,
Muhakkak felaha erer, arkadaşı Muhammedin "aleyhisselam"!

Bu beytleri işitince Mekkeli müşrikler Resulullahın Medine tarafına gitmiş olduğunu anladılar.

" Vefatın Merv şehrinde olacak!"

Resulullah efendimiz, Allahın bildirmesiyle gelecekten de haber verirdi. Hicret sırasında Resulullah efendimiz yolda iken, Büreyde-i Eslemi, kabilesinden yetmiş kişiyle Resulullahın önüne çıktı. Resulullah onu görünce, adı ile çağırdı.

Büreyde-i Eslemi, Resulullaha siz kimsiniz diye sorunca, ben Muhammed bin Abdüllahım ve Allahü teâlânın Resulüyüm, buyurdu. Bunun üzerine Büreyde-i Eslemi hemen **"Eşhedü en la ilahe illallah ve enneke abdühü ve resulühü**" diyerek müslüman oldu. Yanındaki yetmiş kişi de iman etmekle şereflendiler.

Resulullah, ile beraber yola devam etdiler. Medineye bir menzil mesafede bir yerde gecelediler. Sabahleyin, Büreyde-i Eslemi: Ya Resulallah! Medineye bayraksız girmemiz olmaz diyerek, sarığını çıkarıp bir mızrağın ucuna bağladı. Resulullahın önünde tutarak yürüdü. Böylece Medineye girdiler.

Resulullah buyurdu ki: **"Ey Büreyde! Benden sonra Horasan şehirlerinden Zülkarneyn'in kurduğu Merv şehrine gideceksin. Vefatın da orada olacaktır. Kıyamet gününde şark ehlinin önderi olacaksın"**

Resulullahın buyurduğu gibi oldu. Büreyde, bir savaşda Merv şehrine gitti ve orada vefat etdi. Hadis alimleri demişlerdir ki, şehirler hakkında varid olan hadis-i şeriflerden en sıhhatli hadis, Büreyde hadisidir. Büreydenin kabri, Hakim ibni Amr Gaffarinin kabrinin yanındadır.

Hakim ibni Amr Gaffari Resulullahın Eshabındandır. Merve emir ve kadi olmuşdur. Hicretin ellinci senesinde vefat etmişdir. Büreyde ise hicretin altmışıncı senesinde vefat etti.

* * *

Ammar bin Huzeyme şöyle anlatmışdır: Evs ve Hazrec kabileleri arasında Ebu Amir'den daha ziyade Resulullahı medh eden yoktu. Çünkü, yehudiler arasında çok bulunmuş ve onlardan Resulullahın sıfatlarını işitmişdi. O Peygamberin hicret edeceği yer Medinedir diye söylemişlerdi.

Ayrıca din aramak için Şama gitmişti. Orada da yehudilerden ve nasranilerden Resulullahın vasıflarını, şeklini ve şemailini işitmişdi. Sonunda Medineye dönüp orada yerleşti. Daima millet-i hanif üzere olduğunu iddia ederdi. Resulullahın gönderilmesini bekledi. Nihayet Resulullaha Mekkede peygamberliği bildirilince bunu işitti. Fakat Mekkeye gitmedi. Resulullah Medineye hicret edince de Ebu Amirin içine bir hased ve nifak düştü.

Resulullahın yanına gidip, Ey Muhammed! Ne ile Peygamber oldun dedi. Din-i hanif üzere buyurunca, sen bu dine birşeyler karıştırmışsın, dedi. Resulullah bu dini apaçık ve tertemiz getirdim. Yehudi ve nasrani alimlerinin benim vasflarım hakkında sana bildirdikleri nereye gitti, buyurdu.

Ebu Amir, o sen değilsin, dedi. Resulullah, **"Yalan söylüyorsun** "deyince de, yalan söyleyen memleketinden sürülüp garib ölsün, dedi.

Bu sözleriyle Resulullahın Mekkeden Medineye gelmiş olmasını kast ediyordu. Bunun üzerine Resulullah, **"Kim yalan söylüyorsa öyle olsun,"** buyurdu.

Sonra Ebu Amir Mekkeye gidip müşriklere tabi' oldu. Mekke fethedilince Taife kaçtı. Taif halkı müsliman olunca da Şam'a gitti. Orada vatanından sürülmüş ve yalnız bir halde, ölüp gitti.

"Cahillik ve inad yoluna gitmeyiniz!"

İslâmiyyetten önce Şam'da İbni Heyyaban adında bir yehudi vardı. Bu yehudi Medineye gelip yerleşti. Beni Kureyza kabilesinin arasında kalırdı. O kabileden biri şöyle demiştir:

Asla onun gibi edeb ve şartlarını gözeterek namaz kılan kimse görmedim. Ne zaman kıtlık olsa yağmur duası için onun yanına giderdik. Bize sadaka vermemizi söylerdi. Sadakadan sonra dua ederdi. Biz henüz yanından ayrılmadan yağmur yağmağa başlardı.

Vefatı yaklaşıp yakında öleceğini anlayınca, bize vasıyyet ederek şöyle dedi. "Ey yehudi cema'ati! Biliyor musunuz ben niçin ni'meti bol olan Şamı terk edip de, kıtlık bulunan bu Medine şehrine gelip, burayı kendime vatan edindim!

Ben buraya şu sebeple geldim. İlahi kitablarda okudum ve anladım ki, ahir zaman peygamberinin gelmesi yaklaşmıştır. Bu şehir Onun hicret yeri olacaktır. Dini burada kuvvet bulacakdır. Ümmid ediyordum ki, Ona hizmetle ve tabi' olmakla şerefleneyim. Ona iman ederek dalaletten hidayete

kavuşayım. Fakat kesin olarak anladım ki, fırsat elvermedi! Ömrüm o zamana yetmedi! Sakın, sakın! gaflet etmeyiniz! Cahillik ve inad yoluna gitmeyiniz. O Peygamberin zuhuru zamanı yaklaşdı. Ona iman etmekte yarışanlardan olmağa çalışınız. Ona iman edip tabi' olarak, hidayete erip, dalaletden kurtulunuz."

Zaman geldi. Resulullah, Beni Kureyza kabilesini kuşattı. Aralarından İbni Heyyebanın vasıyyetini işitenler: Ey Kureyza oğulları. Bu İbni Heyyebanın haber verdiği peygamberdir dediler. Diğerleri bu o değildir, dediler. Fakat onlar vallahi Odur diyerek hemen kal'adan aşağı inip iman ettiler. Canlarını, mallarını ve ailelerini kurtardılar.

* * *

Ukaşe bin Mıhsan, Bedir gazasında düşmanla çarpışırken kılıcı iki parçaya ayrıldı. Resulullah onun eline bir ağaç dalı verdi ve bununla savaş buyurdu. Ağaç dalını eline alıp sallamaya başlayınca, iyi bir kılıç halini aldı. Bütün savaşlarda o kılıcı kullandı. O kılıcı mürtedlerle yapılan savaşda şehid düştüğü güne kadar kullandı. O kılıca Avn (ilahi yardım) adını vermişlerdi.

* * *

Bedir savaşında, Katade bin Nu'manın, gözüne bir nesne dokundu ve büyük yara aldı. Gözü yüzü üzerine sarktı. Kavmi onu keselim, fakat önce Resulullaha sorup, istişare edelim dediler. Resulullah Katadeyi huzuruna çağırdı. Yanağına sarkmış olan gözünü yerine yerleşdirdi ve mübarek eliyle sıvazladı ve gözü iyileşti. Öyle ki hangi gözü çıkmışdı bilemediler.

* * *

Saib bin Hubeys, Emir-ül mü'minin Ömer bin Hattab zamanında şöyle anlatmıştır: Vallahi beni Bedir gazasında kimse esir etmedi. Fakat Kureyş müşrikleri ile birlikde ben de kaçıyordum. Beyaz tenli, uzun boylu bir kimse, gösterişli bir ata binmiş, havada üzerimden yetişti ve beni tutup bağladı. Abdürrahman bin Avf gelip beni bağlı buldu. Bunu kim bağladı diye bağırarak sordu. Hiç kimse cevab vermedi. Sonra beni Resulullahın huzuruna götürdü. Resulullah bana, "**Seni kim tuttu, ey Ebu Hubeys,"** dedi.

Durumu bildirmek istemediğim için "Bilmiyorum," dedim. Bunun üzerine Resulullah "**Seni meleklerden bir melek tuttu,"** buyurdu. Sonra Abdürrahman bin Avfa esirini al götür buyurdu. O söz hiç hatırımdan çıkmadı. Fakat müsliman olmam gecikti, sonunda Müslüman oldum.

"Sen beni öldürmek için geldin!"

Bedir savaşından sonra, Umeyr bin Vehb el-Cühami, Safvan bin Ümeyye ile bir gün Bedir savaşında esir düşmüştü. Safvan, "İşimiz karıştı" dedi. Umeyr bin Vehb de "Doğru söylüyorsun, bundan sonra yaşamanın tadı kalmadı. Eğer borçlarım olmasaydı ve çoluk çocuğumun perişan olmasından korkmasaydım, Muhammedi öldürmek için Medineye giderdim. Çünkü, Muhammed Medine pazarında yalnız başına dolaşıyormuş ve herkesle konuşuyormuş. Ayrıca oğlum orada esir olduğu için bir bahanem de var"dedi.

Bunun üzerine Safvan, "Borçlarını ben ödeyeyim. Çoluk çocuğunun geçimini de üzerime alayım. Yeter ki sen bu işi yap!" dedi. Böylece anlaştılar.

Safvan, Umeyrin yol hazırlığını yaptı. Kılıcını da bileyip, zehrli su verdi. Umeyr, bu sır aramızda kalsın. Sakın kimse farkına varmasın diye tenbih ettikten sonra, Medineye gitmek üzere yola çıktı

Medineye varınca, mescidin önünde hayvanından inip, bineğini bağlayıp, kılıcını kuşandı. Resulullahın yanına gitmek üzere yürüdü. O sırada Emir-ül mü'minin Ömer bin Hattab bir cemaat ile birlikte oturuyordu.

Ümeyri görür görmez, bu köpeği tutunuz! O Allahın düşmanıdır. Bedir savaşında kavmini bizimle savaşmağa teşvik ediyordu. Bizim ordumuzun az olduğunu kavmine haber veriyordu, dedi.

Bunun üzerine onu yakaladılar. Hazret-i Ömer, Resulullahın huzuruna gidip, durumu arz etti. Resulullah **"Onu getiriniz!"** buyurdu. Hazret-i Ömer bir eliyle Umeyr'in kılıcının bağını boynuna takıp bağladı ve sıkıca tuttu. Bir eliyle de kılıcın kabzasından tuttu

Böylece Resulullahın huzuruna götürdü. Ensardan bazılarına da, Resulullahın önünde oturun ve bunun saldırmasını engelleyin, dedi. Resulullah bu durumu görünce,"**Ey Ömer onu salıver!"** buyurdu.

Sonra, "Yaklaş Ey Umeyr! Niçin geldin" dedi. "Oğlum esir olmuştu, onun için geldim" dedi.

Resulullah, **"Doğru söyle, doğruyu söylemedikçe kurtulamazsın"** buyurdu. O yine esir oğlu için geldiğini söyledi. Bunun üzerine Resulullah, **" Safvan bin Ümeyye ile oturup, Bedir savaşının hezimetini konuşmadınız mı? O senin borcunu ve ailenin geçimini üzerine alıp, sen de beni katl etmek için gelmedin mi! Sen beni öldürmek için geldin! Fakat Allahü teâlâ seni maksadına kavuşturmadı**" buyurdu

Umeyr bunları işitince hakikati anladı ve, sen Allahü teâlânın Resulüsün. Şimdiye kadar cahilliğimden seni inkar etmişim. Zira bu işi benden ve Safvandan başka hiç kimse bilmiyordu. Bunu sana ancak Allahü teâlâ haber verdi ve beni müsliman olmakla şereflendirdi, diyerek Müslüman oldu.

Mekke'ye döndükten sonra, pekçok kimse onun vasıtasıyla Müslüman olmakla şereflendi.

Haris bin Ebi Dırar, Bedir savaşında esir düşen yakınlarını fidye karşılığında kurtarmak için birkaç deve ve başka mallar alıp, Medine'ye geldi. Yolda develeri bir yere sakladı ve eli boş bir halde, Resulullahın huzuruna çıktı. **"Fidye olarak ne getirdin?"** buyurdu. "Hiçbir şey getirmedim" dedi**. "Falan yere sakladığın develer ve mallar ne oldu?"** deyince, Haris hemen kelime-i şehadeti söyleyerek Müslüman oldu. Çünkü, develeri ve malları sakladığını kendisinden başka kimse bilmiyordu. Benim yanımda kimse yoktu ve benden önce de kimse gelmedi, dedi.

Gaybı sadece Allah bilir!

Müreysi, gazadan dönüşte, bir gece konakladıkları yerde büyük bir fırtına çıktı. Bu fırtına sebebiyle, Resulullahın bindiği deve kayboldu. Zeyd bin Lusayt adlı münafık, Muhammed devesinin nerede olduğunu bilmezken, Rifa'a'nın ölümünü nereden bilir dedikte, Cebrail aleyhisselam gelip, Zeyd'in sözünü ve devenin yerini bildirdi.

Resulullah: **"Ben gaybı bilemem, Allah bilir. Lakin Allahü teâlâ bana o münafıkın sözünü ve devenin yerini haber verdi. İşte filan yerdedir ve yuları ağaca takılmıştır"** buyurdu.

İşitenler doğru oraya koşup, deveyi buyurulan yerde, buyurulduğu şekilde bulup getirdiler. Zeyd imana geldi.

Cenab-ı Hakkın izniyle Resulullahın bir gaybdan haber verme hadisesi de şöyle oldu:

Esirlerden **Cüveyriyye** hatunun babası Haris bin ebi Dırar, kızını kurtarmak için birçok deve getirirken, iki deveye kıyamayıp, şehre yakın yerde sakladı. Resulullah'la buluştukta, bunları alıp, **"Kızımı bana ver !"**dedi.

Resulullah: **"Hani, filan yerde sakladığın iki deve?"** buyurunca, Haris hayran olup, "Ya Resulallah, benim onları sakladığımı Allah'tan başka bir ferd bilmezdi" deyip, kendisi, iki oğlu ve kavminden nice kimseler imana geldi.

O iki deveyi de getirip verdi. Kızı da imana geldi. Daha sonra da Resululahın hanımı olmakla şereflendi.

* * *

Resulullah'ın mucizelerinin bir çeşiti de, **mübarek parmakları arasından su akıp fışkırmasıdır**. Su ile et arasında, su ile ilgi bulunmadığından, en büyük harika ve bütün peygamberlerin mucizelerinin en büyüğüdür demişlerdir.

Bu cins mucize, Resulullahdan, ekseriya seferlerde görülürdü. Çok defa görülmüştür. Herbirinde mübarek ellerini bazı su kablarına sokar, sahih kavil üzere, parmakları arasından, etle deri arasındaki yerden, Allah'ın kudreti ile, pınardan çıkar gibi su çıkıp, fışkırırdı.

Orada bulunanlar görürler, bazan seksen, bazan üçyüz, bazan binbeşyüz, Tebuk gazvesinde otuz, kırk, yahud yetmişbin kişi, kendilerine ve hayvanlarına yetecek kadar su alırlardı.

Yüzbinlerce insan olsa yine ihtiyaclarına yetişecek şekilde akardı. Lakin Müslümanların işi görüldükte, mübarek ellerini sudan dışarı çıkarır ve su kesilirdi.

* * *

Peygamber efendimizin bir çeşit mucizeleri de, **hazreti İsa gibi ölüleri diriltmesidir**:

Resulullah bir kimseyi imana da'vet ettikte, ölmüş kızımı diriltmedikçe imana gelmem dedi. Resulullah onunla kabristana gitti. **"Ey filanca"** deyip ismiyle çağırdı. Ölü, kabir içinden, buyur, emir et dedi.

Resulullah: **"Dünyaya gelmek ister misin?"** buyurdu. "Hayır, vallahi istemem, ya Resulallah! Ben Allah'ı anamdan ve babamdan daha iyi, ahireti de kendime dünyadan daha hayırlı buldum" dedi.

* * *

Ensardan bir genç vefat etti. Yanında olanlar üstünü örttü. Kör ve acuze olan annesi haberdar oldukta: "Ey Allah'ım, sen her bir şiddette, sana ve resulüne yardım için sığındığımı bilirsin, Resulullahın hürmetine bu musibeti bana yükleme" diye dua etti. Çok zaman geçmeden, Hakk'ın kudretiyle, ölü dirildi ve yüzünü açıp, oradabulunanlarla birlikte yemek yedi.

Allah'ın dilemesiyle cevap verdi

Üç kişi gelip, birisi, "Hazret-i İsa ölüyü diriltirdi, senden sadır olduğu bilinmiyor" dedikte, Resulullah, uzak yerden Hazret-i Ali'yi çağırdı. Cebrail aleyhisselam seslerini ulaştırdı. Hemen geldi.

Yahudi alimlerinden Yusuf bin Ka'b'ın kabrine bunlarla beraber gitti. **"Buna seslen, Allah'ın emriyle sana cevab verir"** buyurdu. Üç kere çağırdı. Herbirinde kabir birer parça yarılıp, üçüncüde "Allah'ın izniyle kalk" dedikte, kabirden bir ihtiyar çıktı. Başından yüzünden tozlarını silkip, "Ben Yusuf bin Ka'b'ım ki, Yemen padişahı olan Tübbe' buraya geldikte, çok nasihat edip, fesaddan ve insanları öldürmekten men' etmiştim. Öleli üçyüz seneden çok oldu. Şimdi: "Kalk ahir zaman peygamberi Muhammed'i tasdik eyle! Bir grup gelip, onu tekzib edip, ondan mu'cize isterler" diye bir ses işittim" dedikte, hazır olanlar, "Yusuf'u yine kabrine gönder" dediler. Hazret-i Ali de, bazı şeyler okudu. Yusuf

kabrine girip, kabir kapandı.

* * *

Hz.Cabir bin Abdullah, Resulullaha ziyafet için koyun kesmişti. Büyükçe olan oğlu küçük oğluna, babam koyunu nasıl boğazladı, sana göstereyim dedi. O da peki dedi. Elini ayağını bağladı, boğazlayıp, başını annesine getirdi. Kadın feryad ettikte oğlan korkusundan dama kaçtı. Kadın da peşinden gitti. Oğlan kendini damdan attı ve öldü.

Kadıncağız canına çekip sabr etti ve iki ölüyü de odaya koyup, üzerlerini örttü. Yemek pişirmeye koyuldu. Resulullah geldi. Yemek ortaya gelince, Cebrail aleyhisselam gelip, "Ya Resulallah, Allahü teâlâ sana emr eder ki, bu yemeği Cabir'in evladı ile yiyesin" dedi.

Evine gidip hazret-i Cabir'e söyledi. O da hanımına oğullarını sordu. Burada yoklar dedi. Hazret-i Cabir de Resulullah'a, burada yoklarmış dedi. Resulullah tekrar emr etti. Cabir de hanımını sıkıştırdı. Çaresiz durumu anlattı. Cabir görüp şaştı. Hanımıyla ağlaştılar.

Resulullah haberdar oldukta, Cebrail aleyhisselam gelip: "Ya Resulallah, Allahü teâlâ sana emir ediyor ki, onları çağır. Dua senden, kabulü ve diriltmesi benden buyuruyor" dedi. Resulullah dua etti. Oğlanların ikisi de dirildiler.

* * *

Bir çeşit mucizeleri de **çeşitli şekillerde su fışkırması ve çoğalmasıdır**. Her defasında bir vecihle vaki oldu.

Resulullah amcası Ebu Talib'le bir sahrada iken, Ebu Talib susadı. Çok darlandı. Ey kardeşimin oğlu, çok susadım dedi. Resulullah bindiği hayvandan inip: **"Susadın mı?"** buyurdu. Evet dedi. Mübarek ayaklarının ökçesini toprağa vurdu. Hemen su fışkırdı. **"İç, ey amcam"** buyurdu.

Hudeybiye gazvesinde suyu çok az bir kuyunun yanına kondular. Asker şikayet ettikte, Resulullah bir kova su getirip, kuyuya döktürdü. Sonra okçulardan bir ok alıp, kuyuya attı. Kuyu su ile dolup, ağzıyla beraber oldu.

Bir seferde asker susuzluk çekince, Resulullah iki kişiyi su aramaya gönderdi. İki kırba dolusu su ile deve üstünde bir arab kadınını bulup getirdiler. Resul-i Ekrem efendimiz kırbaları açtırıp, bir kab içine bir miktar döktürdü. **"Gelin, su alın!"** diye seslendi.

Bütün asker kablarını ve kırbalarını doldurup, sonra kadının kırbalarını dolu olarak ve ilaveten biraz un ve hurma da verip: **"İşte senin suyunu hiç azaltmadık. Bize suyu Allah verdi"** buyurdu.

"Cabir'in alacaklıları gelsinler!"

Resulullah efendimizin mucizelerinin bir çeşiti de yemeğin çoğalmasıdır. Gizli, açık çok defa görülmüştür.

Bunlardan biri Hazret-i Cabir'in vakı'asıdır ki, Hendek savaşı anlatılırken geçtmişti. Biri de bir avuç hurmayı çoğaltmaktır ki, o da aynı bahiste geçti. İkisi de büyük mu'cizelerdir. Yine Hazret-i Cabir'den nakledilir. Der ki, çok borcum vardı. Hurma mahsulüm onun onda birine, belki yüzde birine yetmiyeceğini Efendimize haber verdiğimde, bahçeme gelip, hurma yığınlarından birini üç defa dolaşıp, sonra üstüne çıkıp oturdu. **"Cabir'in alacaklıları gelsinler"** buyurdu. Geldiler. Herbirine alacakları kadar ölçüp verildi de, hurmalarda hiçbir eksilme olmadı.

* * *

Ebu Hüreyre hazretleri anlatır: Resulullaha birkaç tane hurma getirip, ya Resulallah, bana bunlar için bereketle dua eyle dedim. Dua etti ve sonra: **"Bunları al, kabına koy. Ondan almak istediğin zaman, elini içine sok ve al, onları boşaltıp saçma"** buyurdu.

Emirlerine göre hareket ettim. O çantamı gece gündüz yanımdan ayırmadım. Resulullah, Hazret-i Ebu Bekir ve Hazret-i Ömer zamanlarında, daima onun içinden yerdim, bazı kimselere de yedirirdim. Çok çok da sadaka verirdim. Hazret-i Osman'ın şehid olduğu fetrette çantam düşüp kayboldu.

Bir defasında da kıtlık olmuştu. Resulullah Medine'de minberde iken, bir kimse, ya Resulallah kıtlıktan helak olduk, yağmur yağması için dua edin dedi.

Duaya başladığında gökte bir bulut yok iken, mübarek ellerini yüzlerine sürmeden, sür'atle kat kat bulutlar toplanıp, bir hafta gece gündüz yağmur yağdı.

Sonra yine minberde iken, o kişi, ya Resulallah, yağmurdan helak olduk demekle, Resulullah tebessüm buyurup, uzun bir dua eyledi. Mübarek ellerini havaya işaret ettikleri yerden bulutlar açıldı.

* * *

Bir gün Resulullah: **"Allahü teâlâ benim için dünyayı kaldırdı. Onu ve içindekileri ve kıyamete kadar onda olacakları avucumun içini görür gibi görüyorum"** buyurdu.

Sahabeden Huzeyfe bin Yeman hazretleri: "Resulullah bizim için bir makam ikame etti. Kıyametin kopmasına kadar makamından bir şey bırakmadı. Hepsini söyledi. Onu muhafaza eden etti, unutan unuttu" dedi.

Mesela bunlardan biri Medine'de iken Habeş padişahı Necaşi'nin vefatını Sahabeye bildirmesidir.

Acem padişahı Hüsrev'den Medine'ye elçi geldikte, bir gün onlara: **"Bu gece padişahınızı kendi oğlu katl etti"** buyurmasıdır. Gerçekten öyle olduğu haberi sonradan geldi.

Resulullah hanımı Hazret-i Hafsa'ya: **"Sana müjde vereyim, muhakkak ki, Ebu Bekir ve Ömer, benden sonra ümmetimin işlerini yürütürler"** buyurdu. Hazret-i Ebu Bekir'le, Hafsa validemizin babası Hazret-i Ömer'in halife olacaklarına işaret buyurdu.

" Seninle bir daha görüşemeyiz artık!"

Resulullah efendimiz, Cenab-ı Hakkın bildirmesiyle gaybtan haber verirdi. Bir gün Ebu Hüreyre hazretleri, Medine'de zekat hurmasından çalarken birini yakaladı, seni Resulullaha götüreceğim dedi. Hırsız, fakirim, çoluk çocuğum vardır deyip yalvarınca, salıverdi. Sabahleyin Resulullah: **"Ey Eba Hüreyre, dün gece esirin ne yaptı"** buyurdu.

O da anlattı. Resulullah: **"O yalan söyledi. Bir daha gelecek"** buyurdu. Ebu Hüreyre kolladı. Gerçekten yine geldi. Gene yakalandı. Tekrar yalvarıp kurtuldu.

Üçüncü defa gelip, yakalandıkta kurtulmağa çare bulamamakla, "Beni bırak, sana birkaç söz öğreteyim ki, sana faydası olur" dedi.

Nedir diye sorunca "Gece yatağa yatınca, Ayet-el kürsiyi oku ki, Allahü teâlâ seni muhafaza edip, yanına şeytan gelmez" dedi.

Ertesi gün Resulullah, Ebu Hüreyre'ye yine sordu. O da anlattı. **"Muhakkak gerçek söylemiş; halbuki o gayet yalancıdır. Ey Eba Hüreyre, üç geceden beri kiminle konuşursun bilir misin?"** buyurdu. Hayır dedi. **"O şeytan idi"** buyurdu.

Rumlarla harb için Mute seriyyesi dedikleri gazaya asker gönderdiklerinde, Sahabeden dört kumandanın birbiri arkasından şehid olduğunu, kendisi Medine'de minber üzerinde iken görüp haber verdi.

Muaz bin Cebel'i Yemen'e hakim ettiğinde şehirden beraberinde çıkarıp, veda esnasında çok nasihatler etti. **"Seninle kıyamete kadar artık görüşmeyiz"** buyurdu. Gerçekten o Yemen'de iken Resulullah vefat eyledi.

Vefatları esnasında kızları Hazret-i Fatıma'ya: **"Ehl-i beytimden en önce bana sen kavuşursun"** buyurdu. Gerçekten altı ay sonra Hazret-i Fatıma da vefat eyledi.

Kays bin Şemmas'a: **"İyi yaşarsın ve şehid edilirsin"** buyurdu. Gerçekten Müseylemetü'l-Kezzab cenginde şehid oldu.

Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman ve Hazret-i Ali'nin şehid olacaklarından da haber verdi.

Acem padişahının ve Rum imparatorunun ülkelerini Müslümanların feth edip, hazinelerinin Allah yoluna verileceğini müjdeledi.

"Ümmetinden bir taifenin denizden gazaya gidip, Sahabeden olan Hazam adlı kadın da o seferde bulunacaktır" buyurdu. Hakikaten Hazret-i Osman'ın hilafetinde Kıbrıs adasını Müslümanlar gemilerle gidip feth ettiler. O kadın da birlikte idi.

Bir gün Medine'de dam üstüne çıkıp: **"Benim gördüğümü siz görüyor musunuz? Ben elbette evlerinizin arasında fitne yerlerini, yağmur izleri (oyukları) gibi görüyorum"** buyurdu.

Gerçekten Hazret-i Osman'ın şehadeti vakasında ve sonra Yezid zamanında Medine'de birer büyük fitne zuhur edip, sokaklarda hesabsız kanlar döküldü.

Bir gün Resulullah, Hazret-i Muaviye'ye: **"Benden sonra ümmetimin başına geçersin. O zaman iyilerini kabul et, kötülerini bağışla"** buyurdu. Gerçekten Hazret-i Osman zamanında Şam'da yirmi yıl vali oldu, daha sonra da halife oldu.

Bir defasında da **"Muaviye hiçbir zaman yenilmez"** buyurdu. Gerçekten hiçbir savaşta mağlup olmadı. Hatta **Hazret-i Ali** Sıffin muharebesinde, bu hadisi işitip: "Eğer daha önce duymuş olsaydım, onunla mücadele etmezdim" demiştir.

Ammar bin Yaser hazretlerine: **"Seni bagiler öldürür"** buyurdu. Gerçekten öyle oldu.

"Kalbine hidayet, diline sebat ver!"

Resulullah efendimizin mucizelerinin bir çeşiti de **hayırlı dualarıdır**. Cenab-ı Hak'ın lütfuyle kabul edilmişlerdir. Bunlar da sayılamıyacak kadar çoktur. Uzun yazılsa ayrı bir kitab olacak kadar sürer. Birkaç tanesi şöyle:

Hazret-i Ali anlatır: Resulullah beni kadı yapıp Yemen'e gönderdiklerinde, "Ya Resulallah, benim kadılık [hakimlik] ilmim yok" dedim. Mübarek ellerine göğsüme koyup: **"Ya Rabbi! Kalbine hidayet, diline sebat ver"** diye dua buyurdu. Allah'a yemin ederim ki, bu dualarından sonra hüküm vermede asla şübhe etmez oldum.

Aşere-i mübeşşereden Hazret-i Sa'd bin ebi Vakkas'a Uhud gazasında: **"Ya Rabbi, attığına isabet, duasına icabet ihsan eyle"** diye hayırlı dua etti. Bundan sonra Hazret-i Sa'd müstecab-üd-da've (duası kabul edilen) olup, her ettiği dua makbul, bilhassa her attığı ok, düşmana isabet edip, hiç şaşmaz

oldu.

Malik bin Rebi'a'ya evladında bereket olması için dua ettiklerinde, seksen erkek çocuğu oldu.

Nabiga adlı meşhur şair kendi şiirlerinin bazısını okudukta: **"Allahü teâlâ dişlerini dökmesin!"** diye arab adeti üzere hayır dua etmekle, adı geçen Nabiga yüz yaşına vardığı halde, dişleri kar gibi beyaz, inci gibi dizilmiş durdu. Biri düşse, yerine yenisi biterdi.

Bir kimseye: **"Ya Rabbi, bunu güzel eyle!"** dedikte, o kimsenin sakalı beyaz iken, siyah olmuştur.

Urve bin Ca'd der ki, Resulullah bana: **"Ya Rabbi, onu satışında bereketli eyle!"** diye dua edeliden beri, hiçbir şey satın alıp kar etmemek vakı' olmadı.

Hazret-i Fatıma bir gün yanlarına gelip, açlıktan benzinin sararmış olduğunu görmekle, ellerini onun göğsüne koyup: **"Ya Rabbi, ey açları doyuran! Muhammed'in kızı Fatıma'ya açlık çektirme"** diye dua etti. O anda Hazret-i Fatıma'nın benzi kızarıp, ondan sonra bir daha açlık görmedi.

Aşere-i mübeşşereden Abdürrahman bin Avf'a bereket ile dua etmekle, hesabsız zengin oldu.

Sahih-i Müslim'de, Resulullah: **"Herbir peygamberin kabul edilen bir duası vardır. Her peygamber duasını dünyada yaptı. Ben ise duamı, kıyamet günü ümmetime şefaat için ayırdım. İnşallah, Allah'a şirk koşmadan ölen bu duama kavuşacaktır"** buyurdu.

* * *

Bir gün Medine'de Resulullah Mescide çıkıp: **"Kim elbisesini açar, konuşmam bitinceye kadar toplamaz ve sonra toplarsa, benim söylediklerimi toplamış olur"** buyurduklarında, Hazret-i Ebu Hüreyre, hırkasını yaydı.

Resulullah söyleyecekleri sözü bitirdikte: **"Hadi onu topla"** buyurdu.

O da hırkasını topladı, göğsüne getirip sarıldı. Bundan sonra her duyduğu sözü, hiç unutmaz oldu.

Hatta ondan rivayet olunur ki, Resulullahdan beş kab dolusu ilim ezberledim. İkisini çıkardım. Eğer üçünü çıkarsaydım, yanlış anlayıp halk beni taşlardı dedi.

Bir rivayette, Resulullah'dan iki kab dolusu ilim ezberledim. Birini insanlara söyledim. Diğerini söylersem boynumu vururlar, boğazımı keserler dedi.

Kıtlıktan gözlerinin feri gitti

Peygamber efendimizin **mucizelerinin bir çeşiti de beddualarıdır**. Hepsi kabul edilmiştir. Bu da müstahak olanlar hakkında beşeri zaruret sebebiyle pek çok olmuştur:

Hicretten önce Mekke'de Resulullah arab kabilelerini davet edip, imana gelmedikleri gibi, Müslümanlara da çok sıkıntı verdikleri için: **"Ey Allah'ım, muzır olanlara yardımını kıs, onlara Yusuf kıtlığı ver"** diye beddua ettikte, Mekke etrafında nice zaman Yusuf kıtlığı gibi büyük kıtlık olup, nice kimseler leş yedi. Çoklarının açlıktan gözlerinin feri gitti.

Uteybe bin Ebu Leheb, Resulullah'ın, önceden damadı idi. Peygamber olduğunda, Uteybe, babası gibi müşrik olup, Resulullah'ın kızını boşadı. Sıkıntı çektiğinden, Resulullah: **"Ya Rabbi! Ona köpeklerinden bir köpeği musallat eyle!"** diye beddua etti.

Uteybe, Şam yolunda bir gece bütün yolcular arasında, büyük bir korkuyla ve tedbirle yatarken, bir arslan gelip, insanları birer birer kokladı, bıraktı. Yükler arasında Uteybe'yi bulup, kapıp parçaladı.

Acem padişahı Hüsrev'i imana davet için mektub gönderdi. O alçak, mektubu yırttı. Resulullah işittikte: **"Ya Rabbi! Mektubumu parçaladığı gibi, mülkünü parçala!"** buyurdu. Gerçekten Hüsrev'i, oğlu Şirveyh, Resulullahın sağlığında hançerle parçalayıp, Hazret-i Ömer zamanında Acem ülkesini Müslümanlar feth ve zabt ettiler. Hüsrev'in nesli de yok oldu.

Hicretin dördüncü yılında, Beni Nadir Gazvesi'nde, Resulullah Yahudilerin kaleleri altına varıp, konuşurken, yukarıdan birisi öldürmek kasdiyle bir büyük değirmen taşı atacakken, Hakk'ın kudreti ile eli tutulup atamadı. Cebrail aleyhisselam, Resulullah'a haber verdi.

Hicretin dokuzuncu yılında imana gelip, elçiler gönderen arab kabilelerinden Amir ile Erbed adlı iki müşrik, Resulullaha zarar vermek üzere sözleşip geldiler. Amir karşıya geçip konuşurken, Erbed arkalarına geçip, kılıcını kınından bir karış kadar çıkarınca, eli tutuldu kaldı.

Amir karşıdan, ne durursun diye işaret edince, Resulullah dönüp baktı ve: **"Allah'ım, bu ikisini dilediğin şekilde öldür"** buyurdu. İkisi gittiklerinde, Amir, Erbed'e niçin sözünde durmadın deyince, nasıl durabilirdim ki, Muhammed'e her kasd ettiğimde, seni onunla benim aramda gördüm dedi.

Sonra yaz günü olup, havada hiç bulut yokken, aniden Cenab-ı Hak'ın emriyle Erbed'in üstüne yıldırım indi. Bindiği deveyi ve kendini yakıp helak etti. Amir kaçtı.

Yolda giderken, ey ölüm meleği, gel seninle cenk edelim deyip, atını oynattıkta, bir melek kanadıyla vurup, yıkılıverdi, ertesi gün, daha at üzerinde iken helak oldu. **"Allah yıldırımlar gönderip, onunla dilediğini çarpar. Böyle iken o kâfirler, hadlerini bilmezler de, Allah hakkında mücadele ederler. Halbuki Allah'ın karşılık darbesi pek şiddetlidir"** ayeti bu olaylara işarettir demişlerdir.

Alay edenler cezalarını buldu

Resulullahın Peygamberliğinin ilk zamanlarında Mekke'de Resulullaha, Kureyş müşriklerinden Velid bin Mugire, As bin Vail, Haris bin Kays, Esved bin Yagus, Esved bin Muttalib, eziyet ve alay hususunda diğerlerinden ileride olduklarından, Hakk'ın emriyle Cebrail aleyhisselam: **"Muhakkak biz seninle alay eden o müstehzirlere kafiyiz (onları helak ederiz.) Onlar, o kimselerdir ki, Allah ile beraber başka ilah tanırlar. Onlar yakında (başlarına gelecek akıbeti) bileceklerdir"** ayetlerini getirdi.

Cebrail aleyhiselam, bunların zararlarını, kötülüklerini senden def etmek ile emir olundum, buyurup; Velid'in ayağına, ikincinin topuğuna, üçüncünün burnuna, dördüncünün başına, beşincinin gözlerine işaret etti.

Allah'ın kudreti ile Velid'in ayağına bir ok dolaştı. Kibirinden eğilip atmağa utandı. Ayağına battı, siyatik oldu. As'ın topuğuna diken battı, tulum gibi şişti. Haris'in burnundan kanlar, irinler aktı.

Birinci Esved bir ağaç altında sağ salim otururken, birden başını devamlı ağaca vurdu. İkinci Esved kör oldu ve hepsi de helak oldular. As'la Mugire'nin herbiri, "Beni, Muhammed'in ilahı öldürdü" diye feryad ede ede can verdikleri kitaplarda yazılıdır.

* * *

Esma binti Mervan, Beni Ümeyye bin Zeydden idi. Resulullaha devamlı sıkıntı verir, zulmeder ve her yerde Müslümanların aleyhinde konuşurdu. Resulullah efendimiz Bedir savaşına gittiği sırada o mel'un İslâmiyeti kötüleyen şiirler söylemişti. Ümeyr bin Adi el-Hutami, ama olması sebebi ile savaşa gidemeyip, Medinede kalmışdı. Onun bu şiirlerini işitti. "Resulullah Medineye dönünce Esma binti Mervanı öldüreceğim" diye Allah için ahd etti. Resulullah Medineye döndükten sonra Umeyr, bir gece yarısı Esma binti Mervanın evine gidip, içeri girdi. Öldürüp çıktı.

Sabah namazını Resulullah ile kıldı. Resulullah ona bakıp: **"Ey Ümeyr! Ahdini yerine getirdin mi?** buyurdu. "Evet ya Resulallah" dedi. Resulullah mübarek yüzünü Eshab-ı kiramdan tarafa çevirdi ve **"Allahü teâlânın ve Resulünün gaibden yardımına çalışan bir kimse görmek isterseniz, Ümeyr bin Adiye bakınız"** buyurdu.

Hazret-i Ömer "Gecesini ibadetle geçiren bu âmâ mı?" dedi. Resulullah **"Amâ deme ki o görür**" buyurdu.

* * *

Kabbas bin Eşyan el-Kenani şöyle anlatmıştır:

Bedir savaşında müşrikler tarafında idim. Bizim askerlerimizin herbirinin nereye baksam kaçıştıklarını görünce, içimden,savaşdan ancak kadınlar kaçar dedim. Fakat ben de kaçıp Mekkeye döndüm.

Bir müddet sonra gönlüme İslâmiyetin merakı düştü. Medineye varınca, Resulullahın nerede olduğunu sordum. İşte mescidin gölgesinde eshabı ile oturuyor diyerek gösterdiler. Yaklaşıp selam verdim ve eshabı arasında Onu bildim.

Bana, **"Ey Kabbas! Sen Bedir savaşında ben böyle bir iş görmedim. Savaştan ancak kadınlar kaçar diyen kimse değil misin?"** buyurdu.

Bunun üzerine ben şehadet getirip Müslüman oldum.

"O Cehennem ehlindendir,"

Eshab-ı kiram arasında Kuzman adında bir kimse vardı. Eshab-ı kiram Uhud savaşına gidince o Medinede kalıp savaşa katılmamışdı. Kadınlar senin bizden farkın yok deyince utanarak, gidip savaşa katıldı.

Müşriklerle şiddetle ve çok gayret göstererek savaşıyordu. Onun bu halini Resulullaha haber verdiler. **"O Cehennem ehlindendir**," buyurdu. Eshab-ı kiram hayret ettiler. Kuzman kendi kendine kaçmaktan ölmek yeğdir diyordu.

O kadar savaşdı ki müşriklerden yedi kişi öldürdü. Kendisi de birçok yerinden yaralandı. Eshab-ı kiramdan bazıları onu savaş sırasında yaralı halde görüp, "Şehidlik sana afiyet olsun ey Kuzman!" dediler.

Bunun üzerine Kuzman şöyle dedi: "Yemin ederim ki ben din için savaşmıyorum. Kureyşin bize galib gelerek hurma bahçelerimizi harab etmelerinden korkduğum için savaşıyorum" dedi!

Yaraları ona o kadar acı veriyordu ki, kılıcını göğsüne dayayıp kendini öldürdü. Resulullah, Kuzmanın gerçek halini açıklayıp, **"Şehadet ederim ki, ben Allahü teâlânın Resulüyüm**" buyurdu. Bundan sonra Eshab-ı kirama dönüp **"Allahü teâlâ bu dini facir kimselerle de elbette kuvvetlendirir"** buyurdu.

* * *

Uhud savaşında İslâm ordusunun zor anlar yaşadığı sırada müşriklerden Übeyy bin Halef bir ata binmiş, Resulullaha doğru sürüyordu, "Bugün eğer sen sağ kalırsan, ben sağ kalmayayım" diye hücum ediyordu.

Süheyl bin Hanifin elinde kırık bir mızrak vardı. Resulullah kırık mızrağı alıp, onunla Übeyy bin Halefin koltuğunun altından vurdu. O anda Übeyy bin Halef atını geri çevirip kaçtı. Kavminin arasına

varınca, sığır gibi böğürüyordu!

Ebu Süfyan “Bir diken yarası kadar küçük bir yaradan dolayı böyle ne bağırıyorsun” dedi. Übeyy bin Halef, “Bana mızrağı kim vurdu biliyormusun! Muhammed vurdu” dedi.

Birgün bana Mekkede senin benim elimde helak olman yakındır demişti. Anladım ki Onun bu darbesiyle öleceğim. Ben bu yaradan kurtulamam. Benim bu yaradan çektiğim acıyı bütün Hicaz halkına paylaştırsalar hepsi ölür, dedi. Sonra nara vurup, feryad ederek canı Cehenneme gitti.

Yehudi alimlerinden Mahyerik adında meşhur bir kimse vardı. Malı, mülkü, hurmalıkları son derece çok olup, hesaba gelmezdi. Fakat kendi dinlerine sevgisi, ayinlerine alışkanlığı ve kavmine bağlılığı ve ayıplamalarından çekinmesi sebebiyle Müslüman olmaktan mahrum kalmıştı.

Uhud savaşanın yapıldığı gün pazar günü idi. Mahyerik yehudilere, bilesiniz ki bugün Muhammede yardım etmek sizin üzerinize vaciptir, dedi.

Onlar bu gün pazar günüdür deyince, Mahyerik ,artık pazar gününün hükmü kaldırıldı, dedi. Sonra kendisi hemen silahını kuşanıp, Resulullahın yanına gidip, savaşa katıldı.

Kavmine şöyle vasıyyet etmişti: “ Eğer bugün beni öldürürlerse, bilmiş olunuz ki bütün malım Muhammedindir.” Sonunda Mahyerik öldürüldü. Resulullah efendimiz**, “Yahudilerin en hayrlısı Mahyerikdir”** buyurdu. Bütün malını alıp Medine’de sadaka olarak dağıttılar.

Hepsi teker teker helak oldu

Müşrikler, Mekkede Habib bin Adiy’i i’dam ederek şehid edecekleri sırada, Habib bin Adi onlara beddua etti. Habib bin Adinin dar ağacına asılarak şehid edildiğini seyredip görenler, aradan bir sene geçmeden, çok azı dışında, her birinin başına bir bela gelerek helak oldular.

Emir-ül mü’minin Ömer Sa’id bin Amire Humusda bir vazife vermişti. Sa’id bin Amir zaman zaman kendinden geçer, çevresinden habersiz kaldı. Emir-ül mü’minin Ömer onun böyle kendinden geçmesinin sebebini sordu. Şöyle cevab verdi: “Habibi darağacına bağlayıp şehid edecekleri sırada orada idim. Her ne zaman o hadiseyi hatırlasam böyle kendimden geçerim” dedi.

Habib bin Adinin i’damı şöyle vuku’ bulmuştu: Onu bir darağacına bağladıklarında şöyle dedi: Ya Rabbi! Resulün her neyi teblig edip bildirmişse biz Ona iman etdik. Şu anda burada benim selamımı Resulüne iletecek bir kimse yok ki, söylesin dedi.

Üsame şöyle anlatmışdır: O gün Mekkede Habibin şehid edileceği sırada, biz Medinede birkaç kişi Resulullahın huzurunda idik. Resulullah Eshabı arasında oturuyordu. Üzerinde vahy gelince görülen hal görüldü. Mübarek başını kaldırıp Ve aleyhisselam ve rahmetullah, dedi.

Sonra mübarek gözlerinden gözyaşları aktı. “Kardeşim Cebrail aleyhisselam Allahü Sübhanehü ve teâlâ tarafından bana, Habibin selamını getirdi” buyurdu.

Habibin darağacına asılarak şehid edildiği haberini alınca da, **“Habibi o darağacından indiren kimsenin kıyamet gününde mükafatı Cennettir**” buyurdu.

Zübeyr bin Avvam ve Mikdad bin Esved bu iş için hazırlanıp yola çıktılar. Geceleri yol alıyorlar, gündüzleri de gizleniyorlardı. Böylece Mekkeye ulaştılar. Bir gece o darağacının bulunduğu yere gittiler.

Bekçilerin hepsi uyumuştu. Habibi yavaşca darağacından yeri indirdiler. Baktılar ki eli yarasının üzerinde idi. O yarasından devamlı taze kan akıyordu. Kanı misk gibi kokuyordu.

Şehid edildikten sonra, aradan kırk gün geçmesine rağmen vücudu hiç bozulmamış, taptaze duruyordu. Zübeyr bin Avvam Onun cesedini atının arkasına aldı ve oradan ayrıldılar. Fakat müşrikler haberdar oldular. Peşlerine yetmiş kişi düşüp ta’kibe başladılar. Zübeyr bin Avvam ve Mikdad bin Esved” müşrikler yaklaşınca Habibi yere koydular. O anda yer yarılıp Habibin cesedini yuttu. Bu sebeble ona **“yerin yuttuğu şehid**” diye lakab verilmişdir.

Haris bin Samma şöyle anlatmıştır: Uhud savaşında Resulullah efendimiz Uhud dağında idi. Bana **“Abdürrahman bin Avfı gördün mü?”** buyurdu. “Gördüm ya Resulallah, dağdan aşağı indi. Müşriklerden bir grup etrafını sardı. Ona yardım etmek istedim, sizi görünce yanınıza geldim” dedim.

Resulullah , **“Ona melekler yardım ediyor ve müşriklerle savaşıyorlar**” buyurdu. Bunları işitince geri dönüp, Abdürrahman bin Avfın yanına gittim. Baktım ki, müşriklerden yedi kişinin ölüsü yanında duruyordu. “Daima muzaffer olasın. Bunları sen mi öldürdün? dedim.

“Şu ikisini ben öldürdüm. Diğerlerini biri öldürdü. Fakat ben o kimseyi hiç tanımam” dedi. O bunları söyleyince Haris bin Samma, kendi kendine, “Doğru söyledin ya Resulallah” dedi.

Rahata kavuştular

Tebükde Beni Sa’d kabilesinden birkaç kişi Resulullahın huzuruna geldiler. “Ya Resulallah! Kabilemizin bir kuyusu var, suyu gayet azdır, kabilemize yetmiyor. O kuyunun suyunun fazlalaşması için Allahü teâlâya dua etmenizi istemeye geldik. Böylece refahımız artsın. Düşmanlarımıza muhtac olmaktan kurtulalım” dediler.

Resulullah, **“Birkaç dane küçük taş getiriniz**,” buyurdular. Üç dane çakıl taşı getirdiler ve

mübarek eline verdiler. Resulullah o taşlara mübarek elini sürdü ve getiren kimseye geri verdi. **“ Bu taşları Allahü teâlânın ismini söyleyerek birer birer o kuyuya atınız,** “ buyurdu.

Buyurduğu gibi yaptılar. O kuyunun suyu hemen son derece çoğaldı, hem de tatlandı. Böylece rahata kavuşdular ve düşmanlarına karşı da galip geldiler.

* * *

Irbaz bin Sariye şöyle anlatmıştır:

Resulullah, Tebükde Ümmü Selemenin çadırında iken, iki kişinin ve benim karnımız acıktı. Resulullah bizim için yiyecek istedi, fakat bulunamadı.

Bilal-i Habeşiye**,”Bunlar için yiyecek bul!”,** buyurdu. O da vallahi bütün dağarcıkları, torbaları silkeledim, içlerinde hiçbirşey kalmamış, dedi**. “Tekrar silkele, belki birşeyler kalmışdır, “** buyurdu.

Bilal-i Habeşi torbaları birer birer silkeledi. Yedi dane hurma çıktı. Resulullah mübarek elini o hurmaların üzerine koydu ve “**Besmele ile yiyiniz**” buyurdu.

Ben ellidört dane yidim. Çekirdekleri elimde toplamıştım. Arkadaşlarım da benim kadar yidiler. Sonunda yedi hurma önümüzde duruyordu. Resulullah Bilal-i Habeşiye, **“Bu hurmaları sakla, bunları yiyen muhakkak doyar**,” buyurdu.

Sonra başka bir gün on fakir Resulullahın huzuruna geldi. O yedi hurmayı Bilal-i Habeşiden istedi. Mübarek elini o yedi hurma üzerine koydu ve Bismillah diyerek yiyiniz buyurdu.

Hepsi doydu ve yedi hurma önlerinde duruyordu. Bundan sonra Resulullah: **“Rabbimden haya etmeseydim, Medineye kadar orduyu bu hurma ile doyururdum.”** buyurdu. Sonra o hurmaları küçük bir çocuğa verdi.

* * *

Resulullah Tebük seferinden döndükten sonra, Medineye çevrede bulunan meliklerden ve kabile reislerinden elçiler geldiler. Elçi gönderen kabilelerden biri de Beni Mürre kabilesi idi. Onüç kişiyi elçi olarak gönderdiler.

Bunlar kabilelerinin Müslüman olduğunu bildirdiler. Memleketlerinde hiç yağmur yağmadığını, otların bitmediğini ve şiddetli bir kıtlık çektiklerini söylediler.

Bu sıkıntıdan kurtulmak için Resulullahdan dua istediler**. “Ya Rabbi onları yağmur ile suya doyur**” diye dua etti. Beni Mürre kabilesinin elçileri memleketlerine dönünce kavmlerinin temamen rahatladığını gördüler. Çünki, Resulullahın onlara dua ettiği gün orada bol yağmur yağmıştı.

Ya Rabbi, şerrinden koru!”

Hicretin onuncu senesinde Beni Amir kabilesinden bir hey’et Medineye gelip Müslüman olduklarını bildirdiler. İslâmiyetin hükümlerini öğrendiler. Onların arasında bulunan Erbede bin Kays ve Amir bin Tufeyl adlı meşhur kimseler Müslüman olmadılar.

Amir bin Tufeyle kavmindekiler “Müslüman ol dediler. Amir, “Bütün arablar bana tabi oluncaya kadar muharebeye yemin ettim. Şimdi nasıl olur da, Kureyşli bir gence tabi olabilirim” dedi.

Sonra arkadaşı Erbede bin Kays’a, “Ben Muhammedin yüzünü kendimden tarafa çevirip konuşarak Onu meşgul edeyim. Sen de arkadan kılıç ile Onu öldür” dedi! Sonra Amir bin Tufeyl, Resulullahın huzuruna geldi ve benim için bir haraç ta’yin et ve beni kendi halime bırak dedi.

Resulullah **“Madem ki iman etmiyorsun, öyle olacak**, “ dedi. Güya konuşarak, Resulullahı oyalıyor ve Erbede bin Kaysa bakıyordu. Fakat o hiçbirşey yapamıyordu. Konuşma uzadı.

Amir, Resulullaha, memleketini süvari ve yaya askerle dolduracağım, dedi. Resulullah, **“Ya Rabbi beni Amirin şerrinden koru**” diye dua etdi.

Allahü teâlâ ona bir ta’un hastalığı vererek helak etti. Erbede bin Kays ise, ben arkadan Muhammede kasd ettiğim sırada, Amiri aramızda görürdüm. Kılıcımı vuramazdım, demişdir. Allahü teâlâ, Erbedeyi de bir yıldırımla helak etti.

* * *

Adi bin Hatem Medineye gelmişti. Resulullah, ona, **“Müslüman ol, selamet bul,** “ buyurdu. Adi bin Hatem benim dinim vardır deyince, **“ Ben senin dinini senden daha iyi bilirim, sen nasara ve dabieyn dinini seçmiştin”** buyurdu.

Evet deyince, **“Sen kavmin arasında ganimet malının dörtte birini alıyorsun. Halbuki bu sizin dininizde caiz değildir**, “ buyurdu.

Adi bin Hatem demişdir ki, bunları işitince, kalbimde İslâm dinine karşı olan kötü düşünceler kalmadı. Resulullah, sözlerine devam ederek ona şöyle buyurdu: **“Sen Müslümanları fakir görüyorsun ve bu sebeble Müslüman olmuyorsun. Bir gün gelecek onların malları o kadar çoğalacak ki, sadaka verecek fakir bulamaycaklardır. Şayet sen Müslümanların düşmanları çok diye Müslüman olmuyorsan, çok kısa zamanda bir kadın Hireden tek başına Mekkeye gelip, Ka’beyi tavaf edecek ve Allahü teâlâdan başka hiç kimseden korkusu olmayacak. Eğer melikler ve sultanlar Müslüman değildir diye Müslüman olmuyorsan, kısa zaman sonra Kisra bin Hürmüzün memleketini,**

hazinelerini Müslümanlar fethedecekdir.”

Adi bin Hatem diyor ki, Kisra bin Hürmüzün memleketini mi diye hayretle sordum, evet buyurdu. Ben hemen iman ettim. Vallahi Hireden bir kadının tek başına Ka’beye gidip, tavaf ettiğine şahit oldum. Kisranın memleketi de Müslümanların eline geçti. Onun memleketini feth edenler arasında ben de vardım. Müslümanların sadaka verecek kimse bulamayacak kadar zengin olması da muhakkakdır.

Gerçekten de İslâm tarihnde zekat verilecek kimsenin bulunmadığı çok zamanlar olmuştur. En meşhuru, ikinci Ömer denilen, **Ömer bin Abdülaziz** devridir.

“Vah sana ey Sa’lebe!”

Sa’lebe bin Hatıb, Resulullahın huzuruna gelip, “Ya Resulallah, malımın çok olması için bana dua buyur” dedi.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz, **“Vah sana ey Sa’lebe, şükrünü yapabildiğin az mal, şükrünü yapamayacağın çok maldan iyidir**” buyurdu.

Sa’lebe tekrar, ya Resulallah, dua et Allahü teâlâ bana çok mal versin, dedi.

Resulullah efendimiz buyurdu ki: **“Vah sana ey Sa’lebe, benim gibi olmayı istemez misin! Eğer şu dağlar altın olmasını ve benim yanımda hareket etmelerini dileseydim, olurdu!”**

Sa’lebe tekrar, ya Resulallah dua eyle ki, Allahü teâlâ bana çok mal versin. Seni hak peygamber olarak gönderen Allah hakkı için, malım üzerine düşen her hakkı eda edip, yerine getireyim, dedi.

Resulullah efendimiz tekrar, **“Ey Sa’lebe şükrünü yapabildiğin az mal, şükrünü yapamadığın çok maldan iyidir**” buyurdu.

Fakat, Sa’lebe ısrar edip yine, ya Resulallah, dua et de Allahü teâlâ bana çok mal versin, dedi. Bunun üzerine Resulullah **“Allahım Sa’lebeyi çok mal ile rızklandır**” diye dua etti.

Sa’lebe bir mikdar koyun satın aldı. Allahü teâlâ bu koyunlara öyle bereket verdi ki, koyunlar çoğalıp, Medineye sığmaz oldu. Koyunlarını alıp Medinenin dışına çıktı. Gündüz mescide namaza gelir, gece gelmezdi.

Koyunları zamanla daha çok arttı. Çok uzaklara gitti. Artık Resulullahın mescidine Cum’adan Cum’aya gelirdi. Koyunları daha da artınca öyle uzağa gitti ki, asla mescide ve cemaate gelemez oldu. Resulullah epey zamandan beri Sa’lebeyi göremeyince halini sordu. Halini anlattılar.

Bunun üzerine**, “Vay Sa’lebe bin Hatıba**” buyurdu.

Bir müddet sonra Allahü teâlâ zenginlere zekat vermeği farz kıldı. Resulullah efendimiz zenginlerin zekatını toplamak üzere iki kişi vazifelendirdi. **“Sa’lebeye ve Beni Süleym kabilesinden zengin bir kimse var, ona uğrayınız”** buyurdu.

O iki kimse Sa’lebenin yanına gidip zekatını istediler. Sa’lebe elinizdeki mektubu göreyim, dedi. Mektubu gösterdiler. Sa’lebe bu istediğiniz haracdan başka birşey değildir. Hele siz gidin başkalarından bir toplayın bakalım, dedi.

O iki kimse Sa’lebenin yanından ayrılıp, başka yere gittiler. Süleym kabilesine mensub olan zengin kimse onların kendisine zekat almak için geldiklerini haber alınca, onları karşıladı.

Develerimin en iyilerini zekat için alınız, dedi. O iki sahabi sana farz olan zekat bunlardan azdır, dediler. O kimse ise bu iyi develeri alınız. Allahü teâlânın rızasını malımın en iyisiyle kazanayım, dedi.

Sonra o iki sahabi tekrar Sa’lebenin yanına geldiler. Sa’lebe tekrar mektubları gösterin, dedi. Mektubu gösterdiler. Sa’lebe “Bu haractır, siz gidin ben bir düşüneyim” dedi!

Resulullahın emrini dinlemeyip zekatını vermeyen Sa’lebe’nin yanından üzüntü içinde ayrılan iki sahabi Medineye dönüp Resulullahın huzuruna çıktılar. Henüz onlar sözü başlamadan, Resulullah: **“Vay Sa’lebe bin Hatıba**” dedi.

Süleym kabilesinden olan ve zekatını veren zengin kimseye ise, berekete kavuşması için dua etti.

Allahü teâlâ Sa’lebe hakkında [Tevbe suresi 75, 76.cı ayetlerinde mealen] **“Onlardan kimi de Allaha şöyle kesin söz vermişti. Eğer bize lütf ve kereminden ihsan ederse, muhakkak zekatını vereceğiz, gerçekden salihlerden olacağız. Ne zaman ki Allah, kereminden isteklerini verdi, cimrilik edip yüz çevirdiler. Zaten yan çizip duruyorlardı.”** buyurdu.

Sa’lebenin kabilesi bunu işitince, Sa’lebeye haber verip, helak oldun. Allahü teâlâ senin hakkında ayet-i kerime gönderdi, dediler.

Sa’lebe, Resulullahın efendimizin huzuruna gelip, işte malımın zekatı kabul eyle, dedi. Resulullah**, “Allahü teâlâ senin zekatını kabul etmekten beni men’ etti”** buyurdu. Resulullah **“Sen kendi kendine ettin! Sana söyledim, sözümü dinlemedin!”** buyurdu ve onun zekatını almadı.

Resulullah efendimiz vefat ettikten sonra Sa’lebe zekatını hazret-i Ebu Bekire getirdi. Ya Emir-el mü’minin! Zekatımı kabul eyle, dedi.

Hazret-i Ebu Bekir, ben Resulullahın kabul etmediğini nasıl kabul edebilirim, buyurdu.

Daha sonra hazret-i Ömere de getirdi. Fakat o da kabul etmedi. Sa’lebe, hazret-i Osmanın halifeliği sırasında vefat etti.

Resulullahın en büyük mucizesi

Resulullah efendimizin **en büyük mucizesi Kur'an-ı kerimdir**. Kıyamete kadar baki kalacaktır. İnsanların dilinde okunacak ve sahifelerde yazılı duracaktır. Hatta Kur'an-ı kerim bir değil binlerce mu'cizedir. Onun en kısa bir suresinde, mesela Kevser suresinde sayısız mu'cizeler vardır.

Bütün insanlar birleşseler, edebiyatçılar bir araya gelip yardımlaşsalar, bir ayet-i kerimesini söylemekten acizdirler. Kur'an-ı kerim, fesahat ve belagatta o kadar yüksektir ki, arab kabilelerinin bütün fasihleri ve beligleri onun benzerini söylemeğe güç yetiremediler. Kur'an-ı kerimin şaşırtıcı nazmı ve hayrete düşürücü üslubu arabların bütün üslub ve terkiblerinden mümtazdır.

Hiçbiri ona benzemez. Arabların sözleri arasında ona benzer bir söz ne nazil olmadan önce, ne de nazil oldukdan sonra asla vaki' olmamıştır.

Resulullah bir gün Kur'an-ı kerim okuyordu. Arabların fasihlerinden olan Velid bin Mugire işitti ve rikkate geldi. Ebu Cehil onun bu halini görünce sitem etti.

Bunun üzerine Velid bin Mugire şöyle dedi: Vallahi sizden hiçbiriniz arabların sözlerini ve şiirlerini benden iyi bilmezsiniz. Muhammedin okuduğu hiçbirine benzemez!

Arabların merasimlerinden birinde, arab kabileleri toplanmışlardı. Velid bin Mugire onlara Muhammed hakkında söyliyeceğiniz bir söz üzerinde birleşin. Söyledikleriniz birbirinizi yalanlamasın. Böylece arab kabilelerini Ondan soğutalım ve sakındıralım, dedi.

Bir kısmı Ona kahin diyelim dediler. Velid bin Mugire, yok vallahi o kahin değildir. Çünki, Onun sözlerinde kahinlerin sözlerindeki secie benzer bir söz yokdur, dedi. Mecnundur diyelim diye teklif ettiler.

Velid bin Mugire, o da olmaz, zira Onda hiç cünun ve vesvese yoktur. Şairdir diyelim, dediklerinde ise, ben şiirin her çeşidini gayet iyi bilirim. Onun sözleri şiire hiç benzemiyor, dedi

Sihirbaz diyelim, dediler. Velid bin Mugire, hayır sihirbaz da değildir. Çünkü onda sihirbazlar gibi üfürmek ve düğüm yapmak yoktur.

Bunun üzerine Kureyş müşrikleri bunların hiçbiri olmaz diyorsun, o halde ne diyelim, dediler. Velid bin Mugire, Muhammed karı ile koca arasını, kardeşlerin ve akrabaların arasını açan bir sihirbazdır diyelim, dedi.

Doğruluğuna kendileri bile inanmadıkları bu söz üzerinde anlaşdılar. Yol başlarına oturup, halkı bu sözle Resulullahdan soğutmağa çalışdılar. Ama nafile; güneş balçıkla sıvanamaz!

Kur'an-ı kerimin icazından biri de nazmının şamil olduğu haberlerdir. Geçmiş asırlarda ve beldelerde, geçmiş ümmetlerin vakalarını ve dinlerini bildirmesidir. Ehl-i kitabın alimleri, ömürlerini bunları araştırmak ve öğrenmek için harcamışlar ve tam olarak öğrenmemişlerdir.

Ehl-i kitab alimlerinin Resulullaha gelerek görüşüp, konuştukları ma'lumdur. Çokkere ehl-i kitab alimleri, Resulullaha süal sorarlardı ve süallerini cevaplandıran ayet-i kerimeler nazil olurdu. Hepsi tasdik ederler, inkar etmeğe mecalleri kalmazdı.

"Kur'anı kerimi sadece Resulullah anladı!"

Resulullaha gönderilen, Kur'an-ı kerimin mu'cize olması yönlerinden biri de şudur: **Onu okuyan ve dinleyen, okumaktan ve dinlemekden asla usanmaz. Ne kadar çok okursa ve dinlerse, okudukca ve dinledikce muhabbeti ve tat alması artar.**

Halbuki, insanların sözleri ne kadar edebi, fasih ve belig olursa olsun, birkaç defa okunup dinlendikden sonra tat alınmaz olur ve usanç ve sıkıntı vermeğe başlar.

Kur'an-ı kerimin bir mu'cize yönü de, ihtiva ettiği ilim ve manaların çok derin olmasıdır. Arab dili kaidelerine göre ve arab lisanıyla nazil olduğu halde, temamını arablar ve hiç kimse anlayamaz. Ondaki ilmleri ve ma'rifetleri ancak Resulullah peygamberliği bildirildikden ve Kur'an-ı kerim nazil oldukdan sonra bilmiş ve anlamıştır.

Mesela hazret- i Ömer, bir yerden geçerken, Resulullahın, Ebu Bekir-i Sıddika birşey anlattığını gördü. Yanlarına gidip dinledi. Sonra, başkaları da, gördü ise de, gelip dinlemeye çekindiler.

Ertesi gün, Hz. Ömeri görünce, "Ya Ömer, Resulullah, dün size bir şey anlatıyordu. Bize de söyle, öğrenelim" dediler. Çünkü, daima, **"Benden duyduklarınızı, din kardeşlerinize de anlatınız! Birbirinize duyurunuz!"** buyururdu.

Hz. Ömer, "Dün Ebu Bekir, Kur'an-ı kerimden anlıyamadığı bir ayetin ma'nasını sormuş, Resulullah, ona anlatıyordu. Bir saat dinledim, birşey anlıyamadım" dedi.

Çünkü, Ebu Bekirin yüksek derecesine göre anlatıyordu. Hz. Ömer, o kadar yüksek idi ki, Resulullah, **"Ben, Peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra Peygamber gelmiyecektir. Eğer, benden sonra Peygamber gelseydi, Ömer Peygamber olurdu"** buyurdu.

Böyle yüksek olduğu halde ve arabiyi çok iyi bildiği halde, Kur'an-ı kerimin tefsirini bile anlıyamadı. Çünkü, Resulullah, herkese, derecesine göre anlatıyordu.

Ebu Bekirin derecesi, ondan çok daha yüksekti. Fakat, bu da, hatta Cebrail dahi, Kur'an-ı kerimin ma'nasını, esrarını, Resulullaha sorardı. Resulullah efendimiz, Kur'an-ı kerimin hepsinin tefsirini Eshabına bildirdi.

Bunun için, Kur'an-ı kerimin hakiki manasını anlamak, öğrenmek istiyen bir kimse, din alimlerinin kelam ve fıkıh ve ahlak kitablarını (İlmihal kitaplarını) okumalıdır. Bu kitabların hepsi, Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden alınmış ve yazılmıştır. Kur'an tercümesi, meali diye yazılan kitablar, doğru mana veremez. Okuyanları, bunları yazanların fikrlerine, düşüncelerine ve maksadlarına esir eder ve dinden ayrılmalarına sebep olur.

Kur’an-ı kerimin hakikatının nihayeti yoktur. İnsan ne kadar yüksek derecelere ulaşırsa ulaşsın, Kur’an-ı kerimde bildirilen ma’rifetleri kısaca anlamaktan da acizdir. Nerede kaldı ki, tafsilatıyla anlamaya kadir olabilsin. Ondaki ilahi sırlar, ilimler ve ma’rifetler nihayetsizdir. O apaçık bir nur ve öyle sağlam bir dayanakdır ki, geçmişte ve gelecekte onu batıl kılacak yoktur.

Nasihat ve tavsiyeleri

Hazret-i Ali’ye nasihatları

Ya Ali! Bil ki mü’minin üç alameti olur. Namaz kılmak, oruc tutmak ve sadaka vermek. Münafıkın da üç alameti olur. Başkalarının yanında namazın rüku’unu ve secdesini tam yapar. Tenhada hiçbir rüknü yerine getirmez. Medh ettikleri zaman seve seve yapar. Allahü teâlâ hazretlerini açıkta çok zikreder. Yalnız kalınca Allahü teâlâyı unutur.

Ya Ali! Zalimde de üç alamet olur: Kendinden aşağı olana kahr eder, baskı yapar. Gücü yettiği zaman halkın malını zor ile alır. Nereden yeyip, giyindiğini hiç incelemez.

Ya Ali! Kıskançlarda da üç alamet olur: Herkesin huzurunda, karşısındakine yaltaklanır. Gıyabında onu gıybet eder. Her kime musibet erişirse, sevinir.

Ya Ali! Münafıkda da üç alamet olur: Söz söylese yalan söyler. Bir şey va’d etse, va’dinde durmaz. Yanına emanet koysalar, hıyanet eyler.

Ya Ali! Tenbeller içinde üç alamet olur. Allahü teâlâya itaatte tenbellik eder. Kusurlu amel eder. Ameli zayi olur, boşa gider. Namazı tehir eder. Hatta vaktini de geçirir.

Ya Ali! Hakiki tevbe eden kimsede üç alamet olur: Haramlardan kaçınır.. İlim öğrenmekte gayretli olur. Nasıl ki, göğüsden, memeden çıkan sütün geri girme ihtimali olmadığı gibi, günaha bir daha geri dönmez.

Ya Ali! Akllı kimsede üç alamet olur. Dünyayı hor, zelil tutar. Cefalar çeker. Kıtlık vaktinde sabreder.

Ya Ali! Sabr edende de üç alamet olur: Kendini ziyaret etmiyenleri kendisi ziyaret eder. Onu mahrum edenlere bağışda bulunur. Kendine zulmedenlere karşı durmaz; karşı koymaz.

Ya Ali! Ahmak olanın üç nişanı vardır: Allahü teâlâ hazretlerinin farzlarında tenbellik eder. Abes, boş sözleri çok söyler. Allahü teâlâ hazretlerinin mahluklarına eziyyet eder.

Ya Ali! İyi insan olanın üç nişanı vardır: Halal yer. Kendi şehrindeki ilim toplantılarında hazır olur. Beş vakt namazı cemaat ile kılar. Bedbaht olanda da üç nişan vardır: Haram yer. Ulemadan uzak olur. Namazını özrsüz yalnız kılar.

İyi kimselerin üç alameti

Ya Ali! İyi işleri olanın üç alameti vardır: Allahü teâlâya taatte acele eder. Haram ettiklerinden sakınır. Kendine kötülük eden kimseye iyilik eder.

Ya Ali! Kötü amelli olanın üç alameti vardır: Allahü teâlânın emirlerini yapmakta tenbellik eder, gevşek davranır. Herkese ziyanı dokunur. Kendisine iyilik edene, kötülük eder.

Ya Ali! Salih olan kulun üç alameti vardır: Allahü teâlâya iyi amel işler. Kendi dinini ilmi ile kuvvetlendirir. Kendisi için istediğini başkası için de ister.

Ya Ali! Mütteki olanın üç nişanı vardır: Kötüler ile beraber olmaktan kaçınır. Harama düşmek korkusundan halalden sakınır ve yalandan kaçınır.

Ya Ali! Günahkarların da üç alameti vardır: İşlerinde yanılır ve hata eder. Lehv ve la’b ile yani,oyun ve çalgı ile meşgul olur. Unutkan olur.

Ya Ali! Kalbi katı olan kimsenin üç nişanı olur: Za’iflere acımaz. Az nesneye kana’at etmez. Va’z ve nasihat ona faide vermez.

Ya Ali! Fasıkda, kötü kimse de üç nişan vardır: Fitne ve fesadı sever. Halka hastalık ve musibet ister. İyi amelden kaçar.

Ya Ali! Süfli, aşağı olanın üç nişanı vardır: Akrabasını azarlar. Komşularına eziyyet eder. Günah işlemeyi sever.

Ya Ali! Allahü teâlânın red ettiği kimsenin üç alameti vardır: Yalanı çok söyler. Yalan yere çok yemin eder. Halka sıkıntı verir, ihtiyacını halk üzerine yükler.

Ya Ali! Abidin, çok ibadet edenin üç nişanı vardır: Allahü teâlâ hazretlerinin taziminden kendi nefsini zelil tutar, Şehvetlerini terk eder. Allahü teâlânın rızası için huzurunda çok durmağı adet eder.

Ya Ali! Muhlis olanın üç nişanı vardır: Gücü yeterse affeder. Malının zekatını verir. Sadaka vermeği

sever.

Ya Ali! Bahilde, cimride üç nişan vardır: Açlıktan korkar. Birşey isteyenden korkar. Kendine iyilik eden kimseye, içindekinin hilafına, aksine dili ile hayır söyler.

Ya Ali! Yüreksiz olanın üç nişanı vardır: Korkak olur. Gönlü, kalbi katı olur. korkutucu olur.

Ya Ali! Sabredici olanın üç nişanı vardır: Taat etmeğe sabreder. Ma'siyyeti terk etmeğe sabreder. Allahü teâlâ hazretlerinin ahkamına sabreder.

Ya Ali! Senin dostun olanın üç alameti vardır: Malını sana feda eder. Nefsini sana feda eder. Senin sırrını gizli tutar.

Ya Ali! Facir, kötü olanın üç nişanı vardır: Yemin etmekle öğünür. Kadınları aldatır. Çok bühtan, iftira eder.

İnsanların iyisi ve kötüsü

Ya Ali! Halkın en iyisi, Allahü teâlâ hazretleri indinde o kimsedir ki, ömrü uzun olur ve ameli iyi olur. Allahü teâlânın indinde en kötü ve Onun buğz ettiği kimse o kimsedir ki, halk onu hayırlı zan eder. Onda hiç hayır olmaz. Görünüşte iyi, gerçekte ise günah ile doludur. Bundan daha kötüsü o kimsedir ki, ondan sakınmak için kendine ikram olunur. Bundan daha kötüsü zenginlere ikram eder. Fakirleri hor ve zelil tutar. Zenginlere çeşidli, renkli ni'metler ile cömertlik eder. Fakirlere bir parça ekmek vermez. Bundan daha beteri o kimsedir ki, yalnız başına yiyip, bir kimseye, bir nesne vermez. Bundan da beteri o kimsedir ki, bir müsliman kardeşine dostluk izhar eder. Sonra onu helak eder.

Ya Ali! Keramet, günahlardan geçmekir, dinin emrettiği gibi yaşamaktır. Allahü teâlâ hazretlerinden korkmanın aslı, Allahü teâlânın haram ettiği herşeyden sakınmaktır.

Ya Ali! Doğru söyleyici kimsenin alameti, doğru söylemek adeti olur. Kızgınlık anında ve rıza vaktinde ve ihtiyac anında da doğru söyler.

Ya Ali! Beş şey gönlü öldürür. Çok yimek. Çok uyumak. Çok konuşmak. Çok gülmek. Rızk için çok endişe etmek. Haram yemek imanı za'ifletir, kalbi karartır.

Ya Ali! Beş şey kalbi katı eder, karartır: Kalb çok kararırsa, Allahü teâlâ korusun, kâfir olur. Bunlar günahı bilmez, günah işler. Tok olduğu halde yemek yer. Zulüm ile mal toplar. Namazı tehir eder. (Kasıtlı olarak) Sol eli ile yer içer.

Ya Ali! Şunlar unutkanlık hasıl eder: Kıbleye karşı bevl etmek. Durur haldeki suya bevl etmek. Göl üzerine bevl etmek. Haram ile geçinmek.

Ya Ali! Beş şey gönlü, kalbi parlatır: Sure-i ihlası çok okumak. Az yimek. İlim meclisine hazır olmak. Az pişmiş ekmek yimek. Gece namazı kılmak.

Ya Ali! Beş şey gönlü aydınlatır, karanlığını giderir: İlim meclisinde oturmak. Yetimi sevindirmek. Seher vaktinde çok istigfar etmek. Çok yimeği terk etmek. Çok oruc tutmak.

Ya Ali! Beş nesne gözün nurunu artdırır: Ka'be-i mu'azzamaya bakmak. Mushaf-ı şerife bakmak. Anne-babasının yüzüne bakmak. Alimin yüzüne bakmak. Akar suya bakmak.

Ya Ali! Beş nesne kişiyi kocaltır. Borcu çok olmak. Çok gamı, sıkıntısı olmak. Kadının nefsi erkeğe erişmek. Çok balgam gelmek.

Ya Ali! Cennet kapısında gördüm; yazılmış. Her kim hevasına muhalefet ederse, Cennet onun yeri olur. Cehennem der ki: Ya Rabbi! Beni neden dolayı yarattın. Allahü teâlâ buyurdu: Cimri ve kibirli için. Cehennem dedi, ben onlar içinim.

" Herkese ikrâm eyle!"

Ya Ali! Allahü teâlânın rızası anne ve babanın rızasındadır. Gadabı onların gadabındadır. Ya Ali! Kâfir de olsa, komşuna ikram eyle. Kâfir de olsa müsafire ikram eyle. Anaya-babaya kâfir de olsalar ikram eyle. Dilenciyi kâfir de olsa red etme.

Ya Ali! Her kim şübheliden yer, dini örtülü olur. Gönlü siyah olur. Her kim haram yer ise gönlü, kalbi ölür ve dini köhne olur. Yakini za'if olur. Düası perdelenir. İbadeti az olur.

Ya Ali! Kötü kimse düa etse, Allahü teâlâ onu helakını istediği şeyde verir ve meleklere emir eder ki, verin istediği nesneyi ki, onun helakı ondadır. Sesini kesin.

Ya Ali! Allahü teâlâ kullarından bir kula gadab edecek ise, ona haram mal nasib eder. Gadabı çok olunca, bir şeytanı onun üzerine musallat eder ki, onu dünyada meşgul eder. Dünya işleri kolaylaşır. Dinden uzaklaşır. Sonra o kul der ki, Allahü teâlâ gafurürrahimdir.

Ya Ali! Allahü teâlâ bir kulu sever, o kulun düasını geciktirir. Melekler derler, ya Rabbi bu mü'min kulun düasını kabul eyle. Allahü teâlâ buyurur ki, "Bırakın benim kulumu. Siz onun üzerine benden daha çok mu acıyorsunuz. Ben onun yalvarmasını severim. Ve ben alim ve habirim, haberdarım."

Ya Ali! Şad olup, kahkaha ile gülme ki, Allahü teâlâ böyle olanları sevmez. Daima hüznlü ol ki, Allahü teâlâ hazretleri hüznlü olan kimseleri sever.Ya Ali! Abdest aldıkdan sonra İnnaenzelna (Kadr) suresini okumakdan geri kalmıyasın. Allahü teâlâ herbir abdestde sana ellibin senelik abdest sevabı verir.

Ya Ali! Her kim ayaklarını yıkadıktan sonra, bana salevat verse, Allahü tebarek ve teâlâ hazretleri,

onun bütün üzüntülerini giderir, ferahlandırır, düaları müstecab olur.

Ya Ali! Düa ederken veya Kur'an-ı azim-üş-şan tilavet ederken sesini çok yükseltme. Çünkü, namaz kılanların namazlarını fesada verirsin. Ya Ali! Namaz vakti gelince namazını kıl. Çünkü şeytan seni meşgul eder. Bir hayrlı işe niyyet ettiğin zaman, hemen o işi yap. Çünkü, şeytan seni o hayırlı işden men eder.

Ya Ali! Her kim ücret ile bir işçi tutar; ücretini temam vermezse, Allahü teâlâ hazretleri onun taatlarını mahv eder. Ben onun kıyamet gününde hasmı olurum.

Ya Ali! Cebrail aleyhisselam, Âdem oğlu olup da, yedi iş işleseydim, diye temenni etmiştir. Beş vakt namazı cema'at ile kılsaydım. Alimler ile otursaydım. Hastaları sorsaydım. Cenaze namazını kılsaydım. Su dağıtsaydım. Dargın olan iki kimseyi barıştırsaydım. Yetimlere şefkat etseydim. Ya Ali! Sen de bunları devamlı yap!

"Hayvana bile lanet etme!"

Ya Ali! Yetim ağladığı zaman Arş-ı mecid titrer. Allahü teâlâ hazretleri buyurur ki, ya Cebrail, bu yetimi ağlatanın yerini Cehennemde bul! Ben de onu ağlatayım. Her kim ki onu sevindirir ve güldürür. Onun Cennette yerini geniş et ki, ben onu sevindireyim ve güldüreyim.

Ya Ali! Her kim ilmsiz ibadet ederse, zararı faydasından çok olur. Onun misali o a'ma gibi olur ki, bir sahraya delilsiz gider. O kadar dolaşır ki, kendini dikenlik arasında bulur.

Ya Ali! Hiçbir müslimana la'net etme. Hiçbir hayvana la'net etme. La'net sana geri döner. Her kim Allahü tebarek ve teâlâ hazretlerinin ni'metlerine şükrederse, belalarına sabrederse, günahlarına istigfar ederse, hangi kapıdan isterse Cennete girer.

Ya Ali! Çok uyumak gönlü öldürür. Pişmanlığı, unutkanlığı artırır. Çok gülmek gönlü öldürür. Vakarı giderir. Çok günah işlemek kalbi, gönlü siyahlaşdırır. Pişmanlık verir.

Ya Ali! Her kim dünyayı ihtiyacı kadar taleb ederse, Sırat üzerinden şimşek gibi geçer. Allahü teâlâ ondan razı olur. Her kim dünyayı isteyip ve haramlardan çok mal toplarsa, Allahü teâlâ hazretlerine mülaki olduğunda, Allahü teâlâ hazretlerini gadablı bulur.

Ya Ali! Her kim bir müslimana, temiz düşünce ve hulus-i kalb ile yiyecek verirse, Allahü teâlâ o kimseye bin Hasane (sevab) verir, bin günahını afv eder.

Ya Ali! Mazlumun kalbinin kırılmasından sakın ki, Allahü teâlâ onu kâfir de olsa kabul eder.

Ya Ali! Borcu az et, rahat olursun. Borç din harablığıdır. Gündüz zelil, hakirdir. Gece üzüntü ve sıkıntıdır.

Ya Ali! Yemeğe tuz ile başla. Sonunda da tuz ile bitir. Tuz, ölüm haric, yetmiş derde devadır. Yemeklere çörek otu koy. O da ölüm haric her derde devadır.

Ya Ali! Yeni ayı görünce tehlil ve tekbir getir. Bir kimseden bir hacet isteyeceğin zaman Ayet-el kürsi oku; sağ ayağını ileri koy.

Ya Ali! Yedi kimse benim ümmetimden Cennete girerler:Tevbe eden yiğit genç. Sadakayı gizli veren kimse.Haramı terk eden ve Duha namazını kılan kimse. Malının gitmesine razı olup, imam ile bir vakit namazının gitmesine razı olmayan kimse. Allahü teâlâ hazretlerinin korkusundan gözleri yaş ile dolan kimse. Ulema ile oturan kimse. Bir mü'mine muhabbet eden ve Allahü teâlâ için ikram eden kimse.

"İlim gönlü diri tutar"

Ya Ali! Bir kimsenin üzerinden, alimler meclisinde oturmadan kırk gün geçse, onun gönlü (kalbi) kararır. Büyük günah işler. Zira ilm gönlü diri tutar. İlmsiz ibadet olmaz.

Ya Ali! Her kimin vera'ı olmasa, günah işlemekden men olmaz. Ona yerin altı yerin üzerinden iyidir. Yani imanın yeri belli olmadığından, kabirde durması daha iyidir.

Ya Ali! Bir nesneyi pişirmek istersen, iyi pişir. Yediğin vakit çok çiğne. Yağmur yağarken düa et. Kâfirler ile ceng olduğu vakt, Kur'an-ı azim-üş-şan kıra'at olunduğu vakt ve farz namazından sonra düa et.

Ya Ali! Allahü teâlâ ona bir saliha ve muti' hanım verip, onun gönlünü hoş tutması ve imam ile namaz kılmak ve komşuları kendinden razı olmak, Allahü teâlânın ona ikramındandır.

Ya Ali! Melekler istigfar ederler o kimseye ki, onun evinde bal olur, zeytin olur ve çörek otu olur. İçinde suret olan, şerab olan, köpek olan, ana-babaya asi olunan ve hiç müsafir gelmiyen eve melekler hiç girmezler. Sefere giderken Sure-i Yasini oku. On kerre inna enzelna (Kadr) suresini oku, Allahü teâlâ hazretleri düşmanların şerrinden emin eder. Hiç kimsenin yüzüne tokat vurma. Hayvanın dahi yüzüne vurma. Rü'yanı meğer dostun da olsa, söyleme.

Yâ Alî! Uyumak istediğin zaman istigfâr söyle. "Sübhânallahü velhamdülillah ve lâ ilâhe illallahü vallahü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahil aliyyül azîm." oku ve "Kul hüvallahü ehad" sûresini çok oku ki, o Kur'ân-ı azîmin ışığıdır. Senin üzerine okumak vazîfe olsun Âyet-el kürsîyi ki, bir harfinde bin bereket ve bin rahmet vardır. Yâ Alî! Sûre-i Haşrı oku. Dünyâ ve âhıret şerrinden muhâfaza eder.

Yâ Alî! Sana bir üzüntü erişir ise, "Sübhâneke rabbî lâ ilâhe illâ ente aleyke tevekkeltü ve ente rabbül arşil azîm" oku. O düâyı oku ki, Cebrâîl aleyhisselâm bana ta'lîm etmiştir: "Allahümme innî es'elüke

afve vel âfiyete fiddînî veddünyâ ve âhırete”.

Ya Ali! Sana bir katılık erişdiği zeman, “Allahümme inni es’elüke bi hakkı Muhammedin ali Muhammedin illa neciteni” söyle.

Ya Ali! Benim vasıyyetimi hıfz et. Nasıl ki ben Cebrail aleyhisselamdan, O Rabbül âleminden sübhanehü ve teâlâ hıfz etti. Ya Ali! Sana bu vasıyyette evvelin ve ahirin ilmini verdim. Her kim ki bunun ile amel eylerse, dünyada ve ahiretde selamet üzere olur.

Ezd kabilesine nasihatları

Ezd kabilesi temsilcileri, Peygamberimizi ziyarete geldiler. Onların ağır başlılıkları ve konuşmaları, Peygamberimizin hoşuna gitti.

Peygamberimiz **“Siz, nesiniz?”** diye sordu.Onlar “Mü’minleriz!” dediler.

Peygamberimiz, gülümsedi ve **“Her sözün bir hakikatı vardır. Sizin sözünüzün ve imanınızın hakikatı nedir?”** diye sordu.

Onlar “On beş haslet (huy) tir.Onlardan beşi; iman etmemizi, beşi de: işlememizi, elçilerinle emrettiğin şeylerdir. Geri kalan beşi ise: cahiliye çağından şu ana kadar benimseyip adet edine geldiğimiz sen istemezsen bırakacaklarımızın dışındaki şeylerdir ya Resulallah!” dediler.

Peygamberimiz “**İnanmanızı, elçilerimle size emir ettiğim beş şey nelerdir?”** diye sordu.Onlar “Sen, Allaha, Allahın Meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine ve öldükten sonra dirilmeye inanmamızı Elçilerinle emretmiştin.” dediler.

Peygamberimiz “**İşlemenizi, size emrettiğim beş şey nelerdir?”** diye sordu.Onlar “Sen, la ilahe illallah Muhammedünresulullah dememizi, namazı kılmamızı, zekatı vermemizi, ramazan orucunu tutmamızı, yoluna güç yetince, Beytullahı hac etmemizi bize elçilerinle emretmiştin.” dediler.

Peygamberimiz **“Cahiliye çağında benimseyip adet ve huy edinmiş olduğunuz beş şey nelerdir?”** diye sordu.Onlar “Bolluk zamanlarında nimete, hakkını yerine getirmek sureti ile şükür, bela ve musibet zamanlarında sabır ve tehammül etmek, uğranılan kazaya rıza, savaş meydanlarında düşmanla karşılaşınca, sebat göstermek ve savaşa gerçekten girişip savaşın hakkını yerine getirmek, düşmanın üzülmesine sevinmeyi veya düşmanın sevinmesine üzülmeyi terk etmektir.” dediler.

Peygamberimiz **“İlim ve hikmet sahibi imişler.** ” buyurdu.Sonra da**:“Ben, size beş haslet daha artırayım da, söylemiş olduğunuz hasletleriniz yirmiyi bulup tamamlansın:**

1-Siz, yemeyeceğiniz şeyleri, toplayıp biriktirmeyiniz!

2-Oturmayacağınız binayı yapmayınız.

3-Kendisinden yarın ayrılacağınız şeyler üzerine üşüşüp birbirinizle uğraşmağa kalkışmayınız.

4-Amellerinize göre mükafatlandırılmak veya cezalandırılmak üzre kendisine döndürüleceğiniz ve huzuruna çıkarılacağınız Allahın emirlerine aykırı davranmaktan sakınınız!

5-Siz, Ahirete sunacağınız hayırlı amelleri çoğaltıp masiyetleri bırakmak ve içinde temelli kalacağınız Cenneti elde etmek hususunda yarışmağa rağbet gösteriniz!

Ezd temsilcileri, Peygamberimizin öğütlerini ezberleyip hareket ettiler.

“Mazlumun bedduasından sakın!”

Peygamberimiz, bir gün sabah namazını kıldırdıktan sonra cemaata yüzünü döndürüp **“Ey Muhacirler, ey Ensar cemaatı! Hanginiz Yemen’e hazırlanıp gider?**” diye sordu.Hz. Ebu Bekir “Ben giderim ya Resulallah!” dedi.Peygamberimiz sustu. Ona cevap vermedi.“Ey Muhacirlerle Ensar cemaatı! Hanginiz Yemen’e hazırlanıp gider?” diye tekrar sordu.

Hz. Ömer kalkıp “Ben giderim ya Resulallah!” dedi. Peygamberimiz sustu. Ona da, cevap vermedi.Sonra “Ey Muhacirlerle Ensar cemaatı! Hanginiz hazırlanıp Yemen’e gider?” diyerek üçüncü kez sordu.

Muaz bin Cebel kalkıp “Ben giderim ya Resulallah!” dedi.Peygamberimiz “**Ey Muaz! Bu vazife, senindir. Ey Bilal! Bana sarığımı getir!”** buyurdu. Sarık getirilince, onu, Muaz bin Cebel’in başına sardı. Muaz bin Cebel, Cened’de Kadılık, Hakimlik yapacak, halka İslâmiyeti, Kur’an okumayı öğretecek, Yemen ülkesinde tahsil edilen zekat ve sadakaları da vazifelilerinden teslim alacaktı

Peygamberimiz, Muaz bin Cebel’e “**Sana bir dava getirilip arz edildiği zaman nasıl ve neye göre hüküm verirsin?”** diye sordu.Muaz bin Cebel “Allahın Kitabındaki hükümlere göre hüküm veririm!” dedi.Peygamberimiz **“Eğer Allahın Kitabında dayanacağın açık bir hüküm olmazsa? Neye göre hüküm verirsin?** diye sordu

Muaz bin Cebel “Resulullahın o husustaki hükümlerine Sünnetine göre hüküm veririm!” dedi. Peygamberimiz **“Eğer, Resulullahın hükümlerinde Sünnetinde de dayanacak bir hüküm bulunmazsa, ne yaparsın?**” diye sordu

Muaz bin Cebel “O zaman, ben de tereddüd etmeden kendi görüşüme göre ictihad eder, hüküm veririm!” dedi Bunun üzerine, Peygamberimiz, elini Muaz bin Cebel’in göğsünü sığayarak “**Hamd olsun o Allah’a ki, Resulullahın Elçisini , Resulullahın hoşnud olacağı şeye muvaffak kıldı.**” buyurdu

Sonra şu tavsiyelerde bulundu:

“Sen, Kitap ehli olan bir kavme gidiyorsun.Onları, Allah’tan başka ilah bulunmadığına, benim de, Resulullah olduğuma şehadet getirmeğe davet et! Eğer, bu hususta sana itaat ederlerse, kendilerine bildir ki: Allah onlara, her gün ve gecede, beş vakit namaz farz kılmıştır.Eğer, sana bu hususta da, itaat ederlerse, onlara bildir ki: Allah, kendilerine, zenginlerinden alınıp fakirlerine verilecek bir zekat farz kılmıştır.Eğer, sana bu hususta da, itaat ederlerse, sakın, mallarının en kıymetlilerini alma! Mazlumun bedduasından sakın! Çünkü, bu dua ile yüce Allah arasında perde yoktur!” buyurdu

Muaz bin Cebel hazretleri “ Bana, tavsiyenizi artırın! “deyince, Peygamberimiz**,“ Günahın arkasından hemen sevabı yetiştir ki, onu, yok etsin!”** buyurdu.“Bana tavsiyeni biraz daha artırın! “deyince, Peygamberimiz**,“ İnsanlara, güzel ahlakla muamele et!”** buyurdu. Sonra şöyle devam etti:

“ Ey Muaz! Sen ki Kitap Ehli bir kavmın üzerine gidiyorsun.Onlar, senden, Cennetin anahtarı ne olduğunu soracaklardır.Onlara “Cennetin anahtarı, **“La ilahe illallahü vahdehu la şerike leh**” de!” buyurdu

Muaz bin Cebel “Bana, Kitapta bulunmayan ve sizden de, işitmediğim bir şey sorulur ve halli için bana getirilirse, ne buyurursun?” diye sordu.

Peygamberimiz “**Allah için tevazu göster. Allah, seni yükseltir. Sakın, iyice bilmedikçe, hüküm verme! Sana, müşkil, karmaşık gelen işi ehline sor, danış, utanma! En sonra ictihad et!**

Muhakkak ki, Allah, doğruluğuna göre seni muvaffak kılar.İşler, sana karma karışık gelirse, gerçek, sence belli oluncaya kadar bekle, yahut, bana yaz! O hususta keyfine göre hareket etmekten sakın! Yumuşak davranmanı sana tavsiye ederim!

“Yarım hurma bile olsa sadaka verin!”

Cerir bin Abdullah anlatır: Gündüzün ortalarında, Peygamber efendimizin yanında bulunuyorduk.Derken, yalın ayak, kaplan postu rengindeki gömleklerini, abalarını başlarına geçirmiş, kılıclarını sıyırmış yarı çıplak bir takım kimseler çıkageldiler.

Resul aleyhisselam, onların fakir ve yoksul hallerini görünce, üzüntüden yüzünün rengi değişti.Öğle namazını kıldırdıktan sonra cemaata bir hutbe irad etti.

Bilesiniz ki, yüce Allah, kitabında buyuruyor ki.. diyerek şu ayetleri okudu:

“Ey insanlar! Sizi, bir tek candan yaratan, ondan da, yine onun eşini vücuda getiren ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar türeten Rabbınızdan korkunuz.Şüphe yok ki, Allah, sizin yaptığınız herşeyi görüyor.. (Nisa: 1)

Ey iman edenler! Allahdan korkunuz. Herkes, yarın (Ahiret günü) için ne gönderdiğine bir baksın!Allah’dan korkunuz! Çünki, Allah, ne yaparsanız, hakkıyle haberdardır. “ (Haşr: 18)

Sözüne devamla **“İnsan, dinarından, dirheminden, elbisesinden bir sa’ buğdayından, bir sa’ kuru hurmasından hatta yarım hurma bile olsa sadaka vermelidir.”** buyurdu.

Derken, Ensardan bir adam, hemen hemen elinin taşıyamayacağı kadar, hatta elinin taşımaktan aciz kaldığı bir kese getirdi.Sonra, birbiri ardınca herkes, bir şeyler getirmeğe başladılar.Nihayet, yiyeceklerden ve elbiselerden iki küme meydana geldiğini gördüm.

Resul aleyhisselamın yüzünün memnuniyetten, altınla yaldızlanmış gümüş gibi parıldadığını gördüm.Bunun üzerine, Resul aleyhisselam **“Her kim, İslâmda güzel bir çığır açarsa, o çığırın ecri ile kendisinden sonra o çığırla amel edenlerin ecirlerinden hiçbir şey eksiltilmemek şartile sevapları kendine aid olur. Her kim de, İslâmda kötü bir çığır açarsa, o çığırın vebali ile kendisinden sonra onunla amel edenlerin vebalı, hiçbir eksikleri olmamak üzere ona aid olur!”** buyurdu.

“Tecrübe edin!... “

Peygamber efendimiz tecribeye, fenne önem verirdi. Çünkü dinimiz, fen bilgilerini emir etmektedir. Kur'an-ı kerimin çok yerinde, tabiatı, yani mahlukatı, canlı ve cansız varlıkları görmek, incelemek emir edilmektedir. Eshab-ı kiram birgün Peygamberimize sordu :"Ya Resulallah!Yemene gidenlerimiz, orada hurma ağaçlarını, başka türlü aşıladıklarını ve daha iyi hurma aldıklarını gördük. Biz Medine'deki ağaçlarımızı babalarımızdan gördüğümüz gibi mi aşılayalım, yoksa, Yemen'de gördüğümüz gibi aşılayıp da, daha iyi ve daha bol mu elde edelim?"

Resulullah efendimiz, bunlara şöyle diyebilirdi: Biraz bekleyin! Cebrail aleyhisselam gelince, ona sorar, anlar, size bildiririm. Veya, biraz düşüneyim. Allahü teâlâ, kalbime doğrusunu bildirir. Ben de, size söylerim, demedi ve **"Tecribe edin! Bir kısm ağaçları, babalarınızın üsulü ile, başka ağaçları da, Yemende öğrendiğiniz üsul ile aşılayın! Hangisi daha iyi hurma verirse, her zaman o üsul ile**

yapın!" buyurdu.

Yani tecribeyi, fennin esası olan tecribeye güvenmeği emir buyurdu. Kendisi melekden anlar veya mübarek kalbine elbette doğar idi. Fakat, dünyanın her tarafında, kıyamete kadar gelecek Müslümanların, tecribeye, fenne güvenmelerini işaret buyurdu.

İslâmiyet, bütün fen kollarında, ilim ve ahlak üzerinde, her çeşit çalışmayı önemle emir etmektedir. Bunlara çalışmak, farz-ı kifaye olduğu, kitablarda yazılıdır. Hatta, bir İslâm şehrinde, fennin yeni bulduğu bir alet, bir vasıta yapılmayıp, bu yüzden bir müsliman zarar görürse, o şehrin idarecilerini, amirlerini, İslâmiyet mesul tutmaktadır.

Peygamberimiz,"Oğullarınıza yüzmek ve ok atmak öğretiniz! Kadınların, evinde iplik iğirmesi ne güzel eğlencedir" buyuruldu. Bu hadis-i şerif, harp için lazım olan her çeşid bilgi ve aleti edinmeği, hiç boş durmamağı ve faydalı eğlenceleri, meşguliyetleri emir etmektedir.

Esirüddin-i Ebheri, Batlemyus'un astronomi kitabını okuturdu. Bunu okutmasını hoş görmiyen biri, müsliman çocuklarına böyle ne okutuyorsun diye sorunca, meali "Yerleri, gökleri, yıldızları, bitkileri ne güzel yarattığımızı görmiyorlar mı?" olan Kaf suresinin altıncı ayetini tefsir ediyorum diyerek, cevab vermiştir. İmam-ı Razi, Ebherinin bu cevabının doğru olduğunu, tefsirinde yazmakda ve Allahü teâlânın mahluklarını inceliyen fen adamları, Onun büyüklüğünü, iyi anlar demekdedir.

Her türlü sıkıntıya sabrederdi

Resulullah efendimiz, Arabistan yarım adasındaki, sert, inatçı insanları, çok güzel idare ederek ve cefalarına sabrederek, onları yumuşaklıkla ve itaate getirdi. Çoğu dinlerini bırakıp Müslüman oldu. Onun uğrunda mallarını, yurtlarını feda ettiler. Herkese karşı yumuşak olmasaydı, Peygamberlik heybetinden, büyüklük hallerinden, kimse yanında oturmaya ve sözünü dinlemeye takat getiremezdi.

Resulullah efendimizin kısa zamanda İslâmiyeti geniş bir alana yaymasının, kabul ettirmesinin çeşitli sebepleri vardır. Bunların başında, bizzat kendisinin, davet ettiği dine samimiyetle bağlanması ve bu dinin emirlerini kendi hayatına uygulamış olması gelmektedir. Gerçekten o, İslâmın insanlara emrettiği güzel ahlakı en iyi şekilde yaşamıştır. Farzları önce kendisi en güzel uygulamış, yasaklara önce kendisi uymuş ve en yakınlarına tatbik etmiştir.

Resulullah efendimizin başarıya ulaşmasının sebeplerinden biri de ümitsizliğe ve karamsarlığa kapılmaksızın çalışmalarını daima sabır, azim, inanç ve kararlılıkla sürdürmüş olmasıdır. O, davet esnasında sosyal ilişkilerini aralıksız bir şekilde sürdürmüş ve bu ilişkilerden büyük ölçüde istifade etmiştir. Mesela, Müslüman olanların yanında, henüz İslâma girmemiş bulunan akraba ve çevresiyle ilgisini ısrarla devam ettirmiştir. Toplum üzerindeki tesirlerini göz önüne alarak, kabile reislerine özel ilgi göstermiştir. Peygamberliğini bildirmek üzere toplantılar düzenlemiş, çarşı, pazar, panayır gibi, insanların toplu olarak bulunduğu her yerde tebliğ faaliyetini sürdürmüştür. İslâma davet için hiç kimseyi, hiçbir meslek sahibini hakir görmemiştir.

Resulullah efendimiz muhataplarını tanımaya büyük önem verir, onların duygularını, isteklerini ve fert olarak özelliklerini dikkate alır, kendilerine değer verir, ilgi gösterir, yakınlaşma teminine gayret ederdi. Muhataplarıyla ortak noktalarda birleşme esasından hareket ederdi. Faaliyetlerinde af, hoşgörüyü, saygıyı, yumuşaklığı, şefkat ve merhameti esas alır; kinden, öfkeden, sertlikten kaçınırdı. Kur'an-ı Kerimde Resulullah efendimizin İlahi bir lütuf sayesinde insanlara yumuşak davrandığı belirtilir; kaba ve katı kalpli olduğu takdirde insanların, çevresinden dağılıp gidecekleri kendisine bildirilir.

Resulullah efendimiz İnsanların kusurlarını yüzüne vurmazdı; yanlışları isim vermeden bildirirdi. Çünkü kişinin hatasını yüzüne vurmak, mahcup olmasına ve toplumdan uzaklaşmasına yol açar. Muhataplarının farklı tepkileri karşısında daima azim ve ümitle davetine devam etmiştir. Özellikle Mekke döneminde daveti kabul etmeyen kabilelerden kimisi kaba, kimisi kibar, kimisi kaçamak bir şekilde olumsuz cevap vermiştir. Fakat o, sebatla, ümitsizliğe kapılmadan, azimle gayret göstermiş, her fırsatta davetini tekrar etmiştir.

"Hainlik fakrilik getirir"

Resulullah efendimiz, gençliğinden itibaren güvenilir, itimat edilir bir kimse olarak tanınmıştır. Yirmi beş yaşlarında iken Mekke'de sadece "el-Emin" diye anılıyordu. Mekkeliler kendisine kıymetli eşyalarını teslim ederlerdi. Peygamber efendimiz bu emanetleri sağlam bir şekilde iade ederdi. Emanetlere en zor anında sahip çıkardı.

Medine'ye hicret edeceği gece müşrikler, öldürmek maksadıyla onun evini kuşatmışlardı. Evini terketmeden önce, yanında bulunan emanetleri Hz. Ali'ye teslim etmiş ertesi gün sahiplerine vermesini istemiştir. En sıkıntılı zamanda bile emanetleri sahiplerine ulaştırdı.

İslâm dininin kısa zamanda kabul görmesi Resulullah efendimizin güvenilir oluşunun payı büyüktür. Şayet davranışlarıyla güven vermeyen birisi olsaydı insanlar onun etrafında toplanmazdı.

Resulullah efendimiz Eshabına daima güvenilir olmayı telkin ederdi. Emanetin zıddı olan hiyanetin çirkin bir davranış olduğunu söylerdi. Sahabiler de Resulullah efendimizi emin olarak tanımışlar ve sonsuz

bir güvenle kendisine bağlanmışlardır.

Her Müslüman Resulullah gibi, güven vermesi, her kesiminde ve her alanda bunu sürdürmesi gerekir. Anne babanın çocuğa, çocuğun anne babasına; eşlerin birbirine; amirin memura, memurun amire; işçinin işverene; işverenin işçiye; satıcının müşteriye; müşterinin satıcıya güven duyduğu bir cemiyet, sağlıklı bir yapıya kavuşmuş olur.

Resulullah efendimiz, alışverişte güvenin bolluğa, berekete vesile olacağını bildirir**. "Emanete riayet rızık, hainlik ise fakirlik getirir"** buyurur. Burada emanet, sözde ve işte güven demektir. İnsanlar, sözüne ve işine güvenilmeyen kimselerle irtibat kurmaktan çekinirler.

Şayet bu kişi ticaretle uğraşıyorsa insanlar onunla alışveriş yapmaktan, müşteri ise ona mal vermekten, sanatkar ise iş sipariş etmekten kaçınırlar. Dolayısıyla bu tür kişilerin mallarına ve çalışmalarına rağbet azalır, kazançları artmaz. İşte Resulullah efendimiz'in "**hainlik fakrilik getirir"** sözündeki incelik burada yatmaktadır. Ama tersi olursa, yani herkes birbirine güvenirse kazanç, üretim ve tüketim artar. Bu da bolluğa ve zenginliğe vesile olur.

"Öfkeniz, sizi adaletsizliğe sürüklemesin!"

Adalet dinin esasındandır. Bunun için, Kur'an-ı kerim'de adalet üzerinde çok durulmuş, Resulullah efendimize insanlar arasında adaleti gerçekleştirmesi emrolunmuştur. Bir hak konusunda hüküm verilirken, hakkın kendi lehine hükmedilmesi halinde bundan memnun olan, fakat aleyhine hükmedilmesi halinde bu hükmü tanımayan insanların zalim oldukları bildirilmiştir.

Dinimiz, kişisel çıkar, akrabalık, zenginlik, fakirlik, kin, düşmanlık, taraflardan birinin soylu veya aşağı tabakadan olması, bedeni ve ruhi bakımdan kusurlu olması gibi durumların bir hakkın ihlalini, örtbas edilmesini, adil davranmamayı, adalet ilkesinden sapmayı mazur göstermeyeceğini bildirmiştir.

Resulullah efendimiz, faaliyetlerinde daima adaleti esas almıştır. İnsanlar arasında fark gözetmemiştir. Başkalarının gelişi güzel istek ve telkinlerinden etkilenmeden ilahi emirlerin gösterdiği doğrultuda hareket etmiştir. Kitaplarda onun adaletle ilgili çok sayıda sözü mevcuttur. İnsanlar arasında adaleti sağlamanın aynı zamanda bir sadaka olduğunu söylemiştir.

Peygamberimiz hak hususunda titiz davranır, kimsenin canına ve malına zarar vermeyi ve üzerine kul hakkı geçmesini istemezdi. İstemeden zarar verdiği olursa, bir özür dilemekle halledilebilecek veya buna gerek duyulmayacak durumda bile, şayet kendisinden bir kısas talebinde bulunulursa seve seve bu isteği yerine getirirdi.

Resulullah efendimiz adaletin zıddı olan zulmü her vesile ile kötülemiştir. Kitaplarda onun bu hususla ilgili çok sayıda ikazı yer almaktadır. Bunların en meşhurlarından birisi şudur: "Müslüman Müslümanın kardeşidir, ona zulmetmez..."

Bu sözüyle o, Müslümanların kardeş olduğunu dile getirdikten sonra, Müslümanın en başta gelen vasfının kardeşine zulmetmemek, haksızlık yapmamak olduğunu bildirmiştir. Müslümanların birbirine haksızlık yapmamasını istediği gibi, aynı zamanda başkalarına da zulüm yapılmamasını emretmiştir. Kendisi haksızlığa uğrayanı daima korumuş, mazlumun korunmasını ve ona yardım edilmesini istemiştir.

Allahü teâlâ, adaleti emretmiş, adaletin zıttı olan zulmü haram kılmıştır. Bu hususta birçok ayet-i kerimeler vardır. Birkaçı mealen şöyle:

"Allah, insanlar arasında, adaletle hükmetmenizi emreder."

"Allah, adalet yapmanızı, ihsan etmenizi ve (muhtaç olan) akrabaya vermenizi emredip, fuhştan, münkerden (her çeşit kötüleklerden) ve zulüm yapmaktan da nehyeder."

"Ey iman edenler, bir millete olan öfkeniz, sizi adaletsizliğe sürüklemesin, adil olun!"

"Kadınlarınıza eziyyet etmeyiniz!"

Peygamber efendimiz, aileye çok önem verirdi. Aileyi, sağlıklı toplumun esası kabul eder, bunun için, evliliği kolaylaştırıp özendirrdi. Peygamber efendimizin hicretin onuncu yılı, son hacının hutbesindeki sözlerinden, son nasihatlarından biri**,"Kadınlarınıza eziyyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emanetidir. Onlara yumuşak olunuz, iyilik ediniz!"** olmuştur

Gayri meşru evlilikler yasaklanmıştır. Eskiden kadın ancak çocuk doğurduktan sonra aileye dahil edilirdi. Bu âdet kaldırılmış, kadın nikahla aileye dahil edilmiştir. Anne-baba hakları ve anne-babanın çocukla ilgili hak ve görevleri bildirilmiştir.

İslâmın ilk yıllarında örfün devamı olarak bir süre varlığını koruyan evlatlık kurumu Medine döneminde nazil olan ayetle kaldırılmıştır. Devamındaki ayetle de evlatlıkların asıl babalarına nisbet edilmeleri emredilmiştir.

Evlatlık kurumunu yaşatan sebeplerden birisi olan kimsesiz çocukların bakım ve gözetimi için, devlet gelirlerinden yetimlere pay ayrılmış, devletin yanında bu çocukların bakımı ve gözetimi konusunda akrabalara da görevler yüklenmiştir. Resulullah efendimiz ailenin dağılmaması, aile fertlerinin perişan olmaması üzerinde çok dururdu.

Ailede kadın, ekonomik yönden bağımsızdır. Resulullah efendimiz kadınları erkeklerin mülkiyetinde

olan bir mal veya köle değil, hak sahibi kimseler olarak kabul etmiştir. Erkek ailenin reisidir; ancak kadın üzerinde, zorba veya despot değildir.

Kadına hakları verilmiş, miras hakkı tanınmıştır. Kocası, hanımını haklarından mahrum bırakamaz; onun karşısında zavallı bir mahkum değildir. Eskiden sayısız kadınla evlenmek serbest idi. Aile, esas itibarıyla tek evlilik üzerine kurulmakla birlikte, belirli durumlarda kocanın dörde kadar evlenmesine izin verilmiştir.

Bu son durum, yani çok kadınla evlenme bir emir değil, farz değil, belirli şartlarda başvurulan bir ruhsattır. Nitekim, bu tür bir evliliğe izin veren Nisa suresinde, çok kadınla gerçekleştirilecek evlilikte hanımlar arasında eşitlik ve adalet sağlanamayacağından korkuluyorsa bir tek kadını nikahlamakla yetinilmesi gerektiği belirtilmiş ve tek hanımla evlilik teşvik edilmiştir.

Peygamberimiz, adaleti sağlamanın zorluğunu, **“İki zevcesi olup da, ikisine müsavi bakmıyan kimse, kıyamet günü, mahşer meydanına yarı iğrilmiş olarak gelecektir**” sözleri ile bildirmiştir.

Başkalarının fikirlerine değer verirdi

Resulullah efendimiz, iştişareye, danışmaya önem verirdi. Kur’an-ı kerimde Resulullah efendimize istişare etmesi emir olundu. Resulullah efendimiz de bu emre uyarak sahabilerle istişarede bulunmuştur. Hz. Ebu Hüreyre bu konuda şunları söylemiştir**: “Resulullahtan daha fazla istişare eden hiçbir kimse görmedim”**

Bedir savaşı başlamadan önce konakladığı yeri uygun bulmayan Hubab bin Münzir, Resulullah efendimize gelerek şunları söyledi: “Ya Resulallah! Burası sana Allah’ın konaklamanı emrettiği, ileri gitmemiz veya geri çekilmemiz caiz olmayan bir yer midir? Yoksa sizin şahsi takdiriniz midir, savaş ve hile için tedbir olarak düşünülmüş bir yer midir?”

Resulullah efendimiz kendi takdiri olduğunu söyledi. Bunun üzerine Hubab “Ya Resulallah! Burası karargah için uygun bir mekan değildir. Sen insanları buradan kaldır. Kureyş’in konacağı yerin yakınındaki su başına gidip konalım...” dedi.Resulullah efendimizimiz Hubab’a “Doğru söyledin” dedi ve onun tavsiyelerini uyguladı.

Resulullah efendimiz İslâmı mümkün olduğunca çok insana ulaştırmayı gaye edinmişti. Bunun dışındaki her şey o hedefi gerçekleştirmek için bir vasıta idi. O, her sıkıntıya bu gaye uğruna katlanmıştır.

Resulullah efendimiz faaliyetlerinde adalet ve ahlakı esas almıştır. Savaşta taktik olarak uygulamak zorunda kaldığı durumlar dışında, insanlar arasında fark gözetmeksizin herkese adil ve ahlaki davranmış, ahde vefa göstermiştir.

İçte barış ve huzuru, dışta da emniyeti sağlamak, Resulullah efendimizin temel hedeflerinden biriydi. Nitekim Cahiliye döneminde kabileler arasında savaşlar, kanlı soygunlar, kervan baskınları ve kan davaları eksik olmazken, Resulullah efendimiz döneminde bunlar büyük çapta önlenmiştir.

Resulullah efendimiz insana değer verirdi. Düşmanı imha değil, hep kazanmayı gaye edinmiştir. Düşmanın gücünü mahvetmeksizin, daha sonra bu gücü kullanmayı düşünmüştür. Onun on yıl süren Medine döneminde İslâm, yaklaşık iki milyon kilometrekarelik bir alana yayılmıştır.

Bu kadar hızlı gelişme, yayılma ve değişim, Beni Kurayza hariç tutulursa, kaba bir hesapla düşman tarafından ikiyüzonaltı kişinin ölmesi ve Müslümanlar tarafından da yüzotuzsekiz kişinin şehit edilmesi karşılığında gerçekleşmiştir.

Efendimiz, insanlara meziyet, liyakat ve değerlerine göre muamelede bulunmuştur. Ne kadar azılı düşmanı olursa olsun, bir kişi İslâma girdiğinde onun haysiyet ve şerefini muhafaza etmiştir.

Peygamberimiz Müslüman olan kabilelere içlerinden birisini yeniden vali tayin ederken onların ehil olmalarına ve hatta öyle ki, ayrıntı sayılabilecek ahlaki özelliklerine bile dikkat etmiş ve bunları değerlendirmiştir.

“Allahım! Tembellikten... sana sığınırım.”

Resulullah efendimizin hayatı, diğer alanlarda olduğu gibi çalışma hayatında da insanlar için örnektir. Doğruluk, güvenilir olma, adaleti uygulama ve sözleriyle davranışları arasında çelişki bulunmama gibi hallerde en güzel örnekti.

Kişinin çalışmasını, üretimde bulunmasını ve ailesini geçindirmesini, fakire, yoksula yardım için çalışmay,ı Allah yolunda cihad ve gündüzleri oruç ve geceleri namazla geçirme ile bir tutmuştur. Peygamberimizin çalışma, helal kazanç ile ilgili pek çok sözleri vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

“Hiçbir kimse kendi elinin emeği ile kazandığından daha hayırlı bir lokma asla yiyemez.”

“Allahım! Tembellikten, korkaklıktan, ihtiyarlığın verdiği düşkünlük ve cimrilikten sana sığınırım.”

“Doğru sözlü ve her konuda güvenilen bir ticaret adamı ahirette peygamberlerle, sıddikler ve şehitlerle beraber olacaktır.”

“Allah kulunu helal kazanç talebinden yorgun düşmüş görmeyi sever.”

“İnsanın yiyip içtiklerinin en helal ve bereketli olanı, çalışıp kazanarak elde ettiğidir.”

“Birinizin sırtında odun destesi taşıması, versin veya vermesin, insanlara gidip el açmasından daha iyidir.”

En kötü şartlar altında çalışmayı dahi başkalarına yük olmaktan iyi gören Resulullah efendimizin bu sözleriyle insanları çalışmaya teşvik ettiği, tembelliği kötülediği, çalışkan insanları dünya ve ahiret mutluluğu ile müjdelediği görülmektedir.

Resulullah efendimiz insanları çalışmaya teşvik ettiği gibi, bizzat kendisi de çalışmış ve çalışma hayatının ilkelerini kendi hayatında uygulama alanına koymuştur. Çalışmalarını çocukluğundan itibaren hayatının sonuna kadar sürdürmüştür. Nitekim bilindiği üzere çocukluğunda çobanlık yapmıştır.

Gençliğinde ve yetişkinliğinde ticaretle meşgul olmuştur. Oniki yaşında iken amcası ile birlikte uzun bir ticaret yolculuğuna çıkmıştır. Yirmibeş yaşında iken Hz. Hatice’nin kervanını ücret karşılığında Suriye’ye götürüp getirmiştir. Ticari faaliyetlerinde meslektaşlarının, ticari ilişkilerde bulunduğu kimselerin ve tüm Mekkelilerin güvenini kazanmıştır.

Onun bütün bu faaliyetleri geçimi temine yönelik çalışmalardır. O, bütün bunların yanında sosyal faaliyetlerde de bulunmuştur. Gençliğinde Hilfülfudul cemiyetine katılması ve Kabe’nin inşası sırasında hakemlik yapması bunlara güzel birer örnektir.

“Rızkın onda dokuzu ticarettedir!”

Resulullah efendimiz yapılan işin gelişigüzel değil, düzgün ve sağlam yapılmasına önem verirdi. Nitekim bir nasihatında: **“Sizden biriniz bir iş yaptığı zaman, onu mükemmel bir şekilde yapsın.”** buyurmuştur.

Resulullah efendimiz, Müslümanları çalışmaya teşvik etmiştir. Nitekim işi olmayan birisine, aletler temin ederek, odun kesip satmasını söylemiştir: Ensarden bir şahıs gelip Resulullah efendimize yoksulluktan şikayet etti. Sonra dönüp şöyle dedi: “Ey Allah’ın elçisi! Bir ev halkı içinden geldim ki, yanlarına dönünceye kadar bazılarının ölmüş olacağını sanıyorum.” Resulullah efendimiz “Git, bak bir şey bulabilecek misin?” dedi. Adam gitti ve bir yaygı ile bir bardak getirerek “Ey Allah’ın elçisi! Bu yaygının yarısını yere seriyor, yarısını da bürünüyorlardı. Şu bardakla da içiyorlardı” dedi.Resulullah efendimiz “Bu ikisini benden bir dirheme kim satın alır?” diye sordu. Bir adam “Ben alırım” dedi. Resulullah efendimiz “Bir dirhemi kim artırır?” diye sordu. Bir başka adam “Onları iki dirheme alırım” dedi. Resulullah efendimizimiz “Bunlar senindir” dedi ve adamı çağırarak ona “Bir dirhemle ailene yiyecek al, bir dirhemle de bir balta satın alarak bana gel” buyurdu.

Adam da öyle yapıp geldi. Resulullah efendimiz “Şu vadiye git, orada ne bir diken, ne bir odun bırak. Bana da on günden önce gelme” dedi. Adam öyle yaptı geçimini sağladı ve sonra Resulullah efendimiz’e gelerek “Bana emrettiğin şey bereketli oldu” dedi. Bunun üzerine Resulullah efendimiz şöyle buyurdu: “Bu, senin için kıyamet günü yüzünde dilenmekten dolayı lekeler veya tırmık izleri olarak gelmenden daha iyidir.”

Faydasız ve boş şeylerle meşgul olmamak ve boş durmamak Resulullah efendimizin prensiplerinden biriydi. Onun çalışma hayatı ile ilgili olarak verilen bu bilgilerden, çalışkan bir insan örneği karşımıza çıkmaktadır.

Resulullah efendimiz gerektiğinde dinlenmeye de zaman ayırmıştır. Hicretten hemen sonra Medinelilerin daha önce kutladıkları iki bayramın yerine Ramazan ve Kurban bayramları konmuştur. Meşru bayram şenliklerine ve düğünlerde kutlamalara izin vermiştir. Düğünlerde davetlilere ikramda bulunmuş; bunu tavsiye ve teşvik etmiştir. Çeşitli yarışları tertiplemiştir.

Resulullah efendimiz paranın piyasaya arzı konusu üzerinde durmuştur. O bu hususta şöyle buyurur: **“Kim bir akar veya ev satıp da parasını onun benzeri bir şeye yatırmazsa, onun bereketini görmemeye müstehak olmuştur.”**

“Korkak tacir mahrumdur, cesur tacir ise rızıklandırılmıştır” buyurarak ticareti teşvik etmiştir. Ticaret ortaklıkları kurmuştur. Ticareti teşvikle ilgili bir sözü çok meşhurdur.

“Rızkın onda dokuzu ticarettedir.” Bu sözüyle Resulullah efendimiz ticaretin bir millet için ne derece önemli olduğunu dile getirmiştir.

“Ben Allahü teâlâdan bereket isterim”

Resulullah efendimiz ticarete önem verirdi. En yakın arkadaşları ticaretle uğraşıyorlardı. Hz. Ebu Bekir, Resulullah efendimizin vefatından bir yıl önce ticaret amacıyla Busra’ya gitmişti.

Resulullah efendimiz ticaretin yanında ziraati de teşvik etmiştir. Ağaç dikmeye teşvik ettiği hadisler, aynı zamanda ziraatin de teşvikidir.

Resulullah efendimiz her meslek erbabı ile, mesleği üzerinde konuşur, ona mesleğine olan ilgisini ve sevgisini artırıcı hususları, mesleği ile ilgili uyulacak kuralları ve hükümleri söylerdi. Resulullah efendimiz küçük sanatlara da önem vermiştir. Onun zamanında yaygın olan meslekler arasında manifaturacılık, attarlık, demircilik, tartıcılık, sarraflık, eczacılık, terzilik ve kuyumculuk sayılabilir.

Resulullah efendimiz ticari bir malı pahalanması gayesiyle stoklayıp piyasaya arzını geciktirmeyi (ihtikar) yasaklamıştır. Çünkü bu, fiyatların sun'i bir şekilde yükselmesine ve normal piyasa seviyesinin üstüne çıkmasına yol açmaktadır.

Özellikle temel ihtiyaç maddeleri sözkonusu olduğunda bu tutum toplumun zarar görmesine sebep olmakta ve uzun müddet devamı halinde toplumsal bunalımlara yol açmaktadır.

Resulullah efendimiz **"Karaborsacı ne kötü insandır; fiyatların düştüğünü öğrenince üzülür, yükseldiğini duyunca da sevinir**" buyurmuştur. Peygamberimiz, **"Müslümanların, şehre mal getiren köylüleri karşılayıp piyasa fiyatını gizliyerek, ucuz satın almalarını"** yasakladı.

O dönemde şehirli sermaye sahipleri piyasa fiyatlarından habersiz yabancı ticaret kervanlarını yolda karşılayarak, getirdikleri malları toptan ucuza kapatmak suretiyle stoklayıp yüksek fiyatla satarlardı. Üreticinin ve satıcının bazı uyanık sermayedarlar tarafından bu şekilde aldatılmasını önlemek maksadıyla, Resulullah efendimiz bunu yasaklamış ve bu yasağı uygulamak üzere görevliler tayin etmiştir. Şayet Resulullah efendimiz bu önleme başvurmasaydı üretici emeğinin karşılığını alamaz ve üreticinin alınteri boşa giderdi. Diğer yönden de sermaye sahipleri haksız kazanç elde etmiş olurlardı.

Resulullah efendimiz kâr sınırlamasına gitmemiş, fiyatların serbest rekabet piyasasında arz ve talep dengesine göre oluşmasını istemiştir.

Enes bin Malik hazretleri anlatır: Medinede pahalılık oldu. Fiyatlar yükseldiği için kar haddi koyması istenildiğinde, Peygamber efendimiz, **"Fiyatları koyan Allahü teâlâdır. Rızkı genişleten, daraltan, gönderen yalnız Odur. Ben Allahü teâlâdan bereket isterim**" buyurdu

"Allahü teâlâ sanat sahibi mümini sever"

Peygamber efendimiz çalışmayı, kimseye muhtaç olmamayı tavsiye ederdi: **"Bir Müslüman, helal kazanıp, kimseye muhtaç olmaz ve komşularına, akrabasına yardım ederse, kıyamet günü, ayın ondördü gibi parlak, nurlu olacaktır. "Doğru olan tüccar, kıyamette sıddiklarla ve şehitlerle beraber olacaktır" "Allahü teâlâ, sanat sahibi mümini sever" "En helal şey, sanat sahibinin kazandığıdır" "Ticaret yapınız! Rızkın onda dokuzu ticarettedir" "Kendini başkasından sadaka istiyecek hale düşüreni, Allahü teâlâ yetmiş şeye muhtaç eder"** buyururdu.

Resulullah efendimiz hilenin haram, kötü ve yanlış bir davranış olduğunu, dünyada ve ahirette sorumluluğa sebep olduğunu bildirmiştir. "**Bizi aldatan bizden değildir"** buyurmuştur. Alışverişlerde tüccara doğruluğu telkin etmiş, doğru davranan ticaret erbabının, Peygamberlerle, şehitlerle, birlikte haşrolunacağını haber vermiştir. Alışverişte kolaylık gösteren kimselere dua etmiştir.

Resulullah efendimiz tüketicinin korunması için gerekli tedbirleri almıştır. Mesela bu amaçla kalite kontrolü üzerinde durmuştur. Çürük ve bozuk mal satmayı, kalitesiz malı kaliteli malla karıştırmayı yasaklamıştır. Islak mahsulü altta saklayan satıcıyı kınamıştır. Kusurlu malı, kusurunu söylemeden satmanın helal olmayacağını söylemiştir.

Haksız rekabeti yasaklamıştır. Ölçü ve tartı konusunda denetim getirmiştir. Piyasada bulunan birbirinden farklı ölçek ve tartılar arasında yeknesaklığın sağlanması için standart belirlemiş ve "**Tartı Mekke ehlinin tartısıdır, ölçek ise Medine ehlinin ölçeğidir"** buyurmuştur.

Resulullah efendimizin işçi işveren ilişkilerine verdiği öneme gelince, o, İslâm öncesi Arap toplumunda yaygın olan ücretle iş yaptırma ve işçi çalıştırmaya n karşı çıkma

mıştır. Ancak işçilere ağır iş yüklenmesi, ücretin geciktirilmesi, kaybolan malın haksız yere işçiye ödetilmesi gibi haksız uygulamaları yasaklamış, işçilere adaletli bir şekilde davranılmasını ve kardeş muamelesi yapılmasını emretmiş, bu prensipleri de hayatında uygulamıştır.

Bu hususla ilgili sözlerinden birisi şöyledir: **"İşçiye ücretini teri kurumadan veriniz."** Resulullah efendimiz kıyamet gününde üç kişinin düşmanı olduğunu belirtmiş, bunlardan birisinin **"İşçi çalıştırıp da ona ücretini vermeyen kimse"** olduğunu söylemiştir.

Gençlere önem verirdi

Resulullah efendimiz, İslâmı tebliğde, yaymada, genç-yaşlı, kadın- erkek toplumun her kesimden istifade etmiştir. Fakat, ilk Müslümanlar incelendiğinde içlerinde toplumun her kesiminden kimseler yer almakla beraber, daha çok, gençlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Hz. Ali'nin gençliğindeki faaliyetleri herkes tarafından bilinmektedir. Dillere destan olan kahramanlıklarını 20 ila 30 yaşları arasında gerçekleştirmiştir.

Darü'l-Erkam'da iken Müslüman olan Hz.Mus'ab bin Umeyr, Birinci Akabe biatından sonra Hz. Peygamber tarafından Medine'ye öğretmen olarak gönderildi. O sırada 25 yaşlarında bir genç olan Mus'ab bin Umeyr'in faaliyetleri sonucunda pek çok Medineli Müslüman oldu.

Hepsinden önemlisi Üseyd bin Hudayr ve Sa'd bin Muaz gibi iki nüfuzlu kabile reisinin İslâma girişini sağladı.

İslâm hukukunda kıyasın şer'i delillerden biri ve ictihadın meşru olduğuna dair Peygamber efendimiz döneminden bir olay nakledilir. Buna göre Hz. Peygamber Muaz bin Cebel'i Cened'e kadı ve öğretmen olarak gönderirken, kendisine bir dava getirildiği zaman neye göre hüküm vereceğini sordu.

Hz. Muaz "Allah'ın kitabına göre hüküm veririm" dedi. Hz. Peygamber "O'nda bir hüküm olmazsa neye göre verirsin?" diye sordu. Muaz "Resulüllah'ın sünnetine göre hüküm veririm" dedi. Burada da bulamazsan ne yaparsın diye sorunca, kendi ictihadımla hüküm veririm" dedi. Peygamber efendimiz onun bu cevabından son derece memnun olur.

Peygamber efendimiz, Muaz hakkında "**Ümmetim içinde helal ve haramı en iyi bilen Muaz'dır"** buyurmuştur. Hz. Muaz'ın, Yemen'e gönderildiği esnada yaşlı başlı bir insan olduğu düşünülebilir. Halbuki o tarihte 26-27 yaşlarında bulunuyordu.

Peygamber efendimiz vahiy katiplerini genellikle gençler arasından seçmiştir. Gençlerin fetva vermesine müsaade etmiştir. Gençlerden öğretmenler tayin etmiştir. Gençleri çoğu yaşlı sahabilerden oluşan ordulara komutan tayin etmiştir. Çoğu savaşlarda sancağı bizzat kendisi gençlere vermiştir. Mesela Tebük seferinde sancağı Zeyd bin Sabit'e, Bedir'de Hz. Ali'ye, vermiştir. 18 yaşlarında olan Üsame bin Zeyd'i Suriye'ye gönderdiği orduya komutan tayin etmiştir.

Peygamber efendimiz, 20 yaşında iken Hilfülfudul cemiyetine katılmıştı. Bu suretle Mekke'nin emniyetinin sağlanmasına henüz genç iken katkıda bulunmuştu.

Peygamber efendimiz, kıyamet gününde arşın gölgesi altında mutlu olacaklar arasında, gönlü Allah'a bağlı, severek Allah'a ibadet eden gençleri de saymıştır.

"Sen onlar üzerinde bir tahakküm edici değilsin"

Peygamberimizin nübüvvetini tebliğinden önce ve sonraki devirlerde, devletlerde, hatta kabilelerin iç bünyesinde ve kabileler arasında bile kavga, savaş eksik olmuyordu.

Mekke döneminde Müslümanlar ve hatta bizzat Peygamber efendimiz de bu şiddete maruz kalmışlardır. Mekke'de gücü elinde bulunduran müşrikler, İslâmın yayılışını önlemek için Müslümanlara sosyal ve ekonomik boykot, baskı, keyfi tutuklama, göçe mecbur bırakma, bağlama, zincire vurma, kızgın kumlar üzerine yatırıp üzerlerine taş yığma gibi çeşitli işkence türleri ve hatta öldürme gibi yöntemler uygulamışlardır.

Müşriklerin Müslümanlara karşı şiddet uygulaması, İslâmın Mekke döneminin son gününe kadar sürmüştür. Nitekim hicretten önce Darünnedve'de toplanan müşriklerin, Resulullah efendimize uygulamak üzere aralarında tartıştıkları üç husustan (bağlamak, sürgün etmek ve öldürmek) herbiri birer şiddet yöntemidir. Mekkeliler fırsat düştükçe Medine döneminde de ele geçirdikleri Müslümanlara şiddet uygulamaktan geri durmamışlardır. Nitekim hicretin dördüncü yılında Zeyd bin Desinne ve Hubeyb bin Adiy'i işkence ile öldürmüşlerdir.

Müşrikler şiddet yöntemiyle İslâmın yayılışını önlemeye muvaffak olamadıkları gibi, bilakis bu konuda başarısızlığa uğradılar. Öte yandan başarıya ulaşan, şiddet uygulayan değil, uygulanan taraf, yani Müslümanlar oldu. Çünkü Hz. Peygamber müşriklere aynı yöntemle karşılık vermedi ve onlardan intikam alma yoluna gitmedi. Müslümanlar çektikleri işkencelerden dolayı kendisine sızlandıklarında sabretmelerini öğütledi. Çünkü kendisi şiddet taraftarı olmadığı gibi, onun asıl hedefi şiddeti önlemekti. Kur'an-ı kerimde **"Sen onlar üzerinde bir tahakküm edici değilsin**" buyrulmaktadır.

Şiddeti aile içi ve toplumsal şiddet olarak iki kısımda ele almak mümkündür. Aile içi şiddetten bahsedildiğinde ilk akla gelen, aile reisinin, diğer aile bireyleri ve büyüklerin küçükler üzerinde uyguladığı şiddet ve baskıcı tavırlardır.

Bu tür bir uygulamanın ailede huzuru, sevgi ve saygıyı ortadan kaldıracağı gibi, böyle bir ortamda yatıp kalkan çocuklar ve gençler için kötü sonuçlar doğuracağı ve onların karakteri üzerinde olumsuz etkide bulunacağı ortadadır. Çünkü şidde alışan aile fertlerinin de artık şiddetin bulunmadığı yerde yaşamak istememesi ve kendisinin de ileride aynı yollara başvuması doğaldır.

Bunu önlemek de şiddet, baskı ve ezici tavırlar yerine karşılıklı sevgi ve saygının hakim olduğu bir aile yuvası oluşturmakla mümkündür. Çok sayıda ferdi ve toplumsal çatışmanın kaynağı olan şiddet, bir toplumda problemleri çözüm ve irtibat aracı haline geldiği zaman, basit sorunlar dahi üzücü olaylarla sonuçlanabilir.

"İnsanların anlayışına göre hitap ediniz!"

Resulullah efendimiz, insanların anlayışına, kültürüne, tabiatına göre hitap ederdi. Herkese davranışı aynı olmazdı. **"İnsanların, aklına, anlayışına göre hitap ediniz!"** buyururdu. Çünkü insanları çeşit çeşittir.

Büyük İslâm alimi İmam-ı Gazali insanları dört kısma ayırmaktadır: Bunlardan birinci kısımdakiler, dünyada yimek içmek ve zevk etmekden başka bir şey bilmiyenlerdir. İkinci kısmdakiler, cebir, şiddet,

zulüm ile hareket edenlerdir. Üçüncü kısımdakiler, hilekarlık ve mürailikle etrafındakileri aldatanlardır. Ancak dördüncü kısımdakiler güzel ahlak sahibi olan, hakiki Müslümanlardır.

Her insanın kalbinden Allahü teâlâya giden bir yol vardır.Bütün mes'ele, bu yoldan İslâm nurunun insanlara ulaşdırılmasıdır. O nuru kalbinde hisseden bir insan, hangi kısımdan olursa olsun, yaptığı fenalıklara pişman olur ve doğru yolu bulur.

Eğer bütün insanlar, İslâm dinini kabul etseler, dünyada ne fenalık, ne hilekarlık, ne harb, ne şiddet ve ne de zulüm kalırdı. Bunun için, tam ve mükemmel bir Müslüman olmağa gayret etmek ve Müslümanlığın esasını ve inceliklerini izah ederek, bütün dünyaya yaymak, hepimizin boynuna düşen bir borçtur. Bunu yapmak cihad olur.

Başka dinden de olsa, insanlara daima tatlı dille ve anlayışla hitab etmelidir! Bunu, Kur'an-ı kerim de emretmektedir. Müslüman olmıyanın yüzüne karşı, kâfir, dinsiz diyerek, onun kalbini incitmenin günah olduğu, fıkh kitablarında yazılıdır. Maksad, herkese İslâm dininin yüceliğini anlatmaktır.

Bu da, ancak tatlı dille, sabır, ilm ve imanla olur. Bir kimseyi bir şeye inandırmak isteyenin evvela kendisinin ona tam inanması şarttır. İslâm dini kadar, açık ve mantıki hiçbir din yoktur. Bu dinin esasını anlıyan bir kimse, herkese bu dinin biricik hak din olduğunu kolaylıkla isbat edebilir.

Allahü teâlâ, İslâm dinini, insanların dünyada rahat ve huzur içinde, kardeşçe yaşamaları için ve ahirette sonsuz azablardan kurtulmaları için göndermişdir. Müslüman olmıyanlar, bu saadet yolundan mahrum kalmış zevallı kimselerdir.

Bunlara, acımalı ve incitmemelidir. Bütün semavi dinlerin, insanlar tarafından bozulmamış olanlarında, tek Allaha iman esası vardır. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde bütün insanları doğru yolda bulunmağa davet ediyor. Doğru yola kavuşan insanın, geçmişdeki bütün hatalarını afv edeceğini vad buyuruyor. Başka dinden olanlar, şeytanın veya Müslümanlıkdan haberi olmıyanların aldattıkları zevallı kimselerdir. Bunların çoğu, Allahü teâlânın rızasına kavuşmak için, yanlış yola sapdırılmış tali'siz insanlardır. Biz bunlara Peygamber efendimiz gibi sabır ile, tatlı dille, akıl ve mantık ile doğru yolu göstermeliyiz.

Hubb-i fillah ve buğd-ı fillah (Allah için dostluk Allah için düşmanlık)

Resulullah efendimiz buyurdu ki: Allahü teâlâ, Musa aleyhisselama, yalnız benim için ne yaptın diye sordu. Ya Rabbi! Senin için namaz kıldım, oruç tuttum, zekat verdim ve zikir yaptım cevabını verince, kıldığın namazlar, seni Cennete kavuşturacak yoldur, kulluk vazifendir. Orucların, seni Cehennemden korur. Verdiğin zekatlar, kıyamet günü, sana gölgelik olur. Zikirlerin de, o günün karanlığında, sana ışık olur. Benim için ne yaptın buyurdu. Ya Rabbi! Senin için olan şeyi bana bildir deyince, Allahü teâlâ, "**Ya Musa, sevdiklerimi sevdin mi ve düşmanlarıma düşmanlık ettin mi"** buyurdu. Musa aleyhisselam, Allahü teâlâ için olan en kıymetli şeyin, Hubb-i fillah ve Buğd-ı fillah olduğunu anladı"

Allah dostlarını sevmeye, düşmanlarını sevmemeye, "Hubb-i fillah ve buğd-ı fillah" denir. İmanın alameti, hubb-i fillah ve buğd-ı fillahtır... Efendimiz, "İbadetlerin en kıymetlisi, hubb-i fillah ve buğd-ı fillahtır." buyuruldu.

Resulullah efendimiz buyurdu ki: İmanın temeli ve en kuvvetli alameti, Allah dostlarını sevmek ve düşmanlarını sevmemektir.

Cenab-ı Hak İsa aleyhisselama buyurdu ki: " Eğer yerlerde ve göklerde bulunan bütün mahlukların ibadetlerini yapsan, dostlarımı sevmedikçe ve düşmanlarıma düşmanlık etmedikçe, hiç faydası olmaz."

Peygamberimiz, "Allahü teâlânın bazı kulları vardır. Bunlar, peygamber değildir. Peygamberler ve şehidler, Kıyamet günü bunlara imrenirler. Bunlar, birbirini tanımıyan, uzak yerlerde yaşıyan, Allah için birbirini seven mü'minlerdir." buyuruldu.

Müslüman, Müslüman olmayanı sevemez. Çünkü, Peygamber efendimizin Peygamberliğini kabul etmeyenlerin hepsi cenab-ı Hakkın düşmanı hükmündedirler. Mümin cenab-ı Hakkın düşmanlarını elbette sevmez. Bu da kalb ile olur. Sevmemek üç türlü olur:

Birincisi, onun küfrünü beğenir. Bunun için sever. Bu muhabbet, sevgi yasaktır. Çünkü, onun dininden razı olmuştur. Küfrü beğenen kâfir olur. Böyle muhabbet, imanı giderir.İkincisi, herkesle iyi geçinmek için, kalben sevmemekle birlikte ona dost görünmektir. Bu muhabbet yasak değildir. Üçüncüsü, ikisinin ortasıdır. Bunlarla ihtiyaç olduğunda, zaruret miktarı görüşmelidir. Arkadaşlık, dostluk kurmamalıdır.

Zaten, sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lazımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin icabıdır. Bu kendiliğinden hasıl olur.

"İki zıd şey, birlikte sevilemez!"

Peygamber efendimiz, gayri müslimlerle görüşmeye, onlarla alış veriş yapmaya müsaade ederdi,

fakat onları sevmeyi, kalben muhabbet beslemeyi yasaklardı.

Çünkü, Allahü teâlâ mealen buyuruyor ki**, “Kâfirleri sevmek, Allahü teâlâyı sevmemektir. İki zıd şey, birlikte sevilemez.”** Bir kimse, seviyorum dese, fakat onun düşmanlarından uzak olmazsa, bu sözüne inanılmaz.

Maide suresi 51. ayette, **“Ey iman edenler! Yahudileri ve hıristiyanları dost edinmeyin. Zira onlar birbirinin dostudurlar. İçinizden onları dost tutanlar, onlardandır. Şüphesiz Allah, zalimler topluluğuna yol göstermez.**” buyurulmuştur.

Al-i İmran suresinde mealen, **“Kâfirleri sevenleri, Allahü teâlâ, azabı ile korkutuyor**.” buyuruldu. Bu büyük tehdit, çirkinliğin çok büyük olduğunu gösteriyor. Halife hazret-i Ömer'e:

- Hıristiyan bir genç var. Hafızası çok kuvvetli, yazısı da çok düzgün, bunu kendine katip yaparsan çok iyi olur, dediler.

Kabul etmedi:

- Mü'min olmıyan birini dost edemem, dedi ve bu ayet-i kerimeyi okudu.

Ebu Musel Eş'ari, halife Ömer'e dedi ki:

- Yanımda nasrani bir katibim var. Çok işe yarıyor.

Hazret-i Ömer:

- Niçin, bir müsliman katip kullanmıyorsun? Maide suresindeki, "Ey mü'minler! Yahudi ve hıristiyanları sevmeyiniz!" ayetini işitmedin mi? dedi.

- Dini onun, katipliği benim.

- Allahü teâlânın hakir ettiğine ikram etme! Onun zelil ettiğini aziz eyleme! Allahın uzaklaştırdığına yaklaşma!

- Fakat ben Basra'yı onun yardımı ile idare edebiliyorum.

- Hıristiyan ölürse ne yapacaksan, şimdi onu yap! Hemen onu değiştir!.

Ayet-i kerimelerde buyuruldu ki:

“Ey mü'minler! Mü'min olmıyan kâfirlerle dost, arkadaş olmayınız!”

“Allahü teâlâya ve ahiret gününe inanan, Allahın ve Resulünün düşmanlarını sevmez.”

“Ey iman edenler! Yahudileri ve hıristiyanları sevmeyiniz!”

“Ey iman edenler! Benim ve sizin düşmanlarınızı sevmeyiniz.”

“Mü'minlerin erkekleri ve kadınları birbirlerini severler.”

Bu ayet-i kerimeler de, kâfirleri sevmeği haram etmektedir. Sevmemek de kalb ile olur.

Büyük İslâm alimi **İmam-ı Rabbani** hazretleri buyurdu ki: İbrahim aleyhisselamın o büyük makamı bulması, Peygamberlerin ağacı olması, Allahü teâlânın düşmanlarından teberri ettiği, uzaklaştığı içindi. İnsanı Allahü teâlânın rızasına kavuşturacak şeylerden hiçbiri, bu teberri gibi değildir.

Olgun Müslüman olmanın yolu

Bir gün Eshabı kiramdan bir zat gelip Resulullah efendimize bazı suallerinin olduğunu arz eder. Efendimizin izin vermesi üzerine sorularını sorar:

- Ya Resulallah, ben insanların en alimi olmak istiyorum,

-Allah'tan en çok korkan, insanların en alimi olur.

- İnsanların en zengini olmak istiyorum.

-Kanaatkar olursan, insanların en zengini olursun.

- İnsanların en hayırlısı olmak istiyorum.

-İnsanların en hayırlısı, insanlara menfaatli olandır. Sen de başkalarına yardımcı ol, en hayırlısı olursun.

- İnsanların en adaletlisi olmak istiyorum.

-Öyle ise kendin için istediğini başkası için de iste. Kendin için istemediğini başkası için de isteme.

- İyi hal ve ikram sahibi insan olmak istiyorum.

-Öyle ise Allah'a ibadet ederken O'nu görür gibi ibadet et. Sen O'nu görmesen de O seni görüyor zaten.

- İmanımın mükemmel olmasını istiyorum.

- Ahlakını güzelleştir. İmanın kemale ersin.

- Allah'ın itaatli bir kulu olmayı istiyorum.

-O halde farzları ihmal etme. Tümüyle yerine getir.

- Rabbimin huzuruna günah kirlerinden temizlenmiş olarak çıkmak istiyorum.

-Cünüplük kirinden guslederken günah kirinden de gusletmeyi ihmal etme, tevbe, istiğfarla devamlı temizlen.

- Mahşere giderken yolumun aydınlık olmasını istiyorum.

-O halde hiç kimseye zulmetme, kalbini kırma. Gücüne güvenerek hakkından mahrum etme

ki, mahşerde yolun aydınlık olsun.

- Rabbimin bana merhametini arzuluyorum. Bana acısın istiyorum.

-Rabbinin yarattığı insana ve bütün canlılara merhamet eyle. Sen burada merhametli olursan orada merhamete layık olursun.

- Günahlarımın azalmasını istiyorum.

- Öyle ise tevbe, istiğfarını çoğalt. Bir daha yapmama konusunda azimli ol.

- Rabbimin rızkımı bol vermesini istiyorum.

-O halde abdestli çalışmaya devam et.

- Ayıplarımın yüzüme vurulmamasını istiyorum.

-Sen burada kimsenin ayıbını yüzüne vurmazsan, orada da senin ayıbını kimse yüzüne vurmaz.

- Günah kirlerinden ruhumu nasıl temizlerim?

-Gözyaşıyla. Gözyaşını rahmet gibi yağdır, ruhunu temizlemiş olursun.

Ömrü kötülüklerle mücadele ile geçti

İnsanlık tarihi boyunca hemen her toplumda kamu düzenini bozan ve yüz kızartıcı büyük bir suç olarak kabul edilen hırsızlık, Resulullah efendimizin önlemeye çalıştığı sosyal problemlerden biridir. Ahlak ve hukuk kurallarına aykırı yollardan haksız kazanç sağlanmasına sebep olan hırsızlık, İslâmın son derece değer verdiği, korumayı hedeflediği ve kutsal kabul ettiği mal güvenliğini ve meşru yollardan gelir elde etmenin esas olduğu ilkesini ihlal eden kötü bir fiildir.

Cahiliye döneminde hırsızlık bir hayli yaygındı ve genel olarak ayıp ve suç sayılmaktaydı. Bununla birlikte, merkezi bir siyasi otorite bulunmadığından suçun düzenli bir şekilde kontrol altında tutulduğu ve suçluların cezalandırıldığı söylenemez.

Araplar kabile fertlerine, dost kabilelere, mabedlere ve kamuya ait malın çalınmasını suç sayarken, aralarında antlaşma ve himaye bulunmayan diğer kabilelerden güç kullanarak çalınan malı ganimet sayar ve bu tür eylemleri de cesareti simgeleyen davranışlar olarak görürlerdi.

Kur'an-ı kerimde, üzerine biat alınması gereken hususlar sayılırken "hırsızlık yapmamak" da zikredilmektedir. Ayrıca Kur'an-ı kerimde hırsızlıkla ilgili hukuki hükümler mevcuttur. Peygamber efendimizin Akabe'de Müslüman olanlardan biat aldığı hususlar arasında "hırsızlık yapmamak" yer alıyordu. Hatta bu sözleşmede hırsızlığın "Allah'a ortak koşmamak"tan sonra ikinci sırada yer aldığı görülmektedir ki, bu husus son derece dikkat çekicidir.

Hadis literatüründe Hz. Peygamberin hırsızlıkla ilgili sözleri incelendiğinde, bunların içinde en fazla yeri "Hırsız, mümin olduğu halde hırsızlık etmez" sözüyle, "Hırsızlık yapmayın" veya "hırsızlık yapmamak" üzere biat aldığı konusu ile ilgili olduğu görülmektedir.

Hz. Peygamberin sünnetinde hırsızlık, dünyada ve ahirette bir dizi yaptırım ve sorumluluğu gerektiren ağır bir suç ve büyük bir günah olarak nitelendirilmiştir.

Suçu sabit görülen hırsızlar da cezalandırılmıştır. Ancak bu noktada üzerinde durulması gereken husus, hırsıza ceza vermenin amaç olmadığıdır. Önemli olan, insanları eğitmek, hırsızlığa sevkeden etkenleri, sosyal ve ekonomik dengesizliği, ahlaki çöküntüyü ortadan kaldırmaktır.

Üstelik Peygamber efendimiz suçun oluşmasında, ispatında ve cezanın infazında suçlu lehine titiz davranmış, affetmeyi ve sulhü tavsiye etmiş, şikayetçisi bulunmayan veya kamuoyuna malolmamış suçları görmezlikten gelmiştir. Nitekim, Resulullahın bu tutumu olumlu sonuç vermiş, onun döneminde hırsızlık olaylarında düşüş olmuştur.

Hilye-i seadet

(Tam İlmihâl Seâdet-i Ebediyye, kitabından alınmıştır.)

Peygamber efendimizin görünüşünün anlatılmasına **Hilye-i seadet** denir.İslâm alimleri, Muhammed aleyhisselamın görünen bütün uzuvlarını, şeklini, sıfatlarını, güzel huylarını ve bütün inceliklerine varıncaya kadar hayatının tamamını açık bir şekilde senet ve vesikaları ile yazmışlardır.

Bu bilgiler, bizzat Peygamber efendimizin kendi beyanları olan hadis-i şeriflerinden ve Eshabının bildirdiği haberlerden toplanmıştır. Bunları ihtiva eden eserlere, siyer kitapları denmektedir.

Binlerce siyer kitabı arasında, Peygamber efendimizin hilye-i seadetini bildiren en meşhur kitapları; İmam-ı Tirmizi'nin "Eş-Şemail-ür-Resul"ü ve Kadı ıyad'ın "Şifa-i şerif"i ile İmam-ı Beyheki'nin ve Ebu Nuaym İsfehani'nin "Delail-ün-Nübüvve"leri, bir de İmam-ı Kastalani hazretlerinin "Mevahib-i Ledünniyye" adlı eseridir. Hadis-i şeriflerden ve Eshab-ı kiramın bildirdiği haberlerde, sevgili Peygamberimizin hilye-i seadeti şöyle bildirilmektedir:

Fahr-i kâinatın mübarek yüzü ile bütün aza-i şerifesi ve mübarek sesi, bütün insanların yüzlerinden

ve azalarından ve seslerinden güzel idi. Mübarek yüzü bir mikdar yuvarlak idi ve neş'eli olduğu zamanda ay gibi nurlanırdı.

Sevindiği, mübarek alnından belli olurdu. Resulullah efendimiz gündüz nasıl görürse, gece de öyle görürdü. Önünde olanları gördüğü gibi, arkasında olanları da görürdü. Yana ve geriye bakacağı zaman, bütün bedeni ile dönüp bakardı.

Mübarek gözleri büyük ve kirpikleri uzun idi. Mübarek gözlerinde bir mikdar kırmızılık vardı ve gözlerinin karası gayet siyah olup, geceleri sürme çekerdi. Fahr-i âlemin alnı açık idi. Mübarek kaşları ince olup, kaşları arası açık idi. İki kaşı arasındaki damar, hiddetlenince kabarırdı. Mübarek burnu gayet güzel olup, orta yeri bir miktar yüksek idi.

Mübarek başı büyük idi. Mübarek ağzı küçük değildi. Mübarek dişleri beyaz olup, öndekiler seyrek idi. Söz söyleyince, sanki dişleri arasından nur çıkardı. Allahü teâlânın kulları arasında O'ndan daha fasih ve daha tatlı sözlü kimse görülmedi. Mübarek sözleri gayet kolay anlaşılır, gönülleri alır ve ruhları cezb ederdi. Söz söylediği zaman, kelimeler inci gibi dizilirdi.. Bazan iyi anlaşılması için, üçkere tekrar ederdi. Cennet'te Muhammed aleyhisselam gibi konuşulacaktır.

Fahr-i âlem efendimiz, güler yüzlü idi. Tebessüm ederek güler ve mübarek ön dişleri görünürdü. Gülünce, nuru duvarlar üzerine aks ederdi. Ağlaması da, gülmesi gibi hafif idi. Kahkaha ile gülmez, yüksek sesle de ağalamazdı. Ama üzülünce, mübarek gözlerinden yaş akardı. Ümmetinin günahlarını düşününce, Allahü teâlânın korkusundan ve Kur'an-ı kerimi işitince ve bazan da namaz kılarken ağlardı.

Gayet güzel ve sevimliydi

Resulullah efendimiz Arap olup ten rengi kırmızı ile karışık beyaz benizli idi.Gayet güzel, nurlu ve sevimli idi.

Arab, lügatda güzel demektir. Mesela, lisan-ı Arab, güzel dil demektir. Istılah manası ise, yani coğrafyada Arab demek, Arabistan isimli yarımadada doğup büyüyen, oranın iklimi, havası, suyu ve gıdası ile yetişen ve onların kanından olan kimse demektir. Anadolu'daki kandan gelenlere Türk, Bulgaristan'da doğup büyüyenlere Bulgar, Almanya'dakilere Alman dedikleri gibi, Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem de, Arabistan yarımadasında doğduğu için Arab'dır.

Arablar beyaz, buğday benizli olur. Bilhassa Peygamberimizin sülalesi beyaz ve çok güzel idi. Zaten dedeleri **İbrahim aleyhisselam**, beyaz olup, Basra şehri ahalisinden Taruh isminde beyaz bir Müslümanın oğlu idi. Kâfir olan Azer, İbrahim aleyhisselamın babası değil, amcası ve üvey babası idi.

Sevgili Peygamberimizin babası Abdullah'ın güzelliği, Mısır'a kadar yayılmıştı ve alnındaki nurdan dolayı, iki yüze yakın kız, evlenmek için Mekke'ye gelmişti. Fakat, Muhammed aleyhisselamın nuru, Amine'ye nasib oldu.

Amcası Abbas ile Abbas'ın oğlu Abdullah da beyaz idi. Peygamberimizin kıyamete kadar evladı da güzel ve beyazdır.

Resulullah'ın Eshabı'da beyaz ve güzel idi. Hz.Osman, beyaz sarışın idi. Resulullah efendimizin, Rum imparatoru Herakliüs hükümetine gönderdiği sefiri Hz. Dıhye-i Kelbi çok güzel olup, sokaklarda yürürken, yüzünü görmek için Rum kızları sokaklara dökülürlerdi. Cebrail aleyhisselam çok defa, Hz.Dıhye şeklinde gelirdi.

Mısır, Şam, Afrika, Sicilya ve İspanya yerlileri Arab değildir. Arablar, İslâmiyet'i dünyaya yaymak için Arabistan yarımadasından çıkarak buralara geldiklerinden, bugün buralarda da mevcuttur. Nitekim Anadolu'da, Hindistan'da ve başka memlekeketlerde de mevcuttur. Fakat, bugün bu memleketlerin hiçbirinin ahalisini Arab diye isimlendirmek doğru olmaz.

Mısır halkı esmerdir. Habeşistan halkı siyahtır. Bunlara **Habeş** denir. Zengibar ahalisine **Zenci** denir. Bunlar da siyahtır. Anadolu'ya misafir gelen siyah fellahlar, habeşler, zenciler, hürmet ve ikram olunmak için, kendilerini, Arab diye tanıtmıştır.

Anadolu'nun saf Müslümanları da sözlerine inanıp bunları sevmişlerdir. Çünkü bu sevgide siyah, beyaz ayırımı yoktur. İnsanın siyah olması, imanın şerefini azaltmaz. Bilal-i Habeşi hazretleri ve Resulullah'ın çok sevdiği **Hz.Üsame** siyah idiler. Allahü teâlâ insanın rengine değil, imanının kuvvetine ve takvasına kıymet vermektedir. Bazı art niyetliler bir yandan, siyah insanları aşağı ve iğrenç olarak tanıttılar. Bir yandan da kara kedileri, köpekleri, **"Arab, Arab**" diye çağırarak, siyah resim ve karikatürlere Arab diyerek, gençliğe, Arab'ı siyah olarak tanıttılar.

Miskten güzel kokardı

Resul-i ekrem efendimiz, çok uzun boylu olmadığı gibi, kısa da değildi. Yanına uzun bir kimse gelse, ondan uzun görünürdü. Oturduğu zaman, mübarek omuzu, oturanların hepsinden yukarı olurdu.

Fahr-i âlem efendimizin, mübarek parmakları iri ve mübarek kolları etli idi. Mübarek avuçlarının içi genişi idi. Bütün vücudunun kokusu, miskten güzel idi. Mübarek bedeni, hem yumuşak, hem de kuvvetli idi.

Enes bin Malik hazretleri diyor ki: "Resulullah'a on sene hizmet ettim. Mübarek elleri ipekten

yumuşak idi. Mübarek teni miskten ve çiçekten daha güzel kokuyordu. Mübarek kolları, ayakları ve parmakları uzun idi. Mübarek ayaklarının parmakları iri, altı da çok yüksek olmayıp yumuşak idi.

Mübarek saçları ve sakallarınını kılı çok kıvırcık ve çok düz değil, yaratılışda ondüle idi. Mübarek saçları uzundu. Önceleri kakül bırakırdı, sonradan ikiye ayırır oldu. Mübarek saçlarını bazan uzatır, bazan da keser, kısaltırdı, saç ve sakalını boyamazdı.

Vefat ettiği zaman, saç ve sakalındaki ak kılların sayısı yirmiden az idi. Mübarek bıyığını kırkardı. Bıyıklarının uzunluğu ve şekli, mübarek kaşları kadar idi. Emrinde hususi berberleri vardı. Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz, misvakını ve tarağını yanından ayırmazdı.Mübarek saçını ve sakalını tararken aynaya nazar ederdi.

Güzel huyların hepsi, sevgili Peygamberimizde toplanmıştı. Güzel huyları, vehbi yani Allahü teâlâ tarafından verilmiş olup, kesbi yani çalışarak, sonradan kazanmış değildir. Bir Müslümanın ismini söyleyerek hiçbir zaman lanet etmemiş ve asla mübarek eliyle kimseyi döğmemiştir. Allah için intikam almış; kendi için, hiçbir kimseden intikam almamıştır. Akrabasına, Eshabına ve hizmetçilerine tevazü ederek, iyi muamele ederdi. Ev içinde çok yumuşak ve güler yüzlü idi. Hastaları ziyarete gider, cenazelerde bulunurdu. Eshabının işlerine yardım eder, çocuklarını kucağına alırdı. Fakat kalbi bunlarla meşgul olmazdı. Mübarek ruhu, melekler âleminde idi.

Fahri âlem efendimiz, insanların en cömerdi idi. Bir şey istenip de yok dediği görülmemiştir. İstenilen şey varsa verir, yoksa cevap vermezdi. O kadar iyilikleri, o kadar ihsanları vardı ki, Rum imparatorları, İran şahları ve hiçbir hükümdar, O'nun kadar ihsan yapamazdı.

Fakat kendisi sıkıntı ile yaşamağı severdi. Öyle bir hayat sürerdi ki, yemek ve içmek hatırına bile gelmezdi. Yemek getirin yiyelim veya falanca yemeği pişiriniz demezdi. Yemek getirilirse yer, her ne meyve verseler kabul ederdi.

Yemek sonunda su içmezdi. Suyu otururken içerdi. Başkaları ile yemek yerken, herkesten sonra el çekerdi. Herkesin hediyesini kabul ederdi. Hediye getirene karşılık olarak kat kat fazlasını verirdi.

Gölgesi yere düşmezdi

Peygamber efendimizin mübarek gözleri uyur, kalb-i şerifi uyumazdı. Aç yatıp tok kalkardı. Hiç esnemezdi. Mübarek vücud nurani olup, gölgesi yere düşmezdi. Elbisesine sinek konmaz, sivrisinek ve diğer böcekler mübarek kanını içmezdi.

Resulullah efendimizi ansızın gören kimseyi korku kaplardı. Kendisi yumuşak davranmasaydı, peygamberlik hallerinden, kimse yanında oturamaz, sözünü işitmeye takat getiremezdi. Halbuki kendisi, hayasından, mübarek gözleri ile kimsenin yüzüne bakmazdı.

Allahü teâlâ tarafından Resulullah olduğu bildirildikten sonra, şeytanlar göklere çıkarak haber alamaz ve kahinler söyleyemez oldular. Server-i âlem efendimiz, bizim bilmediğimiz bir hayat ile şimdi hayattadır.

Cesed-i şerifi asla çürümez. Kabrinde bir melek durup, ümmetinin söyledikleri salevat-ı şerifleri kendisine haber verir. Minberi ile kabr-ı şerifi arasına **Radva-i mutahhera** denir. Burası Cennet bahçelerindendir. Kabr-i şerifini ziyaret etmek, taatlerin en büyüğü ve ibadetlerin en kıymetlisidir.

Peygamber efendimizin güzelliğini, Eshab-ı kiramın büyükleri şöyle anlattı:

Ebu Hüreyre hazretleri; "Resulullah'dan daha güzel bir kimse görmedim, sanki güneş bütün parlaklığı ile yüzünde parlıyordu. Güldüğü zaman, dişleri duvarlara aydınlık saçardı" buyurdu.

Hazret-i Ali; "O'nu aniden gören, heybetinden korkuya kapılırdı. O'nunla sohbet edip tanıyan, hemen ısınıp severdi" buyurdu.

Cabir bin Semüre hazretleri; "Resulullah, mübarek elini yüzüme sürdü. Elinde, sanki attarların yani koku satan kimselerin çantasından yeni çıkarılmış gibi güzel bir koku, serinlik buldum. Resulullah efendimiz, elini bir kimsenin eline müsafeha için değdirmiş olsa, bütün gün o kimsenin elinden o güzel koku çıkmazdı" buyurdu.

Hazret-i Aişe validemiz; "Resulullah, bir çocuğun başını okşadığı zaman, diğer çocuklar arasında o çocuk, güzel kokusundan hemen belli olurdu" buyurdu.

Hz.Ebu Hüreyre; "Yürüyüşünde Resulullah'tan daha sür'atli kimseyi görmedim. Sanki yer kendisinde dürülüyordu. O'nunla yürürken, biz bütün gücümüzü sarf edip kendimizi zorluyorduk" buyurdu.

Peygamber efendimiz, fevkalade güzel konuşurdu. Sözün nereden başlatılıp nerede bitirileceğini en mükemmel bir şekilde bilirdi. Sözleri, söyleyiş bakımından berrak son derece fasih ve beliğ idi. Söz ve kelimelerinde mananın doğruluğu her zaman kendini gösterdi. İfade etme gücü, fevkalade olduğundan, konuşurken hiç yorulmaz ve külfet çekmezdi.

"Sana ne oldu dalgın duruyorsun?"

Ulema-i rasihin denilen, peygamber efendimize varis olan yüksek İslâm alimleri, O'nu bütün güzellikleriyle görmüş ve aşık olmuşlardır. Bunların en başında **Hz. Ebu Bekir-i Sıddık** gelmektedir.

O, Resulullah efendimizdeki nübüvvet nurunu görüp; üstünlük, güzellik ve yüksekliklerini idrak

ederek, aşık olmuş ve bunda öyle ileri gitmiştir ki, başka hiçbir kimse onun gibi olamamıştır.

Hazret-i Ebu Bekir, her an, her baktığı yerde Resulullah efendimizi görürdü. Bir keresinde halini; “Ya Resulallah! Nereye baksam sizi görüyorum” diye arzetmişti. Bir keresinde de; “Bütün iyiliklerimi, sizin bir sehvinize (yanılmanıza) değişirim” demişti.

Resulullah efendimizin güzelliğini en iyi görüp anlayan ve anlatanlardan biri de, müminlerin annesi hazret-i Aişe validemiz idi. Hazret-i Aişe; alime, müctehid, akıllı, zeki, edibe idi. Gayet beliğ ve fasih konuşurdu. Kur’an-ı kerimin manalarını, helal ve haramları, Arab şiirlerini ve hesap ilmini çok iyi bilirdi.

Resulullah’ı medheden şiirleri vardır. Şu iki beyti, hazret-i Aişe validemiz söylemiştir:

“Ve lev semi’ü fi Mısre evsafe haddihi;/Lema bezelu fi sevmi Yusufe min nakdin./Levima Zeliha lev reeyne cebinehu,/Le aserne bilkat’il kulubi alel eydi.”

Tercümesi şöyle: “Eğer Mısır’dakiler, O’nun (Peygamber efendimizin) yanaklarının güzelliğini işitmiş olsalardı; (güzelliği dillere destan olan) Yusuf aleyhisselama hiç para vermezlerdi. Yani bütün mallarını, onun yanaklarını görebilmek için saklarlardı. Zeliha’yı, “Yusuf aleyhisselama aşık oldu diyerek” kınayan kadınlar, Resulullah’ın nurlu alnını görselerdi, ellerinin yerine kalblerini keserlerdi de acısını duymazlardı.”

Hazret-i Aişe validemiz buyuruyor ki: “Bir gün Resulullah, mübarek nalınlarının kayışlarını çıkarıyordu. Ben de iplik eğiriyordum. Mübarek yüzüne baktım. Parlak alnından ter damlıyordu. Ter damlası, her tarafa nur saçıyor, gözlerimi kamaştırıyordu. Şaşa kaldım.

Bana doğru bakıp, **“Sana ne oldu ki, böyle dalgın duruyorsun?”** buyurdu. “Ya Resulallah! Mübarek yüzünüzdeki nurların parlaklığına ve mübarek alnınızdaki ter danelerinin saçtıkları ışıklara bakarak kendimden geçtim” dedim.

Resulullah, kalkıp yanıma geldi. **“Ya Aişe! Allahü teâlâ sana iyilikler versin!”** buyurdu. Hazret-i Aişe validemizi takdir ve taltif etti.

Methetmekte aciz kaldılar

Resul-i ekrem efendimizin, mübarek bedeninde toplanan, görünen ve görünmeyen güzellikler hiçbir ferdin bedeninde toplanmamıştır.

İmam-ı Kurtubi hazretleri şöyle bildirmiştir: “Resul-i ekrem efendimizin güzelliği büsbütün görünmemiştir. Eğer hakiki güzelliği görünseydi, Eshab-ı kiram O’na bakmaya takat getiremezdi. Şayet hakiki güzelliğini gösterseydi, hiç kimse bakmaya dayanamazdı.”

Eshab-ı kiram, Peygamber efendimize; “Ya Resulallah! Siz mi güzelsiniz, Yusuf aleyhisselam mı daha güzeldir?” diye sordular.

Efendimiz cevap olarak; **“Kardeşim Yusuf benden sabih** (güzel), **ben ondan melihim** (sevimliyim). **Onun görünen güzelliği, benim görünen güzelliğimden çoktur”** buyurdular.

Peygamber efendimiz bir hadis-i şeriflerinde; **“Allahü teâlânın gönderdiği her peygamber güzel yüzlü, güzel seslidir. Sizin Peygamberiniz ise, onların en güzel yüzlüsü ve en güzel seslisidir”** buyurdular.

Resulullah efendimizin, Kur’an-ı kerimde geçen isimlerinden biri de Kur’an-ı kerimin kalbi olan Yasin suresindeki **“Yasin**” kelimesidir. Ulema-i rasihinin büyükleri; “Yasin, “Ey benim muhabbet deryamın dalgıcı olan habibim” demektir” buyurmuşlardır.

Bu deryanın ismini duyarlar, uzaktan görenler, yakınına gelenler, içine girip nasibi kadar derine inenlerin hepsi, ömürlerinin her safhasında Resulullah’ın aşkı ile yanıp tutuşmuşlar, yanık feryadlar, içli gözyaşları ve yakıcı mısralarla bu aşklarını dile getirmişlerdir.

Mevlana Halid-i Bağdadi hazretleri, Resulullah efendimize olan muhabbet ve aşkını dile getirdiği kasidelerinden birinde şunları yazmaktadır:

Server âlem, sana aşık olup da, yanarım!
Her nerede olsam, o güzel cemalin ararım.
Kabe kavseyn tahtının sultanı sen, ben bir hiçim,
Misafirinim dememi, saygısızlık sayarım.
Her şey cihanda senin şerefine yaratıldı
Rahmetin bana da yağsa, o an olur beharım.
Herkes Kabe’yi tavaf için geliyor Hicaz’a,
Sana kavuşmak şevkiyle, ben dağları aşarım.
Seadet tacı giydirildi, rüyada başıma,
Ayağın toprağı serpildi yüzüme sanırım.
Dostunu öven aşıkların bülbülü, ey Cami!

Peygamber efendimizi medheden parça parça yazılmış şiirler ve medhiyeler bir tarafa, O’nun için pek çok eser yazılmıştır. Bunları yazanlar içinde şöhretleri ve san’atları bütün dünyayı ve asırları kaplamış olanları bile, Resulullah’ı medhetmekten aciz olduklarını beyan etmiştlerdir.

“Kişi sevdiği ile beraberdir”

Resulullah efendimizin güzelliğini hiç kimse tam olarak anlatamamıştır. O’nu görüp güzelliğine aşık olanlar, dilleri döndüğü kadar anlatmağa çalışmışlar, o güzelliği bildirmeğe insan gücü yetmez demişlerdir. İslâm alimlerinin kitaplarında o aşıkların haber verdiklerinden yüzlercesi yazılmıştır. Okuyanlar, Allahü teâlânın, sevgili Peygamberini, düşünülemiyecek bir düzende ve bakmağa doyulamayacak bir güzellikte yaratmış olduğunu hemen anlatır.

Görmeden, O’na gönül verirler. Habibullah’a aşık olanlar, her nefeste, ciğerlerine giren havanın serinliğinde, O’nun sevgisinin tadını duyarlar. Aya her bakışlarında, O’nun mübarek gözlerinden gelmiş olan ışınların akslerini aramakla zevklenirler. O’nun güzelliği deryasında bir damlaya kavuşanların her zerresi;

“Güzel yanağını bilen, güle hiç bakmaz,
Senin sevginde eriyen, derman aramaz!” diye söyler.

Bir gün hazret-i Ömer, Peygamber efendimize; “Ya Resulallah! Allahü teâlâya yemin ederim ki, canım hariç, bana her şeyden sevgilisin” dedi.

Resulullah efendimiz ise; **“Ben, kendisine canından daha sevgili olmadıkça, sizden biriniz asla iman etmiş olmaz”** buyurdular. Bunun üzerine hazret-i Ömer; “Ya Resulallah! Sana Kur’an-ı kerimi gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, sen bana canımdan daha sevgilisin” deyince; **“Ey Ömer, şimdi** (tamam) **oldu”** buyurdular.

Enes bin Malik’den rivayetle bir hadis-i şerifde buyruldu ki: **“Hiçbiriniz, ben ona, evladından da, pederinden de ve bütün halktan daha sevgili olmadıkça iman etmiş olmaz.”**

Bir kimse, Resulullah efendimize gelip sordu: “Ey Allahü teâlânın Resulü! Kıyamet ne zaman kopacaktır?” Peygamber efendimiz; **“Kıyamet için ne hazırladın?”** buyurdular. O kimse; “Evet, çok namaz kılarak, oruç tutarak, sadaka vererek kıyamet için hazırlanmadım. Lakin ben, Allahü teâlâyı ve O’nun Resulünü seviyorum” dedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz; **“Kişi sevdiği ile beraberdir”** buyurdular.

Vefatından sonra Peygamber efendimizin ayrılığına dayanamayan Bilal-i Habeşi hazretleri, Şam’a gitmiş, burada bir müddet kaldıktan sonra, bir gece rüyasında Peygamber efendimizi görmüş ve**; “Beni ziyaret etmeyecek misin ya Bilal?”** buyurması üzerine, Medine’nin yolunu tuttu. Bilal-i Habeşi, Resulullah efendimizle geçirdiği günleri hatırlayıp, hasret ve muhabbet gözyaşları döktü.

Uzun müddet ağladıktan sonra, Resulullah’ın torunları hazret-i Hasen ve hazret-i Hüseyn’in ısrarları ile bir gün sabah namazı vaktinde ezan okumaya başladı. Onun sesini duyan herkes, sokaklara döküldüler ve Resulullah ile yaşadıkları saadetli günleri, Bilal-i Habeşi’nin okuduğu ezan sadalarıyla hatırlayıp ağladılar. Bilal-i Habeşi hazretleri de, ağlamaktan ezanı güçlükle tamamlayabildi.

Resulullahı sevmek farzdır

Resulullah’ı sevmek, bütün Müslümanlara **farz-ı ayndır**. O Serverin sevgisi bir gönüle yerleşirse, İslâmiyet’i yaşamak, imanın ve İslâm’ın tadına, doyulmaz zevkine ermek, çok kolay olur. Bu sevgi, iki cihanın efendisine tam uymala ele geçer.

Bu sevgi ile, Allahü teâlânın, Habibine ikram ettiği sonsuz ve anlatılması mümkün olmayan nimetlere ve bereketlere kavuşmakla şereflenilir. Küçük-büyük bir Müslümanı, doğrudan doğruYa Resulallah’ın sevgisine götüren Ehl-i sünnet alimleri ve kitapları, bu bereketlerin senetleridir.

Resul aleyhisselamın mübarek ismini anan veya duyan mü’minin, Resulullah’ın şerefli meclisinde bulunuyormuş gibi; sükunet, edeb, kalb ve bedenle tazim üzere bulunması vaciptir.

Resulullah efendimizin mübarek sözlerinden ve işlerinden bildirilen birşeyi, O’nun şanını yükseltecek bir şey ile mukabele etmek, O’na tazimden ve hürmettendir. İnsanlar arasında aşağılık ve düşük bir mertebe için kullanılan kelimelerle, Resulullah’ı vasfetmemek de O’na tazimdendir.

Birçok yabancı kimse gelip, Resulullah’ı ilk gördüklerinde, daha söz, iş ve hallerine muttali’ olmadan, sadece görmekle, hak peygamber olduğunu anlarlardı. Nitekim şairi Abdullah bin Revaha hazretleri, “Hiçbir mu’cizesi olmasa, kendisi mu’cize idi.” demiştir.

Bazı alimler, Resulullahın hüsnü cemalinin hepsini Allahü teâlâ bize göstermedi. Çünkü bütün güzelliği görünseydi, mübarek yüzüne gözler bakamazdı. Neş’eli olduğu zamanlar nurlu yüzü ayna gibi parlar, parlaklığı yanlarındaki duvarlara aksederdi. Gece karanlığında dışarıdan içeriye girenler, yüzünün nurunun aydınlığında yere düşmüş iğneyi görürlerdi.

Gece de gündüz gibi görürdü

Resulullah efendimizin görmesi bizim görmemiz gibi değildi. İbni Abbas hazretleri, “Resulullah efendimiz gündüz nasıl görürse gece karanlığında da öyle görürdü,” buyurmuştur.

Hz.Aişe validemiz de, “Resulullah efendimiz aydınlıkta nasıl görürse karanlıkta da öyle görürdü” buyurmuştur. Fahr-i âlem efendimiz ashabına:**“Vallahi sizin rükunuz ve secdeniz benden gizli kalmaz.**

Hiç şüphesiz ben sizi önümden ve arkamdan görürüm” buyurmuştur.

Yine Müslim'de geçen Enes bin Malik hazretlerinin bildirdiği hadis-i şerifte, Efendimiz : **“Ey Âdemoğulları! Elbette ben sizin imamınızım. O halde rüku ve secdeyi benden önce etmeyin. Hiç şüphesiz sizin önce yapmanız bana malum olur. Çünkü sizi önümden ve arkamdan görürüm”** buyurdu.

İmam-ı Mücahid hazretleri, **“O, kalktığın ve secde edenler arasında dolaştığın zaman seni görüyor,”** (Şura suresi: 218) ayet-i kerimesinin tefsirinde şöyle buyurmuştur: Resulüllah efendimiz önünde olanları gördüğü gibi arkasında olan safları da görürdü.

Bu durum Resulüllah efendimiz hakkında alışılmışın ötesine geçen bir hususiyettir. Gözde görme sıfatını yaratan Cenab-ı Allah başka uzuvlarda da yaratmaya kadirdir .

Efendimiz, genelde önüne bakardı. Yeryüzüne bakışı gök yüzüne bakışından ziyade idi. En çok baktığı göz ucu ile bakmaktı. Gerçekten de edebin gereği olan şey, gözlerini muhafaza etmektir. Oraya buraya baka baka yürümek edepsizlik nişanıdır,denilmiştir.

Hazret-i Ali buyurdu ki: “Fahr-i âlem mübarek gözleri büyüktü. Mübarek kirpikleri uzundu. Mübarek gözlerinin karası gayet siyahtı. Mübarek gözlerinde biraz kırmızılık vardı. Bu özellik gözde gayet güzel olmayı gerektirici bir vasıftır.

Bir zaman Resulüllah efendimiz beni Yemen diyarına gönderdi. Orada Yahudi alimlerinden bir kişi bana:“Eba'l-Kasım'ın vasfını bana söyle” dedi. Ben de, çok uzun değildir, kısa da değildir, dedim. O Yahudi alimi devam etti:” Gözlerinde kırmızılık vardır ve sakalı çok güzeldir, “dedi.Ben: “ Vallahi Resulullah hazretlerinin sıfatı böyledir”, dedim. O zaman Yahudi alimi:

“ Ben babalarımın ve dedelerimin kitaplarında O'nun vasfını böyle buldum. Ben şehadet ederim ki, o nebidir ve Allah'ın resulüdür. Bütün Âdemoğullarına resul olarak gönderilmiştir,” dedi.

“Ben, sizin işitmediğinizi işitirim.”

Resulullah efendimizin işitmesi de bizimki gibi değildi. Fahr-i âlem efendimiz, **“Hiç şüphesiz ki, ben, sizin görmediğinizi görürüm ve işitmediğinizi işitirim.”** buyurmuştur.

Hakim bin Hizam hazretleri anlatır: “Bir gün Resulüllah efendimiz eshab-ı kiramı arasında oturuyordu. Onlara:

- Benim işittiğimi siz de işitiyor musunuz? diye sordu.

- Hiçbir şey işitmiyoruz, ya Resulallah! dediler.

O zaman Resulullah efendimiz:

- Muhakkak ben, göğün ve yıldızların sesini işitirim. Onun ses verdiği inkar edilemez. Çünkü onda bir karış yer yoktur ki, üzerinde secde veya kıyam edici bir melek bulunmasın, diye buyurdu.

Efendimizin sesi, işitmesi gibi yüz görünüşü ve konuşması da çok farklı idi. Fahr-i âlem efendimizin alnı parlak ve açıktı. Mübarek kaşları sık ve ince idi. Kaşlarının arası açıktı. İki kaşının arasında olan damarı gazab zamanında kabarırdı.

Mübarek dişleri beyazdı ve çok sık değildi, araları açıktı. İnci gibi berrak, sağlam ve güzeldi. İbn-i Abbas hazretlerinden buyurdu ki, Fahr-i âlem efendimizin ön dişleri seyrekti. Söz söylediği zaman sanki dişlerinin arasından nur çıkardı.

Mübarek dudaklarının mübarek ağzını yumduğu zamanda görünen şekli, güzelliği Allah'ın kullarından hiçbir kimseye verilmiş değildi. Görenler, öylesine güzellik ve letafet üzere idi, demişler gördüklerini tam ifade edememişlerdir.

Hz. Ebu Kursafe şöyle anlatır: “Ben, annem ve teyzem Resulullah efendimize gidip biat ettik. Dönüp eve geldiğimiz zaman bana:

- Oğlum, hiç bunun gibi yüzü güzel, elbisesi temiz, sözü yumuşak ve tatlı bir kimse biz görmedik. Ağzından nur çıktığını görüyorduk, dediler.

Mübarek ağız suyunun vasfı hakkında çok mucize ve kerametler beyan olunmuştur. Bunlardan biri ittifakla nakledilen bir hadiste gelmiştir ki, Hayber gazasında Hazret-i Ali'nin gözleri çok ağrıyordu. O kadar ki, gözlerini açmaya muktedir olamıyordu. Fahr-i âlem efendimiz o gün eline sancağı alıp gözlerine mübarek ağız suyundan sürdü. Öyle sıhhat nasib oldu ki, sanki hiç gözleri ağrımamış gibi oldu.

Hz. Utbe'de de kurdeşen dedikleri hastalık arız olmuştu. Fahr-i âlem onun sırtına ve karnına bir miktar ağız suyundan sürdü ve mübarek eliyle sığadı. Sıhhat bulduktan sonra bedeni öyle hoş kokulu oldu ki, ondan güzel koku olmazdı.

Sözleri gönülleri ve ruhları cezbederdi

Resulullah efendimizin konuşması hakkında şöyle buyurulmuştur. Allahü teâlânın yaratıkları arasında ondan daha fasih ve şirin konuşan, üslubu hızlı ve akıcı bir kimse yoktu. Mübarek sözleri gönülleri alır ve ruhları cezbederdi.

Konuşması o derecede idi ki, onun nihayetine akıl yetişmezdi. Nasıl böyle olmasın ki, bu şerefli lisanı ile Hak teâlânın emir yasaklarını insanlara bildirdi. Allah'ın muradı onun lisanından beyan oldu.

Allahın emir ve yasaklarının hepsi onun vasıtasiyle açıklanıp bildirilirdi.

Farzlar ve sünnetler onunla açık seçik ortaya konulmuştur. Doğruluk ve olgunluk yolu, dünyaya geliş ve Allaha dönüş caddesi onunla açık ve aydınlık hale gelmiştir. O derecede konuşması akıcı ve aydınlık, sözleri açık ve berrak idi ki, söz söylediği zaman kelimeleri inci gibi dizilirdi. Bir kimse saymak istese şerefli kelimelerinin sayılması kabildi.

Aişe-i Sıddıka validemiz anlatır:

Resulullah efendimiz sözünü sizin dizdiğiniz gibi dizmezdi. O öyle söz söylerdi ki, eğer sayıcı bir kimse onları saymak istese sayılması kabil olurdu. Bazı yerde anlaşılsın diye bir kelimeyi üç kere tekrarlardı. **"Ben Arabın en açık ve aydınlık konuşanıyım"** diye buyururdu. Cennet ehli Muhammed aleyhisselamın diliyle konuşurlar.

Hazret-i Ömer bin Hattab, bir gün:

- Ya Resulallah! Ne haldir ki, sen bizim aramızdan çıkıp yabancı bir diyara gitmedin. Yine de fesahatte, güzel konuşmada hepimizden üstünsün, dedi.

Fahr-i Kâinat efendimiz:

- İsmail'in "aleyhisselam" konuştuğu dil kaybolup gitmişti. Cebrail aleyhisselam onu bana getirdi, ezberletti, buyurdu.

Velhasıl, lisanın kemaline delalet eden şeylerin nihayeti yoktur. Bu mananın tasdiki, akıllı kişiler katında asla delile ve isbata muhtaç değildir. Bazı alimler, Peygamber efendimizin lafzı az ve manası çok olup asla fasihlerin divanlarından hiçbirinde geçmemiş olan şerefli sözlerinden bazısını toplamışlardır.

Gülmesi tebessüm şeklindeydi

Resulüllah efendimizin gülmeleri de itidal üzere olduğunu hazret-i Aişe validemiz şöyle bildirmiştir: **"Ben Resulüllah efendimizin gülmeğe itibar edip tam olarak güldüğünü görmedim. Sadece tebessüm ederlerdi."**

İbni Ebi Hale buyurdu ki:

"Resulullah efendimizin en fazla gülmesi tebessüm şeklinde idi. Gülerken mübarek dişleri habbü'l-ğamam gibi görünürdü."

Habbü'l-ğamam, buluttan tane tane düşen çiğ damlası veya dolu tanesidir, mübarek dişlerini ona benzetmiştir.

İbn-i Hacer buyurdu ki: "Bütün hadis-i şeriflerden açıkça anlaşılan şudur ki: Peygamber efendimizin çok görülen hali tebessüm idi. Az olarak güldüğü de görülmüştür. Kahkaha iye gülmenin mekruh olması, en çok görülen hal olmasında veya çok kuvvetli görülmesindedir. Zira böyle gülmek vakarı giderir.

İbn-i Battal "Resulüllah efendimizden uyulması gereken nesne o fiilidir ki, ona devam eylemiştir", diye buyurdu.

Yani gülme hususunda Resulüllah efendimizden en çok görülen tebessüm olunca mü'min olana da yaraşan, gülecek olduğu zaman tebessüm etmek ve aşırı derecede gülmemektir. Arada sırada beşeriyet icabı acayip bir şeyin idrakinden zaruri olarak çok veya kuvvetli gülmek vaki olursa bir şey lazım gelmez. Uygun olmayan bunun çok vaki olmasındadır.

Ebu Hüreyre'nin bildirdiği hadis-i şerifte, Fahr-i Âlem efendimiz :

"Çok gülme! Zira şüphesiz çok gülmek kalbi öldürür", diye buyurmuştur.

Ebu Hüreyre hazretleri buyurdu ki:

"Resulüllah efendimiz güldükleri zaman nuru duvarların üzerine ışık saçardı."

Peygamber efendimizin, Cebrail aleyhisselam geldiğinde o halet kendilerinden gidinceye kadar tebessüm ettikleri görülmezdi.

Tebessüm etmek, güleryüzlü olmak çok iyidir. Fakat kahkaha ile gülmek hoş değildir. Ayet-i kerimede, **"Az gülüp, çok ağlasınlar!"** [Tevbe 82] buyuruldu.

Hadis-i şeriflerde de çok gülmenin zararları şöyle bildirildi:

"Gafletinden habersiz gafile şaşılır. Şu kişiye de şaşılır ki, ölüm onun peşinde iken, o dünyanın peşinde koşar. Rabbinin kendinden razı olup olmadığını bilmeden kahkaha ile gülene de şaşılır."

"Gülerek günah işliyen, ağlıyarak Cehenneme gider."

"Eğer benim gördüğümü siz görseydiniz, az güler çok ağlardınız"

Peygamber efendimiz, Hz. Mikailin gülmeyişinin sebebini Hz. Cebraile sual edince, **"Cehennem yaratıldığından beri hiç gülmemiştir**" cevabını verdi

Resulullahın dua ve tesbihleri

Resulullah efendimiz, kelime-i tevhidi çok söyler, ümmetinin de çok söylemesini tavsiye ederdi. **"Lâ ilahe illallah**" güzel kelimesinden daha faideli birşey yoktur.

Bu güzel kelimeyi tekrar tekrar söyleyince, Allahü teâlâdan başkasını yok bilmekte, herşeyden yüz çevirip, hak olan bir ma'buda dönmektedir. Bu güzel kelime , kıyamet için ayrılmış olan doksandokuz rahmet hazinesinin anahtarıdır.

Allahü teâlânın af ve magfireti sonsuzdur. Allahü teâlâ, bu ümmete af ve magfiretini o kadar saçacak ki, geçmiş ümmetlerden hiçbirine böyle merhamet ettiği bilinmiyor. Doksandokuz rahmetini, sanki bu günahkar ümmet için ayırmıştır. İkram, ihsan, kabahatliler, günahlılar içindir. Allahü teâlâ, af etmeyi ve magfiret etmeyi sever. Kusur ve kabahati çok olan bu ümmet kadar af ve magfirete uğrayacak hiçbirşey yoktur.

Bunun için, bu ümmet, ümmetlerin en hayrlısı oldu. Bunların şefaat edicisi olan bu güzel kelime, kelimelerin en kıymetlisi oldu.

Hz. Cabir bin Abdullah'ın, bildirdiği hadis-i şerifte Peygamberimiz,

"Zikrin efdal ve üstünü "Lâ ilahe illallah**", Duanın efdal ve üstünü de,** "Elhamdü lillah" **buyurdu"**

Hz. Ebu Hüreyre de, Resul aleyhisselamın "Bir kul, ihlaslı **olarak Lâ ilahe illallah** derse, büyük günahlardan sakındığı müddetçe, gök kapıları kendisine açılır ve o Kelime-i tevhid Arşa ulaşır!" buyurduğunu bildirir.

Hz. Ebu Zer Gıfari der ki; Ya Resulallah! Bana, bir tavsiyede bulun? dedim.

Resulullah "Bir günah iş işlediğin zaman, arkasından bir Hasene yetiştir ki, onu, yok etsin!" buyurdu."Ya Resulallah! Lâ ilahe illallah, Hasenattanmıdır?" diye sordum.Resulullah **"O, Hasenatın en üstünüdür**!" buyurdu."

Ebu Hüreyre'nin bildirdiğine göre: Peygamberimiz "İmanınızı yenileyiniz!" buyurdu. "Ya Resulallah! imanımızı nasıl yenileyelim?" diye soruldu.

Peygamberimiz **"Lâ ilahe illallah sözünü çok çok söyleyerek**!" buyurdu.

Yine Ebu Hüreyre'nin bildirdiğine göre: Peygamberimiz "Her kim, günde yüzkere '**lâ ilahe illallahü vahdehu laşerike leh lehülmülkü ve lehülhamdü yuhyi ve yümit ve hüve ala külli şey'in kadir'** Allahdan başka ilah yoktur. O, birdir. Onun şeriki yoktur. Mülk, Onundur. Hamd, Ona mahsustur. O, diriltirdir, öldürürdür. O, her şeye kadirdir." derse, on köle azad etmiş kadar kendisine sevab vardır. Ayrıca, yüz Hasene yazılır ve kendisinin yüz günahı da, silinir. O gününde, ona akşama kadar Şeytandan korunma olur. Hiç kimse, bundan daha fazlasını yapmadıkça, onun getirdiğinden daha üstününü getiremez!" buyurmuştur.

Dilde hafif terazide ağır gelen söz

Bir bedevi gelip "Ey Allah'ın Peygamberi! Bana, bir kelam öğret ki, onu, söyleyip durayım?" dedi.

Peygamberimiz **"Lâ ilahe illallahü vahdehu la şerike leh, Allahü ekberü kebiren velhamdü lillahi kesiren Sübhanallahi Rabbil'âlemin. La havle vela kuvvete illa billahil'azizil'hakim**. de!" buyurdu.

Bedevi "Bunların hepsi, yüce Rabbim içindir.

Kendim için, ayrıca ne diyeyim?" dedi.

Peygamberimiz, **"Allahümmağfirli verhamni vehdini verzukni** = Allahım! Beni affeyle! Bana merhamet et! Bana hidayet ver! Beni rızıklandır!" de!" buyurdu.

"Ya Resulallah! Allahü teâlânın nezdinde hangi söz daha sevimlidir?" diye sorulunca, Peygamberimiz şöyle buyurdu:

"Yüce Allah'ın, Melekleri, kulları için seçmiş olduğu **'Sübhanallahi ve bihamdihi'** sözüdür."

"İki kelime vardır ki, dilde hafif, terazide ağırdır ve Rahman olan Allah'a pek sevgilidir. Onlar **'Sübhanallahi ve bihamdihi, Sübhanallahil'azim**" dir."

"Her kim, sabaha eriştiği, akşama eriştiği sırada yüzkere **'Sübhanallahi ve bihamdihi**' derse, Kıyamet günü, hiçbir kimse, onun okuduğu bu Duadan daha üstününü getiremez. Ancak, onun söylediği bu Dua kadar söylemiş olan veya ondan daha fazlasını söylemiş bulunan kimse müstesnadır."

"Kim, bir günde, yüzkere '**Sübhanallahi ve bihamdihi**" derse, onun günahları, deniz köpüğü gibi de, olsa, silinir!" buyurmuştur.

Peygamberimiz "Sizden birinizin, her gün, bin Hasene kazanmağa gücü yetmez mi?" diye sordu. Peygamberimizin yanında oturanlardan birisi "Herhangi birimiz, bin Haseneyi nasıl kazanabilecek?!" diye sordu.

Peygamberimiz "Herhangi biriniz, yüzkere **'Sübhanallah**" diyerek tesbih ederse, kendisine bin Hasene yazılır ve bin günahı da, silinir!" buyurdu.

Peygamberimiz "Sizlerden hangi birinizin, her gün, Uhud dağı kadar amel etmeğe gücü yeter ?" diye sordu. "Ya Resulallah! Her gün, Uhud dağı kadar amel etmeğe kimin gücü yetebilir?" dediler. Peygamberimiz "Hepinizin gücü yeter!" buyurdu. "Ya Resulallah! Bu nasıl olabilir?" dediler.

Peygamberimiz "**Sübhanallah** Uhud'dan daha büyüktür.**Elhamdü lillah** Uhud'dan daha büyüktür. **Allah'ü ekber** Uhud'dan daha büyüktür!" buyurdu.

Efendimiz bir hadîs-i şerîflerinde buyurdu ki: "Hak teâlâ hazretlerinin zâtına mahsûs olarak üçbin

ismi vardır. Bunların içinden terâzîde en ağır geleni **"Sübhânallahi ve bi hamdihi sübhânallahil'azîmi ve bi-hamdihî"**dir."

Her kim, bunu namazdan ve tesbîhlerden sonra, onkere okursa her harfine on sevap verilir.

"Yunus Peygamberin duasını okuyun!"

Resulullah aleyhisselam Hz. Ali'ye sordu, "Affedilmiş olsan bile söylediğin zaman, Allah'ın, seni affedeceği bir söz size öğreteyim mi? Evet, Ya Resulallah deyince, **"Lâ ilahe illallahül Halimül kerim. Lâ ilahe illallahül'Aliyyül'azim. Lâ ilahe illallahü Sübhanallahi Rabbissemavatisseb'i ve Rabbil'Arşil'azim Elhamdü lillahi Rabbil'âlemin.** (Halim ve Kerim olan Allah'dan başka ilah yoktur. Yüce ve Büyük olan Allah'dan başka ilah yoktur. Yedi kat göklerin Rabbi ve büyük Arş'ın Rabb'ı olan Allah'ı tesbih ve tenzih ederim. Âlemlerin Rabb'ı olan Allah'a hamd olsun.) deyin!" buyurdu."

Peygamberimizin zevcesi Hz. Safiyye validemiz anlatır: "Tesbih çekmekte kullandığım dört bin hurma çekirdeği önümde bulunduğu sırada, Resulullah aleyhisselam, yanıma geldi." Ey Huyey'in kızı! Nedir bunlar?" diye sordu. "Bunlarla tesbih çekerim!" dedim. Resulullah aleyhisselam," Başına dikildiğim kadar müddet içinde bundan daha çoğunu çekeceğin tesbih yok mu? Ben, sana, çekmekte olduğun tesbihden daha çok olanını öğreteyim mi? "diye sordu." Öğret bana, ya Resulallah! dedim. Bunun üzerine, Resulullah aleyhisselam "**Sübhanallahi adede halkıhi** " de, buyurdu.

Hz. Ebu Saidülhudri'nin bildirdiğine göre: Peygamberimiz "Bakıyyatüssalihatı, çoğaltınız!" buyurdu. "Ya Resulallah! Bakıyyatüssalihat, nedir?" diye soruldu.

Peygamberimiz "Allah'ı Tekbir, Tehlil, Tesbih, Tahmid etmek ve Lâ havle vela kuvvete illa billah demektir!" buyurdu.

Korkulu zamanlarda, Kelime-i temcîd, yani **"Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil'aliyyil'azîm**" okumak tavsiye edilmiştir. Derdlerden kurtulmak ve murada kavuşmak için günde beşyüzkere Lâ havle velâ kuvvete illâ billah ile evvelinde ve âhırında yüzer def'a salevât-ı şerîfe okuyup dua etmelidir.

Efendimiz buyurdu ki, "Birinize derd ve belâ gelince, Yûnüs Peygamberin duasını okusun! Allahü teâlâ Onu muhakkak kurtarır. Dua şudur**: Lâ ilâhe illâ ente sübhâne-ke innî küntü minez-zâlimîn".**

Başka bir hadîs-i şerîfde, "Sabâh, kalkınca, üçkere **Bismillâhillezî lâ-yedurru ma'asmihî şey'ün fil'ardı velâ fissemâ ve hüvessemî'ul'alim** okuyana akşama kadar, hiç derd, belâ gelmez" buyuruldu.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem gam, gussa, sıkıntıyı gidermek için, **"Lâ ilâhe illallâhül'azîm-ül-halîm lâ ilâhe illallâhü Rabbül-Arş-il'azîm lâ ilâhe illallahü Rabbüs-semâvâti ve Rabbül-Erdı Rabbül'Arş-il-kerîm"** okurdu. **"Bismillâhirrahmânirrahîm ve lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ billâhil' aliyyil'azîm"** okumak, sinir hastalığına ve bütün hastalıklara iyi geldiğini Enes bin Mâlik haber vermiştir.

Doksandokuz derde devâ!

Peygamber efendimiz, "Allahü teâlânın bir nimet vermesini ve bunun devamlı olmasını isteyen, **Lâ havle velâ kuvvete illâ billah** çok okusun! Bu, Cennet hazinelerinden bir hazînedir!" buyuruldu. Bir hadîs-i şerîfde de, "**Lâ havle velâ kuvvete...** okumak, doksandokuz derde devâdır. Bunların en hafîfi, hemmdir" buyuruldu. Hemm, gam, hüzün, sıkıntı demektir.

Bunun için İslâm büyükleri din ve dünya zararlarından kurtulmak için, hergün beşyüzkere **"Lâ havle velâ kuvvete illâ billah**" okurdu. Buna "Kelime-i temcîd" denir. Okumağa başlarken ve okudukdan sonra da yüzerkere **"Salevât**" okurlardı.

İslâm büyükleri şu yedi şeyin devamlı yapılmasını tavsiye ederlerdi:

Her işinde **"Besmele-i şerîfeyi**" söylemek.Her işi temam olunca, **"Elhamdülillah**" demek. Filân yere gideceğim veya şu işi yapacağım dedikde, **"İnşâallah**" demek. Bir musîbet işittikde, **"İnnâ lillah ve innâ ileyhi râci'ûn**" demek. Bir hata söylemiş ise, **tevbe ve istiğfâr** eylemek.**"Lâ ilâhe illallahü vahdehu la şerîke leh, lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr"** kelime-i tayyibesini söylemek. **"Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh"** kelime-i şerîfesini çok söylemek.

Şunu da gece ve gündüz çok okurlardı: **"Sübhânellahi vel-hamdülillahi velâ ilâhe illallahü vallahü ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billahil'aliyyil'azîm."**

Evinden çıkarken de "**Âyetelkürsî"**yi okurlardı. Zîrâ, her işinde muvaffak olur ve hayırlı işler başarır. Resûlullah aleyhisselâm buyurdu ki, "Bir kimse, evinden çıkarken Âyetelkürsîyi okursa, Hak teâlâ, yetmiş meleğe emreder, o kimse evine gelinceye kadar, ona dua ile istiğfar ederler."

Evine gelince de okunursan, iki Âyetelkürsî arasındaki işlerin hayrlı olur ve fakîrliği önlenir. Habîb-i kibriyâ sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki, "Bu duayı okuyan kimse, duayı sabâhleyin okursa ve akşama kadar ölürse, şehîd derecesine vâsıl olarak ölür. Akşamleyin okursa, yine sabaha kadar ölürse, aynı şekilde aynı dereceye ulaşır. Dua şudur: **Allahümme ente rabbî lâilâhe illâ ente halaktenî ve ene abdüke ve ene alâ ahdike ve va'dike mesteta'tü eûzü bike min şerri mâ sana'tü ebûü leke**

bi-ni'metike aleyye ve ebûü bi zenbî fağfirlî zünûbî feinnehû lâ yağfirüzzünûbe illâ ente. Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü minezzâlimîn."

Peygamberimiz aleyhisselâm buyurdu ki, Yâ Ebâ Hüreyre! Her kim, günde yirmibeş def'a bu duayı okursa, Hak teâlâ, o şahsı âbidler zümresinden yazar. Dua şudur: **"Allahümmagfir lî ve li- vâlideyye ve li-üstâziyye ve lil mü'minîne vel mü'minât vel müslimîne vel müslimât el ahyâ-i minhüm vel emvât bi-rahmetike yâ erhamerrâhimîn."**

"Az zamanda bunları nasıl yapabilirim?"

Peygamberimiz ümmetinin, eve girerken, çıkarken çalışırken kısaca günün her saatinde dua ve tesbih söylemelerini, gafil olmamalarını isterdi. Buyurdu ki: **"Eve girerken İhlâs-ı şerîfi okuyan, yoksulluk görmez!"** Eshâbdan Hz. Süheyl, Peygamberimizin bu tavsiyesi üzerine zengin olmuştur.

Bir kere "**Kulhüvallâhü"** sûresini ve bir kere de "**Âyetelkürsî**"yi okuyanın evine şeytân giremez.

Bir gece Sultân-ı Enbiyâ, hazret-i Âişeye dedi ki:

- Yâ Âişe! Kur'ân-ı kerîmi hatmeyle, bütün Peygamberleri kendine şefâatçi ve bütün mü'minleri kendinden hoşnud edersin.

Hazret-i Âişe:

- Anam-babam sana fedâ olsun! Az bir zemân içinde bunları nasıl yapabilirim? Sultân-ı Enbiyâ buyurdu ki:

- Yâ Âişe, üç kere **"Kulhüvallâhü**" sûresini oku. Kur'ân-ı kerîmi hatmetmiş gibi olursun.

Bir kere **"Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ cemî'il Enbiyâi velmürselîn"** de, bütün peygamberler senden râzı olsun.

Bir kere de **"Allahümmağfirlî ve li vâlideyye ve lil mü'minîne vel mü'minât vel müslimîne vel müslimâti el ahyâi minhüm vel emvât"** de, bütün mü'minler senden râzı olur.

Bir kere de **"Sübhânellahi vel hamdü lillahi ve lâilâhe illâllahü vellâhü ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billahil aliyyil azîm**" de ki, Allahü teâlâ hazretleri senden râzı olsun.

Peygamberimizin amcasının kızı Hz. Ümmehani anlatır:

"Resulullah aleyhisselam, günlerden bir gün, bana uğradı.

- Ya Resulallah! Ben, yaşlandım ve zayıfladım. Bana, oturduğum yerde yapabileceğim bir amel emr et de, onu, işleyeyim? dedim.

Resulullah aleyhisselam,

- Sen, **yüzkere Sübhanallah**! diyerek Allah'ı tesbih et! Bu, senin için, yüz köleyi azad etmene eşiddir!

Yüzkere Elhamdü lillah! diyerek Allah'a hamd et ki, bu, senin için, Allah yolunda Gazileri, eğerli ve gemli yüz ata bindirmene eşittir!

Yüzkere Allah'ü ekber! diyerek Allah'ı tekbir et ki, bu da, senin için, kurban edilmek üzre Beytullah'a yüz deve göndermene eşittir!

Yüzkere de, Lâ ilahe illahü vahdehu la şerike leh lehülmülkü ve lehülhamdü ve hüve ala külli şey'in kadir de ki, bu da, senin için, gökle yer arasındaki her şeyden hayırlıdır!

Hiçbir kimsenin ameli, bundan üstün olamaz. Meğer ki, o da, senin söylediğinin mislini veya fazlasını söylemiş olsun! buyurdu.

"Kalblerin cilası, istiğfardır."

Günâhlarına tevbe etmek, herkese farz-ı ayndır. Hiç kimse tevbeden kurtulamaz. Nasıl kurtulur ki, Peygamberlerin hepsi tevbe ederdi. Peygamberlerin sonuncusu ve en yükseği olan Muhammed aleyhi ve aleyhimüssalevât buyuruyor ki, **"Kalbimde (envâr-ı ilâhiyyenin gelmesine engel olan) perde hâsıl oluyor. Bunun için hergün, yetmişkere istigfâr ediyorum".**

Nûr sûresi, otuzbirinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **"Ey mü'minler! Hepiniz, Allahü teâlâya tevbe ediniz! Tevbe etmekle kurtulabilirsiniz**" ve Tahrîm sûresi, sekizinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **"Ey îmân eden seçilmişler! Allahü teâlâya dönünüz! Hâlis tevbe edin! Ya'nî tevbenizi bozmayın! Böyle tevbe edince, Rabbiniz, sizi belki afv eder ve ağaçlarının, köşklerinin altından (önünden) sular akan Cennetlere sokar**" ve En'âm sûresi, yüzyirminci âyet-i kerîmesinde meâlen, "**Açık olsun, gizli olsun günâhlardan sakınınız!"** buyurmuştur.

Peygamberimiz buyurdu ki:

"Demirin pası gibi, kalblerin de, pası vardır. Kalblerin cilası, istiğfardır."

"Amel defterinde çok istiğfarı bulunan kimseye ne mutlu!"

"Her gün, yetmişkere istiğfar eden kimse, gafiller zümresinden yazılmaz! Her gece, yetmişkere istiğfar eden kimse de, o gecesinde gafiller zümresinden yazılmaz!"

Peygamberimiz, Nasr suresinin nüzulünden ve Mekke'nin fethinden sonra **"Sübhanallahi ve bihamdihi Estağfirullahe ve etubü ileyhi"** diyerek tevbe ve istiğfarda bulunmayı daha da çoğaltmıştı.

Peygamberimiz, namazın sonunda, üçkere istiğfar ederdi. İmam Evzai'ye, bu istiğfarın nasıl yapılacağı sorulunca **"”Estağfirullah! Estağfirullah...**” dersin demiştir.

Huzeyfetülyemani der ki, Resul aleyhisselama şikayetlendim.”Ya Resulallah! Dilim, beni yakıyor!?” dedim. Resulullah aleyhisselam “İstiğfardan yararlanılırken, sen, nerdeydin?! Ben, günde yüce Allah'a yüzkere istiğfar ve O'na tevbe ediyorum!” buyurdu.”

Rafi bin Hadic “Peygamber aleyhisselam, hiçbir meclisten **“Sübhanekallahümme ve bihamdike estağfirüke ve etubü ileyke!”** diye istiğfar etmeden kalkmaz, sonra da “Bu, mecliste olan biten şeyler için keffarettir!” buyururdu.” demiştir.

Bazı dualar ve okuma zamanları:

“Sabah-akşam, 3 defa, **“Bismillahillezî lâ yedurru maasmihi şeyün fil erdı velâ fissemâi ve hüvessemîulalîm**” okuyan, büyücü ve zalimden emin olur.”

“Sabah 3 defa, **‘Eûzü billahis-semîil alîm-i mineşşeytânirracîm’** diyerek Haşr suresinin son üç ayetini okuyana, 70 bin melek, akşama kadar duâ eder. O gün ölürse şehit olur. Akşam okursa yine aynı şeylere kavuşur.”

“Şirkten korunmak için ‘**Allahümme innî eûzübike min en-üşrike bike şey-en ve ene a'lemü ve estagfiruke li-mâ lâ a'lemü inneke ente allâmülguyûb’** okuyun!”

“Sabah-akşam 7 defa ‘Hasbiyallahü lâ ilâhe illâ hu, aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbül-arşil-azîm’ okuyanın dünya ve ahiret işine Allah kâfi gelir.”

“ **‘Allahümme ma esbaha bî min ni'metin ev bi ehadin min halkıke, fe minke vahdeke lâ şerîke leke, felekel hamdü ve lekeşşükr’** duâsını, gündüz okuyan o günün, akşam okuyan o gecenin şükrünü ifa etmiş olur.” (Akşam esbaha yerine emsâ denir.)

“Sabah-akşam on defa, **‘Lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ-şerîkeleh lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyî ve yümît ve hüve alâ külli şeyin kadîr’** okuyan kimse, kötülüklerden korunur.”

“Bir kimse, sabah-akşam yüz defa **‘Sübhânallahi ve bihamdihi’** derse, o gün ve o gece hiç kimse onun kadar sevap kazanamaz.”

“Evden çıkarken ‘**Bismillahi, tevekkeltü alallahi, lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah’** diyen, tehlikelerden korunur ve şeytan ondan uzaklaşır.”

“**Lâ havle...”** okumak, doksandokuz derde devadır.” (İmam-ı Rabbanî hazretleri, din ve dünya zararlarından kurtulmak için her gün 500 defa “Lâ havle velâ kuvvete illâ billah” okurdu. Okumaya başlarken ve okuyunca yüzer defa Salevat getirirdi.)

“Hergün yüz defa **salevat** getiren, münafıklıktan ve cehennem ateşinden uzaklaşır ve kıyamette şehitlerle beraber olur.”

“Günde 25 defa ‘**Allahümme bâriklî fil mevt ve fî mâ ba'delmevt’** okuyan şehit olarak ölür.” “Sabah-akşam 7 defa ‘**Allahümme ecirnî minennâr’** diyen cehennemden kurtulur.”

“Bir yere gelen, ‘Eûzü bikelimâtillahittammâti min şerri ma haleka’ okursa, o yerden kalkıncaya kadar, ona hiçbir şey zarar veremez.”

“Sıkıntılı veya borçlu, bin kere **‘Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billahil aliyyil azîm’** derse, Allahü teâlâ işini kolaylaştırır.”

“Yatağa girince 3 defa **Estagfirullah el azîm ellezî lâ ilahe illâ hüvel hayyül kayyûm ve etûbü ileyh** okuyan kimsenin günahları, deniz köpüğü kadar pek çok olsa da, affolur.”

Nazar duâsı

Peygamber efendimizin zamanında Esed oğullarından nazarı değen bir kimse var idi. Üç gün birşey yemez, sonra çadırın bir tarafını kaldırıp oradan geçen bir deveye bakıp, “Bunun gibi bir deve hiç görmedim” der demez, deve yere düşer hastalanırdı.

Müşrikler, bu adamı bulup Peygamber efendimizi nazarla öldürmesini istediler. Cenab-ı Hak da Resulullahı bunun nazarından korumuştur. Bu hususta Kâlem suresinin 51. ayet-i kerimesi inmiştir: **“Nerede ise, kâfirler seni gözleri ile yıkacaklardı.”** buyurulmuştur.

Nazar haktır. İnsana, hayvana ve hatta cansıza da nazar değer. Nazar hastalık yapar, hatta öldürür. Kadınlara ve çocuklara daha çok tesir eder.

Peygamberimiz, nazar ile ilgili olarak**,”Nazar insanı mezara, deveyi kazana sokar” “Hoşa giden bir şeyi görünce, "Maşaallah” denirse o şeye nazar değemez**.” buyurdu.

Sabah-akşam, 3 defa “Bismillahillezi la yedurru maasmihi şeyün fil erdi vela fissemai ve hüvessemiulalim” okuyan, büyü, nazar ve zulümden korunur.”

Göz değene, Peygamber efendimizin bildirdiği şu tavizi okumalıdır:

“Euzü bi-kelimatillahittammati min şerri külli şeytanın ve hammatin ve min şerri külli aynin lammetin.”

Nazar değen kimseye şifa için **Ayet-el-kürsi, Fatiha, Muavvizeteyn** ve **Kâlem suresinin** son iki

ayetini okumanın muhakkak iyi geldiği bildirimiştir. **Ayat-ı hırzı** okumak ve üzerinde taşımak da çok faidelidir.

Herkes, bilhassa nazarı değen kimse, beğendiği birşeyi görünce **"Maşaallah"** demeli, ondan sonra, ne söyliyecekse, o şeyi söylemelidir. Önce Maşaallah deyince, nazar değmez.

Nazar Duası :**Bismillâhirrahmânirrahîm bismillâhi azîm-iş- şâni şedîd-il birri mâ şâallahü kâne habese hâbisün min hacerin yâbisin ve şihâbin kâbisin. Allahümme innî radedtü ayn-el âini aleyhi ve alâ men ehabb-en-nâsi ileyhi ve fî keyedihî ve kilyetihî lahmün rakîkun ve azmün dakîkun fîmâ lehû yelîku ferciil basara hel terâ min fütûrin sümmerciil basara kerrateyni yenkalib ileyk-el basaru hâsian ve hüve hasîr ve in yekâdüllezîne keferû leyüzlikûneke biebsârihim lemmâ semi-uz-zikra ve yekûlûne innehû lemecnûnün ve mâ hüve illâ zikrun lilâlemîne lâ havle velâ kuvvete illâ billâh-il aliyy-il azîmi Lâ ilâhe illallâhü hısnî, men kâle-hâ dehale hısnî, ve men dehale hısnî emine min azâbî. Sadaka rasûlullahi sallallahü teâlâ aleyhi ve selleme**

Resûlullah şu duâyı çok okurdu: **"Allahümme innî es'elüke-ssıhhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verrıdâe bilkaderi birahmetike yâ Erhamerrâhimîn."**

Bunun ma'nâsı, Ya Rabbî! Senden, sıhhat ve âfiyet ve emânete hıyânet etmemek ve güzel ahlâk ve kaderden râzı olmak istiyorum. Ey merhamet sâhiblerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver! demektir.

Resulullahın mal varlığı

Dünya ve dünyalıklar, hakikatte gelip geçici, değersiz şeyler olduğundan, Hak teâlâ, Habibini, dünya ve geçici dünya malı biriktirme ve düşüncesinden koruyup, ona mal sıkıntısı, zenginlik derdi vermediği herkesin malumudur. Resul-i Ekrem'in malik olduğu malı kısaca şöyle:

Babası Abdullah vefat edince, beş deve ve bir sürü koyun miras kalmıştı. Sekiz yaşına gelinceye kadar develeri dedesi Abdülmuttalib'in yanında idi. O vefat edince yirmibeş yaşına kadar amcası Ebu Talib'in yanında kaldı. Evlenip, kırk yaşında peygamberliği bildirilince, hanımı Hadice-i Kübra hazretleri bütün malını Resulullah'a vermişti. Sonra Hazret-i Ebu Bekir de bütün malını vermişti. Bütün bunları İslâmiyetin yayılmasında kullandı.

Medine'ye hicretten sonra, gazaya başladıklarında, bizzat ve vasıtalı olarak yapılan gazaların ganimet mallarının beşte biri, ayrıca hicretin yedinci yılında Hayber'in fethinde Fedek çiftliğinin yıllık mahsulünün yarısı, Cenab-ı Hak'ın emriyle kendisinin mülkü idi.

Yalnız geçim hususuna gayet az şey ayırıp, diğerini fukaraya sadaka ederdi. Çoğu zaman borçla geçinirdi. Hatta vefat ettiği zaman, çelik zırhları otuz kile arpa karşılığında bir Yahudide rehin idi.

Elbiseleri için bildirildi ki, çeşitli ve ayrı zamanlarda biri beyaz, biri siyah elbise ve birkaç beyaz fitilli takkeleri var idi. Bazan üstüne tülbend sarar, bazan tülbendsiz yalnız onu giyer, bazan da takkesiz tülbend kullanırdı.

Mübarek saçları çok olduğundan bazan başı açık ve yalın ayak hastaların hatırını sormaya giderdi. Bir kulaklı başlıkları var idi ki, harb zamanında onu giyerdi. Tülbendinin boyu yedi arşın olup, başına sarar, arkalarına bir karış kadar taylasan uzatırdı.

Ekseriya beyaz ve yeşil renkli elbiseyi tercih eder, giyerdi. Kırmızı ve siyah da giydiği olmuştur. Harblerde, Cumalarda, bayramlarda ve elçiler geldiğinde giyecek, yakalı elbise ve ridaları ve ayrı ayrı zamanlarda birkaç kaftanı vardı. Biri yeşil sündüs idi. Dışına sündüs, ya'ni pamuklu gibi bir kumaş kaplanmış kürk, mıhyer ve yün gibi bazı şeyleri giymiştir.

Velhasıl bazan dikilmiş giyer, bazan ehram gibi bir örtü kuşanırdı. Hep aynı ve bir çeşit elbiseye bağlı değildi. Giymek için ne bulursa giyerdi. Dünyayı sevmemek için de, çoğu zaman yamalı ve eski, modası geçmiş elbiseler giyerdi.

Dikilmiş elbiselerinin yeni, yani kol ağzı dar ve bileklerine kadar, boyu topuk kemiklerinin üstüne kadar idi. Elbise üzerine sarmak için deriden bir kuşağı vardı. Uzunluğu dört arşın bir karış bir ridası vardı. İki sarı, iki siyah mestleri olup, mübarek ayakkabıları, arab adeti üzere üstü na'lin gibi tasmalı deriden olup, altı kat kat deri idi.

Resulullahın yüzüğü

Resulullahın iki gümüş yüzüğü vardı. Birinin üstünde "Muhammedün Resulullah" kazılmış olup, üç satır idi. Aşağıdan yukarı okunup, Muhammed aşağıda, Resul ortada, Allah lafzı ta'zimen yukarıda idi. Yazısı diğer mühürler gibi tersten yazılmış olmayıp, basıldıkta doğru yazı olurdu. Bu da mucizelerinden biridir.

Ev eşyasına gelince: Hurma lifi dolmuş deriden bir döşeği, iki kişi örtünecek kadar kıldan örülmüş battaniyesi, dört ağaç çanağı, kuyu kovası şeklinde deriden bir su kabı, sakal boyayacak bir bakır tası, gusül için tunçtan büyük bir kabı, içine ayna, tarak, makas, misvak, sürmedan, şişe ve başa sürecek yağ bulunan yağ kabı sığacak kadar büyüklükte bir kutusu, dört halkalı bir çanağı, ağaçtan sa' ve müd denilen

iki ölçeği, tüylü bir örtüsü, ayakları saç ağacından bir divanı var idi.

Harb aletlerinden, ayrı ayrı zamanlarda dokuz kılıcı, yedi zırhı, altı yayı, saf deriden okluğu, üç kalkanı, dört könderi, bir büyük bir küçük harbeleri, iki miğferi, bir çadırı, bir çevganı, bir tane elde tutulan kısa bastonu var idi.

Önceleri Hazret-i Aişe'nin kapısının perdesi olup siyah mıhyerden olan dört köşe ve büyük Ikab adlı bir sancağı, beyaz birkaç bayrağı var idi. Birinin üzerine Kelime-i şehadet yazılmış idi.

Hayvanlardan yirmibeş atı beş tane katırı olup, biri beyaz idi. İsmi Düldül idi. Daha sonraları Hazret-i Ali bazan ona binerdi. İki veya üç tane eşeği var idi. Birinin ismi Ya'fur idi. Binmek için dört dişi devesi olup, birinin ismi Adba idi.

Vahiy geldiğinde ondan başkası Resulullahı taşıyamazdı. Bunlardan başka Medine etrafında otlayan yirmi sağılır devesi var idi. Hergün onlardan iki büyük kırba dolusu süt gelirdi. Hanımlarının ve kendisinin yiyeceği o idi.

Eshabdan Mescid-i şerifde olup bekar ve fakir Eshab-ı soffaya da ondan verirlerdi. Ayrıca yüz tane koyunu, yedi veya altı tane keçisi, bir tane beyaz horozu var idi.

Hayatı boyunca çeşitli zamanlarda toplam kırküç köle ve onbir cariyesi olmuş, bunlardan kimini satın aldığı gibi hemen, kimini bir zaman sonra azad etmiş, kimini azad ettikten sonra, kendi rızaları ile kalmışlardır.

İçlerinden biri Zeyd bin Harise idi. Azad etti, evlendirdi, hatta oğul edindi. Biri de Sevban olup, satın alıp hemen azad etti, o ise, Resulullah vefat edinceye kadar yanından ayrılmadı.

Resulullah vefat ettiği zaman, iki Bürd-i Yemeni elbise, bir izar-i Ummani, iki Sahari elbise, bir kenarlı rida, bir yemen kabası, pamuktan dokunmuş ve dikilmiş bir elbise, bir beyaz kilim, bir kenarı işaretli siyah kilim, bir büyük gece çadırı örtüsü, üç takke ve iki kulaklı başlık bulundu. Bunlardan başka altın, gümüş ve diğer şeylerden bir nesne yoktu..

Vefatından sonra imana gelen bir Yahudinin görmesi için, içinde vefat ettiği mübarek elbisesini Mescid-i şerife getirdiklerinde gördü ki, yedi yerinde hurma lifiyle dikişler vardı.

Resulullaha bir yerden birkaç altın geldi. Emr-i şerifleri ile fukaraya taksim olundu. İçinden altı, yedi, sekiz veya dokuz tanesini Hazret-i Aişe'ye saklaması için vermişti.

Vefatı sırasında hatırına geldi, Rabbine dünyayı terk etmiş ve dünya bağlarından kesilmiş varmak niyeti ile: **"Ey Aişe, o altınları ne yaptın?"** buyurdu. Bendedirler dedi. **"Fukaraya dağıt"** buyurdu.

Bazı zevaid sünnetleri

*(**Zevaid sünnet:** Resulullahın ibadet olarak değil de âdet olarak devamlı yaptığı şeylerdir. Elbiseliri,oturması,kalkması iyi şeyleri yapmaya sağdan başlaması gibi)*

Saçlarını bazen uzatır bazen keserdi

Resulüllah efendimizin mübarek saçlarının vasfı hakkında hazret-i Enes bin Malik'e soruldu:

- Resulüllah efendimizin mübarek saçları nasıldı?

Hz. Enes şöyle cevap verdi:

- İki nevi arasında idi. Çok kıvırcık değildi, çok düz de değildi. İkisi arasında ve orta derecede idi. Uzunlukta ve kısalıkta görünüşü kulakları ile omzunun üstünün ortasında idi, dedi.

İbni Abbas hazretleri : "Fahr-i âlem efendimiz mübarek saçlarını alnının üstüne salıverirdi. Sonradan mübarek saçlarını ayırır oldu", demiştir.

Alimler buyurmuşlardır ki: "Saçı iki tarafa ayırmak Fahr-i Kâinat efendimizin sünnetidir. Zira sonradan böyle eder olmuştu. Alnının üstüne salıvermek de caizdir, iki yana ayırmak da caizdir. Ama ayırmak daha üstündür."

Hazret-i Aişe-i Sıddıka validemiz buyurdu ki: **"Peygamber Efendimizin cümme'den yukarı ve vefre'den aşağı bir saçı vardı."**

Cümme diye omuz başlarına uzanan saça denir. Vefre diye de kulak yumuşağına yetişen saça denir. Velhasıl Hazret-i Aişe'nin rivayeti üzre Resulullah efendimizin mübarek saçının uzunluğu o kadardı ki, mübarek kulaklarının yumuşağından aşağı inmişti, ama omuzlarına varmamıştı. İkisinin ortasında idi.

Kadı Iyaz hazretleri buyurdu ki: "Bu zikrolunan rivayetlerin bağdaştırılması şöyle olur: Mübarek kulakları tarafında olan saçları kulaklarının yumuşağına gelecek kadardı. Arkasında olan saçları ise omuzlarına yetişirdi."

Şöyle de buyurmuşlardır: "Bazı rivayette kulağına kadar inmişti bazı rivayette omzuna kadar inmişti demelerinin sebebi şudur ki, bir zamanda öyle idi başka bir zamanda ise böyle idi demektir. Rivayetler hep doğrudur. Peygamber efendimiz mübarek saçlarını bazan uzatırdı, ta omuz başlarınakadar inerdi. Bazan da keserlerdi, mübarek kulaklarının yumuşağına, yahut ortalarına kadar gelirdi.

Ümmü Hani buyurmuştur ki: "Fahr-i âlem efendimiz bir zaman Mekke'de bize gelmişti. O vakit dört gadiresi vardı."

Gadire'nin manası saç bölüğü demektir. Yani mübarek saçlarını dört bölük edip sarkıtmıştı, demektir.

Özetlemek gerekirse; Peygamber efendimizin mübarek saçları ve sakalının kılı çok kıvırcık ve çok düz değil, yaradılışta ondüle idi. Mübarek saçları uzundu. Önceleri kakül bırakırdı, sonradan ikiye ayırır oldu. Mübarek saçlarını ba'zan uzatır, ba'zan da keser, kısaltırdı, bazan de kazıtırdı.

Erkeklerin başı kazımaları veya saçları uzatıp, tarayıp ikiye ayırmaları sünnettir. Duruma, adete, zamana göre hareket etmelidir. Saçları bükmek, örmek mekruhtur.

Amr bin Şuayb buyurdu ki: "Resulüllah efendimiz mübarek sakalının eninden ve boyundan alırdı. Tirmizi hazretlerinin bildirdiği hadis-i şerifte, Peygamber efendimiz **"Bıyığını almayan, kısaltmayan kimse bizden değildir",** diye buyurmuştur. Başka bir hadis-i şerifte de **" Sakallarınızı çok eyleyin ve bıyıklarınızı iyice kesin",** diye buyurulmuştur.

İbni Abdül-Hakim buyurdu ki "Bıyığı iyice kesmeli ve sakalı kesmemeli. Bıyığı iyice kesmeden murad kazımak değildir,kısaltmaktır." buyurmuştur.

İmam-ı Nevevi hazretleri, "Bıyık kesmekte uygun olan şudur ki, dudağın kenarı görününceye kadar kesmeli, ta dibinden kesmemeli", demiştir.

Alimler bıyığın üstünü kırkıp iki yanından uçlarını sarkıtmayı kerih görmüşlerdir. İbn-i Ömer'in şöyle anlatır:

Resulüllah efendimiz Mecusi topluluğu anlatıldı. Bunun üzerine Resulullah efendimiz: **"Onlar bıyıklarının ucunu uzatırlar ve sakallarını tıraş ederler. O halde siz onlara muhalefet edin",** diye buyurdu.

Ebu Ümame:" Ya Resulallah! Kitap ehli sakallarını kırkarlar ve bıyıklarını uzatırlar, deyince, Resulüllah efendimiz,

- Siz bıyıklarınızın ucunu kırkın ve sakallarınızı çoğaltın, diye buyurdu.

Alimlerin bildirdiklerine göre, bıyıkları kırkarak, kaşlar kadar kısaltmak sünnettir. Sakalı çenedeki ile birlikte bir tutam uzatmak ve bundan fazlasını kesmek sünnettir.

Sakalı bir tutam uzatmak ve bir tutamdan fazlasını kesmek sünnettir. Sakalı bir tutamdan kısa bırakmak da, sünnete uygun değildir. Sünnete uymak niyeti ile kısa sakal bırakmak bid'at olur. Haram olur. Sakal bırakmak sünneti zevaidir. Emri maruf için, nafaka temini için, fitne çıkmasını önlemek için, sakalı büsbütün traş etmek caiz ve lazım olur. Bunlar, sünneti terk etmek için özür olur, fakat, bid'at işlemek için özür olmazlar.

Resulullah abdestsiz durmazdı

Bera' bin Azib anlatır: Kâinatın efendisi, bana "Yatacak yerine varacağın zaman, namaz için abdest aldığın gibi, abdest al! Sonra, sağ yanının üzerine yat ve sonra "Allahım! Kendimi, sana teslim ettim. Yüzümü, sana çevirdim. Sırtımı, sana dayadım. Ben, senin azabından korkar, rahmetini umarım. Senden, senin rahmetinden başka sığınılacak yok, senin azabından korunulacak, yok! Ancak, senin rahmetine sığınılır ve ancak, senin rahmetinle kurtulunur. Ben, senin indirmiş olduğun kitabına ve göndermiş olduğun Peygamberine inandım!" de!

O gecede ölürsen, İslâm fıtratı üzere ölürsün. Kim, bunu söyler de, o gecede ölürse, İslâm fıtratı üzere ölür!" buyurdu.

Döşeğine yatmak istediği zaman, sağ yanının üzerine yatsın. Yattığı, yanını döşeğe koyduğu zaman da "Allahım! Seni, tesbih ve tenzih ederim.

Ya Rab! Yanımı, döşeğe senin isminle koydum. Senin isminle de, kaldırırım. Eğer, ruhumu tutar, alıkorsan, ona rahmet ve mağfiret ihsan buyur. Eğer, geri salarsan, salih kullarını koruduğun gibi, onu koru!

Uyandığı zaman da "Hamd olsun Allaha ki, beni, cesedimde afiyetli kıldı, ruhumu, bana geri çevirdi ve zikri için bana izin verdi." desin." buyurmuştur.

Peygamber efendimiz, yüzü koyun yatan bir adama rastlayınca **"İşte, bu, Allahın hiç sevmediği bir yatıştır!"** buyurdu.

Şerid bin Süveyd'in bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz, yüzünün üzerine yatmış, uyuyan bir kimse görüp ona, ayağının ucu ile dokundu ve "**Bu, yüce Allahın en sevmediği bir uyumadır**!" buyurdu.

Uyuyan zat, Eshab-ı Suffa'dan Abdullah bin Tahfe olup demiştir ki "Ben, seher vakti Mescidde karnımın, yüzümün üzerine yatmış, uyurken, birisi, bana, ayağı ile dokundu.

-Kim bu, diye sordu.

- Ben, Abdullah bin Tahfe'yim!, dedim.

Bir de, ne göreyim? Kâinatın efendisi, imiş!

- Bu, yüce Allahın, en sevmediği bir yatıştır! buyurdu.

Peygamber efendimiz, abdestsiz durmazdı.

Resulullah efendimizin, helaya çıkıp ta, abdest almadığı görülmemiştir.

Resulullah efendimizin oturuşu

Hz.Hanzala bin Hızyem "Peygamber efendimize gittiğim de, kendisini bağdaş kurup oturmuş gördüm." demiştir.

Hz.Cabir bin Semüre de, Peygamber efendimizin, sabah nmazını kıldığı zaman, güneş doğuncaya kadar namazgahında bağdaş kurup oturduğunu bildirir.

Peygamber efendimizin hiçbir zaman, ayaklarını, meclisinde bulunanların önüne doğru uzattığı görülmemiştir.

Hz.Şerid bin Süveyd der ki "Kâinatın efendisi, bana uğramıştı. O sırada, ben, şöylece, sol elimi arkama koymuş, elimin yarı avucu üzerine dayanmış bir halde oturuyordum. Kâinatın efendisi "Sen, gazaba uğrayanların oturuşu ile mi oturuyorsun?!" buyurdu." Gazaba uğrayanlar, Yahudilerdir.

Hz.Kayle bint-i Mahreme anlatır: "Peygamber efendimizı, Kurfusa otururken gördüm. Peygamber efendimizı, böyle, huşu içinde oturur gördüm"

Kurfusa: Kalçalar, yere konulmak, dizler, dikilip karna yapıştırılmak ve eller, bacaklar üzerinde bağlanmak suretile oturuluş biçimine denir.

Peygamber efendimizin yemek yerken oturması da çok sadeydi. Ne kapalı kapılar ardına çekilir, ne perdeler arkasında dikilir, ne de, kendisinin önüne tabaklarla yemekler taşınırdı.

Peygamber efendimiz, toprak, üzerinde oturur, yemeğini de, yerde yerdi**. "Ben, kulun oturduğu gibi oturur, kulun yediği gibi yerim. Ben, ancak, bir kulum! Sünnetimden yüz çeviren, benden değildir!"** buyururdu.

Peygamber efendimiz, bir yere dayanmış olarak, yemek yediği sırada, Cebrail aleyhisselam gelip "Ya Muhammed! Demek sen, kırallar gibi yiyorsun?!" deyince, Peygamber efendimiz, yere oturuvermiştir.

Peygamber efendimize, bir gün, Cebrail aleyhisselamla birlikte bir melek gelmişti ki, daha önce o, hiç gelmemişti.

Melek, Peygamber efendimize "Rabbin, sana selam ediyor ve seni, ya bir Peygamber-Sultanlık veya bir Peygamber-Kulluk arasında serbet kılıyor; bunlardan birisini seçmekte serbest bırakıyor. "İstersen, senin için, Peygamber-Sultan, istersen Peygamber-Kul olma var!" buyuruyor." dedi.

Cebrail aleyhisselam "Tevazu' göster!" diye işaret edince, Peygamber efendimiz "Peygamber-Kul olayım!" cevabını vermiştir. Bundan sonra, Peygamber efendimiz, ne ayak üzerinde, ne de, bir yere dayanarak, yaslanarak yemek yemiştir. **"Ben, bir şeye dayandığım halde, yemek yemem."** buyurdu.

Resullahın yemek yemesi

Resulullah efendimiz, yemeği üç parmakla, şehadet parmağı ile onun iki yanındaki parmaklar ile yerdi.

Peygamber efendimiz, buyururlar ki:

"Yemeğin bereketi: Yemekten önce abdest almakta, yemekten sonra da, abdest almak, el yıkamaktadır!"

"Kim, elindeki et, yağ, kokusunu, bulaşığını yıkamadan uyur da, kendisinin başına bir şey gelecek olursa, kendisinden başkasını suçlamasın!"

Peygamber efendimizin Garra diye anılan bir Karavanası vardı. Kuşluk vakti, kuşluk namazını kıldıktan sonra içinde Serid (Tirid) bulunan bu karavana getirilip ortaya konulurdu. (Tirid, Ufak ufak doğranmış ekmek ve çokça etle birlikte yapılan yemeği denir.)

Müslümanlar, Tirid Karavanasının başına toplandıkları zaman, Peygamber efendimizin, iki dizinin üzerine çöküp oturduğnu gören Bedevi (Çöl köylüsü) "Bu, ne biçim oturuş?!" demekten kendini alamadı.

Peygamber efendimiz "**Şüphe yok ki, Allah, beni kerem sahibi bir kul kıldı, bir zorlayıcı ve inadçı kılmadı! Haydi, kıyısından yemeğe başlayınız! Tepesinden, ortasından yemeyi bırakınız.Yemeğin bereketi, tepesinde, ortasındadır! Sizden biriniz, yemek yiyeceği zaman, çanağın orta tarafından yemesin. Fakat, alt tarafından yesin. Çünkü, bereket, onun orta tarafından iner!"** buyurdu.

Ömer bin Ebi Seleme der ki: Ben, Kâinatın efendisiın terbiyesi altında bulunan bir çocuktum.

Yemek yerken, elim, yemek kabının içinde dolaşırdı. Kâinatın efendisi, bana **"Ey oğul! Besmele çek. Sağ elinle ye! Önünden ye!"** buyurdu.

Bundan sonra, hep böyle yemeğe devam ettim.

Peygamber efendimiz **"Biriniz için hizmetçisi, yemeğini, hazırlayıp getirdiği zaman ki, o hizmetçi, yemeğin sıcağına, dumanına katlanmıştır onu da, sofraya kendisiyle birlikte oturtsun, o da, yesin. Eğer, kaçınır, böyle yapmazsa, veya yemek az olursa eline, ondan, bir iki lokma koysun**." buyurmuştur.

Peygamber efendimiz, hiçbir yemeği hor görmemiş, yermemiştir.

Bir yemeği, arzu ederse, yer, arzu etmezse, bırakır, susardı.

En ufak nimete bile saygı gösterir, hiçbir nimeti yermezdi.

Hiçbir nimeti, ne hoşuna gittiği için över, ne de, hoşlanmadığı için yererdi.

Yemeğe Besmele ile başlardı

Yemek, ortaya konulduğu zaman, Peygamber efendimiz:

"Allahümme barik lena fima rezaktena vekına azabennar. Bismillah!" diyerek dua ettikten sonra yemeğe başlardı.

Hz. Aişe validemiz bildirir: Kâinatın efendisi "**Sizden biriniz, yemek yiyeceği zaman, Bismillah! desin, yüce Allah'ın ismini ansın.Yemeğe başlamadan önce, bunu söylemeyi unutursa, "Yemeğin evveli ahiri için Bismillah!" desin.**" buyurdu.

Ümeyye bin Mahşi'nin bildirdiğine göre adamın biri, besmele çekmeksizin yemek yiyor, Peygamber efendimiz de, oturmuş, ona bakıyordu. Yemeğin sonunda bir tek lokma kaldığı ve onu da, kaldırıp ağzına götürdüğü sırada, adam "Yemeğin evveli ve ahiri için Bismillah!" dedi.

Peygamber efendimiz, güldü. Sonra da **"Şeytan, onunla birlikte yemeye devam ediyordu. Adam, yüce Allah'ın ismini anınca, şeytan, karnında, bir şey bırakmayıp kustu**!" buyurdu.

Peygamber efendimiz; abdest ve gusülde, ayakkabısını giymekte ve taranmakta, mümkin oldukça, hep sağdan başlamayı sever, bir şey alacağı zaman, sağ eli ile alır, bir şey vereceği zaman, sağ eli ile verir ve başlayacağı her şeye sağdan başlardı.

"Sizden biriniz, ayakkabısını giyeceği zaman, giymeğe sağdan başlasın!Ayakkabısını çıkaracağı zaman da, çıkarmağa soldan başlasın! Ayakkabı giyilirken, sağ ayak, ayakların evveli, ayakkabı çıkarılırken de, sağ ayak, ayakların ahiri olsun!" buyururdu.

Abdullah bin Ömer'in bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz **"Sizden biriniz, yemek yiyeceği zaman, sağ eli ile yesin. Bir şey içeceği zaman da, yine sağ eli ile içsin. Çünkü, şeytan, sol eli ile yer ve sol eli ile içer!**" buyurmuştur.

"Bir gün tok bir güç aç olayım!"

Peygamber efendimiz "**Aziz ve Celil olan Allah, yenilecek bir şeyi yeyip veya içilecek bir şeyi içip te, bundan dolayı kendisine hamd eden kulundan, muhakkak, razı olur!"** buyururdu.

Ebu Said'ül'hudri der ki, Peygamber efendimiz, yeyip içtiği zaman, şöyle dua ederdi:

"Elhamdü lillahillezi at'amena ve sekana ve caalna Müslimin = Bize yediren, içiren ve bizi Müslümanlar zümresinden kılan Allah'a hamd olsun."

Ebu Ümametülbahili'nin bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz, yemeğini yeyip sofra kaldırılacağı sırada şöyle de, dua ederdi:

"Elhamdü lillahi kesiren tayyiben mübareken fihi gayre mekfiyyin vela müveddain vela müstağnen anhu Rabbena = Hamd, Allah'a mahsustur.Ey Rabbımız! Biz, sana pek çok, her pürüzden pak, içi feyzü bereket dolu, red ve terk olunmayan, kendisinden müstağni kalınmayan hamd ile hamd ederiz!"

"Elhamdü lillahillezi kefana ve ervana gayre mekfiyyin vela mekfurin = Bize yeterince yediren, içiren, bizi red etmeyen ve nankörlerden kılmayan Allah'a hamd ederiz."

Kitaplarda bildirilen bir sofra duası da şöyle:

"El-hamdülillâhillezî eşbe'anâ ve ervânâ min-gayri-havlin minnâ ve lâ kuvveh. Allahümme at'im-hüm kemâ at'amûnâ! Allahümmerzuknâ kalben takıyyen, mineşşirki beriyyen lâ kâfiren ve şakıyyen."

Ebu Hüreyre'nin bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz, yemekten sonra ellerini yıkardı.

Peygamber efendimiz dünyaya ve dünyadaki şeylere ehemmiyet vermezdi.

Abdullah bin Mes'ud anlatır: Kâinatın efendisi, bir hasırın üzerinde yatıp uyumuş ve hasır, böğründe iz yapmıştı. yanınca, böğrünü oğuşturdum.

"Babam, anam, sana feda olsun ya Resulallah! Keşki bize bildirseydin de, hasırın üzerine, ondan koruyacak senin için bir şey serseydik?" dedim. "Sana, yumuşak bir döşek temin etsek!" dedik.

Kâinatın efendisi **"Dünyaya aid şeyler, benim neme gerek? Benim, dünya ile olan misalim, halim: bir ağacın altında biraz gölgelendikten sonra onu bırakarak yoluna devam eden bir süvarinin misali, hali gibidir!"** buyurdu.

Ebu Ümametülbahili'nin bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz "**Aziz ve Celil olan Rabbim, bana Mekke vadisini altın yapmayı teklif buyurdu."Hayır! Ya Rab! Ben, bir gün tok olayım, bir gün de, aç olayım. Aç olduğum zaman, sana niyazda bulunayım ve seni, zikr edeyim. Tok olduğum zaman da, sana hamd edeyim, şükredeyim! dedim."** buyurmuştur.

"İşte, beni ağlatan da, budur!"

Hz. Aişe validemiz anlatır: Peygamber efendimizin Medine'ye gelişinden vefatına kadar Ev halkı, üç gece ard arda buğday ekmeğinden karınlarını doyurmamıştır.

Peygamber efendimizin ve Ev halkının, çoğu zaman, yedikleri arpa ekmeği ile hurmadan ibaret olup bunlar da fazla derecede değildi.

Resulullah efendimiz, vefatından önce, Zırh gömleğini, Ev halkının ekmekliği için Ebu Şahma adındaki Yahudiden aldığı bir Vesk veya otuz Sa' arpa karşılığında rehin etmiş bulunuyordu.

Hz. Aişe validemiz "Muhammed aleyhisselamı, hak din ve Kitabla Peygamber gönderen Allah'a yemin ederek söylerim ki: Yüce Allah'ın, Peygamber gönderdiği zamandan ruhunu kabz ettiği zamana kadar, kendisi, ne bir elek görmüş, ne de, elekle elenmiş undan yapılan ekmek yemiştir!" demiş; "Öyle ise, arpayı nasıl yerdiniz?" diye sorulunca da "Kepeğini (Üf!) diyerek üflerdik!

Kâinatın efendisi vefat edinceye kadar ne kendisi ne de, Evhalkı ard arda iki gün arpa ekmeğinden karınlarını doyurmamıştır! Vallahi, Kâinatın efendisiın evinde kırk gece beklerdik de, ne kandil, ne de, bir ateş yanardı!

Aylar, gelir geçerdi de, Resulul aleyhisselamın evlerinden herhangi birinde ateş yanmaz, duman tüttüğü görülmezdi! İki ay gelir geçerdi de, Muhammed aleyhisselamın ev halkı için ne bir ekmek yapılır, ne de, bir çömlekte, tencerede yemek pişerdi!

Biz, Esvedeyn'e, yani hurmaya ve suya doyup kandığımız zaman, Kâinatın efendisi, vefat etti.

Peygamber efendimizın, bir günde, karnında iki çeşid yemek bir araya gelmemiş kendisi, karnını hurmadan doyurduğu zaman, ekmekten doyurmamış, ekmekten doyurduğu zaman da, hurmadan doyurmamıştır! İşte, beni ağlatan da, budur!" demiştir.

Enes bin Malik te "Peygamber efendimizın, Allah'a kavuşuncaya kadar, ne Hıvan üzerinde bir şey yediğini, ne halis buğday unundan yapılmış yufka ekmek, ne de, kızartılmış kuzu kebabı gördüğünü bilmiyorum!" demiştir.

Hıvan: Yemek yeneceği sırada üzerine yemek konulan İskemle, Masa gibi şeye denir.

Ebu Hüreyre hazretleri, Peygamber efendimizin **"Allah'ım! Evhalkımı Muhammed'in Evhalkını ölmeyecek kadar rızıklandır! Muhammed'in evhalkının rızkını, ölmeyecek kadar kıl!"** diyerek dua ettiğini bildirmiştir.

"Bize daha hayırlısını da yedir!"

Resulullah efendimiz, yiyeceği şeyi sofra üzerinde yerdi. Sofra, yolcu için hazırlanan azık olup yol azığı çok kere yuvarlak deri içinde taşındığından, yiyeceğin adı, deri kaba çevirilmiş ve ona sofra denilmiştir.

Resulullah efendimiz, şunu yapın bunu yapın demezdi. Mevcut ne varsa onu yerdi. Hz. Aişe validemiz anlatır: Peygamber efendimiz, bana gelir "**Yanında yiyecek var mı?"** diye sorardı. "Hayır!" derdim. Bunun üzerine "Öyle ise, ben, oruçluyum!" buyururdu.

Kâinatın efendisi, yine bir gün, bize gelmişti. "Ya Resulallah! Bize, bir hediye geldi." dedim**. "Nedir o?"** diye sordu. "Hays'dır!" dedim. "**Ama, ben, oruçlu olarak sabahladım**." buyurdu. Hays; hurma, yağ ve keş karıştırılarak yapılan yemektir.

Peygamber efendimiz; Helva'yı ve Bal'ı ekmek tiridini, Hurma tiridini sebze yemeklerini severdi. Efendimize süt getirilip sunulduğu zaman "**Sütte iki bereket vardır."** buyururdu.

Abdullah bin Abbas anlatır: Ben ve Halid bin Velid, Kâinatın efendisi ile birlikte Teyzem Meymune bint-i Haris'in evine vardık. Ümmü Hufeyd, Kâinatın efendisine Tere yağı ve Süt hediye etmişti.

Teyzem "Hediye edilen sütten size vereyim mi?" diye sordu. Kâinatın efendisi "Olur!" buyurdu. Teyzem gitti. Bir kabla süt getirdi.

Kâinatın efendisi, alıp ondan içti. Ben, Kâinatın efendisinin sağında idim. Halid bin Velid, solunda bulunuyordu. Resulullah, sütten artanını bana verip "Sen, iç! İstersen, tercihen Halid'e ikram et!" buyurdu.

"Ben, senin artığını içmekte, hiçbir zaman, hiçbir kimseyi, kendime tercih etmem!" dedim.

Bunun üzerine, Resulullah efendimiz,"Allah'ın, bir yiyecek yedirdiği kimse **"Allahümme barik lena fihi ve at'amna hayran minhü**, Allah'ım! Sen, bu yemekte bizim için bereket ihsan et! Bize, ondan daha hayırlısını da, yedir!" desin!

Allah'ın, süt içirdiği kimse de **"Allahümme barik lena fihi ve zidna minhü**, Allah'ım! Sen, bu sütte bizim için bereket ihsan et ve ondan, bize ihsanını artır!" desin! Çünkü, yiyeceğin, içeceğin yerini sütten başka bir şey tutar değildir." buyurdu."

Hiçbir yemeği yermezdi

Medineli Müslümanlar, Hurmalarının ilk çıkanını, turfandasını gördükleri zaman, onu, Peygamber efendimize getirirler; Resulullah efendimiz de, eline alıp bereket duası yaptıktan sonra, gördüğü çocuklardan en küçüğünü çağırır, ona verirdi.

Enes bin Malik'in bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz, Kabak yemeğini severdi. İçinde kabak bulunan bir yemek getirildiği zaman, bu hemen Peygamber efendimizin önüne doğru itilirdi. Resulullah efendimiz "Koyunun en lezzetli eti, sırt eti" olduğunu bildirirdi.

Hz. Halid bin Zeyd'e "Resulullah aleyhisselam, evinizde yedi ay oturmuştu. Kâinatın efendisinin, en

sevgili yemek hangisi idi?” diye soruldu. “O’nun, kendisi için ne bir yemeğin yapılmasını emrettiğini gördüm, ne de, sevmediği bir yemeği yerdiğini gördüm. Kendisine, Herise, keşkek yapar, hoşuna gittiğini görürdük te, bu yemek, beş günde, altı günde, on günde bir hazırlanırdı.” diye cevap verdi.

Ebu Musa’l’Eş’ari’den de “Kâinatın efendisinin, Tavuk eti yediğini gördüm.” dediği bildirilmiştir.

Peygamber efendimiz, yemeğin dibinde kalanını yemeyi sever. “Her kim, bir çanakta, kabta yemek yedikten sonra onu sıyırırsa, o, onun için istiğfar eder!” buyururdu.

Peygamber efendimiz, yeşil hurma ile birlikte Kavun yer yeşil hurma ile birlikte hıyar yerdi. “Bunun sıcaklığını, onun soğukluğu ile, onun soğukluğunu da, bunun sıcakılğı ile keser, tadil ederiz!” buyururdu.

Peygamber efendimizin, şöyle buyurdukları da, bildirilir: **“Ey Ebuzer! Et pişirdiğin zaman, onun suyunu çoğalt ta, komşularını gözet, ondan, onlara da, paylaştır.”**

“Komşusu, aç olduğu halde, karnını doyuran kimse, kamil Mü’min değildir!”

“Allah’a ibadet ediniz! Yemek yediriniz! Selamı yayınız ki, Cennetlere giresiniz!”

“Bir kişinin yemeği, iki kişiye yeter. Üç kişinin yemeği, dört kişiye yeter. Dört kişinin yemeği, sekiz kişiye yeter!”

Esma bint-i Ebi Bekir, pişen yemeğin kaynaması ve dumanı geçinceye kadar örtülü bulundurulmasını tavsiye eder ve Kâinatın efendisinin **“O, en büyük berekettir!”** buyurduğunu işittim, derdi.

“Sirke, ne güzel katıktır!”

Resulullah efendimiz, Mekke’nin fethinde Amcası Ebu Talib’in kızı Hz. Ümmehani’nin evine varmıştı. Ona “**Yanınızda, yiyecek bir şey var mı?”** diye sordu. Hz. Ümmehani “Hayır! Yalnız, kurumuş ekmek kırıntıları ve Sirke var! Fakat, bunları, sana sunmağa haya ederim!” dedi.

Peygamber efendimiz **“Onları, getir. Suyun içine ufala. Tuz da, getir!”** buyurdu. Sirkeyi, onun üzerine döküp yedikten sonra yüce Allah’a şükretti.

“Ey Ümmehani! Sirke, ne güzel katıktır! Sirkesi bulunan bir ev, katıktan mahrum sayılmaz!” buyurdu.

“İçeceklerin hangisi daha lezzetlidir?” diye sorulduğu zaman, Peygamber efendimiz “**Tatlı ve serin sudur!”** buyurmuştur.

Peygamber efendimiz, Büyutüssukya’dan getirilen tatlı sudan içerdi. Büyutussukya’daki su, Medine’ye iki günlük yerde idi.

Peygamber efendimiz “Sizden biriniz, bir şey yerken sağ eli ile yesin. Bir şey içerken de, sağ eli ile içsin. Çünkü, Şeytan, sol eli ile yer, sol eli ile içer!”

“Sizden biriniz, bir şey içerken, kabın içine solumasın!” buyurmuş, yenileceklerin ve içileceklerin içine solunmasını yasakladığı gibi altın ve gümüş kabların içinde yeyip içmeyi de, kesin olarak yasaklamıştır.

Peygamber efendimiz, su içerken, bir bardak suda iki üç kere nefes alır ve **“Bu, daha yararlı ve daha kandırıcıdır.”**

“Sizden biriniz, bir şey içeceği zaman, bir solukta içmesin.”

“Develer gibi, bir solukta içmeyiniz! İki veya üç solukta içiniz! Sonra, içeceğiniz zaman “Bismillah!” ve ağzınızı su kabından kaldırdığınız zaman da “Elhamdü lillah!” deyiniz!” buyurmuştur.

Nevfel bin Muaviye “Kâinatın efendisi, bir şey içerken üçkere nefes alırdı. Evvelinde yüce Allah’ın ismini anar, Besmele çeker, sonunda da, Elhamdü lillah diyerek hamd ederdi.” demiştir.

Hz. Aişe’nin bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz, kendisi için Kırba içinde sabahleyin kurulan Şırayı akşamleyin içerdi. Akşamleyin kurulan Şırayı da, sabahleyin içerdi.

“Kötülüklerin başı çok yemektir”

Yemekten önce ve yemekten sonra el yıkamak ve sağ el ile yemek ve sağ el ile içmek Resulullahın adetiydi. Yemekten evvel el yıkarken, önce gençler, yemekten sonra, önce yaşlılar yıkardı.

Tabağın kenarından yemek, kendi önünden yemek, sağ ayağı dikip, sol ayak üstüne oturmak Resulullahın sünnettir. Çok sıcak şey yimemeli ve koklamamalıdır. Yerken hiç konuşmamayı Peygamber efendimiz uygun görmezdi. Ateşe tapanların adetidir. Neş'eli konuşmalıdır. Tuz ile başlamak ve bitirmek Resulullahın sünnetidir ve şifadır.

Yeme ve içme bilgisini öğrenmek, ibadet bilgisini öğrenmekten önce gelir. İslâmiyette, önce çıkan bid'atten biri, doyuncaya kadar yemektir. Hergün et yemek, kalbe sıkıntı verir. Melekler sevmez. Eti az yemek ise ahlakı bozar. Sofra, yani yaygı üstünde yemek ve bunu yere sermek hoş olur. Sofra, deriden olurdu. Bitkisel yemek çok iyidir. Nebati yemek bulunmıyan sofra aklsız ihtiyara benzetilmiştir.

Resulullahın torunlarından İmam-ı Ca'fer-i Sadık , “Malı ve evladı çok olmak istiyen bitkisel yemek

çok yisin!." buyurmuştur. Önce sofraya oturmalı, yemeyi sonra getirmelidir. Peygamberimiz, **"Ben kulum. Kullar gibi, yere oturup yerim**" buyurdu.

Acıkmadan yimemeli, çok yememelidir, doymadan kalkmalı, şaşacak şey olmadan gülmemeli. Peygamber efendimiz**, "İyiliklerin başı açlıktır. Kötülüklerin başı tokluktur**" buyuruldu. Yemeğin tadı, açlığın çokluğu kadar artar. Tokluk, unutkanlık yapar. Kalbi kör eder, alkollü içkiler gibi, kanı bozar. Açlık, aklı temizler, kalbi parlatır.

Fasıklarla, kötü kimselerle birlikte yememeli, içmemelidir. Kaynar yemekleri, örtülü olarak soğutmalıdır. Resulullah efendimiz **,"Sağ el ile yiyiniz. Sağ el ile içiniz**" buyurdu. Peygamberimiz, ekmeyi sağ eli ile alır, sonra karpuzu sol eli ile yirdi. Ekmeyi bir eli ile değil, iki eli ile koparmalıdır.

Lokma küçük olmalı ve iyi çiğnenmelidir. Sağına, soluna, havaya bakmamalı, lokmasına ve önüne bakmalıdır. Ağzını çok açmamalıdır. Sofrada elini, üstüne, başına sürmemelidir. Öksüreceği ve aksıracağı zaman, başını geriye çevirmelidir.

Çağırılmayan sofraya oturmamalıdır. Sofrada herkesten çok yememelidir. Karnı doyunca, bunu günah işlemekte kullanmamak için dua etmelidir. Bunun kıyametteki hesabını düşünmelidir. İbadet yapmaya kuvvetlenmek niyeti ile yimelidir. Aç iken de, yavaş yavaş yimelidir. Önce büyükler başlamalıdır. Üçten çok "ye" diyerek, kimseye sıkıntı vermemelidir. Birlikte yediği zaman, misafirleri doymadan, yemekten elini çekmemelidir.

Resulullah efendimiz az yer çok yememek üzerinde çok dururdu.

"İnsan kalbi, tarladaki ekin gibidir. Yemek, yağmur gibidir. Fazla su, ekini kuruttuğu gibi, fazla gıda kalbi öldürür." Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez buyururdu.

Resulullah, midenin üçde biri yemeklere, üçde biri içeceklere ayrılmasını tavsiye buyururdu. Üçde biri hava payı, yani boş olmak en aşağı derecedir. En iyi derece, az yemek ve az uyumaktır. Çok yemek, hastalıkların başı, az yemek ilacların başıdır.

Resulullah hurmayı çok severdi

Resullah efendimiz keşkek yemeğini severdi. Herise, yani keşkek pişirmesini, Peygamber efendimize, Cebrail aleyhisselam öğretti. Herise, insanı çok kuvvetlendirir. Bütün Peygamberler arpa ekmeyi yemiştir. Resulullah kabak tatlısını ve mercimek çorbasını, av etini ve koyun etini severdi. Koyunun kol ve göğüs ve kürek tarafını severdi. Oğlağın kürek etini çok severdi. Oğlak etinin hazmı kolaydır. Herkes için uygundur.

Erkek hayvan eti, dişiden ve esmer et, beyazdan daha kolay hazm olur. Hazmının kolaylığı ve lezzeti bakımından koyunun eti, ineğin sütü daha iyidir. Av etlerinin en iyisi geyik etidir. Tavşan eti helaldir. Peygamberimiz yemiştir. İdrar söker, fazlası uykusuzluk yapar. Herkes için uygundur. Kuş, piliç eti herkes için iyidir. Kümes hayvanlarından eti en iyi olanı tavuktur.

Peygamberimiz, "**Sirke, ne güzel yiyecektir"** buyurdu. Sirke, en faydalı yemektir. Hurma da yemektir. Yani ekmek ile yenir. Üzüm, hem yemektir, hem de meyvedir. Üzümü ekmekle yemek sünnettir. Hurmayı tek yemek sünnettir.

Kuru üzüm, ceviz, badem yemek sünnettir. Balda şifa vardır. Yetmiş Peygamber bala bereket ile dua etmiştir. Resul, hurmayı çok severdi. Hurma ile kavun, karpuzu birlikte yerdi. Kavun, karpuz böbrekleri temizler, baş ağrısını giderir. Solucan düşürür. Gözlere kuvvet verir. Resulullah serin şerbetleri çok severdi. Pilav yirken salevat-i şerife okumalıdır.

Peygamber efendimiz, baklayı kabuğu ile yemeği medh etti. Habbetüssevda, yani çörek otu derdlere devadır buyurdu. Cevizi peynirle yemek şifadır. Bunları yalnız yemek zarardır. Bir şey ile beraber yimelidir. Üzüm çekirdeği zararlıdır. Efendimiz, üzüm salkımını sol eline alır, üzümü sağ el ile yerdi. Ayva, kalbden sıkıntıyı giderir. Her kavun, karpuz ve narda bir damla Cennet suyu vardır. Bir narı yalnız yimeli, bir damlası boş yere gitmemelidir. Nar, çarpıntıya iyidir. Mideyi kuvvetlendirir. Et kısmı ile birlikte sıkılıp içilirse, safra söker, pekliği giderir. İncir, kalbe ferahlık verir. Kuluncu, sindirim organı sancılarını giderir.

Yeşil hıyarı tuz ile yemek, cevizi hurma ile bal ile yemek Resulullahın sünnettir. Peygamberimiz, patlıcanı medhetti ve zeytin yağlı yapınız buyurdu. Semizotunu da medh buyurdu. Kereviz, unutkanlığı giderir. İdrar söker. Kan ve süt yapar. Kara ciğeri temizler. Harşef, ya'ni enginar, safra taşını eritir, kanı temizler, damar sertliğine iyi gelir. Ter kokusunu da giderir.

Bir memlekete gelenin, önce biraz çiğ soğan yimesi sıhhate iyidir. Soğan, mikroplara karşı koyma gücünü arttırır. Soğandan sonra kereviz yinirse, fena kokusunu giderir. Sedef otu yemekle de kokusu gider denildi. Resulullahın son yediği yemeyin içinde soğan vardı.

Resulullahın ev içindeki halleri

Hz. Hüseyin anlatır: Peygamber efendimizın ev içindeki meşgalesini Babamdan sordum. Babam şöyle anlattı:

Peygamber efendimiz, evine girişinden itibaren vaktini: Allah'a ibadete, evhalkının işlerine ve kendi şahsi işlerine aid olmak üzere üçe ayırmıştı.

Şahsına ayırdığı vakti de, kendisiyle insanlar arasında bölüştürmüştü. O vakitte, yanına insanlardan ancak seçkin sahabileri girerdi. Halka, dini meseleleri, onlar aracılığı ile tebliğ eder, halkı ilgilendiren hiçbir şeyi yanında tutmaz, biriktirmezdi.

Peygamber efendimizin, Ümmetine aid vakti, fazilet sahiplerine, dindeki üstünlük derecelerine göre bölüştürüp kendilerini ona göre huzuruna çağırmak adeti idi. Onlardan kimisi bir hacetli, kimisi iki hacetli, kimisi de, daha çok hacetli idi.

Peygamber efendimiz, onların dini hacetlerile meşgul olur, sorularına gereken cevapları verir, sonra da "**Bunları, burada bulunan, burada bulanmayanlara tebliğ etsin! Bana kendisi gelip hacetini arz edemeyen kimsenin hacetini siz bana arz ediniz. Muhakkak ki, hacetini arz edemeyenin hacetini arz eden kimsenin ayaklarını kıyamet gününde Allah, Sırat üzerinde sabit kılar!"** buyururdu.

Peygamber efendimizin yanında bundan başka bir şey anılmaz, dile getirilmezdi. Zaten, kendisi de, hiç kimseden, bundan başkasını kabul etmezdi.

Peygamber efendimizin huzuruna girenler, talib olarak girerler, en büyük ilim zevkini tatmış ve onlara delalet edici oldukları halde, çıkarlardı!.

Hz. Hüseyin babasından, Peygamber efendimizin, evinden çıkışında ne yaptığını sordu. Bunları da şöyle anlattı:

Kâinatın efendisi, dışarıda konuşmazdı. Ancak, konuşması, Müslümanlara yararlı olacak, onları, birbirlerine ısındıracak, aralarındaki tefrikayı, soğukluğu kaldıracak ise, konuşurdu.

Her kavmin yüksek hasletli kişisine ikram eder ve onu, kavmının üzerine Vali yapardı. Halkı, sakındırır ve onlardan da, sakınırdı. Hiçbir kimseden güler yüzünü ve güzel huyunu esirgemezdi.

Eshabını göremese, arar, halka, aralarında olan bitenleri sorardı. İyiliği, över ve pkiştirir, kötülüğü ise, yerer ve zaifletirdi. Kendisinin her işi, itidal üzere idi, ihtilafsızdı. Gaflete düşerler endişesiyle, Müslümanları uyarmaktan geri durmazdı. Her hali mutad idi.

Âlemlere rahmet olarak gönderildi

Peygamber efendimiz, konuşurken, huzurunda bulunanlar, başlarına kuş konmuş gibi, sessiz ve hareketsiz dururlar, sözünü bitirip susunca, söyleyeceklerini söylerler, fakat, kendisinin yanında asla tartışmaz ve çekişmezlerdi.

Meclisinde bulunanlar, bir şeye gülerlerse, O da, onlara uyarak güler, bir şeye hayret ederlerse, O da, onlara uyarak hayret ederdi.

Huzuruna gelen gariplerin, yabancıların sözlerinde ve sorularındaki kabalık ve kırıcılığa Eshabı da, kendisi gibi davransınlar diye katlanırdı.

"Bir ihtiyaç sahibinin ihtiyacını talep ettiğini gördüğünüz zaman, ihtiyacına kavuşması için ona yardım ediniz!" buyururdu.

Gerçeğe uygun olmayan övmeyi kabul etmezdi.Hakka tecavüz etmedikçe, hiç kimsenin sözünü kesmezdi. Hakka tecavüz ettiği zaman da, ya onu men ederek sözünü keser, yahut Meclisten kalkıp giderdi. Kâinatın efendisinin susması, dört şey üzerine;hilm, hazer,takdir,tefekkür üzerine idi.

Takdir, insanlara eşit bakış ve dinleyişte; Tefekkür, dünya ve Ahiret işlerini düşünmesinde göze çarpardı.Hilm ve sabrı, kendisinde toplamıştı. Dünyaya ait hiçbir şey, kendisini kızdırmazdı.

Kâinatın efendisinin herhangi bir şey için "**Hayır!"** dediği olmazdı. Yapmak istediği bir şey kendisinden istenildiği zaman **"Olur!"** buyurur, yapmak istemediği bir şey kendisinden istenilince, susar, onu yapmak istemediği, kendisinin bu susuşundan anlaşılırdı.

Herkesin dünya ve ahiret saadeti için çalışırdı. Bir gazada, kâfirlerin yok olması için dua buyurması istendiğinde,"**Ben, lanet etmek için, insanların azab çekmesi için gönderilmedim. Ben, herkese iyilik etmek için, insanların huzura kavuşması için gönderildim**," buyurdu.

Enbiya suresinin yüzyedinci ayetinin meal-i şerifinde, "Seni, âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik" buyurulmuştur. Bunun için herkesin iyiliği için uğraşırdı.

Hiç kimseyi hor görmezdi

Hind bin Ebi Hale Peygamber efendimizin yürüyüşünü şöyle anlatır:

Kâinatın efendisi, yürürken, ayaklarını, yerden canlıca kaldırır, iki yanına salınmaz, adımlarını, geniş atar, yüksek bir yerden iner gibi önüne doğru eğilir, vakar ve sükunetle, rahat yürürdü.

Bakmak istediği, bakacağı tarafa, tamamiyle dönerek bakardı.

Etrafına gelişi güzel bakınmazdı.

Yer yüzüne bakışı, semaya bakışından uzundu.

Yer yüzüne bakışı da, göz ucu ile idi.

Yürürken, Sahabilerinin gerisinde yürürdü.

Birisiyle karşılaştığı zaman, önce, kendisi selam verirdi.

Ebu Hüreyre hazretleri de şöyle anlatır:

Yürüyüşte, Kâinatın efendisinden daha hızlı bir kimse görmedim. Yürürken, yer yüzü, sanki O'nun

ayağının altında dürülürdü!

Biz, ardından yetişmek için kendimizi son derecede zorlar, sıkardık. Kâinatın efendisi ise, yürürken, kendisini hiç sıkmazdı.

Enes bin Malik'in bildirdiğine göre: Peygamber efendimiz, birisiyle karşılaştığı zaman, Musafaha eder, o kimse, elini çekmedikçe, Peygamber efendimiz de, elini çekmez, o kimse, yüzünü çevirmedikçe, Peygamber efendimiz de, ondan yüzünü çevirmezdi. Musafaha; iki kişinin, karşılaşınca, avuçlarının yüzlerini, içlerini birbirine yapıştırıp birbirlerinin yüzlerine bakışmaları demektir.

Enes bin Malik hazretleri anlatır: Efendimize, "Ya Resulellah! Bazımız, bazımıza eğilsin mi?" diye sorduk. "**Hayır!"** buyurdu. "Bazımız, bazımızla kucaklaşsın mı?" diye sorduk. "**Hayır! Fakat, Musafaha ediniz!"** buyurdu.

Bera bin Azib de, Peygamber efendimizin **"İki Müslüman karşılaşıp selamlaşır ve Musafaha ederlerse, onlar, daha birbirlerinden ayrılmadan önce mağfiret olunurlar**!" buyurduğunu bildirir.

Kâinatın efendisi, daima düşünceli idi. Kendisinin susması, konuşmasından uzun sürerdi. Resulullah, lüzumsuz yere konuşmazdı. Söze başlarken de, sözü bitirirken de, Allah'ın ismini anardı.

Konuşurken, kısa ve özlü kelimelerle konuşurdu. Resulullahın sözleri, hep gerçek ve yerinde idi. Resulullah konuşurken, ne fazla, ne de, eksik söz kullanırdı.

Kimsenin gönlünü kırmaz, kimseyi hor görmezdi. En ufak nimete bile saygı gösterir, hiçbir nimeti yermezdi. Bir nimeti, ne hoşuna gittiği için över, ne de, hoşlanmadığı için yererdi.

Resulullahın giydiği elbiseler

Peygamber efendimizin bir tane **Hıbere** elbisesi vardı. Hıbere; pamuk ve keten ipliğinden dokunan çizgili, yollu Yemen kumaşına denir. Peygamberimiz, Hıbere elbisesini giymeyi çok severdi.

Peygamberimizin, bir de Umman işi iki İzar'ı vardı. Belden aşağısına tutulan fota ve peştemala İzar denir. Peygamberimizin, kıldan dokunmuş, üzerinde deve semerlerini andıran bir takım çizgiler bulunan İzarımsı bir fotası daha vardı ki, bununla, dışarı çıktığı, olurdu.

Ebu Bürde "Ziyaretine vardığımız zaman Hz. Aişe, bize Mülebbede diye anılan sırınmış, keçeleşmiş bir elbise ile Yemende yapılan kalın bir İzar çıkarıp yemin ederek "Resulullah aleyhisselamın Ruhu, işte, bunların içinde alındı!" dedi."

Peygamberimiz, soğuk kış gecelerinde namazlarını da, dokuması ne pek sert, ne de, pek yumuşak olmayan yün bir fota tutunmuş olarak kılardı.

Peygamberimiz, erkek Mü'minlerin, bellerine tuttukları İzar'ı, ancak, bacağın yarısına, yumuşak etine ve biraz daha aşağısına kadar uzatabileceklerini, fakat, topuklara kadar uzatamayacaklarını, gerektiğini bildirmiş.

Büyüklük taslamak için İzarlarını yerde sürükleyen erkeklere, Kıyamet gününde, yüce Allahın Rahmet nazarile bakmayacağını haber vermiş Cabir bin Süleym'e "İzarını, yarı bacağına kadar kaldır! Bunu, yapamazsan, topuklarına kadar uzat! Yerde sürüklenecek kadar uzatmaktan sakın! Çünki, bu, gurur alametdir. Allah ise, gururlanmayı sevmez!" buyurmuştur.

Bunun için, Abdullah bin Ömer, İzarını, bacaklarının yarısına kadar uzatır, gömleğini onun üzerinde, Ridasını da, gömleğinin üzerinde bulundururdu.

Peygamberimizin bu Ridası, Halifeler devrinde dürülüp bir bohça içinde Halifeler katında bulundurulurdu. Halifeler, Ramazan ve Kurban bayramlarında onu giyerlerdi.

Peygamberimizin Suhar işi iki elbisesi vardı. Suhar, Uman'da bir kasabadır. Peygamberimizin Suhar işi gömleği de, vardı. Suhar kasabasında yapılan gömlek, Suhari diye anılır. Peygamberimizin en çok sevdiği elbise, Kamis (Gömlek) idi. Kamis, yalnız pamuk ipliği ile dokunmuş bezden yapılan gömleğe denir. Peygamberimizin gömleklerinin boyları kol uzunluğu, bileğe kadardı. Habeş Necaşisinin Peygamberimize gönderdiği hediyeler arasında bir de, gömlek vardı.

Elbisenin hayırlısı, " en iyisi" dir

Peygamber efendimizin, tek kat pamuk ipliğinden dokunmuş bezden yapılmış gömleği vardı. Suhul, Yemen kariyelerinden olup orada tek kat pamuk ipliğinden dokunmuş bezden yapılan elbiselere Suhuliye denir. Habeş Necaşisnin Peygamberimize gönderdiği hediyeler arasında birde, don bulunuyordu.

Peygamberimizin beyaz bir elbisesi de, vardı. Efendimiz, **"Elbiselerinizden, beyazını giyiniz! Dirileriniz, beyaz elbise, giysin. Ölülerinizi de, beyaz kefene sarınız! Çünki, o, giyimlerinizin hayırlısı ve iyisidir!"** buyurmuştur.

Peygamberimizin yeşil elbise giydiği de, görülmüştür. Ebu Rimse, Peygamberimizi, üzerine iki parça altlı üstlü, yeşil elbise giymiş olduğu halde, gördüğünü söyler.

Peygamberimiz, kırmızı (Alacalı) Hulle de, giyerdi. Bera' bin Azib "Kırmızı (Alacalı) Hulle içinde, saçları, kulak yumuşağına ulaşanlar arasında Resulullah aleyhisselamdan daha güzelini görmedim!" demiştir. Peygamberimizin Cuma ve Bayramlarda, üzerine giydiği kırmızı bir Cübbesi vardı. Peygamberimizin bir tane de, Yemen işi Cübbesi bulunuyordu. Peygamberimiz, yenleri (Kol ağızları) dar

olan Şam işi bu Cübbeyi, seferlerde giyerdi.

Peygamberimiz, İran Şahlarının giydikleri Taylesan kumaşından yapılmış, yakasında atlastan bir parça, eteğinin ön ve arkadaki iki açık yanında ve yenleri üzerinde atlastan birer çevre kıvrıntısı bulunan bu Cübbeyi de savaşlarda düşmanlarla karşılaştığı sıralarda giyerdi.

Hz. Aişe'nin vefatına kadar yanında bulunan bu Cübbe'yi, ondan sonra, Esma bint-i Ebi Bekir almıştı. Peygamberimizin giymiş olduğu bu Cübbenin yıkandığı su ile hastalar yıkanır, şifa umulurdu.

Dumetülcendel Hakimi Ükeydir'in öldürülen kardeşi Hassan'ın, erişi ve ırgacı ibrişile dokunmuş atlas kumaştan yapılmış, işleme yerlerine altın sırma ile hurma yaprakları işlenmiş Cübbesi, Peygamberimize gönderilmişti.

Peygamberimiz, bu Cübbeyi giyerek Minbere çıkıp oturmuş, hiç konuşmadan Minberden inmişti. Müslümanlar, ellerini, ona, sürüyorlar bakıyorlar güzelliğine hayran oluyorlardı.

Peygamberimiz **"Siz, bunun güzelliğine mi şaşıyorsunuz? Bu, pek mi hoşunuza gitti?"** diye sordu. "Biz, bundan daha güzel bir elbise görmedik!" dediler.

Peygamberimiz "**Varlığım, Kudret Elinde bulunan Allaha yemin ederim ki Sa'd bin Muaz'ın Cennetteki Mendilleri, gördüğünüz şeyden daha güzel ve hoşturlar**!" buyurdu.

Ka'b bin Züheyr'e verdiği hırka

Resulullah efendimiz, Tebükte, Eyle halkına bir Eman Fermanı yazıp verdiği zaman, eman alameti olmak üzre bir de, Bürde (Hırka) vermişti.

Ebül'Abbas Abdullah bin Muhammed, bu Bürde'yi, onlardan üç yüz dinara satın aldı. Abbas oğulları, bu Hırkaya, seleften halefe tevarüs ettiler.

Halifeler, bayram günlerinde onu üzerlerine giyip Peygamberimize aid Asa'yı ellerine alarak dışarı çıktıkları zaman, kalbler ürperir, gözler kararırdı.

Meşhur Arap şairlerinden Ka'b bin Züheyr, af dilemek ve Müslüman olmak için Peygamberimize gelip içinde "Şüphe yok ki: Resulullah, doğru yolu gösteren bir Nur, kötülükleri yok etmek için Allahın sıyırılmış keskin, yalın kılıçlarından bir kılıçtır!" beyti de bulunan (Banet Süad) kasidesini okuduğu zaman, Peygamberimiz, sırtındaki Bürdesini (Hırkasını) çıkarıp ona giydirdi.

Hz. Muaviye, halifeliği sırasında, **Ka'b bin Züheyr'**e "Resulullahın Hırkasını, bize sat!" diye haber saldı. Kendisine on bin dirhem gönderdi.

Ka'b. bin Züheyr "Ben, Resulullahın Hırkasını giymek hususunda hiç kimseyi, kendime tercih edemem!" diyerek Hz. Muaviye'nin dileğini reddetti.

Hz. Ka'b bin Züheyr, vefat ettiği zaman, Hz. Muaviye onu, Ka'b'ın oğullarından yirmi bin dirheme satın aldı. Peygamberimizin, Ka'b bin Züheyr'e vermiş olduğu bu mübarek Hırka, Halifeden Halifeye tevarüs edilerek geçti.

Emevi saltanatının çöküşünden sonra ilk Abbasi Halifesi Ebül'Abbas Seffah bin Abdullah bin Muhammed tarafından üç yüz dinara satın alındı.

Bayramlarda Halifeler tarafından giyildi. Halife Muktedir'in, öldürüldüğü zaman kanı, bulaşarak kirlendi. Abbasiler, Mısır'a gelirken, onu, yanlarında getirdiler. Yavuz Sultan Selim, Mısır'ı alıp Halife olduğu zaman Mısırdaki "Mübarek Emanetler" arasında bu mübarek Hırka da, İstanbula getirildi.

İstanbulda Topkapı Hırka-ı Seadet Dairesinde herkes tarafından ziyaret olunan bu mübarek Hırka: 1,24 santim boyunda, geniş kollu siyah yünlü kumaştan yapılmıştır.

Hırkanın içi, kaba dokunmuş krem renk yünlü kumaş kaplıdır. Önünde sağ tarafından 0,23x0,30 eb'adında bir parçası noksandır. Sağ kolunda da, eksiklik vardır. Hırka, yer yer haraptır.

Müteaddid bohçalara sarılmış olarak 0,57x0,45x0,21 ebadında üstten açılır kapaklı altın bir çekmece içindedir. Hırka-i Seadetin, bu ebadda Sultan Murad III. Tarafından yaptırılmış olan altın bir mahfazası da; mevcuddur. Bu mahfaza, sanat itibarile fevkal'ade olup ayrıca zümrüdlerle de bezenmiştir.

Necaşi'nin gönderdiği altın yüzük

Habeş Necaşisi Ashama'nın, Peygamberimize gönderdiği hediyeler arasında, kaşı, Habeş taşından altın bir yüzük te, bulunuyordu.

Peygamberimiz, Ebül'As'ın kızının kızı Ümame'yi çağırıp "**Ey kızım! Bunu, sen takın!"** buyurdu.

Erkeklere yalnız gümüş yüzüğün helal olduğu ve altın, demir ve sarı pirinçten yüzük takmanın haram olduğunu, Peygamberimiz bildirilmiştir. Kendisi de, vefat edinciye kadar, yalnız gümüş yüzük kullandı.

Resulullah yüzüğünü sağ eline takardı. Sol eline de taktığı görülmüştür. Sağ ele de, sol ele de takmak caizdir. Küçük parmağa veya yanındaki parmağa takılır. Bayramlarda herkesin takması müstehabdır. Gösteriş için, öğünmek için takmak haramdır.

Bir gün, Nu'man bin Beşir, Resulullahın yanına geldi. Parmağında altın yüzük vardı**. "Cennete girmeden önce, niçin Cennet zinetini kullanmışsın?**" buyurdu. Demir yüzük kullanmaya başladı. Bunu görünce, "**Niçin Cehennem eşyası taşıyorsun?"** buyurdu. Bunu da çıkardı. Bronz, yani tunçdan yüzük

taktı. Bunu görünce, “**Niçin sende put kokusu duyuyorum?”** buyurdu.

Nasıl yüzük kullanayım, ya Resulallah dedi. “**Gümüş yüzük takabilirsin. Ağırlığı da bir miskali (4.8 gr) geçmesin ve sağ eline tak!**” buyurdu.

Amr ibni Şu'ayb diyor ki, Resulullah, altın ve demir yüzükleri çıkartır, gümüş yüzüklere mani' olmazdı.

Peygamberimiz, Acem Şahına, Rum Kayserine ve Habeş Necaşisine mektup yazdırmak istediği zaman,

- Ya Resulallah! Onlar, bir mektubu, mühürlü olmadıkça, okumazlar! denilmişti.

Bunun üzerine, Peygamberimiz, gümüşten bir yüzük edindi ki, kaşına üç satır üzerine:
“Muhammed’ür’Resulullah” nakş edilmişti.
Mühür yüzükteki yazı, aşağıdan yukarıya doğru
“Muhammed” bir satır,
“Resul” bir satır,
“Allah” bir satır olmak üzre, üç satır halinde idi.
Peygamberimizin gümüş yüzüğündeki taş, Habeş taşı idi.
Bu gümüş yüzüğün kaşının gümüşten olduğu da, rivayet edilir.

Peygamberimizin döşeği

Peygamberimizin, üzerinde yatıp uyuduğu döşeğin, yatağın yüzü, deridendi. İçi, hurma lifi doldurulmuştu. Kendisi de, Zevcesi de, onun üzerinde yatardı. Başının altına koyduğu yastığının da, yüzü deriden olup içi, hurma lifi doldurulmuştu.

Hz. Aişe validemiz anlatır: “Yanıma, Ensar kabilesinden bir kadın geldi. Resul aleyhisselamın döşeğini görünce, gidip içi yün doldurulmuş bir yatak gönderdi.

Resul aleyhisselam, yanıma gelip “Nedir bu?” diye sordu. “Ya Resulallah! Ensardan filanca kadın, yanıma gelmişti. Döşeğini görünce, gidip bunu, sana gönderdi.” dedim. “Bunu, hemen ona geri çevir!” buyurdu.

Fakat, ben, geri çevirmedim. Onun, evimde bulunması, hoşuma gitmişti. Resul aleyhisselam, bu sözünü, üç kere tekrarladı. Sonunda “**Vallahi, ey Aişe! İsteseydim, Allah, altın ve gümüş dağlarını benim yanımda yürütürdü!”** buyurdu. Peygamber aleyhisselamın minderi de, iki Abadan ibaretti.

Bir gece, yanıma geldiği zaman, bu Abayı katlayıp daraltmış idim. Onun üzerinde uyudu. Sonra **“Ey Aişe! Bu geceki döşeğim, ne için her zamanki gibi değildi?”** diye sordu. “Ya Resulallah! Onu, senin için katlayıp daralttım.” dedim. **“Sen, onu, eski haline çevir!”** buyurdu.

Yine Hz. Aişe anlatır: “Kureyşilere, Mekkede serir üzerinde uyumaktan daha hoş bir şey yoktu. Resul aleyhisselam, Medine’ye geldiği ve Ebu Eyyub’un evine indiği zaman, ona “Ey Ebu Eyyub! Sizin bir seririniz yok mu?” diye sordu. Ebu Eyyub da “Yok vallahi” dedi.

Ensardan Sa’d bin Zürare, bunu, haber alınca, Resulullaha, direkleri saç ağacından yapılmış, üzeri keten lifle dokunmuş hasırla kaplı bir serir gönderdi.

Resulullah, evine taşınıncaya kadar, onun üzerinde uyumuştu. Vefatına kadar da, onun üzerinde uyudu.”

Resulullah aleyhisselam, yıkanıp kefenlendiği zaman, bu Serir’in üzerine konularak cenaze namazı da, kendisi bu Serir üzerinde bulunduğu halde, kılınmıştı. Halk, ölülerini taşımak üzre, onu, bizden isterler ve onunla teberrük ederlerdi. Ebu Bekir’in Ömer’in cenazesi de, onun üzerinde taşınmıştı.”

Hz. Aişe der ki “Resul aleyhisselamın bir Hasır’ı vardı ki, geceleyin onun üzerinde namaz kılar, gündüzün de, serip üzerinde halk ile otururdu.”

Peygamberimizin yanında taşıdığı şeyler

Peygamber efendimizin, bir arşın boyunda veya biraz daha uzun bir Mıhcen’i vardı.

Mıhcen, ucu eğri değneğe denir. Hacerülesved’i, uzaktan onunla işaret ederek İstilam ederdi.

Deveye bindiği zaman, onu, önüne asardı. Efendimizin, Urcun diye anılan bir de Mıhsarra’sı vardı. Peygamberimiz, Bakiülgarkad’a giderken, onu, yanında bulundurur, ona dayanır otururken, onu, elinde evirir çevirirdi.

Peygamberimizin, elinde bu Mıhsarrası bulunduğu halde, hutbe irad buyurduğu da, olurdu. dağ ağaçlarından kesilmiş, Memşuk adıyla anılan bir de, Kadib’i Değneği vardı.

Hz. Osman, Peygamberimizin Kadib’i, elinde bulunduğu ve Minberde hutbe irad ettiği sırada, Cahcah bin Said veya Cahcah bin Kays, varıp Hz. Osman’ın elinden Kadib’i alır ve dizine dayayarak büker, kırar. Halk, Cahcah’a bağırırlar. Hz. Osman, Minberden iner ve evine girer.

Bunun üzerine, yüce Allah, Cahcah’ın eline veya dizine Ekile (kaşıntı) hastalığı verir. Cahcah, Hz. Osman’ın şehadetinden sonra bir yıla varmadan, kaşına kaşına ölür.

Peygamberimiz; yanında tarak, ayna, misvak, gülyağı, sürme makası bulunduğu halde, sefere çıkar seferde ve hazerde bunları, yanından ayırmazdı.

Hz. Aişe **“Gazalar için Resul aleyhisselamın gülyağını, tarağını, aynasını, iki Makas’ını, Sürmedanlığını ve Misvak’ini hazırlardım**.” buyurdu.

Peygamberimiz, her gün, sakalını iki kere tarardı.

Enes bin Malik “Resul aleyhisselam, sık sık, başının saçına gülyağı sürer, sakalını, su ile tarardı.” diyor.

Tertip düzene çok önem verirdi

Peygamberimiz efendimiz, temizliğe, tertip düzene önem verirdi. “Kimin saçı varsa, ona iyi baksın!” buyururdu. Mescidde iken, saçı sakalı karma karışık biri içeri girmişti.

Peygamberimiz “**Bu kişinin saçını yatıştıracak Gülyağı da mı, bulunmuyor?”** buyurduktan sonra ona, hemen dışarı çıkararak saçını, sakalını düzeltmesini eli ile işaret etti. O kimse, öyle yapıp dönünce, Peygamberimiz **“Sizden birinizin, böyle gelmesi mi, yoksa saçı sakalı Şeytan gibi karma karışık gelmesi mi, daha iyidir?”** buyurdu.

Peygamberimiz, sakalının boyundan ve yanlarından biraz alırdı. Cuma namazına çıkmadan önce, bıyığını kırpar, tırnaklarının uzayanını keserdi. Müslümanlara da, bıyıklarını kırpmalarını emir etmiştir.

Peygamberimiz, aynaya baktıkca, Allaha hamd eder **“Allahım! Suretimi güzel yarattığın gibi, ahlakımı da, güzelleştir!”** diyerek dua ederdi.

Peygamberimiz, her gece, uyumadan önce, gözlerine üçkere sürme çekerdi. Sürmeyi, sağ gözüne üç, sol gözüne ikikere çekerdi. “Sürme çekiniz! Çünki, o, gözü cilalandırır, saçı (kirpiği) bitirir.” buyururdu.

İslâm büyükleri erkeğin tedavi için sürme çekmesi caiz olduğunu fakat zinet için çekmesi caiz olmadığını bildirmişlerdir. Cemal ve Zinet kelimelerini birbirleri ile karıştırmamalıdır. Cemal, çirkinliği gidermek, vekar sahibi olmak ve şükretmek için, ni'meti göstermek demektir. Gösteriş için, öğünmek için, ni'meti göstermek, cemal olmaz, kibir olur.

Resulullah Misvak kullanmaya çok önem verirdi. Bunu yanından ayırmazdı. Peygamberimiz “**Erak ağacının çubuğu ile Misvakleniniz!**” buyururdu. Ağıza güzel koku verir. “**O, hem benim, hem de, benden önceki Peygamberlerin Misvakidir.”** buyurmuştur.

Ayrıca “**Eğer, ümmetime meşakkat vermeseydim, her namaz için Misvak kullanmalarını, onlara muhakkak emrederdim!”**

“Misvak tutunmanızı, size çok çok tavsiye ederim!”

“Misvak, ağızın temizliği ve Rabbimin hoşnudluğudur!” buyurmuştur.

Peygamberimizin, evine girdiği zaman, ilk işi, dişini Misvaklemek olurdu.

Peygamberimiz, yanında Misvak bulundurmadıkça, uyumaz, uyandığı zaman da, işe, dişini Misvaklemekle başlardı. Peygamberimiz, geceleyin Teheccüd namazına kalktığı zaman da, dişlerini Misvaklardı.

Hz. Aişe “Peygamber aleyhisselam, hiçbir gece veya gündüz uyumazdı ki, uyanınca, abdestten önce, Misvak tutunmuş olmasın!” demiştir.

Resulullahın Hane-i saadetleri

Peygamberimiz, Medine’de Mescidini yaptırdığı zaman, Mescid’in yanına, kerpiçten iki oda da, yaptırmış ve üzerlerini hurma kütüğü ve dalları ile örttürmüştü.

Hz. Aişe’nin odasının kapısı, Mescid’e giden yola doğru idi. Hz. Sevde için yapılan odanın kapısı da, Mescid’in üçüncü kapısı olan Al-i Osman kapısına doğru idi.

Peygamberimiz, başka zevceler alınca, sonradan, odaların sayısı arttı ve bunlar da, Hz. Aişe’nin odası ile Kıble arasında, yani Mescid’in doğusuna düşen kısmında yapıldı. Odalardan bazısı kerpiçten, bazısı da, taştandı.

Bazısı hurma dallarından (Bağdad tarzında) yapılarak üzerleri çamur harçla sıvanmış ve hurma dalları ile de, tavanlanmıştı.

Hasan bin Ebilhasan der ki “Ben, erginlik çağında iken, Resulullah’ın evlerine girmiş, elimle tavanına uzanıp yetişmiştim. Resulullah’ın odasının örtüsü, servi veya ardıç kütüğü üzerine gerilmiş bir kıl dokumadan ibaret idi.”

İmam-ı Buhari’nin bildirdiğine göre de “Resulullah’ın evinin kapısı halkasız olup Yay ucu ile çalınırdı.”

Muhammed bin Hilal ile Ataül’Horasani de, Peygamberimizin zevcelerinin odalarını görmüşler, onların, hurma dallarından yapılmış ve kapı olarak siyah kıldan Palas perdeler bulunduğu bildirmişlerdir.

Davud bin Kays’ın görgüye dayanan ifadesine göre: odaların kapıdan kapıya kadar her birinin eni 6-7 zira kadar, içten derinlikleri de, tahminen onar zira idi.

Hz. Sevde, odasını Hz. Aişe’ye vasiyet temiş, Hz. Safiyye’nin odasını da vefatına kadar içinde oturmak şartile Velileri, yüz seksen veya iki yüz bin dirheme Muaviye bin Ebi Süfyan’a satmışlardır.

Halife Abdulmelik'in, Peygamberimizin zevcelerine aid odaların istimlak edilerek Mescide katılmaları hakkındaki yazısı gelip Medine'de okunduğu gün, birçok kimseler gözlerinin yaşını tutamamış Medineliler, Peygamberimizin vefat ettiği gün gibi, ağlaşmışlardı.

Said bin Müseyyeb de "Vallahi, onların, oldukları hal üzere bırakılmalarını, ne kadar arzu ederdim! Medinelilerden yeni yetişenler ve Medine'ye dışarıdan gelenler, Resul aleyhisselamın hayatında ne ile yetindiğini görürler de, insanlar, çok mallarının olmasına ve bununla övünmeye rağbet etmezlerdi." diyerek bu yoldaki üzüntüsünü açıklamıştır.

Resulullahın bazı tedavi usulleri

Resul efendimiz, hastalandığında tedavi olur bu maksatla bilinen ilaçları kullanır, kullanılmasını da tavsiye ederdi. Fahr-i âlem efendimiz bazen başağırısı olup bir gün iki gün devam ederdi. Peygamber efendimiz, ölüm hastalığında mübarek başı şiddetli ağrımıştı:" **Vay başım**!" buyurmuştu.

Efendimiz, başı ağrıdığında başını bağlardı. Hutbe okumaya başı sarılı olarak çıkardı. İbn-i Abbas hazretlerinden bildirdiğine göre, Fahr-i âlem efendimiz başı ağrıdığında hacamat yaptırırdı. İbn-i Abbas, "Mübarek başı ağrıdığında hacamat eyledi", yani kan aldırdı diye buyurmuştur.

İmam-ı Ebu Davud'un Sünen'inde bildirildi ki, âlemlerin hocası Peygamber efendimiz her ne zaman birisi gelip başından şikayet etse "Hacamat eyle", derdi. Ayağım ağrıyor dese, "**Kına yak**", diye buyururdu.

Ali bin Abdullah hazretlerinin büyükannesi âlemlerin hocası Efendimiz hazretlerine hizmet ederdi. Ondan rivayet edilmiştir ki, "Fahr-i âlem bir yerinde yara olsa yahut bir hastalık bulunsa bana emrederdi, üzerine kına yakardım", demiştir.

Peygamber efendimiz, göz ağrısı olduğu zaman, dinlenir ve istirahat eder ve bir yerde huzur içinde oturup hareket etmezdi.

Hz. Suheyb'den rivayet edilmiştir ki: "Bir kere Resul efendimizin huzurlarına vardım. Önünde ekmekle hurma vardı.

- Yaklaş, sen de ye, diye buyurdu.

Ben de hurmadan alıp yedim. Peygamber efendimiz:

- Sende göz ağrısı olduğu halde hurma mı yiyorsun? dedi.

Ben:

- Ya Resulallah! Öbür tarafımla çiğniyorum, dedim.

Fahr-i âlem efendimiz bunun üzerine tebessüm etti"

Hurmada göz ağrısına bir çeşit zarar varken yemesine izin buyurmalarının hikmeti, kendisiyle beraber yemenin bereketi ile o zararın def edilmiş olacağının kendilerince bilinmiş olmasaydı.

Hazret-i Ali'nin gözü ağrırken yaş hurma yemekten perhiz buyurmuşlardır.

Hz. Said bin Zeyd "Fahr-i âlem efendimiz şöyle buyurduğunu işittim", demiştir:

"Mantar, kudret helvası kısmındandır ve onun suyu göz için şifadır." buyurdu. Fakat nasıl kullanılacağı hakkında kitaplarda kesin bilgi yoktur.

"Bütün hastalıkların kökü soğuktur"

Peygamber efendimiz boğaz ağrısında ödağacını tavsiye ederdi. Ödağacı (Ud-i Hindi) hoş kokulu bir şeydir, buharını nefeslenmek iyi gelir. Bu, boğaz ağrısına faydalıdır.

Ümmü Kays binti Muhsin'in anlatır: "Peygamber efendimiz, çocukların üzerine allak asmaktan ve boğazını bastırmaktan men edip:

- Ödağacı kullanın. Zira onda yedi türlü derde şifa vardır. Bunlardan biri zatülcenb'dir, diye buyurmuştur."

Allak, çocukların boynuna astıkları bir nesnedir.

Hz. Cabir bin Abdullah'dan rivayet edilmiştir ki, Fahr-i âlem hazretleri bir gün Hazret-i Aişe'nin yanına girdi. Hasta bir çocuk gördü:

- Bunun nesi var? diye sordu.

- Ya Resulallah! Boğazı ağrıyor, diye cevap verdiler.

– **Evladınızı katletmeyin! Abes ilaçlarla helak etmeyin. Herhangi bir kadının çocuğuna boğaz ağrısı yahut baş ağrısı arız olsa o kust-ı Hindi'yi (topalak denilen otu) alsın da su ile ezip burnuna damlatsın,** diye buyurdu.

Hz. Aişe validemiz, Fahr-i âlem efendimiziden işittiği üzere emretti, o çocuğa öyle ettiler şifa buldu.

Bazıları boğaz ağrısına kust'un iyi gelmesinin sebebi de şöyle izah edilmiştir:

Kust'ta kurutma hassası vardır, rutubeti kurutarak ortadan kaldırır. Bu hastalığa iyi gelmesinin bu özelliğinden dolayı olması mümkündür.

Efendimiz soğuktan korunma üzerinde çok dururdu. Soğuktan sakınmak hakkında:

"Aslu külli dain el-berdu (Bütün hastalıkların kökü soğuktur)", buyurmuştur.

Ebu Nuaym, Abdullah bin Abbas hazretlerinden mezkur hadisin bir benzerini rivayet etmiştir.

Zira hastalıkların çoğu soğuktan olur. Bu cihetten çoğu, bütün yerine geçirip "Bütün hastalıklardır" diye buyurmuşlardır. Yahut hakikati üzere öyledir. Şu cihetten ki, o beldelerin halkı sıcaktan zarar görmeyip hakikatte bütün hastalıkları soğuktan olur..

Efendimiz Hulbe'yi de medhederdi**. "Ümmetim hulbenin faydasını bilse, ağırlığı kadar altın verip, satın alırdı"** buyururdu. Hulbe öksürüğe iyi gelir. Kuru öksürük için, hulbe tohumu beş ayrı su ile kaynatılır, her def'asında suyu dökülür. Aynı mikdar un koyup, süt, şeker ve tereyağı ile macun yapılır. Sabah, akşam bir çay kaşığı yinir. Zeytin yağı ve badem, muz ve taze süt, meyan kökü balı iyidir. Hulbe buy tohmu olup, taze fasulye gibi olan meyvelerinin içinde, kırmızı, buğday gibi tohumlar bulunur. Pastırmaların üstüne sürülen çemen ismindeki macun (sarmısak, kırmızı biber ve buy tohumu unu)dur. Bunun için hulbeye çemen otu da denir. Ekmek ile çemen yimek de öksürüğü keser. Hulbe tohumu, un, bal karışımı da iyidir. Hulbe, kereviz tohumları ve kimyon tozları karışımından (bir çay kaşığı), aç iken su ile içilince göğüs hırıltısına, mide ve karın ağrısına iyi gelir.

Peygamber efendimiz, cömerdin yemeğini tavsiye eder, cimrinin yemeğini tavsiye etmezdi. Bu hususta Hz.Abdullah bin Ömer, Fahr-i kâinat efendimizin,

"Cimrinin yemeği marazdır (hastalıktır) **ve cömertlerin yemeği şifadır",** diye buyurduğunu nakletmiştir.

Peygamberimiz, güneşte kalmayı da tavsiye etmezdi. Kesel denilen tembellik ve uyuşukluk hastalığına sebep olacağını bildirirdi.

"Acıkmadıkca yemezler doymadan kalkarlar!"

Peygamber efendimiz sağlığa çok önem verirdi. Tıb bilgisini çeşitli şekillerde medh buyurdu. Mesela, **"İlim ikidir: Beden bilgisi, din bilgisi".** Yani ilmler içinde en lüzumlusu, ruhu koruyan din bilgisi ve bedeni koruyan sağlık bilgisidir diyerek, herşeyden önce, ruhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lazım geldiğini emir buyurdu.

İslâmiyet, beden bilgisini, din bilgisinden önce öğrenmeyi emir ediyor. Çünkü, bütün iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Hasta insan, iyi edilse de, çok kere, arızalı, çürük kalır. İşte İslâmiyet, tababetin birinci vazifesini, hijiyeni garanti etmiş, teminat altına almışdır. Kur'an-ı kerimin, tıbbın iki kısmını da teşvik buyurduğu, ayet-i kerimeler gösterilerek isbat edilmekdedir.

Resul efendimiz, Rum imperatörü Herakliüs ile mektublaşırdı. Birbirlerine elçi gönderirlerdi. Her iki tarafın sözlerini, mektublarını, kitablarda okuyoruz.

Bir defa, Herakliüs birkaç hediye göndermişti. Bu hediyelerden biri, bir doktor idi. Doktor gelince dedi ki, "Efendim! İmperatör hazretleri, beni, size hizmet için gönderdi. Hastalarınıza bedava bakacağım!". Resul efendimiz, kabul buyurdu. Emir eyledi, bir ev verdiler. Hergün nefis yiyecek, içecek götürdüler. Günler, aylar geçdi. Bir müsliman, doktora gelmedi. Doktor, utanıp gelerek, "Efendim! Buraya, size hizmet etmeğe geldim. Bugüne kadar, bir hasta gelmedi. Boş oturdum, yiyip içip, rahat ettim. Artık gideyim" diye izin isteyince, Resul tebessüm buyurdu. "Sen bilirsin! Eğer daha kalırsan, misafire hizmet etmek, ona ikram etmek, müslimanların başta gelen vazifesidir. Gidersen de uğurlar olsun! Yalnız şunu bil ki, burada senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünkü, Eshabım hasta olmaz! İslâm dini, hasta olmamak yolunu göstermişdir. Eshabım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkca birşey yimez ve sofradan, doymadan önce kalkar!" dedi.

Resulullahın emrine uyan, Müslüman, hastalık çekmez. Müslimanlardan hastalık çekenler, emirleri öğrenmiyenler ve yapmıyanlardır. Evet, ölüm hastalığı herkese gelecekdir. Bu hastalık müminlere bir nimetdir. Ahiret yolculuğunun habercisidir. Hazırlanmak, tevbe, vasıyyet etmek için, alarm işaretidir. Cenab-ı Hak, çeşitli hastalıkları, ölüme sebep kılmışdır. Eceli gelen, bir hastalığa yakalanacakdır:

Ecel geldi cihane, baş ağrısı behane.

"Hastalıkların başı çok yimektir!"

Peygamber efendimiz her zaman temizliği, temiz olmayı emrederdi. Tabiinden gençler, Eshab-ı kirama, Allahü teâlâ sizi çok seviyor. Kur'an-ı kerimde sizi övüyor. Bunun sebebi nedir? Bize söyleyin de, biz de, sizin gibi olalım, bizi de çok sevsin dediklerinde, "Bizi çok seviyor. Çünkü biz, temizliğe çok dikkat ederiz" diye cevab verdiler.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde çeşitli yerlerde, **"Temiz olanları severim!**" buyuruyor. Resulün o güzel nurlu yüzünü gören kimseye, "Sahabi" denir. Birkaç danesine "Eshab" denir. O güzeli göremeyip de, yalnız, Sahabiyi görenlere "Tabi'in" denir.

Müslimanlar, camilere, evlere ayakkabı ile girmez. Halılar, döşemeler, tozsuz, temiz olur. Her Müslümanın evinde hamam olur. Kendileri, çamaşırları, yemekleri hep temiz olur. Onun için, mikrop ve hastalık bulunmaz. Fransızların dünyaya övündükleri tarihi Versay serayında bir hamam yoktur. Avrupalılar temizliği Müslümanlardan öğrendiler.

Peygamberimiz **"Allahü teâlâ, her hastalığın ilacını yaratmıştır. Yalnız, ölüme çare yoktur**" ve

“**Hastalıkların başı, çok yimektir. İlacların başı, perhizdir”** ve “**Hastalarınızı, sadaka vererek tedavi ediniz!”** buyurdu.

İnsan hasta olmamaya dikkat etmelidir. Bunun için de, Resulün emirlerine uygun yaşamak lazımdır. Bunlara uymakda gevşek davranarak, hasta olan kimse, ilac almalı, perhiz etmeli ve fakirlere sadaka nezretmeli ve sık sık sadaka vermelidir. Perhiz, yani Rejim yapmak caiz ve lazım olduğunu, “Teyemmüm ayeti” göstermektedir. “**Su zarar verince, kullanmayın, teyemmüm edin!”** mealindeki ayet-i kerime meşhurdur.

Resulullah efendimiz, hazret-i Ali ile bir eve gitti. Meyve getirdiler. Hazret-i Ali’nin gözleri ağrıyordu. Meyveden kendisi yedi. Hazret-i Aliye, **“Sen yime! Göz ağrısına zarar verir”** buyurdu. Pişmiş pazı ile arpa getirdiler. “**Bundan yi! Gözüne faide verir”** buyurdu. Ödemi olanlara**, “Su içmeyin! Suya perhiz ediniz!”** buyururdu. İslâm alimleri, tıb ve tedavi üzerinde çok kitab yazdı.

Perhizi, hadis-i şeriflerden ve tecribeli kimselerden ve tabibden öğrenmelidir. İlac kullanmak ve perhiz yapmak sünnetdir. Vacib ve farz olduğu yerler de vardır.

Resulullahın emrine uyan, yani İslâmiyetin gösterdiği yolda giden kimsenin hayatı hastalıkla geçmez. Fakat, Peygamberlerden başka herkes, nefsine uyabilir. Günah işliyebilir. Cenab-ı Hak, günah işleyen Müslümanları, illet, kıllet veya zilletle yani, hastalık, fakirlik ve itibarsızlıkla ikaz etmekde, gafletden uyandırmaktadır.

Hasta olmamak için yapılacak dört şey

Müslüman Resulullahın emrine uyup sağlığını korumak için bütün sebeplere yapıştığı halde yine hasta oldu ise bunu hayra yormalıdır. Sağlığın hep yerinde olması, Allahü teâlâyı unutmağa, Ona ısyan etmeğe, haram işlemeğe sebeb olabileceğini düşünmelidir. Allahü teâlâ, acıdığı kullarını derd ile, hastalık ile, gafletden uyandırır. Nitekim, Peygamberimiz buyurdu ki**, “Mü’minlerde, üç şeyden biri bulunur: Kıllet ya’ni fakirlik, ıllet ya’ni hastalık, zillet, ya’ni i’tibarsızlık”** ve buyurdu ki, **“Allahü teâlâ buyurdu ki: Hastalık benim kemendim, tuzağımdır ve fakirlik zındanımdır. Buralara sevdiklerimi sokarım”.**

Sağlıklı olmakt, günah işlemeğe sebep olabilir. Afiyet hastalıkta olabilir. Hz. Ali bir kalabalığı eğlence içinde görüp sordukta, bugün bayramımızdır dediler. Günah işlemediğimiz günler de, bizim bayramımızdır buyurdu.

Büyüklerden biri, rast geldiği birine, nasılsın dedikde, afiyetteyim dedi. O da, afiyette olduğun, günah işlemediğin gündür. Günah işlemekden daha tehlükeli hastalık yoktur buyurdu. Fir’avnın, herkesin kendine tapınmasını istemesine sebep, dört yüz sene yaşamıştı. Birkere başı ağrımamış, ateşi olmamıştı. Bir kere başı ağrısaydı, o saygısızlık hatırına gelmezdi.

Bir kimse, hasta olup tevbe etmezse, Azrail aleyhisselam der ki, ey gafil! Sana kaç defa haberci gönderdim. Aklını başına toplamadın. Büyükler buyurur ki, mümine kırk gün içinde, her halde üzüntü veya hastalık veya korku yahud malına ziyan gelir.

Hz. Aişe, şehidlerin derecesine yükselen olur mu? deyince: “Hergün yirmi kere ölümü düşünen kimse, şehidlerin derecesini bulur” buyurmuştu. Şübhesiz, hastalar, ölümü çok hatırlar.

Peygamberimiz, **“Allahü teâlâ, haram olan şeylerde, size şifa yaratmamışdır**” buyurulmuştur. Bunun manası, şifası olduğu tecribe edilen haram maddeler, ilac için halal olur, demektir. Haram olan şeyde, şifa bulunması, mütehassıs olan müslüman bir doktorun söylemesi ile anlaşılır. Yalnız, domuz eti ve yağı, şifası bulunsa da, ilac olarak da kullanılmaz.

Bütün bu anlatılanlardan şu netice çıkıyor: Hasta olmamak için ve hastalıkdan kurtulmak için, dört şey yapmak lazımdır: **1- Fazla yememeli, 2- Alkollü içkileri hiç içmemelidir. 3- Üzülmemeli, asabileşmemeli, 4- Vücudü, eşyası, yiyecekleri temiz olmalıdır.**

Muhammed aleyhisselâma tabi olmak

O’na tabi olmak, yani O’na uymak; O’nun gittiği yolda yürümektir. O’nun yolu, Kur’an-ı kerimin gösterdiği yoldur. Bu yola **Din-i İslam** denir. O’na uymak için, önce iman etmek, müslümanlığı iyice öğrenmek, sonra farzları eda edip, haramlardan kaçınmak, daha sonra, sünnetleri yapıp mekruhlardan kaçınmak lazımdır. Bunlardan sonra, mübahlarda da O’na uymaya çalışmalıdır.

İman etmek, O’na tabi olmaya başlamak ve saadet kapısından içeri girmek demektir. Allahü teâlâ O’nu, dünyadaki bütün insanları saadete davet için gönderdi ve Sebe’ suresinin 28. Ayet-i kerimesinde mealen; **“Ey sevgili Peygamberim! Seni, dünyadaki bütün insanlara, ebedi saadeti müjdelemek ve bu saadet yolunu göstermek için, gönderiyorum”** buyurdu.

Muhammed aleyhisselama tabi olmak, “Ahkam-ı İslamiyye”yi beğenip, seve seve yapmak ve O’nun emirlerini ve İslamiyet’in kıymet verdiği üstün tuttuğu şeyleri ve alimlerini, salihlerini büyük bilip, hürmet etmek ve O’nun dinini yaymağa uğraşmak demektir. Dinine uymak istemeyenleri, beğenmeyenleri, aldırış etmeyenleri ise zelil, hakir ve aşağı tutmaktır.

İki cihan saadetine kavuşmak, ancak ve yalnız dünya ve ahiretin efendisi olan, Muhammed

aleyhisselama tabi olmaya bağlıdır. O'na tabi olmak için iman etmek ve Ahkam-ı İslamiyye'yi öğrenmek ve hakkıyla yapmak lazımdır.

Ahirette Cehennem'den kurtulmak, yalnız Muhammed aleyhisselama tabi olanlara mahsustur. Dünyada yapılan bütün iyilikler, bütün keşifler, bütün haller ve bütün ilimler, Resulullah sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin yolunda bulunmak şartı ile, ahirette işe yarar. Yoksa, Allahü teâlânın Peygamberine tabi olmayanların yaptığı her iyilik, dünyada kalır ve ahiretinin harab olmasına sebeb olur. Yani, iyilik şeklinde görünen, birer istidracdan başka bir şey olamaz.

O'na uymanın ufak bir zerresi, bütün dünya nimetlerinden ve ahiret saadetlerinden kat kat üstündür. İnsanlık meziyeti ve şerefi, O'na tabi olmaktır. **Resulullah'a uymak için müslümanların Ehl-i sünnetin dört hak mezhebinden birinde olmaları temel şarttır.**

Peygamber efendimize iman edip getirdiklerini tasdik etmek, O'nu sevip itaat etmek, nasihatlerini kabul etmek, kendisine hürmet ve tazim etmek farzdır. Bu hususta Allahü teâlâ mealen; **"O halde Allahü teâlâya ve O'nun ümmi nebisi olan Resulüne iman edin, O'na tabi olun ki, doğru yolu bulmuş olasınız"** (A'raf suresi: 158). **"Kim, Allahü teâlâya ve Peygamberine iman etmezse, muhakkak** (bilsin) **ki, biz o kâfirler için çılgın bir ateş hazırlamışızdır"** (Feth suresi: 13).

Peygamber efendimiz; **"Bana kim itaat ederse, Allahü teâlâya itaat etmiş olur. Kim bana isyan ederse, Allahü teâlâya isyan etmiş olur. Benim emrime itaat eden, bana itaat etmiş, emirlerime isyan eden de bana isyan etmiş olur"**

Peygamber efendimiz buyurdu ki: **"Benim sünnetime ve benden sonra Hulefa-i raşidin'in sünnetlerine yapışınız. Ona olnca gücünüzle ve titizlikle sarılınız.** (Dinde) **sonradan ihdas edilen** (Kuran-ı kerimde, sünnette, icma-i ümmette ve kıyas-ı fukahada bulunmayan) **şeylerden kaçınınız. Çünkü** (dinde) **her sonradan ihdas edilen bid'attir. Her bid'at ise sapıklıktır."**

Bir kimse, her işinde, Resulullah sallallahü aleyhi ve selleme tabi olmazsa, mü'min olamaz. O'nu, kendi canından çok sevmezse, imanı tamam olmaz. O, bütün insanların ve cinnilerin peygamberidir. Her asırda yaşayan her milletin O'na uyması vacibdir. Her mü'minin, O'nun dinine yardım etmesi O'nun ahlakı ile huylanması, O'nun mübarek ismini çok söylemesi, ismini söyledikte ve işittikde, saygı ve sevgi ile salatü selam getirmesi, mübarek cemalini görmeye aşık olması, getirdiği Kur'an-ı kerimi ve şeriatini sevmesi ve hürmet etmesi lazımdır.

EHL-İ SÜNNET KASÎDESİ

(Bu kasidede, Resulullahın bildirdiği ehli sünnet yolu ve Resulullahın haber verdiği ahir zaman halleri anlatılmaktadır)

Ehl-i sünnet i'tikâdı, sana önce, lâzım olan,
Yetmişüç fırka var, ammâ, Cehennemlik geri alan,
Müslimânlar, hep sünnîdir; cümlenin reîsi Nu'mân.
Cennet ile müjdelendi; îmânda bunlara uyan.

İ'tikâdı sağlam edip; sonra da islama bağlan!
İslâmın beş şartını yap; harâmlardan sakın hemân!
Bir günâhı işler isen, tevbe et, kaçırma zemân!
Kim ki uymaz dinimize, birgün olur, elbet pişmân.

Dinsize sakın aldanma, mahv olursun sen de, amân!
Tatlı söze inanırsan; olur sonra, hâlin yamân!
İki yüzlüler çoğaldı: dışı melek, içi yılan,
Tuzağa düşürmek için; dost görünür, hem de candan.

Herkes kendin haklı sanır: Kötü der, bana uymayan.
İslâmiyyet terâzidir, odur haklıyı ayıran!
İslâma uymıyan bil ki; doğru yoldan sapık insan.
Bu söze inanır elbet: Târîhi iyi anlıyan.

Neden doktora koşuyor; herhangi bir yeri ağran?
Çünki, ölmek sevmez kimse; herşeyden dahâ tatlı, can.
Sonsuz yaşamak arzûsu; bende yokdur, var mı diyen?
Ölmek, yok olmak değildir; kabîr hayâtına inan!

Cennet sonsuz, Cehennem de; haber verdi, bunu Kur'ân,

Sonsuz derdden sakınmalı; hattâ, olsa da, bî gümân,
Buna inanmıyan da var; yarasa kaçar ziyâdan.
Karga çöplükden tad alır; bülbüldür, gülü arayan.

İslâmı elbet sevemez, nefse, keyfe düşkün olan.
Bu ikisi, bir olur mu? Ayrıdır iyi, fenâdan!
Müslimânlar, hakkı tanır, her mahlûka eyler ihsân,
Îmânsızlar, yılan gibi; lezzet alır can yakmakdan.

Amân yâ Rabbî el'amân; ne müşkilmiş âhır zamân,
Din bilgisi unutuldu; pek azaldı namâz kılan,
Bugünkü şaşkın hâlleri, eylemişdi, Resûl beyân.
Demişdi: (Birgün gelecek; garîb olur, bana uyan.
Her evde, çalgı çalınır; işitilmez olur ezân,
Âlim bulunmaz bir yerde, câhillere kalır meydân!

Mü'minler, olur zevallı; kâfirler, sanki Süleymân,
Kadına uyar her erkek; olur evde hâkim, zenân,
Yüksek binâlar yapılır; kelb dişi gibi apartman.
Yolculuk sür'atli olur; uzaklık kalkar aradan.

Zekâ, çok şey bulursa da; gaflet, gitmez insanlardan.)
Birgivî kitâbda yazdı, eyledi çok hadîs beyân:
Kıyâmet alâmetleri, çıkar, birbiri ardından,
Alâmetlerin meşhûru, serhoş olur; pek çok kesân.

Âlim diye tanıtılır, dinden haberi olmıyan.
Herkes kendin âlim sanır, Müslimâna denir nâdân.
Doğru konuşan azalır, yalancı söyler durmadan.
Çok medh edilen kimsede, bir zerre bulunmaz îmân,

Fitne kaplar her tarafı, adam öldürülür yokdan.
Bid'at yayılır her yere, kalmaz sünnetlere uyan.
Deccâl gibi vicdansızlar, uydururlar binbir yalan,
Bir kimse doğru söylerse, saldırırlar her tarafdan.

İslâmiyyet kötülenir, harâm işlenir her yandan.
Müslimânlık lâfda kalır, ses için dinlenir Kur'ân.
Mü'mine gerici denir, kayrılır mürted olan.
Bunların hepsi muhakkak, olur kıyâmet kopmadan.

Büyük alâmet Deccâldir, çıkacağı yer, Horasân.
Sonra, Şâmdaki Câmi'e Îsâ inecek semâdan.
Bir hadîsde buyuruldu, (Kızım Fâtıma evlâdından,
Babası Abdüllah olan, Mehdî adında bir civân.

Çıkıp dine kuvvet verir, cihâna yayılır îmân,
Îsâ aleyhisselâmla, birleşerek ol pehlivân.
Deccâlı da öldürürler, dünyâ dolar adl-ü emân.
Ye'cüc Me'cüc adındaki, kavim çıkar sed ardından.

Sayısı milyonlarcadır, her tarafda dökerler kan.
Dâbbet-ül-erd çıkar sonra, Mekkede Safâ altından.
Dağ kadar bir hayvandır, ayırır iyiyi fenâdan.
Dahâ sonraki alâmet, güneş, doğacakdır garbdan.

Kâfirler bunu görünce, îmâna gelecek cem'an,
Fakat, kabûl olmaz artık, doğru yola gelen mihmân.
Alâmetlerin biri de, Adenden çıkan bir duhân.
Kâ'beyi yıkacak hem de habeş renkli birkaç yaban,

Yer yüzünde kalmıyacak, büyük ni'met olan Kur'ân.
Müslimânlar hep ölecek, yaşıyacak ehl-i tuğyân.
Her kötülüğü yapacak, insan adlı canaverân,
Lâkin Hicâzdan bir ateş, verip herkese heyecân.

Şaşkın, azgın dolaşırken, kıyâmet kopar nâ-gehân.
Dahâ neler olur, ammâ söyleyemez onu, lisân.)
Ne hazîndir, ne yazıkdır; Ma'bûd oldu, falan filân,
İlâhî, sen korumazsan, olur hep sonumuz giryân.

Bu irtidâd modasında; işimiz suç, günâh, isyân.
İnsanlar, yolu şaşırdı; gemisin kurtaran kaptan!
Etrâfımın zulmetinden, beni de kapladı nisyân.
Ömür geçdi, pek sür'atle, uyan gönül, artık uyan!

Hep, bu dünyâya çalışdın; âhıretin oldu ziyân.
Düşdün bedenin peşine, kalbini eyledin vîrân.
Akla, ilme hiç uymadın; nefs oldu, sana kumandan,
Geçdi gençlik, hep gafletle; dünyâ hırsındasın el'an.

Nasîhat hiç dinlemedin; yoldan çıkdın, sanki sekrân.
Dünyâ zevklerine daldın; şimdi hâlin âh-ü figân.
Hâinler aldatdı seni; sandın sonsuz bu deverân.
Didinmeler, boşa gitdi; yâr olmadı, servet sâmân!

Dinimize uyan kimse, anladım olur şâdümân,
Ne yazık, ömrü uçurdum, ye'is çökdü, her tarafdan,
Keşki, Kur'âna uysaydım; olurdum, ebedî sultân,
Dünyâya mâlik olsa da; kalmıyor insân bî pâyân!

Hani Dârâ ve İskender; hani Roma, hani Yunan?
Hani Nemrud, hani Fir'avn; hani Kârun, hani Hâmân?
Hani Cengiz, hani Hitler! nesi kaldı, zikre şâyân?
Edison, Markoni, Pastör, âhıretde bulmaz ihsân!

Dünyâya fayda verenler; sanma olur, kâmil insan!
Yılandan tiryak yapılır; zehir olur ba'zan derman!
Sakın bakma görünüşe, insanın kemâli, îmân!
Îmân eden, tenbel olmaz; çalışınız! diyor Sübhân,

Tenbeli ve gericiyi; zem etdi Nebiy-yi zîşân,
Bir hadîsde buyurdu ki (Rabbe mahbûbdur, çalışan!)
Rûhu da, düşünmek lâzım; hep bedeni besler, hayvân!
Bu bedenin sağlamlığı; geçer, sanki âb-ı revân!

Evet, beden lâzım, çünki; odur, rûhumuz taşıyan.
Her birin korumak gerek, böyle olmalı, müslimân!
Nebiyyullah, boş durdu mu? İyi düşün, eyle iz'an!
Eshâbın hepsi olmuşdu; sulhda üstâd, harbde arslan.

Her zerre diyor, Allah var; atomdan tâ be âsümân!
Fakat, bunları gören yok; kalblerden silinmiş irfân.
Hakka inâd edenlere; olur dünyâ elbet zindân!
Avrupa, Amerika hem; Asyada da, niçin buhrân?

Çünki, Hakkı görmiyorlar; kafalarını sarmış dumân,
Maddede yükselmiş ammâ; haberi yok insanlıkdan!
Küfr, devâm ederse de; zâlimler kalkar aradan,
Zâlime imhâl ederim; ihmâlim yok! dedi Yezdân.

Müslimânlar üzülmesin; Kur'ânı hıfz eder Deyyân!

Târîhde hep böyle oldu; küfrde geldi, Peygamberân,
Dünyâyı zulmet basınca; doğar idi şems-i tâbân,
Şimdi de hidâyet şemsi; doğacak, Anadoludan!

Hidâyete ermek için; Habîbullah, verdi imkân!
Habîb ne demek? Düşünse; kemâlini anlar, insân.
Yâ Rab! büyük nebîdir O; köleleri, olur sultân!
Bir kalbe sevgisi dolsa; eder envâr, ondan feyzân.

Niye görünmüyor o şems? A'mâ olmuş, bütün cihân,
Sonsuz ni'met, büyük şeref; Onu sevmekde, bî gümân.
Onun sevgisine vallah; mâlım, cânım olsun kurbân!
Şekerin tâdını bilmez; ağzına koymıyan bir ân.

Bu sevgi, cürme son verdi; hâlim oldu, nâle figân.
Bilinmez son nefes, ammâ; se'âdete budur nişân!
Ni'met, Onu sevmek imiş; oldu bana şimdi ıyân!
Habîbin yanında olsun; bu aşkı bizlere sunan!
("Faideli Bilgiler", kitabından alınmıştır.)

SON

____-

İstifade edilen eserler:
1- Tam İlmihal Se'adet-i Ebediyye - Hakikat Kitabevi
2- Herkese Lazım Olan İman - Hakikat kitabevi
3- Hazreti Muhammed'in Hayatı - Türkiye Gazetesi yayını
4- Mevahib-i Ledünniye - Divan Yayınları
5- Mir'at-ı Kâinat - Berekat Yayınevi
6- Şevâhid-ün Nübüvve - Hakikat Kitabevi
7- Menâkıb-ı Cihâr Yâr-i Güzîn - Hakikat Kitabevi
8- İslâm Tarihi - Şamil Yayınevi
9- İslâm Alimleri Ansiklopedisi - Türkiye Gazetesi yayını
10-Eshab-ı Kiram - Hakikat Kitabevi
11- İslam Ahlakı - Hakikat Kitabevi
12- Çöle İnen Nur - Büyük Doğu yayınları
13- Hz.Peygamberden mesajlar – Diyanet vakfı
14- Fâideli Bilgiler- Hakikat Kitabevi